

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ
ΤΜΗΜΑ ΕΡΕΥΝΩΝ, ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ & ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ

ΔΕΛΤΙΟ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ
ΑΡΘΡΟΓΡΑΦΙΑΣ

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 2004 - ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2004

24/25

Αθήνα 2006

Υπεύθυνοι Έκδοσης του Δελτίου

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΒΛΑΧΟΣ, Πρόεδρος του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου

ΣΩΤΗΡΙΟΣ ΓΚΛΑΒΑΣ, Αντιπρόεδρος του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου,

Πρόεδρος του Τ.Ε. Τ.Ε. Τ.

Συντονισμός Έκδοσης του Δελτίου

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Α. ΜΠΟΖΙΝΗΣ, *Επιστημονικός Συνεργάτης του Τ.Ε. Τ.Ε. Τ*

Τεκμηρίωση – Σύνταξη

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ ΘΕΟΓΙΑΝΝΗ

ΑΣΗΜΙΝΑ ΛΑΜΠΡΑΚΟΥ

ΝΙΚΟΣ ΠΟΡΙΚΗΣ

ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΣΑΜΑΡΑ

Ηλεκτρονική και βιβλιοθηκονομική υποστήριξη

ΒΙΚΥ ΑΣΚΗΤΗ

ΚΑΙΤΗ ΧΑΤΖΗΣΤΕΦΑΝΟΥ

Το παρόν έντυπο εκδόθηκε στο πλαίσιο περάτωσης της πράξης «Απολλόδωρος 11: Ανάπτυξη της Βιβλιοθήκης», (Μέτρο 2.1, Ενέργεια 2.1.3) του 20υ Επιχειρησιακού Προγράμματος: Εκπαίδευση και Αρχική Επαγγελματική Κατάρτιση, που συγχρηματοδοτείται κατά 75% από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και κατά 25% από Εθνικούς πόρους.

ΠΡΟΛΕΓΟΜΕΝΑ

Δύο μήνες μετά την κυκλοφορία του τεύχους 23 ακολουθεί ένα νέο διπλό τεύχος του *Δελτίου Εκπαιδευτικής Αρθρογραφίας* με την πλούσια συγκομιδή τίτλων που συγκέντρωσε η Ομάδα Σύ-νταξης και καλύπτει το έτος 2004. Θα θέλαμε με αυτή την ευκαιρία να τονίσουμε ότι η αναβάθμιση της Παιδείας στη χώρα μας είναι ένα σύνθετο ζήτημα που προϋποθέτει –εκτός όλων των άλλων– την εμβάθυνση σε θέματα που αφορούν την αγωγή του παιδιού και τη διδακτική μεθοδολογία. Σ' αυτό το σημείο έγκειται και η προσφορά του *Δελτίου Εκπαιδευτικής Αρθρογραφίας* με τη δυνατότητα άμεσης πρόσβασης που παρέχει, είτε μέσω της έντυπης είτε της ηλεκτρονικής του μορφής, στα σχετικά δημοσιεύματα του επιστημονικού τύπου.

Επαναλαμβάνουμε τη δέσμευσή μας για τη συνεχή βελτίωση του περιοδικού και τον εμπλουτισμό της ύλης που προσφέρει στον αναγνώστη. Το πνεύμα του «*αιέν αριστεύειν*» που αποτελεί δια-χρονικό αίτημα της ελληνικής εκπαίδευσης θα πρέπει κάθε φορά να αποδεικνύεται,

με φιλικούς χαιρετισμούς,

Ο ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Π. Ι.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΒΛΑΧΟΣ

Ομότιμος Καθηγητής του Αριστοτελείου Παν/μίου Θεσ/νίκης

Αναζήτηση στον κατάλογο του Δελτίου Εκπαιδευτικής Αρθρογραφίας (Μέρος ΙΙΙ/2)

Μιλώντας στο προηγούμενο τεύχος για τη θεματική αναζήτηση, θίξαμε μια από τις σημαντικότερες πτυχές της, τη *Σάρωση*. Τι είναι, λοιπόν, η *Σάρωση* και ποιες δυνατότητες προσφέρει στον χρήστη; Με τα ερωτήματα αυτά θα ασχοληθούμε παρακάτω.

Η έννοια της *Σάρωσης*

Η *Σάρωση* είναι ουσιαστικά ένα αναλυτικό και πλήρες ευρετήριο· όταν την επιλέξουμε από την οθόνη του υπολογιστή, εμφανίζει κατά αλφαβητική σειρά όλα τα στοιχεία που έχουν καταχωρηθεί στη βάση δεδομένων του ΔΕΑ, τόσο τα θέματα με τις αντίστοιχες λέξεις-κλειδιά, όσο και τίτλους άρθρων, ονόματα συγγραφέων, ονόματα εκδοτών κ.ο.κ.

Δώστε κριτήρια σάρωσης:

Όπουδήποτε

Όρος σάρωσης	Εγγραφές
Εκπαίδευση (θέμα)	36
[See Also> Παιδαγωγική (θέμα)	94
Εκπαίδευση 2000 μεταπτυχιακές σπουδές και έρευνα στα ελληνικά Α.Ε.Ι. συνέδριο (Τίτλος)	1
Εκπαίδευση -- Αδριανούπολη (Ανατολική Θράκη) -- Ιστορία -- 1872-1996 (θέμα)	1

Θα μπορούσαμε να παραλληλίσουμε τη *Σάρωση* με το ευρετήριο ονομάτων και πραγμάτων ή τον βιβλιογραφικό κατάλογο στο τέλος μιας επιστημονικής εργασίας: με όμοιο τρόπο η *Σάρωση* μας επιτρέπει να σχηματίσουμε μία συνολική εικόνα (α) για τα επιμέρους θέματα που περιέχει η βάση δεδομένων του ΔΕΑ και (β) για τις πηγές από τις οποίες αντλεί το υλικό της.

Τα βήματα προς τη *Σάρωση*

Για να μεταβεί ο χρήστης στη λειτουργία της *Σάρωσης* θα πρέπει να ακολουθήσει μια σειρά από βήματα. Συγκεκριμένα, επιλέγει:

- τον *Ηλεκτρονικό Κατάλογο (OPAC)*, κατ' αρχήν, από την ιστοσελίδα της Βιβλιοθήκης του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου,
- τον *Κατάλογο Δελτίου Εκπαιδευτικής Αρθρογραφίας*, έπειτα, και αφού ρυθμίσει τη γλώσσα της αρεσκείας του (Ελληνικά ή Αγγλικά),
- *Σάρωση* από την κεντρική σελίδα αναζήτησης της βάσης δεδομένων του ΔΕΑ.

Στη νέα σελίδα που εμφανίζεται υπάρχει ένδειξη σχετικά με τα κριτήρια, με τα οποία θα λειτουργήσει η *Σάρωση*. Εφόσον κινούμαστε στα πλαίσια της θεματικής αναζήτησης, θα επιλέξουμε από την κυλιόμενη ταινία το κριτήριο *θέμα*.

Τι προσφέρει η *Σάρωση*;

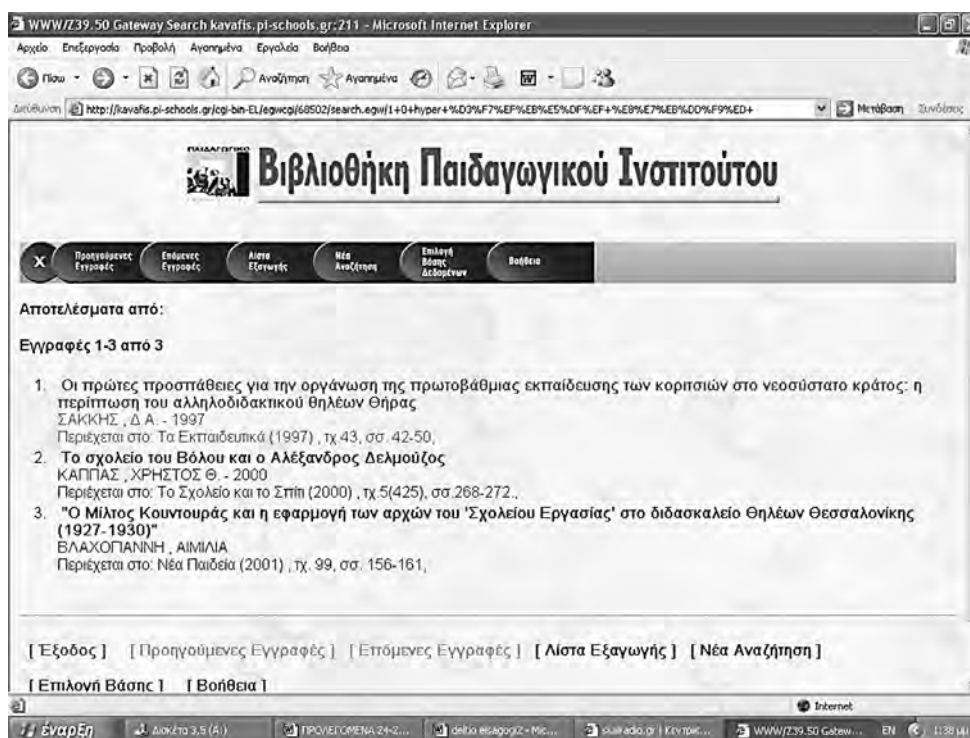
Η *Σάρωση*, είπαμε, είναι ένα αναλυτικό και πλήρες ευρετήριο· η χρησιμότητά της έγκειται ακριβώς στο γεγονός ότι «σαρώνει», εμφανίζει, με άλλα λόγια, αυτόματα όλα τα στοιχεία που περιέχει η ηλεκτρονική βάση του ΔΕΑ. Ας υποθέσουμε, λοιπόν, ότι αναζητούμε αρθρογραφία πάνω σε ένα θέμα, έχοντας υπόψη μας τον σχετικό όρο που θα χρησιμοποιήσουμε ως λέξη-κλειδί για την αναζήτησή μας. Ωστόσο, ο όρος αυτός ενδέχεται να είναι αδόκιμος ή πολύ γενικός και να συνδέεται με δεκάδες –εκατοντάδες πολλές φορές– εγγραφές που δεν μας ενδιαφέρουν. Η *Σάρωση* μας δίνει τη δυνατότητα να ενημερωθούμε για τη διακλάδωσή του σε πιο εξειδικευμένους όρους, είτε σύνθετους είτε ομόρριζους, που εξυπηρετούν καλύτερα την αναζήτησή μας. Οι όροι εμφανίζονται κατά αλφαβητική σειρά, ώστε χωρίς κόπο να αξιολογήσει κανείς ποιον ή ποιους θα προτιμήσει.

Εάν π.χ. ενδιαφερόμαστε για αρθρογραφία σχετικά με το σχολείο, επιλέγουμε *Σάρωση* και πληκτρολογούμε τον παραπάνω όρο. Αμέσως εμφανίζεται με την αυτόματη ευρετηρίαση του Η/Υ ο όρος *Σχολείο* και συνάμα οι πιο εξειδικευμένοι όροι *Σχολείο θηλέων*, *Σχολείο Summerhill*, *Σχολαρχείο*, *Σχολικά κτήρια* κ.λπ., όπως βλέπουμε στην παρακάτω εικόνα.

Όρος σάρωσης	Εγγραφές
Σχολαρχείο	1
Σχολείο	483
Σχολείο Summerhill	1
Σχολείο θηλέων	3
Σχολείο και εξωσχολικό περιβάλλον	4
Σχολή Εκπαιδευτικών Λειτουργιών Επαγγελματικής και Τεχνικής Εκπαιδευσεως	1
Σχολιασμένα βιβλιογραφία	2
Σχολικά εγχειρίδια	0
[See> Διδακτικό βιβλίο	404
Σχολικά κτήρια	3
Σχολικά κτίρια	0
[See> Σχολικά κτήρια	3

Μάλιστα, ο χρήστης είναι καλύτερα να μην πληκτρολογήσει ολόκληρη τη λέξη «σχολείο»: καλύτερα να την κόψει και να γράφει μόνο «σχολ», ώστε ένα όσο το δυνατόν μεγαλύτερο φάσμα ομόρριζων ετυμολογικά όρων (= λέξεων-κλειδιών), που αντιστοιχούν σε επιμέρους θεματικές ενότητες, να εμφανιστεί στην οθόνη.

Εκτός από τον θεματικό πλούτο της ηλεκτρονικής βάσης του ΔΕΑ, η Σάρωση ενημερώνει τον χρήστη και για τον όγκο της αρθρογραφίας που αντιστοιχεί σε ένα θέμα. Αν ρίξουμε μια ματιά στην προηγούμενη εικόνα, διαπιστώνουμε ότι πλάι στον όρο Σχολείο υπάρχει ο ακριβής αριθμός των εγγραφών που συνδέονται μαζί του (483), ενώ το ίδιο συμβαίνει και με τους όρους Σχολείο Summerhill, Σχολείο θηλέων, Σχολείο και εξω-σχολικό περιβάλλον κ.ο.κ. που ακολουθούν αλφαβητικά παρακάτω. Με απόλυτα συνειδητό τρόπο, λοιπόν, αφού γνωρίζει και τη διακλάδωση των θεμάτων σε επιμέρους ενότητες και τον αριθμό των εγγραφών που αναλογούν σε κάθε μία απ' αυτές, ο χρήστης μπορεί να προχωρήσει στην καθεαυτό αναζήτηση. Επιλέγοντας τον όρο της προτίμησής του, μεταβαίνει απ' ευθείας με ένα «κλικ» στις ίδιες τις εγγραφές, ώστε να συλλέξει επιπλέον στοιχεία για το περιεχόμενό τους. Η επιλογή του όρου Σχολείο θηλέων οδηγεί για παράδειγμα στην εμφάνιση της παρακάτω σελίδας.

Η άμεση πρόσβαση του χρήστη στις εγγραφές που τον ενδιαφέρουν αποτελεί ένα πρόσθετο πλεονέκτημα της Σάρωσης, το οποίο την καθιστά έναν πρακτικά χρήσιμο και εναλλακτικό τρόπο συγκέντρωσης υλικού πλάι στη σύνθετη ή απλή αναζήτηση, με την λειτουργία της οποίας ασχοληθήκαμε στα προηγούμενα τεύχη του ΔΕΑ.

Μια διευκρίνιση

Είναι απαραίτητο να θυμόμαστε ότι η Σάρωση λειτουργεί πάντοτε, σύμφωνα με προεπιλεγμένα κριτήρια. Στο παράδειγμα που δώσαμε προηγουμένως αποκλειστικό κριτήριο ήταν το θέμα. Με

άλλα λόγια, διαλέξαμε να «ξεφυλλίσουμε» το θεματικό ευρετήριο του ΔΕΑ, αναζητώντας υλικό για το σχολείο και άλλους συγγενείς όρους. Θα μπορούσαμε, ωστόσο, να επιλέξουμε ως κριτήριο λ.χ. τον Συγγραφέα ή τον Τίτλο Βιβλιογραφικής Πηγής· στην πρώτη περίπτωση θα εμφανίζονταν όλα τα ονόματα των μελετητών που έχουν καταχωρηθεί ως συγγραφείς άρθρων ενώ στη δεύτερη των περιοδικών που χρησιμοποιούνται ως βιβλιογραφικές πηγές στο Δελτίο Εκπαιδευτικής Αρθρογραφίας. Η ενεργοποίηση της Σάρωσης προϋποθέτει την επιλογή κριτηρίων από τον χρήστη. Εάν είμαστε αβέβαιοι σχετικά με ποιο κριτήριο να προτιμήσουμε, υπάρχει η δυνατότητα του συνδυασμού περισσότερων κριτηρίων, επιλέγοντας την ένδειξη Οπουδήποτε από την κυλιόμενη ταινία.

Δώστε κριτήρια σάρωσης:

Θέμα

Κριτήριο	Εγγραφές
Θέμα	
Οπουδήποτε	
Τίτλος	
Τίτλος-Βιβλιογραφικής-Πηγής	
Βιβλιογραφικό-Δελτίο	
Συγγραφέας	
Γενική-Θεματική-Ενότητα	97
Χρονολογία_Δημοσίευσης	0
Κωδικός-Γλώσσας	7
Σημειώσεις-Περίληψη	
Εκπαιδευτική Θεωρία	0
[See> Θεωρία της εκπαίδευσης	19
Εκπαιδευτική καθοδήγηση	27
Εκπαιδευτική καινοτομία	170
Εκπαιδευτική κρίση	0
[See> Κρίση της εκπαίδευσης	74
Εκπαιδευτική μέθοδος	2
Εκπαιδευτική μεταρρύθμιση	259
Εκπαιδευτική νομοθεσία	65
Εκπαιδευτική ποιότητα	0
[See> Ποιότητα εκπαίδευσης	172

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΡΟΛΕΓΟΜΕΝΑ	3
ΑΝΑΖΗΤΗΣΗ ΣΤΟΝ ΚΑΤΑΛΟΓΟ ΤΟΥ ΔΕΑ	5
ΑΦΙΕΡΩΜΑ ΣΕ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ	11
I. ΑΡΘΡΑ ΣΕ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ	
Θεματικές Κατηγορίες	
1. ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ	15
2. ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ	18
3. ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ	20
4. ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ	22
4.1. ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΑΓΩΓΗ	22
4.2. ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	29
4.3. ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	36
4.4. ΤΡΙΤΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	38
4.5. ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ	42
4.6. ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΕΝΗΛΙΚΩΝ	43
4.7. ΕΙΔΙΚΗ ΑΓΩΓΗ	43
5. ΘΕΩΡΙΑ ΚΑΙ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ	51
6. ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΘΕΩΡΙΑ – ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΠΡΑΞΗ	53
και Αναλύσεις που αφορούν στα Γνωστικά Αντικείμενα του Σχολικού Προγράμματος	
6.1. ΓΛΩΣΣΑ	54
6.2. ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ	58
6.3. ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ	82
6.4. ΦΥΣΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ	84
6.5. ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ – ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗ	96
6.6. ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ	98
6.7. ΦΥΣΙΚΗ ΑΓΩΓΗ	104
6.8. ΞΕΝΕΣ ΓΛΩΣΣΕΣ	106
6.9. ΑΙΣΘΗΤΙΚΗ ΑΓΩΓΗ	109
7. ΕΙΔΙΚΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ	112
7.1. ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	113
7.2. ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	119
7.3. ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΣ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΣ	122
7.4. ΑΓΩΓΗ ΥΓΕΙΑΣ	127
8. ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ	128
9. ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ	134
10. ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ	136
11. ΜΑΘΗΣΗ	139
12. ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ	143
13. ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ	151
14. ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΑ	154
15. ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	159
16. ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	159
17. ΕΡΕΥΝΑ ΚΑΙ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ	159
18. ΓΕΝΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ	162
II. ΑΡΘΡΑ ΣΕ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΕΣ ΕΠΕΤΗΡΙΔΕΣ	168
III. ΑΡΘΡΑ ΣΕ ΞΕΝΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ	175
IV. ΔΙΑΤΡΙΒΕΣ	198
V. ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ	200
VI. ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΕΙΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΛΟΓΙΣΜΙΚΟΥ	200
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ: Η Νέα Ελληνική ως ξένη γλώσσα	201
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ	
α. Περιοδικά	204
β. Επιστημονικές Επετηρίδες	207
γ. Βάσεις Δεδομένων	208

ΜΙΚΡΑ ΑΦΙΕΡΩΜΑΤΑ

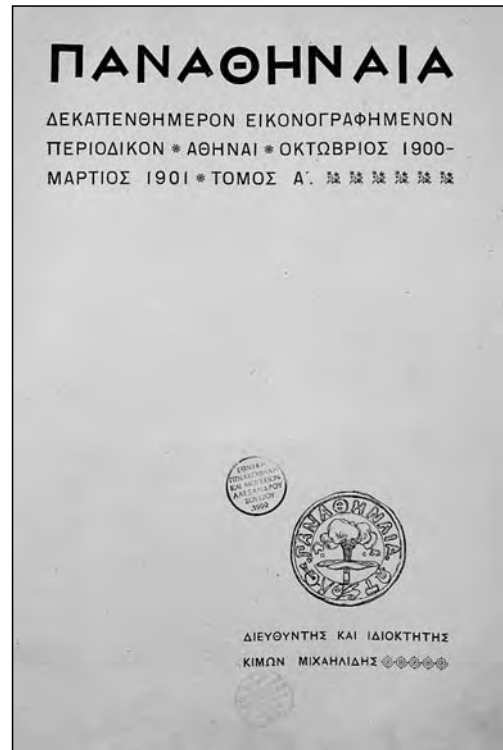
σε ελληνικά παιδαγωγικά περιοδικά που ολοκλήρωσαν τη διαδρομή τους

ΠΑΝΑΘΗΝΑΙΑ (1900-1915)

Τα *Παναθήναια* υπήρξαν ένα από τα πιο αξιόλογα περιοδικά των αρχών του 20ού αιώνα. Έκδοση εξαιρετική τυπογραφικά, πλουσιότατα εικονογραφημένη με έργα περιώνυμων ζωγράφων και με πολλές φωτογραφίες από τόπους και επίκαιρα για την εποχή τους γεγονότα (π.χ. από τους Βαλκανικούς Πολέμους). Πολυάριθμες ιδίως ήταν οι προσωπογραφίες· τα ονόματα των εικονιζόμενων προσώπων περιλαμβάνονται στον πίνακα περιεχομένων κάθε τεύχους. Η τακτική, επί δεκαπέντε έτη, δεκαπενθήμερη κυκλοφορία των *Παναθηναίων* αποτέλεσε περίπτωση μοναδική αυτή την εποχή για περιοδικό του είδους. Όπως είναι γνωστό, τα *Παναθήναια* ανήκαν στα περιοδικά εκείνα που περιείχαν ένα πλήθος από εκπαιδευτικά-παιδαγωγικά, φιλοσοφικά, ιστορικά, φιλολογικά, καλλιτεχνικά ή, ακόμα, και επίκαιρα κοινωνικά θέματα.

Η προαναγγελία της έκδοσης όριζε ένα ευρύτατο πεδίο ενδιαφερόντων: Χρονογραφία κοινωνική, καλλιτεχνική και πολιτική, Ποίηση, Θέατρο, Μυθιστόρημα, Διήγημα, Αρχαιολογία και Ιστορία, Ψυχολογία, Κριτική και Βιβλιογραφία, Μελέτες για την καλλιτεχνική παραγωγή της Ελλάδας και των άλλων χωρών «θα παρελαύνουν εις τας στήλας» των *Παναθηναίων*, όπως αναγράφεται σχετικά. Διευθυντής και ιδιοκτήτης ο Κίμων Μιχαηλίδης και πρώτη έκδοση στις 15 Οκτωβρίου 1900.

Σταθερές στήλες του περιοδικού ήταν: «Γράμματα-Τέχνη-Επιστήμη», «Θέατρο», «Φωτογραφία», στις οποίες ο αναγνώστης συναντά ποικίλα θέματα, λ.χ. στη στήλη «Γράμματα» και ειδικότερα στο θέμα: «Εθνική και Λαϊκή Μουσική» διαβάζουμε την άποψη του Γεωργίου Λαμπελέ: «Η δημοτική ποίηση και η δημοτική μουσική είναι ό,τι αγνότερον, ωραιότερον, πρωτοτυπότερον και αληθέστερον έχει να επιδείξει εις την τέχνην η νεωτέρα Ελλάς· εις αυτήν αντανακλάται όλη η ψυχή του Ελληνισμού...».

Το πρώτο τεύχος των *Παναθηναίων* που κυκλοφόρησε στις αρχές του 20ού αιώνα

Σύγχρονοι καλλιτέχνες και συγγραφείς της εποχής, Έλληνες (Σολωμός, Καβάφης, Ροΐδης, Καζαντζάκης, Βιζυηνός κ.ά.) και ξένοι (Βοκκάκιος, Γκαίτε, Ίψεν), προβάλλονται και αναλύεται το έργο τους. Για τη στήλη των διαγωνισμών η συντακτική επιτροπή σημειώνει: «Τα Παναθήναια εγκαινιάζοντα διαγωνισμούς έχοντας σκοπόν την υποστήριξιν της ελληνικής καλλιτεχνίας προκηρύσσουν φωτογραφικόν διαγωνισμόν...». Δημοσιεύονταν παραμύθια ελληνικά και ξένα, Νησιώτικες Ιστορίες, Βυζαντινά διηγήματα, ξένη φιλολογία και τέχνη, λογοτεχνικά κείμενα (π.χ. η «Φόνισσα» του Παπαδιαμάντη), αφιερώματα σε Έλληνες λογοτέχνες (π.χ. Διονύσιος Σολωμός, Α. Καρκαβίτσας), θέματα σχετικά με τη φύση καθώς και θέματα της καθημερινής ζωής (π.χ. «Άνθη και καρποί», «Αι εργαζόμενοι Ελληνίδες», «Η θερμάστρα του σχολείου», «Ο φόρος επί του εισοδήματος», «Εθνική βιοτεχνία»). Επίσης μόνιμη στήλη αποτελούσαν οι επιστολές από το εσωτερικό αλλά και το εξωτερικό με τίτλο «Το δεκαπενθήμερον», στην οποία εντάσσονταν και οι γελοιογραφίες.

Τα *Παναθήναια* ανταποκρίθηκαν στον αρχικό σχεδιασμό των εμπνευστών τους. Ιδιαίτερα αξιοσημείωτο είναι το ότι περιείχαν έναν ανεξάντλητο θησαυρό σε πληροφορίες και σχόλια γύρω από τη θεατρική, εκδοτική, μουσική και λοιπή πνευματική και καλλιτεχνική κίνηση, καθώς οι τελευταίες σελίδες τους (στην αρχή 4-6 σελίδες και κατόπιν πολύ περισσότερες –σχεδόν το μισό της ύλης κάθε τεύχους) είναι αφιερωμένες στην καταγραφή της επικαιρότητας. Ιδιαίτερη σημασία δίνεται σε θέματα και ειδήσεις αρχαιολογικού ενδιαφέροντος, που εμπλουτίζονταν συνήθως με φωτογραφικό υλικό από τις ανασκαφές. Το 1904 επιχειρήθηκε μερική ανανέωση, χωρίς τα *Παναθήναια* να χάσουν τον βασικό λογοτεχνικό και καλλιτεχνικό χαρακτήρα τους. Τώρα άρχισε να δίνεται μεγαλύτερη από πριν σημασία στην πολιτική επικαιρότητα.

Με το περιοδικό συνεργάστηκαν σημαντικότεροι λογοτέχνες: Γρυπάρης, Καβάφης, Ξενόπουλος, Παλαμάς, Παπαδιαμάντης, Μαρκοράς, Κονδυλάκης, Παπαντωνίου, Σουρής και πολλοί άλλοι, μερικοί από τους οποίους ανήκαν στους τακτικούς κριτικούς της λογοτεχνίας πολλών περιοδικών της εποχής. Η λογοτεχνική κριτική σπανίως ασχολούνταν με θεωρητικά ζητήματα ή με γενικές θεωρήσεις· αντιθέτως συχνά αναφερόταν σε πρόσωπα με αφορμή κάποια επέτειο ή έκδοση. Το μεγαλύτερο μέρος των κριτικών άρθρων είχε σχέση με Έλληνες λογοτέχνες (Σολωμό, Καβάφη, Καζαντζάκη κ.ά.). Για τη ξένη λογοτεχνία οι αναφορές είναι σχετικά περιορισμένες: Ζαν Μορεάς, Ουγκώ, Ζολά, Τολστόι, Γκογκόλ κ.ά.

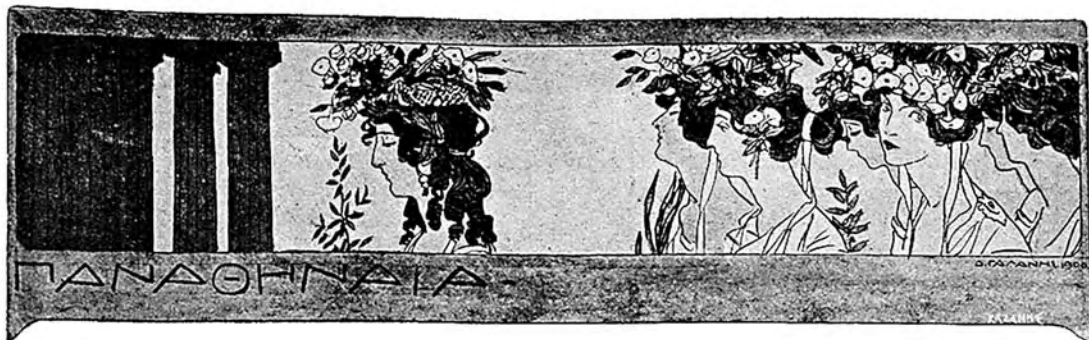
Η εκδοτική κίνηση της εποχής καταγραφόταν συστηματικά στο περιοδικό. Στα πρώτα έτη δημοσιεύονταν και εκτενείς βιβλιοκρισίες· επίσης τακτική ήταν και η θεατρική κριτική κυρίως των παραστάσεων των δύο βασικών θεατρικών σχημάτων της εποχής. Αξιοσημείωτα, επίσης, είναι η σειρά των άρθρων με τίτλο «Το ελληνικό θέατρο κατά το 1889» του Π. Νιρβάνα καθώς και άλλα άρθρα για τη Μαρίκα Κοτοπούλη, για τις παραστάσεις των διαφόρων έργων και οι κριτικές για την ιστορία του θεάτρου μας.

Στις γλωσσικές τους πεποιθήσεις οι συντάκτες των *Παναθηναίων* υπήρξαν ιδιαίτερα μετριοπαθείς, καθώς δεν ενδιαφέρθηκαν έντονα για το γλωσσικό ζήτημα. Η «έρευνα ψυχολογική και

πρακτική» που οργάνωσε ως περιοδικό για τη γλώσσα ουσιαστικά καλούσε τους λογοτέχνες και λόγιους να απαντήσουν στα επίκαιρα γλωσσικά ζητήματα, χωρίς το περιοδικό να παίρνει θέση.

Αξιομνημόνευτες είναι και οι ταξιδιωτικές περιγραφές πόλεων, περιοχών ή χωρών, που γίνονταν με διάφορες αφορμές, όπως οι Βαλκανικοί πόλεμοι και έδωσαν την ευκαιρία σε ένα μεγάλο αναγνωστικό κοινό να γνωρίσει τις νέες ελληνικές πόλεις και περιοχές, που είχαν πρόσφατα απελευθερωθεί και ενταχθεί στο ελληνικό κράτος. Τέλος δημοσιεύονταν ποικίλα άλλα άρθρα πολιτικά, ιστορικά, κοινωνικά, αθλητικά.

Τα *Παναθήναια*, καθώς μαζί με άλλα αξιόλογα περιοδικά της εποχής παρουσίασαν όλη την πνευματική και λογοτεχνική κίνηση της Ελλάδας στα τέλη του 19ου και τις αρχές του 20ου αι., επηρέασαν καθοριστικά τα ελληνικά γράμματα.

I. ΑΡΘΡΑ ΣΕ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ*

1. ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΑΛΕΞΙΑΔΗΣ ΜΗΝΑΣ ΑΛ., «**Λαογραφικές σπουδές στην Ελλάδα μετά το δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο**», *Σεμινάριο*, τχ. 29 (2003), σσ. 15-39.

* Λαογραφία * Τριτοβάθμια Εκπαίδευση * Ιστορία των Επιστημών * Επιστήμονες, Έλληνες * Λαογραφία-Σπουδή και διδασκαλία * Λαογραφικά μουσεία και συλλογές

ΑΝΤΩΝΙΟΥ ΓΙΑΝΝΗΣ, «**Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο 1940-1944. Σχέδια και ματαιώσεις**», *Θέσεις*, τχ. 89 (2004), σσ. 141-159.

* Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο * Ελλάδα-Ιστορία-1940-1944 * Σχέδιο (πρόταση) μεταρρύθμισης

ΒΕΡΒΕΝΙΩΤΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥΛΑ, «**Foreign Language Teaching in Greece: Historical Background**», *Aspects Today*, τχ. 4 (2004), σ. 46.

* Ελλάδα * Εκμάθηση γλωσσών * Δημόσια εκπαίδευση * Δημοτικό σχολείο

ΔΑΣΚΑΛΟΠΟΥΛΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ, «**Η διάσπαση του Εκπαιδευτικού Ομίλου**», *Τα Εκπαιδευτικά*, τχ. 71-72 (2004), σσ. 115-122.

* Εκπαιδευτικός Όμιλος * Εκπαιδευτικές μεταρρυθμίσεις * Γληνός, Δημήτρης (1882-1943) * Δελμούζος, Αλέξανδρος Π. (1880-1956) * Θρησκευτική Αγωγή * Πολιτική ιδεολογία

ΖΟΥΖΟΥΛΑ ΕΛΕΝΗ, ΘΕΡΙΑΝΟΣ ΚΩΣΤΑΣ (Επιμ.), «**Δημήτρης Γληνός (Σμύρνη 1882-Αθήνα 1943): ο αγωνιστής δάσκαλος, ο ριζοσπάστης παιδαγωγός**», *Αντιπαιράδια της Εκπαίδευσης*, τχ. 68-69 (2003-2004), σσ. 37-46.

* Γληνός, Δημήτρης (1882-1943) * Βιογραφία * Δημοτικισμός και δημοτικιστές * Εκπαιδευτικές μεταρρυθμίσεις-1913-1985

ΘΕΜΑΤΑ ΠΑΙΔΕΙΑΣ (ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ), «**Αφιέρωμα: Δημήτρης Γληνός**», *Θέματα Παιδείας*, τχ. 15-16 (2003-2004), σσ. 60-151.

* Γληνός, Δημήτρης (1882-1943) * Εκπαιδευτικές μεταρρυθμίσεις-1913-1985 * Εκπαίδευση και κράτος * Κομμουνισμός και πνευματική καλλιέργεια * Ομιλίες, λόγοι κ.λπ. * Εργοβιογραφία

ΚΑΛΑΝΤΖΗΣ ΓΙΩΡΓΟΣ Ξ., «**Η εκκοσμίκευση του εκπαιδευτικού συστήματος ως αποτέλεσμα αμυντικών αναγκών: η οθωμανική περίπτωση**», *Επισήμες Αγωγής*, τχ. 2 (2004), σσ. 117-128.

* Σύστημα εκπαίδευσης * Οθωμανική Αυτοκρατορία * Εκπαιδευτική μεταρρύθμιση * Εκσυγχρονισμός * Στρατός * Στρατιωτική τέχνη και επιστήμη

---

* Οι περιλήψεις των άρθρων που παρατίθενται στη συνέχεια αποτελούν αναδημοσιεύσεις από τα έντυπα, στα οποία το εκάστοτε άρθρο έχει δημοσιευθεί. Την ευθύνη τόσο για τη σύνταξη όσο και για την ορθογραφία του κειμένου τους φέρει αποκλειστικά ο συγγραφέας του άρθρου.

— «Το μουσουλμανικό εκπαιδευτικό δίκτυο της Δυτικής Θράκης κατά την περίοδο 1923-1928: ορισμένα στατιστικά στοιχεία», *Παιδαγωγική Επιθεώρηση*, τχ. 38 (2004), σσ. 9-28.

* Θράκη, Δυτική * Μουσουλμάνοι * Ελλάδα-Ιστορία-1923-1940 * Εκπαιδευτική πολιτική * Σύστημα εκπαίδευσης * Στατιστικά δεδομένα

- The Statistical Service of Greece and the Historical Archives of Greek Ministry of Foreign Affairs constitutes the two main primary sources of information about the Muslim educational network in Western Thrace during the period 1923-1928. Although there are some differences among them, their combined use can give a reliable picture of the Muslim educational network of that period. According to these sources, the Muslim educational network was in better condition than the public network. Moreover, its development from year to year is remarkable. (Περικοπή περίληψης)

ΚΑΠΠΑΣ ΧΡΗΣΤΟΣ, «Η εκπαίδευση στα χρόνια του Καποδίστρια», *Το Σχολείο και το Σπίτι*, τχ. 6-7/462-463 (2004), σσ. 278-280.

* Εκπαίδευση και κράτος * Ελλάδα-Ιστορία-19ος αι. * Καποδίστριας, Ιωάννης Α. (1776-1831)

ΚΑΡΑΜΗΝΑΣ ΙΓΝΑΤΙΟΣ, ΨΑΛΤΗ ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ, «Μίλτος Κουντουράς και Διδασκαλείο Θηλέων Θεσσαλονίκης (1927-1931): μια πρωτοποριακή παιδαγωγική προσπάθεια—ένα ανεκπλήρωτο δράμα», *Τα Εκπαιδευτικά*, τχ. 71-72 (2004), σσ. 103-114.

* Κουντουράς, Μίλτος (1889-1940) * Πειραματική εκπαίδευση * Καινοτομία * Επιστήμες της Αγωγής * Ελληνική γλώσσα, Δημοτική * Απόλυση

ΚΟΤΡΩΤΣΟΥ-ΛΟΝΤΟΥ ΤΑΤΙΑΝΗ, «Το ελληνικό γλωσσικό ζήτημα», *Επιστημονικό Βήμα του Δασκάλου*, τχ. 3 (2004), σσ. 40-56.

* Ελληνική γλώσσα * Γλωσσική πολιτική * Ιστορία * Δημοτικισμός και δημοτικιστές * Υλικό αναφοράς

ΛΟΥΚΕΡΗΣ ΚΩΣΤΑΣ, «Τα ελληνικά κοινοτικά σχολεία στην Αντίς Αμπέμπα Αιθιοπίας, 1910-2003: ιστορικές διαδρομές, προκλήσεις και προοπτικές», *Επιστήμες Αγωγής*, τχ. 4 (2004), σσ. 157-167.

* Σχολεία, Ελληνικά * Έλληνες-Εκπαίδευση-Ξένες χώρες * Αιθιοπία-Ιστορία * Γλώσσα διδασκαλίας * Εκπαιδευτική πολιτική

- This paper is an attempt for an historical account of the Greek Community School of Addis Ababa (GCS). The school was one of the first foreign schools to be established in Ethiopia in the early 1900s. Until 1974 it grew to become a high standard institution catering for the 7.000 strong Greek Community of Ethiopia. The 1974 Marxist revolution and the subsequent nationalization of property by the military government of the country drove the Greek Community out of the country. The GCS declined in student population, prestige and educational standards. The Greeks and Greek-Ethiopians who remained in the country had to struggle not as members of a privileged expatriate community anymore. (Περικοπή περίληψης)

ΛΥΚΙΑΡΔΟΠΟΥΛΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥΛΑ, «Το παιδί στην αρχαία αθηναϊκή κοινωνία», *Παιδαγωγικό Βήμα Αιγαίου*, τχ. 51 (2004), σσ. 40-63.

* Αθήνα, Αρχαία * Παιδική ηλικία * Αρχές της εκπαίδευσης * Φιλοσοφία της Αγωγής * Αθήνα, Αρχαία-Κοινωνική ζωή και έθιμα

ΜΟΥΡΤΖΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ, «**Το Δ' Δημοτικό σχολείο Αιγίου 1896-1911**», *Το Σχολείο και το Σπίτι*, τχ. 9/465 (2004), σσ. 407-410.

* Εκπαίδευση και κράτος * Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση * Αίγιο * Εκπαίδευση-1800-1914

— «**Εκπαιδευτικές αλλαγές: εκπαίδευση στο Αίγιο στα τέλη του 19ου αιώνα-αρχές του 20ού**», *Το Σχολείο και το Σπίτι*, τχ. 4/460 (2004), σσ. 187-191.

* Αίγιο * Εκπαίδευση-1800-1914 * Εκπαιδευτική μεταρρύθμιση * Πρόγραμμα Σπουδών

ΜΠΕΣΣΑΣ ΔΗΜΗΤΡΗΣ, ΗΛΙΑΔΟΥ-ΤΑΧΟΥ ΣΟΦΙΑ, «**Τα τεχνικά-καλλιτεχνικά μαθήματα στα Ωρολόγια Προγράμματα του Οικουμενικού Πατριαρχείου της περιόδου 1856-1914**», *Σύγχρονη Εκπαίδευση*, τχ. 134 (2004), σσ. 105-115.

* Πατριαρχεία, Ανατολικά * Κωνσταντινούπολη-Σχολεία * Τεχνική Εκπαίδευση * Καλλιτεχνικά * Πρόγραμμα Σπουδών * Εκπαίδευση-1800-1914

ΝΑΣΑΙΝΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΠ., «**Το παιδικό σχολικό και εξωσχολικό βιβλίο την εποχή του εκπαιδευτικού δημοτικισμού**», *Παιδαγωγικό Βήμα Αιγαίου*, τχ. 51 (2004), σσ. 34-39.

* Παιδικό βιβλίο * Ελλάδα * Δημοτικισμός και δημοτικιστές * Εκπαιδευτικός Όμιλος * Ελληνική γλώσσα-Αναγνωστικά και χρηστομάθειες * Εκπαιδευτική μεταρρύθμιση

ΠΡΟΒΑΤΑ ΑΝΘΗ Κ., «**Εκπαιδευτικές μεταρρυθμίσεις και κοινωνική συναίνεση 1964-65 και 1976-77**», *Σύγχρονη Εκπαίδευση*, τχ. 137 (2004), σσ. 71-79.

* Εκπαιδευτικές μεταρρυθμίσεις-1964 * Εκπαιδευτικές μεταρρυθμίσεις-1974 * Ανάπτυξη της εκπαίδευσης * Κοινωνική αλλαγή * Ίσες ευκαιρίες

ΤΣΙΓΩΝΗ ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ, «**Εμμανουήλ Γλυζώνιος (1530-1596). Η "Λογαριαστική"**», *Μαθηματική Επιθεώρηση*, τχ. 61 (2004), σσ. 72-81.

* Ιστορία των Επιστημών * Μαθηματικά * Γλυζώνιος, Μανουήλ (1530-1596) * Επιστήμονες, Έλληνες-Βιογραφία * Εργογραφία

ΤΣΙΠΟΥΡΑΣ ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ, «**Αμοιβές-Ποινές-Βαθμοί-Εξετάσεις στη φιλοσοφική και παιδαγωγική σκέψη του Μίλτου Κουντουρά**», *Παιδαγωγικό Βήμα Αιγαίου*, τχ. 53 (2004), σσ. 63-74.

* Κουντουράς, Μίλτος (1889-1940) * Φιλοσοφία της Αγωγής * Αντισταυρική εκπαίδευση * Εκπαιδευτική καινοτομία

ΤΣΟΥΚΑΛΑΣ ΓΙΩΡΓΟΣ, «**Σχολικά κτήρια**», *Ο Πολίτης*, τχ. 121 (2004), σσ. 38-45.

* Σχολικά κτήρια * Ελλάδα-Ιστορία-Επανάσταση του 1821 * Ελλάδα-Πολιτική και διακυβέρνηση * Κυβερνητική πολιτική * Εκκλησία και κράτος * Υλικό αναφοράς

— «**Η αλληλοδιδασκτική μέθοδος κατά την επαναστατική περίοδο**», *Τα Εκπαιδευτικά*, τχ. 73-74 (2004), σσ. 34-45.

* Αλληλοδιδασκαλία * Μέθοδος διδασκαλίας * Ελλάδα-Ιστορία-Επανάσταση του 1821 * Αγγλία * Επιρροή

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΠΟΥΛΟΣ ΒΑΣ., «**Συνοπτική θεώρηση των εκπαιδευτικών μεταρρυθμίσεων του 20ού αιώνα: μερικές παρενέργειες**», *Ελληνοχριστιανική Αγωγή*, τχ. 512, 513 (2004), σσ. 171-173, 203-206.

* Ελλάδα-Ιστορία-20ός αι. * Εκπαιδευτικές μεταρρυθμίσεις * Κυβερνητική πολιτική * Εκπαιδευτικός προγραμματισμός

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΠΟΥΛΟΣ ΒΑΣ. Χ., «**Η Επανάσταση του 1821 και η Παιδεία**», *Ελληνοχριστιανική Αγωγή*, τχ. 509 (2004), σσ. 72-74.

* Ελλάδα-Ιστορία-Επανάσταση του 1821 * Ιστορία-Πηγές * Εκπαιδευτική πολιτική * Πατριωτισμός * Αρχές της εκπαίδευσης

2. ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

ΑΝΤΙΤΕΤΡΑΔΙΑ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ (ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ/Επιμ.: Α. Καραγιάννης [κ.ά.]), «**Αφιέρωμα: “Εθνικός διάλογος” ή κοινωνικός αντίλογος;**», *Αντιτετράδια της Εκπαίδευσης*, τχ. 71-72 (2004), σσ. 14-20.

* Αξιολόγηση * Τριτοβάθμια Εκπαίδευση * Νεοφιλελευθερισμός * Σύνδεση πανεπιστημίου-βιομηχανίας * Μεταπτυχιακές σπουδές

ΑΣΚ ΙΔΙΩΤΙΚΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ, «**Η εμπορευματοποίηση της δημόσιας παιδείας και η ιδιωτική εκπαίδευση**», *Θέματα Παιδείας*, τχ. 15-16 (2003-2004), σσ. 44-57.

* Ιδιωτική εκπαίδευση * Δημόσια εκπαίδευση * Ιδιωτικοποίηση * Κοινωνική ανισότητα * Ίσες ευκαιρίες * Εκπαίδευση και κοινωνία

ΓΟΥΛΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ, «**Προτάσεις για ένα νέο τύπο σχολείου**», *Το Σχολείο και το Σπίτι*, τχ. 2/458 (2004), σσ. 88-93.

* Δημόσια εκπαίδευση * Ανάπτυξη της εκπαίδευσης * Χρηματοδότηση * Ποιότητα διδασκαλίας * Ανταγωνισμός

ΓΡΟΛΛΙΟΣ ΓΙΩΡΓΟΣ, «**Παγκοσμιοποίηση, ευρωπαϊκή ενοποίηση και εκπαίδευση**», *Αντιτετράδια της Εκπαίδευσης*, τχ. 68-69 (2003-2004), σσ. 30-33.

* Εκπαίδευση και κράτος * Παγκοσμιοποίηση * Ευρωπαϊκή Ένωση * Σύστημα εκπαίδευσης * Αλληλεγγύη * Νεοφιλελευθερισμός

ΔΑΝΙΗΛΙΔΟΥ ΝΤΑΙΖΗ, «**Οι πολυσύνθετες εκπαιδευτικές απαιτήσεις του Ολοήμερου Σχολείου και ο ρόλος των εκπαιδευτικών**», *Παιδαγωγικό Βήμα Αιγαίου*, τχ. 51 (2004), σσ. 23-28.

* Ολοήμερο Σχολείο * Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση * Στόχοι της εκπαίδευσης * Καινοτομία * Διαδικασία μάθησης * Ρόλος του καθηγητή

ΔΡΟΣΙΝΟΥ ΜΑΡΙΑ Χ., «**Πολυδύναμο Ενιαίο Κέντρο Ειδικής Αγωγής και βιωσιμότητα των σχολικών μονάδων Ειδικής Αγωγής**», *Επιθεώρηση Εκπαιδευτικών Θεμάτων*, τχ. 9 (2004), σσ. 143-156.

* Άτομα με ειδικές ανάγκες * Ειδικό Σχολείο * Χρηματοδοτικές πηγές * Κόστος εκπαίδευσης * Εκπαιδευτική καινοτομία

ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ ΜΗΝΑΣ, «Εθνική ομοιογένεια και πολιτισμικές διαφορές στην Ελλάδα», *Θέματα Ειδικής Αγωγής*, τχ. 25 (2004), σσ. 61-66.

* Αρχές της εκπαίδευσης * Εθνικισμός * Ελλάδα * Πολυπολιτισμικότητα * Διαπολιτισμική Εκπαίδευση * Στάση του καθηγητή

ΖΩΝΙΟΥ-ΣΙΔΕΡΗ ΑΘΗΝΑ [κ.ά.], «Εκπαιδευτική πολιτική και ένταξη», *Θέματα Ειδικής Αγωγής*, τχ. 26 (2004), σσ. 23-35.

* Άτομα με ειδικές ανάγκες * Σχολική ένταξη * Κοινωνική ένταξη * Σχέδιο (πρόταση) μεταρρύθμισης * Ελλάδα

ΘΕΡΙΑΝΟΣ ΚΩΣΤΑΣ, «Το “νέο” παράδειγμα της εκπαιδευτικής πολιτικής και οι επιπτώσεις του στη διδασκαλία και στην εσωτερική ζωή των σχολείων», *Εκπαιδευτική Κοινότητα*, τχ. 70 (2004), σσ. 16-25.

* Εκπαίδευση και κοινωνία * Χρηματοδοτικές πηγές * Καινοτομία * Διά βίου εκπαίδευση * Διδασκαλία * Σχολική ζωή * Θεωρητική έρευνα

ΚΑΒΒΑΔΙΑΣ ΓΩΡΓΟΣ Κ., «Πολιτικές εκπαίδευσης και διεθνείς οικονομικοί οργανισμοί», *Αντιπετράδια της Εκπαίδευσης*, τχ. 68-69 (2003-2004), σσ. 27-29.

* Οικονομικοί οργανισμοί, Διεθνείς * Παγκοσμιοποίηση * Νεοφιλελευθερισμός * Ευρωπαϊκή Ένωση * Ιδιωτικοποίηση

ΚΑΥΚΟΥΛΑ ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ, «Το διαθεματικό ενιαίο πλαίσιο προγραμμάτων σπουδών (Δ.Ε.Π.Π.Σ.)», *Το Σχολείο και το Σπίτι*, τχ. 9/465 (2004), σσ. 439-443.

* Πρόγραμμα Σπουδών * Διαθεματικότητα * Διεπιστημονική θεώρηση * Καινοτομία

ΚΟΠΤΣΗΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ, «Ο ελληνοχριστιανικός χαρακτήρας της Ελληνικής Παιδείας», *Ελληνοχριστιανική Αγωγή*, τχ. 507 (2004), σσ. 10-14.

* Αρχές της εκπαίδευσης * Ελληνισμός και Χριστιανισμός * Άνθρωπος (Θεολογία) * Ηθική * Θρησκευτική Αγωγή

ΚΟΤΣΙΩΝΗΣ Π., «Η ελληνόγλωσση εκπαίδευση στον απόδημο Ελληνισμό», *Διαβάσω*, τχ. 453 (2004), σσ. 40-47.

* Έλληνες της διασποράς * Εκπαίδευση * Ελληνική γλώσσα * Πολιτισμική ταυτότητα * Εκπαιδευτικό έλλειμμα * Εκπαιδευτική πολιτική

ΚΟΥΤΟΥΖΗΣ ΜΑΝΩΛΗΣ, «Σχολικά δίκτυα και αποτελεσματικότητα του εκπαιδευτικού έργου», *Aspects Today*, τχ. 1 (2004), σσ. 28-31.

* Βιωματική μάθηση * Διασχολικές σχέσεις * Σχέση σχολείου-κοινότητας * Διοίκηση σχολείου * Αποτελεσματικότητα του σχολείου

ΛΑΝΑΡΗΣ ΜΑΝΟΛΗΣ, «Το studium και το punctum, ή για την ποιότητα στην εκπαίδευση», *Φιλολογος*, τχ. 117 (2004), σσ. 417-422.

* Ποιότητα εκπαίδευσης * Ανάπτυξη της εκπαίδευσης * Σύστημα εκπαίδευσης * Στόχοι της εκπαίδευσης

ΜΑΤΣΑΓΓΟΥΡΑΣ ΗΛΙΑΣ Γ., «Πραγματολογικά κείμενα στα διδακτικά εγχειρίδια: κειμενογλωσσικές προδιαγραφές και διδακτικές συνεπαγωγές», *Νέα Παιδεία*, τχ. 111 (2004), σσ. 26-48.

* Διδακτικό βιβλίο * Συγγραφή * Πρόγραμμα Σπουδών * Ποιότητα εκπαίδευσης * Διδακτική * Διαθεματική προσέγγιση

ΜΠΟΝΙΔΗΣ ΚΥΡΙΑΚΟΣ Θ., «Όψεις εθνοκεντρισμού στη σχολική ζωή της ελληνικής εκπαίδευσης: οι εθνικές επέτειοι της 28ης Οκτωβρίου και της 25ης Μαρτίου», *Σύγχρονη Εκπαίδευση*, τχ. 134 (2004), σσ. 69-84.

* Σχολεία-Εκδηλώσεις * Ελλάδα * Εθνοκεντρισμός * Ιδεολογία * Έρευνα

MARTINOY ANNA, «Development Education in Schools: The European “Concept” of DE and its Implementation in Diverse Educational Systems», *Aspects Today*, τχ. 4 (2004), σσ. 43-45.

* Ανάπτυξη της εκπαίδευσης * Ευρωπαϊκή διάσταση * Διεθνής εκπαίδευση * Συγκριτική Εκπαίδευση * Στόχοι της εκπαίδευσης * Εκπαίδευση και κοινωνία

ΠΙΠΙΝΟΣ ΓΙΩΡΓΟΣ, «Παρουσίαση δίγλωσσου μαθητή και πρόταση παρέμβασης στην εκπαίδευσή του», *Σύγχρονη Εκπαίδευση*, τχ. 1/138-139 (2004), σσ. 46-59.

* Δίγλωσση διδασκαλία (εκπαίδευση) * Μειονότητες * Πολιτιστική ταυτότητα * Σχέση γονιού-σχο- λείου * Σχέση καθηγητή-μαθητή * Μελέτη περίπτωσης

ΧΑΡΙΤΟΥ ΜΑΡΙΑ, «Η αναγκαιότητα ανάπτυξης διαθεματικού πλαισίου σπουδών στη μεταυποχρε- ωτή εκπαίδευση», *Aspects Today*, τχ. 1 (2004), σσ. 24-27.

* Δεύτερος κύκλος Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης * Διαθεματικότητα * Πρόγραμμα Σπουδών * Διδασκαλία * Καινοτομία

ΧΡΥΣΑΦΙΔΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ, «Διαθεματική-Διεπιστημονική προσέγγιση: μια νέα πρόκληση για το ελληνικό σχολείο», *Aspects Today*, τχ. 1 (2004), σσ. 11-18.

* Διαθεματικότητα * Διεπιστημονική προσέγγιση * Διδακτική * Πρόγραμμα Σπουδών * Καινοτο- μία * Ρόλος του καθηγητή

3. ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΑΝΑΣΤΑΣΟΠΟΥΛΟΣ ΜΑΡΙΝΟΣ, «Η αποτελεσματική λειτουργία του σύγχρονου σχολείου απόρ- ροια ολοκληρωμένης επικοινωνιακής πολιτικής του διευθυντή», *Το Σχολείο και το Σπίτι*, τχ. 8/464 (2004), σσ. 358-365.

* Σχολείο * Διευθυντής * Επικοινωνιακή ικανότητα * Αποτελεσματικότητα του σχολείου

ΑΝΔΡΕΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ, «Υποστηρικτικοί θεσμοί στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα: η ανέλιξη και η “εσωτερική κινητικότητα” των εκπαιδευτικών», *Διοικητική Ενημέρωση*, τχ. 29 (2004), σσ. 69-75.

* Ελλάδα * Εκπαιδευτική νομοθεσία * Καθηγητής * Επαγγελματική ανέλιξη * Κινητικότητα διδα- σκόντων

ΓΙΑΒΡΙΜΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ, «Διαδικασίες λήψης αποφάσεων», *Παιδαγωγικό Βήμα Αιγαίου*, τχ. 51 (2004), σσ. 73-78.

* Διοίκηση σχολείου * Λήψη αποφάσεων * Αρχές της εκπαίδευσης * Αποτελεσματικότητα του σχολείου

ΖΑΒΛΑΝΟΣ ΜΥΡΩΝ Μ., «**Η ολική ποιότητα στην Εκπαίδευση. Μια καινοτομία**», *Διοικητική Ενημέρωση*, τχ. 29 (2004), σσ. 62-68.

* Ποιότητα εκπαίδευσης * Καινοτομία * Διευθυντικό προσωπικό * Ικανότητα * Ρόλος του καθηγητή

ΘΕΟΦΙΛΙΔΗΣ ΧΡΗΣΤΟΣ, ΣΤΥΛΙΑΝΙΔΗΣ ΜΑΡΙΟΣ, «**Φιλοσοφία και πρακτική διοίκησης Δημοτικού σχολείου στην Κύπρο**», *Νέα Παιδεία*, τχ. 109 (2004), σσ. 34-49.

* Δημοτικό σχολείο * Κύπρος * Διευθυντής * Διοίκηση σχολείου * Φιλοσοφία της Αγωγής * Αποτέλεσμα έρευνας * Στατιστικά δεδομένα

ΚΟΛΟΒΟΣ ΣΤΕΦΑΝΟΣ, «**Ο σχολικός χρόνος και η χρήση του: πραγματικότητα και προοπτικές**», *Τα Εκπαιδευτικά*, τχ. 73-74 (2004) σσ. 130-142.

* Κατανομή του σχολικού χρόνου * Χρόνος διδασκαλίας * Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση * Πρόγραμμα Σπουδών * Εκσυγχρονισμός * Επιτυχία στο σχολείο

— «**Για το ζήτημα των μονοθέσιων και των άλλων ολιγοθέσιων σχολείων**», *Εκπαιδευτική Κοινότητα*, τχ. 70 (2004), σσ. 32-41.

* Μονοθέσιο σχολείο * Διαφοροποιημένη διδασκαλία * Εκπαιδευτική ανάγκη

ΚΟΥΣΟΥΛΟΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ, ΜΠΟΥΝΙΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ, ΚΑΜΠΟΥΡΙΔΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ, «**Συμμετοχική διοίκηση και διαδικασία λήψης αποφάσεων στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση**», *Επιθεώρηση Εκπαιδευτικών Θεμάτων*, τχ. 9 (2004), σσ. 33-41.

* Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση * Διοίκηση σχολείου * Διευθυντής * Διδακτικό προσωπικό * Λήψη αποφάσεων * Συμμετοχή * Αποτελεσματικότητα του σχολείου

• ...Ο σύλλογος διδασκόντων επιλύει τα προβλήματα του σχολείου μέσω της διαδικασίας λήψης και της ποιότητας των αποφάσεων που συμβάλλει σημαντικά στη λειτουργία του σχολείου. Στην εργασία αυτή αναλύονται οι παρακάτω ερευνητικές υποθέσεις:

1. Τα ατομικά στοιχεία και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των εκπαιδευτικών επηρεάζουν και με ποιο τρόπο τη λειτουργία του συλλόγου διδασκόντων.

2. Οι στόχοι που συνήθως θέτει ο σύλλογος και η ποιότητα των αποφάσεων κατά πόσο επιδρούν στην απόδοση των σχολείων.

3. Οι σχέσεις μεταξύ των εκπαιδευτικών επηρεάζουν και με ποιο τρόπο τη λειτουργία των σχολείων.

4. Ο ρόλος της ηγετικής προσωπικότητας του διευθυντή στο πλαίσιο του συλλόγου διδασκόντων.

ΜΙΧΟΠΟΥΛΟΣ ΑΝ., «**Η ηγεσία ως αναγκαίο λεπτούργημα καινοτομικής δράσης και οργανωτικής αποτελεσματικότητας στα σχολεία**», *Διοικητική Ενημέρωση*, τχ. 29 (2004), σσ. 76-85.

* Ηγέτης * Θεωρητική έρευνα * Ατομικά χαρακτηριστικά * Διευθυντής * Συμπεριφορά * Αποτελεσματικότητα του σχολείου

ΡΕΣ ΓΙΑΝΝΗΣ, «**Διαδικασίες λήψης αποφάσεων σε εκπαιδευτικό οργανισμό: απολογισμός και επαναπροσδιορισμός**», *Επιθεώρηση Εκπαιδευτικών Θεμάτων*, τχ. 9 (2004), σσ. 42-52.

* Διοίκηση σχολείου * Λήψη αποφάσεων * Διευθυντής * Συμπεριφορά του καθηγητή * Αποτελεσματικότητα του σχολείου

- Η εργασία αναφέρεται στη σπουδαιότητα της λήψης αποφάσεων για κάθε εκπαιδευτικό οργανισμό. Πρόκειται για επώδυνη διαδικασία, αφού συνήθως συνεπάγεται εντυπωσιακές αλλαγές και συγκρούσεις, παραμονεύουν αυξημένες πιθανότητες λάθους και απαιτείται συνεκτίμηση μεγάλου αριθμού δεδομένων και εναλλακτικών λύσεων. Σε μια τέτοια διαδικασία, η αυτοπειθαρχία, η οξυδέρκεια, η δημιουργικότητα, η κατάρτιση, ο δυναμισμός, οι τεχνικές, διαπροσωπικές και κυρίως συνολικής θεώρησης δεξιότητες του διευθυντή, η δεξιότητά του στην καθοδήγηση και δημιουργική συνύπαρξη ατόμων και ομάδων, συνθέτουν το ψηφιδωτό της επιτυχίας. Επομένως, η σημασία που έχουν οι εκπαιδευτικές αποφάσεις για έναν οργανισμό και μάλιστα εκπαιδευτικό, είναι προφανής: αυτές τον κινούν, τον εξελίσσουν, τον αναδεικνύουν ή τον καταστρέφουν. (Περικοπή περιλήψης)

ΣΑΛΩΝΙΤΗΣ ΠΑΝΑΓΩΤΗΣ, «**Εκπαιδευτική συμβουλευτική: ο συμβουλευτικός ρόλος του διευθυντή στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση**», *Το Σχολείο και το Σπίτι*, τχ. 5/461 (2004), σσ. 249-255.

* Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση * Συμβουλευτική * Διευθυντής * Ρόλος * Προσόν * Δεξιότητα * Σχέση καθηγητή-μαθητή

ΧΥΤΗΡΗΣ ΛΕΩΝΙΔΑΣ, ΑΝΝΙΝΟΣ ΛΟΥΚΑΣ, «**Διοίκηση και ηγεσία στα δημόσια σχολεία της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης**», *Διοικητική Ενημέρωση*, τχ. 30 (2004), σσ. 86-90.

* Δημόσια εκπαίδευση * Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση * Διοίκηση σχολείου

ΨΑΡΑΚΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ, «**Σχεδιασμός-Προγραμματισμός εκπαιδευτικού έργου σε επίπεδο τάξης και σχολικής μονάδας**», *Το Σχολείο και το Σπίτι*, τχ. 5/461 (2004), σσ. 230-237.

* Διδακτικό προσωπικό * Προγραμματισμός * Τάξη * Αυτονομία της σχολικής μονάδας * Ίσες ευκαιρίες * Ποιότητα εκπαίδευσης

4. ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

ΠΑΣΟΥΛΑ ΕΙΡΗΝΗ, «**Άτυπο αναλυτικό πρόγραμμα, κουλτούρα και ήθος του σχολείου και παραπλήσιοι όροι: προσεγγίσεις**», *Επιστήμες Αγωγής*, τχ. 2 (2004), σσ. 97-106.

* Κρυφό αναλυτικό πρόγραμμα * Κουλτούρα * Ηθική * Σχολική ζωή * Επισκόπηση της κατάστασης ενός θέματος * Έρευνα-Μεθοδολογία

4.1. ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΑΓΩΓΗ

ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΥ ΓΡΗΓΟΡΙΑ, «**Το συμβολικό παιχνίδι και η ανάπτυξη της γραφής και της ανάγνωσης στην προσχολική ηλικία**», *Ανοιχτό Σχολείο*, τχ. 89, 90 (2003-2004), σσ. 42-45, 46-47.

* Συμβολισμός (Ψυχολογία) * Παιχνίδι * Γραφή * Ανάγνωση * Διδακτικά βοηθήματα * Ρόλος του καθηγητή * Βιωματική μάθηση

ΑΝΔΡΙΚΟΠΟΥΛΟΥ ΕΛΕΝΗ, «Πετάει...πετάει...το αερόστατο!», *Σύγχρονο Νηπιαγωγείο*, τχ. 40 (2004), σσ. 56-66.

* Φυσικές Επιστήμες * Αεροδυναμική * Διδασκαλία με στόχους * Διαθεματική προσέγγιση * Δημιουργικές δραστηριότητες * Υλικό αναφοράς

BOSI, ROSANNA (Μτφρ.: Ι. Φ. Βλαχόπουλος), «Οι χειρονομίες “φροντίδας” στο νηπιαγωγείο», *Γέφυρες*, τχ. 16 (2004), σσ. 12-16.

* Παιδί Προσχολικής ηλικίας * Σχέση καθηγητή-μαθητή * Νηπιαγωγός * Ενδιαφέρον * Συναισθηματική συμμετοχή * Γνωστική ανάπτυξη

ΓΙΑΓΚΟΥΝΙΔΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ, ΛΑΛΟΥΜΗ-ΒΙΔΑΛΗ ΕΥΑ, «Η γλωσσική διαφορετικότητα στην Προσχολική Εκπ/ση: απόψεις εκπαιδευτικών παιδικών σταθμών/νηπιαγωγείων», *Αντιπετράδια της Εκπαίδευσης*, τχ. 68-69 (2003-2004), σσ. 61-66.

* Διαπολιτισμική Εκπαίδευση * Γλώσσα διδασκαλίας * Παιδί αλλοδαπού * Μητρική γλώσσα * Νηπιαγωγός * Γνώμη * Αποτέλεσμα έρευνας

ΓΙΑΛΟΥΡΑΚΗ ΣΟΦΙΑ, «Μουσειακή αγωγή: Μουσείο Κυκλαδικής Τέχνης», *Σύγχρονο Νηπιαγωγείο*, τχ. 39 (2004), σσ. 14-23.

* Εκπαιδευτικές επισκέψεις σε μουσεία * Εκπαιδευτικό πρόγραμμα * Μουσείο Κυκλαδικής Τέχνης * Βιωματική μάθηση * Δημιουργικές δραστηριότητες * Μυθολογία

— «Παιδί: στις 11 Δεκεμβρίου “Ημέρα του παιδιού”», *Σύγχρονο Νηπιαγωγείο*, τχ. 42 (2004), σσ. 48-57.

* Πίνακας ζωγραφικής * Παιδί * Τέχνη και παιδιά * Μέθοδος διδασκαλίας * Κριτικό πνεύμα

ΓΚΟΡΙΑ ΣΟΦΙΑ, «Σχέση οικογένειας-νηπιαγωγείου: ο ενεργός ρόλος των γονιών στο σχολείο», *Σύγχρονο Νηπιαγωγείο*, τχ. 39 (2004), σσ. 71-77.

* Σχέση γονιού-σχολείου * Πρόγραμμα Σπουδών * Κοινωνικοποίηση * Ρόλος του καθηγητή

ΓΚΟΥΡΓΚΟΥΤΑ ΚΑΤΕΡΙΝΑ, ΑΡΑΜΠΑΤΖΗ ΔΗΜΗΤΡΑ, «“Ας γίνουμε φίλοι”: ένα πρόγραμμα Comenius στο Νηπιαγωγείο Αιανής», *Σύγχρονο Νηπιαγωγείο*, τχ. 38 (2004), σσ. 28-39.

* Εκπαιδευτικό πρόγραμμα * Ευρωπαϊκή Ένωση * Αιανή * Διασχολικές σχέσεις * Ποιότητα εκπαίδευσης

— «Συμβουλευτική γονέων: σχολείο και οικογένεια, μια σχέση αυτονομία, αλλά όχι ποιότητα πάντα!», *Σύγχρονο Νηπιαγωγείο*, τχ. 41 (2004), σσ. 38-46.

* Συμβουλευτική * Γονείς * Σχέση γονιού-παιδιού * Σχέση γονιού-σχολείου * Αποτελεσματικότητα του σχολείου * Ποιότητα εκπαίδευσης

ΔΑΣΚΑΓΙΑΝΝΗ ΧΡΙΣΤΙΝΑ, «Η Αισθητική Αγωγή μέσα από καινοτόμες δράσεις στο νηπιαγωγείο», *Σύγχρονο Νηπιαγωγείο*, τχ. 40 (2004), σσ. 24-26.

* Αισθητική Αγωγή * Διδασκαλία με στόχους * Διαθεματικότητα * Εκπαιδευτική καινοτομία

ΖΑΪΜΗ ΕΙΡΗΝΗ, «“Λιομάζωμα” μέσα από έναν πίνακα του Στρατή Αξιώτη: επεξεργασία πίνακα-σχέδιο εργασίας», *Το Σχολείο και το Σπίτι*, τχ. 8/464 (2004), σσ. 389-394.

* Πίνακας ζωγραφικής * Ελαία * Διδασκαλία με στόχους * Διαθεματική προσέγγιση * Μέθοδος Project (Εκπαίδευση) * Σχέδιο Εργασίας

ΖΑΧΑΡΟΣ ΚΩΣΤΑΣ, «**Διδάσκοντας τα γεωμετρικά σχήματα στο νηπιαγωγείο**», *Σύγχρονο Νηπιαγωγείο*, τχ. 42 (2004), σσ. 72-76.

* Γεωμετρικά σχήματα * Σχηματισμός εννοιών * Κατανόηση * Οπτική μάθηση * Ανάπτυξη αντίληψης

ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΝΤΙΝΑ, «**Συνεργασία γονέων-σχολείου**», *Σύγχρονο Νηπιαγωγείο*, τχ. 39 (2004), σσ. 78-80.

* Σχέση γονιού-σχολείου * Συμμετοχή γονέων * Δημιουργικές δραστηριότητες

ΚΑΒΒΑΔΑ ΜΑΡΙΛΕΝΑ, «**Το σύγχρονο νηπιαγωγείο...παίζει και χορεύει... στους ρυθμούς της ελληνικής λαϊκής παράδοσης**», *Σύγχρονο Νηπιαγωγείο*, τχ. 38 (2004), σσ. 84-91.

* Λαϊκοί χοροί, Ελληνικοί * Διδακτική προσέγγιση * Διδακτικά βοηθήματα * Προετοιμασία μαθήματος * Υλικό αναφοράς

— «**Ο χορός της Ευρώπης**», *Σύγχρονο Νηπιαγωγείο*, τχ. 39 (2004), σσ. 52-58.

* Μυθολογία, Ελληνική * Διήγηση * Χορός * Κατευθυνόμενες δραστηριότητες * Αυτοσχεδιασμός * Βιωματική μάθηση

— «**Παίζοντας...παιγνίδια με παιγνίδια!**», *Σύγχρονο Νηπιαγωγείο*, τχ. 40 (2004), σσ. 68-76.

* Παιγνίδι * Δραματοποίηση * Διδακτικά βοηθήματα * Πολιτιστική και πολιτισμική κληρονομιά * Ανάπτυξη προσωπικότητας * Υλικό αναφοράς

— «**Ήλιος! Ηλιάνθος!! Ηλιοτρόπιο!!!**», *Σύγχρονο Νηπιαγωγείο*, τχ. 41 (2004), σσ. 48-56.

* Φυτά * Παραμύθι * Δραματοποίηση * Βιωματική μάθηση * Δημιουργικές δραστηριότητες * Διδακτικά βοηθήματα

ΚΑΒΒΑΔΑ ΜΑΡΙΛΕΝΑ (Επιμ.), «**Έξι χριστουγεννιάτικα στολίδια ταξιδεύουν ή αλλιώς... Το μαγικό ταξίδι των έξι στολιδιών!**», *Σύγχρονο Νηπιαγωγείο*, τχ. 42 (2004), σσ. 9-41.

* Χριστούγεννα * Σχολεία-Εκδηλώσεις * Τριβιζάς Ευγένιος * Παιδί Προσχολικής ηλικίας * Σχολικό θέατρο * Δραματοποίηση * Μουσική και κίνηση

ΚΑΝΤΖΟΥ ΝΙΚΗ, ΝΙΚΟΛΟΥΔΗ ΦΙΛΛΙΩ, «**Ένα περιπετειώδες ταξίδι στην ολυμπιακή πόλη της Αθήνας**», *Σύγχρονο Νηπιαγωγείο*, τχ. 37 (2004), σσ. 26-35.

* Ολυμπιακοί αγώνες * Μεταφορές * Αθήνα * Διαθεματική προσέγγιση * Δημιουργικές δραστηριότητες

ΚΑΝΤΖΟΥ ΝΙΚΗ, «**Ας λύσουμε ολυμπιακά αινίγματα**», *Σύγχρονο Νηπιαγωγείο*, τχ. 38 (2004), σσ. 54-59.

* Ολυμπιακοί αγώνες * Αινίγματα * Δημιουργικές δραστηριότητες * Αθλήματα

ΚΑΠΟΥΛΙΤΣΑ-ΤΡΟΥΛΟΥ ΘΩΜΑΗ, «**Εν λευκώ: διαθεματική προσέγγιση του θέματος “Συμφωνία σε λευκό”**», *Σύγχρονο Νηπιαγωγείο*, τχ. 42 (2004), σσ. 42-46.

* Εικαστική Αγωγή * Χρώματα * Διδασκαλία με στόχους * Διαθεματική προσέγγιση * Ιμπρεσιονισμός (Τέχνη) * Monet, Claude (1840-1926)

ΚΑΡΑΓΙΩΡΓΟΥ ΙΩΑΝΝΑ, ΜΗΤΣΟΠΟΥΛΟΥ ΑΦΡΟΔΙΤΗ, «**Η διδασκαλία της ποίησης στην ελληνική Προσχολική Εκπαίδευση**», *Σύγχρονη Εκπαίδευση*, τχ. 1/138-139 (2004), σσ. 104-114.

* Ποίηση * Διδασκαλία * Πρόγραμμα Σπουδών * Νηπιαγωγός * Γνώμη * Αποτέλεσμα έρευνας

ΚΑΡΑΣΑΒΒΙΔΟΥ ΕΛΕΝΗ, «**Η Μέθοδος Project σε ένα πρόγραμμα για το περιβάλλον**», *Επιστημονικό Βήμα του Δασκάλου*, τχ. 3 (2004), σσ. 76-85.

* Μέθοδος Project (Εκπαίδευση) * Παιδαγωγικές τάσεις * Περιβαλλοντική Εκπαίδευση * Σχέδιο Εργασίας

ΚΑΡΑΤΖΑ ΜΑΡΙΑΝΝΑ, ΜΠΡΑΝΤΙΤΣΑ ΜΑΡΙΑ, «**Οι γονείς μπαίνουν στο σχολείο**», *Σύγχρονο Νηπιαγωγείο*, τχ. 39 (2004), σσ. 81-85.

* Σχέση γονιού-σχολείου * Διαπολιτισμικότητα * Συμμετοχή γονέων * Δημιουργικές δραστηριότητες

ΚΛΗΡΟΝΟΜΟΥ ΦΩΤΕΙΝΗ, «**Φύσα αεράκι, φύσα με...**», *Σύγχρονο Νηπιαγωγείο*, τχ. 40 (2004), σσ. 48-54.

* Φυσικές Επιστήμες * Αέρας * Διαθεματική προσέγγιση * Πείραμα

ΚΟΥΛΟΥΡΗ ΠΗΝΕΛΟΠΗ (Επιμ.), «**Η Κοκκινοσκουφίτσα στο διαδίκτυο**», *Γέφυρες*, τχ. 15 (2004), σσ. 60-63.

* Παραμύθι * Grimm, Jacob (1785-1863) * Grimm, Wilhelm (1786-1859) * Διαδίκτυο * Υλικό αναφοράς

ΚΡΑΣΑΔΑΚΗ ΓΕΩΡΓΙΑ, ΜΠΕΝΕΤΟΥ ΑΡΤΕΜΗ, «**Ταξίδι στη χώρα των σχημάτων**», *Σύγχρονο Νηπιαγωγείο*, τχ. 42 (2004), σσ. 58-62.

* Γεωμετρικά σχήματα * Σχηματισμός εννοιών * Κατανόηση * Οπτική μάθηση * Ανάπτυξη αντίληψης * Δημιουργικές δραστηριότητες

ΚΥΡΙΔΗΣ ΑΡΓΥΡΗΣ [κ.ά.], «**Οι αντιλήψεις και οι απόψεις των φοιτητών του Παιδαγωγικού Τμήματος Νηπιαγωγών Φλώρινας για την εισαγωγή των Νέων Τεχνολογιών στο νηπιαγωγείο**», *Θέματα στην Εκπαίδευση*, τχ. 5/1-3 (2004), σσ. 161-172.

* Νέες Τεχνολογίες * Σπουδαστής/Φοιτητής * Γνώμη * Ερωτηματολόγιο * Αποτέλεσμα έρευνας

- Στην παρούσα εργασία παρουσιάζονται οι θεωρητικές εκδοχές (μειονεκτήματα και πλεονεκτήματα) για την εισαγωγή των Νέων Τεχνολογιών (Ν.Τ.) στο νηπιαγωγείο και επιχειρείται η διερεύνηση των αντιλήψεων και των στάσεων των φοιτητών του Π.Τ.Ν. Φλώρινας του Α.Π.Θ. σχετικά με την εισαγωγή και διδακτική αξιοποίηση των Ν.Τ. στο νηπιαγωγείο. Χρησιμοποιήθηκε μια κλίμακα στάσεων αποτελούμενη από 23 προτάσεις, οι οποίες χωρίζονται σε 4 ομάδες, που αφορούν απόψεις για α) τη χρήση των Ν.Τ. στο νηπιαγωγείο, β) τη σχέση της νηπιαγωγού με τις Ν.Τ., γ) τη σχέση των νηπίων με τις Ν.Τ. και δ) γενικές απόψεις για τη χρήση των Ν.Τ. Τα αποτελέσματα της έρευνας έδειξαν ότι οι φοιτητές θεωρούν θετική την εισαγωγή των Ν.Τ. στο νηπιαγωγείο.

ΚΩΤΣΑΛΙΔΟΥ ΔΟΞΑ, ΚΟΣΥΒΑΣ ΓΙΩΡΓΟΣ, «**Οι αριθμοί στο νηπιαγωγείο: καταστάσεις προβληματισμού και επικοινωνίας με την αριθμογραμμή και αριθμοσκάλα**», *Σύγχρονο Νηπιαγωγείο*, τχ. 39 (2004), σσ. 6-13.

* Μαθηματικά * Αριθμός * Διδακτική προσέγγιση * Διδακτικά βοηθήματα * Κατευθυνόμενες δραστηριότητες

ΜΑΝΩΛΙΤΣΗΣ ΓΙΩΡΓΟΣ, «**Η εμπλοκή των γονέων στην Προσχολική Αγωγή**», *Το Βήμα των Κοινωνικών Επιστημών*, τχ. 38 (2004), σσ. 121-145.

* Σχέση γονιού-σχολείου * Σχέση γονιού-παιδιού * Ανάπτυξη παιδιού * Οικογενειακό περιβάλλον * Συγκριτική Εκπαίδευση * Αποτέλεσμα έρευνας

- Στόχος της παρούσας μελέτης είναι η διερεύνηση του βαθμού και της μορφής της γονεϊκής εμπλοκής στην ελληνική προσχολική αγωγή. Το δείγμα της έρευνας συγκροτήθηκε από 271 γονείς παιδιών ηλικίας 4-6 ετών, τα οποία φοιτούσαν σε νηπιαγωγεία και παιδικούς σταθμούς της Κρήτης. Η αξιολόγηση της γονεϊκής εμπλοκής έγινε με τη χρησιμοποίηση μίας κλίμακας εκτίμησης πέντε διαβαθμίσεων. Η διερευνητική παραγοντική ανάλυση έδειξε την ύπαρξη τεσσάρων διαφορετικών μορφών γονεϊκής εμπλοκής στην προσχολική αγωγή. Ειδικότερα, φάνηκε ότι α) η επαφή των γονέων με το νηπιαγωγείο ή τον παιδικό σταθμό είναι μικρού βαθμού και β) ορισμένες από τις μορφές της γονεϊκής εμπλοκής επηρεάζονται από διάφορες μεταβλητές, όπως είναι το φύλο του γονέα, το προσχολικό ίδρυμα φοίτησης του παιδιού και το μορφωτικό επίπεδο της μητέρας.

ΜΑΥΡΙΚΑΚΗΣ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ, «**Γλωσσική εξέλιξη του παιδιού ηλικίας 2;6 έως 3;6 ετών**», *Επιστήμες Αγωγής*, τχ. 4 (2004), σσ. 117-131.

* Γλωσσική ανάπτυξη * Παιδί Προσχολικής ηλικίας * Σύγχρονη έρευνα * Κρήτη * Αποτέλεσμα έρευνας

ΜΟΥΝΤΖΟΥΡΗ ΓΕΩΡΓΙΑ, «**Σεισμοί και αντισεισμική προστασία στο νηπιαγωγείο**», *Σύγχρονο Νηπιαγωγείο*, τχ. 37 (2004), σσ. 82-90.

* Φυσικές Επιστήμες * Σεισμοί * Διαθεματική προσέγγιση * Μέθοδος Project (Εκπαίδευση) * Διδασκαλία με στόχους * Δημιουργικές δραστηριότητες

— «**Μέλισσα: ένα αξιοθαύμαστο έντομο**», *Σύγχρονο Νηπιαγωγείο*, τχ. 38 (2004), σσ. 68-77.

* Φυσικές Επιστήμες * Μέλισσες * Διδασκαλία με στόχους * Διαθεματική προσέγγιση * Δημιουργικές δραστηριότητες * Πρότυπο διδασκαλίας

ΜΟΥΡΤΖΙΟΥ-ΑΒΡΑΜΙΔΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΑ, «**Τροποποίηση δυσλεπουργικής συμπεριφοράς στο κανονικό νηπιαγωγείο: μια μελέτη περίπτωσης**», *Θέματα Ειδικής Αγωγής*, τχ. 24, 25 (2004), σσ. 72-77, 36-42.

* Παιδιά με ειδικές ανάγκες-Εκπαίδευση * Διαταραχή συμπεριφοράς * Ρόλος του καθηγητή * Επιστήμες της Αγωγής * Ποιότητα εκπαίδευσης * Μελέτη περίπτωσης

ΜΠΑΚΑΛΟΠΟΥΛΟΥ ΦΩΤΕΙΝΗ, «**Αρχαιολογικό Μουσείο Μύρινας Λήμνου: μια περίπτωση παιδαγωγικής προσέγγισης για παιδιά Προσχολικής ηλικίας**», *Σύγχρονο Νηπιαγωγείο*, τχ. 40 (2004), σσ. 14-20.

* Εκπαιδευτικές επισκέψεις σε μουσεία * Ελλάδα-Αρχαιότητες * Διδακτική προσέγγιση * Δημιουργικές δραστηριότητες * Λήμνος * Μελέτη περίπτωσης

ΜΠΑΤΣΙΚΑ-ΜΠΟΥΡΑ ΑΝΤΙΓΟΝΗ, «**Ο εορτασμός των παγκόσμιων ημερών**», *Σύγχρονο Νηπιαγωγείο*, τχ. 41 (2004), σσ. 58-61.

* Εορτές * Σχολικό περιβάλλον * Διδασκαλία με στόχους * Διδακτικά βοηθήματα * Δημιουργικές δραστηριότητες

ΜΠΕΛΛΟΥ ΔΗΜΗΤΡΑ, «**Ολοήμερο Νηπιαγωγείο**», *Σύγχρονο Νηπιαγωγείο*, τχ. 40 (2004), σσ. 6-12.

* Ολοήμερο Σχολείο * Εκπαίδευση και κοινωνία * Ελλάδα * ΗΠΑ * Αποτελεσματικότητα του σχολείου

ΠΑΠΑΛΟΥΚΑ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ, ΤΣΑΓΚΟΥΡΝΟΥ ΕΛΙΣΑΒΕΤ, «**Χορεύοντας με τα στάχυα**», *Σύγχρονο Νηπιαγωγείο*, τχ. 40 (2004), σσ. 34-41.

* Μέθοδος Project (Εκπαίδευση) * Σίτος * Διδασκαλία με στόχους * Διαθεματική προσέγγιση * Βιωματική μάθηση

ΠΑΤΣΙΑΝΗ ΚΑΤΕΡΙΝΑ, «**Ο ηλεκτρονικός υπολογιστής στο νηπιαγωγείο: ένας νέος φίλος στην τάξη μας**», *Σύγχρονο Νηπιαγωγείο*, τχ. 38 (2004), σσ. 42-53.

* Διδακτική χρήση του υπολογιστή * Καινοτομία * Διδασκαλία με στόχους * Μαθητοκεντρική διδασκαλία

ΠΙΚΡΟΔΗΜΗΤΡΗ ΜΑΡΩ, «**Τα Σχέδια Εργασίας στην ανάδυση της γλώσσας-εγγραμμισμού στο νηπιαγωγείο**», *Επιθεώρηση Εκπαιδευτικών Θεμάτων*, τχ. 9 (2004), σσ. 53-61.

* Σχέδιο Εργασίας * Γλώσσα * Αλληλενέργεια * Αναδυόμενος γραμματισμός * Ανάπτυξη προσωπικότητας

- Στόχος της εργασίας είναι να αποδειχθεί η διαλεκτική σχέση των Σχεδίων Εργασίας με την ανάπτυξη της Γλώσσας, ως αποτέλεσμα το ένα του άλλου, και η συμβολή και των δύο στη διαμόρφωση της προσωπικότητας του παιδιού, αυριανού δημοκρατικού πολίτη. Έτσι σχετικά με τη Γλώσσα τονίζεται η ουσιαστική συμβολή της στην αφύπνιση και ενεργοποίηση κάθε δυνατής ικανότητάς μας ως κύριου επικοινωνιακού και λειτουργικού μέσου. Στα Σχέδια Εργασίας από την άλλη τα παιδιά, πρωταγωνιστές, φιλοδοξούν να κατακτήσουν καινούριους μαθησιακούς στόχους μέσα από τους παράλληλους δρόμους που ακολουθεί και η δομητική προσέγγιση του νέου προγράμματος της Γλώσσας στο Νηπιαγωγείο (επικοινωνία, βίωμα, αυτενέργεια, δράση, συνεργασία). Η διαλεκτική σχέση Γλώσσας και Σχεδίων Εργασίας καταλήγει στη νέα σύνθεση με την οποία ολοκληρώνεται η προσωπικότητα των παιδιών.

ΠΟΛΥΧΡΟΝΟΠΟΥΛΟΣ ΠΑΝΟΣ, «**Το διαθεματικό πρόγραμμα για το νηπιαγωγείο: κριτική απόρριψη**», *Σύγχρονη Εκπαίδευση*, τχ. 137 (2004), σσ. 53-70.

* Διαθεματικότητα * Πρόγραμμα Σπουδών * Εκπαιδευτική πολιτική * Θεωρία της εκπαίδευσης * Φιλοσοφία της Αγωγής * Ποιότητα εκπαίδευσης

PASCUCCI, MARINA; ROSSI, FRANCA (Μτφρ.: Ι. Φ. Βλαχόπουλος), «**Γιατί αν δε χτυπήσεις δυνατά, ποτέ, ποτέ, ποτέ, ποτέ δε βάζεις γκολ: οι επεξηγήσεις των παιδιών μικρής ηλικίας κατά τη σύνθεση κειμένων**», *Γέφυρες*, τχ. 15 (2004), σσ. 36, 53-59.

* Παιδί προσχολική ηλικίας * Λεκτική συμπεριφορά * Ρόλος του καθηγητή * Γραπτή έκφραση * Αποτέλεσμα έρευνας

ΡΕΚΑΛΙΔΟΥ ΓΑΛΗΝΗ, «**Παιγνίδι και Μέθοδος Project στην Προσχολική Εκπαίδευση: η συνδρομή του παιγνιδιού στην υλοποίηση των στόχων του Α.Π. μέσα από τη Μέθοδο Project**», *Ανοιχτό Σχολείο*, τχ. 90 (2004), σσ. 34-39.

* Παιχνίδι * Μέθοδος Project (Εκπαίδευση) * Διδασκαλία με στόχους * Πρόγραμμα Σπουδών * Βιωματική μάθηση

ΣΙΒΡΟΠΟΥΛΟΥ ΕΙΡΗΝΗ, «**Μαθησιακά κέντρα στο νηπιαγωγείο: το παράδειγμα του κέντρου γραμματισμού**», *Ανοιχτό Σχολείο*, τχ. 90 (2004), σσ. 40-45.

* Νηπιαγωγείο * Αίθουσα διδασκαλίας * Μάθηση * Γραμματισμός * Εξοπλισμός * Διδακτικά βοηθήματα

ΣΤΑΘΟΠΟΥΛΟΥ ΑΜΑΛΙΑ, «**Το νηπιαγωγείο, ολυμπιακός τόπος συνάντησης, αλληλεπίδρασης και ψυχαγωγίας**», *Σύγχρονο Νηπιαγωγείο*, τχ. 39 (2004), σσ. 34-39.

* Ολυμπιακοί αγώνες * Διδασκαλία με στόχους * Διεπιστημονική προσέγγιση * Βιωματική μάθηση * Δημιουργικές δραστηριότητες * Διδακτικά βοηθήματα

ΣΥΓΧΡΟΝΟ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ (ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ/Επιμ.: Κώστας Χρυσοφίδης), «**Αφιέρωμα: Βιωματική-Επικοινωνιακή μάθηση. Η σύγχρονη εκδοχή της μεθόδου Project (Η Μέθοδος Project στο νηπιαγωγείο, θεωρητική προσέγγιση και πρακτικές εφαρμογές)**», *Σύγχρονο Νηπιαγωγείο*, τχ. 37 (2004), σσ. 65-71.

* Μέθοδος Project (Εκπαίδευση) * Μαθητοκεντρική διδασκαλία * Διαθεματική προσέγγιση * Γνώση * Βιωματική μάθηση * Επικοινωνία * Πρότυπο διδασκαλίας

ΣΩΤΗΡΟΠΟΥΛΟΥ-ΖΟΡΜΠΑΛΑ ΜΑΡΙΝΑ, «**Η αισθητική ευαισθητοποίηση στην υπηρεσία της μαθησιακής διαδικασίας στο πλαίσιο της Προσχολικής Αγωγής: μεθοδολογική προσέγγιση**», *Επιστημονικό Βήμα του Δασκάλου*, τχ. 3 (2004), σσ. 68-75.

* Αισθητική Αγωγή * Στόχος διδασκαλίας * Μεθοδολογία * Πρόγραμμα Σπουδών * Πρότυπο διδασκαλίας

SFARD, ANNA; LAVI, IRIT (Μτφρ.: Ι. Φ. Βλαχόπουλος), «**Η ομοιότητα που κάνει τη διαφορά: γιατί δεν μπορούν τα παιδιά να δουν ως όμοια αυτά που οι μεγάλοι δεν μπορούν να δουν ως διαφορετικά**», *Γέφυρες*, τχ. 17 (2004), σσ. 22-32, 49-53.

* Παιδί Προσχολικής ηλικίας * Ενήλικος * Σκέψη * Μαθηματικά * Συγκριτική ανάλυση

ΤΖΕΛΕΤΟΠΟΥΛΟΥ ΓΚΟΛΦΩ, «**Τα νήπια και το παιχνίδι της υποκριτικής**», *Παιδαγωγικό Βήμα Αιγαίου*, τχ. 53 (2004), σσ. 108-118.

* Μάθηση * Υποκριτική * Επιστήμες της Αγωγής * Ανάπτυξη παιδιού

ΤΣΙΛΙΜΕΝΗ ΤΑΣΟΥΛΑ, «**Όταν η διαχρονικότητα μετατρέπεται σε επικαιρότητα: οι Ολυμπιακοί αγώνες σε σύγχρονα εικονογραφημένα παιδικά βιβλία**», *Διαδρομές*, τχ. 14 (2004), σσ. 101-109.

* Ολυμπιακοί αγώνες * Λογοτεχνία, Σύγχρονη * Εικονογραφημένα βιβλία, Παιδικά * Ανάπτυξη προσωπικότητας * Υλικό αναφοράς

— «**Εικονογραφημένα παιδικά βιβλία: μια πρόταση ανατροπής των αναγνωστικών συμβάσεων**», *Τα Εκπαιδευτικά*, τχ. 71-72 (2004), σσ. 165-175.

* Παιδικό βιβλίο * Εικονογράφηση * Καινοτομία * Ανάγνωση * Οπτική μάθηση * Κριτικό πνεύμα

ΧΡΥΣΑΦΙΔΗΣ ΚΩΣΤΑΣ, «**Το εικονογραφημένο βιβλίο και οι εικαστικές προτιμήσεις των παιδιών μικρής ηλικίας**», *Γέφυρες*, τχ. 14, 15 (2004), σσ. 12-19, 24-35.

* Εικονογραφημένα βιβλία * Παιδική λογοτεχνία * Θεωρητική έρευνα * Επιστήμες της Αγωγής * Παιδί Προσχολικής ηλικίας * Ενδιαφέρον * Αποτέλεσμα έρευνας

4.2. ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

ΑΓΓΕΛΙΔΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ, «Ο ρόλος των σκιαγραφήσεων στη βελτίωση των σχολείων», *Επιστήμες Αγωγής*, τχ. 2 (2004), σσ. 45-58.

- * Καθηγητής * Συνεργασία * Αποτελεσματικότητα του σχολείου * Μαθητής * Επίδοση * Κύπρος
- This paper suggests a method for analysing patterns of school practice for improvement purposes. In particular it describes outcomes of a study that point to some promising possibilities, in terms of encouraging teachers to reflect on their practice, for the purpose of improvement. It argues that by discussing and analysing vignettes, teachers can improve their practice, not only individually, but also as a team. In addition, this analysis can help schools to develop as organisations. At the end, this suggestion is supported with an example which illustrates the potential of using vignettes for improving schools, whilst, at the same time, demonstrating how the procedure might be used.

ΑΛΙΜΠΕΡΤΗΣ ΓΙΩΡΓΟΣ, «Δημιουργία σχολικού εντύπου: έκδοση εφημερίδας τμήματος», *Ανοιχτό Σχολείο*, τχ. 91 (2004), σσ. 16-21.

* Σχολικό περιοδικό * Διδασκαλία με στόχους * Ευέλικτη Ζώνη * Μέθοδος εργασίας * Σχέση σχολείου-κοινότητας * Αξιολόγηση

ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΚΛΕΟΠΑΤΡΑ, «Καταγραφή της μη λεκτικής συμπεριφοράς των μαθητών κατά τη διδασκαλία και διαμόρφωση του ψυχολογικού κλίματος της τάξης», *Επιστήμες Αγωγής*, τχ. 1 (2004), σσ. 67-74.

- * Συμπεριφορά του μαθητή * Μη λεκτική επικοινωνία * Διδασκαλία * Κλίμα της τάξης * Αποτέλεσμα έρευνας
- Nonverbal communication during teaching, concerns the field of pupils's nonverbal behavior and the classroom's elements of pupils's feelings. The techniques were: codified observation and the questionnaire "my class inventory-MCI". The results showed an enormous attention of the pupils and a participation that seems to be not enough. The negative elements in the class (friction and competitiveness) are also developed more than the positive (satisfaction and cohesiveness).

ΓΕΡΑΡΗΣ ΗΛΙΑΣ, «Η καινοτομία της Ευέλικτης Ζώνης διαθεματικών και δημιουργικών δραστηριοτήτων στο Δημοτικό σχολείο», *Ελληνοχριστιανική Αγωγή*, τχ. 507 (2004), σσ. 15-17.

* Ευέλικτη Ζώνη * Διαθεματικότητα * Πρόγραμμα Σπουδών * Σχέση καθηγητή-μαθητή * Συνθήκες μάθησης

ΓΙΑΧΟΥ ΠΟΛΥΞΕΝΗ, «Ολοήμερο: το σχολείο μετά το μεσημέρι», *Γέφυρες*, τχ. 15 (2004), σσ. 6-17.

* Ολοήμερο Σχολείο * Πρόγραμμα Σπουδών * Διδακτική πρακτική * Επιμόρφωση * Ποιότητα διδασκαλίας

ΓΙΑΧΟΥ ΠΟΛΥΞΕΝΗ, ΚΟΥΜΠΟΥΡΑΣ ΧΡΗΣΤΟΣ, «**Εναλλακτικές διδακτικές προσεγγίσεις στο Ολοήμερο**», *Γέφυρες*, τχ. 18 (2004), σσ. 14-23.

* Ολοήμερο Σχολείο * Πρόγραμμα Σπουδών * Διδακτική * Διαθεματική προσέγγιση * Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης * Συμμετοχική μάθηση * Συνεργασία

ΓΚΟΛΙΑΡΗΣ ΧΡΗΣΤΟΣ, «**Μία πρόταση διδακτικής προσέγγισης ολοκληρωμένου πεζού λογοτεχνικού έργου στο Δημοτικό σχολείο: διδασκαλία αφηγήματος**», *Επιστήμες Αγωγής*, τχ. 2 (2004), σσ. 85-96.

* Λογοτεχνία * Πεζογραφία * Αφήγηση * Διδακτική προσέγγιση * Μαθητής * Κριτικό πνεύμα * Πρότυπο διδασκαλίας

- One of the most important and determinative elements, when a student deals with Literature in his/her free time, is that he/she comes in touch with complete literary pieces of work while in class the student comes in contact only with extracts, with isolated pieces of literary writing. These extracts reveal neither the beauty of writing nor the writers thoughts. As a result students are unable to examine closely the whole literary perception. Having these problems in mind we decided to proceed to an experiment. We are going to practice teaching complete novels to students of Primary Schools to find out if that process is applicable to everyday school-life and to draw our conclusions. We present our speculations, this experimental teaching procedure and our conclusions in our project.

ΓΡΟΣΔΟΣ ΣΤΑΥΡΟΣ, ΑΝΔΡΕΑΔΟΥ ΧΑΡΑ, «**Δημιουργική επίσκεψη στην πινακοθήκη: εκπαιδευτικό πρόγραμμα για παιδιά**», *Ανοιχτό Σχολείο*, τχ. 90 (2004), σσ. 5-7.

* Εκπαιδευτικές επισκέψεις σε μουσεία * Ζωγραφική-Εκθέσεις * Γουναρόπουλος, Γιώργος (1890-1977) * Πίνακας ζωγραφικής * Διδασκαλία με στόχους * Ερωτηματολόγιο

ΔΕΣΛΗ ΔΕΣΠΟΙΝΑ, «**Μαθηματικές και ψυχολογικές προσεγγίσεις στον αναλογικό συλλογισμό: οι δυνατότητες των παιδιών**», *Γέφυρες*, τχ. 19 (2004), σσ. 50-57.

* Μαθηματικά * Συλλογισμός * Λογική σκέψη * Θεωρητική έρευνα * Γνωστική ανάπτυξη

ΔΟΥΒΛΗ ΓΕΩΡΓΙΑ, ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΔΟΥ ΠΑΡΘΕΝΑ, «**“Οι αριθμοί στη ζωή μας” : ένα Σχέδιο Εργασίας για τα Μαθηματικά**», *Ανοιχτό Σχολείο*, τχ. 91 (2004), σσ. 22-26.

* Μαθηματικά * Αριθμός * Διδασκαλία με στόχους * Διαθεματική προσέγγιση * Μέθοδος Project (Εκπαίδευση)

ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ ΒΑΣΙΛΗΣ, «**Το Ολοήμερο Σχολείο στο εκπαιδευτικό μας σύστημα. Ένα νέο σχολείο;**», *Το Σχολείο και το Σπίτι*, τχ. 8/464 (2004), σσ. 366-368.

* Ολοήμερο Σχολείο * Ελλάδα * Κοινωνικός ρόλος * Αντισταθμιστική εκπαίδευση * Καινοτομία

ΖΙΑΡΑΓΚΑΣ ΓΙΑΝΝΗΣ, ΧΡΥΣΑΦΑΚΗ ΚΑΤΕΡΙΝΑ, «**“Μέτρον άριστον” ή το μέτρο στη ζωή μας**», *Ανοιχτό Σχολείο*, τχ. 92 (2004), σσ. 10-15.

* Ηθική, Αρχαία * Ανθρωπιστική ηθική * Ευέλικτη Ζώνη * Διδασκαλία με στόχους * Διαθεματική προσέγγιση * Μέθοδος Project (Εκπαίδευση)

- Η παρούσα πρόταση παρουσιάζει σχέδιο εργασίας, με κεντρική ιδέα την έννοια του μέτρου κατά τα προτεινόμενα από την «Ευέλικτη Ζώνη» παιδαγωγικά πρότυπα. Διατρέχει διάφορα επιστημονικά πεδία και συσχετίζει διαφορετικά μεταξύ τους γνωστικά αντικείμενα. Έχει στόχο να συμβάλει στον εμπλουτισμό των ιδεών του διδάσκοντα και κατ' επέκταση των μαθητών, σύμ-

φωνα με την αρχή της ποικιλίας σχετικά με τα προς μελέτη θέματα, τις μεθόδους επεξεργασίας τους και τη διάρκειά τους. Λαμβάνει υπόψη τις διαφοροποιήσεις μεταξύ των μαθητών ως προς τα ενδιαφέροντά τους και προσφέρει στους εμπλεκόμενους στη μαθησιακή διαδικασία τη δυνατότητα πρότασης και υλοποίησής της, σε διαφορετικά μεταξύ τους γνωστικά αντικείμενα.

ΗΛΙΑ ΕΛΕΝΗ Α. «**Η ολυμπιακή παιδεία στο Δημοτικό σχολείο: εκπαιδευτικό υλικό και δραστηριότητες για την ανάδειξη της πολυδιάστατης φύσης των Ολυμπιακών αγώνων**», *Διαδρομές*, τχ. 14 (2004), σσ. 87-100.

* Ολυμπιακοί αγώνες * Διδακτικά βοηθήματα * Πρόγραμμα διδασκαλίας * Διαθεματικότητα * Δημιουργικές δραστηριότητες * Βιωματική μάθηση

ΙΝΤΟΣ ΧΡΗΣΤΟΣ Π., «**Γενικά παιδαγωγικά θέματα του Ολοήμερου Σχολείου**», *Το Σχολείο και το Σπίτι*, τχ. 3/459 (2004), σσ. 119-126.

* Ολοήμερο Σχολείο * Αποδέκτες της παιδείας * Ρόλος του καθηγητή * Σχέση γονιού-σχολείου * Σχέση σχολείου-κοινότητας * Διαπροσωπικές σχέσεις * Διευθυντής * Σχολικός σύμβουλος

ΚΑΒΟΥΡΗ ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ, ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΕΛΙΣΑΒΕΤ, «**Το παιδαγωγικό και ψυχοπαιδαγωγικό κλίμα του Ολοήμερου Σχολείου και ο ρόλος του εκπαιδευτικού**», *Ανοιχτό Σχολείο*, τχ. 91 (2004), σσ. 33-37.

* Ολοήμερο Σχολείο * Κλίμα της τάξης * Ρόλος του καθηγητή * Ποιότητα διδασκαλίας * Αποτελεσματικότητα του σχολείου

ΚΑΡΑΓΚΟΥΝΗΣ ΛΕΥΤΕΡΗΣ, «**Ολοήμερο Σχολείο: η de facto αναγκαιότητα της μετάβασης από την προαιρετικότητα στην υποχρεωτικότητα**», *Ανοιχτό Σχολείο*, τχ. 92 (2004), σσ. 35-38.

* Ολοήμερο Σχολείο * Ελλάδα * Παγκοσμιοποίηση * Υποχρεωτική Εκπαίδευση * Ευρωπαϊκή Ένωση * Ίσες ευκαιρίες

ΚΑΡΑΝΤΖΙΝΗΣ ΘΩΜΑΣ Γ., «**Ο παιδαγωγικός ρόλος των εκπαιδευτικών του Ολοήμερου Σχολείου και το παιδαγωγικό κλίμα του σχολείου**», *Το Σχολείο και το Σπίτι*, τχ. 4/460 (2004), σσ. 209-215.

* Ολοήμερο Σχολείο * Επιστήμες της Αγωγής * Ρόλος του καθηγητή * Κλίμα της τάξης * Συνθήκες μάθησης * Διοίκηση τάξης

— «**Παράγοντες που συμβάλλουν στη διαμόρφωση αποτελεσματικής διδασκαλίας-μάθησης στο μάθημα της Φυσικής στο Δημοτικό σχολείο**», *Νέα Παιδεία*, τχ. 112 (2004), σσ. 140-149.

* Φυσικές Επιστήμες-Σπουδή και διδασκαλία * Αύξηση επίδοσης * Συμμετοχική μάθηση * Πείραμα * Δημιουργικές δραστηριότητες * Ρόλος του καθηγητή

ΚΟΚΚΙΝΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Μ., «**Η σχέση ανάμεσα στην αυτοεκτίμηση και τις στάσεις μαθητών του Δημοτικού απέναντι στο σχολείο σε συνάρτηση με τα δημογραφικά χαρακτηριστικά και τη σχολική τους επίδοση**», *Παιδαγωγική Επιθεώρηση*, τχ. 37 (2004), σσ. 156-169.

* Μαθητής * Αυτοεκτίμηση * Στάση απέναντι στο σχολείο * Κοινωνικοοικονομική κατάσταση * Επίδοση * Επιρροή * Αποτέλεσμα έρευνας

- The present study explores the relationship between self-esteem and attitudes to school in a sample of 498 pupils attending the upper grades of Greek public primary schools. It also investigates the effects of self-esteem level (high, low), pupils' demographics (sex, age,

socioeconomic status) and scholastic achievement on pupils' attitudes to school. The Lawrence Self-esteem Questionnaire-LAWSEQ was used to measure self-esteem, whereas attitudes to school were measured with a self-report scale developed for the purposes of the present study. The findings indicated a positive significant but low correlation between self-esteem and attitudes to school.

ΚΟΛΟΒΟΣ ΣΤΕΦΑΝΟΣ, «Οι σχολικές εργασίες στο Ολοήμερο Σχολείο», *Ανοιχτό Σχολείο*, τχ. 92, 93 (2004), σσ. 39-43, 38-43.

* Ολοήμερο Σχολείο * Εργασία στην τάξη * Ρόλος του καθηγητή * Επιστήμες της Αγωγής * Διδακτική πρακτική * Σχέση καθηγητή-μαθητή

ΚΟΠΤΣΗΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ, «Η διαθεματική διδακτική μεθοδολογία στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση και το μάθημα των Θρησκευτικών», *Κοινωνία*, τχ. 2 (2004), σσ. 167-171.

* Διαθεματικότητα * Θρησκευτικά * Διδακτική * Ανθρωπισμός * Πνευματική καλλιέργεια

— «Μεταβολές στη διδακτική του μαθήματος των Θρησκευτικών του Δημοτικού σχολείου και εφαρμογή της μεθόδου Project», *Επιστήμες Αγωγής*, τχ. 2 (2004), σσ. 107-116.

* Θρησκευτικά * Διδακτική προσέγγιση * Μέθοδος Project (Εκπαίδευση) * Μαθητής * Βιωματική μάθηση

- The latest reformation has established the “children-focusing” method, which places children in the central point of the educational process. This method has been applied to the teaching of Religious. Newly published books present a great deal of elements focus on children. The new program and its books permit activities in sociological orientation and the ability to use contemporary teaching methods to make the lesson more enjoyable, through the children's contact with real facts. Positive results had a pilot application of the Project method to the Religious classes under the title “LOVE”, object included in the analytical program of the forth classes of elementary school.

ΚΟΥΤΣΟΥΡΑΚΗ ΣΤΕΛΑ, «Στάσεις των μαθητών Δημοτικού σχολείου απέναντι στην ανάγνωση και σχέσεις τους με την αναγνωστική δεξιότητα», *Επιστήμες Αγωγής*, τχ. 4 (2004), σσ. 103-116.

* Ανάγνωση * Στάση του μαθητή * Ηράκλειο * Αποτέλεσμα έρευνας

- The present study investigates primary school pupils' reading attitude's development and their relation with reading ability. An attitude towards reading questionnaire, the two subscales of which investigate both attitude towards academic and attitude towards recreational reading, and a reading comprehension test were administered in a sample of 335 pupils from 3rd through 6th grade. According to the results of the research 3rd through 6th grade level pupils' reading attitude can be generally characterized as positive. It is however indicated a gradual decrease of this positive attitude from grade 4th through 6th. Students of all grade levels possess more favourable attitude towards recreational reading. Gender differences are inferred, which favour girls, while reading attitude doesn't appear to be meaningfully related to reading ability.

ΚΥΡΙΖΟΓΛΟΥ ΓΙΩΡΓΟΣ, «Ολοήμερο Δημοτικό Σχολείο: η ελληνική πραγματικότητα και οι προοπτικές του», *Το Σχολείο και το Σπίτι*, τχ. 4/460 (2004), σσ. 179-186.

* Ολοήμερο Σχολείο * Ελλάδα * Ποιότητα εκπαίδευσης

ΜΑΚΑΡΑΤΖΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ, «Εκπαιδευτικό πρόγραμμα Τοπικής Ιστορίας με διαθεματική προσέγγιση: “Οι γέφυρες της Βέροιας-γεφυρώνοντας το παρελθόν με το παρόν”», *Ανοιχτό Σχολείο*, τχ. 90 (2004), σσ. 28-33.

* Εκπαιδευτικό πρόγραμμα * Διαθεματική προσέγγιση * Μέθοδος Project (Εκπαίδευση) * Ιστορία, Τοπική * Πολιτιστική και πολιτισμική κληρονομιά * Βέροια-Μνημεία * Γέφυρες

ΜΑΣΣΟΥ ΜΑΡΙΑ, «Ο βάτραχος το χειμώνα (Συγγρ.: Μαξ Βέλθιους, Μιφρ.: Μάνος Κοντολέων)», *Ανοιχτό Σχολείο*, τχ. 92 (2004), σσ. 16-19.

* Παραμύθι * Διδασκαλία με στόχους * Διαθεματική προσέγγιση * Βιωματική μάθηση * Κριτικό πνεύμα * Ανάπτυξη προσωπικότητας

ΜΟΥΡΤΖΗΣ ΓΙΩΡΓΟΣ, «Υπερρεαλιστική ποίηση στο Δημοτικό: Σχέδιο Εργασίας», *Το Σχολείο και το Σπίτι*, τχ. 2/458 (2004), σσ. 98-103.

* Ποίηση * Σουρεαλισμός * Διδακτικό βιβλίο * Διδακτική προσέγγιση * Πρότυπο διδασκαλίας

ΜΟΥΣΤΑΪΡΑΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ, ΣΑΒΒΑΚΗ ΧΡΥΣΑ, «Η “εργασία στο σπίτι” των μαθητών του Δημοτικού σχολείου: μύθοι και αλήθειες σε μια προσπάθεια για μια ρεαλιστική-επιστημονική προσέγγιση», *Αναγέννηση*, τχ. 399 (2004), σσ. 10-15.

* Κατ' οίκον εργασία * Μαθητής * Πρόγραμμα Σπουδών * Καθηγητής * Στάση γονέων * Σύγχρονη έρευνα

ΜΠΟΥΛΟΥΜΠΙΑΣΗΣ ΧΡΙΣΤΟΣ, «Η συνάντηση της ποίησης με τα εικαστικά και τη μουσική. Η περίπτωση του Γ. Σεφέρη», *Επιστημονικό Βήμα του Δασκάλου*, τχ. 3 (2004), σσ. 117-124.

* Εκπαιδευτικό πρόγραμμα * Ποίηση * Εικαστικά * Μουσική * Σεφέρης, Γιώργος (1900-1971) * Διαθεματική προσέγγιση * Πρότυπο διδασκαλίας

ΝΤΑΓΙΑΚΗΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ, «Συγκριτική μελέτη του Ωρολογίου Προγράμματος των Μαθηματικών στο Δημοτικό σχολείο: προτάσεις για την αντιμετώπιση ενός εκπαιδευτικού αποκλεισμού», *Ανοιχτό Σχολείο*, τχ. 91 (2004), σσ. 45-47.

* Σχολεία, Ολιγοθέσια * Πρόγραμμα Σπουδών * Μαθηματικά * Χρόνος διδασκαλίας * Ποιότητα εκπαίδευσης

ΠΑΓΟΥΝΗ ΒΑΣΙΛΙΚΗ, «Σεισμοί και προστασία απ' αυτούς: σχέδιο μαθήματος για τις Δ', Ε', ΣΤ' τάξεις. Φυσικές Επιστήμες-Φύλλο εργασίας», *Το Σχολείο και το Σπίτι*, τχ. 8/464 (2004), σσ. 376-383.

* Φυσικές Επιστήμες * Σεισμοί * Διδακτική χρήση του υπολογιστή * Διαδίκτυο (Internet) * Πρότυπο διδασκαλίας * Υλικό αναφοράς

ΠΑΝΑΓΟΠΟΥΛΟΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ Σ., «Το Ολοήμερο Δημοτικό Σχολείο, ένας νέος θεσμός γεννιέται στη χώρα μας: μία κριτική προσέγγιση», *Ανοιχτό Σχολείο*, τχ. 90 (2004), σσ. 23-24.

* Ολοήμερο Σχολείο * Ελλάδα * Καινοτομία * Ποιότητα εκπαίδευσης

— «Ο θεσμός του μονοθέσιου Δημοτικού σχολείου», *Ανοιχτό Σχολείο*, τχ. 91 (2004), σσ. 48-50.

* Μονοθέσιο σχολείο * Μαθητής * Εκπαιδευτικό έλλειμμα * Ίσες ευκαιρίες * Ανάπτυξη προσωπικότητας

— **«Η Μέθοδος Project και η διδασκαλία σε ομάδες στο μάθημα της Γεωγραφίας της Ε' Δημοτικού. Το ποτάμι της συνοικίας μας—Ο ποταμός Γλαύκος»**, *Ανοιχτό Σχολείο*, τχ. 93 (2004), σσ. 18-21.

* Μέθοδος Project (Εκπαίδευση) * Διδασκαλία με στόχους * Ομαδική μάθηση * Γεωγραφία * Ποταμοί * Διαθεματική προσέγγιση

ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ, **«Αρχαία αγγεία: μόνο για τις προθήκες των μουσείων; Κι όμως! Έχουν τόσα να μας πουν...»**, *Επιστημονικό Βήμα του Δασκάλου*, τχ. 3 (2004), σσ. 125-139.

* Αρχαία Ιστορία * Αγγεία, Αρχαία * Διδακτικά βοηθήματα * Μυθολογία-Σπουδή και διδασκαλία * Διόνυσος (Θεός) * Μελέτη περίπτωσης

ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ ΔΗΜΗΤΡΗΣ, ΣΤΡΑΓΚΑ ΣΟΦΙΑ, **«Δυνατότητες διεπιστημονικής και διαθεματικής προσέγγισης στη διδασκαλία των Θρησκευτικών της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης»**, *Επιθεώρηση Εκπαιδευτικών Θεμάτων*, τχ. 9 (2004), σσ. 92-102.

* Θρησκευτικά * Διδασκαλία * Διεπιστημονική θεώρηση * Διαθεματική προσέγγιση

- Η σύντομη αυτή παράθεση απόψεων για την προσέγγιση του μαθήματος των Θρησκευτικών, από διεπιστημονική και διαθεματική άποψη, προέκυψε από τον προβληματισμό και το ενδιαφέρον που έδειξαν οι εκπαιδευτικοί της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης για τη δυνατότητα αλλά και τον τρόπο διδασκαλίας του μαθήματος σύμφωνα με τα πλαίσια που προτείνει η διαθεματική προσέγγιση (ΦΕΚ 1373-1375, 2001). Συμβολή στην κατάθεση απόψεων ανάλογου προσανατολισμού, αποτέλεσε η διαπίστωση-υπενθύμιση ότι το μάθημα των Θρησκευτικών στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση «έχει πρωτίστως εισαγωγική αποστολή» (ΦΕΚ 52, 1993). Με γνώμονα τις παραπάνω καταγραφές επιχειρούμε μια γενική κατ' αρχήν προσέγγιση του μαθήματος, στηριζόμενοι σε κάποιες βασικές διεπιστημονικές και διαθεματικές παραμέτρους και προεκτάσεις.

ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ ΧΡΗΣΤΟΣ Α., **«Οι καινοτόμες δράσεις στην εκπαίδευση—Συλλογικά Σχέδια Εργασίας: μια ανατρεπτική πρόταση για το σημερινό σχολείο»**, *Το Σχολείο και το Σπίτι*, τχ. 5/461 (2004), σσ. 261-265.

* Εκπαιδευτική καινοτομία * Μέθοδος Project (Εκπαίδευση) * Σχέδιο Εργασίας * Διαθεματική προσέγγιση * Ευέλικτη Ζώνη * Πρότυπο διδασκαλίας

ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣ Θ., **«Προσέγγιση της ποίησης στο Δημοτικό σχολείο στο πλαίσιο της Ευέλικτης Ζώνης»**, *Ανοιχτό Σχολείο*, τχ. 90 (2004), σσ. 8-11.

* Ποίηση * Ευέλικτη Ζώνη * Διδασκαλία με στόχους * Ρόλος του καθηγητή * Μαθητής * Ανάπτυξη προσωπικότητας

- Η ποίηση στο δημοτικό σχολείο θυσιάζεται σχεδόν στο βώμο της εκμάθησης της νεοελληνικής γλώσσας. Μέσα όμως από ένα πρόγραμμα Λογοτεχνίας που μπορεί να εφαρμοστεί στην Ευέλικτη Ζώνη Καινοτόμων Δράσεων μπορούμε να την προσεγγίσουμε και να την αξιοποιήσουμε διαφορετικά. Η καλλιέργεια της αγάπης για την ποίηση, η γνώση της απέραντης ποικιλίας του ποιητικού λόγου, η τριβή με όσο το δυνατόν περισσότερα ποιήματα, η εξοικείωση με τη φωναχτή άρθρωση του ποιητικού λόγου και η συγγραφή ποιημάτων εκ μέρους των μαθητών είναι οι βασικοί στόχοι μας.

ΠΑΤΣΑΛΗΣ ΧΡΗΣΤΟΣ, **«Δημιουργία ποιητικών κειμένων στο Δημοτικό σχολείο»**, *Επισήμες Αγωγής*, τχ. 4 (2004), σσ. 189-194.

* Ποίηση * Δημιουργικές δραστηριότητες * Ποιητική * Μέθοδος Project (Εκπαίδευση) * Ευέλικτη Ζώνη * Διδακτική

ΠΕΤΡΟΒΙΤΣ-ΑΝΔΡΟΥΤΣΟΠΟΥΛΟΥ ΛΟΤΗ, «Ο συγγραφέας παιδικών βιβλίων και η παιδική λογοτεχνία στο σχολείο», *Εκπαιδευτική Κοινότητα*, τχ. 71 (2004), σσ. 28-33.

* Παιδική λογοτεχνία * Συγγραφέας * Μαθητής * Αλληλενέργεια

ΠΟΛΥΖΟΣ ΝΙΚΟΣ, «Γνωριμία με την ποίηση του Οδυσσέα Ελύτη: ένα διδακτικό σεμινάριο στο πλαίσιο της Ευέλικτης Ζώνης», *Παιδαγωγικό Βήμα Αιγαίου*, τχ. 53 (2004), σσ. 20-23.

* Ευέλικτη Ζώνη * Ποίηση * Ελύτης, Οδυσσέας (1911-1996) * Σχέδιο Εργασίας * Ομαδική μάθηση

ΡΑΠΤΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ Γ., «Διδακτικές συνιστώσες στην κειμενοκεντρική προσέγγιση του μαθήματος “Μελέτη του Περιβάλλοντος”», *Ανοιχτό Σχολείο*, τχ. 93 (2004), σσ. 35-37.

* Μέθοδος διδασκαλίας * Μάθημα προγράμματος * Διδακτικό βιβλίο * Περιβάλλον * Ρόλος του καθηγητή

ΣΑΪΤΗΣ ΧΡΙΣΤΟΣ [κ.ά.], «Επιμόρφωση και αυτοαποτελεσματικότητα εκπαιδευτικών Ολοήμερου Σχολείου (σχολείου διευρυμένου ωραρίου) σε διδακτικές δραστηριότητες δημιουργικής απασχόλησης», *Διοικητική Ενήμερωση*, τχ. 30 (2004), σσ. 66-77.

* Ολοήμερο Σχολείο * Δημιουργικές δραστηριότητες * Επαγγελματικά προσόντα * Επιμόρφωση * Καθηγητής * Αυτοαξιολόγηση * Αποτέλεσμα έρευνας

ΣΕΡΑΦΕΙΜ-ΡΗΓΟΠΟΥΛΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ, «Παράγοντες συνεργασίας μεταξύ δασκάλου-γονέων στο Ολοήμερο Σχολείο», *Ανοιχτό Σχολείο*, τχ. 92 (2004), σσ. 31-34.

* Ολοήμερο Σχολείο * Σχέση γονιού-καθηγητή * Συνεργασία * Αποτελεσματικότητα του σχολείου

ΤΑΣΙΟΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ, ΣΟΛΟΜΩΝΙΔΟΥ ΧΡΙΣΤΙΝΑ, «Η τεχνολογία στην καθημερινή ζωή, όπως την αντιλαμβάνονται παιδιά του Δημοτικού σχολείου», *Παιδαγωγική Επιθεώρηση*, τχ. 38 (2004), σσ. 146-167.

* Τεχνολογία * Πρόγραμμα Σπουδών * Υλικό αναφοράς * Μαθητής * Αντίληψη * Αποτέλεσμα έρευνας

- The aim of the pilot research we present here was to investigate primary school pupils' representations about daily life technologies (DLT) in a prospect of studying technology in Greek Primary Education. The participants were 300 pupils (145 girls, 155 boys) in fourth, fifth and sixth grade of primary schools in central Greece. The pupils were called to answer an open-ended question by selecting freely the way of answer with a text and/or a drawing. The majority of the pupils answered by drawing, the study of which showed that most 1/3 of the pupils conceive DLT exclusively as Information and Communication Technology. (Περικοπή περίληψης)

ΤΣΙΑΡΑΣ ΑΣΤΕΡΙΟΣ, «Το θεατρικό παιχνίδι στο Δημοτικό σχολείο», *Επιθεώρηση Εκπαιδευτικών Θεμάτων*, τχ. 9 (2004), σσ. 62-76.

* Σχολικό θέατρο * Δραματοποίηση * Επιρροή * Μαθητής * Ανάπτυξη προσωπικότητας * Αποτέλεσμα έρευνας

- Η παρούσα έρευνα σχετίζεται με τη διδασκαλία του θεατρικού παιχνιδιού στο Δημοτικό Σχολείο. Το πειραματικό δείγμα αποτέλεσαν 75 εκπαιδευτικοί (26 άνδρες και 49 γυναίκες) με διδακτική εμπειρία από 10 μέχρι 25 έτη. Μετά την ολοκλήρωση ενός πειραματικού προγράμματος

τος με δραστηριότητες θεατρικού παιχνιδιού, από τους παραπάνω εκπαιδευτικούς, διερευνήθηκαν, μέσα από τη συμπλήρωση ενός ερωτηματολογίου, οι απόψεις τους για το θεατρικό παιχνίδι. Στόχος της έρευνάς μας ήταν η καταγραφή της εμπειρίας των εκπαιδευτικών σχετικά με τις προϋποθέσεις για τη διαδικασία διεξαγωγής του θεατρικού παιχνιδιού. Από την ποιοτική ανάλυση του περιεχομένου των ερωτήσεων φάνηκε, επίσης, η επίδραση του θεατρικού παιχνιδιού σε πολλές πτυχές της εκπαίδευσης των παιδιών.

ΤΣΙΓΚΑ ΕΛΕΝΗ Β., «Οι Φυσικές Επιστήμες στο Δημοτικό σχολείο: ώρα για αλλαγή της εκπαιδευτικής στάσης στο μάθημα αυτό», *Παιδαγωγικό Βήμα*, τχ. 51 (2004), σσ. 79-88.

* Φυσικές Επιστήμες * Πρόγραμμα Σπουδών * Διδακτικό βιβλίο * Διδακτικά βοηθήματα * Μέθοδος διδασκαλίας * Ρόλος του καθηγητή

ΦΡΑΝΤΖΗ ΣΟΦΙΑ, «Εκπαιδευτικό πρόγραμμα: θέμα “Μια φορά κι έναν καιρό”», *Ανοιχτό Σχολείο*, τχ. 90 (2004), σσ. 17-19.

* Διδακτικό βιβλίο * Παραμύθι * Διδακτική προσέγγιση * Διδασκαλία γλώσσας * Δημιουργικότητα * Μελέτη περίπτωσης

— **«Η χρήση οπτικοακουστικών μέσων στη διδασκαλία», *Ανοιχτό Σχολείο*, τχ. 92 (2004), σσ. 26-28.**

* Περιβάλλον-Σπουδή και διδασκαλία * Βιολογία * Διδακτικά βοηθήματα * Οπτικοακουστικά μέσα * Ποιότητα διδασκαλίας

ΦΥΚΑΡΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ, «Μουσείο και σχολείο: διαδικασία οργάνωσης διδακτικής επίσκεψης», *Επιστήμες Αγωγής*, τχ. 1 (2004), σσ. 109-115.

* Μουσείο * Εκπαιδευτικές επισκέψεις σε μουσεία * Ρόλος του καθηγητή * Προετοιμασία μαθηματος * Μαθητής * Ενδιαφέρον

- This article present the basic issues about the visit of the museum by the students. The main idea is that to be this visit effective is necessary to be prepared by the teacher appropriately. The teacher has to give information about the museum before the visit. During the visit students have to have the opportunity to approach the exhibits, to know these better and much more to looking for the answers in their questions. It is important to compare the old conditions of the life with parametres of the contemporary life. After the visit all of this knowledge is significant to be use in any time of teaching and in any lesson.

ΧΑΡΟΥΠΙΑΣ ΑΡΙΣΤΕΙΔΗΣ, «Η ακώλυτη προαγωγή και οι επιπτώσεις της στην ελληνική κοινωνική πραγματικότητα», *Θέματα Ειδικής Αγωγής*, τχ. 26 (2004), σσ. 89-98.

* Μαθητής * Δυσκολία μάθησης * Αξιολόγηση * Προαγωγή (Σχολείο) * Επανάληψη τάξης * Ποιότητα εκπαίδευσης

4.3. ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

ΔΑΦΕΡΜΟΣ ΜΑΝΩΛΗΣ, «Εκπαίδευση, κατάρτιση και ανάπτυξη της προσωπικότητας», *Τα Εκπαιδευτικά*, τχ. 71-72 (2004), σσ. 189-199.

* Δεύτερος κύκλος Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης * Τεχνική Εκπαίδευση * Επαγγελματική Κατάρτιση * Ανάπτυξη προσωπικότητας * Ποιότητα εκπαίδευσης * Ίσες ευκαιρίες

ΔΗΜΑΚΗ ΚΑΤΕΡΙΝΑ [κ.ά.], «**Εκπαιδευτικές και επαγγελματικές προτιμήσεις των μαθητών του λυκείου στα αστικά κέντρα**», *Επιθεώρηση Κοινωνικών Ερευνών*, τχ. 114 (2004), σσ. 147-176.

* Δεύτερος κύκλος Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης * Αστική περιοχή * Επαγγελματική εκλογή * Αγορά εργασίας * Στάση του μαθητή * Αποτέλεσμα έρευνας

- Η διαμόρφωση των εκπαιδευτικών και επαγγελματικών επιλογών των μαθητών της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, στο βαθμό που μπορούμε να μιλάμε για επιλογές, επηρεάζει σημαντικά τη ζωή τους σε πολλούς τομείς, μεταξύ των οποίων είναι και η μελλοντική θέση τους στην αγορά εργασίας. Στο άρθρο αυτό επιχειρείται διερεύνηση της επίδρασης ατομικών και κοινωνικών παραγόντων στη διαμόρφωση των εκπαιδευτικών και επαγγελματικών προτιμήσεων των μαθητών της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Διερευνώνται επίσης οι αντιλήψεις των μαθητών σχετικά με την αγορά εργασίας και οι παράγοντες που επηρεάζουν τη διαμόρφωση αυτών των αντιλήψεων.

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΟΙ (ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ), «**Αφιέρωμα: Πανελλαδικές εξετάσεις (από τη διδακτική στην αξιολόγηση)**», *Εκπαιδευτικοί Προβληματισμοί*, τχ. 11 (2004), σσ. 3-55.

* Δεύτερος κύκλος Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης * Μετάβαση στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση * Εξεταστικό σύστημα * Διδασκαλία * Λυρική ποίηση * Ιστορία * Αριστοτέλης (384-322) * Αρχαία Ελληνικά * Αυθολογία * Γραπτή έκφραση * Μαθηματικά * Φυσική * Χημεία * Περίληψη * Φιλοσοφία * Αξιολόγηση

ΚΟΥΤΡΟΥΜΠΑ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ, «**Η βιωματική μάθηση στο διδακτικό αντικείμενο της Οικιακής Οικονομίας**», *Επιστήμες Αγωγής*, τχ. 4 (2004), σσ. 169-180.

* Οικιακή Οικονομία-Σπουδή και διδασκαλία (Μέση) * Αγωγή Υγείας * Βιωματική μάθηση * Προετοιμασία μαθήματος * Διδακτική πρακτική

- This paper examines the possibility of activating experiential learning through the teaching of a Home Economics course focusing upon "Health Education" and "First Aid". The teaching/learning process develops through four stages: clarifying the learning objectives, recalling prior knowledge –using advance organizers, expanding teaching/learning process, meta-cognitive assessment. During this process teaching methods are used interchangeably, in order to attract students' interest. Students are prompted to involve actively in the process, to work in groups, and to develop both cognitive and socio-cultural features.

ΠΕΡΙΚΛΕΙΔΑΚΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ Α., «**Μέθοδοι και τεχνικές διδασκαλίας: η περίπτωση των Τεχνολογικών μαθημάτων**», *Τα Εκπαιδευτικά*, τχ. 73-74 (2004), σσ. 63-73.

* Δεύτερος κύκλος Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης * Τεχνολογική Εκπαίδευση * Περιεχόμενο της εκπαίδευσης * Μέθοδος διδασκαλίας * Μέθοδος Project (Εκπαίδευση) * Τεχνική ικανότητα

ΦΙΛΙΟΣ ΑΝΔΡΟΝΙΚΟΣ Ε., ΚΑΛΟΥΡΗ ΟΥΡΑΝΙΑ Χ., «**Οι μαθητές του τομέα Μηχανολογίας των Τ.Ε.Ε. απέναντι στους ηλεκτρονικούς υπολογιστές**», *Τα Εκπαιδευτικά*, τχ. 73-74 (2004), σσ. 74-81.

* Δεύτερος κύκλος Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης * Τεχνολογική Εκπαίδευση * Μηχανολογία * Στάση του μαθητή * Διδακτική χρήση του υπολογιστή * Αποτέλεσμα έρευνας

- Στόχος της παρούσας έρευνας είναι ο προσδιορισμός των στάσεων και αντιλήψεων των μαθη-

τών του τομέα της Μηχανολογίας των Τεχνικών Επαγγελματικών Εκπαιδευτηρίων, απέναντι στους Η/Υ. Το δείγμα αποτελούν 190 μαθητές δημοσίων ΤΕΕ της ευρύτερης περιοχής της πρωτεύουσας. Με κατάλληλα δομημένο ερωτηματολόγιο διερευνάται και καταδεικνύεται η σχέση που υπάρχει ανάμεσα στη θετική ή αρνητική στάση απέναντι στους Η/Υ ως εργαλείο για τη διδασκαλία και τη μάθηση σε σχέση με τα κοινωνικό-οικονομικά και μορφωτικά χαρακτηριστικά των μαθητών, την εξοικείωση, τη γνώση, την ενασχόληση και την εκπαίδευσή τους στους Η/Υ και στις Νέες Τεχνολογίες.

4.4. ΤΡΙΤΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ Σ., «Διά βίου και εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση στην Κοινωνία της Πληροφορίας: το δεύτερο κύμα των τεχνολογιών των πληροφοριών και των επικοινωνιών στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση», *Επιστήμες Αγωγής*, τχ. 3 (2004), σσ. 165-178.

* Διά βίου μάθηση * Σπουδές από Απόσταση * Κοινωνία της Πληροφορίας * Εκπαιδευτικό πρόγραμμα * Διδακτική χρήση του υπολογιστή * Διαδίκτυο (Internet) * Ευρωπαϊκή Ένωση

- The global explosion of the Internet, the massive use of powerful and very fast personal computers and the considerable upgrading of telecommunication services and networks created circumstances favourable to the establishment of a digital communication platform on a global scale. From facilitating teaching and learning “First Wave” we are going to engendering education reform as the “Second Wave” of ICT in education sector in order to address the appointment of Lifelong Learning. Lifelong learning is the Information Society’s main priority, one of pillars of the new digital age. Conventional educational programs demanded that learners be present at the place of learning, a fact which made access to sources of knowledge difficult for adult learners. The concept of time and distance gains a different meaning and is perceived today in a different way. The convergence of communication and information technology combined with the Internet revolution worldwide, are establishing distance learning as the indisputable pioneer of major and radical changes in the wider educational environment.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΟΥ Σ., ΚΑΡΑΚΟΣ Α., ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ Α., «Διερεύνηση των στάσεων των φοιτητών στον προγραμματισμό των ηλεκτρονικών υπολογιστών», *Παιδαγωγική Επιθεώρηση*, τχ. 38 (2004), σσ. 72-90.

* Ηλεκτρονικοί υπολογιστές-Προγραμματισμός * Σπουδαστής/Φοιτητής * Στάση * Αποτέλεσμα έρευνας

- The aim of the present research is to find the factors, which define students’ behaviors towards programming. The Analyse Factorielle des Correspondences (AFC) has been used which help to devise the people who answered in groups according to their attitudes. To apply the method variables were concluded, which referred to students’ feelings towards programming, their ability to understand programming, its value and final the difficulty of programming as a subject.

ΑΡΣΕΝΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ [κ.ά.], «Η διδασκαλία της γλώσσας στα Προγράμματα Σπουδών του 2003-2004 των Παιδαγωγικών Τμημάτων των δασκάλων και των νηπιαγωγών», *Σύγχρονη Εκπαίδευση*, τχ. 137 (2004), σσ. 101-115.

* Επιστήμες της Αγωγής * Εκπαίδευση καθηγητών * Διδασκαλία γλώσσας * Πρόγραμμα Σπουδών * Συγκριτική ανάλυση

ΓΑΛΑΝΗ ΜΑΡΙΑ-ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ, «**Μάθηση και διδασκαλία μέσω της Ανοικτής και εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης**», *Τα Εκπαιδευτικά*, τχ. 71-72 (2004), σσ. 73-79.

* Ανοικτή Εκπαίδευση * Σπουδές από Απόσταση * Στρατηγική της μάθησης * Διδακτική πρακτική * Εξατομικευμένη διδασκαλία * Δημιουργικότητα

ΓΚΑΡΗ ΑΙΚ., ΚΑΡΚΑΤΖΟΥΝΗΣ Λ., ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ Β., «**Οι στάσεις των Ελλήνων φοιτητών απέναντι στην ευρωπαϊκή ολοκλήρωση**», *Το Βήμα των Κοινωνικών Επιστημών*, τχ. 38 (2004), σσ. 63-93.

* Ευρωπαϊκή Ένωση * Ευρωπαϊκή Ενοποίηση * Έλληνες σπουδαστές * Στάση * Κοινωνική ταυτότητα * Αποτέλεσμα έρευνας

- Η ευρωπαϊκή ταυτότητα είναι μία ταυτότητα υπό διαμόρφωση, στην οποία σημαντικό ρόλο διαδραματίζει η διαδικασία του επιπολιτισμού των ατόμων, σε συνδυασμό με τη διαμόρφωση της ευρύτερης κοινωνικής ταυτότητας. Η παρούσα έρευνα έχει ως στόχο να μελετήσει τις στάσεις των Ελλήνων φοιτητών σχετικά με την Ευρωπαϊκή Ολοκλήρωση, με έμφαση στα εξής θέματα: (α) ιδανικά χαρακτηριστικά ενός κράτους-μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε.), (β) σκοποί της Ε.Ε., (γ) τακτικές επιπολιτισμού ή ψυχολογικής προσαρμογής των Ελλήνων στην Ε.Ε., και (δ) σημαντικά οφέλη που προκύπτουν και κίνδυνοι που εγκυμονεί η συμμετοχή της Ελλάδας στην Ε.Ε.

ΖΜΠΑΪΝΟΣ ΔΗΜΗΤΡΗΣ, «**Αξιολόγηση στο πανεπιστήμιο: μια διερεύνηση απόψεων φοιτητών/τών ενός Τμήματος Ψυχολογίας**», *Επιστήμες Αγωγής*, τχ. 4 (2004), σσ. 133-150.

* Αξιολόγηση * Σπουδαστής/Φοιτητής * Γνώμη * Ποιοτική έρευνα * Αποτέλεσμα έρευνας

- The present study attempted to categorise and analyse the views of students of a psychology department on their assessments, using qualitative methodology. Trained students interviewed 21 student-mates on issues concerned with the assessment procedure that they have experienced during their studies. Their views were analysed and discussed under the following categories: Subjects and examination programme, examination material, examination methods, grading, and conditions during the examination. The analysis of the interviews demonstrated that, regardless minor differentiations among them, students are not satisfied with the existing assessment system. It seemed, however, that what they ask for is not the change of the system towards a new educational process, but the adaptation of the examination system according to their self-defined needs and aims.

ΚΑΛΟΓΙΑΝΝΑΚΗΣ ΜΙΧΑΛΗΣ, «**Η διδασκαλία των Μαθηματικών στα Προγράμματα Σπουδών Π.Τ.Δ.Ε. στην Ελλάδα. Μια πρώτη προσέγγιση με βάση τους Οδηγούς Σπουδών των Τμημάτων στα τέλη της δεκαετίας του 90**», *Τα Εκπαιδευτικά*, τχ. 73-74 (2004), σσ. 52-62.

* Μαθηματικά * Διδασκαλία * Επιστήμες Αγωγής * Πανεπιστημιακές σπουδές * Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση * Πρόγραμμα Σπουδών

ΚΑΤΡΑΜΑΔΟΥ ΕΛΕΝΗ, «**Η ποιότητα στην Ανώτατη Εκπαίδευση: ο ρόλος και η σημασία της διοικητικής οργάνωσης**», *Δημόσιος Τομέας*, τχ. 212 (2004), σσ. 32-35.

* Ποιότητα εκπαίδευσης * Ευρωπαϊκή Ένωση * Εκπαιδευτική πολιτική * Ελλάδα * Διοίκηση της εκπαίδευσης * Αξιολόγηση

ΚΩΣΤΟΓΛΟΥ ΒΑΣΙΛΗΣ, «Προγράμματα μεταπτυχιακών σπουδών στις τεχνολογίες πληροφορίας και επικοινωνιών: διαχρονική εξέλιξη-εκπαίδευση-προοπτικές», *Διοικητική Εννημέρωση*, τχ. 28 (2004), σσ. 71-85.

* Τεχνολογία της Πληροφορίας * Μεταπτυχιακές σπουδές * Ελλάδα * Περιεχόμενο της εκπαίδευσης * Πρόγραμμα Σπουδών * Στατιστικά δεδομένα

ΛΙΟΝΑΡΑΚΗΣ ΑΝΤΩΝΗΣ, ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΔΗΜΗΤΡΑ, «Η διδακτική εμπειρία στην Ανοικτή και Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση όπως ορίζεται από τους καθηγητές-συμβούλους του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου», *Επιστήμες Αγωγής*, τχ. 3 (2004), σσ. 13-24.

* Ανοικτό Πανεπιστήμιο * Σπουδές από Απόσταση * Ρόλος του καθηγητή * Ποιότητα διδασκαλίας

- The text that follows aims at pointing out and analyzing the quality of the process and practice of the teaching experience at the Hellenic Open University. Through a questionnaire, 167 tutor-counselors with teaching experience in the distance courses of the H.O.U. and in conventional universities defined their experiences in both institutions and gave their own opinion about the role of the distance tutor, the working conditions, the written assignments, the tutorials and the library services. At the same time, they described their teaching experience in both types of academic institutions and finally their opinion about the use of technologies in education. This research intends to contribute to laying the foundation stones of the newly emerging structures of educational principles.

ΜΑΝΤΑΛΑ ΜΑΡΙΑ Γ., «Μάθηση και διδακτική πράξη στην Ανοικτή και Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση με σύγχρονες μεθόδους και Νέες Τεχνολογίες», *Τα Εκπαιδευτικά*, τχ. 73-74 (2004), σσ. 91-97.

* Ανοικτή Εκπαίδευση * Σπουδές από Απόσταση * Μάθηση * Διδακτική πρακτική * Νέες Τεχνολογίες * Εξατομικευμένη διδασκαλία

ΜΠΑΡΜΠΟΠΟΥΛΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ, ΜΠΟΥΝΤΟΥΡΙΔΗΣ ΜΩΨΗΣΗΣ, «Μελέτη σχέσεων επικοινωνίας στην Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση με τη χρήση των κοινωνικών δικτύων», *Επιστήμες Αγωγής*, τχ. 3 (2004), σσ. 57-70.

* Σπουδές από Απόσταση * Σπουδαστής/Φοιτητής * Νέες Τεχνολογίες * Συνεργασία * Μελέτη περίπτωσης

- In this paper, we study four types of relations (collaboration, socialization, exchange of technical advice and emotional support) developed between the students of a distance learning class. Our analysis is based on data acquired from 22 students of a distance learning class of the Hellenic Open University in Greece. We use sociograms as an analysis tool. The analysis results show that (a) a significant factor for the configuration of the interactions between students is the fact that they work in small groups to do their projects, (b) most important of the four types of relations is proved to be the collaboration relation and (c) the face-to-face communication has a significant impact on the development of the socialization and emotional support of the students.

ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ ΒΑΣΙΛΙΚΗ [κ.ά.], «Υποστηρικτικές διαδικασίες στην Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση: μια απόπειρα αποτίμησης των στάσεων φοιτητών του Ε.Α.Π.», *Επιστήμες Αγωγής*, τχ. 3 (2004), σσ. 25-35.

* Σπουδές από Απόσταση * Ποιότητα εκπαίδευσης * Διδακτικά βοηθήματα * Οικονομικές πηγές * Σχέση καθηγητή-μαθητή * Σπουδαστής/Φοιτητής * Στάση * Αποτέλεσμα έρευνας

- This paper presents a small field survey that was motivated by the authors' common educational experience from the Hellenic Open University (H.O.U.). The aim of this survey is to investigate barriers to distance learning and more specifically some particular issues related to student supporting procedures that are implemented in H.O.U. Initially, the theoretical background is given, followed by the description of the methodology and the sample that were used. Next, the results of the survey are presented and discussed and the paper concludes with some proposals.

ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ ΣΟΦΙΑ, «**Η εκπροσώπηση των γυναικών στο διδακτικό και ερευνητικό προσωπικό του Πανεπιστημίου Αιγαίου**», *Παιδαγωγικό Βήμα Αιγαίου*, τχ. 53 (2004), σσ. 34-41.

* Πανεπιστήμιο Αιγαίου * Διδακτικό προσωπικό * Γυναικείο φύλο * Επαγγελματική ανέλιξη * Συγκριτική Εκπαίδευση * Αποτέλεσμα έρευνας

ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΥ ΚΑΛΛΙΑ, ΠΑΤΡΩΝΗΣ ΤΑΣΟΣ, «**Το σωτήριο λάθος του Φιλέα Φογκ. Κατανόηση μαθηματικο-γεωγραφικών όρων σε κείμενο του Ι. Βερν από φοιτητές-πιθανούς μελλοντικούς εκπαιδευτικούς**», *Επιστήμες Αγωγής*, τχ. 1 (2004), σσ. 117-130.

* Διεπιστημονική θεώρηση στην εκπαίδευση * Μαθηματικά * Γεωγραφία * Λογοτεχνία * Σπουδαστής/Φοιτητής * Κατανόηση * Αποτέλεσμα έρευνας

- In this article we present an investigation, conducted with students of the Athens University of Economics and Business, aiming at the study of students' understanding of mathematical and geographical terms, which appear in Jules Vern's novel "Around the World in 80 days", as well as their cognitive behaviour and perception of the role of mathematics in the scientific issues raised in that novel. The particular novel was selected during the course of Pedagogy, in order that students organise the teaching of a scientific theme through literature in a primary school classroom. We inferred, with the help of a relevant questionnaire, that rigidity of the cultural context of "calendar" (and a "calendar-wise" perception of the units of time, as e.g. the notion of the "day") prevents students from assimilating the cognitive content of the text. Moreover, a number of interviews showed that students have a stereotyped representation of mathematics, identified only with equations, symbols and variables.

ΣΙΠΗΤΑΝΟΥ ΑΘΗΝΑ Α., ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΜΑΡΙΑΝΝΑ Ι., «**Μαθήματα συνεχιζόμενης εκπαίδευσης στα προπτυχιακά και μεταπτυχιακά Προγράμματα Σπουδών των ελληνικών Πανεπιστημίων**», *Επιστήμες Αγωγής*, τχ. 3 (2004), σσ. 37-56.

* Διά βίου Εκπαίδευση * Πρόγραμμα Σπουδών * Μάθημα προγράμματος * Προπτυχιακές σπουδές * Μεταπτυχιακές σπουδές * Ελλάδα * Έρευνα

- This project presents the view of Continuing Education in Greek Tertiary Education. It focuses on the courses on Continuing Education at the Undergraduate and Postgraduate Programs of Studies, which are offered by the Greek Universities. Initially, certain information about the methodology, which has been followed, is mentioned in order to collect the research data. Furthermore, emphasis is given to the starting date of the courses on Continuing Education in every University of Greece. Concerning the Undergraduate Programs of Studies, gathered data for the courses on Continuing Education is provided, such as the title of those courses since 1988 and the courses, which were taught during the academic year 2002-2003 per University, as well. Next, the total number of the postgraduate programs, which operate today in Greek Universities and foresee the teaching of courses on Continuing Education, is portrayed. Are given particular data about the title of the above-mentioned courses since 1988. Finally, a

general report on the teachers of the courses on Continuing Education at the undergraduate and postgraduate level follows.

ΤΡΙΜΗ ΕΛΛΗ, «**Διδακτική της Τέχνης στη Σχολή Καλών Τεχνών Α.Π.Θ.**», *Εικαστική Παιδεία*, τχ. 20 (2004), σσ. 104-108.

* Τέχνη στην εκπαίδευση * Διδακτική * Διεπιστημονική θεώρηση * Σπουδαστής/Φοιτητής * Εκπαίδευση καθηγητών

4.5. ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ

ΚΑΙΝΟΥΡΓΙΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Φ., ΜΠΟΥΡΛΕΤΙΔΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ, «**Η εξ Αποστάσεως ηλεκτρονική ανοικτού τύπου Διά βίου εκπαίδευση και η εφαρμογή της στην Ελλάδα**», *Το Βήμα των Κοινωνικών Επιστημών*, τχ. 38 (2004), σσ. 95-120.

* Εκπαίδευση από Απόσταση * Διά βίου εκπαίδευση * Εφαρμογές Πληροφορικής * Μεθοδολογία * Ελλάδα * Μελέτη περίπτωσης

- Βασικός σκοπός του παρόντος άρθρου αποτελεί η παρουσίαση και ανάλυση της φιλοσοφίας, της εκπαιδευτικής διάστασης και της αρχιτεκτονικής της εξ αποστάσεως ηλεκτρονικής εκπαίδευσης ή τηλε-μάθησης (e-Learning), καθώς και του αντίστοιχου εκπαιδευτικού προγράμματος που υλοποιεί το Πανεπιστήμιο Αθηνών και των αποτελεσμάτων αξιολόγησής του μέσω της χρήσης ερωτηματολογίου. Με τη συγκεκριμένη μεθοδολογία, η οποία αποτελεί εξέλιξη της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, και αξιοποιείται ευρέως στο παγκόσμιο σύστημα εκπαίδευσης και κατάρτισης, η μαθησιακή διαδικασία επιτελείται με τη χρήση σύγχρονων τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών, εμπεριέχει συνεργατικότητα (σύγχρονη, ασύγχρονη, ή εξατομικευμένη) και αλληλεπίδραση ανάμεσα σε εκπαιδευτή και εκπαιδευόμενο και μπορεί να εξατομικευθεί στις ανάγκες του κάθε «χρήστη» χωρίς τη φυσική παρουσία του τελευταίου σε ένα συγκεκριμένο χώρο.

ΝΑΓΟΠΟΥΛΟΣ ΝΙΚΟΣ, ΜΠΑΜΠΑΝΕΛΟΥ ΔΕΣΠΟΙΝΑ, «**Η έννοια της ενεργούς συμμετοχής στην επαγγελματική κατάρτιση**», *Επιθεώρηση Εργασιακών Σχέσεων*, τχ. 36 (2004), σσ. 41-59.

* Σχολεία-Ελλάδα * Εκπαιδευτική πολιτική * Εκπαιδευτικό πρόγραμμα * Σύνδεση κατάρτισης-απασχόλησης * Ποιότητα εκπαίδευσης * Κοινωνική αλληλεπίδραση

ΤΑΜΒΑΚΗ ΑΓΓΕΛΑ (Μτφρ.: Ελένη Οικονόμου), «**Παράδοση και καινοτομία στα υφαντά της Αρτεμης**», *Αρχαιολογία και Τέχνες*, τχ. 92 (2004), σσ. 112-115.

* Υφαντική * Τήνος * Καλλιτέχνες, Έλληνες-20ός αι. * Γυναίκες καλλιτέχνιδες * Παραδόσεις * Καινοτομία

- The first time I met Artemis, in the summer of 1994, she had already settled down on her beloved Tinos. The discovery of her real artistic vocation went quite many years back, her first cycles of creation had by then been completed: “Song of Songs”, “The Creation”, “Man”, “Delos”, “The Birth of Apollo”, “Apollo”, “Artemis”, to mention a few. Her passionate involvement with grand “historical” subjects, in which she was putting new life using a dramatic narration as well as symbols of eternal truth and human strife was already apparent. Artemis started working on the “Odyssey” cycle in 1990 and completed it in 2000. The idea seemed fascinating and was indicative of a revival of interest in this ancient Greek epic. (Περικοπή περίληψης)

4.6. ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΕΝΗΛΙΚΩΝ

ΚΛΑΜΠΑΝΙΣΤΗ ΦΡΟΣΩ, «Ανοικτή και εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση. Σχέση με τα παραδοσιακά συστήματα Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης. Ο ρόλος της στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση», *Φιλολογική*, τχ. 86 (2004), σσ. 68-71.

* Τριτοβάθμια Εκπαίδευση * Ελλάδα * Ανοικτή Εκπαίδευση * Σπουδές από Απόσταση * Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση * Ρόλος του καθηγητή * Επιμόρφωση

4.7. ΕΙΔΙΚΗ ΑΓΩΓΗ

ΑΛΕΥΡΙΑΔΟΥ ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ, ΒΟΥΛΩΝΗ ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ, «Η χρήση του Αθηνά Τεστ στη διερεύνηση των μαθησιακών δυνατοτήτων και αδυναμιών μιας έφηβης με σύνδρομο Prader-Willi», *Θέματα Ειδικής Αγωγής*, τχ. 24 (2004), σσ. 3-17.

* Διαγνωστικό τεστ * Δυσκολία μάθησης * Έφηβος * Σύνδρομο Prader-Willi * Διαφοροποιημένη διδασκαλία * Μελέτη περίπτωσης

- Το σύνδρομο Prader-Willi (P-W) αποτελεί μια σύνθετη εξελικτική διαταραχή, με κύρια χαρακτηριστικά την ελαφρά ή μέτρια νοτική καθυστέρηση, την υποτονία, καθώς και την υπερφαγία, η οποία μπορεί να οδηγήσει σε σημαντικές επιπλοκές, ακόμη και σε θάνατο. Οι νευροψυχολογικές έρευνες έδειξαν ότι τα άτομα με σύνδρομο P-W έχουν ένα ιδιαίτερο προφίλ γνωστικών δυνατοτήτων και αδυναμιών. Η παρούσα έρευνα εξετάζει τις μαθησιακές δυνατότητες και αδυναμίες μιας έφηβης με σύνδρομο P-W, χρησιμοποιώντας το Αθηνά Τεστ, Διάγνωση Δυσκολιών Μάθησης. Με βάση τα ευρήματα παρουσιάζονται οι βασικές αρχές ενός εξειδικευμένου προγράμματος παιδαγωγικής παρέμβασης για παιδιά και εφήβους με σύνδρομο P-W, με στόχο την ενίσχυση εκείνων των γνωστικών λειτουργιών, στις οποίες παρουσιάζουν υψηλές επιδόσεις.

ΑΛΕΥΡΙΑΔΟΥ Α. [κ.ά.], «Η κατανόηση της έννοιας της δηλητηρίασης από τυπικός αναπτυσσόμενα και νοτικά καθυστερημένα παιδιά: ερευνητικά δεδομένα και εφαρμογές στην Αγωγή Υγείας», *Σύγχρονη Εκπαίδευση*, τχ. 137 (2004), σσ. 128-136.

* Δηλητηρίαση * Αγωγή Υγείας * Κατανόηση * Παιδί * Διανοητικά μειονεκτών * Συγκριτική έρευνα

ΑΝΤΩΝΟΠΟΥΛΟΣ ΑΓΓΕΛΗΣ, «Εργαστήριο Ειδικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης Νομού Κορινθίας», *Θέματα Ειδικής Αγωγής*, τχ. 24 (2004), σσ. 18-24.

* Παιδιά με ειδικές ανάγκες * Επαγγελματική εκπαίδευση * Εφηβεία * Κόρινθος * Σχέση σχολειο-κοινότητας * Μελέτη περίπτωσης

ΒΕΛΓΟΥ ΚΥΡΙΑΚΗ, «Μουσική και αυτισμός: μια εναλλακτική πρόταση για τη διδασκαλία τραγουδιών σε παιδιά με αυτισμό. Οπτικοποιημένο τραγούδι», *Επιστημονικό Βήμα του Δασκάλου*, τχ. 3 (2004), σσ. 95-103.

* Αυτισμός * Επικοινωνία * Μουσική * Τραγούδια * Διδασκαλία * Διαθεματική προσέγγιση

ΒΛΑΧΟΥ ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ, ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΔΗΜΗΤΡΑ, «**Η διαδικασία της ένταξης ως συνέπεια βελτίωσης του σχολείου: αναφορά στην εφαρμογή συγκεκριμένων “δεικτών ποιότητας”**», *Παιδαγωγική Επιθεώρηση*, τχ. 37 (2004), σσ. 105-123.

* Άτομα με ειδικές ανάγκες * Σχολική ένταξη * Ποιότητα εκπαίδευσης * Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση * Καθηγητής * Γνώμη * Αποτέλεσμα έρευνας

- Since most of the principles that provide the foundation of inclusion are almost identical to those that underlie school reform, inclusion is not really present, or authentic, or effective unless it is developed as part of standardsbased, whole school reform efforts. Based on the above assumption the results presented in this paper are part of a wider research concerning teachers' assessment of the degree to which certain quality indices were applied in their school units. The analysis focused on the examination of indices related to four broad areas: school resources, curriculum, school management and internal-external relationships. The results were discussed in terms of their implications for promoting more inclusive practices within ordinary school communities.

ΓΕΩΡΓΟΥΔΗΣ ΓΙΑΝΝΗΣ, «**Παιδί-Έφηβος με ειδικές ανάγκες-Αθλητισμός: η στάση της κοινωνίας απέναντί τους**», *Το Σχολείο και το Σπίτι*, τχ. 2/458 (2004), σσ. 70-76.

* Παιδί με ειδικές ανάγκες * Έφηβος * Αθλητισμός * Ίσες ευκαιρίες * Ολυμπιακοί αγώνες * Συμμετοχή

ΓΙΑΝΝΙΤΣΑΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ, ΤΡΙΓΚΑ ΕΛΕΝΗ, «**Προσαρμογή του Αθηνά Τεστ διάγνωσης δυσκολιών μάθησης σε τυφλά παιδιά**», *Θέματα Ειδικής Αγωγής*, τχ. 26 (2004), σσ. 117-119.

* Τυφλός * Διαγνωστικό τεστ * Δυσκολία μάθησης * Μελέτη περίπτωσης

ΔΑΡΒΟΥΔΗΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ, «**Κατ' οίκον εργασίες και μαθητές με μαθησιακές δυσκολίες**», *Σύγχρονη Εκπαίδευση*, τχ. 1/138-139 (2004), σσ. 60-79.

* Παιδί * Δυσκολία μάθησης * Κατ' οίκον εργασία * Επίδοση * Συνεργασία γονέων και εκπαιδευτικών * Θεωρητική έρευνα

ΔΕΛΗΜΠΟΥΡΑΣ ΧΡΗΣΤΟΣ, «**Η προβληματική της τάξης**», *Το Σχολείο και το Σπίτι*, τχ. 6-7/462-463 (2004), σσ. 289-295.

* Δυσκολία μάθησης * Λόγος, Διαταραχές του-Παιδιά * Σχολείο * Οικογένεια * Δυσλεξία

ΔΙΑΜΑΝΤΗΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ, ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΔΟΥ ΕΥΑΝΘΙΑ, ΜΠΟΥΖΑΝΗ ΑΔΑΜΑΝΤΙΑ, «**Αυτισμός: θεωρίες για την εκδήλωση της διαταραχής και προτάσεις για την εκπαίδευση των αυτιστικών παιδιών**», *Τα Εκπαιδευτικά*, τχ. 73-74 (2004), σσ. 98-111.

* Αυτισμός * Θεωρητική έρευνα * Διαταραχή συμπεριφοράς * Λόγος, Διαταραχές του * Εκπαίδευση μειονεκτούντων * Στάση γονέων

ΔΡΟΣΙΝΟΥ ΜΑΡΙΑ, «**Πρωτογενείς ειδικές μαθησιακές δυσκολίες (Π.Ε.Μ.Δ.) και δευτερογενείς παραβατικές συμπεριφορές (Δ.Π.Σ.) σε μαθητές μικρής ηλικίας**», *Τα Εκπαιδευτικά*, τχ. 71-72 (2004), σσ. 145-156.

* Δυσκολία μάθησης * Αποκλίνουσα συμπεριφορά * Αντισταθμιστική εκπαίδευση * Σχέση γονιού-παιδιού * Ψυχική υγεία * Αποτέλεσμα έρευνας

- Σκοπός της εργασίας είναι η ανίχνευση, ο εντοπισμός και η έγκαιρη πρόληψη της παραβατικής συμπεριφοράς που αναπτύσσεται δίπλα στις ειδικές μαθησιακές δυσκολίες. Το υλικό αναφέρεται

στο δείγμα 60 παιδιών και 60 γονέων. Στη μέθοδο χρησιμοποιήθηκαν α) δύο ερωτηματολόγια, ένα για τα παιδιά και ένα για τους γονείς, και β) καταγραφές από τα προγράμματα ειδικής αγωγής. Η πορεία της έρευνας εξελίχθηκε μέσα στο σχολικό πεδίο υποχρεωτικής εκπαίδευσης με τα προγράμματα τεσσάρων ειδικών τάξεων, που εξυπηρετούν τις ανάγκες ενσωμάτωσης παιδιών με μαθησιακές δυσκολίες. Η εκπαιδευτική αντιμετώπιση επιχειρείται με εξατομικευμένα υποστηρικτικά διδακτικά προγράμματα στις περιοχές που συναντώνται οι πρωτογενείς ειδικές μαθησιακές δυσκολίες (Π.Ε.Μ.Δ.): α) γλώσσα, β) μαθηματικά, γ) συμπεριφορά. (Περικοπή περίληψης)

— **«Απόπειρες κατανόησης και ψυχοπαιδαγωγικής θεώρησης παιδιών με προβλήματα παραβατικής συμπεριφοράς»**, *Θέματα Ειδικής Αγωγής*, τχ. 26 (2004), σσ. 49-62.

* Αποκλίνουσα συμπεριφορά * Παιδί * Σχολικό περιβάλλον * Επιστήμες Αγωγής * Ψυχολογία * Στατιστικά δεδομένα

- Η παρούσα μελέτη επιχειρεί να αναδείξει τα προβλήματα των παιδιών με παραβατικές συμπεριφορές και την αντιμετώπισή τους, από τα τμήματα ένταξης. Οι σύνθετες γνωστικές συναισθηματικές και κοινωνικές δυσκολίες αποτυπώνουν μια σειρά υποκατηγοριών στην εκπαιδευτική πρακτική της ειδικής αγωγής. Μία από αυτές αναφέρεται στα παιδιά που “παραβαίνουν” τις εκάστοτε ψυχοκοινωνικές συμβάσεις με αποτέλεσμα την εκδήλωση έντονων προβλημάτων παραβατικής συμπεριφοράς στο σχολείο και στο σπίτι. Τα βασικά ερωτήματα της έρευνας εστιάστηκαν στις υποθέσεις: α) τα παιδιά με προβλήματα παραβατικότητας στη συμπεριφορά αποτελούν αντικείμενο διδακτικής εργασίας στην ειδική αγωγή και β) οι μαθητές αυτοί μπορούν να υποστηριχθούν στα τμήματα ένταξης και με ποιο τρόπο. (Περικοπή περίληψης)

ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ ΜΗΝΑΣ, **«Νέος νόμος για τους ανήλικους παραβάτες. (Είμαστε απόντες όλοι: Υπουργείο Παιδείας και εκπαιδευτικό)»**, *Θέματα Ειδικής Αγωγής*, τχ. 23-24 (2003-2004), σσ. 78-80, 60-66.

* Σωφρονιστικό Δίκαιο * Νεανική παραβατικότητα * Ελλάδα * Αναμορφωτήριο * Πολιτική για τη νεότητα * Σχολική ένταξη * Κοινωνική ένταξη

— **«Η συνάφεια των θεσμών της Εκπαίδευσης και των Κέντρων Διάγνωσης, Αξιολόγησης και Υποστήριξης (Κ.Δ.Α.Υ.) με το σχολικό και κοινωνικό αποκλεισμό»**, *Θέματα Ειδικής Αγωγής*, τχ. 26 (2004), σσ. 36-48.

* Σύστημα εκπαίδευσης * Άτομα με ειδικές ανάγκες * Πρόσβαση στην εκπαίδευση * Σχολική ένταξη * Κοινωνικοποίηση * Εκπαιδευτικό έλλειμμα

ΖΑΚΟΠΟΥΛΟΥ ΒΙΚΤΩΡΙΑ, **«Οι ενδείξεις δυσλεξικής συμπεριφοράς κατά την προσχολική ηλικία ως συμπτώματα του συνδρόμου ειδικής αναπτυξιακής δυσλεξίας κατά τη σχολική ηλικία: συγκριτική παρουσίαση των δεδομένων μιας έρευνας»**, *Επιστήμες Αγωγής*, τχ. 4 (2004), σσ. 71-83.

* Δυσλεξία * Διάγνωση * Προσχολική Αγωγή * Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση * Συγκριτική έρευνα * Τεχνική έρευνας * Αποτέλεσμα έρευνας

- The current study is aiming to declare the possibility of combining some early indications of dyslexia at a preschool age with specific difficulties, which the children appear at a school age, calling as dyslexic symptoms. In this article we present the statistical data of a research, which enable us to accept the importance of a screening test at a preschool age. Furthermore, the introduction of a diagnostic test at a school age, help us to find out the factors of dyslexia in order to determine new perspectives of diagnosis, assessment and reeducation of syndrome of specific developmental dyslexia.

ΖΕΡΒΟΥ ΜΑΡΙΑ, «**Σύνδρομο Angelman**», *Θέματα Ειδικής Αγωγής*, τχ. 24 (2004), σσ. 25-30.

* Παιδιά με ειδικές ανάγκες * Χρωματοσώματα-Ανωμαλίες * Καθυστερημένη ανάπτυξη * Διδασκαλία με στόχους * Εξατομικευμένη διδασκαλία * Μελέτη περίπτωσης

ΗΜΕΛΛΟΥ ΟΛΓΑ, «**Εναλλακτικές στρατηγικές υποστήριξης μαθητών με ήπιες δυσκολίες μάθησης στο Γενικό σχολείο: οι Ολυμπιακοί αγώνες**», *Θέματα Ειδικής Αγωγής*, τχ. 26 (2004), σσ. 71-78.

* Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση * Παιδί * Δυσκολία μάθησης * Ίσες ευκαιρίες * Συνεκπαίδευση * Καινοτομία

- Στο σύγχρονο δημόσιο δημοτικό σχολείο, σύμφωνα με το ν. 2817/2000, η υποστήριξη των μαθητών με δυσκολίες μάθησης (Δ.Μ.), πρέπει να γίνεται κατά προτεραιότητα στις τάξεις του γενικού σχολείου και, δευτερευόντως, στα Τμήματα Ένταξης (Τ.Ε.). Η μετάβαση, ωστόσο, από το διαχωριστικό μοντέλο ειδικής εκπαίδευσης, το οποίο υλοποιείται προς το παρόν από τα Τ.Ε., στο μοντέλο ισότιμης συνεκπαίδευσης, που η νομοθεσία προβλέπει, συνιστά μια πορεία η οποία δεν μπορεί να θεωρηθεί αυτονόητη, ούτε και θα ήταν εύκολο να υλοποιηθεί αυτόματα. Στην εργασία αυτή προσεγγίζεται κριτικά η πορεία προς το μοντέλο της ισότιμης συνεκπαίδευσης, με την πρόταση υιοθέτησης εναλλακτικών στρατηγικών υποστήριξης των μαθητών με Ήπιες Δυσκολίες Μάθησης (Η.Δ.Μ.) στο γενικό σχολείο, μέσα από ένα παράδειγμα από την τρέχουσα επικαιρότητα με τίτλο «Οι Ολυμπιακοί αγώνες». (Περικοπή περίληψης)

ΚΑΜΠΟΥΡΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ, «**Σχολικός αποκλεισμός: αίτιο ή συνέπεια του κοινωνικού αποκλεισμού;**», *Θέματα Ειδικής Αγωγής*, τχ. 26 (2004), σσ. 99-105.

* Άτομα με ειδικές ανάγκες * Κοινωνικός αποκλεισμός * Πρόσβαση στην εκπαίδευση * Σχολική ένταξη * Εκπαιδευτικό έλλειμμα

ΚΑΡΝΑΒΑΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ, ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΥ ΦΩΤΕΙΝΗ, «**Παιδιά με ειδικές ανάγκες και φυσικό περιβάλλον. Από την ένταξη στην ενσωμάτωση**», *Το Σχολείο και το Σπίτι*, τχ. 4/460 (2004), σσ. 206-208.

* Παιδιά με ειδικές ανάγκες * Φυσικό περιβάλλον * Περιβαλλοντική εκπαίδευση * Στόχος διδασκαλίας * Κοινωνικοποίηση

ΚΑΡΝΙΑΟΥΡΑ ΔΕΣΠΟΙΝΑ, «**Η εκπαίδευση και η συνεκπαίδευση των παιδιών με προβλήματα όρασης**», *Παιδαγωγικό Βήμα Αιγαίου*, τχ. 53 (2004), σσ. 24-27.

* Τυφλός * Ατομικά χαρακτηριστικά * Διάγνωση * Δεξιότητα ομιλίας * Συναισθηματική ανάπτυξη * Συνεκπαίδευση

ΚΑΤΣΑΒΟΥ ΑΝΝΑ, ΠΑΠΟΥΤΣΗΣ ΣΤΑΥΡΟΣ, «**Αυτισμός: από τη θεραπεία στην εκπαίδευση**», *Θέματα Ειδικής Αγωγής*, τχ. 24 (2004), σσ. 39-48.

* Αυτισμός * Εκπαίδευση μειονεκτούντων * Διαδικασία μάθησης * Μέθοδος με πρόγραμμα * Επικοινωνία * Ανάπτυξη προσωπικότητας

ΚΑΤΣΟΥΛΗΣ ΦΙΛΙΠΠΟΣ, «**Η επίδραση της εκ γενετής ολικής τύφλωσης στις νοπτικές αναπαραστάσεις των μαθητών της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης**», *Διδασκαλία των Φυσικών Επιστημών*, τχ. 5 (2003), σσ. 23-28.

* Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση * Τυφλός * Περιβάλλον * Οπτική αντίληψη * Εννοιολογική παράσταση * Αποτέλεσμα έρευνας

ΚΟΝΤΟΠΟΥΛΟΥ ΜΕΛΑΝΘΙΑ, ΤΖΙΒΙΝΙΚΟΥ ΣΩΤΗΡΙΑ, «**Κριτική θεώρηση ενός “νέου” θεσμού στο χώρο της Ειδικής Αγωγής: η οπτική των γονιών**», *Παιδαγωγική Επιθεώρηση*, τχ. 38 (2004), σσ. 110-126.

* Παιδιά με ειδικές ανάγκες * Σχολική ένταξη * Συμμετοχή γονέων * Γονείς * Γνώμη * Αποτέλεσμα έρευνας

- Parents' involvement has been described as essential for the effectiveness of any mainstreaming process. This research attempts to investigate the functioning of inclusive classes from parents' point of view. Forty-seven mothers of children attending such classes were interviewed, in order to explore how their children were treated and how they themselves were involved. The findings suggest that although mothers make a positive evaluation of the educational context of mainstreaming, the inclusive provisions do not seem to meet the overall needs of the child and of the family. Professionals-parents partnership is not fulfilled and the interdisciplinary approach stays incomplete.

ΚΟΥΤΑΝΤΟΣ ΔΗΜΗΤΡΗΣ, «**Αναλυτικό εκπαιδευτικό Πρόγραμμα: Μαθηματικά για παιδιά με βαριά νοητική ανεπάρκεια/πολλαπλές ειδικές ανάγκες**», *Θέματα Ειδικής Αγωγής*, τχ. 27 (2004-2005), σσ. 58-71.

* Παιδιά με ειδικές ανάγκες * Σοβαρά μειονεκτών διανοητικώς * Πρόγραμμα Σπουδών * Μαθηματικά * Εκπαιδευτικό έλλειμμα * Αγγλία

ΛΟΛΙΤΣΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ, «**Ένταξη των ατόμων με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες (Α.Μ.Ε.Ε.Α.) μέσω των Τμημάτων Ένταξης (Τ.Ε.) στη Γενική Εκπαίδευση στα πλαίσια της διαπολιτισμικής αγωγής μέσα σε ένα πολυπολιτισμικό περιβάλλον**», *Θέματα Ειδικής Αγωγής*, τχ. 26 (2004), σσ. 63-70.

* Παιδιά με ειδικές ανάγκες * Ετερότητα * Σχολική ένταξη * Διαπολιτισμική Εκπαίδευση * Πολυπολιτισμικότητα * Ίσες ευκαιρίες

- Η ενταξιακή διαδικασία για να μην μένει πρόθεση και ωραιοποιημένο ευχολόγιο, πρέπει στην θεωρητική πλατφόρμα να λαμβάνει υπόψη της την προσωπική ιδιοσυστατική ετερότητα κάθε μαθητή, και στην πρακτική της εφαρμογή να θεραπεύει αρχικά τους απαξιωτικούς διοικητικούς μηχανισμούς και να διαθέτει την σοβαρή πολιτική βούληση για εφαρμογή της. Τα Τ.Ε. ενώ είναι και παραμένουν ο προσφορότερος μηχανισμός που διαθέτουμε αυτή τη στιγμή προς την κατεύθυνση της ενσωμάτωσης –και υπάρχουν πολλά παραδείγματα που αποδεικνύουν του λόγου το αληθές– αφήνονται στην εκπαιδευτική τους τύχη, δοκιμαζόμενα από ποικίλους κλυδωνισμούς, οι οποίοι έχουν να κάνουν είτε με άγνοια, είτε με στενή διοικητική αντίληψη αυτών που θα έπρεπε να τα υποστηρίζουν. (Περικοπή περίληψης)

ΛΟΛΩΝΗΣ ΔΗΜ., «**Η δυσλεξία**», *Το Σχολείο και το Σπίτι*, τχ. 4/460 (2004), σσ. 167-174.

* Δυσλεξία * Αντιμετώπιση * Σχολείο * Διδακτικά βοηθήματα * Οικογένεια

LINDSAY, GEOFF (Μτφρ.: Κωνσταντίνος Τσιώμος, Αθηνά Χατζηγεωργίου–Επιμ.: Μαρία Δροσινού), «**Εκπαίδευση των παιδιών με ιδιαίτερες δυσκολίες και ανάγκες μέσα στο κοινό σχολείο: μια προοπτική με κρίσιμο μέλλον**», *Σύγχρονη Εκπαίδευση*, τχ. 136 (2004), σσ. 127-148.

* Παιδιά με ειδικές ανάγκες * ΟΥΝΕΣΚΟ * Παιδιά-Δικαιώματα * Αγγλία * Ένταξη * Εκπαιδευτική πολιτική

ΜΑΓΚΟΣ ΓΙΩΡΓΟΣ, ΜΠΕΛΙΤΣΟΥ ΝΑΤΑΣΣΑ, ΣΦΑΚΙΩΤΑΚΗ ΑΘΗΝΑ, «**Παιδική λογοτεχνία και Ειδική Αγωγή: η ιδιαιτερότητα της χρήσης του λογοτεχνικού βιβλίου στα παιδιά που παρακολουθούν πρόγραμμα παρέμβασης**», *Εκπαιδευτική Κοινότητα*, τχ. 71 (2004), σσ. 36-39.

* Παιδική λογοτεχνία * Ανάγνωση * Παρέμβαση * Εκπαιδευτικό πρόγραμμα

ΜΑΥΡΟΠΑΛΙΑΣ ΤΡΥΦΩΝΑΣ, «**Η προσπάθεια ένταξης δύο αυτιστικών παιδιών σε Γενικό σχολείο**», *Θέματα Ειδικής Αγωγής*, τχ. 26 (2004), σσ. 134-139.

* Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση * Εκπαίδευση μειονεκτούντων * Αυτισμός * Σχολική ένταξη * Μέθοδος με πρόγραμμα * Συνεκπαίδευση * Μελέτη περίπτωσης

ΝΤΙΝΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Μ., «**Συστημική αλλαγή και η αντιμετώπιση της “συμπεριφοράς-πρόκληση”**», *Σύγχρονη Εκπαίδευση*, τχ. 135 (2004), σσ. 139-146.

* Ψυχολογία της Συμπεριφοράς * Μαθητής * Κακή συμπεριφορά * Καθηγητής * Παρέμβαση * Ποιότητα εκπαίδευσης

ΠΑΓΙΤΣ-ΣΤΑΜΑΤΑΚΗ ΝΤΡΑΓΚΑΝΑ, «**Ο ρόλος της κινητικής δραστηριότητας στην ανάπτυξη παιδιών με μέτρια και βαριά νοητική υστέρηση**», *Θέματα Ειδικής Αγωγής*, τχ. 25 (2004), σσ. 47-49.

* Διανοητικά μειονεκτών * Παιδί * Κινητική δραστηριότητα * Σωματική ανάπτυξη * Ανάπτυξη προσωπικότητας

ΠΑΠΑΤΣΙΑΚΜΑΚΗ ΓΕΩΡΓΙΑ Θ., «**Μαρτυρίες ατόμων με αυτισμό για τα χαρακτηριστικά του συνδρόμου σε επίπεδο συμπεριφοράς**», *Σύγχρονη Εκπαίδευση*, τχ. 135 (2004), σσ. 147-157.

* Αυτισμός * Ανάπτυξη παιδιού * Συμπεριφορά * Υλικό αναφοράς

ΠΑΠΑΤΣΙΑΚΜΑΚΗ ΓΕΩΡΓΙΑ, ΓΟΥΔΗΡΑΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ, «**Διαφορές χαρακτηριστικών μαθητών με μαθησιακές δυσκολίες που φοιτούν σε Τμήματα Ένταξης και σε τυπικές τάξεις Δημοτικών σχολείων με βάση το Τεστ Αθηνά**», *Παιδαγωγική Επιθεώρηση*, τχ. 38 (2004), σσ. 127-145.

* Δυσκολία μάθησης * Ατομικά χαρακτηριστικά * Ειδικό Σχολείο * Δημοτικό σχολείο * Συγκριτική έρευνα

- Bibliographical studying about various subjects on special education includes many questions about the practical dimensions of learning disabilities, like “which characteristics can ensure specialists that some kids have to be students in a class which provides special education?” Questions like these consists the basis of this research. The research started in March 2001 and was completed in May 2001. One hundred and sixty (160) participants were chosen from Primary Education in Central Macedonia, Northern Greece. Half of the boys and girls who participated in the research appeared as students with learning disabilities and the rest of them appeared as ordinary students. (Περικοπή περίληψης)

ΠΑΤΣΙΔΟΥ-ΗΛΙΑΔΟΥ ΜΑΡΙΝΑ, «**Χοροθεραπεία: μια ψυχοθεραπευτική προσέγγιση στα άτομα με μαθησιακές δυσκολίες**», *Θέματα Ειδικής Αγωγής*, τχ. 27 (2004-2005), σσ. 72-80.

* Άτομα με ειδικές ανάγκες * Χοροθεραπεία * Ψυχοθεραπεία * Δυσκολία μάθησης * Εξατομικευμένη διδασκαλία * Κοινωνική ένταξη

ΠΛΙΑΚΟΠΑΝΟΣ ΣΟΦΟΚΛΗΣ, «**Το εργαστήρι γραφής**», *Θέματα Ειδικής Αγωγής*, τχ. 26 (2004), σσ. 125-133.

* Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση * Κωφότητα * Γλωσσική ανάπτυξη * Εργασία στην τάξη * Νοηματική γλώσσα * Γραπτή έκφραση * Συμμετοχή σε ομάδα

ΠΡΩΤΟΠΑΠΑΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΧΡ., «**Η δυσλεξία ως βιολογικό-πολιτισμικό φαινόμενο και αμιγώς εκπαιδευτικό πρόβλημα: τι μας λέει (και τι δεν μας λέει) η στατιστική**», *Σύγχρονη Εκπαίδευση*, τχ. 134 (2004), σσ. 144-159.

* Δυσλεξία * Πολιτιστικό περιβάλλον * Κληρονομικότητα * Επιρροή * Μάθηση

ΣΚΟΡΔΑΣ ΑΘΑΝ., «**Κωφοί μαθητές στο εργαστήριο Φυσικών Επιστημών**», *Ελληνοχριστιανική Αγωγή*, τχ. 515 (2004), σσ. 262-264.

* Κουφός * Συνεκπαίδευση * Φυσικές Επιστήμες * Εργαστήριο * Διδακτική

ΣΚΟΡΔΑΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ Κ., «**Προβλήματα κοινωνικής συμπεριφοράς του βαρήκοου/κωφού εφήβου**», *Το Σχολείο και το Σπίτι*, τχ. 1/457 (2004), σσ. 27-32.

* Έφηβος * Βαρηκοΐα * Κωφότητα * Κοινωνική συμπεριφορά * Γονείς * Αντιμετώπιση

ΣΠΕΤΣΙΩΤΗΣ ΓΙΑΝΝΗΣ Μ., «**Το παιδί με πολιομυελίτιδα: ιατρικά στοιχεία-εκπαιδευτική αντιμετώπιση**», *Το Σχολείο και το Σπίτι*, τχ. 6-7/462-463 (2004), σσ. 335-338.

* Παιδί με ειδικές ανάγκες * Κινητικά μειονεκτητά * Πολιομυελίτιδα * Σχολικό περιβάλλον * Αντιμετώπιση * Στατιστικά δεδομένα

ΣΤΕΚΑΣ ΦΩΚΙΩΝ, «**Οργάνωση και λειτουργία Τμήματος Ένταξης: η περίπτωση του Δημοτικού σχολείου Βέλου**», *Θέματα Ειδικής Αγωγής*, τχ. 27 (2004-2005), σσ. 44-57.

* Παιδιά με ειδικές ανάγκες * Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση * Διδασκαλία με στόχους * Ενισχυτική διδασκαλία * Υλικό αναφοράς * Μελέτη περίπτωσης

ΣΥΜΕΩΝΙΔΗΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ, «**Ένταξη των ατόμων με ειδικές ανάγκες στη Γενική Εκπαίδευση σε Τμήματα Ένταξης**», *Θέματα Ειδικής Αγωγής*, τχ. 26 (2004), σσ. 106-116.

* Άτομα με ειδικές ανάγκες * Σχολική ένταξη * Κοινωνική ένταξη * Ίσες ευκαιρίες * Εξατομικευμένη διδασκαλία * Νέες Τεχνολογίες

• Σήμερα όσο ποτέ, είναι ανάγκη να εξαντλήσουμε όλα τα περιθώρια που μας δίνονται, σαν εκπαιδευτικοί και σαν πολίτες, ώστε να αξιοποιηθεί κάθε ευκαιρία για την ένταξη των ατόμων με ειδικές ανάγκες στην εκπαίδευση και γενικότερα στην κοινωνία. Κάθε άτομο, όσο αυτό είναι εφικτό, μπορεί να προσφέρει κάτι από τις ικανότητές του, ώστε να σταθεί με αξιοπρέπεια στο κοινωνικό σύνολο. Απαιτείται μεγάλη προσπάθεια για την επίτευξη της ένταξης των ατόμων με ειδικές ανάγκες στη γενική εκπαίδευση. Σήμερα όμως, τουλάχιστον για τον χώρο της προσχολικής αγωγής, διαφαίνεται μια σοβαρή προσπάθεια γι' αυτό, στα πλαίσια των ημερήσιων προγραμματικών δραστηριοτήτων με γνώμονα την διαθεματικότητα. Βέβαια αυτή αντικατοπτρίζει σ' ένα βαθμό τη θεωρία της πολλαπλής νοημοσύνης (multiple intelligences) του Gardner, η οποία δεν θα πρέπει να μείνει αναξιοποίητη. (Περικοπή περίληψης)

ΣΥΝΑΞΗ (ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ), «**Αφιέρωμα: Άτομα με ειδικές ανάγκες**», *Σύναξη*, τχ. 89 (2004), σσ. 3-66.

* Άτομα με ειδικές ανάγκες * Πόνος-Ηθικές και θρησκευτικές απόψεις * Άνθρωπος (Θεολογία) * Χριστιανισμός και κοινωνικά προβλήματα * Κοινωνική πολιτική * Κωφότητα * Εκκλησία * Καθηγητές, Θεολόγοι

ΤΟΤΟΛΟΥ ΑΓΓΕΛΙΚΗ, ΣΟΥΛΗΣ ΣΠΥΡΟΣ, «Κοινωνικός αποκλεισμός ατόμων με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες: ο ρόλος της Συμβουλευτικής και του Επαγγελματικού Προσανατολισμού», *Θέματα Ειδικής Αγωγής*, τχ. 26 (2004), σσ. 79-88.

* Άτομα με ειδικές ανάγκες * Κοινωνικός αποκλεισμός * Αντισταθμιστική εκπαίδευση * Συμβουλευτική * Επαγγελματικός προσανατολισμός

ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΟΠΟΥΛΟΥ ΒΑΣΙΛΙΚΗ, «Παιδιά με προβλήματα συμπεριφοράς», *Θέματα Ειδικής Αγωγής*, τχ. 25 (2004), σσ. 43-46.

* Παιδί * Έφηβος * Αποκλίνουσα συμπεριφορά * Αντικοινωνική συμπεριφορά * Πρόληψη * Αντιμετώπιση

ΤΣΑΚΙΡΑΚΗΣ ΝΙΚΟΣ, «Βία και επιθετικότητα στο σχολείο και την οικογένεια: πρόληψη-αντιμετώπιση», *Θέματα Ειδικής Αγωγής*, τχ. 24 (2004), σσ. 49-59.

* Βία * Επιθετικότητα * Σχολικό περιβάλλον * Οικογενειακό περιβάλλον * Πρόληψη * Αντιμετώπιση

ΤΣΙΜΠΙΔΑΚΗ ΑΣΗΜΙΝΑ, ΤΣΑΜΠΑΡΛΗ ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ, «Μαθητές με συναισθηματικές και συμπεριφορικές δυσκολίες: μια μελέτη βασισμένη στη σχολική εμπειρία», *Θέματα Ειδικής Αγωγής*, τχ. 25 (2004), σσ. 3-25.

* Μαθητής * Συναισθηματική διαταραχή * Διαταραχή συμπεριφοράς * Σχολικό περιβάλλον * Ρόλος του καθηγητή * Εκπαιδευτικό πρόγραμμα * Υλικό αναφοράς

- «Τα παιδιά με συναισθηματικές και συμπεριφορικές δυσκολίες θέτουν μία συνεχή πρόκληση στους γονείς, τους δασκάλους, τις υπηρεσίες υποστήριξης και τις Τοπικές Εκπαιδευτικές Αρχές» (Farrell, 1995: vii). Ταυτόχρονα, λαμβάνουν ένα μεγάλο ενδιαφέρον και ανταπόκριση από την κυβερνητική εκπαιδευτική πολιτική, τους εκπαιδευτικούς και οποιονδήποτε σχετίζεται με την εκπαίδευσή τους. Αποτελούν μία πραγματικότητα η οποία υπάρχει στη σύγχρονη κοινωνία και έχει το δικό της ρόλο στα σχολεία. Η παρούσα εργασία εστιάζεται σ' αυτά τα παιδιά και στοχεύει να διερευνήσει τις Συναισθηματικές και Συμπεριφορικές Δυσκολίες (ΣΣΔ) σε ένα συγκεκριμένο περιβάλλον, το σχολείο. Το σχολείο, ως οργανωμένο σύνολο είναι υπεύθυνο για την διαπαιδαγώγηση των παιδιών. Ιδιαίτερα, όταν ένα παιδί αντιμετωπίζει δυσκολίες το σχολείο καλείται να διαδραματίσει έναν ουσιαστικό ρόλο. (Περικοπή περίληψης)

ΤΣΟΜΠΑΝΙΔΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ, «Οι αντιλήψεις των εκπαιδευτικών της Πρωτοβάθμιας Γενικής Εκπαίδευσης σχετικά με τους μαθητές που παρουσιάζουν διαταραχή ελλειμματικής προσοχής και υπερκινητικότητα (ΔΕΠΥ)», *Θέματα Ειδικής Αγωγής*, τχ. 24 (2004), σσ. 63-71.

* Μαθητής * Διαταραχή μειωμένης προσοχής με υπερκινητικότητα * Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση * Καθηγητής * Γνώμη * Αποτέλεσμα έρευνας

ΥΦΑΝΤΗ ΑΜΑΛΙΑ Α., ΞΕΝΟΓΙΑΝΝΗ ΔΗΜΗΤΡΑ, «Η πολιτική της Ειδικής Αγωγής: το ελληνικό παράδειγμα και η εμπειρική μελέτη», *Σύγχρονη Εκπαίδευση*, τχ. 136 (2004), σσ. 149-162.

* Ελλάδα * Εκπαιδευτική νομοθεσία * Εκπαιδευτική πολιτική * Συνεκπαίδευση * Καθηγητής * Γνώμη * Αποτέλεσμα έρευνας

ΧΑΛΑΤΣΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ, «Νοήματα διαφορετικότητας και κοινωνική απόρριψη», *Θέματα Ειδικής Αγωγής*, τχ. 27 (2004-2005), σσ. 81-84.

* Σχολικό περιβάλλον * Διαφορετικότητα * Προκατάληψη * Κοινωνικός αποκλεισμός * Εκπαιδευτική πολιτική * Ίσες ευκαιρίες * Σχολική ένταξη

ΧΑΡΑΜΗΣ ΠΑΥΛΟΣ, «Ο ρόλος της εκπαίδευσης στην αντιμετώπιση του κοινωνικού αποκλεισμού», *Θέματα Ειδικής Αγωγής*, τχ. 26 (2004), σσ. 122-124.

* Άτομα με ειδικές ανάγκες * Κοινωνικός αποκλεισμός * Εκπαίδευση και κοινωνία * Εκπαιδευτικό έλλειμμα * Καινοτομία * Πρόγραμμα Σπουδών

ΧΑΤΖΗΜΑΝΩΛΗ ΔΗΜΗΤΡΑ, «Διδακτική πρόταση διαθεματικής προσέγγισης της πρώτης ανάγνωσης σε μαθητές Ειδικού Σχολείου με αξιοποίηση των βιβλίων “Η Γλώσσα μου” Α΄-Β΄-Γ΄ τάξεων του Δημοτικού», *Ανοιχτό Σχολείο*, τχ. 90, 91 (2004), σσ. 20-22, 9-12.

* Διδασκαλία γλώσσας * Ανάγνωση (Στοιχειώδης) * Πρόγραμμα Σπουδών * Διαθεματική προσέγγιση * Διδακτικό βιβλίο * Υλικό αναφοράς

— «Από την ένταξη–ενσωμάτωση στη συμπερίληψη: ένας επαναπροσδιορισμός της αντιμετώπισης των παιδιών με ειδικές ανάγκες», *Εκπαιδευτική Κοινότητα*, τχ. 72 (2004), σσ. 30-35.

* Παιδιά με ειδικές ανάγκες * Ένταξη * Συνεκπαίδευση * Συνθήκες μάθησης * Παιδαγωγικές τάσεις * Συμπεριφορά του καθηγητή

5. ΘΕΩΡΙΑ ΚΑΙ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΑΣΩΝΙΤΗΣ ΠΟΛΥΔΕΥΚΗΣ, «Ευέλικτη Ζώνη: η σφαιρική προσέγγιση ενός θέματος μέσα από όλα τα μαθήματα του Δημοτικού σχολείου και μέσω της μεθόδου Project», *Το Σχολείο και το Σπίτι*, τχ. 1/457 (2004), σσ. 57-62.

* Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση * Ευέλικτη Ζώνη * Μέθοδος Project (Εκπαίδευση) * Διαθεματική προσέγγιση * Διδακτική * Εκπαιδευτική καινοτομία

ΙΩΑΝΝΙΔΟΥ-ΚΟΥΤΣΕΛΙΝΗ ΜΑΙΡΗ, «Το μετανεωτερικό Αναλυτικό Πρόγραμμα και η διδακτική πράξη», *Επιστήμες Αγωγής*, τχ. 2 (2004), σσ. 7-17.

* Πρόγραμμα Σπουδών * Νεωτερικότητα * Μετανεωτερικότητα * Διδασκαλία * Μάθηση * Ρόλος του καθηγητή

- This paper examines the contemporary trends and perspectives of the curriculum in the light of the modern-postmodern debate. It argues that the institutional frameworks of the globalised work and the European Union advocate a new paradigm for curriculum, the meta-modern paradigm, which transcends the misfortunes of both, modern and post-modern point of view. Implications of the meta-modern curriculum in teaching and learning, as well as for teachers development are discussed.

ΚΑΝΤΖΟΥ ΝΙΚΗ, ΝΙΚΟΛΟΥΔΗ ΦΥΛΛΙΩ, «Συγκριτική προσέγγιση στόχων ισχύοντος Αναλυτικού Προγράμματος ΔΕΠΠΣ», *Σύγχρονο Νηπιαγωγείο*, τχ. 42 (2004), σσ. 80-92.

* Προσχολική Αγωγή * Πρόγραμμα Σπουδών * Συγκριτική έρευνα * Διαθεματικότητα * Στόχος διδασκαλίας

ΛΑΝΑΡΗΣ ΜΑΝΩΛΗΣ, «**Διαθεματικά, οριζοντίως και καθέτως**», *Τα Εκπαιδευτικά*, τχ. 71-72 (2004), σσ. 56-61.

* Υποχρεωτική Εκπαίδευση * Διαθεματική προσέγγιση * Διδακτικό βιβλίο * Καινοτομία * Καθηγητής * Επιμόρφωση

— «**Για μια ανθρωπιστική παιδεία του 21ου αιώνα**», *Φιλολόγος*, τχ. 116 (2004), σσ. 247-259.

* Στόχοι της εκπαίδευσης * Ανθρωπισμός * Πρόγραμμα Σπουδών * Κρίση του πολιτισμού * Θεωρητική έρευνα * Διεπιστημονική προσέγγιση

ΠΑΜΟΥΚΤΣΟΓΛΟΥ ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ, «**“Εμείς και οι άλλοι”**: διαθεματικότητα και λογοτεχνία για το σχολείο στον 21ο αιώνα», *Επιστημονικό Βήμα του Δασκάλου*, τχ. 3 (2004), σσ. 30-39.

* Διαθεματικότητα * Λογοτεχνία-Σπουδή και διδασκαλία * Μέθοδος διδασκαλίας * Στόχοι της εκπαίδευσης

ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ, «**Τα Σχέδια Εργασίας (Projects) στο Δημοτικό σχολείο**», *Το Σχολείο και το Σπίτι*, τχ. 3/459 (2004), σσ. 157-159.

* Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση * Μέθοδος Project (Εκπαίδευση) * Ευέλικτη Ζώνη * Μαθητοκεντρική διδασκαλία * Ποιότητα εκπαίδευσης * Διαθεματικότητα

ΠΗΓΙΑΚΗ ΠΟΠΗ, «**Το σχολικό curriculum μεταξύ νεωτερικότητας και μετανεωτερικότητας. Η ελληνική περίπτωση**», *Νέα Παιδεία*, τχ. 110 (2004), σσ. 52-66.

* Σχολείο * Εκπαιδευτική σταδιοδρομία * Νεωτερικότητα * Εκπαιδευτική καινοτομία * Φιλοσοφία της Αγωγής * Θεωρητική έρευνα

ΣΑΛΤΕΡΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ, «**Η πορεία εκσυγχρονισμού στην εκπαίδευση**», *Νέα Παιδεία*, τχ. 110 (2004), σσ. 15-27.

* Εκπαίδευση-Ιστορία-20ός αι. * Εκσυγχρονισμός * Καινοτομία * Ολοήμερο Σχολείο * Ευέλικτη Ζώνη * Εκπαίδευση και κοινωνία

ΣΠΥΡΟΠΟΥΛΟΥ ΔΗΜΗΤΡΑ, «**Η Ευέλικτη Ζώνη ως εκπαιδευτική καινοτομία: μια μελέτη περίπτωσης της εφαρμογής της σε τρία γυμνάσια**», *Επιθεώρηση Εκπαιδευτικών Θεμάτων*, τχ. 9 (2004), σσ. 157-171.

* Πρώτος κύκλος Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης * Ευέλικτη Ζώνη * Καινοτομία * Στάση μαθητή * Συνέντευξη * Αποτέλεσμα έρευνας

- Η Ευέλικτη Ζώνη (Ε.Ζ.) αποτελεί μια εκπαιδευτική καινοτομία που εστιάζεται κυρίως στην απόκτηση λειτουργικών γνώσεων, την ανάπτυξη ψυχοκινητικών δεξιοτήτων και την καλλιέργεια θετικών στάσεων και συμπεριφορών των μαθητών απέναντι στον εαυτό τους, στην κοινωνία και στο περιβάλλον. Στην εργασία αυτή έγινε μια προσπάθεια καταγραφής των απόψεων των μαθητών τριών Γυμνασίων (...) Ως εργαλεία της έρευνας χρησιμοποιήθηκαν αρχικά ημιδομημένες συνεντεύξεις (...) Από τα αποτελέσματα φαίνεται ότι στους περισσότερους μαθητές άρεσε η απασχόλησή τους με το πρόγραμμα, επειδή, όπως δηλώνουν, μαθαίνουν να συνεργάζονται με τους συμμαθητές τους στο σχολείο, να εργάζονται μέσα και έξω από τη σχολική αίθουσα, να ασχολούνται με διάφορες δραστηριότητες... (Περικοπή περίληψης)

ΤΣΑΦΟΣ ΒΑΣΙΛΗΣ, «Τα Προγράμματα Σπουδών και η δυνατότητα αναμόρφωσής τους από τον εκπαιδευτικό της πράξης: η συμβολή του μοντέλου διαδικασίας (το παράδειγμα των φιλολογικών μαθημάτων)», *Νέα Παιδεία*, τχ. 111 (2004), σσ. 18-25.

* Ανάπτυξη της εκπαίδευσης * Ρόλος του καθηγητή * Στρατηγική της μάθησης * Τεχνολογία Εκπαιδευτικών Μέσων * Φιλολογία * Μελέτη περίπτωσης

6. ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΘΕΩΡΙΑ – ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΠΡΑΞΗ

ΑΝΤΩΝΙΟΥ ΙΩΑΝΝΑ, «Μεθοδολογία ανάπτυξης σχεδίων εργασίας με βάση τη συγγραφική διαδικασία», *Φιλολογική*, τχ. 88 (2004), σσ. 19-27.

* Σχέδιο Εργασίας * Εφαρμογή * Μέθοδος διδασκαλίας * Διαθεματική προσέγγιση * Γραπτή έκφραση * Μελέτη περίπτωσης

ΓΟΥΠΟΣ ΘΕΟΔΩΡΟΣ, «Η Μέθοδος Project ή μέθοδος Βιωμάτων στο πλαίσιο της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης “μοχλός” για το άνοιγμα του νέου σχολείου στη ζωή και την κοινωνία», *Τα Εκπαιδευτικά*, τχ. 73-74 (2004), σσ. 82-90.

* Περιβαλλοντική Εκπαίδευση * Μέθοδος Project (Εκπαίδευση) * Βιωματική μάθηση * Σχέση σχολείου-κοινότητας * Ομαδική μάθηση * Δημιουργικότητα

ΙΓΝΑΤΙΑΔΗΣ Γ. Μ., ΧΑΡΑΛΑΜΠΙΔΗΣ ΑΠ., «Η διδακτική αξιοποίηση του εικαστικού υλικού της “Ομήρου Οδύσσειας” Α΄ Γυμνασίου. Απάντηση σε μια βιβλιοκριτική», *Νέα Παιδεία*, τχ. 111 (2004), σσ. 136-152.

* Πρώτος κύκλος Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης * Όμηρος (8ος αι. π.Χ.) * Διδακτικό βιβλίο * Εικονογράφηση * Διδασκαλία * Βιβλιοκρισία

ΚΑΡΑΝΙΚΑΣ ΓΙΑΝΝΟΣ, «Οργανώνοντας τη διδακτική πράξη: παιδαγωγικές μεταβλητές-αποφάσεις», *Διδασκαλία των Φυσικών Επιστημών*, τχ. 2, 3 (2002), σσ. 68-75, 53-57.

* Επιστήμες της Αγωγής * Σχέση καθηγητή-μαθητή * Θεωρία της μάθησης * Παιδαγωγικές τάσεις * Θεωρητική έρευνα

ΚΑΣΚΑΜΑΝΙΔΗΣ ΓΙΑΝΝΗΣ, ΝΤΙΝΑΣ ΚΩΣΤΑΣ, «Γλωσσική “ανακύκλωση”; Η παιδαγωγική και διδακτική αξιοποίηση των Νεοελληνικών διαλέκτων. Η περίπτωση της Ποντιακής», *Γλώσσα*, τχ. 58 (2004), σσ. 7-25.

* Ελληνική Γλώσσα-Διάλεκτοι-Πόντος * Παιδαγωγικές τάσεις * Ετερότητα * Πρόγραμμα Σπουδών * Πολυγλωσσία * Ιστορία, Τοπική

ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΓΙΑΝΝΗΣ ΣΠΥΡΟΣ, «Κυκλικό σύμπαν: και πάλι στο προσκήνιο της σύγχρονης κοσμολογίας», *Περσκόπιο της Επιστήμης*, τχ. 283 (2004), σσ. 22-29.

* Φυσική * Κοσμογονία * Κοσμολογία * Εξέλιξη * Σύγχρονη έρευνα

ΠΑΓΓΕ ΤΖΕΝΗ, ΣΟΥΛΙΩΤΗ ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ Β., «Διαθεματική προσέγγιση και διδασκαλία. Η Μέθοδος Project», *Νέα Παιδεία*, τχ. 112 (2004), σσ. 40-50.

* Διαθεματική προσέγγιση * Διδασκαλία * Μέθοδος Project (Εκπαίδευση) * Πρόγραμμα Σπουδών * Παγκοσμιοποίηση * Εκπαιδευτική καινοτομία

ΧΡΥΣΟΧΟΟΣ ΙΩΣΗΦ, «**Η διαθεματική προσέγγιση στη διδασκαλία και τη μάθηση: θεωρία και πράξη**», *Aspects Today*, τχ. 1 (2004), σσ. 19-23.

* Διαθεματικότητα * Πρόγραμμα Σπουδών * Ομαδική μάθηση * Συμμετοχική μάθηση * Καινοτομία

6.1. ΓΛΩΣΣΑ

ΑΒΡΑΜΙΔΟΥ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ, «**Προσεγγίσεις για την κατάκτηση του γραπτού λόγου**», *Θέματα Ειδικής Αγωγής*, τχ. 25 (2004), σσ. 26-35.

* Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση * Γραπτή γλώσσα * Επιστήμες της Αγωγής * Θεωρία μάθησης * Παιδαγωγικές τάσεις

ΑΝΤΙΤΕΤΡΑΔΙΑ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ (ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ/Επιμ.: Δημ. Δαμασκηνός), «**Αφιέρωμα: Το γλωσσικό πρόβλημα στην Ελλάδα και η αναζωπύρωση του νεοκαθαρευουστανισμού**», *Αντιτετράδια της Εκπαίδευσης*, τχ. 71-72 (2004), σσ. 28-40.

* Ελληνική γλώσσα * Ελληνική γλώσσα, Αρχαία-Σπουδή και διδασκαλία (Μέση) * Χρόνος διδασκαλίας * Εκπαιδευτική πολιτική * Υλικό αναφοράς

ADRADOS, FRANCISCO RODRIGUEZ (Μτφρ.: Νεκταρία Κανελλοπούλου), «**Τα Νέα Ελληνικά στη σύγχρονη Ισπανία**», *Ελληνική Διεθνής Γλώσσα*, τχ. 4/56 (2004), σσ. 18-23.

* Νέα Ελληνικά * Ισπανία * Διδασκαλία * Πρόγραμμα Σπουδών * Τριτοβάθμια Εκπαίδευση * Λογοτέχνες, Έλληνες * Αρχαία Ελληνικά

ΒΑΡΒΑΡΕΣΟΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ, «**Ο άρρητος Λόγος και τα όρια της γλώσσας**», *Φιλολόγος*, τχ. 116 (2004), σσ. 269-274.

* Λόγος * Σημαντική * Γλώσσα * Σκέψη * Άνθρωπος * Επικοινωνία

ΓΑΒΡΙΗΛΙΔΗΣ ΑΚΗΣ, «**Γλώσσα, πλήθος, παραγωγή**» (Βιβλ/κή στη μονογραφία του Γιάννη Η. Χάρη, *Η γλώσσα, τα λάθη και τα πάθη*, εκδ. Πόλις, Αθήνα 2003), *Θέσεις*, τχ. 88 (2004), σσ. 147-164.

* Γλωσσική συμπεριφορά * Γλωσσολογία * Κοινωνιογλωσσολογία * Γλωσσική πολιτική * Θεωρητική έρευνα * Βιβλιοκρισία

ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΟΥ ΚΑΤΕΡΙΝΑ, «**Η γλώσσα ως αντικείμενο διδασκαλίας και ως εργαλείο των διαδικασιών μάθησης στην Υποχρεωτική Εκπαίδευση**», *Τα Εκπαιδευτικά*, τχ. 73-74 (2004), σσ. 9-23.

* Ελληνική γλώσσα, Νέα * Υποχρεωτική Εκπαίδευση * Μαθητής * Γλωσσική ανάπτυξη * Ρόλος του καθηγητή

ΔΙΑΚΟΓΙΩΡΓΗ ΚΛΕΟΠΑΤΡΑ (Βιβλ/κή), «**Γ. Μπασλής, Η κατάκτηση της γλώσσας από το παιδί, εκδ. Γρηγόρη, Αθήνα 2003**», *Γλώσσα*, τχ. 58 (2004), σσ. 90-94.

* Παιδί * Γλωσσική ανάπτυξη * Διαδικασία μάθησης * Γραμματική * Λεξιλόγιο * Βιβλιοκρισία

ΔΙΑΜΕΣΗ ΚΥΡΙΑΚΗ, «**Δυο γενιές σχολικών εγχειριδίων για το μάθημα της Γλώσσας στο γυμνάσιο: από το 1982 μέχρι σήμερα**», *Γλώσσα*, τχ. 57, 58 (2003-2004), σσ. 58-69, 73-79.

* Διδακτικό βιβλίο * Νεοελληνική Γλώσσα * Πρώτος κύκλος Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης * Εκπαιδευτική μεταρρύθμιση * Πρόγραμμα Σπουδών * Αποτέλεσμα έρευνας

FERREIRO, EMILIA (Μτφρ.: Γεωργία Σαρηνιαννίδου), «**Διαφορετικότητα και εγγραμματισμός: από τον εορτασμό στην αφύπνιση**», *Γέφυρες*, τχ. 19 (2004), σσ. 24-32, 49.

* Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση * Γραμματισμός * Διαφορετικότητα * Ιστορική έρευνα * Πολυπολιτισμικότητα * Ποιότητα εκπαίδευσης

ΚΑΤΗ ΔΗΜΗΤΡΑ, «**Η ανάπτυξη των υποθετικών προτάσεων στα Ελληνικά**», *Γλώσσα*, τχ. 58 (2004), σσ. 41-56.

* Ελληνική γλώσσα, Δημοτική-Γραμματική * Μορφολογία * Σημασία * Πρόταση * Αποτέλεσμα έρευνας

ΚΑΤΣΙΜΠΑΡΔΗΣ ΜΙΧΑΛΗΣ, «**Δίκαιος και άδικος λόγος. Η Ηθική στην επιχειρηματολογία**», *Γλώσσα*, τχ. 59 (2004), σσ. 7-14.

* Ελληνική γλώσσα, Νέα * Διδακτικό βιβλίο * Δεύτερος κύκλος Δευτοβάθμιας Εκπαίδευσης * Επιχειρηματολογία * Ηθική * Λόγος, Δημόσιος

ΚΕΚΙΑ ΑΙΜΙΛΙΑ, ΓΟΥΔΗΡΑΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Β., «**Γλωσσική διδασκαλία δια των τεχνών στο Δημοτικό σχολείο. Εφαρμογή μιας εναλλακτικής πρότασης: “Η μάνα μου η θάλασσα”**», *Νέα Παιδεία*, τχ. 110 (2004), σσ. 67-82.

* Δημοτικό σχολείο * Οπτικοακουστικά μέσα * Τέχνη * Λογοτεχνία * Μελέτη περίπτωσης * Γραπτή έκφραση

ΚΟΥΦΟΠΟΥΛΟΥ ΒΑΣΙΛΙΚΗ, «**Παρατηρήσεις στο έργο του Ιωάννου Καμινιάτου “Εις την άλωση της Θεσσαλονίκης”**», *Ελληνικά*, τχ. 54/1 (2004), σσ. 63-70.

* Χειρόγραφα Βυζαντινά * Ιωάννης Καμινιάτης (9ος/10ος αι. μ.Χ.) * Κριτική έκδοση * Βυζαντινή φιλολογία

ΚΡΙΑΡΑΣ Ε., «**Ο Χριστόφορος Χρηστίδης απολογητής του Ψυχάρη στην εκατονταετηρίδα του (1854-1954)**», *Θαλλώ*, τχ. 15 (2004), σσ. 15-20.

* Χρηστίδης, Χριστόφορος * Δημοτικισμός και δημοτικιστές * Ψυχάρης, Γιάννης (1854-1929) * Έρευνα * Υλικό αναφοράς

— «**Το νόημα του τίτλου “Το ταξίδι μου” και άλλα σχετικά με το βιβλίο**», *Θαλλώ*, τχ. 15 (2004), σσ. 11-14.

* Βιβλίο * Ψυχάρης, Γιάννης (1854-1929) * Δημοτικισμός και δημοτικιστές * Ανάλυση κειμένου * Σημασία

ΚΡΙΑΡΑΣ Μ., «**Δημοσθένης Δανιηλίδης. Κοινωνιολόγος, Δημοτικιστής, Μονοτονιστής**», *Φιλολόγος*, τχ. 118 (2004), σσ. 551-562.

* Δημοτικισμός και δημοτικιστές * Δανιηλίδης, Δημοσθένης Ι. (1889-1972) * Κοινωνιολόγος * Ψυχάρης, Γιάννης (1854-1929) * Επιστολογραφία

ΚΩΤΟΥΛΑΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ, «Όταν ο Γιάννης και ο Άλκης γράφουν βιβλία–διδασκαλία του γραπτού λόγου σε μαθητές που εκδηλώνουν δυσκολία στο χειρισμό του γραπτού λόγου», *Εκπαιδευτική Κοινότητα*, τχ. 71 (2004), σσ. 38-41.

* Δυσορθογραφία * Δυσγραφία * Γραπτή έκφραση * Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση * Μέθοδος διδασκαλίας

ΛΕΖΕ ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ Γ., «Γλώσσα και Ταυτότητα: ψυχολογικές διαστάσεις σε διαπολιτισμικά πλαίσια», *Γλώσσα*, τχ. 58 (2004), σσ. 57-72.

* Παιδί μετανάστη * Πολιτισμική ταυτότητα * Γλώσσα * Ψυχολογία της Μάθησης * Κοινωνική προσαρμογή * Διαπολιτισμική προσέγγιση

ΛΙΑΝΑΝΤΩΝΑΚΗΣ ΦΑΝΗΣ, «Κριτική σκέψη και γραπτός λόγος», *Το Σχολείο και το Σπίτι*, τχ. 4/460 (2004), σσ. 175-178.

* Γραπτή έκφραση * Μαθητής * Κριτικό πνεύμα * Ανάπτυξη προσωπικότητας

ΜΠΕΝΤΙΛΙΑ ΦΩΤΕΙΝΗ, «Ιδιαίτερα γνωρίσματα των ανθρώπινων γλωσσών: διπλή άρθρωση, παραδειγματικές και συνταγματικές σχέσεις», *Φιλολόγος*, τχ. 116 (2004), σσ. 293-299.

* Γλώσσες, Σύγχρονες * Λεκτική επικοινωνία * Άρθρωση * Φωνολογία * Γλωσσολογία * Θεωρητική έρευνα

ΝΗΜΑ ΕΛΕΝΗ, «Γλωσσική ανάπτυξη και διδασκαλία», *Επιστημονικό Βήμα του Δασκάλου*, τχ. 3 (2004), σσ. 15-29.

* Γλωσσική ανάπτυξη * Νευροφυσιολογία * Ψυχολογία της Μάθησης * Στόχος διδασκαλίας * Επικοινωνία

NICHOLAS NICK, «Η γεωγραφική ιστορία του “ίντα ‘ν’ που”», *Ελληνικά*, τχ. 54/2 (2004), σσ. 311-343.

* Ελληνική γλώσσα, Νέα-Διάλεκτοι-Κρήτη * Γλωσσική γεωγραφία * Δωδεκάνησα * Κύπρος * Κυκλάδες * Ελληνική γλώσσα, Νέα-Όροι-Εκφράσεις-Ιδιωματισμοί κ.λπ.

ΞΑΝΘΑΚΗ-ΚΑΡΑΜΑΝΟΥ Γ., «Από την αττική διάλεκτο στην ελληνιστική κοινή», *Ελληνική Διεθνής Γλώσσα*, τχ. 4/56 (2004), σσ. 44-49.

* Ελληνική γλώσσα, Αρχαία-Διάλεκτοι-Αττική * Ελληνική γλώσσα, Ελληνιστική * Ελληνική λογοτεχνία, Αρχαία * Συγγραφείς, Αρχαίοι Έλληνες * Φιλόσοφοι, Αρχαίοι * Χριστιανισμός και Πολιτισμός

ΞΕΣΤΕΡΝΟΥ ΜΑΡΙΑ, «Και, γιατί Αρχαία Ελληνικά; Η απάντηση της μετεπαναστασιακής Γαλλίας στην πρώτη αμφισβήτηση της διδασκαλίας τους», *Φιλολογική*, τχ. 88 (2004), σσ. 11-17.

* Αρχαία Ελληνικά * Γαλλία-Ιστορία-18ος αι.-19ος αι. * Εκπαιδευτική πολιτική * Διδασκαλία γλώσσας * Ιστορία της εκπαίδευσης

ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ ΒΑΣΙΛΗΣ, ΠΑΡΡΑ ΒΑΣΙΛΙΚΗ, «Παραγωγή προφορικού λόγου στο γλωσσικό μάθημα: αφορμές που παρέχονται από τα γλωσσικά εγχειρίδια και τρόποι αξιοποίησης από το δάσκαλο», *Ανοιχτό Σχολείο*, τχ. 90, 91 (2004), σσ. 25-26, 27-32.

* Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση * Προφορική έκφραση * Επικοινωνιακή ικανότητα * Πρόγραμμα Σπουδών * Διδακτικό βιβλίο * Ρόλος του καθηγητή

ΠΙΠΙΝΗΣ-ΤΡΟΥΠΑΚΗΣ ΓΙΩΡΓΟΣ, «Ο προφορικός λόγος στην τάξη: Α' μέρος—Μια μικρή μελέτη της προφορικής γλωσσικής αλληλεπίδρασης στην τάξη και Β' μέρος—Κοινή γνώση και δυσκολίες επικοινωνίας», *Θέματα Ειδικής Αγωγής*, τχ. 23, 24 (2003-2004), σσ. 44-50, 31-38.

* Προφορική έκφραση * Μαθητής * Σχολικό περιβάλλον * Δυσκολία μάθησης * Ρόλος του καθηγητή * Επικοινωνία

ΡΟΡΟΜΑΝΣΚΑ, ΣΤΟΥΝΑ, «Τα ελληνικά ιδιώματα του Ευξείνου Πόντου: η άνθιση της ελληνικής παιδείας στις παράκτιες πόλεις της Βουλγαρίας», *Ελληνική Διεθνής Γλώσσα*, τχ. 4/56 (2004), σσ. 53-55.

* Ελληνική γλώσσα-Διάλεκτοι-Πόντος * Βουλγαρία * Ελληνόφωνοι * Βουλγαρική γλώσσα * Νεοελληνική φιλολογία * Πανεπιστήμιο

ΠΟΡΠΟΔΑΣ ΚΥΡΙΑΖΗΣ Δ., «Ο ρόλος της αναγνωσιμότητας των κειμένων στην εξαγωγή περίληψης», *Τα Εκπαιδευτικά*, τχ. 71-72 (2004), σσ. 7-15.

* Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση * Νεοελληνική γλώσσα * Αναγνωσιμότητα * Περίληψη * Κατανόηση κειμένου * Αποτέλεσμα έρευνας

ΡΕΚΑΛΙΔΟΥ ΓΑΛΗΝΗ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ ΝΑΤΑΣΑ, «Γλωσσικές αναπαραστάσεις και η χρήση χρονικών όρων από παιδιά Προσχολικής ηλικίας σε καταστάσεις αφήγησης και διαλόγου προσδιορισμένου πλαισίου», *Γλώσσα*, τχ. 59 (2004), σσ. 30-43.

* Γλωσσική συμπεριφορά * Προσχολική ηλικία * Διήγηση ιστοριών * Διάλογος * Αντίληψη του χρόνου * Αποτέλεσμα έρευνας

ΡΕΠΟΥΣΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ Χ., «Μορφές γλωσσικών ασκήσεων με ιδιαίτερη διδακτική σημασία για τη διδασκαλία της Ελληνικής ως δεύτερης ή ξένης γλώσσας», *Τα Εκπαιδευτικά*, τχ. 71-72 (2004), σσ. 16-23.

* Ελληνική γλώσσα, Νέα * Εκμάθηση γλωσσών * Παιδί μετανάστη * Παιδί αλλοδαπού * Άσκηση * Προετοιμασία μαθήματος * Διδακτικά βοηθήματα

ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΟΥ ΑΓΓΕΛΙΚΗ Ι., «Η γλωσσική κληρονομιά των λαών την εποχή της παγκοσμιοποίησης. Ιδεολογικές και εκπαιδευτικές προεγγύσεις», *Γλώσσα*, τχ. 59 (2004), σσ. 15-29.

* Γλώσσες * Παγκοσμιοποίηση * Αγγλική γλώσσα * Πολιτική για τις γλώσσες * Επίσημη γλώσσα * Γλώσσα μεινότητας * Διάλεκτος

ΣΕΤΑΤΟΣ ΜΙΧΑΛΗΣ, «Νεολογισμοί και πολιτισμική εξέλιξη», *Φιλολόγος*, τχ. 115 (2004), σσ. 119-123.

* Ελληνική γλώσσα-Νεολογισμοί * Γραμματική * Λειτουργισμός (Γλωσσολογία) * Πολιτισμική ανάπτυξη

— «Συνοπτικότητα και αναλυτικότητα στη γλώσσα», *Φιλολόγος*, τχ. 116 (2004), σσ. 213-223.

* Γλώσσα * Επικοινωνία * Λειτουργισμός (Γλωσσολογία) * Γλωσσική συμπεριφορά * Γλωσσική δεξιότητα

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ, «Μια σειρά σχολικών βιβλίων του γυμνασίου για την Ελληνική γλώσσα που κάποιος πρέπει να μας εξηγήσει γιατί γράφτηκαν», *Θέματα Παιδείας*, τχ. 17-18 (2004), σσ. 125-132.

* Πρώτος κύκλος Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης * Αρχαία Ελληνικά * Διδακτικό βιβλίο * Ανθολογία * Βιβλιοκρισία

ΧΑΝΙΩΤΗ-ΚΟΥΜΠΑΡΟΥ ΧΡΥΣΑΝΘΗ, «**Η μεταφρασμένη λογοτεχνία ως μέσο για τη διδασκαλία της ελληνικής γλώσσας ως δεύτερης**», *Φιλολογική*, τχ. 89 (2004), σσ. 20-22.

* Ελληνική γλώσσα, Νέα * Εκμάθηση γλωσσών * Παιδί μετανάστη * Παιδί αλλοδαπού * Λογοτεχνία * Μετάφραση

ΧΡΙΣΤΙΔΗΣ Α.Φ., «**Χρήσεις της γλώσσας: οι όροι μιας συζήτησης**», *Ο Πολίτης*, τχ. 127 (2004), σσ. 16-22.

* Γλώσσα και γλώσσες * Ιστορική γλωσσολογία * Κοινωνιογλωσσολογία * Ιδεολογία * Ελλάδα * Υλικό αναφοράς

6.2. ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ

ΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟΣ ΠΑΥΛΟΣ, «**Σημειώσεις για τη διδασκαλία της Λογοτεχνίας στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση**», *Φιλολογική*, τχ. 87 (2004), σσ. 12-17.

* Νεοελληνική λογοτεχνία * Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση * Ανθολογία * Στόχος διδασκαλίας * Γλωσσική ανάπτυξη * Πολιτιστική και πολιτισμική κληρονομιά

ΑΔΑΜΟΥ ΧΡΙΣΤΙΝΑ, «**Το αρχαίο δράμα μέσα από τα μάτια του Κουν**», *Φιλολόγος*, τχ. 117 (2004), σσ. 425-432.

* Θέατρο * Κουν, Κάρολος Ε. (1908-1987) * Ελληνικό δράμα (Τραγωδία) * Χορός * Διδασκαλία

ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΔΗΜ., «**Το μάθημα των Θρησκευτικών στο σύγχρονο σχολείο**», *Ελληνοχριστιανική Αγωγή*, τχ. 511 (2004), σσ. 146-149.

* Θρησκευτικά * Χριστιανική Αγωγή * Ευρωπαϊκή Ένωση * Συγκριτική Εκπαίδευση * Πολυπολιτισμική κοινωνία * Περιεχόμενο της εκπαίδευσης

ΑΛΕΞΙΟΥ ΘΑΝΑΣΗΣ, «**Ιστορία: η αναθεωρητική επέλαση. Η τυχαιοποίηση της Ιστορίας**», *Αντιπετράδια της Εκπαίδευσης*, τχ. 70 (2004), σσ. 56-60.

* Ιστορική έρευνα * Μεθοδολογία * Ελλάδα * Εμφύλιος πόλεμος

ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ Β.Δ., «**Λογοτεχνία και Ολυμπιακοί αγώνες**», *Διαδρομές*, τχ. 13 (2004), σσ. 63-66.

* Παιδική λογοτεχνία * Ελλάδα * Ολυμπιακοί αγώνες (Αρχαίοι) * Ολυμπιακοί αγώνες-Βιβλία για παιδιά * Υλικό αναφοράς

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ ΘΕΟΦΙΛΟΣ Π., «**Σημειώσεις για το ποίημα “Μικρή Πράσινη Θάλασσα” του Οδυσσέα Ελύτη**», *Φιλολόγος*, τχ. 115 (2004), σσ. 91-100.

* Δεύτερος κύκλος Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης * Νεοελληνική ποίηση * Ελύτης, Οδυσσέας (1911-1996) * Ανάλυση κειμένου

ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΥ ΧΡΙΣΤΙΝΑ, «Καζαντζάκης και Οικουμενικότητα: από τη γραφή στο στοχασμό του Ν. Καζαντζάκη», *Θαλλώ*, τχ. 15 (2004), σσ. 195-210.

* Καζαντζάκης, Νίκος (1883-1957) * Λογοτέχνες, Έλληνες * Προσωπικότητα * Αισθητική στη λογοτεχνία * Φιλοσοφία * Οικουμενικότητα

— «Από το Διαθεματικό Α.Π. της Λογοτεχνίας στο γυμνάσιο σε μια νέα πρόταση Αναλυτικού Προγράμματος για τη Λογοτεχνία Θεωρητικής Κατεύθυνσης στο λύκειο», *Φιλολογική*, τχ. 89 (2004), σσ. 47-52.

* Ελληνική λογοτεχνία * Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση * Πρόγραμμα Σπουδών * Διαθεματική προσέγγιση * Μέθοδος Project (Εκπαίδευση) * Ποιότητα διδασκαλίας

ΑΡΝΤ ΑΝΤΡΕΑΣ (Μτφρ.: Γιώργος Ηλιόπουλος), «Η εργασία της Φιλοσοφίας», *Νέα Εστία*, τχ. 1770 (2004), σσ. 248-264.

* Φιλόσοφοι * Μεθοδολογία * Επιστήμη-Φιλοσοφία * Ανάλυση (Φιλοσοφία) * Στοχαστικές διαδικασίες * Θεωρητική έρευνα

ΑΡΤΕΜΗ ΕΙΡΗΝΗ Α., «Ο Ερασιστής του Θεοδώρητου Κύρου», *Κοινωνία*, τχ. 3 (2004), σσ. 284-296.

* Θεολογία, Δογματική-Ιστορία * Ιησούς Χριστός * Πατέρες της Εκκλησίας-Ερμηνεία και κριτική * Θρησκευτικά-Σπουδή και διδασκαλία (Μέση)

ΑΡΤΟΓΚ ΦΡΑΝΣΟΥΑ (Μτφρ.: Γιώργος Καράμπελας), «Οδυσσέας και Αυγουστίνος: από τα δάκρυα στο διαλογισμό», *Νέα Εστία*, τχ. 1769 (2004), σσ. 29-62.

* Όμηρος (8ος αι. π.Χ.)-Χαρακτήρες * Οδυσσεύς (Μυθολογία) * Δάκρυα * Αυγουστίνος, Άγιος, Επίσκοπος Ιππώνης (354-430)-Ερμηνεία και κριτική * Φαινομενολογία * Συγκριτική ανάλυση

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΤΕΧΝΕΣ (ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ), «Αφιέρωμα: Ο χορός στο Βυζάντιο», *Αρχαιολογία και Τέχνες*, τχ. 91 (2004), σσ. 6-77.

* Χορός-Ιστορία * Βυζαντινή Αυτοκρατορία-Κοινωνική ζωή και έθιμα * Εορτές * Ζωγραφική, Βυζαντινή * Ψηφιδωτά, Βυζαντινά * Χειρόγραφα-Εικονογράφηση * Αγιογραφία * Ναοί, Βυζαντινοί-Τοιχογραφίες * Ζωγραφική-Μεταβυζαντινή * Γυναίκες * Περιηγητές-15ος-19ος αι. * Μουσικά όργανα, Ελληνικά * Κουκουλές Φ. (1881-1956) * Χριστιανική τέχνη και συμβολισμός

— «Αφιέρωμα: Ο χορός στη Σύγχρονη εποχή», *Αρχαιολογία και Τέχνες*, τχ. 93 (2004), σσ. 6-88.

* Χορός-Ιστορία * Πολιτισμός, Σύγχρονος * Νεωτερικότητα * Ελληνικό δράμα (Τραγωδία) * Palmer-Σικελιανού Εύα (1874-1952) * Θεοί, Ελληνικοί * Παραμύθια, Ελληνικά * Χοροθεραπεία * Λαϊκοί χοροί, Ελληνικοί * Σκηνογραφία * Ενδυμασίες * Χορός, Μοντέρνος * Μπαλλέτο * Εγκυκλοπαίδεια * Βιβλιογραφία

— «Αφιέρωμα: Ο χορός στην Αρχαιότητα», *Αρχαιολογία και Τέχνες*, τχ. 90 (2004), σσ. 6-67.

* Χορός-Ιστορία * Ελλάδα, Αρχαία-Θρησκεία * Πολιτισμός, Μινωικός * Κέα * Εποχή του σιδήρου * Εποχή του χαλκού * Απόλλων (Θεός) * Αγγειογραφία, Ελληνική * Διονυσιακά μυστήρια * Μουσική και κίνηση * Χοροθεραπεία * Μουσικά όργανα * Λύρα

— «Αφιέρωμα: Ο χορός στα Νεότερα Χρόνια. Εθνογραφία», *Αρχαιολογία και Τέχνες*, τχ. 92 (2004), σσ. 6-82.

* Χορός-Ιστορία * Ελλάδα-Ιστορία, Νεότερη * Εθνολογία * Συγγένεια * Κουλτούρα * Λαϊκοί χοροί, Ελληνικοί * Ήθη και έθιμα * Γυναίκες * Μελέτη περίπτωσης * Πολιτιστική ταυτότητα * Μουσικά όργανα, Ελληνικά * Μυθολογία, Ελληνική * Μετανάστες

ΑΣΩΝΙΤΗΣ ΠΟΛΥΔΕΥΚΗΣ, «Το εικονογραφημένο παιδικό βιβλίο και η συμβολή του στη διδακτική πράξη», *Το Σχολείο και το Σπίτι*, τχ. 6-7/462-463 (2004), σσ. 332-334.

* Παιδική λογοτεχνία * Παιδικό βιβλίο * Βιβλίο με εικόνες * Διδακτικά βοηθήματα * Διδακτικό βιβλίο * Ανάπτυξη προσωπικότητας

AVGOULEA, OURANIA, «Transposition des “Salomé” de Gustave Moreau dans le roman de J. K. Huysmans “A Rebours”», *Contact*⁺, τχ. 28 (2004), σσ. 52-54.

* Moreau, Gustave (1826-1898) * Huysman, J. K. (1848-1907) * Τέχνη και λογοτεχνία * Ζωγραφική Ευρωπαϊκή-19ος αι. * Ευρώπη-Πολιτισμός

ΒΑΡΒΟΥΝΗΣ Μ. Γ., «Λαϊκή νεοελληνική αθυροστομία: από τα αποκριάτικα τραγούδια στα μηνύματα των κινητών τηλεφώνων», *Σεμινάριο*, τχ. 29 (2003), σσ. 82-93.

* Λαογραφία * Λαϊκός πολιτισμός * Ήθη και έθιμα * Γλώσσα * Αποκριάτικα τραγούδια * Κινητή τηλεφωνία * Διαδίκτυο (Internet) * Σύγχρονη έρευνα

ΒΕΪΚΟΥ ΧΡΙΣΤΙΝΑ, «Αναπαράσταση του παρελθόντος και πρόσληψη του παρόντος: η διδακτική χρήση της Ιστορίας, της Λαογραφίας και της Κοινωνικής Ανθρωπολογίας», *Σεμινάριο*, τχ. 29 (2003), σσ. 112-118.

* Ιστορία * Πρόγραμμα Σπουδών * Διδακτικό βιβλίο * Λαογραφία * Εκπαιδευτικό έλλειμμα * Ανθρωπολογία-Σπουδή και διδασκαλία * Κοινωνική Ανθρωπολογία

ΒΕΛΙΣΣΑΡΙΟΥ ΑΣΠΑΣΙΑ, «Ο “Άμλετ” και γιατί ακόμα μας αφορά», *Ο Πολίτης*, τχ. 121 (2004), σσ. 46-49.

* Shakespeare, William (1564-1616) * Δράμα * Θέατρο, Αγγλικό * Ανάλυση κειμένου * Θέατρο-Πολιτικές απόψεις * Σύγχρονη έρευνα

ΒΟΓΙΑΤΖΗΣ ΓΙΑΝΝΗΣ, «Η διδακτική προσέγγιση της Λογοτεχνίας και οι απόψεις των ποιητών για την κριτική και την πρόσληψη», *Επιστήμες Αγωγής*, τχ. 2 (2004), σσ. 67-84.

* Λογοτεχνία * Διδακτική προσέγγιση * Ποιητές, Έλληνες * Γνώμη * Ρόλος του καθηγητή

- Today, the opinions of man of letters –and particularly the poets– for the criticism and the understanding of literature are found to be in conflict with the coercive character of the lecture of literature in schools. Particularly, the poets are positive in an experiential/emotional approach of poetry, which having as a starting line the poem will lead the reader to a free configuration of his own messages, as well as to a proportional poetic approach of the surrounding world. Thus, the reader will experience the peculiar dynamics of literature. The poets see the role of theorist, aesthetic or critic of literature as clearly mediatory and complementary at the particular process of literary communion of the reader. The schoolteacher could play a proportional role, guiding the selfactivity of student in the literary communion that the poets propose. However, this requires change of the more general philosophy of our deucational system.

ΒΟΝΤΣΑ ΒΑΣΙΛΙΚΗ, «Εναλλακτική διδακτική προσέγγιση του ποιήματος “Η Μαρίνα των Βράχων” του Οδυσσέα Ελύτη», *Φιλολόγος*, τχ. 116 (2004), σσ. 287-292.

* Νεοελληνική λογοτεχνία * Δεύτερος κύκλος Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης * Ποίηση * Ελύτης, Οδυσσέας (1911-1996) * Πρότυπο διδασκαλίας * Ποιότητα διδασκαλίας

ΒΩΡΟΣ Φ.Κ., «Ιστορική συν-είδση και κρίση», *Τα Εκπαιδευτικά*, τχ. 73-74 (2004), σσ. 24-33.

* Ιστορία-Σπουδή και διδασκαλία * Συνείδηση * Κριτικό πνεύμα * Πρόγραμμα Σπουδών * Ελλάδα

— «Διάγραμμα ευαισθητοποίησης για τη σπουδή, κατανόηση, ερμηνεία, διδασκαλία της Ιστορίας (με αξιοποίηση των εικόνων και πηγών με διερευνητικές ερωτήσεις)», *Τα Εκπαιδευτικά*, τχ. 73-74 (2004), σσ. 202-204.

* Ιστορία * Διδακτικά βοηθήματα * Μέθοδος διδασκαλίας * Ρόλος του καθηγητή * Κριτικό πνεύμα * Γλωσσική ανάπτυξη

BUBRAVKA UJES (Μτφρ.: Ελένη Οικονόμου), «Η ελληνική επιρροή στα δυτικά και κεντρικά Βαλκάνια κατά την προ-ρωμαϊκή περίοδο. Σερβία και Μαυροβούνιο», *Αρχαιολογία και Τέχνες*, τχ. 90 (2004), σσ. 86-97.

* Πολιτισμός, Ελληνικός-Επίδραση * Βαλκανική Χερσόνησος * Μεσόγειος, Περιοχή της * Εμπόριο * Αποικίες * Εποχή του σιδήρου

- The Greek influence played an important and sometimes decisive role in the cultural development of areas along the Mediterranean coast and in the regions further inland. The alphabet, coinage, fine metalwork, high-quality pottery and advanced construction techniques all were important innovations which the Greeks either invented or extensively developed before transmitting them to the barbarians of western and northern Europe. Trade and colonization and the resultant intensification of commercial activity as well as various other kinds of contacts greatly contributed to the dissemination of these cultural achievements of the Greeks among the diverse indigenous societies and their essentially Late Iron Age cultures. (Περικοπή περίληψης)

ΓΕΡΑΡΗΣ ΗΛΙΑΣ, «Η ανάπτυξη της θρησκευτικής σκέψης και η σχολική Θρησκευτική Αγωγή», *Το Σχολείο και το Σπίτι*, τχ. 8/464 (2004), σσ. 396-399.

* Θρησκευτικά * Θρησκευτική Αγωγή * Παιδί * Ηλικία * Θεωρητική έρευνα * Φιλοσοφία της Αγωγής

ΓΕΩΡΓΙΑΔΟΥ ΑΓΑΘΗ, «Κείμενα για τη μητέρα: μικρή συμβολή στη διδασκαλία του παράλληλου λογοτεχνικού κειμένου», *Φιλολογική*, τχ. 89 (2004), σσ. 23-28.

* Νεοελληνική λογοτεχνία * Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση * Διδακτικό βιβλίο * Μητέρα στη λογοτεχνία * Ποιητές Έλληνες-19ος-20ός αι. * Ανθολογία

ΓΕΩΡΓΙΟΣ (Χωροεπίσκοπος Αρσινόης), «Θρησκεία και Επιστήμη στις μέρες μας. Πορεία σύγκρουσης ή συμπόρευσης;», *Χημικά Χρονικά*, τχ. 12 (2004), σσ. 27-33.

* Θρησκεία και επιστήμη * Αποκάλυψη * Επιστήμη-Μεθοδολογία

ΠΑΛΛΟΥΡΙΔΗΣ ΣΑΒΒΑΣ, «Ιστορικά στοιχεία στα ιστορικά τραγούδια της Κύπρου της περιόδου της Τουρκοκρατίας», *Σεμινάριο*, τχ. 29 (2003), σσ. 94-103.

* Κύπρος * Ελλάδα-Ιστορία-Τουρκοκρατία * Δημοτικά τραγούδια-Ιστορικά * Υλικό αναφοράς

ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Κ., «**Η δύναμη του οικονομικού παράγοντα στην ιστορία των ευρωπαϊκών διεθνών σχέσεων**», *Νέα Παιδεία*, τχ. 111 (2004), σσ. 86-100.

* Ευρωπαϊκή Ένωση Οικονομικής Συνεργασίας-Ιστορία * Οικονομικός παράγοντας * Κοινωνικές συνθήκες * Διεθνείς σχέσεις * Εκβιομηχάνιση * Ανταγωνισμός

ΓΙΑΝΝΑΡΗΣ Γ., «**Η ιδεολογική “Γέφυρα” του Γιάννη Ρίτσου**», *Διαβάω*, τχ. 450 (2004), σσ. 36-48.

* Ρίτσος, Γιάννης (1909-1990)-Ερμηνεία και κριτική * Ποιητές, Έλληνες-20ός αι. * Θέατρο * Δράμα * Πολιτική ιδεολογία * Υλικό αναφοράς

ΓΚΑΣΤΗ ΕΛΕΝΗ, «**Η λειπουργία της επανάληψης στην “Ηλέκτρα” του Σοφοκλή: σκόλια στους στίχους 67/69, 375/379, 546/547, 903/906**», *Ελληνικά*, τχ. 54/1 (2004), σσ. 27-38.

* Κλασική φιλολογία * Σοφοκλής (496-406) * Ανάλυση κειμένου * Ελληνικό δράμα (Τραγωδία)-Ιστορία και κριτική

ΓΛΗΝΟΣ ΔΗΜΗΤΡΗΣ, «**Δημιουργικός Ιστορισμός**», *Φιλολόγος*, τχ. 118 (2004), σσ. 507-520.

* Ιστορία * Αξίες * Πολιτιστική και πολιτισμική κληρονομιά * Κοινωνικό περιβάλλον

ΓΟΓΟΛΟΣ ΘΟΔΩΡΗΣ, «**Δύο “σχολικά” ποιήματα της Κικής Δημουλά**», *Νέα Παιδεία*, τχ. 111 (2004), σσ. 64-78.

* Λογοτέχνες, Έλληνες * Δημουλά, Κική (1931-)-Ερμηνεία και κριτική * Δεύτερος κύκλος Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης * Ανθολογία * Ποίηση

ΓΟΥΛΑ ΒΑΣΙΛΕΙΑ, «**Η διακειμενικότητα στο έργο του Καραγάτση**», *Φιλολογική*, τχ. 88 (2004), σσ. 39-45.

* Νεοελληνική λογοτεχνία * Ελληνικό μυθιστόρημα * Καραγάτσης, Μιχάλης (1908-1960) * Ανάλυση κειμένου

ΓΡΥΝΤΑΚΗΣ ΜΙΧΑΛΗΣ Γ., «**Ένα έγγραφο για το Μεσολόγγι**», *Τα Εκπαιδευτικά*, τχ. 71-72 (2004), σσ. 24-32.

* Μεσολόγγι-Ιστορία-1825-1826 * Έγγραφα, Ελληνικά * Γυναικείο φύλο * Αγωνίστριες... * Καποδίστριας, Ιωάννης Α. (1776-1831) * Αιχμάλωτοι πολέμου, Έλληνες

ΔΑΛΚΟΣ ΧΡΙΣΤΟΣ, «**“Χαίρε ποτέ”-“Έν παραβολαίς”**: οι μηχανισμοί της ποιητικής δημιουργίας στο έργο της Κικής Δημουλά», *Νέα Παιδεία*, τχ. 109 (2004), σσ. 98-109.

* Νεοελληνική ποίηση-20ός αι. * Δημουλά, Κική (1931-) * Ανάλυση κειμένου * Κριτική κειμένου

ΔΑΝΕΖΗΣ ΓΙΩΡΓΟΣ, «**Δύο γερμανικές αναμνήσεις στην “Eroica”**», *Ελληνικά*, τχ. 54/2 (2004), σσ. 352-359.

* Λογοτεχνία * Πολίτης, Κοσμάς (1888-1974)-Ερμηνεία και κριτική * Γερμανική γλώσσα * Διήγηση ιστοριών * Λυρική ποίηση

ΔΕΓΕΜΕΡΤΖΙΔΗΣ ΣΥΜΕΩΝ, «**Η δραματική διάσταση του έρωτα και του θανάτου στη δημιουργία των Εγγονόπουλου και Ανούιγ**», *Φιλολογική*, τχ. 87 (2004), σσ. 42-47.

* Ποίηση, Σύγχρονη-20ός αι. * Σουρεαλισμός * Εγγονόπουλος, Νίκος (1910-1985) * Anouille, Jean (1910-1987) * Έρωτας στη λογοτεχνία * Θάνατος στη λογοτεχνία * Συγκριτική ανάλυση

ΔΕΛΗΚΑΡΗ ΒΙΒΗ, «Οι εικόνες του “Άλλου” στα Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας του λυκείου», *Φιλολόγος*, τχ. 115 (2004), σσ. 107-118.

* Νεοελληνική λογοτεχνία * Δεύτερος κύκλος Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης * Στερεότυπο * Αναπαράσταση * Ήρωες στη λογοτεχνία * Διαπολιτισμική προσέγγιση * Πολιτιστικός πλουραλισμός

ΔΗΜΑΚΗΣ ΑΝΔΡΕΑΣ, «Γλώσσα, ύφος και σπικουργία στην ποίηση και πεζογραφία του Σεφέρη», *Ελληνοχριστιανική Αγωγή*, τχ. 512 (2004), σσ. 185-187.

* Σεφέρης, Γιώργος (1900-1971) * Ελληνική ποίηση * Πεζογραφία * Κριτική

ΔΙΑΒΑΖΩ (ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ), «Αφιέρωμα: Το Νεοελληνικό διήγημα», *Διαβάω*, τχ. 451 (2004), σσ. 72-113.

* Νεοελληνικό διήγημα * Λογοτέχνες, Έλληνες * Γνώμη * Υλικό αναφοράς

— «Αφιέρωμα: Ζαν-Πωλ Σαρτρ (1905-1980)», *Διαβάω*, τχ. 455 (2004), σσ. 84-115.

* Φιλοσοφία, Ευρωπαϊκή * Sartre, Jean Paul (1905-1980) * Υπαρξισμός * Κριτική θεωρία * Ηθική * Ξένη λογοτεχνία * Μυθιστόρημα * Ποίηση * Δοκίμιο * Ψυχανάλυση * Εργογραφία

— «Αφιέρωμα: Ερωτόκριτος», *Διαβάω*, τχ. 454 (2004), σσ. 72-113.

* Κριτική λογοτεχνία * Κορνάρος, Βιτσέντζος (1553-1614) * Πρώτος κύκλος Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης * Ανάλυση κειμένου * Ποιητική * Αφηγηματική τέχνη * Γλώσσα * Προφορική έκφραση * Τέχνη και κοινωνία * Σεφέρης, Γιώργος (1900-1971) * Κριτική * Αναγέννηση

— «Αφιέρωμα: Γιώργος Ιωάννου», *Διαβάω*, τχ. 452 (2004), σσ. 70-115.

* Νεοελληνική λογοτεχνία * Ιωάννου, Γιώργος (1927-1985)-Ερμηνεία και κριτική * Πεζογραφία * Ποίηση * Δοκίμιο * Βιογραφία * Συνέντευξη * Λογοτεχνία, Συγκριτική * Genet, Jean (1910-1986) * Εργογραφία

— «Αφιέρωμα: Ψυχαναλυτικές αναγνώσεις λογοτεχνικών κειμένων», *Διαβάω*, τχ. 453 (2004), σσ. 106-145.

* Λογοτεχνία * Ψυχανάλυση * Ανάλυση κειμένου * Ανάγνωση * Ήρωες στη λογοτεχνία * Ψυχολογικά χαρακτηριστικά * Υλικό αναφοράς * Σεφέρης, Γιώργος (1900-1971) * Παλαμάς, Κωστής (1859-1943) * Κριτική * Σολωμός, Διονύσιος (1798-1857) * Παπαδιαμάντης, Αλέξανδρος (1851-1911) * Lorca, Federico Garcias (1898-1936)

— «Αφιέρωμα: Άλκη Ζέη», *Διαβάω*, τχ. 447 (2004), σσ. 80-98.

* Νεοελληνική λογοτεχνία * Παιδικό διήγημα * Πεζογράφοι, Έλληνες * Ζέη, Άλκη (1925-) * Βραβείο * Κριτική κειμένου * Μετάφραση * Βιογραφία * Υλικό αναφοράς

— «Αφιέρωμα: Κάρολος Μπωντλαίρ», *Διαβάω*, τχ. 448 (2004), σσ. 66-108.

* Ευρωπαϊκή ποίηση * Baudelaire, Charles (1821-1867) * Παρίσι * Μοντερνισμός στη λογοτεχνία * Τέχνη-Κριτική * Υλικό αναφοράς * Νεωτερικότητα * Ευρωπαϊκή λογοτεχνία * Επिरροή * Βιογραφία

— «Αφιέρωμα: Ουίλλιαμ Σαίξπηρ», *Διαβάω*, τχ. 449 (2004), σσ. 72-112.

* Shakespeare, William (1564-1616) * Αγγλία * Θέατρο * Ευρωπαϊκή ποίηση * Αναγέννηση * Δράμα * Κωμωδία * Φαντασία * Ήρωες στη λογοτεχνία * Νεωτερικότητα * Κριτική κειμένου * Βιογραφία

— «**Αφιέρωμα: Καναδική λογοτεχνία**», *Διαβάω*, τχ. 450 (2004), σσ. 88-113.

* Καναδική λογοτεχνία * Ιστορία * Λογοτέχνες * Μυθιστόρημα * Υλικό αναφοράς

DE ROMILLY, JACQUELINE (Μτφρ.: Αναστάσιος Αγγ. Στέφος), «**Ιερές σκιές στο θέατρο του Αισχύλου**», *Φιλολογική*, τχ. 86 (2004), σσ. 7-14.

* Ελληνικό δράμα (Τραγωδία) * Αισχύλος (525-456)-Θεατρική παρουσίαση * Φαντάσματα * Θεός (Ελληνική θρησκεία) * Ανθρώπινη συμπεριφορά

— «**Δημοκρατία και Τραγωδία στην Αθήνα του 5ου αιώνα**», *Φιλολόγος*, τχ. 118 (2004), σσ. 533-549.

* Αθήνα, Αρχαία * Δημοκρατία * Ελληνικό δράμα (τραγωδία) * Αισχύλος (525-456) * Θέατρο * Υλικό αναφοράς

ΔΙΑΔΡΟΜΕΣ (ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ), «**Αφιέρωμα: Γύρω από το βιβλίο**», *Διαδρομές*, τχ. 15 (2004), σσ. 167-222.

* Παιδικό βιβλίο * Παιδική λογοτεχνία * Προσχολική Αγωγή * Μέθοδος διδασκαλίας * Ανάγνωση * Γανιάρης, Ανδρέας Χρ. (1926-) * Βιβλιοδεσία, Καλλιτεχνική * Μαξίμου, Πηνελόπη (1904-2001) * Επιστολογραφία * Εικονογραφημένα βιβλία, Παιδικά * Μύθος * Υλικό αναφοράς

ΕΛΕΦΑΝΤΗΣ ΑΓΓΕΛΟΣ (Βιβλ/κή), «**Νίκος Σβορώνος, Το ελληνικό Έθνος και η διαμόρφωση του νέου ελληνισμού, προλεγόμενα: Σπύρος Ασδραχάς, επίμετρο: Νάσος Βαγενάς, εκδ. Πόλις, 2004**», *Ο Πολίτης*, τχ. 127 (2004), σσ. 35-39.

* Σβορώνος, Νίκος Γ. (1911-1990) * Δοκίμιο * Ελλάδα-Ιστορία, Νεότερη * Εθνικότητα * Υλικό αναφοράς * Βιβλιοκρισία

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΙΕΘΝΗΣ ΓΛΩΣΣΑ (ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ), «**Αφιέρωμα: Η κλασική παιδεία στην Κροατία**», *Ελληνική Διεθνής Γλώσσα*, τχ. 3/55 (2004), σσ. 205-247.

* Κλασικές Σπουδές * Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση * Κροατία * Μυθολογία, Ελληνική * Ιλλυρία * Ρωμαϊκή Αυτοκρατορία-Ιστορία * Βυζαντινή Αυτοκρατορία-Ιστορία * Ιεραποστολές * Σλάβοι * Υλικό αναφοράς * Δημιουργικές δραστηριότητες

ΕΥΣΤΡΑΤΙΟΥ ΝΙΚΟΣ, ΝΤΙΝΟΥ ΜΑΡΙΑ, ΑΛΦΑ ΕΥΘΥΜΙΑ, «**Ανιχνεύοντας τον κοινό ορεινό πολιτισμικό χώρο της Μεσογείου: οι περιπτώσεις της Ροδόπης και της Καταλονίας**», *Αρχαιολογία και Τέχνες*, τχ. 91 (2004), σσ. 136-141.

* Μεσόγειος, Περιοχή της * Πολιτισμικό περιβάλλον * Όρη * Ροδόπη * Καταλωνία * Αρχαιολογία * Μελέτη περίπτωσης

- The ethnographical and archaeological research simultaneously realized in situ in two highland Mediterranean areas, in the framework of a joint project of Greek and Spanish archaeologists, promoted the common characteristics of a particular way of living, of a series of economic and social choices and of ideological features. The choice of the two mountainous regions is due to the judgement that bygone ways of life and behavior, which have been preserved through the application of specific strategies in such an environment of isolation and recourse, are most appropriate for study. Furthermore, they help the understanding of basic cultural characteristics of the Mediterranean and lead to the detection of the “long durée” history. (Περικοπή περίληψης)

ELLETHY, YASER I. A., «Οιδίπους επί Κολωνών». Ο ποιητής του 406 π.Χ. και ο θεατής του 401 π.Χ., *Ελληνικά*, τχ. 54/2 (2004), σσ. 203-211.

* Ελληνικό δράμα (Τραγωδία) * Σοφοκλής (496-406)-Ερμηνεία και κριτική * Θέατρο και κοινωνία

ΖΑΓΚΟΥ ΣΜΑΡΑΓΔΑ Λ., «Αισθητική Αγωγή: μια πρόταση για αποτελεσματικότερη μόρφωση», *Επισήμες Αγωγής*, τχ. 4 (2004), σσ. 151-156.

* Λογοτεχνία * Αισθητική * Ελληνική γλώσσα, Νέα * Μαθητής * Πνευματική καλλιέργεια

ΖΑΦΕΙΡΟΠΟΥΛΟΥ ΦΩΤΕΙΝΗ, «Εικαστική και λογοτεχνική εξιστόρηση πολεμικών γεγονότων της Γεωμετρικής εποχής στο Αιγαίο», *Αρχαιολογία και Τέχνες*, τχ. 91 (2004), σσ. 117-121.

* Ελλάδα-Ιστορία-Γεωμετρική περίοδος, π. 900-700 * Αιγαίο, Νησιά του-Αρχαιότητες * Πάρος-Αρχαιότητες * Τάφοι * Αγγεία, Ελληνικά-Σχέδια * Πολεμική τέχνη-Εικονογραφημένα έργα * Πρόλεμος και λογοτεχνία

- In Paroikia, Paros island, the main cemetery of the ancient town, which had been in use from the late eighth to the third/second century BC, came to light. The area started to be used in the last decades of eighth century, when, after a battle, two large trenches were dug for the burial of the urns holding the cremated bones of about 160 men. Two of these vessels are decorated with war scenes, which present iconographic data unknown from such an early period, therefore they essentially reform our knowledge about the beginning of ancient Greek painting.

GEORGES JEAN (Μτφρ.: Ι. Ν. Βασιλαράκης), «Το Παιδί και η Ποίηση», *Νέα Παιδεία*, τχ. 112 (2004), σσ. 76-84.

* Ποίηση-Ιστορία και κριτική * Γαλλία * Παιδί * Αποστήθιση * Κατανόηση * Φιλοσοφία της Αγωγής * Γλωσσική ανάπτυξη

ΙΑΚΩΒ ΔΑΝΙΗΛ Ι., «Η “Άλκηστη” του Ευριπίδη και ο “Έμπορος της Βενετίας” του Σαίξπηρ», *Ελληνικά*, τχ. 54/2 (2004), σσ. 213-220.

* Ελληνικό δράμα (Τραγωδία) * Ευριπίδης (480-406) * Shakespeare, William (1564-1616) * Θέατρο, Αγγλικό * Ερμηνευτική

ΙΩΣΗΦ ΔΕΣΠΟΙΝΑ, «Δούρα-Ευρωπός: η πρωιμότερη χριστιανική εκκλησία», *Αρχαιολογία και Τέχνες*, τχ. 92 (2004), σσ. 99-103.

* Χριστιανική τέχνη και συμβολισμός-Μέχρι το 500 * Χριστιανική ζωή-Ιστορία-Πρώιμη Εκκλησία, π. 30-600 * Ναοί-Ιστορία * Συρία * Χριστιανική αρχαιολογία

- A house, which had been used as a place of gathering and worship of the first Christians, was discovered in Dura Europos, Syria, in 1931-1932. It was built in the early third century AD as a private residence of a rather wealthy and distinguished citizen. In 232-233 AD it was converted to a “Christian House” and no attempt was made the identity of the god worshipped there to be concealed. In the Early Christian period, before the erection of proper churches, the followers of the new faith used to gather and perform their religious rituals in private residences. The representation of soldiers in a wall drawing of the house, a decoration that belongs to the pre-Christian phase of the building, is quite tempting for a (daring?) proposal as regards the identity of the owner of the place. Thus, we might suppose that he had a career in the Roman army, as the soldiers’ drawing demonstrates, that he was a Christian, as the sheltering of the Christian community of Dura in his own house indicates, and that the Christian clergy and congregation did not mind to have military figures as their host. (Περικοπή περίληψης)

ΚΑΖΑΝΑ ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ, «Ο συγγραφέας του “Αυτοκτόνου” και η αυτοκτονία», *Φιλολογική*, τχ. 86 (2004), σσ. 47-50.

* Νεοελληνική λογοτεχνία-19ος αι. * Παπαδιαμάντης, Αλέξανδρος (1851-1911) * Διήγημα * Ανάλυση κειμένου * Αυτοκτονία στη λογοτεχνία

ΚΑΛΑΪΤΖΙΔΗΣ ΠΑΝΤΕΛΗΣ, «Ορθοδοξία και Πολυπολιτισμικότητα», *Σύναξη*, τχ. 91 (2004), σσ. 93-97.

* Ορθόδοξη Ανατολική Εκκλησία * Πολυπολιτισμικότητα * Θεολογία * Εθνικισμός * Ταυτότητα

ΚΑΛΛΕΡΓΗΣ ΗΡΑΚΛΗΣ ΕΜΜ., «Ελληνικότητα και παιδική λογοτεχνία», *Διαδρομές*, τχ. 13 (2004), σσ. 9-22.

* Παιδική λογοτεχνία * Πολιτισμός, Ελληνικός * Ήθη και έθιμα * Λογοτεχνία, Συγκριτική-Ελληνική και ξένη * Λογοτεχνία, Σύγχρονη-Ελληνικές επιδράσεις

ΚΑΛΟΓΗΡΟΥ ΤΖΙΝΑ, ΒΗΣΣΑΡΑΚΗ ΕΛΕΝΗ, «Η “Συναλλακτική” θεωρία της L. M. ROSENBLATT και οι διδακτικές της προεκτάσεις», *Γλώσσα*, τχ. 58 (2004), σσ. 26-40.

* Λογοτεχνία * Πρόγραμμα Σπουδών * Διαθεματική προσέγγιση * Πρότυπο διδασκαλίας * Ανάπτυξη προσωπικότητας * Σύγχρονη έρευνα

ΚΑΛΟΥΡΗ-ΑΝΤΩΝΟΠΟΥΛΟΥ ΟΥΡΑΝΙΑ Χ., ΦΙΛΙΟΣ ΑΝΔΡΟΝΙΚΟΣ Ε., «Η αποτύπωση μορφών “διαφθοράς” στα σχολικά εγχειρίδια του γυμνασίου και του λυκείου», *Τα Εκπαιδευτικά*, τχ. 71-72 (2004), σσ. 47-55.

* Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση * Διδακτικό βιβλίο * Ιστορία * Λογοτεχνία * Ηθική * Τρόπος ζωής * Επιρροή

ΚΑΜΧΗΣ ΒΙΚΤΩΡ, «Καβαφικής βιβλιογραφίας παραλείπόμενα», *Νέα Εστία*, τχ. 1773 (2004), σσ. 851-857.

* Ποιητές, Έλληνες, * Καβάφης, Κωνσταντίνος Π. (1863-1933)-Βιβλιογραφία * Σχολιασμένη βιβλιογραφία

ΚΑΝΤΖΙΟΣ ΙΠΠΟΚΡΑΤΗΣ, «Χιούμορ και ειρωνεία στο ενδέκατο “Ειδύλλιο” του Θεόκρου και στη δεύτερη “Εκλογή” του Βιργίλιου», *Ελληνικά*, τχ. 54/1 (2004), σσ. 49-62.

* Ποίηση * Θεόκριτος (4ος, 3ος αι. π.Χ.) * Publius Virgilius Maro (70-19) * Χιούμορ στη λογοτεχνία * Ειρωνεία στη λογοτεχνία

ΚΑΡΑΓΕΩΡΓΙΟΥ ΤΑΣΟΥΛΑ, «Γιώργης Παυλόπουλος, “Το άγαλμα και ο τεχνίτης”– Η αυτονόμηση του έργου τέχνης από το δημιουργό του», *Φιλολογική*, τχ. 86 (2004), σσ. 16-20.

* Νεοελληνική ποίηση-20ός αι. * Δεύτερος κύκλος Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης * Παυλόπουλος, Γιώργος (1924-) * Δημιουργία (Λογοτεχνική, καλλιτεχνική κ.λπ.) * Ανθολογία * Ερμηνευτική

ΚΑΡΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ Α.Κ., «Ο ρόλος της μαντικής στο “Φιλοκλήτη” και στην “Ελένη”», *Φιλολόγος*, τχ. 116 (2004), σσ. 261-268.

* Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση * Ελληνικό δράμα (Τραγωδία) * Μαντεία * Σοφοκλής (496-406) * Ευριπίδης (480-406)

ΚΑΡΑΛΗΣ ΒΡΑΣΙΔΑΣ, «Μνήμη Ζήσιμου Λορεντζάτου 1915-2003», *Διαβάω*, τχ. 450 (2004), σσ. 32-35.

* Λορεντζάτος, Ζήσιμος (1915-2003)-Ερμηνεία και κριτική * Κλασική φιλολογία * Επιστήμονες Έλληνες * Ανθρωπισμός * Ελληνική γλώσσα * Φιλοσοφία * Συντηρητισμός

ΚΑΡΑΜΠΕΛΑ ΕΛΕΝΗ, «Η σύγχρονη πεζογραφία στα σχολικά βιβλία: οι συγγραφείς πλάι μας», *Φιλολογική*, τχ. 86 (2004), σσ. 40-45.

* Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση * Νεοελληνική πεζογραφία-20ός αι. * Διδακτικό βιβλίο * Ανθολογία * Κριτική κειμένου

ΚΑΡΑΠΙΔΑΚΗΣ Ν.Ε., «Η Ιστορία σήμερα: συνοψίζοντας ορισμένα προβλήματα», *Νέα Εστία*, τχ. 1763 (2004), σσ. 27-45.

* Ιστοριογραφία * Ιστορία-Πηγές * Τεκμηρίωση * Αντικειμενικότητα * Οικονομικές συνθήκες * Κοινωνικές επιστήμες

ΚΑΡΔΑΡΑΣ ΧΡΗΣΤΟΣ, «Ο ελληνικός στρατός στην τελευταία Οθωνική περίοδο», *Τα Εκπαιδευτικά*, τχ. 71-72 (2004), σσ. 33-46.

* Ιστορία, Νεότερη-19ος αι. * Όθων Α΄, Βασιλεύς των Ελλήνων (1815-1867) * Στρατός-Διοίκηση και οργάνωση * Ένοπλες δυνάμεις * Ελλάδα

ΚΑΡΤΣΑΚΗΣ ΑΝΤΩΝΗΣ, «Η γενιά του '30 και η λογοτεχνική κριτική της “Νέας Εστίας” (1945-1967)», *Νέα Εστία*, τχ. 1766 (2004), σσ. 575-609.

* Νεοελληνική λογοτεχνία-20ός αι.-Ιστορία και κριτική * Ποιητές, Έλληνες-20ός αι. * Κριτική * Λογοτεχνία, Περιοδικά * Περιοδικό “Νέα Εστία”

ΚΑΡΤΣΕΛΟΥ ΧΡΙΣΤΙΑΝΝΑ, «Η παιδική λογοτεχνία το 19ο αιώνα (1830-1880): επιδράσεις και χαρακτηριστικά», *Το Σχολείο και το Σπίτι*, τχ. 3/459 (2004), σσ. 151-156.

* Παιδική λογοτεχνία-19ος αι.-Ιστορία και κριτική * Ελλάδα * Αρχαία ιστορία * Ρομαντισμός * Εθνικισμός * Ελληνική γλώσσα, Νέα

ΚΑΡΤΣΩΝΑΚΗΣ ΣΤΑΥΡΟΣ, «Διδασκαλία λογοτεχνικού κειμένου με αναφορά σε συγκεκριμένα μοντέλα ανάγνωσης», *Επιστημονική Βήμα του Δασκάλου*, τχ. 3 (2004), σσ. 104-116.

* Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση * Λογοτεχνία * Ανάλυση κειμένου * Wilde, Oscar (1845-1900) * Παραμύθι * Πρότυπο διδασκαλίας

ΚΑΤΣΙΑΜΑΝΗΣ ΚΩΣΤΑΣ, «Τα βιβλία των Θρησκευτικών του Ενιαίου Λυκείου», *Θέματα Παιδείας*, τχ. 15-16 (2003-2004), σσ. 152-158.

* Θρησκευτικά-Σπουδή και διδασκαλία (Μέση) * Δεύτερος κύκλος Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης * Διδακτικό βιβλίο και επιστήμη * Χριστιανισμός και πολιτική * Βιβλιοκρισία

ΚΑΥΚΑ ΔΗΜΗΤΡΑ, ΣΕΦΕΡΛΗ ΝΟΤΑ, «Η Τοπική Ιστορία στο λογοτεχνικό κείμενο: τα Ιωάννινα», *Νέα Παιδεία*, τχ. 112, σσ. 109-119.

* Λογοτεχνία και Ιστορία * Ιστορία, Τοπική * Ιωάννινα * Μέθοδος Project (Εκπαίδευση) * Πρόγραμμα Σπουδών * Διαθεματική προσέγγιση

ΚΙΣΚΙΡΑ ΜΑΡΘΑ, «Ηθική και κοινωνική αξιολόγηση στο διήγημα “Βαρδιάνος στα Σπόρκα” του

Α. Παπαδιαμάντη: μελέτη και διδακτική πρόταση», *Επιθεώρηση Εκπαιδευτικών Θεμάτων*, τχ. 9 (2004), σσ. 116-128.

* Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση * Νεοελληνική λογοτεχνία * Παπαδιαμάντη, Αλέξανδρος (1851-1911) * Διήγημα * Ανάλυση κειμένου * Κριτική

- Η μελέτη αρθρώνεται ως μια δειγματική διδακτική προσέγγιση στον Παπαδιαμάντη, έχοντας ως αφετηρία τον τρόπο που λειτουργεί η σχέση ανθρώπου-κοινωνίας-θείου στο διήγημα «Βαρδιάνος στα Σπόρκα». Η έμφαση δίνεται στην αξιολογική και ιδεολογική διάσταση του έργου. Στους ήρωες που έχουν θετική λειτουργία, παρατηρείται το φαινόμενο της αυτονόμησης της ατομικής από τη συλλογική συμπεριφορά. Παράλληλα, εξετάζεται το πρόβλημα του κακού, στη διπλή διάσταση με την οποία εμφανίζεται, φυσική και ηθική· έτσι, μέσα από τον προσδιορισμό των θρησκευτικών και κοινωνικών κωδίκων καθώς και των διαφυλικών σχέσεων, αποκαλύπτεται στους μαθητές η κριτική ιδεολογική στάση του αφηγητή ως ουσιαστικό χαρακτηριστικό της παπαδιαμαντικής γραφής.

ΚΟΚΚΙΝΑΚΗ ΝΕΝΑ Ι., «Η μεταπολεμική πεζογραφία στην Ελλάδα: Μυθιστόρημα και μικροαφήγησι. Η περίπτωση του Γιώργου Ιωάννου», *Φιλολογική*, τχ. 88 (2004), σσ. 56-62.

* Νεοελληνική πεζογραφία-20ός αι.-Ιστορία και κριτική * Μυθιστόρημα * Διήγημα * Ιωάννου, Γιώργος (1927-1985)-Ερμηνεία και κριτική

ΚΟΞΑΡΑΚΗ ΜΑΡΙΑ, «Η αποσπασματικότητα της διδασκόμενης ύλης στο μάθημα της Ιστορίας στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση. Πώς μπορούμε να την υπερβούμε», *Θαλλώ*, τχ. 15 (2004), σσ. 139-156.

* Ιστορία * Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση * Εκπαιδευτικό λογισμικό * Διδακτικό βιβλίο * Ποιότητα διδασκαλίας

ΚΟΨΙΔΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ, «Λαογραφία-Μικροϊστορία. Από τη συνολική θέαση στη “Μελέτη περίπτωσης”. Υφαίνοντας τη λαϊκή κουλτούρα της καθημερινότητας», *Σεμινάριο*, τχ. 29 (2003), σσ. 40-53.

* Λαογραφία * Τρόπος ζωής * Σύστημα εκπαίδευσης * Λαϊκή κουλτούρα * Κοινωνική ιστορία * Μελέτη περίπτωσης

ΚΟΥΓΚΟΥΛΟΣ ΘΑΝΑΣΗΣ Β., «Μια πρόταση για τη διδακτική της ποιητικής και της διακειμενικότητας του λογοτεχνικού κειμένου: “Ο Σιούλας ο ταμπάκος” του Δημήτρη Χατζή», *Φιλολογος*, τχ. 115 (2004), σσ. 101-106.

* Νεοελληνική λογοτεχνία * Δεύτερος κύκλος Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης * Χατζής, Δημήτρης (1913-1981) * Ανάλυση κειμένου * Μέθοδος διδασκαλίας

ΚΡΙΑΡΑΣ Ε., «Βιώματα από την πορεία της μελέτης των γραμμάτων μας και την πνευματική πορεία του Κ. Θ. Δημαρά», *Νέα Εστία*, τχ. 1770 (2004), σσ. 193-202.

* Νεοελληνική λογοτεχνία-20ός αι.-Ιστορία και κριτική * Ελληνική φιλολογία * Δημαράς, Κωνσταντίνος Θ. (1904-1992) * Κριτική * Επιστήμη-Μεθοδολογία * Γραμματεία

ΚΡΟΥΠΗ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ, «Δραματοποίηση του “Γιοφυριού της Άρτας” από μαθητές», *Φιλολογική*, τχ. 89 (2004), σσ. 34-39.

* Νεοελληνική ποίηση * Δημοτικά τραγούδια-Παραλογές * Πρώτος κύκλος Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης * Μαθητής * Δραματοποίηση * Σχολικό θέατρο

ΚΥΡΙΑΖΟΠΟΥΛΟΣ ΧΡΙΣΤΟΣ, «**Το πρόβλημα της ονομασίας του βυζαντινού θέματος Μακεδονίας**», *Φιλολόγος*, τχ. 118 (2004), σσ. 587-596.

* Βυζαντινή Αυτοκρατορία-Ιστορία * Θράκη * Μακεδονία-Όνομα * Ιστορική έρευνα

ΚΥΡΙΑΚΗΣ ΘΩΜΑΣ, «**Ιωάννης Καποδίστριας: πολιτική σκέψη και ελληνικό ζήτημα κατά τη διάρκεια της προκυβερνητικής του δράσης (1800 μέχρι 1827)**», *Ο Πολίτης*, τχ. 125 (2004), σσ. 40-46.

* Καποδίστριας, Ιωάννης Α. (1776-1831) * Ελλάδα-Ιστορία-1800-1828 * Πολιτική ιδεολογία * Πολιτική και ηθική * Ελλάδα-Ιστορία-Επανάσταση του 1821 * Υλικό αναφοράς

ΚΥΡΚΙΝΗ-ΚΟΥΤΟΥΛΑ ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ, «**“Κοντά εις την Θεϊαν Βοήθειαν” είναι αναγκαία μέτρα και πάσα δυνατή προφύλαξις κατά του “θανατικού” στο Τουρκοκρατούμενο Άργος**», *Σεμινάριο*, τχ. 29 (2003), σσ. 119-127.

* Ελλάδα-Ιστορία-Τουρκοκρατία * Άργος * Έγγραφα, Τουρκικά * Ιστορία-Πηγές * Επιδημίες * Θεός * Άνθρωπος (θεολογία) * Λαογραφία

ΚΩΝΣΤΑΝΤΑΚΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ Μ., «**Ο Σολομών αγωνιστής: οι αγώνες γρίφων του βασιλιά Σολομώντα στην Παλαιά Διαθήκη και στην ελληνιστική ιστοριογραφία**», *Ελληνικά*, τχ. 54/2 (2004), σσ. 221-271.

* Βιβλικές ιστορίες * Σολομών, Βασιλιάς του Ισραήλ * Αινίγματα * Μέση Ανατολή * Ελλάδα-Ιστορία-Ελληνιστικοί χρόνοι (336-30) * Μένανδρος (342-291) * Συγκριτική ανάλυση

ΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ ΦΑΝΗΣ, «**Εμμανουήλ Ροΐδης: η ιδιόρρυθμη στάση του ως μεταφραστή στο κείμενο του “Οδοιπορικού” (με αφορμή τα εκατό χρόνια από το θάνατό του)**», *Φιλολογική*, τχ. 87 (2004), σσ. 49-51.

* Νεοελληνική λογοτεχνία-19ος αι. * Ροΐδης, Εμμανουήλ Δ. (1836-1904) * Μετάφραση και ερμηνεία * Στάση

ΛΑΖΑΡΟΥ ΑΧΙΛΛΕΥΣ Γ., «**Ελληνικές συμβολές στην ενδελεχή διερεύνηση της Μεγάλης Ελλάδος**», *Ελληνική Διεθνής Γλώσσα*, τχ. 5/57 (2004), σσ. 170-173.

* Έλληνες, Αρχαίοι * Ιταλία-Ιστορία * Πολιτισμός, Ελληνικός * Φιλοσοφία * Μεγάλη Ελλάδα (Ιταλία) * Υλικό αναφοράς * Σύγχρονη έρευνα

ΛΑΖΟΥ ΒΑΣΙΛΙΚΗ, «**Οι προφορικές μαρτυρίες ως ιστορική πηγή. Τρόποι αξιοποίησής τους στο σχολικό περιβάλλον**», *Θαλλώ*, τχ. 15 (2004), σσ. 81-90.

* Ιστορία-Μεθοδολογία * Σχολικό περιβάλλον * Προφορική παράδοση-Ιστορία * Μέθοδος διδασκαλίας * Ιστορία, Τοπική

ΛΑΝΑΡΗΣ ΜΑΝΩΛΗΣ, «**Η πρόσθεση που αφαιρεί ή... περισσότερα “Αρχαία” για λιγότερη γλωσσική και ανθρωπιστική μόρφωση**», *Τα Εκπαιδευτικά*, τχ. 73-74 (2004), σσ. 196-201.

* Διδασκαλία γλώσσας * Ελληνική γλώσσα, Αρχαία * Ελληνική γλώσσα, Νέα * Λογοτεχνία * Χρόνος διδασκαλίας * Γλωσσική ανάπτυξη

ΛΙΝΑΡΔΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ, «**Εκκωφαντική σιγή: η θέση της Βυζαντινής γραμματείας στα διδακτικά εγχειρίδια της Μέσης Εκπαίδευσης και το ιδεολογικό της υπόβαθρο**», *Φιλολογική*, τχ. 89 (2004), σσ. 15-18.

* Βυζαντινή λογοτεχνία * Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση * Διδακτικό βιβλίο * Ανθολογία * Πρόγραμμα Σπουδών * Διαφωτισμός

ΛΙΤΣΑΡΔΟΠΟΥΛΟΥ ΝΑΥΣΙΚΑ, «**Peter Paul Rubens και Θεόκριτος: θεωρίες γύρω από τη βουκολική θεματογραφία**», *Αρχαιολογία και Τέχνες*, τχ. 92 (2004), σσ. 107-111.

* Βουκολική ποίηση, Ελληνική * Θεόκριτος (4ος/3ος αι. π.Χ.) * Επιρροή * Ζωγραφική-16ος-20ός αι. * Rubens, Peter-Paul (1577-1640)

- This article deals with Rubens's bucolic landscapes in connection with Theocritus' bucolic Idylls. First the relevance of their content and style is presented, which becomes obvious through an attentive reading of the Idylls and a meticulous description of the bucolic paintings. Then, the various art history and literature theories concerning the bucolic repertoire are examined and their relation to Rubens's bucolic creations and to Theocritus' bucolic poetry is demonstrated. Finally, an important issue is raised, concerning the relation between the artistic production and its theoretical evaluation and interpretation.

ΜΑΪΣΤΡΕΛΛΗΣ ΣΤΡΑΤΗΣ, «**Διδάσκοντας Ιστορία και με τις Νέες Τεχνολογίες**», *Φιλολογική*, τχ. 87 (2004), σσ. 2-6.

* Ιστορία * Νέες τεχνολογίες * Πρώτος κύκλος Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης * Πρότυπο διδασκαλίας * Βιωματική μάθηση

— **Ιωάννης Δ. Κονδυλάκης: η αγωνία του συγγραφέα**, *Θαλλώ*, τχ. 15 (2004), σσ. 183-194.

* Πεζογράφοι, Έλληνες * Κονδυλάκης, Ιωάννης Δ. (1861-1920) * Δημοσιογραφία * Υλικό αναφοράς * Λογοτέχνες, Έλληνες

ΜΑΝΗ ΦΩΤΕΙΝΗ, ΠΑΣΣΙΑΣ ΧΡΗΣΤΟΣ, «**Η ελληνικότητα στην παιδική μας λογοτεχνία**», *Διαδρομές*, τχ. 13 (2004), σσ. 49-62.

* Παιδική λογοτεχνία * Ελλάδα * Πατριωτισμός * Τέχνη και Ιστορία * Αξίες, Ηθικές * Ήθη και έθιμα * Φύση

ΜΑΡΓΙΟΥΛΑΣ ΓΙΑΝΝΗΣ, «**Ιστορία και Εξετάσεις**», *Θαλλώ*, τχ. 15 (2004), σσ. 157-169.

* Ιστορία * Δεύτερος κύκλος Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης * Εισαγωγικές εξετάσεις * Βαθμολόγηση * Διδακτικό βιβλίο * Ποιότητα εκπαίδευσης

ΜΑΡΚΑΝΤΩΝΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ Κ., «**Οι γνωστές λειτουργίες της Ορθόδοξου Εκκλησίας (Σύντομη αναφορά με έμφαση στην Προηγουμένη)**», *Κοινωνία*, τχ. 1 (2004).

* Ορθόδοξη Ανατολική Εκκλησία * Λειτουργίες * Μυστήρια * Εκκλησιαστική ιστορία

ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΟΣ ΘΑΝΑΣΗΣ Ε., «**Τα εγκάρδια περάσματα στην ποίηση του Ανέστη Ευαγγέλου**», *Φιλολόγος*, τχ. 116 (2004), σσ. 277-285.

* Νεοελληνική λογοτεχνία * Ευαγγέλου, Ανέστης (1937-)-Ερμηνεία και κριτική * Ποιητική * Εργογραφία

ΜΑΡΩΝΙΤΗΣ Δ. Ν., «**“Ο τελευταίος Σταθμός” του Γ. Σεφέρη: δοκιμή ανάγνωσης**», *Φιλολόγος*, τχ. 115 (2004), σσ. 51-56.

* Νεοελληνική ποίηση * Σεφέρης, Γιώργος (1900-1971) * Ανάλυση κειμένου * Δεύτερος κύκλος Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης

ΜΑΣΤΡΟΔΗΜΗΤΡΗΣ Π. Δ., «**Η μοίρα του λυρικού ανθρώπου στο έργο του Πέτρου Χάρη**», *Νέα Εστία*, τχ. 1766 (2004), σσ. 566-574.

* Νεοελληνική πεζογραφία-20ός αι. * Χάρης, Πέτρος (1902-1998) * Τέχνη, Ανθρωπισμός στην * Κριτική * Δοκίμιο

ΜΑΤΖΑΝΑΣ ΧΡΗΣΤΟΣ, «Οι χειροπελέκεις. Η ένταξή τους στη γνωστική εξέλιξη του ανθρώπου, η μορφοτεχνολογία τους, τα ελληνικά δεδομένα», *Αρχαιολογία και Τέχνες*, τχ. 91 (2004), σσ. 122-129.

* Παλαιολιθική εποχή * Γεωργικά εργαλεία * Ελλάδα * Ανθρώπινη εξέλιξη * Τεχνολογία-Ιστορία

- The hand-axes represent one of the most important technological achievements of humanity and attest the conquest of a higher stage in the evolution of human intellect, when the concept of symmetry is realized. The earlier hand-axes date from the Lower Paleolithic, they continue to be made until an advanced phase of the Middle Paleolithic but they stop to be produced about 50,000 years ago. They represent the “characteristic fossil” of a Acheulean civilization and signal through their evolution, its various chronological periods. (Περικοπή περίληψης)

ΜΕΛΑΧΡΙΝΟΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ, «Το πέρασμα των λοτόμων»: Σχόλια σ’ ένα παραμύθι», *Φιλολογική*, τχ. 87 (2004), σσ. 20-24.

* Νεοελληνική ποίηση * Μελαχρινός, Απόστολος (1880-1952) * Ποίηση-Συλλογές * Παραμύθι * Ανάλυση κειμένου

ΜΕΡΑΚΛΗΣ Μ. Γ., «Λαογραφία και Ιστορία», *Σεμινάριο*, τχ. 29 (2003), σσ. 105-111.

* Λαογραφία * Ιστορία * Αλληλεπέργεια * Σύγχρονη έρευνα * Αστική ανάπτυξη * Επιστήμη-Μεθοδολογία

ΜΗΛΙΩΝΗΣ ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΣ, «Κ. Π. Καβάφη: “Περιμένοντας τους βαρβάρους”», *Φιλολόγος*, τχ. 115 (2004), σσ. 57-61.

* Νεοελληνική ποίηση * Καβάφης, Κωνσταντίνος Π. (1863-1933) * Ανάλυση κειμένου * Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση

ΜΗΤΤΑ ΔΗΜΗΤΡΑ, «Δοκιμές προσέγγισης στα ποιητικά κείμενα της Γ’ Λυκείου (Θεωρητική κατεύθυνση)», *Φιλολόγος*, τχ. 115 (2004), σσ. 63-89.

* Ποίηση-Σπουδή και διδασκαλία (Μέση) * Δεύτερος κύκλος Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης * Ποιητές, Έλληνες-19ος-20ός αι. * Ανάλυση κειμένου

— «Ζητήματα μυθολογίας και μεθοδολογίας με αφορμή ένα μύθο και μια έκθεση», *Αρχαιολογία και Τέχνες*, τχ. 93 (2004), σσ. 135-141.

* Μύθοι, Ελληνικοί * Ερμηνευτική * Επιστήμη-Μεθοδολογία * Ηρακλής (Μυθολογία)-Τέχνη * Αγγεία, Αρχαία * Γλυπτική, Ελληνική * Τέχνη-Εκθέσεις

- On the occasion of the Hercules’ Exhibition, housed in the Gourlandris Museum of Natural History (February 2004-June 2005), the issue is probed whether a reliable method of approaching myths exists if we consider the time necessary for the formation of a myth as well as the myth differentiations occurring in the sources of ancient Greek literature, then we can suggest the following: the approach to myths, particularly to these that have survived and have inspired various artistic expressions until to day, should be made according to the conditions prevailing in the time of their creation or recreation; it must also reveal the successive phases of the formation of myths as well as the reasons for their occasional differentiation. (Περικοπή περίληψης)

ΜΗΤΡΟΥΛΙΑΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ, «Γιατί οι μαθητές αποτυγχάνουν στο μάθημα της Ιστορίας», *Νέα Παιδεία*, τχ. 112 (2004), σσ. 105-108.

* Ιστορία * Γραπτή εξέταση * Σχολική αποτυχία * Δεύτερος κύκλος Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης * Μετάβαση στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση

ΜΙΚΡΟΥ-ΔΑΜΑΣΧΗ ΜΑΡΙΑ, «“Ορνιθες”: Προβλήματα “διδασκικής” ενός κωμικού κειμένου», *Φιλολογική*, τχ. 87 (2004), σσ. 8-10.

* Ελληνικό δράμα (Κωμωδία) * Αριστοφάνης (444-388) * Πρώτος κύκλος Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης * Διδακτικό βιβλίο * Διδασκαλία * Διδακτικά βοηθήματα

ΜΟΥΡΕΛΑΤΟΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ-ΦΟΙΒΟΣ Δ. (Μτφρ.: Σπύρος Α. Μοσχονάς), «Λόγος και λόγια-το έργο της Φιλοσοφίας», *Νέα Εστία*, τχ. 1770 (2004), σσ. 227-247.

* Φιλοσοφία-Ιστορία-19ος-20ός αι. * Λόγος (Φιλοσοφία) * Επιστήμη-Φιλοσοφία * Φιλοσοφία-Σπουδή και διδασκαλία

ΜΟΥΤΖΟΥΡΗΣ ΚΩΣΤΑΣ, «Η μετάφραση του Ομήρου στον κρητικό 15σύλλαβο στίχο από τον Γεώργιο Ψυχουντάκη με δάσκαλο τον Ερωτόκριτο», *Θαλλώ*, τχ. 15 (2004), σσ. 21-50.

* Όμηρος (8ος αι. π.Χ.)-Μεταφράσεις * Ψυχουντάκης, Γεώργιος * Ελληνική γλώσσα-Διάλεκτοι-Κρήτη * Κορνάρος, Βισσέντζος (1553-1614) * Υλικό αναφοράς * Ρυθμός

ΜΠΑΛΑΣΚΑΣ ΚΩΣΤΑΣ, «Αλέξανδρος Παπαδιαμάντης. Όνειρο στο κύμα (περιοδ. Παναθήναια, 1900)», *Νέα Παιδεία*, τχ. 109 (2004), σσ. 89-97.

* Νεοελληνική πεζογραφία * Παπαδιαμάντης, Αλέξανδρος (1851-1911)-Ερμηνεία * Διήγημα * Αφηγηματική τέχνη * Κρητική κείμενο

ΜΠΕΤΣΑΚΟΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ, «Εισαγωγή σε θεμελιακές έννοιες της Αριστοτελικής Ηθικής (αγαθόν, ευδαιμονία, αρετή, ψυχή, πάθη, έξεις, μεσότης, προαίρεσις, ορθός λόγος...), και μια προτροπή για φρόνηση και βίο θεωρητικό», *Νέα Παιδεία*, τχ. 110 (2004), σσ. 111-126.

* Αριστοτέλης (384-322) * Ηθική * Φιλοσοφία, Αρχαία ελληνική * Ανάλυση εννοιών * Κοινωνική συμπεριφορά * Ευτυχία

— «Η διαλεκτική ορθολογισμού και δεισιδαιμονίας στο “Αμάρτημα της μητρός μου” του Γεωργίου Βιζυηνού», *Φιλολογική*, τχ. 89 (2004), σσ. 41-45.

* Νεοελληνική πεζογραφία-19ος αι. * Βιζυηνός, Γεώργιος Μ. (1849-1896) * Διήγημα * Δεισιδαιμονίες * Ορθολογισμός * Ανάλυση κειμένου

ΜΠΕΧΛΙΚΟΥΔΗ ΔΗΜΗΤΡΑ Γ., «Η σύγχρονη πεζογραφία στα Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας του γυμνασίου», *Νέα Παιδεία*, τχ. 109 (2004), σσ. 75-88.

* Νεοελληνική πεζογραφία-20ός αι. * Πρώτος κύκλος Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης * Διδακτικό βιβλίο * Ανθολογία * Ανάλυση κειμένου * Ρεαλισμός στη λογοτεχνία

— «Μια απόπειρα ερμηνευτικής προσέγγισης του ποιήματος του Άγγελου Σικελιανού “Ο κωριάτικος γάμος”», *Φιλολόγος*, τχ. 118 (2004), σσ. 605-613.

* Νεοελληνική ποίηση-20ός αι. * Σικελιανός, Άγγελος (1884-1951) * Ανάλυση κειμένου * Ερμηνευτική

ΜΠΟΛΙΑΚΗ ΕΛΕΝΗ, «Οι “Βάκχες” του Ευριπίδη: Νόμος ή Φύση;», *Φιλολογική*, τχ. 86 (2004), σσ. 21-24.

* Ελληνικό δράμα (Τραγωδία) * Ευριπίδης (480-406) * Βάκχες * Λατρεία, Ελληνική * Διόνυσος (Θεός) * Φύση-Ηθικές και θρησκευτικές απόψεις

ΜΠΟΜΠΟΣ ΘΑΝΟΣ, «Το Άργος της Γεωμετρικής εποχής: το αυθόρμητο και το σκόπιμο μεταξύ των συντελεστών της Δωρικής θέσμησης», *Αναγέννηση*, τχ. 399 (2004), σσ. 19-23.

* Άργος-Ιστορία * Δωριείς * Φυλετική ενσωμάτωση * Πολιτιστικό πρότυπο * Θρύλοι * Αρχαιολογία * Ελλάδα-Ιστορία-Γεωμετρική περίοδος, π. 900-700

— «Το Άργος της Γεωμετρικής εποχής: η πρωτογεωμετρική τεχνοτροπία και το Άργος», *Αναγέννηση*, τχ. 396 (2004), σσ. 18-23.

* Ελλάδα-Ιστορία-Γεωμετρική περίοδος, π. 900-700 * Άργος-Ιστορία * Δωριείς-Πολιτισμός * Πρόλεμος * Απική

— «Το Άργος της Γεωμετρικής εποχής: τόπος δημιουργίας του Δωρικού φυλετικού συστήματος», *Αναγέννηση*, τχ. 398 (2004), σσ. 20-21, 30.

* Άργος-Ιστορία * Φυλή * Δωριείς * Κατανομή πληθυσμού * Ελλάδα-Ιστορία-Γεωμετρική περίοδος, π. 900-700

ΜΠΟΥΦΕΑ ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ Κ., «Κ. Γ. Καρυωτάκη: “Μικρή Α–Συμφωνία εις Α μείζον”», *Νέα Παιδεία*, τχ. 109 (2004), σσ. 117-128.

* Δεύτερος κύκλος Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης * Καρυωτάκης, Κώστας Γ. (1896-1928) * Ποίηση, Σύγχρονη-20ός αι. * Πνεύμα και χιούμορ * Ανάλυση κειμένου

ΜΥΡΟΓΙΑΝΝΗ-ΑΡΒΑΝΙΤΙΔΗ ΕΛΣΑ, «Κείμενα και αντικείμενα», *Φιλολόγος*, τχ. 115 (2004), σσ. 125-136.

* Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση * Ιστορία, Τοπική * Θεσσαλονίκη * Χριστιανοί άγιοι * Αντικείμενο (Αισθητική) * Πρότυπο διδασκαλίας

ΝΕΑ ΕΣΤΙΑ (ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ), «Αφιέρωμα στον Ιμμάνουελ Καντ», *Νέα Εστία*, τχ. 1773 (2004), σσ. 759-848.

* Kant, Immanuel (1724-1804) * Φιλοσοφία, Σύγχρονη * Φιλοσοφία-Κριτική * Ηθική * Πολιτική και φιλοσοφία * Ανάλυση (Φιλοσοφία) * Μεταφυσική * Θετικισμός * Επිරροή

— «Αφιέρωμα στον Εμμανουήλ Ροΐδη», *Νέα Εστία*, τχ. 1772 (2004), σσ. 591-683.

* Ροΐδης, Εμμανουήλ Δ. (1836-1904)-Ερμηνεία και κριτική * Νεοελληνικό μυθιστόρημα (1830-1930) * Αισθητική στη λογοτεχνία * Καινοτομία * Αμφισβήτηση * Ορθόδοξη Ανατολική Εκκλησία, Ελληνική * Λόγος στη λογοτεχνία * Λογοκρισία * Σάτιρα * Πολιτική και λογοτεχνία * Προτενσταντισμός

— «Αφιέρωμα στον Κωστή Παλαμά», *Νέα Εστία*, τχ. 1771 (2004), σσ. 371-543.

* Νεοελληνική ποίηση * Παλαμάς, Κωστής (1859-1943) * Επιστήμη στη λογοτεχνία * Κριτική * Ποιητές, Γάλλοι * Λογοτεχνία-Φιλοσοφία * Dante, Aligieri (1265-1321) * Λογοτεχνία, Συγκριτική * Λυρική ποίηση * Μεταφορά * Σάτιρα * Ποιητική * Pascoli, Giovanni (1855-1912) * Hugo, Victor Marie (1802-1885)

— **«Αφιέρωμα: Θρησκεία και Λογοτεχνία»**, *Νέα Εστία*, τχ. 1765 (2004), σσ. 323-438.
* Τέχνη και Θρησκεία * Λογοτεχνία, Σύγχρονη * Θεολογία * Ορθόδοξη Ανατολική Εκκλησία * Θεός στη λογοτεχνία * Θρησκεία-Φιλοσοφία * Θρησκεία και Επιστήμη * Ποίηση * Πεζογραφία * Μυθιστόρημα-Ιστορία και κριτική * Νεωτερικότητα * Γλώσσα και γλώσσες-Θρησκευτικές απόψεις * Βυζαντινή ποίηση * Ύμνοι

— **«Αφιέρωμα: Κληρονομιά και παρουσία του ευρωπαϊκού πνεύματος»**, *Νέα Εστία*, τχ. 1767 (2004), σσ. 677-717.
* Steiner, George (1929-) * Ευρωπαϊκή λογοτεχνία * Βιογραφία * Εργογραφία * Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών * Βράβευση * Κριτική

ΝΕΖΗ ΜΑΡΙΑ, ΣΕΦΕΡΛΗ ΝΟΤΑ, **«Η εικόνα του εκπατρισμένου στα Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας της Β' Γυμνασίου: μια διδακτική πρόταση»**, *Επιθεώρηση Εκπαιδευτικών Θεμάτων*, τχ. 9 (2004), σσ. 103-115.

* Πρώτος κύκλος Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης * Νεοελληνική λογοτεχνία * Διδακτικό βιβλίο * Μετανάστης * Διαθεματική προσέγγιση * Μέθοδος διδασκαλίας

- Λαμβάνοντας υπόψη τις δύο λειτουργίες που επιτελεί το λογοτεχνικό κείμενο, την ποιητική και την αναφορική, παρουσιάζουμε με την εργασία αυτή μία διδακτική πρόταση που στοχεύει να αναδείξει τις δύο αυτές λειτουργίες στη διαλεκτική τους αλληλεπίδραση. Η πρότασή μας αντιμετωπίζει τη διδασκαλία της λογοτεχνίας όχι απλώς ως διδασκαλία μεμονωμένων κειμένων αλλά –σε επίπεδο αναφορικότητας– ως διδασκαλία κειμένων με ενιαίο θεματικό άξονα και –σε επίπεδο αφηγηματολογίας– ως διδασκαλία κειμένων που αφηγούνται με διαφορετικό τρόπο το θέμα τους. Επιπλέον, η αναφορική διάσταση του λογοτεχνικού κειμένου μάς επιτρέπει να διευρύνουμε την πρότασή μας συνδέοντας το μάθημα της λογοτεχνίας με άλλα γνωστικά αντικείμενα αλλά και η ποιητική του διάσταση με άλλες μορφές τέχνης.

ΝΕΡΑΝΤΖΗ-ΒΑΡΜΑΖΗ Β., **«Κάτοικοι των πόλεων και των χωριών στην ύστερη βυζαντινή περίοδο»**, *Ελληνικά*, τχ. 54/2 (2004), σσ. 345-350.

* Βυζαντινή Αυτοκρατορία-Ιστορία * Βυζαντινή φιλολογία * Πόλη * Κοινωνικές τάξεις * Χωριά-Κοινωνικές συνθήκες

ΝΕΡΗ-ΒΕΡΓΗ ΒΙΡΓΙΝΙΑ, **«Η Ράλα ή της γυναικός το χρέος: μια γυναικεία μορφή στην “Οδύσσεια” του Νίκου Καζαντζάκη»**, *Θαλλώ*, τχ. 15 (2004), σσ. 227-236.

* Λογοτέχνες, Έλληνες * Καζαντζάκης, Νίκος (1883-1957)-Χαρακτήρες-Γυναίκες * Ποίηση * Ήρωες στη λογοτεχνία * Ανάλυση κειμένου

ΠΑΛΗΚΙΔΗΣ ΑΓΓΕΛΟΣ, **«Η τέχνη στα Αναλυτικά Προγράμματα Ιστορίας της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης»**, *Σύγχρονη Εκπαίδευση*, τχ. 2/138-139 (2004), σσ. 2-14.

* Ιστορία * Πρόγραμμα Σπουδών * Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση * Τέχνη * Ιστορία της εκπαίδευσης * Συγκριτική ανάλυση

ΠΑΛΟΥΚΑΣ ΠΑΥΛΟΣ ΑΘ., **«Πρακτική προσέγγιση της διαθεματικότητας του μαθήματος των Θρησκευτικών (Ενδεικτική παράθεση παραδειγμάτων σε μαθήματα του γυμνασίου)»**, *Κοινωνία*, τχ. 1 (2004), σσ. 21-36.

* Θρησκευτικά-Σπουδή και διδασκαλία * Πρώτος κύκλος Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης * Διαθεματικότητα * Μελέτη περίπτωσης

ΠΑΝΤΑΖΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ Α., «Το “δικό μου” και το “ξένο” : δυνατότητες διαπολιτισμικής κατανόησης και διεύρυνσης της ταυτότητας στο μάθημα της Ιστορίας», *Επιστήμες Αγωγής*, τχ. 1 (2004), σσ. 75-93.

* Ιστορία * Διαπολιτισμικότητα * Μετανάστευση * Ελλάδα * Πολιτισμική ταυτότητα * Καινοτομία * Αλλαγή στάσης

- Die Begriffe “fremd” und “eigen” sind untrennbar miteinander verbunden. Deshalb muss eine Erklärung der Bedeutung eines Begriffes den anderen automatisch miteinschließen. Der Begriff des “Fremden” oder der “Fremdheit” bezeichnet keine Person und auch kein Territorium außerhalb der eigenen Gruppe oder des eigenen Landes, sondern eine Beziehung. Die Zukunft der Menschheit hängt in entscheidendem Maße davon ab, ob die Nationen, die Gruppen und letztendlich die Individuen sich verstehen und verständigen lernen. Dass die Probleme sich nur politisch lösen lassen, erleben wir jeden Tag. Angesichts dieser Lage müssen die Möglichkeiten der geschichtlichen Bildung zum “Fremdverstehen” sowie zum “Selbstverstehen” erneut überdacht und vor allem konkretisiert werden.

ΠΑΝΤΑΖΗ ΒΑΣΙΛΙΚΗ, «Παγκόσμια λογοτεχνία και πολυπολιτισμικές κοινωνίες», *Αναγέννηση*, τχ. 398 (2004), σσ. 26-28.

* Λογοτεχνία * Πολυπολιτισμικότητα * Διδασκαλία * Εθνικότητα * Πολιτισμική ταυτότητα

ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΑΚΗΣ ΔΗΜΗΤΡΗΣ, «Η κριτικογραφία για το μυθιστορηματικό έργο του Αλέξανδρου Κοτζιά», *Νέα Εστία*, τχ. 1770 (2004), σσ. 276-310.

* Κοτζιάς, Αλέξανδρος (1926-1992)-Εργογραφία * Νεοελληνικό μυθιστόρημα * Κριτική * Υλικό αναφοράς * Βραβείο

ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ, ΖΥΓΟΥΡΗ ΕΛΕΝΑ, ΓΚΟΛΙΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ, «Λεξιλογική επεξεργασία του λογοτεχνικού κειμένου», *Νέα Παιδεία*, τχ. 111 (2004), σσ. 79-85.

* Λογοτεχνία * Μέθοδος διδασκαλίας * Λεξιλόγιο * Ανάλυση κειμένου * Ανάγνωση * Γλωσσική ανάπτυξη

ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ ΘΑΝΟΣ Γ., «Η Νύσσα στον Μαίανδρο», *Αρχαιολογία και Τέχνες*, τχ. 93 (2004), σσ. 102-110.

* Μικρά Ασία-Ιστορία * Ανασκαφές (Αρχαιολογία) * Πόλη * Σιράβων (π. 63-19) * Μνημεία, Ελληνικά * Ιερά, Αρχαία ελληνικά

- The author of the article considers the foundation of a Greek Archaeological School in Turkey more than necessary, since its objective can be the research of the extant monuments of the ancient Greek civilization in this country. In addition, he refers briefly to the historical and archaeological interest that Nyssa presents, being the only one among the numerous ancient Greek towns of Asia Minor that was excavated during the years 1921-1922 by the Greek archaeologist K. Kourouniotis. The agora, the gymnasium, the theater and the aqueduct of Nyssa give a complete picture of the major components of the ancient Greek polis. If to these edifices we add the thermae, the amphitheater and the library that decorated the city during the Roman period, then we can conceive the significance and vigor Nyssa once had.

ΠΑΠΑΡΟΥΣΗ ΜΑΡΙΤΑ, «Προσεγγίσεις της θηλυκότητας στο έργο της Αλεξάνδρας Παπαδοπούλου», *Διαδρομές*, τχ. 16 (2004), σσ. 287-316.

* Παπαδοπούλου, Αλεξάνδρα (1867-1906)-Ερμηνεία και κριτική * Γυναικείο φύλο * Διήγημα * Υλικό αναφοράς

ΠΑΠΑΤΖΑΝΑΚΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ Ε., «**Η διακονία και οι διαπροσωπικές σχέσεις των εκκλησιαστικών λειτουργιών στις ποιμαντικές επιστολές του απ. Παύλου**», *Κοινωνία*, τχ. 4 (2004), σσ. 373-381.

* Παύλος Απόστολος * Κλήρος-Διακονία * Ποιμαντική θεολογία * Γυναίκα και θρησκεία * Εκκλησιαστική ιστορία-Πρώιμη Εκκλησία, π. 30-600

ΠΕΠΟΝΑΚΗΣ ΜΑΝΟΛΗΣ, «**Τα βιβλία των Θρησκευτικών της Α', Β' και Γ' Γυμνασίου**», *Κοινωνία*, τχ. 4 (2004), σσ. 382-388.

* Θρησκευτικά * Πρώτος κύκλος Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης * Διδακτικό βιβλίο * Ποιότητα διδασκαλίας * Βιβλιοκρισία

ΠΕΣΚΕΤΖΗ ΜΑΡΙΑ, «**Σκέψεις για τη διδασκαλία της ποίησης στην εφηβική ηλικία**», *Εκπαιδευτική Κοινότητα*, τχ. 72 (2004), σσ. 36-38.

* Έφηβος * Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση * Ποίηση * Μέθοδος διδασκαλίας

ΠΕΤΡΟΒΙΤΣ-ΑΝΔΡΟΥΤΣΟΠΟΥΛΟΥ ΛΟΤΗ, «**Ελληνική συνείδηση και ελληνικά ιστορικά μυθιστορήματα για μεγάλα παιδιά και εφήβους**», *Διαδρομές*, τχ. 13 (2004), σσ. 23-32.

* Παιδικό μυθιστόρημα * Εθνικισμός * Πνευματική καλλιέργεια * Πολιτισμός, Ελληνικός * Αξίες * Τέχνη και Ιστορία

ΠΕΦΑΝΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ Π., «**Διακειμενικά και ανθρωπολογικά στοιχεία στην "Ευγένια" του Θεόδωρου Μοντσελέζε**», *Ελληνικά*, τχ. 54/2 (2004), σσ. 273-309.

* Παραμύθια, Ελληνικά * Ζάκυνθος * Μοντσελέζε, Θεόδωρος (17ος αι.) * Ανθρωπολογία στη λογοτεχνία * Γερμανία * Grimm, Jacob (1785-1863) και Wilhelm (1786-1859)

ΠΛΟΥΜΠΙΔΗΣ ΔΗΜΗΤΡΗΣ Ν., «**Η γαλλική ποίηση του Μιχάλη Μπτσάκν. Λογοτεχνική δημιουργία και τρέλα**», *Ο Πολίτης*, τχ. 121 (2004), σσ. 50-60.

* Μπτσάκνς, Μιχαήλ (1863-1916) * Λογοτέχνες, Έλληνες * Γαλλική ποίηση * Ψυχιατρική * Υλικό αναφοράς * Βιογραφία

ΠΟΛΙΤΗΣ ΔΗΜΗΤΡΗΣ, «**Η έννοια της "Εθνικής Λογοτεχνίας", η θέση της ποίησης και ο ρόλος της γλώσσας κατά τις τελευταίες δεκαετίες του 19ου αι.**», *Φιλολογική*, τχ. 87 (2004), σσ. 33-40.

* Νεοελληνική λογοτεχνία-19ος αι. * Ποίηση * Ρομαντισμός * Ελληνική γλώσσα * Δημοτικισμός και δημοτικιστές

ΠΟΛΙΤΟΥ-ΜΑΡΜΑΡΙΝΟΥ ΕΛΕΝΗ, «**Συγκριτική Φιλολογία: ένας γόνιμος κλάδος της επιστήμης της Λογοτεχνίας**», *Νέα Εστία*, τχ. 1766 (2004), σσ. 533-542.

* Φιλολογία, Συγκριτική * Λογοτεχνία * Κοινωνικές Επιστήμες * Συγκριτική έρευνα * Έρευνα-Μεθοδολογία

ΠΟΝΗΡΟΣ ΧΡΗΣΤΟΣ, «**Η τέχνη της Ψυχανάλυσης στη Λογοτεχνία**», *Διαβάσω*, τχ. 455 (2004), σσ. 38-44.

* Λογοτεχνία * Ψυχανάλυση * Αλληλενέργεια * Ανάλυση λόγου * Freud, Sigmund (1856-1939)

ΠΟΛΥΧΡΟΝΑΚΗΣ ΔΗΜΗΤΡΗΣ, «**Η διαλεκτική ιστορίας και καθημερινότητας στον "Λουκή Λάρα" του Δημητρίου Βικέλα**», *Νέα Εστία*, τχ. 1764 (2004), σσ. 235-263.

* Βικέλας, Δημήτριος (1835-1908) * Ελληνικό μυθιστόρημα * Τρόπος ζωής * Κοινωνιολογία, Αστική * Ηθική * Ανάλυση κειμένου

ΠΟΥΧΝΕΡ ΒΑΛΤΕΡ, «**Εκδοτικά προβλήματα σε δραματικά κείμενα και θεατρικές μεταφράσεις του 18ου και 19ου αι. (1790-1850)**», *Ελληνικά*, τχ. 54/1 (2004), σσ. 83-103.

* Εκδόσεις, Ελληνικές * Ίδρυμα Κώστα και Ελένης Ουράνη * Θεατρικά έργα * Μετάφραση * Δράμα * Κριτική

— «**Η Οδύσσεια του Ιάκωβου Καμπανέλλη: σκόρπιες σημειώσεις για ένα ταξίδι επιστροφής από το “Οδυσσέα γύρισε σπίτι” (1952) στην “Τελευταία πράξη” (1997)**», *Νέα Εστία*, τχ. 1763 (2004), σσ. 60-80.

* Καμπανέλλης Ιάκωβος Στ. (1922-) * Οδύσσεια * Πρώτος κύκλος Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης * Θέατρο, Ελληνικό * Οδυσσεύς (Μυθολογία) στη λογοτεχνία * Ευρωπαϊκή λογοτεχνία

ΡΟΡΟΜΑΝΣΚΑ, ΣΤΟΥΝΑ, «**Μια παραλλαγή του “Ερωτόκριτου” στη Βουλγαρία**», *Ελληνική Διεθνής Γλώσσα*, τχ. 4/56 (2004), σσ. 56-60.

* Κρητική λογοτεχνία * Βουλγαρία * Κορνάρος, Βισσέντζος (1553-1614) * Υλικό αναφοράς

ΡΕΓΚΑΚΟΣ ΑΝΤΩΝΗΣ, «**Ομηρικό, κύκλιο και ελληνιστικό έπος: παρατηρήσεις στην αφηγηματική τέχνη του αρχαιοελληνικού έπους**», *Φιλολόγος*, τχ. 116 (2004), σσ. 225-246.

* Επική ποίηση, Ελληνική * Όμηρος (8ος π.Χ.) * Ελληνιστική ποίηση * Αφηγηματική τέχνη * Αριστοτέλης (384-322) * Αργοναύτες στη λογοτεχνία

ΡΕΠΟΥΣΗΣ ΓΙΩΡΓΟΣ, «**Προσεγγίσεις στην τραγωδία του Ευριπίδη “Ελένη”**», *Φιλολογική*, τχ. 89 (2004), σσ. 10-13.

* Ελληνικό δράμα (Τραγωδία) * Ευριπίδης (480-406) * Πρώτος κύκλος Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης * Ανάλυση κειμένου * Νεοελληνική ποίηση

RIBEIRO, MARIA MANUELA TAVARES, «**Η στάση της Καθολικής Εκκλησίας απέναντι στην ενωμένη Ευρώπη**», *Το Βήμα των Κοινωνικών Επιστημών*, τχ. 40 (2004), σσ. 5-26.

* Καθολική Εκκλησία * Ευρωπαϊκή Ενοποίηση * Ιστορία * Υλικό αναφοράς * Επισκόπηση της κατάστασης ενός θέματος

- Το παρόν άρθρο επιχειρεί να διερευνήσει την οπτική της Ρωμαιοκαθολικής Εκκλησίας και το μερίδιό της στην πορεία της ευρωπαϊκής οικοδόμησης, από τα μέσα του περασμένου αιώνα έως σήμερα. Μέσα από τις αναφορές στους λόγους, τα έργα και τη στάση τεσσάρων εκπροσώπων της παπικής Εκκλησίας, από το 1948 έως πρόσφατα, εύκολα συνάγεται ότι κοινή θέση όλων αυτών, δηλαδή της Ρωμαιοκαθολικής Εκκλησίας εν γένει, ήταν ότι η ενωμένη Ευρώπη θα έπρεπε να στηριχθεί όχι τόσο στην πολιτική της ενότητα, όσο στη θρησκευτική, με την έννοια ότι η αποδοχή των χριστιανικών αξιών και της κοινής ιστορίας και του πολιτισμού, μπορούν να εγγυηθούν τη στερέωση της ειρήνης στην Ευρώπη και τον κόσμο.

ΣΑΚΚΑ ΚΙΚΗ, «**Η Ιστορία έξω από το σχολείο**», *Νέα Παιδεία*, τχ. 110 (2004), σσ. 83-93.

* Ιστορία * Εξωσχολικές εκδηλώσεις * Πηγή πληροφοριών * Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης * Διαδίκτυο * Λογοτεχνία και Ιστορία

ΣΕΡΑΝΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ, «**Η αξιοποίηση του εικαστικού υλικού του σχολικού εγχειριδίου στη διδασκαλία της “Οδύσσειας”**», *Νέα Παιδεία*, τχ. 109 (2004), σσ. 62-74.

* Πρώτος κύκλος Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης * Ελληνική γλώσσα, Αρχαία-Μετάφραση * Οδύσσεια * Διδακτικό βιβλίο * Εικονογράφηση * Ποιότητα διδασκαλίας

ΣΕΡΓΗΣ ΜΑΝΩΛΗΣ, «**Από τη λαϊκή στη λογοτεχνική Αυτοβιογραφία: η περίπτωση του “Γερνάω επιπυκώς” του Γ. Σκαμπαρδώνη (Συμβολή στις σχέσεις της Λαογραφίας με τη Λογοτεχνία και την Ιστορία)**», *Σεμινάριο*, τχ. 29 (2003), σσ. 128-144.

* Αυτοβιογραφία * Σκαμπαρδώνης, Γιώργος (1953-) * Λαϊκή λογοτεχνία * Συγκριτική ανάλυση * Λογοτεχνία * Λαογραφία * Ιστορία

ΣΙΓΑΛΑΣ ΝΙΚΟΣ, «**Ο Ανδρέας Εμπειρικός αναγνώστης του Μπρετόν, του Φρόντ και του Χέγκελ: αντιληψη του κόσμου και λυρική συμπεριφορά**», *Σύγχρονα Θέματα*, τχ. 84 (2004), σσ. 34-53.

* Εμπειρικός, Ανδρέας (1901-1975)-Ερμηνεία και κριτική * Ψυχανάλυση και Λογοτεχνία * Ποίηση, Σύγχρονη-20ός αι. * Σουρεαλισμός * Φιλοσοφία

ΣΚΙΑΔΑΣ ΚΩΝ. Ν., «**Η αρετή ως ηθικό κατόρθωμα**», *Ελληνοχριστιανική Αγωγή*, τχ. 510 (2004), σσ. 118-120.

* Αρετή * Τρόπος ζωής * Ανθρωπιστική ηθική * Έλληνες, Αρχαίοι * Πατέρες της Εκκλησίας

ΣΚΟΥΛΑΤΟΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ, «**Χριστούγεννα: μερικές κορυφώσεις στην πεζογραφία**», *Αναγέννηση*, τχ. 400 (2004), σσ. 16-19.

* Ελληνική Λογοτεχνία * Πεζογραφία * Χριστουγεννιάτικα διηγήματα * Ευρωπαϊκή λογοτεχνία

ΣΟΛΑΡΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ, «**“Σαν να ‘χαν ποτέ τελειωμό τα πάθια κ’ οι καημοί του κόσμου” . Συγκριτική παρουσίαση της “Φόνισσας” του Παπαδιαμάντη και της “Μήδειας” του Ευριπίδη**», *Φιλολογική*, τχ. 89 (2004), σσ. 30-32.

* Νεοελληνική πεζογραφία * Παπαδιαμάντης, Αλέξανδρος (1851-1911) * Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση * Ελληνικό δράμα (Τραγωδία) * Ευριπίδης (480-406) * Συγκριτική ανάλυση

ΣΤΑΘΟΠΟΥΛΟΣ Γ., «**Κώστας Βάρναλης: ο ποιητής του λαού**», *Θέματα Παιδείας*, τχ. 15-16 (2003-2004), σσ. 24-28.

* Βάρναλης, Κώστας (1883-1974) * Ελληνική ποίηση-Ιστορία και κριτική * Σοσιαλισμός και τέχνη * Εργοβιογραφία

ΣΤΑΧΤΕΑΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ Π., «**Εκπαιδευτική μοντελοποίηση και στοχαστικά μοντέλα**», *Μαθηματική Επιθεώρηση*, τχ. 61 (2004), σσ. 19-39.

* Σύστημα εκπαίδευσης * Κατασκευή προτύπων * Έρευνα-Μεθοδολογία * Ανάλυση συστημάτων * Επισκόπηση της κατάστασης ενός θέματος

- Στην παρούσα εργασία, αφού γίνει η απαραίτητη διάκριση μεταξύ των εννοιών «σύστημα» και «μοντέλο» που συχνά στην εκπαιδευτική βιβλιογραφία συγχέονται, επιχειρείται να προβληθεί η σημασία και η αξία δημιουργίας μοντέλων με προοπτική εφαρμογής στον χώρο της εκπαίδευσης και να αναδειχτούν οι τρόποι για την ορθή κατασκευή τους. Στη συνέχεια επιδιώκεται η αποσαφήνιση και κατηγοριοποίηση των εκπαιδευτικών μοντέλων και η καταγραφή των λόγων υστέρησης στην εφαρμογή κυρίως στοχαστικών μοντέλων στην εκπαίδευση. Η προσπάθεια επικεντρώνεται στο να διαφανεί η υπεροχή των στοχαστικών μοντέλων

τα οποία προσφέρουν και τη δυνατότητα διαχείρισης της τυχαιότητας, που ενυπάρχει σε όλα τα κοινωνικά συστήματα, μέσα από τη χρήση των στοχαστικών ανελιξέων. (Περικοπή περίληψης)

ΣΤΕΦΟΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΑΓΓ., «**Η εικόνα του πλοίου-πολιτείας στην αρχαϊκή λυρική ποίηση**», *Φιλολογική*, τχ. 88 (2004), σσ. 47-51.

* Ελληνική λογοτεχνία, Αρχαία * Λυρική ποίηση * Αλκαίος (7ος αι. π.Χ.)-Ερμνεύα και κριτική * Ανθολογία * Μεταφορά * Πολιτική και λογοτεχνία

— «**Ο έβδομος Πυθιονικός του Πινδάρου**», *Νέα Παιδεία*, τχ. 112 (2004), σσ. 67-75.

* Ελληνική ποίηση, Αρχαία * Λυρική ποίηση * Πίνδαρος (520-445) * Ανθολογία * Δεύτερος κύκλος Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης * Ανάλυση κειμένου

— «**Η διδασκαλία της Λυρικής Ποίησης στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση**», *Νέα Παιδεία*, τχ. 109 (2004), σσ. 50-61.

* Λυρική ποίηση * Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση * Πρόγραμμα Σπουδών * Εκπαιδευτικές μεταρρυθμίσεις-1964-2000 * Διδακτικό βιβλίο * Στόχος διδασκαλίας

— «**Επικήδειοι θρήνοι από την αρχαιότητα ως τη νεοελληνική δημοτική ποίηση**», *Σεμινάριο*, τχ. 29 (2003), σσ. 54-73.

* Πένθος στη λογοτεχνία * Μοιρολόγια * Όμηρος (8ος αι. π.Χ.) * Βυζαντινή λογοτεχνία * Θρησκευτική ποίηση * Νεοελληνική ποίηση

ΣΤΡΑΤΟΥΛΗ ΓΕΩΡΓΙΑ, «**Νεολιθική Αυγή Καστοριάς: ένα χωριό πριν από 7.500 χρόνια**», *Αρχαιολογία και Τέχνες*, τχ. 91 (2004), σσ. 110-116.

* Καστοριά-Προϊστορία * Εποχή του Λίθου * Οικισμοί * Αρχιτεκτονική * Οικονομία-Ιστορία * Ανασκαφές (Αρχαιολογία)

- A few years ago in the rural area of Avgi in the district of Kastoria, Western Macedonia, the mechanical cultivation brought to light rich remnants of a Prehistoric settlement stretching over about seven acres. The relevant research excavation began recently by the IZ Ephorate of Prehistoric and Classical Antiquities with the full material and ethic support of the local society. According to the first archaeological and archaeometrical estimations, the site of this settlement had been in use –probably at intervals– for many generations between 5600 and 5000 BV approximately. The building relics of the earlier phase of the settlement, dating from the middle of the sixth millennium and better preserved. (Περικοπή περίληψης)

ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ ΑΡΗΣ, «**Σκέψεις για τη διδασκαλία της Φιλοσοφίας στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση**», *Φιλολογος*, τχ. 115 (2004), σσ. 137-141.

* Φιλοσοφία * Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση * Στόχος διδασκαλίας * Μαθητής * Κριτικό πνεύμα * Διδακτικό βιβλίο

ΣΥΓΧΡΟΝΟ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ (ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ), «**Αφιέρωμα στην παιδική λογοτεχνία**», *Σύγχρονο Νηπιαγωγείο*, τχ. 41 (2004), σσ. 7-32.

* Παιδική λογοτεχνία * Προσχολική Αγωγή * Οικογενειακό περιβάλλον * Σχολικό περιβάλλον * Δημιουργικές δραστηριότητες * Γλωσσική ανάπτυξη * Ανάπτυξη προσωπικότητας

ΣΥΝΑΞΗ (ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ), «**Αφιέρωμα: Εκκλησιολογία (Λόγος περί Εκκλησίας ή...λογία;)**», *Σύναξη*, τχ. 90 (2004), σσ. 3-86.

* Ορθόδοξη Ανατολική Εκκλησία * Θεολογία * Διοίκηση και οργάνωση * Ενορίες * Κλήρος, Αγαμία του * Μυστήρια * Ευχαριστία * Χάρις (Θεολογία) * Πρόσωπο (Θεολογία) * Εκκλησιαστικά δικαστήρια * Μητροπολίτες και επίσκοποι * Ενότητα της Εκκλησίας

— «**Αφιέρωμα: Εκκλησιολογία (το ταξίδι συνεχίζεται)**», *Σύναξη*, τχ. 91 (2004), σσ. 3-90.

* Ορθόδοξη Ανατολική Εκκλησία-Σχέσεις * Οικουμενική κίνηση * Παγκοσμιοποίηση * Ενότητα της Εκκλησίας * Εθνικισμός * Σύνοδος * Χριστιανική ηγεσία * Κλήρος-Διακονία * Μητροπολίτες και επίσκοποι * Εκκλησιαστική ιστορία * Πατέρες της Εκκλησίας * Θεολογία

— «**Αφιέρωμα: Εκκλησιολογία (“εάν επιλάθομαι σου, Ιερουσαλήμ, κολληθείη η γλώσσα μου τω λάρυγγί μου”)**», *Σύναξη*, τχ. 92 (2004), σσ. 3-85.

* Ορθόδοξη Ανατολική Εκκλησία * Θεολογία * Ρητορική * Γλώσσα και πολιτισμός * Εκκλησιαστική ιστορία * Χριστιανική ηθική * Μνημόσυνα * Ενότητα της Εκκλησίας * Κρίση του πολιτισμού * Θρησκευτική ελευθερία * Πλουραλισμός * Οικολογία-Ηθικές και θρησκευτικές απόψεις

ΣΥΡΟΠΟΥΛΟΣ ΣΠΥΡΟΣ, «**Φιλία και έχθρα στον Ηρακλή. Λειτουργικές αντιθέσεις στο θέατρο του Ευριπίδη**», *Φιλολογική*, τχ. 86 (2004), σσ. 52-56.

* Ελληνικό δράμα (Τραγωδία) * Ευριπίδης (480-406)-Τεχνική * Φιλία * Εχθρότητα * Υλικό αναφοράς

ΣΩΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ Γ., «**Στοιχεία όρων και ενδείξεων της πραγματικής προς τον Θεόν αγάπης**», *Κοινωνία*, τχ. 2 (2004), σσ. 123-134.

* Χριστιανική ηθική * Θεός * Άνθρωπος * Αγάπη * Ευσέβεια * Πατέρες της Εκκλησίας

ΤΕΛΟΠΟΥΛΟΣ ΘΕΟΔΩΡΟΣ, «**Προσεγγίζοντας την παιδική λογοτεχνία**», *Φιλολόγος*, τχ. 117 (2004), σσ. 393-405.

* Παιδική λογοτεχνία * Ανάγνωση * Οικογενειακό περιβάλλον * Σχολείο * Αποτέλεσμα έρευνας

- Στην εργασία αυτή παρουσιάζεται η προβληματική γύρω από την προσέγγιση της παιδικής λογοτεχνίας, τις δυνατότητες φιλιανγνωσίας που θα έπρεπε να προσφέρουν τόσο η οικογένεια όσο και το σχολείο. Έρευνες στην Ελλάδα αλλά και σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες έδειξαν ότι τα κορίτσια διαβάζουν περισσότερο από τα αγόρια και ότι μόνο το 50% των παιδιών διαβάζει ευχαρίστως στον ελεύθερο χρόνο του. Ο προβληματισμός περιστρέφεται γύρω από τα ερωτήματα: Πώς μπορούν να δημιουργηθούν κίνητρα φιλιανγνωσίας στην οικογένεια και στο σχολείο; (Περικοπή περίληψης)

ΤΡΕΧΛΗ-ΑΝΤΩΝΟΠΟΥΛΟΥ ΖΩΗ, «**Διδάσκοντας Πλάτωνα ή η Αλίκη στον Κόσμο του Truman**», *Φιλολογική*, τχ. 86 (2004), σσ. 33-38.

* Φιλοσοφία, Αρχαία ελληνική * Δεύτερος κύκλος Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης * Πλάτων (427-347) * Μέθοδος διδασκαλίας

ΤΣΑΓΓΑΛΗΣ ΧΡΗΣΤΟΣ Κ., «**Τα μοιρολόγια στην “Ιλιάδα”: δομή, περιεχόμενο, λειτουργία**», *Θαλλώ*, τχ. 15 (2004), σσ. 51-68.

* Επική ποίηση, Ελληνική * Όμηρος (8ος αι. π.Χ.) * Μοιρολόγια * Θάνατος * Πένθος στη λογοτεχνία * Ανάλυση κειμένου

— «**Αχιλλεύς Ελένην επιθυμεί θεάσασθαι**»: από τα «Κύπρια» στην «Ιλιάδα», *Ελληνικά*, τχ. 54/1 (2004), σσ. 7-26.

* Επική ποίηση, Ελληνική * Κύπρια έπη * Έρωτας στη λογοτεχνία * Τέχνη, Αρχαϊκή * Όμηρος (8ος αι. π.Χ.) * Συγκριτική ανάλυση

ΤΣΙΚΑΛΟΥΔΑΚΗ ΜΑΡΙΑ, «**Οι μέθοδοι ανάλυσης της μικροϊστορίας και η διδασκαλία της Τοπικής Ιστορίας στη Μέση Εκπαίδευση**», *Θαλλώ*, τχ. 15 (2004), σσ. 91-104.

* Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση * Ιστορία, Τοπική * Μέθοδος διδασκαλίας * Διδακτικό βιβλίο * Μικρόκοσμος και μακρόκοσμος * Μέθοδος έρευνας

ΤΣΟΥΠΡΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥΛΑ, «**Κοσμά Πολίτη “Λεμονόδασος”**: αφηγητές και μεταδιηγητικές αφηγήσεις», *Θαλλώ*, τχ. 15 (2004), σσ. 211-226.

* Πολίτης, Κοσμάς (1888-1974) * Πεζογράφοι, Έλληνες * Μυθιστόρημα * Αφηγηματική τέχνη * Ανάλυση κειμένου

ΦΑΝΑΡΑΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ Γ., «**Πατέρας και πατρότητα (θεολογική άποψη)**», *Κοινωνία*, τχ. 1 (2004), σσ. 74-78.

* Θεός (Χριστιανισμός) * Πατέρας * Κυριακή προσευχή * Αγάπη * Πνευματική ζωή

ΦΑΡΜΑΚΗΣ Δ.Κ., «**Μεθοδολογία και διδακτικές στρατηγικές στο μάθημα της Ιστορίας στη Μέση Εκπαίδευση**», *Φιλολόγος*, τχ. 118 (2004), σσ. 597-604.

* Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση * Ιστορία * Μέθοδος διδασκαλίας * Πρόγραμμα Σπουδών * Διδακτικά βοηθήματα * Κριτικό πνεύμα

ΧΑΛΚΙΑΔΑΚΗΣ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ Γ., «**Προβληματισμοί πάνω στη διδασκαλία της Ιστορίας**», *Θαλλώ*, τχ. 15 (2004), σσ. 69-80.

* Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση * Ιστορία * Στόχος διδασκαλίας * Εκπαιδευτικό έλλειμμα * Καθηγητής * Επαγγελματική κατάρτιση * Αποτελεσματικότητα του σχολείου

ΧΑΝΙΩΤΗ-ΚΟΥΜΠΑΡΟΥ ΧΡΥΣΑΝΘΗ, «**Ο Ανδρέας Λασκαράτος στα Νεοελληνικά Αναγνώσματα και τα Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας**», *Νέα Παιδεία*, τχ. 109 (2004), σσ. 110-116.

* Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση * Νεοελληνική λογοτεχνία-Ιστορία και κριτική * Διδακτικό βιβλίο * Λασκαράτος, Ανδρέας (1811-1901) * Ανθολογία

ΧΑΤΖΗΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΒΑΓΓΕΛΗΣ, «**Εικόνες και ρόλοι της Χούντας στη σύγχρονη ελληνική πεζογραφία**», *Νέα Εστία*, τχ. 1766 (2004), σσ. 517-527.

* Λογοτεχνία, Σύγχρονη * Πεζογράφοι, Έλληνες * Ελλάδα-Ιστορία-1967-1974 * Υλικό αναφοράς * Λογοτεχνία και Ιστορία

ΧΑΤΖΗ ΜΑΡΙΑ, «**Η αισθητική του Πλωτίνου στην “Περί του καλού” πραγματεία (1.6)**», *Φιλολογική*, τχ. 86 (2004), σσ. 58-66.

* Φιλοσοφία, Αρχαία ελληνική * Πλωτίνος (204-269)-Ερμηνεία και κριτική * Νεοπλατωνισμός * Αισθητική * Καλό και κακό

ΧΟΡΤΙΑΤΗ ΘΕΤΗ, «**Το νερό και η λογοτεχνία**», *Διαδρομές*, τχ. 16 (2004), σσ. 317-327.

* Νερό * Λογοτεχνία * Φύση-Βιβλία για παιδιά * Υλικό αναφοράς

ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ ΝΙΚΟΛΑΣ Μ., «Η θέση των ιατρών μέσα από “Την αναζήτηση του χαμένου χρόνου”», *Contact*⁺, τχ. 25 (2004), σσ. 44-46.

* Proust, Marcel (1871-1922) * Λογοτεχνία, Σύγχρονη * Ιατρός * Στάση * Σάτιρα

ΧΡΟΝΗ ΑΓΓΕΛΙΚΗ, «Η αφήγηση στο γυμνάσιο», *Νέα Παιδεία*, τχ. 109 (2004), σσ. 129-135.

* Πρώτος κύκλος Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης * Λογοτεχνία * Αφηγηματική τέχνη * Ποιότητα διδασκαλίας * Μαθητής

ΨΑΡΟΥΛΑΚΗ ΑΘΑΝΑΣΙΑ, «Υπολογιστικές και δικτυακές τεχνολογίες στη διδασκαλία της Ιστορίας», *Θαλλώ*, τχ. 15 (2004), σσ. 111-138.

* Ιστορία * Μέθοδος διδασκαλίας * Διδακτική χρήση του υπολογιστή * Νέες Τεχνολογίες * Εκπαιδευτικό λογισμικό * Ρόλος καθηγητή * Διαδίκτυο (Internet)

ΨΥΧΟΠΑΙΔΗΣ ΚΟΣΜΑΣ, «Διακόσια χρόνια από τον θάνατο του Ιμάνουελ Καντ», *Ελληνική Επιθεώρηση Πολιτικής Επιστήμης*, τχ. 23 (2004), σσ. 18-23.

* Kant, Immanuel (1724-1804) * Φιλοσοφία, Γερμανική * Θεωρία * Διαλεκτική

6.3. ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ

ΖΑΡΑΝΗΣ ΝΙΚΟΛΑΣ, ΝΤΖΙΑΧΡΗΣΤΟΣ ΒΑΓΓΕΛΗΣ, ΚΑΤΑΤΡΙΩΤΗΣ ΓΙΩΡΓΟΣ, «Η επίδραση εκπαιδευτικού λογισμικού βασισμένου στο μοντέλο Van Hiele στη συνεισφορά της ικανότητας των μαθητών σε γεωμετρικές έννοιες που διδάσκονται για πρώτη φορά», *Μαθηματική Επιθεώρηση*, τχ. 61 (2004), σσ. 82-91.

* Γεωμετρία * Δυσκολία μάθησης * Κατανόηση * Hiele, Pierre M. van * Πρότυπο * Διδακτική χρήση του υπολογιστή * Αποτέλεσμα έρευνας

- Στόχος της μελέτης αυτής είναι η διερεύνηση της συνεισφοράς των υπολογιστών στη βελτίωση της γεωμετρικής ικανότητας των μαθητών σε νέες γεωμετρικές έννοιες, που τις διδάχθηκαν για πρώτη φορά σύμφωνα με το μοντέλο van Hiele. Αρχικά, παρουσιάζονται τα προβλήματα που δημιουργούνται στην κατανόηση του μαθήματος της Γεωμετρίας και τα ερωτήματα της έρευνας. Στη συνέχεια, περιγράφεται η μεθοδολογία της μελέτης και τα ερευνητικά εργαλεία, που είναι τα ερωτηματολόγια, τα φύλλα εργασιών και οι δραστηριότητες με υπολογιστή. Τέλος, αναφέρονται τα αποτελέσματα της έρευνας, καθώς και τα συμπεράσματα που προκύπτουν από αυτή.

ΖΟΡΜΠΑΛΑ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ, «Ο διαχωρισμός της Γεωμετρίας σε Επιπεδομετρία και Στερεομετρία: κυρίαρχες αντιλήψεις κατά την ιστορική εξέλιξη», *Επιστήμες Αγωγής*, τχ. 4 (2004), σσ. 85-101.

* Γεωμετρία * Γεωμετρικά σχήματα * Ευκλείδης (330-270 ή 275 π.Χ.) * Ιστορία των Επιστημών * Μέθοδος διδασκαλίας

- In the teaching of school Euclidean Geometry, an accepted and rather dominating differentiation between Plane Geometry and Solid Geometry seems to exist. From a historical and an educational point of view the following questions arise: 1) how did this differentiation emerged historically? 2) has this view always dominated in teaching? 3) in the course of the historical development of mathematics were there any different views from the one mentioned above? 4)

If yes, which reasons led to the formation of a different conception? From a didactical point of view, we will see that Euclid, who was the first to systematically divide Geometry into Plane and Solid Geometry, predominated until the present days; However, during the development of Geometry, a different conception was formed by famous mathematicians, such as Leibnitz in the 17th century, and Gauss, Wolfgang Bolyai and Johann Bolyai in the 19th century.

ΚΟΡΝΗΛΑΚΗ ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ Ν., «Προσέγγιση των δεκαδικών αριθμών μέσα από την εμπειρία του ευρώ. Ένα παράδειγμα εννοιολογικής αναδιοργάνωσης της γνώσης των αριθμών», *Θέματα στην Εκπαίδευση*, τχ. 5/1-3 (2004), σσ. 75-95.

* Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση * Αριθμητική * Ευρώ * Εμπειρική μάθηση * Δεξιότητα * Αποτέλεσμα έρευνας

- Ο σκοπός της έρευνας ήταν να εξετάσει την προσέγγιση των δεκαδικών αριθμών από τους μικρούς μαθητές, αξιοποιώντας την εισαγωγή του ευρώ στην καθημερινότητά μας, καθώς και να ερευνηθεί τον βαθμό γνώσης και εξοικείωσής τους με το νέο νόμισμα. Η μελέτη παρουσιάζει ιδιαίτερο ενδιαφέρον, καθώς η εισαγωγή του κοινού ευρωπαϊκού νομίσματος έχει ως αποτέλεσμα τα παιδιά να έρχονται σε επαφή με τους δεκαδικούς αριθμούς νωρίτερα από τον χρόνο διδασκαλίας τους στο σχολείο. Στη διαχρονική μελέτη εξετάστηκαν 61 παιδιά Β', Γ' και Δ' τάξης του Δημοτικού σε μια σειρά δοκιμασιών σε δύο χρονικές φάσεις: Τον Ιανουάριο του 2002, αμέσως μετά την επίσημη εισαγωγή του ευρώ και τέσσερις περίπου μήνες αργότερα τον Μάιο του 2002. (Περικοπή περίληψης)

ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΟΣ ΠΡΟΚΟΠΙΟΣ, «Οι διδάσκαλοι του Γένους και η αξία των Μαθηματικών», *Ελληνοχριστιανική Αγωγή*, τχ. 509 (2004), σσ. 68-71.

* Ιστορία των Επιστημών * Ελλάδα-Ιστορία-Τουρκοκρατία * Νεοελληνικός διαφωτισμός * Θρησκεία και επιστήμη

ΜΗΛΙΩΝΗΣ ΧΡΙΣΤΟΣ, «Εναλλακτικές προσεγγίσεις των μαθηματικών εννοιών στο πλαίσιο της διαθεματικότητας», *Aspects Today*, τχ. 1 (2004), σσ. 43-46.

* Διαθεματικότητα * Διεπιστημονική θεώρηση * Τέχνη και επιστήμη * Διδασκαλία γλώσσας * Εννοιολογική παράσταση

ΜΟΥΣΤΑΪΡΑΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ, ΣΚΑΡΤΣΙΛΑΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ, «Τα Κλάσματα στη σχολική πρακτική», *Νέα Παιδεία*, τχ. 109 (2004), σσ. 136-157.

* Κλάσματα-Σπουδή και διδασκαλία (Στοιχειώδης) * Προετοιμασία μαθήματος * Διαγνωστικό τεστ * Έννοια των αριθμών * Ποιότητα διδασκαλίας

ΜΠΑΡΑΛΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ Η., «Η γένεση και ο ρόλος του μηδενός στα συστήματα αρίθμησης των Βαβυλωνίων, των Μάγια, των Κινέζων και των Ινδών», *Μαθηματική Επιθεώρηση*, τχ. 62 (2004), σσ. 24-44.

* Ιστορία των Επιστημών * Πολιτισμός, Ανατολικός * Μάγια-Πολιτισμός * Αριθμός * Σύμβολο * Σύστημα αριθμών

- Η ανακάλυψη της ακριβολογικής γραφής των αριθμών, όπως θα δούμε με την εξέλιξη και τελειοποίηση των διαφόρων συστημάτων αρίθμησης και της εφεύρεσης του μηδενός, έφερε μια εντελώς νέα εποχή στην ιστορία των Μαθηματικών. Στην παρούσα εργασία θα παρουσιάσουμε τέσσερις λαούς που κατόρθωσαν να ανακαλύψουν συστήματα αρίθμησης και να εκφράσουν οποιονδήποτε αριθμό με ένα περιορισμένο πλήθος βασικών ψηφίων τους Βαβυλώνιους, τους

Κινέζους, τους Μάγια και τους Ινδούς. Από αυτούς τους τέσσερις λαούς οι Βαβυλώνιοι κατά την περίοδο των Σελευκιδών και στη συνέχεια οι Μάγια, εφεύραν το «μηδέν» ως ένα σύμβολο που χρησίμευε για να φανερώσει την απουσία των μονάδων κάποιας τάξης εξαλείφοντας εν μέρει με αυτό τον τρόπο τις δυσκολίες της γραφής των αριθμών. (Περικοπή περίληψης)

ΜΠΑΡΔΩΣΑΣ ΜΙΧΑΛΗΣ Ν., «**Τοπολογικές ομάδες και μέτρο HAAR**», *Μαθηματική Επιθεώρηση*, τχ. 62 (2004), σσ. 89-121.

* Τοπολογία * Άλγεβρα * Σύγχρονη έρευνα

ΣΠΑΝΔΑΓΟΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ, «**Η αριθμητική στην Αρχαία Ελλάδα μέχρι την εποχή του Νικομάχου (2ος μ.Χ. αιώνας)**», *Ελληνική Διεθνής Γλώσσα*, τχ. 5/57 (2004), σσ. 158-162.

* Αριθμητική * Έλληνες, Αρχαίοι * Μαθηματικά-Ιστορία * Φιλοσοφία, Αρχαία ελληνική * Νικόμαχος ο Γερασινός (1ος αι. μ.Χ.)

— «**Ο μύθος των Μεσοποταμιακών και Αιγυπτιακών Μαθηματικών**», *Ελληνική Διεθνής Γλώσσα*, τχ. 3/55 (2004), σσ. 268-276.

* Μαθηματικά-Ιστορία * Μεσοποταμία * Αίγυπτος * Θεωρητική έρευνα * Έλληνες, Αρχαίοι

ΣΤΑΜΕΛΟΣ ΓΙΑΝΝΗΣ, ΣΤΡΑΝΤΖΑΛΟΣ ΘΑΝΑΣΗΣ, ΣΤΡΑΝΤΖΑΛΟΣ ΧΡΟΝΗΣ, «**Ο λογάριθμος, το e και το οικολογικό μήνυμα**», *Μαθηματική Επιθεώρηση*, τχ. 62 (2004), σσ. 7-23.

* Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση * Οικολογία * Μαθηματικό πρότυπο * Μαθηματική ανάλυση * Ραδιενεργός μόλυνση

- Το γνωστό μοντέλο της ραδιενεργού μόλυνσης εντάσσεται σε μια ευρύτερη διδακτική ενότητα, στα πλαίσια της οποίας καθίσταται αναγκαίος ο ορισμός των συναρτήσεων με τιμές $\ln x$ και e^x καθώς, επίσης, και ο προσεγγιστικός υπολογισμός του e . Οι αντίστοιχες μαθησιακές καταστάσεις, που δίνονται συνοπτικά, εντάσσονται στην «προσομοίωση των διεργασιών των μαθητών προς εκείνες του ερευνητή», δίνοντας ένα ενδεικτικό παράδειγμα του πώς αναπτύσσονται τα Μαθηματικά σε αλληλεπίδραση με την «πραγματικότητα». Θεωρούμε ενδιαφέρον ότι οι σχετικές διαδικασίες διεκπεραιώνονται με διαδοχικά μικρά βήματα που ασκούν τους μαθητές σε βασικές έννοιες.

SVETOSLAV, BILCHEV; EMILIYA, VELIKOVA, «**The Education of Mathematics in Bulgaria**», *Μαθηματική Επιθεώρηση*, τχ. 62 (2004), σσ. 72-88.

* Βουλγαρία * Πρόγραμμα Σπουδών * Υλικό αναφοράς

ΦΙΛΗ ΧΡΙΣΤΙΝΑ Π., «**Ο Μαθηματικός KARL MARX**», *Μαθηματική Επιθεώρηση*, τχ. 61 (2004), σσ. 7-18.

* Ιστορία των Επιστημών * Marx, Karl (1818-1883) * Μαθηματικά * Διαλεκτικός Υλισμός * Μαθηματική ανάλυση * Λογισμός

6.4. ΦΥΣΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ

ΑΓΓΕΛΙΔΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ, «**Διδακτική αντιμετώπιση της έννοιας των βιολογικών συστημάτων**», *Εκπαιδευτική Κοινότητα*, τχ. 69 (2004), σσ. 44-49.

* Βιολογία * Σύγχρονη έρευνα * Μέθοδος διδασκαλίας * Κατανόηση * Μαθητής

ΑΓΓΕΛΙΔΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ, ΓΙΑΛΑΜΑΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ, «**Διδασκαλία εννοιών της Βιολογίας με την υποστήριξη των Νέων Τεχνολογιών: παραδείγματα δραστηριοτήτων**», *Σύγχρονη Εκπαίδευση*, τχ. 136 (2004), σσ. 53-67.

* Βιολογία * Νέες Τεχνολογίες * Διδακτική χρήση του υπολογιστή * Πρώτος κύκλος Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης * Προετοιμασία μαθήματος * Υλικό αναφοράς

ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ [κ.ά.], «**Εκπαίδευση από Απόσταση: ανάπτυξη του συνεργατικού περιβάλλοντος στο μάθημα των Φυσικών Επιστημών σε Δημοτικά σχολεία στην Κύπρο**», *Διδασκαλία των Φυσικών Επιστημών*, τχ. 4 (2003), σσ. 41-49.

* Κύπρος * Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση * Νέες Τεχνολογίες * Ομαδική μάθηση * Εκπαίδευση από Απόσταση * Εκπαιδευτικό πρόγραμμα

- Είναι πλέον κοινώς αποδεκτό ότι οι τεχνολογίες της πληροφορίας και της επικοινωνίας κάτω από ορισμένες προϋποθέσεις, μπορούν να συμβάλουν αποφασιστικά στην αναβάθμιση της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Μεγάλη σημασία αποδίδεται στην παιδαγωγική αξιοποίηση των δυνατοτήτων που προσφέρουν οι νέες τεχνολογίες, προκειμένου να διασφαλιστεί η ομαλή ένταξη μαθητών και δασκάλων στη νέα σχολική πραγματικότητα. Κατά το σχολικό έτος 2001-2002, το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού της Κυπριακής Δημοκρατίας, το Πανεπιστήμιο Κύπρου και η Τράπεζα Κύπρου, υλοποίησαν το πρώτο πρόγραμμα εξ αποστάσεως διδασκαλίας των Φυσικών Επιστημών σε δυο Δημοτικά Σχολεία της Κυπριακής Δημοκρατίας, με ονομασία «ΟΔΥΣΣΕΑΣ». (Περικοπή περίληψης)

ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΙΩΑΝΝΑ, «**Ύπνος και νάρκη στο ζωικό βασίλειο**», *Περισκόπιο της επιστήμης*, τχ. 281 (2004), σσ. 30-43.

* Ζώα * Πτηνά * Ερπετά * Έντομα * Βιορυθμοί * Εποχές

— «**Τα πρώτα ίχνη ζωής στη γη**», *Περισκόπιο της επιστήμης*, τχ. 287 (2004), σσ. 34-45.

* Βιολογία * Ζωή * Εξέλιξη * Γη (Πλανήτης) * Σύγχρονη έρευνα

ΒΛΑΧΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ Α., «**Η επίλυση προβλήματος στο πλαίσιο της εκπαίδευσης στις Φυσικές Επιστήμες. Μια κριτική ανάλυση των απόψεων των Ελλήνων καθηγητών κλάδου ΠΕ4, με βάση σύγχρονες απόψεις**», *Διδασκαλία των Φυσικών Επιστημών*, τχ. 3 (2002), σσ. 31-41.

* Προβλήματα, ασκήσεις κ.λπ. * Ποιότητα διδασκαλίας * Καθηγητής * Γνώμη * Αποτέλεσμα έρευνας

— «**Γλώσσα και διδασκαλία Φυσικών Επιστημών. Ένα παράδειγμα εφαρμογής των θέσεων της εποικοδόμησης στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση**», *Διδασκαλία των Φυσικών Επιστημών*, τχ. 2 (2002), σσ. 16-27.

* Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση * Φυσική * Θεωρία της κατασκευής της γνώσης * Γλώσσα διδασκαλίας * Διδασκαλία * Αποτέλεσμα έρευνας

ΒΛΑΧΟΥ ΜΑΤΟΥΛΑ, «**Η θαλάσσια χελώνα Καρέττα**», *Διδασκαλία των Φυσικών Επιστημών*, τχ. 3 (2002), σσ. 70-73.

* Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση * Περιβαλλοντική Εκπαίδευση * Θαλάσσια χελώνα * Προετοιμασία μαθήματος

ΒΛΑΧΟΥ ΜΑΤΟΥΛΑ [κ.ά.], «**Ατμοσφαιρικά φαινόμενα**»: μια πρόταση εφαρμογής Σχεδίου Εργασίας για την Ευέλικτη Ζώνη», *Διδασκαλία των Φυσικών Επιστημών*, τχ. 8-9 (2004), σσ. 72-82.

* Ατμόσφαιρα * Φυσικά φαινόμενα * Ευέλικτη Ζώνη * Στόχος διδασκαλίας * Μάθηση με ανακάλυψη

ΒΟΡΒΟΛΑΚΟΣ ΑΓΓΕΛΟΣ, «**Επεκτείνοντας την Ειδική Σχετικότητα**», *Περισκόπιο της Επιστήμης*, τχ. 282 (2004), σσ. 18-27.

* Φυσική * Σχετικότητα (Φυσική) * Ακτινοβολία, Κοσμική * Σύγχρονη έρευνα * Καινοτομία

— «**Μαγνητικό πεδίο και βαρύτητα: είναι δυνατόν να αλληλεπιδρούν;**», *Περισκόπιο της Επιστήμης*, τχ. 288 (2004), σσ. 13-23.

* Φυσική * Βαρύτητα * Μαγνητικά πεδία * Αλληλενέργεια

ΓΕΡΑΡΗΣ ΗΛΙΑΣ, ΣΙΜΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ, «**Διδασκαλία Φυσικής με χρήση ηλεκτρονικού υπολογιστή**», *Το Σχολείο και το Σπίτι*, τχ. 1/457 (2004), σσ. 17-20.

* Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση * Υδροστατική * Διδακτική χρήση του υπολογιστή * Μέθοδος διδασκαλίας * Καινοτομία

ΓΕΩΡΓΑΛΗ ΑΝΤΩΝΙΑ, ΣΤΑΜΟΥΛΗΣ ΕΥΘΥΜΙΟΣ, «**Σχέδιο μαθήματος για την ΣΤ' τάξη-Φυσικές Επιστήμες-Φύλλο εργασίας 4: "Οι φακοί"**», *Διδασκαλία των Φυσικών Επιστημών*, τχ. 8-9 (2004), σσ. 154-160.

* Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση * Φως * Κρυσταλλοειδής φακός * Διαδίκτυο (Internet) * Διδακτική χρήση του υπολογιστή

ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ, ΚΥΡΙΑΖΗ ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ, ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Π., «**Οι στάσεις των εκπαιδευτικών απέναντι στο πανηγύρι της επιστήμης**», *Διδασκαλία των Φυσικών Επιστημών*, τχ. 8-9 (2004), σσ. 42-48.

* Εξωσχολικές εκδηλώσεις * Διασχολικές σχέσεις * Στάση του καθηγητή * Αποτέλεσμα έρευνας

- Οι θετικές στάσεις των εκπαιδευτικών απέναντι σε νέες προσεγγίσεις είναι καθοριστικές για την θεσμοθέτηση αυτών των προσεγγίσεων και την καθιέρωσή τους από ένα εκπαιδευτικό σύστημα. Η παρούσα εργασία στοχεύει στη διερεύνηση των στάσεων των εκπαιδευτικών απέναντι στο Πανηγύρι της Επιστήμης. Το δείγμα της έρευνας αποτελείται από εκπαιδευτικούς που είχαν επισκεφτεί ένα Πανηγύρι Επιστήμης, το οποίο διοργανώθηκε στο πλαίσιο του προγράμματος παιδαγωγικής αξιοποίησης του θεσμού, που υλοποιεί η Ερευνητική Ομάδα Μάθησης στις Φυσικές Επιστήμες του Πανεπιστημίου Κύπρου. (Περικοπή περίληψης)

ΓΚΡΙΤΣΗ Φ., ΚΟΤΣΑΡΗ Μ., «**Η προσέγγιση της έννοιας της αποσύνθεσης από παιδιά Προσχολικής ηλικίας**», *Διδασκαλία των Φυσικών Επιστημών*, τχ. 7 (2004), σσ. 27-30.

* Παιδί Προσχολικής ηλικίας * Ύλη * Αποσύνθεση * Σχηματισμός εννοιών * Αποτέλεσμα έρευνας

ΔΑΜΑΣΚΟΠΟΥΛΟΣ ΓΙΩΡΓΟΣ, «**Γνωστική επιπάχυνση μέσω διδασκαλίας Φυσικών Επιστημών. Περιγραφή του θεωρητικού υπόβαθρου του προγράμματος CASE**», *Διδασκαλία των Φυσικών Επιστημών*, τχ. 5 (2003), σσ. 62-69.

* Ρυθμός της μάθησης * Θεωρία της κατασκευής της γνώσης * Γνωστική ανάπτυξη * Εκπαιδευτικό πρόγραμμα * Θεωρητική έρευνα

ΔΑΡΟΠΟΥΛΟΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ, «Μια κονστрукτιβιστική προσέγγιση στη διδασκαλία των Φυσικών Επιστημών», *Το Σχολείο και το Σπίτι*, τχ. 6-7/462-463 (2004), σσ. 313-320.

* Θεωρία της κατασκευής της γνώσης * Διαδικασία μάθησης * Ρόλος του καθηγητή * Πρότυπο διδασκαλίας

ΔΗΛΑΒΕΡΗ ΒΑΣΙΛΕΙΑ, ΣΤΑΜΟΥΛΗΣ ΕΥΘΥΜΙΟΣ, ΜΑΥΡΟΓΙΑΝΝΑΚΗΣ ΜΥΡΩΝΑΣ, «Σχέδιο μαθήματος για την ΣΤ΄ τάξη–Φυσικές Επιστήμες–Τεύχος 1ο, φύλλο εργασίας 7: “Η ανάλυση του φωτός”», *Διδασκαλία των Φυσικών Επιστημών*, τχ. 4 (2003), σσ. 77-86.

* Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση * Φυσική * Φως * Διδακτική χρήση του υπολογιστή * Προσομοίωση * Βιωματική μάθηση

ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ, «Εκπαιδευτικοί της Προσχολικής και Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης και περιβαλλοντικά θέματα: το φαινόμενο του θερμοκηπίου», *Διδασκαλία των Φυσικών Επιστημών*, τχ. 2 (2002), σσ. 37-48.

* Προσχολική Αγωγή * Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση * Καθηγητής * Περιβαλλοντική Εκπαίδευση * Φαινόμενο του θερμοκηπίου, Ατμοσφαιρικό * Έρευνα

ΔΗΜΟΠΟΥΛΟΣ Κ., ΜΑΤΙΑΤΟΣ Σ., ΚΟΥΛΑΪΔΗΣ Β., «Το επιστημονικό μουσείο ως “κείμενο” των Φυσικών Επιστημών: εκφραστικά συστήματα και παιδαγωγικές χρήσεις», *Διδασκαλία των Φυσικών Επιστημών*, τχ. 2 (2002), σσ. 49-58.

* Μουσεία-Εκπαιδευτικές απόψεις * Εκπαιδευτικές επισκέψεις σε μουσεία * Σύστημα πολλών εποπτικών μέσων * Παιδί * Μάθηση

ΕΡΓΑΖΑΚΗ ΜΑΡΙΝΤΑ, ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ ΓΙΩΡΓΟΣ, ΖΟΓΚΖΑ ΒΑΣΩ, «Σχεδιάζοντας ένα “αυθεντικό” μαθησιακό περιβάλλον Γενετικής Μηχανικής: από το θεωρητικό μοντέλο και τη “γνώση-στόχο” στο εκπαιδευτικό υλικό», *Θέματα στην Εκπαίδευση*, τχ. 5/1-3 (2004), σσ. 3-26.

* Βιολογία * Πανεπιστημιακές σπουδές * Γενετική * Ποιότητα διδασκαλίας * Εκπαιδευτική καινοτομία

- Το άρθρο αφορά στο σχεδιασμό ενός μαθησιακού περιβάλλοντος γενετικής μηχανικής μέσα σε ένα θεωρητικό πλαίσιο που αντλεί στοιχεία από το μοντέλο της εγκατεστημένης μάθησης. Σύμφωνα, μ’ αυτό, η οικοδόμηση γνώσης αποτελεί συνάρτηση της δραστηριότητας, του πλαισίου και της κουλτούρας όπου πραγματοποιείται και προϋποθέτει εξοικείωση των μαθητευόμενων με αυθεντικά εργαλεία σκέψης και πρακτικής των ειδικών μέσα από τη συμμετοχή τους σε έργα αυθεντικών δράσεων. Στόχος μας ήταν να σχεδιάσουμε ένα περιβάλλον οικοδόμησης βασικής γνώσης γενετικής μηχανικής και άσκησης στην επιστημονική σκέψη, όπου οι φοιτητές βιολογίας ενεργοποιούν το διαλεκτικό επιχείρημα –ένα αυθεντικό εργαλείο οικοδόμησης επιστημονικής γνώσης– εμπλεκόμενοι σε νοητικά έργα αυθεντικών ερευνητικών δράσεων. (Περικοπή περιλήψης)

ΖΟΓΚΖΑ Β., ΕΡΓΑΖΑΚΗ Μ., «Η κατανόηση της ανάπτυξης στα ζώα, στον άνθρωπο και στα παιδιά της Προσχολικής ηλικίας: από τα ερευνητικά δεδομένα στη σχολική πράξη», *Διδασκαλία των Φυσικών Επιστημών*, τχ. 7 (2004), σσ. 37-41.

* Παιδί Προσχολικής ηλικίας * Άνθρωπος * Φυτά * Ζώα * Ανάπτυξη * Σχηματισμός εννοιών * Κατανόηση

ΙΩΑΝΝΙΔΟΥ ΙΣΜΗΝΗ, «**Το εννοιολογικό πλαίσιο της βαρύτητας, η επίδρασή του στις νοπτικές αναπαραστάσεις των παιδιών για το εσωτερικό της γης και προτάσεις για τη διδασκαλία αυτών των θεμάτων**», *Διδασκαλία των Φυσικών Επιστημών*, τχ. 4, 5 (2003), σσ. 50-62, 29-35.

* Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση * Φυσική * Γη * Βαρύτητα * Εννοιολογική παράσταση * Αντίληψη * Αποτέλεσμα έρευνας

ΚΑΜΠΟΥΡΑΚΗΣ ΚΩΣΤΑΣ [κ.ά.], «**Άμεση και έμμεση διδασκαλία για τη φύση της επιστήμης: αποτέλεσμα μιας εμπειρικής μελέτης στο πλαίσιο της Βιοτεχνολογίας**», *Διδασκαλία των Φυσικών Επιστημών*, τχ. 8-9 (2004), σσ. 60-68.

* Βιοτεχνολογία * Εκπαιδευτικό πρόγραμμα * Επιστήμη * Επιστήμη και πολιτισμός * Αποτέλεσμα έρευνας

- Στο παρόν άρθρο παρουσιάζονται τα αποτελέσματα μιας παρέμβασης στο μάθημα της Τεχνολογίας, της Α' τάξης του Ενιαίου Λυκείου που οδήγησε στη δημιουργία ενός προγράμματος, το οποίο διακρίνεται σε δύο επιμέρους ενότητες. Η πρώτη ενότητα περιλαμβάνει την άμεση (explicit) διδασκαλία στοιχείων της «Φύση της Επιστήμης», μέσω συγκεκριμένων δραστηριοτήτων. Η δεύτερη ενότητα περιελάμβανε την έμμεση (implicit) διδασκαλία για τη «Φύση της Επιστήμης», μέσω δραστηριοτήτων που σχετίζονται με τη Βιοτεχνολογία, η οποία επελέγη λόγω του ισχυρού διαθεματικού και επίκαιρου χαρακτήρα της. Θεωρούμε ότι η παρέμβαση αυτή συνεισφέρει στην κατανόηση από μέρους των μαθητών επίκαιρων θεμάτων με σοβαρές κοινωνικές επιπτώσεις και κατ' επέκταση συμβάλλει στην επίτευξη των στόχων της επιστημονικής γραμματισμού (science literacy). Από την εφαρμογή του προγράμματος διαπιστώθηκε ότι οι μαθητές ανταποκρίνονται με μεγάλο ενδιαφέρον στις δραστηριότητες που περιλαμβάνει η άμεση και η έμμεση διδασκαλία για τη Φύση της Επιστήμης, αναπτύσσοντας τις απαιτούμενες εργαστηριακές και επικοινωνιακές δεξιότητες, καθώς και ότι επιθυμούν ουσιαστικότερη και αναλυτικότερη ενημέρωση για τη Βιοτεχνολογία και τις εφαρμογές της.

ΚΑΜΠΟΥΡΑΚΗΣ ΚΩΣΤΑΣ, ΖΟΓΚΖΑ ΒΑΣΩ, «**Η διδασκαλία της Βιολογίας Γ' Γυμνασίου στο πλαίσιο της θεωρίας της εξέλιξης, με βάση τις εναλλακτικές απόψεις και τις απορίες των μαθητών: πρόταση ενός προγράμματος έρευνας**», *Διδασκαλία των Φυσικών Επιστημών*, τχ. 8-9 (2004), σσ. 32-41.

* Βιολογία * Πρώτος κύκλος Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης * Άνθρωπος-Εξέλιξη * Μαθητής * Γνώμη * Ερωτηματολόγιο * Αποτέλεσμα έρευνας

- Η θεωρία της εξέλιξης αποτελεί μια κεντρική αρχή που παρέχει συνάφεια και συνέχεια στα φαινόμενα που συνιστούν τη ζωή. Όμως, στο ισχύον αναλυτικό πρόγραμμα δεν διατίθεται ιδιαίτερος χρόνος για τη διδασκαλία της και κυρίως δεν γίνεται καμία σύνδεση των αρχών της με τα βιολογικά φαινόμενα που διδάσκονται οι μαθητές, ενώ αυτοί διατυπώνουν ανάλογα ερωτήματα. Στην παρούσα εργασία παρουσιάζονται τα πρώτα αποτελέσματα από την καταγραφή των αποριών και των εναλλακτικών απόψεων των μαθητών της Γ' Γυμνασίου για την εξέλιξη, τα οποία αναδεικνύουν την αναγκαιότητα ενίσχυσης της διδασκαλίας της. Παράλληλα κατατίθεται μια πρόταση αναδιοργάνωσης και αναμόρφωσης της ύλης της Γ' Γυμνασίου έτσι ώστε τα διάφορα κεφάλαια να καλύπτονται στο θεωρητικό πλαίσιο της εξέλιξης.

ΚΑΡΑΝΤΖΗΣ ΓΙΑΝΝΗΣ, «**Το μάθημα των Φυσικών Επιστημών στο νέο Πρόγραμμα Σπουδών του Δημοτικού σχολείου**», *Διδασκαλία των Φυσικών Επιστημών*, τχ. 1 (2002), σσ. 72-73.

* Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση * Πρόγραμμα Σπουδών * Διαθεματικότητα * Καινοτομία

ΚΑΡΡΑ ΕΥΡΥΔΙΚΗ, ΤΡΕΛΛΟΠΟΥΛΟΥ ΑΘΗΝΑ, «Πρόταση διδασκαλίας του μαθήματος των Φυσικών Επιστημών με τη χρήση ηλεκτρονικού υπολογιστή. Φύλλο εργασίας για τη διδασκαλία της ενότητας “Ο κύκλος του νερού”», *Διδασκαλία των Φυσικών Επιστημών*, τχ. 4 (2003), σσ. 97-102.

* Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση * Διδακτική χρήση του υπολογιστή * Περιβάλλον * Νερό * Πείραμα

ΚΑΤΣΑΡΟΣ ΝΙΚΟΣ, «Επίδραση των ιοντιζουσών (ραδιενεργών) ακτινοβολιών στην υγεία. Η περίπτωση του απεμπλουτισμένου ουρανίου-238», *Χημικά Χρονικά*, τχ. 4 (2004), σσ. 28-31.

* Υγεία * Ακτινοβολία, Ιονίζουσα * Ουράνιο-Ισότοπα

ΚΑΤΣΙΚΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ, «Τα νέα Προγράμματα Σπουδών Γεωγραφίας της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης: κριτική θεώρηση», *Διδασκαλία των Φυσικών Επιστημών*, τχ. 2 (2002), σσ. 32-36.

* Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση * Γεωγραφία * Πρόγραμμα Σπουδών * Γνώμη * Έρευνα Αναλυτικού Προγράμματος

ΚΕΚΕΣ ΙΩΑΝΝΗΣ Ι., «“Διαδοχική επιλεκτική εστίαση” : μια νέα αντίληψη για τη διαχείριση των πολύπλοκων συστημάτων», *Διδασκαλία των Φυσικών Επιστημών*, τχ. 2 (2002), σσ. 7-15.

* Επιστήμη-Μεθοδολογία * Θεωρία συστημάτων * Κυβερνητική * Ανάλυση συστημάτων * Θεωρητική έρευνα

ΚΕΧΑΓΙΑΣ ΘΕΟΔΩΡΟΣ, «Χρήση οπτικο-ακουστικών μέσων διδασκαλίας: μια εφαρμογή», *Διδασκαλία των Φυσικών Επιστημών*, τχ. 2 (2002), σσ. 86-97.

* Μέθοδος διδασκαλίας * Οπτικοακουστικά μέσα * Μελέτη περίπτωσης * Τεχνική διδασκαλίας * Ερωτηματολόγιο

ΚΟΚΚΟΤΑΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ, «Εξέλιξη, ερευνητικό αντικείμενο, τάσεις και προοπτικές της διδασκαλίας των Φυσικών Επιστημών», *Διδασκαλία των Φυσικών Επιστημών*, τχ. 1 (2002), σσ. 9-11.

* Φυσικές επιστήμες-Σπουδή και διδασκαλία * Ιστορία των Επιστημών * Έρευνα-Μεθοδολογία * Διαθεματικότητα * Ποιότητα διδασκαλίας

ΚΟΚΚΟΤΑΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ, ΠΗΛΙΟΥΡΑΣ ΠΑΝΑΓΙΩΓΗΣ, «Η διδασκαλία των Φυσικών Επιστημών σε ένα συνεργατικό μαθησιακό περιβάλλον», *Διδασκαλία των Φυσικών Επιστημών*, τχ. 4 (2003), σσ. 14-21.

* Ομαδική μάθηση * Συνθήκες μάθησης * Αλληλενέργεια * Γνώση * Ρόλος του καθηγητή * Μαθητοκεντρική διδασκαλία

ΚΟΛΙΟΠΟΥΛΟΣ ΔΗΜΗΤΡΗΣ, «Είναι δυνατή η διδασκαλία των Φυσικών Επιστημών στην Προσχολική Εκπαίδευση;», *Διδασκαλία των Φυσικών Επιστημών*, τχ. 3 (2002), σσ. 13-16.

* Προσχολική Αγωγή * Πρόγραμμα Σπουδών * Εκπαιδευτικό έλλειμμα * Διανοητική ανάπτυξη

ΚΟΥΛΟΥΜΠΑΡΙΤΣΗ ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ Χ., «Η συμβολή της μεταγνώσης στο σχεδιασμό σχεδίων ερευνητικής εργασίας: “Τεχνολογία” ένα παράδειγμα», *Διδασκαλία των Φυσικών Επιστημών*, τχ. 2 (2002), σσ. 76-83.

* Τεχνολογία * Μέθοδος Project (Εκπαίδευση) * Σχέδιο Εργασίας * Διαθεματικότητα * Μελέτη περίπτωσης * Μάθημα * Γνωστική διεργασία

ΚΟΥΜΑΡΑΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ, «Μια πρόταση για τη διδασκαλία των Φυσικών Επιστημών στην Υποχρεωτική Εκπαίδευση», *Διδασκαλία των Φυσικών Επιστημών*, τχ. 1 (2002), σσ. 24-28.

* Πείραμα * Μέθοδος διδασκαλίας * Υποχρεωτική Εκπαίδευση * Συμμετοχική μάθηση

— «Γιατί αλλάζει ένα Αναλυτικό Πρόγραμμα; Τι σημαίνει για τους εκπαιδευτικούς μια αλλαγή Αναλυτικού Προγράμματος;», *Διδασκαλία των Φυσικών Επιστημών*, τχ. 2 (2002), σσ. 28-31.

* Πρόγραμμα Σπουδών * Συμπεριφορά του καθηγητή * Έρευνα αναλυτικού προγράμματος * Καινοτομία * Υποχρεωτική Εκπαίδευση

ΚΟΥΣΑΘΑΝΑ ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ, «Ο ρόλος των μοντέλων διδασκαλίας της Χημείας. Η περίπτωση των οξέων και των βάσεων», *Διδασκαλία των Φυσικών Επιστημών*, τχ. 5 (2003), σσ. 36-41.

* Χημεία * Επιστημολογία * Χημικές ενώσεις * Πρότυπο διδασκαλίας * Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση * Διδακτικό βιβλίο

ΚΟΥΣΑΘΑΝΑ ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ Ν., «Απόψεις για τη μάθηση μέσω επίλυσης προβλημάτων στις Φυσικές Επιστήμες. Ορισμένες εφαρμογές στην επίλυση προβλημάτων Χημείας», *Διδασκαλία των Φυσικών Επιστημών*, τχ. 3 (2002), σσ. 61-64.

* Χημεία * Προβλήματα, ασκήσεις κ.λπ. * Μάθηση * Στρατηγική της μάθησης * Μελέτη περίπτωσης

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ Κ. Π., ΚΥΡΙΑΚΙΔΟΥ Ε., ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΧΡ., «Οι Φυσικές Επιστήμες στο νηπιαγωγείο: βοήθημα για τη νηπιαγωγό. Ένα πρόγραμμα έρευνας και ανάπτυξης», *Διδασκαλία των Φυσικών Επιστημών*, τχ. 7 (2004), σσ. 5-11.

* Προσχολική Αγωγή * Νηπιαγωγός * Διδακτικά βοηθήματα * Στόχος διδασκαλίας * Μελέτη περίπτωσης

ΛΑΖΑΡΑΚΗ ΝΟΤΑ, «Τεχνικές μορφές ζωής», *Περισκόπιο της Επιστήμης*, τχ. 283 (2004), σσ. 40-48.

* Βιοτεχνολογία * Ζωή * Γενετικός κώδικας * Εφαρμοσμένη έρευνα * Βιοηθική

ΜΑΛΑΜΙΤΣΑ Α. [κ.ά.], «Συμβάλλουν τα σχολικά εγχειρίδια: “Φυσικές Επιστήμες” των Ε΄ και ΣΤ΄ τάξεων του Δημοτικού σχολείου στην καλλιέργεια της κριτικής σκέψης του μαθητή;», *Διδασκαλία των Φυσικών Επιστημών*, τχ. 5 (2003), σσ. 42-47.

* Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση * Διδακτικό βιβλίο * Πρόγραμμα Σπουδών * Κριτικό πνεύμα * Ανάπτυξη αντίληψης * Αποτέλεσμα έρευνας

- Οι Φυσικές Επιστήμες είναι ένα γνωστικό αντικείμενο που θα πρέπει να προσεγγίζεται και διδακτικά ως ερευνητική μέθοδος, ασκώντας τους μαθητές στις επιστημονικές διαδικασίες και στην επίλυση προβλημάτων. Η επιστημονική μέθοδος προέρχεται από τις τρεις παλαιότερες φιλοσοφικές προσεγγίσεις, στις οποίες στηρίχθηκε η εξέλιξη της επιστήμης: τον εμπειρισμό, τον ορθολογισμό και τον σκεπτικισμό. Υποστηρίζεται ότι σήμερα αυτές οι τρεις προσεγγίσεις προσδιορίζουν την κριτική σκέψη ταυτίζοντάς τη και με την επιστημονική σκέψη. Η κριτική σκέψη στις Φυσικές Επιστήμες βρίσκει εφαρμογή ως επιστημονική μεθοδολογία (C. Carre, J. Head, 1974), γιατί οι επιστήμονες τη χρησιμοποιούν για την ανακάλυψη της νέας γνώσης. (Περικοπή περίπτωσης)

ΜΑΛΑΜΙΤΣΑ Κ. [κ.ά.], «**Διδασκαλία των Φυσικών Επιστημών στις μικρές τάξεις του Δημοτικού σχολείου και στο νηπιαγωγείο: ένα πρόγραμμα διαθεματικής και διαπολιτισμικής προσέγγισης της έννοιας “Ο ήλιος”**», *Διδασκαλία των Φυσικών Επιστημών*, τχ. 7 (2004), σσ. 49-59.

* Προσχολική Αγωγή * Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση * Διαθεματικότητα * Διαπολιτισμική προσέγγιση * Ήλιος * Εκπαιδευτικό πρόγραμμα

ΜΑΡΙΝΟΠΟΥΛΟΣ ΔΗΜΗΤΡΗΣ, ΣΤΑΥΡΙΔΟΥ ΕΛΕΝΗ, «**Η διδασκαλία της υλικότητας των αερίων και η κατανόηση της ρύπανσης του αέρα: μια διδακτική προσέγγιση στο Δημοτικό σχολείο**», *Διδασκαλία των Φυσικών Επιστημών*, τχ. 1 (2002), σσ. 60-67.

* Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση * Αέρας-Μόλυνση * Αέρια * Ύλη * Μέθοδος διδασκαλίας * Αποτέλεσμα έρευνας

ΜΑΥΡΙΚΑΚΗ Ε. [κ.ά.], «**“Το κύτταρο είναι κάτι σαν κρέας...”**. Η κατανόηση της έννοιας του κυττάρου από τους μαθητές της ΣΤ΄ τάξης του Δημοτικού σχολείου», *Διδασκαλία των Φυσικών Επιστημών*, τχ. 5 (2003), σσ. 14-22.

* Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση * Βιολογία * Κύτταρο * Σχηματισμός εννοιών * Κατανόηση * Αποτέλεσμα έρευνας

- Λαμβάνοντας υπόψη την εποικοδομητική θεωρία και την εξέλιξη της κατανόησης βασικών βιολογικών εννοιών από παιδιά σχολικής ηλικίας, αποφασίσαμε να μελετήσουμε την κατανόηση της έννοιας του κυττάρου από μαθητές της ΣΤ΄ τάξης του Δημοτικού Σχολείου, δηλαδή από μαθητές που κατά το προηγούμενο σχολικό έτος είχαν διδαχθεί την έννοια του κυττάρου. Στην έρευνα συμμετείχαν μαθητές τεσσάρων Δημοτικών Σχολείων, οι οποίοι απάντησαν στο ερώτημα «Τι θα απαντούσατε στο συμμαθητή σας, αν σας ρωτούσε τι είναι κύτταρο». Τα γραπτά που συλλέξαμε τα επεξεργαστήκαμε με τη μέθοδο της Ανάλυσης Περιεχομένου, οπότε προέκυψαν 10 θεματικές κατηγορίες. Από την ανάλυση των κατηγοριών προέκυψε ότι οι εναλλακτικές ιδέες των μαθητών για την έννοια του κυττάρου ελάχιστα μεταβλήθηκαν μετά από τη διδασκαλία, αποδεικνύοντας ότι οι πρότερες ιδέες των παιδιών δεν εξαλείφονται κατευθείαν με την παραδοσιακή διδασκαλία εκμάθησης, αλλά απαιτούνται μέθοδοι διδασκαλίας με άμεση και ενεργητική συμμετοχή των μαθητών.

ΜΑΥΡΟΓΕΝΟΥΣ Π. [κ.ά.], «**“Τα ζώα μέσα από το μουσείο Κυκλαδικής Τέχνης”**: εκπαιδευτικό πρόγραμμα», *Διδασκαλία των Φυσικών Επιστημών*, τχ. 8-9 (2004), σσ. 99-115.

* Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση * Ζώα * Μουσείο Κυκλαδικής Τέχνης * Εκπαιδευτικό πρόγραμμα * Στόχος διδασκαλίας

ΜΙΧΑΣ ΠΑΥΛΟΣ, ΑΓΓΕΛΙΔΗΣ ΔΗΜΗΤΡΗΣ, «**Η αντιμετώπιση των ηλεκτρικών κυκλωμάτων από δασκάλους και φοιτητές Παιδαγωγικών Τμημάτων**», *Διδασκαλία των Φυσικών Επιστημών*, τχ. 3 (2002), σσ. 42-49.

* Ηλεκτρικά κυκλώματα * Πειράματα * Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση * Καθηγητής * Σπουδαστής/Φοιτητής * Στάση * Αποτέλεσμα έρευνας

ΜΠΟΜΠΕΤΣΗΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ Σ., ΣΙΝΙΓΑΛΙΑΣ ΙΩΑΝΝΗΣ, «**Συγκριτική μελέτη του ισχύοντος και του νέου Προγράμματος Σπουδών Χημείας Γυμνασίου**», *Διδασκαλία των Φυσικών Επιστημών*, τχ. 4 (2003), σσ. 9-13.

* Πρώτος κύκλος Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης * Χημεία * Πρόγραμμα Σπουδών * Εκσυγχρονισμός * Συγκριτική ανάλυση

ΜΠΟΜΠΕΤΣΗΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ Σ., ΣΤΕΦΑΝΗ ΧΡΙΣΤΙΝΑ Δ., «**Εφαρμογή της ομαδοσυνεργατικής μεθόδου στην εργαστηριακή διδασκαλία των Φυσικών Επιστημών**», *Διδασκαλία των Φυσικών Επιστημών*, τχ. 8-9 (2004), σσ. 22-31.

* Ομαδική μάθηση * Εργαστήριο * Ομάδα εργασίας * Μαθητής * Κριτήριο επιλογής * Κριτήριο αξιολόγησης

ΠΑΝΑΓΙΩΤΑΚΟΠΟΥΛΟΣ ΧΡΗΣΤΟΣ [κ.ά.], «**Η επίδραση της Προσομοίωσης στην κατανόηση της Ευθύγραμμης Ομαλής Κίνησης: μια μελέτη περίπτωσης**», *Θέματα στην Εκπαίδευση*, τχ. 5/1-3 (2004), σσ. 59-74.

* Φυσική * Κινηματική * Προσομοίωση, Μέθοδοι της * Πρώτος κύκλος Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης * Κατανόηση * Μελέτη περίπτωσης

- Στη μελέτη αυτή προσπαθήσαμε να διερευνήσουμε την επίδραση των μέσων διδασκαλίας στην κατανόηση της ευθύγραμμης ομαλής κίνησης μέσα στο σύστημα διδασκαλίας και αξιολόγησης του σημερινού ελληνικού σχολείου. Ένα σύνολο από 168 μαθητές της Γ' τάξης δύο γυμνασίων διαχωρίστηκε σε δύο ισοσταθμισμένες ομάδες. Στην ομάδα ελέγχου έγινε διδασκαλία της έννοιας με τη χρήση συμβατικών μέσων διδασκαλίας (δοκιμαστικοί σωλήνες, χάρακες, χρονόμετρα κ.λπ.), ενώ στην πειραματική ομάδα χρησιμοποιήθηκε για τη διδασκαλία της ίδιας έννοιας προσομοίωση σε ηλεκτρονικούς υπολογιστές. Τα αποτελέσματα της έρευνας έδειξαν πως τα μέσα διδασκαλίας που χρησιμοποιήθηκαν στην πειραματική ομάδα επέδρασαν σημαντικά στην κατανόηση της έννοιας της ομαλής ευθύγραμμης κίνησης, ενώ δεν υπήρξαν διαφορές μεταξύ φύλων. (Περικοπή περίληψης)

ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΒΑΣΙΛΙΚΗ, «**Κοινωνική διάσταση στις Φυσικές Επιστήμες του σχολείου και Περιβαλλοντική Εκπαίδευση**», *Θέματα στην Εκπαίδευση*, τχ. 5/1-3 (2004), σσ. 27-44.

* Περιβαλλοντική Εκπαίδευση * Εκπαίδευση και κοινωνία * Στόχος διδασκαλίας * Καινοτομία * Σύγχρονη έρευνα

- Η σύνδεση της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης (ΠΕ) με τις παραδοσιακές Φυσικές Επιστήμες (ΦΕ) του σχολείου, που δίνουν έμφαση στην απόκτηση ακαδημαϊκού χαρακτήρα γνώσης, υπήρξε αντικείμενο συζήτησης καθώς θεωρήθηκε ότι η σύνδεση αυτή ενέχει τον κίνδυνο υποβάθμισής της και προαγωγής μιας τεχνοκρατικής θεώρησης για τις σχέσεις του ανθρώπου με το περιβάλλον. Από το τέλος της δεκαετίας του '80 σε παγκόσμιο επίπεδο, με επίκεντρο την ανταπόκριση της εκπαίδευσης στις νέες συνθήκες που διαμορφώνονται, επιχειρείται η αναμόρφωση των εκπαιδευτικών προγραμμάτων που αφορούν μεταξύ των άλλων και αυτά των ΦΕ. Στα νέα προγράμματα κυρίαρχη φαίνεται να είναι η τάση σύνδεσης της επιστημονικής γνώσης με κοινωνικά θέματα μεταξύ των οποίων φυσικά συμπεριλαμβάνονται και τα περιβαλλοντικά. (Περικοπή περίληψης)

ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣ Θ., «**Σχεδιασμός και πραγματοποίηση ημι-δομημένης συνέντευξης προκειμένου να ελεγχθούν οι ιδέες ενός μαθητή/μιας μαθήτριας για το ηλεκτρικό ρεύμα**», *Διδασκαλία των Φυσικών Επιστημών*, τχ. 5 (2003), σσ. 70-76.

* Ηλεκτρισμός * Μαθητής * Εννοιολογική παράσταση * Συνέντευξη * Ερωτηματολόγιο * Αποτέλεσμα έρευνας

— «**Η επαγωγική και η υποθετικο-παραγωγική επιστημονική μέθοδος στα σχολικά εγχειρίδια Φυσικών Επιστημών και ο ρόλος του πειράματος**», *Διδασκαλία των Φυσικών Επιστημών*, τχ. 8-9 (2004), σσ. 49-53.

* Διδακτικό βιβλίο * Επαγωγική μέθοδος * Επιστήμη-Μεθοδολογία * Κριτικό πνεύμα * Πείραμα * Μελέτη περίπτωσης

- Στις μέρες μας, που έχουμε μεγάλη ανάπτυξη των γνώσεων, οι οποίες απαιτούν ολοένα και νέα καθήκοντα, είναι πολύ σημαντικό οι μαθητές να ασκηθούν στον τρόπο με τον οποίο σκέφτονται και εργάζονται οι επιστήμονες. Με την επαγωγική επιστημονική μέθοδο κάποιος ξεκινώντας από την εμπειρία, καταλήγει σε γενικά συμπεράσματα. Με την υποθετικο-παραγωγική επιστημονική μέθοδο η γνώση κατακτάται μέσα από την παραγωγή υποθέσεων και την κριτική εξέταση των προτεινόμενων λύσεων. Οι δύο αυτές εκφράσεις της επιστημονικής μεθόδου εφαρμόζονται στα σχολικά εγχειρίδια διδασκαλίας των Φυσικών Επιστημών, χωρίς όμως να ικανοποιούνται πλήρως, στις περισσότερες περιπτώσεις, οι μεθοδολογικές τους αρχές.

ΠΗΛΙΟΥΡΑΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ, ΚΟΚΚΟΤΑΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ, «**Η συνεργατική μάθηση στις Φυσικές Επιστήμες. Μια έρευνα για τους κοινωνιογνωστικούς ρόλους των μαθητών**», *Διδασκαλία των Φυσικών Επιστημών*, τχ. 1 (2002), σσ. 35-44.

* Συνεργατική μάθηση * Ομαδική εργασία * Ρόλος του καθηγητή * Μαθητής * Ρόλος * Έρευνα

ΠΗΛΙΟΥΡΑΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ, ΠΑΠΑΕΛΕΥΘΕΡΙΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΑ, «**Μια πρόταση για τη λειτουργία του μύθου στη διδασκαλία του μαθήματος των Φυσικών Επιστημών**», *Διδασκαλία των Φυσικών Επιστημών*, τχ. 2 (2002), σσ. 98-99.

* Μύθος * Μυθολογία * Διδακτικά βοηθήματα * Μέθοδος διδασκαλίας * Μαθητής * Κατανόηση

ΠΙΛΑΤΟΥ ΒΑΣΙΛΙΚΗ, ΣΤΑΥΡΙΔΟΥ ΕΛΕΝΗ, «**Μία καινοτόμος διδακτική προσέγγιση για τη διδασκαλία της παράλληλης σύνδεσης αντιστάσεων σε μαθητές/ριες της Ε΄ και ΣΤ΄ τάξης του Δημοτικού σχολείου**», *Διδασκαλία των Φυσικών Επιστημών*, τχ. 4 (2003), σσ. 23-35.

* Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση * Ηλεκτρισμός * Εργαστηριακός εξοπλισμός * Πειράματα * Καινοτομία * Αποτέλεσμα έρευνας

ΠΛΑΚΙΤΣΗ ΚΑΤΕΡΙΝΑ, ΚΟΚΚΟΤΑΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ, «**Αξιοποίηση του μουσείου ως χώρου εκπαίδευσης στις Φυσικές Επιστήμες: ερευνητικά συμπεράσματα από φοιτητές και επιμορφούμενους δασκάλους στο Π.Τ.Δ.Ε. Αθηνών**», *Διδασκαλία των Φυσικών Επιστημών*, τχ. 2 (2002), σσ. 61-67.

* Μουσεία-Εκπαιδευτικές απόψεις * Εκπαιδευτικές επισκέψεις σε μουσεία * Μάθηση * Φοιτητής/Σπουδαστής * Καθηγητής * Γνώμη * Αποτέλεσμα έρευνας

— «**Διαθεματικό Πλαίσιο Προγράμματος Σπουδών για τη διδασκαλία της έννοιας του χρόνου στην Υποχρεωτική Εκπαίδευση**», *Διδασκαλία των Φυσικών Επιστημών*, τχ. 1 (2002), σσ. 52-59.

* Μαθητής * Αντίληψη του χρόνου * Πρόγραμμα Σπουδών * Διαθεματική προσέγγιση * Υποχρεωτική Εκπαίδευση

ΠΡΙΝΟΥ ΛΟΥΚΙΑ, «**Τι έχουν “μάθει” οι μαθητές μας μετά τη διδασκαλία της φωτοσύνθεσης;**», *Διδασκαλία των Φυσικών Επιστημών*, τχ. 4 (2003), σσ. 67-70.

* Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση * Βιολογία * Φωτοσύνθεση * Στόχος διδασκαλίας * Μαθητής * Επίπεδο γνώσεων * Αποτέλεσμα έρευνας

ΡΑΚΙΝΤΖΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ Θ., «**Σχηματισμός των χημικών στοιχείων κατά τη δημιουργία του σύμπαντος**», *Χημικά Χρονικά*, τχ. 3 (2004), σσ. 10-14.

* Κοσμογονία * Χημικά στοιχεία * Αστέρες * Εξέλιξη * Ραδιοχημεία

- Επιχειρείται η ερμηνεία του τρόπου σχηματισμού των χημικών στοιχείων κατά τη δημιουργία του Σύμπαντος. Εν προκειμένω λαμβάνονται υπόψη η κρατούσα θεωρία της Μεγάλης Εκρήξεως καθώς και εκείνη της εξελίξεως των αστερών. Περαιτέρω εφαρμόζονται οι γενικές αρχές της ραδιοχημείας, που αναφέρονται στις πυρηνικές αντιδράσεις συντήξεως πυρήνων, συλλήψεως νετρονίου, καθώς και στη β-διάσπαση ραδιενεργών ισωτόπων.

ΡΙΖΑΚΗ ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ [κ.ά.], «**Το εποικοδομητικό περιβάλλον μάθησης ως δημιουργικό πλαίσιο για την εμφάνιση μεταγνωστικών στρατηγικών**», *Διδασκαλία των Φυσικών Επιστημών*, τχ. 5 (2003), σσ. 48-53.

* Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση * Συνθήκες μάθησης * Γνωστική διαδικασία * Γνωστική Ψυχολογία * Αποτέλεσμα έρευνας

ΣΑΠΟΥΝΑΣ ΙΩΑΝΝΗΣ, ΣΤΑΜΟΥΛΗΣ ΕΥΘΥΜΙΟΣ, «**Σχέδιο μαθήματος για την Ε' τάξη-Φυσικές Επιστήμες: "Πως το σώμα παίρνει τις θρεπτικές ουσίες που χρειάζεται"**», *Διδασκαλία των Φυσικών Επιστημών*, τχ. 8-9 (2004), σσ. 149-153.

* Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση * Άνθρωπος * Πεπτικό σύστημα

ΣΕΛΛΗΣ ΔΙΑΜΑΝΤΗΣ, «**Συμβίωση: ένας παραγνωρισμένος παράγοντας της εξέλιξης**», *Περιοδικό της Επιστήμης*, τχ. 289 (2004), σσ. 36-50.

* Βιολογία * Ζωή * Εξέλιξη * Σύγχρονη έρευνα

ΣΙΜΕΝΗ ΠΕΡΣΕΦΟΝΗ, ΣΤΑΜΟΥΛΗΣ ΕΥΘΥΜΙΟΣ, ΜΑΥΡΟΓΙΑΝΝΑΚΗΣ ΜΥΡΩΝΑΣ, «**Σχέδιο μαθήματος για την Ε' τάξη-Φυσικές Επιστήμες-Τεύχος 1ο, φύλλο εργασίας 4: "Το φως και οι σκιές των σωμάτων"**», *Διδασκαλία των Φυσικών Επιστημών*, τχ. 4 (2003), σσ. 71-76.

* Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση * Φυσική * Φως * Προετοιμασία μαθήματος * Στόχος διδασκαλίας

ΣΟΛΟΜΩΝΙΔΟΥ Χ., ΚΑΒΑΛΑΡΗ Ε., «**Προσεγγίζοντας τις ουσίες και τις αλλαγές στην Προσχολική Εκπαίδευση**», *Διδασκαλία των Φυσικών Επιστημών*, τχ. 1 (2002), σσ. 29-34.

* Προσχολική Αγωγή * Χημεία * Χημικές ενώσεις * Μέθοδος διδασκαλίας * Αποτέλεσμα έρευνας

ΣΤΑΘΟΠΟΥΛΟΥ ΒΑΣΙΛΙΚΗ [κ.ά.], «**"Ηλεκτρισμός και άνθρωπος": εκπαιδευτικό πρόγραμμα**», *Διδασκαλία των Φυσικών Επιστημών*, τχ. 8-9 (2004), σσ. 88-98.

* Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση * Ηλεκτρισμός * Άνθρωπος * Εκπαιδευτικό πρόγραμμα * Δημιουργικές δραστηριότητες

ΣΤΑΡΑΚΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ, ΜΠΑΛΛΑ ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ, «**Το ηλεκτρονικό φύλλο εργασίας στην προσέγγιση εννοιών των Φυσικών Επιστημών. Μια δικτυακή εφαρμογή για την ανάκλαση του φωτός**», *Διδασκαλία των Φυσικών Επιστημών*, τχ. 5 (2003), σσ. 94-97.

* Νέες Τεχνολογίες * Προσομοίωση * Θεωρία κατασκευής της γνώσης * Βιωματική μάθηση * Εκπαιδευτικό λογισμικό * Φως

ΤΑΝΤΑΡΟΣ Σ. [κ.ά.], «**"Επίπλευση" και "Βύθιση" των σωμάτων: πρόδρομα μοντέλα και συμβολικές παραστάσεις**», *Διδασκαλία των Φυσικών Επιστημών*, τχ. 7 (2004), σσ. 31-36.

* Παιδί Προσχολικής ηλικίας * Σχηματισμός εννοιών * Υδροστατική * Αποτέλεσμα έρευνας

ΤΖΑΜΟΥΡΑΝΗ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ, «Χρήση οπτικοακουσικών μέσων διδασκαλίας. Μια εφαρμογή», *Διδασκαλία των Φυσικών Επιστημών*, τχ. 3 (2002), σσ. 74-79.

* Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση * Οπτικοακουσικά μέσα * Διδακτική χρήση του υπολογιστή * Διδακτικά βοηθήματα

ΤΣΑΜΗΣ ΒΑΓΓΕΛΗΣ, ΞΕΝΟΥ ΖΩΗ, «Διεθνές θερινό σχολείο Αστρονομίας στην εκπαίδευση “Astroschool Rozhen 2003”», *Διδασκαλία των Φυσικών Επιστημών*, τχ. 8-9 (2004), σσ. 161-170.

* Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση * Θερινό σχολείο * Αστρονομία * Βουλγαρία * Ευρωπαϊκή Ένωση * Συνεργασία * Εξωσχολικές δραστηριότητες

ΤΣΑΠΑΡΛΗΣ ΓΙΩΡΓΟΣ, «Ο εποικοδομητισμός στη διδασκαλία της Χημείας», *Διδασκαλία των Φυσικών Επιστημών*, τχ. 3 (2002), σσ. 50-57.

* Χημεία * Θεωρία της κατασκευής της γνώσης * Εμπειριακή μάθηση * Ελλάδα * Εφαρμοσμένη έρευνα

ΤΣΕΛΦΕΣ ΒΑΣΙΛΗΣ, «Διδακτικές πρακτικές και διδακτικές θεωρίες: αναγνώριση μιας αμφίδρομης σχέσης», *Διδασκαλία των Φυσικών Επιστημών*, τχ. 1 (2002), σσ. 12-23.

* Πρότυπο διδασκαλίας * Θεωρία της εκπαίδευσης * Διδακτική πρακτική * Αλληλενέργεια * Ποιότητα διδασκαλίας

ΤΣΕΛΦΕΣ Β., ΜΟΥΣΤΑΚΑ Μ., «Σχετικά με τη φύση της διδασκόμενης επιστήμης στα παιδιά της Προσχολικής και της Πρώτης σχολικής ηλικίας», *Διδασκαλία των Φυσικών Επιστημών*, τχ. 7 (2004), σσ. 12-18.

* Παιδί Προσχολικής ηλικίας * Μαθητής * Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση * Γραμματισμός * Προφορική παράδοση * Κουλτούρα

ΦΕΛΟΥΚΑ ΒΑΣΙΛΙΚΗ [κ.ά.], «“Από τη μέλισσα στο μέλι”: εκπαιδευτικό πρόγραμμα», *Διδασκαλία των Φυσικών Επιστημών*, τχ. 8-9 (2004), σσ. 124-136.

* Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση * Μέλισσες * Εκπαιδευτικό πρόγραμμα * Διαθεματική προσέγγιση

ΦΩΤΙΑΔΗΣ ΒΛΑΔΙΜΗΡΟΣ, ΒΑΡΒΟΓΛΗΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ, «Μιχαήλ Βασιλιέβιτς Λομονόσοφ: η ζωή και το έργο του», *Χημικά Χρονικά*, τχ. 12 (2004), σσ. 33-36.

* Ιστορία των Επιστημών * Lomonosov, Mikhail Vasilievich (1711-1765) * Επιστήμονες-Βιογραφία-Βιβλιογραφία * Εργογραφία

ΧΑΛΚΙΑ ΚΡΥΣΤΑΛΛΙΑ, «Παιδική “Λογοτεχνία” και Φυσική», *Διδασκαλία των Φυσικών Επιστημών*, τχ. 3 (2002), σσ. 23-30.

* Παιδική λογοτεχνία * Φυσική * Κόμικς * Μέθοδος διδασκαλίας

ΧΑΤΖΗ ΜΑΡΙΑ [κ.ά.], «Τα κειμενικά είδη στα βιβλία Φυσικών Επιστημών του Γυμνασίου», *Διδασκαλία των Φυσικών Επιστημών*, τχ. 5 (2003), σσ. 54-61.

* Πρώτος κύκλος Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης * Διδακτικό βιβλίο * Γλώσσα διδασκαλίας * Αποτέλεσμα έρευνας

• Η παρούσα έρευνα εντάσσεται στην ευρύτερη θεματική που αφορά στη γλώσσα των Φ.Ε. και

ειδικότερα στη γλώσσα των σχολικών εγχειριδίων. Αρχικά παρουσιάζεται ένα θεωρητικό πλαίσιο για το τι σημαίνει κειμενικό είδος και ειδικότερα για τα κειμενικά είδη που υπάρχουν στα βιβλία των Φ.Ε. Στη συνέχεια παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της έρευνας η οποία στοχεύει στον προσδιορισμό των κειμενικών ειδών που υπάρχουν στα ελληνικά βιβλία των Φ.Ε. του Γυμνασίου. Παρουσιάζονται τα γλωσσικά χαρακτηριστικά, η δομή του κάθε κειμενικού είδους και αντιπροσωπευτικά παραδείγματα για καθένα από αυτά. Τέλος παρουσιάζονται κάποια συμπεράσματα σχετικά με τη διδακτική αξιοποίηση των κειμενικών ειδών στη διδασκαλία των Φ.Ε.

ΧΑΤΖΗΑΓΑΠΙΟΥ ΣΩΤΗΡΙΟΣ, «**Μάθηση με την τεχνική “πρόβλημα προς λύση” στη Φυσική**», *Σύγχρονη Εκπαίδευση*, τχ. 134 (2004), σσ. 116-122.

* Φυσική * Τεχνική διδασκαλίας * Μαθητής * Απόδοση * Μελέτη περίπτωσης

ΧΑΤΖΗΓΕΩΡΓΙΟΥ ΓΙΑΝΝΗΣ, «**Από τις έννοιες στις “Μεγάλες Ιδέες” της Φυσικής**», *Διδασκαλία των Φυσικών Επιστημών*, τχ. 3 (2002), σσ. 8-12.

* Πρόγραμμα Σπουδών * Ρόλος του καθηγητή * Φυσική-Θεωρίες * Στρατηγική της μάθησης

— «**Ο ρόλος της Προσχολικής Εκπαίδευσης στην ανάπτυξη της διερευνητικής στάσης των παιδιών**», *Διδασκαλία των Φυσικών Επιστημών*, τχ. 7 (2004), σσ. 19-21.

* Παιδί Προσχολικής ηλικίας * Ανάπτυξη αντίληψης * Μελέτη περίπτωσης * Κριτικό πνεύμα * Παρώθηση * Στρατηγική της μάθησης

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΠΟΥΛΟΥ Χ., «**Προσεγγίζοντας τις σκιές: ανάπτυξη δραστηριοτήτων για παιδιά Προσχολικής ηλικίας**», *Διδασκαλία των Φυσικών Επιστημών*, τχ. 7 (2004), σσ. 22-26.

* Παιδί Προσχολικής ηλικίας * Μάθηση * Διαδικασία μάθησης * Εννοιολογική παράσταση * Γνωστική ικανότητα * Δημιουργικές δραστηριότητες

ΨΑΡΡΟΣ ΝΙΚΟΣ, ΣΤΑΥΡΙΔΟΥ ΕΛΕΝΗ, «**Πως κινείται το ανθρώπινο σώμα; Σχεδιασμός, εφαρμογή και αξιολόγηση μίας διδακτικής παρέμβασης εποικοδομητικού τύπου για το μυϊκό σύστημα του ανθρώπου στο Δημοτικό σχολείο**», *Διδασκαλία των Φυσικών Επιστημών*, τχ. 1 (2002), σσ. 45-51.

* Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση * Ανθρώπινο σώμα * Μυοσκελετικό σύστημα * Κίνηση * Διδασκαλία * Έρευνα * Αποτέλεσμα έρευνας

6.5. ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ – ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗ

ΑΝΕΜΟΓΙΑΝΝΗΣ ΣΠΥΡΟΣ [κ.ά.], «**Η σημασία του ηλεκτρονικού επιχειρείν και του ηλεκτρονικού εμπορίου σε μια συνεχώς μεταβαλλόμενη Κοινωνία της Πληροφορίας [Επιβλέπων: Β. Κέφης (Πάντειο Πανεπιστήμιο-Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης)]**», *Διοικητική Ενημέρωση*, τχ. 31 (2004), σσ. 92-109.

* Κοινωνία της Πληροφορίας * Δημόσια Διοίκηση-Πληροφορική * Επιχειρήσεις-Πληροφορική * Ηλεκτρονικό εμπόριο * Νομοθεσία

ΓΕΩΡΓΙΑΔΟΥ ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ, ΚΑΣΚΑΝΤΑΜΗ ΜΑΡΙΑ, ΜΑΡΝΕΛΗ ΛΟΥΚΙΑ, «**Πρόγραμμα ενδο-σχολικής επιμόρφωσης στις ΤΠΕ–Στοιχεία από τη διαμορφωτική του αξιολόγηση**», *Θέματα στην Εκπαίδευση*, τχ. 5/1-3 (2004), σσ. 173-190.

* Νέες Τεχνολογίες * Καθηγητής * Επιμόρφωση * Εκπαιδευτικό πρόγραμμα * Διαμορφωτική αξιολόγηση * Στατιστικά δεδομένα

- Το Πρόγραμμα Ενδοσχολικής Επιμόρφωσης στις Τεχνολογίες της Πληροφορίας και των Επικοινωνιών (ΤΠΕ) του ΥπεΠΘ εφαρμόστηκε στην Ελλάδα τα σχολικά έτη 2001-02 και 2002-03. Ειδικά μετεκπαιδευμένοι επιμορφωτές ανέλαβαν την επιμόρφωση εκπαιδευτικών από διάφορες ειδικότητες της Β/θμιας Εκπαίδευσης. Στόχος αυτής της δράσης ήταν η γόνιμη ενσωμάτωση των ΤΠΕ στη διδασκαλία όλων των γνωστικών αντικειμένων για την ποιοτική αναβάθμιση της διδακτικής/μαθησιακής διαδικασίας. Το Πρόγραμμα υλοποιήθηκε σε 32 από τις 57 Διευθύνσεις Εκπαίδευσης της χώρας και επιμορφώθηκαν συνολικά 4.860 εκπαιδευτικοί. Η αξιολόγηση του Προγράμματος κατά το σχολικό έτος 2001-02 είχε διαμορφωτικό χαρακτήρα και αφορούσε στον τρόπο οργάνωσης και λειτουργίας της επιμόρφωσης. Το όλο εγχείρημα της Ενδοσχολικής Επιμόρφωσης στις ΤΠΕ σε ευρεία κλίμακα, ως καινοτόμα παρέμβαση στα ελληνικά εκπαιδευτικά δρώμενα, κρίθηκε θετικά από τους επιμορφούμενους.

ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ ΔΗΜΗΤΡΗΣ, «**Shannon Claude: ο πατέρας της θεωρίας της Πληροφορίας**», *Περισκόπιο της Επιστήμης*, τχ. 283 (2004), σσ. 51-59.

* Θεωρία της Πληροφορίας * Claude Shannon * Ιστορία των Επιστημών

— «**Sram: απειλεί το Internet με κατάρρευση;**», *Περισκόπιο της Επιστήμης*, τχ. 279 (2004), σσ. 84-91.

* Διαδίκτυο (Internet)-Κοινωνικές απόψεις * Διαδίκτυο (Internet) * Διαφήμιση-εμπόριο * Χρήστης * Ηλεκτρονικό ταχυδρομείο * Δεδομένα-Προστασία

ΞΑΝΘΙΔΟΥ ΠΗΝΕΛΟΠΗ, «**Προγράμματα Σπουδών Πληροφορικής στην Υποχρεωτική Εκπαίδευση**», *Νέα Παιδεία*, τχ. 112 (2004), σσ. 150-158.

* Πληροφορική * Υποχρεωτική Εκπαίδευση * Πρόγραμμα Σπουδών * Διαθεματική προσέγγιση * Στόχος διδασκαλίας * Ευέλικτη Ζώνη

ΠΟΛΥΚΡΑΤΗΣ ΣΤΕΛΙΟΣ, «**Ιστορική εξέλιξη των τηλεπικοινωνιών**», *Ελληνική Διεθνής Γλώσσα*, τχ. 5/57 (2004), σσ. 163-168.

* Τηλεπικοινωνία-Ιστορία * Έλληνες, Αρχαίοι * Επικοινωνία * Εφευρέσεις * Επιστημονικές ανακαλύψεις * Ευρώπη

ΤΑΣΣΙΟΣ Α., ΣΟΛΟΜΩΝΙΔΟΥ Χ., «**Σύγχρονες τάσεις στην εκπαίδευση των παιδιών στην Τεχνολογία: μια βιβλιογραφική ανασκόπηση**», *Διδασκαλία των Φυσικών Επιστημών*, τχ. 5 (2003), σσ. 6-13.

* Τεχνολογία * Μάθηση * Πρόγραμμα Σπουδών * Στάση του μαθητή * Επισκόπηση της κατάστασης ενός θέματος

ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ ΘΕΟΔΩΡΟΣ, «**Σκοπιμότητα της διδασκαλίας του μαθήματος της Τεχνολογίας στην εκπαίδευση**», *Διδασκαλία των Φυσικών Επιστημών*, τχ. 8-9 (2004), σσ. 54-59.

* Τεχνολογία * Μάθημα προγράμματος * Στρατηγική της μάθησης * Κριτικό πνεύμα * Ανάπτυξη προσωπικότητας * Σύνδεση κατάρτισης-απασχόλησης

6.6. ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ

ΑΔΑΜΟΥ-ΡΑΣΗ ΜΑΡΙΑ, «**Εκπαίδευση για την ειρήνη και τα δικαιώματα του ανθρώπου**», *Το Βήμα των Κοινωνικών Επιστημών*, τχ. 41 (2004), σσ. 135-168.

* Ειρήνη * Ανθρώπινα δικαιώματα * Ιστορία, Νεότερη-20ός αι. * Παιδαγωγικές τάσεις * Ελλάδα * Περιεχόμενο της εκπαίδευσης

- Από τα τέλη του 20ού αιώνα, οι σύγχρονες αναπτυγμένες κοινωνίες, παραπαίοντας ανάμεσα στην ανάγκη να προωθήσουν το εθνικό τους συμφέρον, να ικανοποιήσουν τις απαιτήσεις της παγκοσμιοποιημένης αγοράς και να ανταποκριθούν στις επιταγές της οικουμενικής πραγματικότητας, υποχρεώθηκαν να επαναπροσδιορίσουν το πνεύμα και τους στόχους της εκπαιδευτικής πολιτικής τους. Στο πλαίσιο αυτό, η παραδοσιακή εκπαίδευση άρχισε να διαπνέεται από τις αρχές και τα ιδεώδη της Εκπαίδευσης για την Ειρήνη και τα Δικαιώματα του Ανθρώπου και οι Κοινωνικές Σπουδές αναδείχθηκαν στα πιο ενδεδειγμένα γνωστικά αντικείμενα για την υλοποίηση των στόχων της. (Περικοπή περίληψης)

ΑΛΕΞΙΟΥ ΘΑΝΑΣΗΣ, «**Ο πολιτισμός ως σύστημα σχέσεων**», *Ο Πολίτης*, τχ. 123 (2004), σσ. 22-25.

* Πολιτισμός * Κοινωνική δομή * Πολιτιστική ταυτότητα * Πολυπολιτισμικότητα * Κοινωνική συμπεριφορά * Φιλελευθερισμός * Διομαδικές σχέσεις

ΓΑΒΡΙΗΛΙΔΗΣ ΑΚΗΣ, «**Τα ανθρώπινα δικαιώματα ως κανόνας και ως εξαίρεση**», *Θέσεις*, τχ. 89 (2004), σσ. 13-44.

* Ανθρώπινα δικαιώματα * Δημοκρατία * Ελλάδα * Δικαιοσύνη και πολιτική * Θεωρητική έρευνα

ΓΕΩΡΓΟΥΛΑΣ ΑΝΤΩΝΗΣ, «**Σχεδίασμα για τη μελέτη της ιδεολογίας στη σημερινή Ελλάδα: κοινωνικές θεωρίες και πολιτικός λόγος**», *Θέσεις*, τχ. 89 (2004), σσ. 45-74.

* Πολιτική ιδεολογία * Ελλάδα * Λόγος, Δημόσιος * Σύγχρονη έρευνα

ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΥ ΒΑΣΙΛΙΚΗ, «**Η καινοτομία ως μέσο ανάπτυξης των ανθρώπινων πόρων**», *Επιθεώρηση Εργασιακών Σχέσεων*, τχ. 34 (2004), σσ. 16-36.

* Οικονομικά * Διοίκηση επιχείρησης * Καινοτομία * Προσωπικό * Δημιουργικότητα * Εργασιακό περιβάλλον

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ (ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ), «**Αφιέρωμα: Πόλεμος, ηγεμονία και πολιτική (Μέρος Α')**», *Ελληνική Επιθεώρηση Πολιτικής Επιστήμης*, τχ. 24 (2004), σσ. 5-104.

* Πόλεμος * Παγκόσμια πολιτική * ΗΠΑ * Διεθνείς σχέσεις * Κυριαρχία * Νεωτερικότητα * Ιδεολογία * Σύγχρονη Ιστορία

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ (ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ/Επιμ.: Θωμάς Μαλουτάς), «**Αφιέρωμα: Social Change and Segregation Trends in European Cities**», *Επιθεώρηση Κοινωνικών Ερευνών*, τχ. 113 (2004), σσ. 3-212.

* Ευρώπη * Πόλη * Χωροταξία * Αστικό περιβάλλον * Κοινωνική δομή * Κατοικία * Κατανομή πληθυσμού * Κοινωνική απομόνωση * Παγκοσμιοποίηση * Κοινωνική αλλαγή * Επαγγελματική κινητικότητα * Κοινωνική ανισότητα

ΘΕΟΔΟΣΑΚΗΣ ΔΗΜΗΤΡΗΣ, «**Το σύστημα αξιών και οι τηλεοπτικές επιλογές του Έλληνα εφήβου και νέου τηλεθεατή**», *Επιθεώρηση Κοινωνικών Ερευνών*, τχ. 114 (2004), σσ. 113-146.

* Σύστημα αξιών * Έφηβος * Τηλεόραση * Επιρροή * Αποτέλεσμα έρευνας

- Στο άρθρο που ακολουθεί διερευνώνται η ιεραρχική διάρθρωση και ο προσανατολισμός των αξιών που ασπάζονται οι Έλληνες έφηβοι, ενώ παράλληλα συνεξετάζονται οι διασυνδέσεις του συστήματος αξιών με τις μεταβλητές του φύλου, της ηλικίας και της κοινωνικής καταγωγής. Ανιχνεύεται η συχνότητα με την οποία εμφανίζονται οι παραδοσιακές αξίες, όσο και η εισροή νεωτερικών στοιχείων μέσα στον αξιολογικό κώδικα της νέας γενιάς. Συνάμα, γίνεται προσπάθεια να διερευνηθεί αν οι τηλεοπτικές προτιμήσεις των νεαρών τηλεθεατών και τα κριτήρια των τηλεοπτικών τους επιλογών συσχετίζονται με το σύστημα αξιών το οποίο γίνεται αποδεκτό.

ΚΑΠΛΑΝΙ ΓΚΑΖΙ, «**Ο αόρατος άνθρωπος και η ρατσιστική βία**», *Σύγχρονα Θέματα*, τχ. 87 (2004), σσ. 8-11.

* Ελλάδα * Μετανάστης * Ενσωμάτωση * Αλβανοί * Φυλετικές διακρίσεις

ΚΑΡΑΚΙΟΥΛΑΦΗ ΧΡΙΣΤΙΝΑ, «**Εργασιακές σχέσεις: η διαμόρφωση και η εξέλιξη ενός επιστημονικού πεδίου**», *Το Βήμα των Κοινωνικών Επιστημών*, τχ. 41 (2004), σσ. 25-50.

* Σχέσεις εργασίας * Ιστορία των Επιστημών * Διεπιστημονικότητα * Σύγχρονη έρευνα

- Στο άρθρο αυτό επιχειρείται η σκιαγράφηση των όρων διαμόρφωσης και της εξέλιξης του πεδίου των εργασιακών σχέσεων, καθώς και η ανάδειξη ορισμένων χαρακτηριστικών που νοούνται και ως «αδυναμίες» του πεδίου: πολυεπιστημονικότητα και αδυναμία θρωρτικοποίησης, δυσκολία οριοθέτησης του (ή των) αντικειμένου (-ων) του και αυτονόμησης έναντι άλλων όμορων επιστημονικών πεδίων. Πρωτεύων στόχος είναι να διερευνηθεί εάν οι εργασιακές σχέσεις μπορούν να βοηθούν ως ένα αυτόνομο επιστημονικό πεδίο ή απλά ως μια επιστήμη που είναι το παρακλάδι ή βρίσκεται στο σταυροδρόμι άλλων επιστημών.

ΚΑΡΒΟΥΝΑΡΑΚΗΣ ΘΕΟΔΩΡΟΣ, «**Μετακινήσεις πληθυσμών στον πόλεμο και την ειρήνη στην Ευρώπη του 20ού αιώνα: μία επισκόπηση**», *Το Βήμα των Κοινωνικών Επιστημών*, τχ. 40 (2004), σσ. 79-100.

* Μεταναστευτική διακίνηση * Ευρώπη-Ιστορία-20ός αι. * Ευρωπαϊκή Ένωση-Αποδημία και εποίκηση * Πολιτική της κοινότητας * Επισκόπηση της κατάστασης ενός θέματος

- Εξετάζεται διαχρονικά το φαινόμενο της μετακίνησης πληθυσμών εντός και προς την Ευρωπαϊκή Ήπειρο, από την εποχή της εκβιομηχάνισης ως το τέλος του 20ού αιώνα. Επισημαίνονται τα διάφορα αίτια του φαινομένου, το εκούσιο ή ακούσιο και ο τρόπος της μετακίνησης. Ερευνάται επίσης η προέλευση των μετακινουμένων, το καθεστώς και η τύχη τους στις χώρες προορισμού. Αντικείμενο ιδιαίτερης μνείας αποτελεί η Ελλάδα, αρχικά ως χώρα προέλευσης και αργότερα ως χώρα προορισμού μεταναστών. Τέλος παρουσιάζονται οι επιπτώσεις από την κατάρρευση του υπαρκτού σοσιαλισμού στην ανατολική Ευρώπη, καθώς και η στάση της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε θέματα εισόδου, εγκατάστασης και μετακίνησης αλλοδαπών στην επικράτεια των χωρών-μελών της. (Περικοπή περίληψης)

ΚΑΡΚΑΤΣΟΥΛΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ, «**Η ποιότητα των δημοσίων υπηρεσιών ως δημόσια πολιτική: η αναβάθμιση της ποιότητας του “διοικητικού προϊόντος” εξαρτάται και προϋποθέτει την κατάρτιση της ανάλογης δημόσιας πολιτικής**», *Δημόσιος Τομέας*, τχ. 208 (2004), σσ. 26-29.

* Ελλάδα-Πολιτική και διακυβέρνηση * Δημόσιες υπηρεσίες, οργανισμοί και επιχειρήσεις * Οργάνωση * Γραφειοκρατία * Καινοτομία

ΚΟΝΔΥΛΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ (Επιμ.: Ευάγγελος Γκανάς), «**Ταυτότητα, ισχύς, πολιτισμός (πενήντα δελτία)**», *Νέα Εστία*, τχ. 1769 (2004), σσ. 6-20.

* Κονδύλης, Παναγιώτης (1943-1998) * Κοινωνιολογία * Επιστήμονες, Έλληνες * Κοινωνική ταυτότητα * Εξουσία (Κοινωνικές Επιστήμες) * Πολιτισμός

ΚΟΝΤΟΓΙΑΝΝΗ ΒΑΣ., «**Διαπολιτισμός και κοινωνικές ενδοομάδες**», *Παιδαγωγικό Βήμα Αιγαίου*, τχ. 53 (2004), σσ. 28-33.

* Πολυπολιτισμικότητα * Κοινωνική δομή * Κοινωνικές ομάδες * Πολιτιστική συμπεριφορά * Πολιτιστική υποδομή και πλαίσιο * Σύγχρονη έρευνα

ΚΟΥΡΗΣ ΓΑΒΡΙΗΛ, «**Η μεταρρύθμιση του κοινωνικού κράτους στην Ελλάδα**», *Δημόσιος Τομέας*, τχ. 203 (2004), σσ. 32-33.

* Ελλάδα-Κοινωνική πολιτική * Κοινωνική πρόνοια * Κοινωνικά προβλήματα

ΛΑΪΝΑΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ, «**Η συμβολή της εκπαίδευσης στην ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού**», *Το Βήμα των Κοινωνικών Επιστημών*, τχ. 41 (2004), σσ. 113-133.

* Σύστημα εκπαίδευσης * Αγορά εργασίας * Αλληλεγγύη * Οικονομική ανάπτυξη * Παραγωγικότητα εργασίας * Σύγχρονη έρευνα

- Στην εργασία αυτή επιχειρείται μία επισκόπηση της συμβολής της εκπαίδευσης στην ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού. Το θέμα αυτό προσείλκυσε το συστηματικό ενδιαφέρον των κοινωνικών επιστημόνων μετά το δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο, οπότε και διατυπώθηκε η θεωρία του ανθρώπινου κεφαλαίου. Σύμφωνα με αυτή, οι δαπάνες για την εκπαίδευση αποτελούν επένδυση και οι αυξημένες απολαβές από την εργασία των εργαζομένων που έχουν υψηλότερο επίπεδο εκπαίδευσης, θεωρούνται αποτέλεσμα της αύξησης της παραγωγικότητάς τους διαμέσου της εκπαιδευτικής διαδικασίας. (Περικοπή περίληψης)

ΛΙΑΝΟΣ ΑΝΤΩΝΗΣ, «**Περιφερειακή αποκέντρωση και τοπική ανάπτυξη**», *Δημόσιος Τομέας*, τχ. 213 (2004), σσ. 30-32.

* Τοπική αυτοδιοίκηση * Ευρωπαϊκή Ένωση * Αποκέντρωση στη διοίκηση * Περιφερειακός προγραμματισμός * Τοπική ανάπτυξη

ΛΙΒΑΝΟΣ ΗΛΙΑΣ, ΚΑΒΡΟΥΛΑΚΗ ΤΑΝΙΑ, «**Αγορά εργασίας 1981-2001: τάσεις και χαρακτηριστικά**», *Επιθεώρηση Εργασιακών Σχέσεων*, τχ. 34 (2004), σσ. 27-42.

* Αγορά εργασίας * Ελλάδα * Πληθυσμός * Απασχόληση * Ανεργία * Στατιστικά δεδομένα

ΛΙΟΝΑΡΑΚΗΣ ΝΙΚΗΤΑΣ, «**31.585 οι διεθνείς μη κυβερνητικές οργανώσεις στην Ελλάδα: κι όμως η κοινωνία των πολιτών είναι πολύ μεγαλύτερη απ' ό,τι πιστεύουμε**», *Δημόσιος Τομέας*, τχ. 206 (2004), σσ. 28-29.

* Μη κυβερνητικός οργανισμός * Ελλάδα * Κοινωνία των πολιτών * Πολιτική συμπεριφορά * Διεθνείς σχέσεις

ΜΑΡΑΝΤΟΣ ΠΑΥΛΟΣ, ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ ΑΣΠΑΣΙΑ, «**Αριστοτέλους "Πολιτικά": πόλη-πολίτης-πολιτική-πολίτευμα-πολιτικός. Ιδέες διαχρονικές και επίκαιρες**», *Νέα Παιδεία*, τχ. 111 (2004), σσ. 49-63.

* Αριστοτέλης (384-322)-Ερμηνεία και κριτική * Πόλεις-κράτη * Πολιτική επιστήμη-Φιλοσοφία * Αξίες Ηθικές

ΜΕΝΤΖΕΛΟΣ ΑΝΔΡΕΑΣ, ΒΙΤΣΕΝΤΖΑΤΟΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ, «Πρόσφυγες και μετανάστευση», *Επιθεώρηση Εργασιακών Σχέσεων*, τχ. 33 (2004), σσ. 81-94.

* Πρόσφυγας * Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών * Διεθνής συμφωνία * Ευρωπαϊκή Ένωση-Δίκαιο και νομοθεσία * Ελλάδα * Νομοθεσία

ΜΗΛΙΟΣ ΓΙΑΝΝΗΣ, «Το Κεφάλαιο του Καρλ Μαρξ μετά τον Αλτουσέρ», *Θέσεις*, τχ. 86 (2004), σσ. 13-30.

* Μαρξιστική Οικονομική * Althusser, Louis (1918-) * Marx, Karl (1818-1883) * Κεφαλαιοκρατία * Χρήμα * Αξία * Σύγχρονη έρευνα

ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ, «Οι επιπτώσεις της αναθεώρησης του συντάγματος στα πολιτικά δικαιώματα των δημοσίων υπαλλήλων», *Διοικητική Ενημέρωση*, τχ. 29 (2004), σσ. 17-43.

* Σύνταγμα * Δημόσιοι υπάλληλοι * Πολιτικά δικαιώματα * Ελλάδα * Συνταγματική ιστορία

ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ ΝΙΚΟΣ, «Η βία της ανεργίας και η οδύνη των ανέργων», *Σύγχρονη Εκπαίδευση*, τχ. 135 (2004), σσ. 33-54.

* Κοινωνιολογία * Αγορά εργασίας * Άνεργος * Ανάγκη * Κοινωνική συμπεριφορά

ΠΑΝΟΥΣΗΣ ΓΙΑΝΝΗΣ, «Κοινωνικός αποκλεισμός και κοινωνικοί αποκλειστές», *Κοινωνική Εργασία*, τχ. 73 (2004), σσ. 9-14.

* Κοινωνικός αποκλεισμός * Παγκοσμιοποίηση * Κοινωνική ανισότητα * Φτώχεια * Κοινωνική σύγκρουση * Κρίση του πολιτισμού

ΠΑΝΤΑΖΟΠΟΥΛΟΣ ΑΝΔΡΕΑΣ, «Εθνοτικός ρατσισμός», *Σύγχρονα Θέματα*, τχ. 87 (2004), σσ. 4-7.

* Ελλάδα * Αλβανοί * Εθνικισμός * Φυλετικές διακρίσεις * Μετανάστης

ΠΑΠΑΓΑΡΥΦΑΛΛΟΥ ΓΙΑΝΝΗΣ, «Η σύγκρουση των πολιτισμών και τα ανθρώπινα δικαιώματα», *Το Βήμα των Κοινωνικών Επιστημών*, τχ. 38 (2004), σσ. 187-198.

* Πολιτισμός * Ανατολή και Δύση * Σύγκρουση * Ανθρώπινα δικαιώματα * Δημοκρατία * Πολιτική φιλοσοφία

- Το άρθρο αυτό αναφέρεται στη θεωρία της Σύγκρουσης των Πολιτισμών και τη θέση που καταλαμβάνει στο πλαίσιο της η αρχή των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Ως αντίβαρο της πολιτισμικά περιορισμένης αντίληψης που έχει ο Χάντινγκτον για τα ανθρώπινα δικαιώματα, αναπτύσσεται η έννοια του ανθρώπου ως φορέα δικαιωμάτων ανεξαρτήτως φύλου, φυλής, τάξης ή θρησκείας.

ΠΑΠΑΔΟΓΙΑΝΝΑΚΗΣ ΜΙΧΑΗΛ, ΚΙΑΧΑΚΗ ΧΡΙΣΤΙΝΑ, «Η διδασκαλία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στο ελληνικό σχολείο», *Ελληνοχριστιανική Αγωγή*, τχ. 513 (2004), σσ. 207-210.

* Ανθρώπινα δικαιώματα * Πολιτιστική ταυτότητα * Ελλάδα * Δημοτικό σχολείο * Πρόγραμμα Σπουδών

ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ ΔΗΜ., «Η πολιτική-Ο πολίτης-Ο πολιτικός: έννοια, γνωρίσματα, ιδιότητες», *Ελληνοχριστιανική Αγωγή*, τχ. 512 (2004), σσ. 177-182.

* Πολιτική * Έλληνες, Αρχαίοι * Φιλοσοφία, Αρχαία ελληνική * Δημοκρατία * Πολιτική συμπεριφορά * Πολιτική και ηθική

ΠΑΠΑΝΑΣΤΑΣΟΠΟΥΛΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ, «**Η ευσύννοπος κυβέρνηση: σκέψεις και προτάσεις για ένα πρόγραμμα πολιτικού αναστοχασμού και ριζικής αναδιάταξης της κυβερνητικής οργάνωσης**», *Δημόσιος Τομέας*, τχ. 210 (2004), σσ. 36-37.

* Πολιτικές Επιστήμες * Κυβέρνηση * Υπουργείο * Οργάνωση

ΠΑΠΑΝΑΣΤΑΣΟΠΟΥΛΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ, ΠΑΠΑΝΑΣΤΑΣΟΠΟΥΛΟΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ, «**Ο κοινωνικός καταμερισμός της εργασίας κατά τον Εμίλ Ντυρκέμ**», *Επιθεώρηση Εργασιακών Σχέσεων*, τχ. 35 (2004), σσ. 53-61.

* Κοινωνιολογία * Durkheim, Emile (1858-1917) * Καταμερισμός εργασίας * Θεωρία της επιστήμης * Μεθοδολογία

ΠΑΤΡΩΝΗΣ ΒΑΣΙΛΗΣ, ΛΙΑΡΓΚΟΒΑΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ, «**Κοινωνική ενσωμάτωση και οικονομική πολιτική στα χρόνια της δικτατορίας στην Ελλάδα, 1967-1974: ο ειδικός ρόλος του αγροτικού τομέα**», *Ελληνική Επιθεώρηση Πολιτικής Επιστήμης*, τχ. 23 (2004), σσ. 107-137.

* Ελλάδα-Ιστορία-1967-1974 * Οικονομικές συνθήκες * Οικονομική πολιτική * Κοινωνική πολιτική * Γεωργία * Οικονομική ύφεση

- Το άρθρο αυτό εξετάζει την οικονομική πολιτική που ακολουθήθηκε κατά τη διάρκεια της επτάχρονης δικτατορίας στην Ελλάδα. Διαπιστώνεται ότι αυτή ουσιαστικά συνέχισε και ολοκλήρωσε τη διαδικασία της ταχείας εκβιομηχάνισης, που είχε αρχίσει νωρίτερα. Στόχος του καθεστώτος ήταν οι γρήγοροι ρυθμοί βιομηχανικής ανάπτυξης με κύριο μοχλό το ξένο κεφάλαιο και την ιδιωτική πρωτοβουλία και την υπαγωγή του αγροτικού τομέα στο ρόλο «συμπληρώματος» της αναπτυξιακής διαδικασίας.

ΠΑΤΡΩΝΗΣ ΒΑΣΙΛΗΣ, ΜΑΥΡΕΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ, «**Αγροτικός κόσμος και ιδεολογικοπολιτικά ρεύματα στην Ελλάδα του μεσοπολέμου**», *Το Βήμα των Κοινωνικών Επιστημών*, τχ. 40 (2004), σσ. 51-78.

* Κοινωνιολογία, Αγροτική * Ελλάδα-Ιστορία-1922-1940 * Αγρότες * Ιδεολογία * Οικονομική ανάπτυξη-Κοινωνικές απόψεις

- Κατά την εξέλιξη της αγροτικής μεταρρύθμισης την περίοδο του μεσοπολέμου διαπιστώθηκε στην Ελλάδα μία διεύρυνση του αγροτικού χώρου με κύριο αντίκτυπο στην αύξηση της καλλιεργήσιμης γης, της αγροτικής παραγωγής και του γεωργικού πληθυσμού. Παράλληλα, όμως, αναδείχθηκαν σημαντικά προβλήματα, όπως η ανεπάρκεια πλέον του γεωργικού εδάφους σε συνδυασμό με τη γεωργική κρίση, που εμφανίστηκε στα μέσα περίπου της μεσοπολεμικής περιόδου. Το άρθρο αυτό αναφέρεται στις σημαντικότερες θέσεις που διατυπώθηκαν κατά τη μεσοπολεμική περίοδο με επίκεντρο την εξέλιξη της αγροτικής μεταρρύθμισης, την αγροτική ανάπτυξη και κυρίως, την πρωτεύουσα θέση του αγρότη μέσα στην ελληνική οικονομία και κοινωνία.

ΠΑΥΛΙΔΗΣ ΠΕΡΙΚΛΗΣ, «**Το γίνεσθαι της ιδεολογίας και η εκπαιδευτική θεσμικότητα**», *Το Βήμα των Κοινωνικών Επιστημών*, τχ. 41 (2004), σσ. 65-88.

* Ιδεολογία * Σύστημα εκπαίδευσης * Κοινωνικές τάξεις * Κοινωνική ανισότητα * Θεωρητική έρευνα

- Αρκετοί ερευνητές υιοθετούν την αντίληψη περί σκόπιμης και οργανωμένης διαδικασίας διάδοσης-επιβολής της ιδεολογίας της άρχουσας τάξης, διαμέσου ειδικών μηχανισμών, με προεξάρχοντα αυτόν της εκπαίδευσης. Στο παρόν άρθρο το γίνεσθαι της κυρίαρχης ιδεολογίας παρουσιάζεται ως διαδικασία σύμφυτη με τη διαμόρφωση του κοινού νου. Καταδεικνύεται ότι η

κυρίαρχη ιδεολογία συγκροτείται από όλα τα μέλη της κοινωνίας τα οποία, στο επίπεδο του κοινού νου, αντιλαμβάνονται τις κυρίαρχες κοινωνικές σχέσεις ως φυσικές και αναλλοίωτες. Η κυρίαρχη ιδεολογία, στο βαθμό που αυτή εκφράζεται μέσα από τις γνώσεις που διαδίδει η εκπαιδευτική θεσμικότητα, συνιστά επεξεργασμένη μορφή των ιδεολογημάτων του κοινού νου.

ΡΟΜΠΟΤΗΣ ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ, «Ψήφος με...το βόλι: μια αναφορά στη μουσική ψηφοφορία με σφαιρίδια. Η διαδικασία της εκλογής στην περίοδο 1864-1926», *Δημόσιος Τομέας*, τχ. 205 (2004), σσ. 29-31.

* Εκλογές-Ιστορία * Ελλάδα-Πολιτική και διακυβέρνηση-19ος-20ός αι. * Ψηφοφορία * Πολιτική, Πρακτική * Πολιτική διαφθορά

ΣΥΓΧΡΟΝΑ ΘΕΜΑΤΑ (ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ), «Αφιέρωμα: Αθλητισμός-Κοινωνικές χρήσεις και διαχείριση», *Σύγχρονα Θέματα*, τχ. 85 (2004), σσ. 10-83.

* Αθλητισμός * Ολυμπιακοί αγώνες-Ιστορία * Βία στον αθλητισμό * Διομαδικές σχέσεις * Πολιτική Κοινωνιολογία * Κοινωνική Ψυχολογία * Σύγχρονη έρευνα * Αθλητές * Νέγρα * Φυλετικές διακρίσεις * Γυναικείο φύλο * Μέσα Μαζικής Επικοινωνίας

ΤΗΛΙΚΙΔΟΥ-ΣΤΟΓΙΑΝΝΗ ΕΙΡΗΝΗ Ι., «Μεταμοντέρνα ή αιώνια αγορά; Η περίπτωση της Ελλάδας», *Το Βήμα των Κοινωνικών Επιστημών*, τχ. 41 (2004), σσ. 5-24.

* Οικονομία * Μάρκετινγκ * Μεταμοντερνισμός * Καταναλωτές * Συμπεριφορά * Ελλάδα

- Παρουσιάζονται οι μεταμοντέρνες καταστάσεις της υπερπραγματικότητας, της αποσπασματικότητας, της αντιστροφής του υποκειμένου, των παράδοξων αντιπαραθέσεων, της έμφασης στη φόρμα-σιλ, της απώλειας δέσμευσης, της ανεκτικότητας. Γίνεται προσπάθεια ανάγνωσης της αγοράς και της κατανάλωσης στην Ελλάδα μέσα από την οπτική της μεταμοντέρνας θεώρησης. Παρατίθενται κριτικά σχόλια με στόχο την προσέγγιση του ερωτήματος, εάν η αγορά μπορεί να χαρακτηριστεί μεταμοντέρνα ή απλώς αιώνια, διαρκώς εξελισσόμενη μέσα σε πλήθος αντιθέσεων.

ΤΟ ΒΗΜΑ ΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ (ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ), «Αφιέρωμα: Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης», *Το Βήμα των Κοινωνικών Επιστημών*, τχ. 39 (2004), σσ. 7-196.

* Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης * Ιστορία * Ελλάδα * Πολιτική έρευνας * Επιστήμονες, Έλληνες * Θεωρία της επιστήμης * Μεθοδολογία * Στόχοι της εκπαίδευσης * Επισκόπηση της κατάστασης ενός θέματος

ΤΣΙΛΙΓΙΑΝΝΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ, «ΜΜΕ και καθορισμός της θεματολογίας του κοινού: η τρέχουσα θεωρητική συζήτηση», *Ελληνική Επιθεώρηση Πολιτικής Επιστήμης*, τχ. 23 (2004), σσ. 88-106.

* Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης * Ειδησεογραφία * Κοινή γνώμη * Σύγχρονη έρευνα

- Το παρόν άρθρο επιχειρεί μια συνοπτική επισκόπηση της επιστημονικής συζήτησης για τις επιδράσεις της ημερήσιας διάταξης των ΜΜΕ στο κοινό. Περιγράφονται οι βασικές έννοιες που συγκροτούν το θεωρητικό πλαίσιο του παραδείγματος και οι κύριες αναλυτικές διακρίσεις για τη μελέτη της διαδικασίας καθορισμού της θεματολογίας. Καταγράφονται οι κύριοι εξωγενείς και παρεμβαίνοντες παράγοντες που περιορίζουν ή ενισχύουν την επίδραση των ΜΜΕ στις θεματολογικές προτεραιότητες του κοινού. Η παρουσίαση ολοκληρώνεται με την αναφορά στις προοπτικές που διαγράφονται σε ό,τι αφορά τη συζήτηση για τη σχέση των δύο θεματολογιών, δίνοντας έμφαση σε ερευνητικά ερωτήματα σχετικά με τη διαδικασία και το επίπεδο εκδήλωσης των επιδράσεων καθώς και σε μεθοδολογικές στρατηγικές για την περαιτέρω διερεύνηση της σχέσης αυτής.

ΤΣΙΠΡΑΣ ΓΙΩΡΓΟΣ, «Από την οικουμενική διακήρυξη του ΟΗΕ στη Σύμβαση της Ρώμης και το Ευρωσύνταγμα», *Θέσεις*, τχ. 88 (2004), σσ. 47-60.

* Ανθρώπινα δικαιώματα * ΟΗΕ * Ευρωπαϊκή Ένωση * Συνθήκες * Υλικό αναφοράς

WELZER-LANG, DANIEL, ΜΕΪΔΑΝΗ ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ, ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΧΡΥΣΟΒΑΛΑΝΤΗΣ, «Ισότητα των φύλων και αντιστάσεις των ανδρών στις αλλαγές», *Το Βήμα των Κοινωνικών Επιστημών*, τχ. 41 (2004), σσ. 169-194.

* Άνδρας και γυναίκα-Σχέσεις * Ισότητα * Ανδρικό φύλο * Αντίσταση στις αλλαγές * Ευρώπη * Σύγχρονη έρευνα

- Το παρόν άρθρο αποτελεί τη θεωρητική θεμελίωση μιας ευρωπαϊκής έρευνας, που πραγματοποιήθηκε σε τρεις χώρες (Ελλάδα, Γαλλία, Βέλγιο) το 2003-2004, με θέμα τις αντιστάσεις των ανδρών στην προοπτική ισότητας των δύο φύλων. Οι συγγραφείς, στηριζόμενοι στην κριτική μελέτη προγενέστερων εμπειρικών ερευνών αναφορικά με τη δόμηση των κοινωνικών σχέσεων των φύλων, διαμορφώνουν το θεωρητικό πλαίσιο της έρευνας, διατυπώνουν τις υποθέσεις και επιχειρούν να ορίσουν την έννοια των «ανδρικών αντιστάσεων». Στόχος της έρευνας ήταν η διερεύνηση των σχέσεων μεταξύ κοινωνικού φύλου και θεσμών, καθώς και η κατανόηση της κοινωνικής μορφοποίησης (construction sociale) των φύλων στην καθημερινή ζωή.

ΧΑΛΑΖΙΑΣ ΧΡΗΣΤΟΣ, «Τα συνδικάτα, η οικονομία και ο εργοδότης», *Επιθεώρηση Εργασιακών Σχέσεων*, τχ. 35 (2004), σσ. 43-52.

* Συνδικάτο * Εργάτης * Εργοδότης * Σχέσεις εργασίας * Κοινωνική εγγύηση * Οικονομική ανάπτυξη

ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΣ ΔΗΜΗΤΡΗΣ, «Περιπέτειες της ελληνικής ιθαγένειας: ποιός (δεν) έχει τα “προσόντα” να είναι Έλληνας;», *Θέσεις*, τχ. 87 (2004), σσ. 61-90.

* Ιθαγένεια-Δίκαιο και Νομοθεσία * Ελλάδα-Πολιτική και διακυβέρνηση * Παλιννόστηση * Ελλάδα * Ιστορία, Νεότερη

ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΣ ΔΗΜΗΤΡΗΣ, ΔΙΑΜΑΝΤΟΥΡΟΣ ΝΙΚΗΦΟΡΟΣ, «Παραδοσιακοί μηχανισμοί προστασίας των ανθρώπινων δικαιωμάτων και ο ανερχόμενος ρόλος της διαμεσολάβησης στη Νοτιοανατολική Ευρώπη», *Ελληνική Επιθεώρηση Πολιτικής Επιστήμης*, τχ. 23 (2004), σσ. 5-17.

* Πολιτικές Επιστήμες * Ανθρώπινα δικαιώματα * Ευρώπη, Νοτιοανατολική * Σύνταγμα * Δημοκρατία * Συνήγορος του Πολίτη

6.7. ΦΥΣΙΚΗ ΑΓΩΓΗ

ΔΕΤΣΗ ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ, «Ο...χημικός πόλεμος στον αθλητισμό», *Χημικά Χρονικά*, τχ. 5-6 (2004), σσ. 50-53.

* Αθλητές * Ντόπινγκ στον αθλητισμό * Φαρμακοχημεία * Μέτρηση

- Η χρήση ουσιών και μεθόδων για την ενίσχυση της αθλητικής επίδοσης αποτελεί ένα από τα σημαντικότερα προβλήματα του αθλητισμού. Στην εργασία αυτή παρουσιάζονται οι κυριότερες κατηγορίες απαγορευμένων ουσιών και μεθόδων όπως επίσης και οι πιο πρόσφατες εξελίξεις στις αναλυτικές τεχνικές που χρησιμοποιούνται για την ανίχνευση και τη μέτρησή τους.

ΚΑΣΣΑΡΗΣ Β., ΑΛΜΠΑΝΙΔΗΣ Ε., «Η κολύμβηση και οι λεμβοδρομίες ως κινητικές δεξιότητες και αγωνιστικές δραστηριότητες στην Αρχαία Ελλάδα», *Άθληση και Κοινωνία*, τχ. 37 (2004), σσ. 9-12.

* Αθλητισμός, Αρχαίος ελληνικός-Ιστορία-Πηγές * Κινητική δραστηριότητα * Κολύμβηση * Κωπηλασία

- Σκοπός της μελέτης είναι η συλλογή και επεξεργασία στοιχείων σχετικά με την κολύμβηση και τις λεμβοδρομίες στην αρχαία Ελλάδα. Ως πηγές χρησιμοποιήθηκαν οι αρχαίες φιλολογικές μαρτυρίες, οι επιγραφές και τα σχετικά αρχαιολογικά ευρήματα. Από την ανάλυση και επεξεργασία των πηγών προέκυψε πως η κολύμβηση και οι αγώνες πλοίων έτυχαν ιδιαίτερης αναγνώρισης στον αρχαιοελληνικό κόσμο. Χρησιμοποιήθηκαν ως μέσα αγωγής παιδών και εφήβων και προστέθηκαν ως αγωνιστικές δραστηριότητες σε ένα μικρό αριθμό τοπικών αγώνων. Ποτέ όμως, κολύμβηση και λεμβοδρομία, δεν κατάφεραν να συμπεριληφθούν στο πρόγραμμα των μεγάλων πανελλήνιων αγώνων και να τύχουν έτσι μεγαλύτερης αναγνώρισης, πιθανότατα γιατί απαιτούνταν ιδιαίτεροι χώροι οι οποίοι δεν ήταν διαθέσιμοι την εποχή εκείνη.

ΛΑΖΑΡΑΚΗ ΝΟΤΑ, «Ο ολυμπιακός πρωταθλητής», *Περισκόπιο της Επιστήμης*, τχ. 283 (2004), σσ. 18-34.

* Ντόπινγκ στον αθλητισμό * Ολυμπιακοί αγώνες * Αθλήματα-Δίκαιο και νομοθεσία * Φαρμακευτική βιομηχανία και εμπόριο

ΛΑΛΙΩΤΟΥ ΕΦΗ, «Σχέδιο Εργασίας βασισμένο στο κείμενο του πολυθεματικού βιβλίου γυμνασίου «Οι Ολυμπιακοί αγώνες του 2004»», *Τα Εκπαιδευτικά*, τχ. 71-72 (2004), σσ. 135-144.

* Πρώτος κύκλος Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης * Διδακτικό βιβλίο * Αθλητισμός * Ολυμπιακοί αγώνες * Προετοιμασία μαθήματος

ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ, «Παιχνίδια και αγώνες, αξίες και κανόνες: σκέψεις για την ηθική συνάφεια του αθλητισμού σήμερα», *Νέα Εστία*, τχ. 1769 (2004), σσ. 88-101.

* Αθλητισμός-Κοινωνικές απόψεις * Αθλήματα-Δίκαιο και νομοθεσία * Αθλήματα και κράτος * Αθλητές * Πολιτισμός, Σύγχρονος * Ηθική αξία

ΣΙΝΑΝΙΔΟΥ ΜΑΡΙΑ Δ., «Συγκριτική μελέτη της επίδοσης στη Φυσική Αγωγή: πлагίωση (προτίμηση χεριού) σε μαθητές 6-11 ετών στην Αθήνα», *Το Σχολείο και το Σπίτι*, τχ. 6-7/461-462 (2004), σσ. 281-286.

* Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση * Επίδοση * Μαθητής * Αριστεροχειρία * Συγκριτική έρευνα * Αθήνα

TIETZEL, MANFRED; MÜLLER, CHRISTIAN, «The Peculiar Economics of Doping in Sports», *Το Βήμα των Κοινωνικών Επιστημών*, τχ. 37 (2004), σσ. 117-133.

* Ντόπινγκ στον αθλητισμό * Αθλητές * Αθλήματα-Δίκαιο και νομοθεσία

- The problem of doping in sports consists of a social dilemma situation in which, in equilibrium, each athlete consumes doping means although each one would be better off if everybody gave up taking performance-stimulating drugs. Based on a rational-choice analysis, a proposal which focuses on the “demand side” of the problem is launched on how this dilemma may be overcome. An abstract, non-enumerative definition of the doping offence is put forward which classifies all substances enhancing the athletes’ performance and damaging their health as doping means. In a multilateral “fairness compact” among all participants involved, sports associations and promoters would have to commit themselves on a life-long suspension of all

athletes tested positively. Sponsors would have to provide the financial basis for an independent monitoring and enforcement agency. It is argued that this proposal not only drains the doping problem in an incentive-compatible way but also avoids the inefficiencies and inhuman consequences of actual doping practices.

ΧΑΤΖΗΧΑΡΙΣΤΟΣ ΔΗΜΗΤΡΗΣ, «Φυσική Αγωγή... παρασάγγες από τις ανάγκες των παιδιών και των νέων», *Θέματα Παιδείας*, τχ. 17-18 (2004), σσ. 119-123.

* Σχολείο * Αθλητισμός * Πρόγραμμα Σπουδών * Υγεία * Ανάπτυξη προσωπικότητας * Στόχος διδασκαλίας

6.8. ΞΕΝΕΣ ΓΛΩΣΣΕΣ

ΑΥΓΟΥΛΑ, ΟΥΡΑΝΙΑ, «Van Gogh: son art, sa maladie», *Contact*⁺, τχ. 26 (2004), σσ. 18-19.

* Gogh, Vincent van (1853-1890) * Ζωγραφική-19ος αι. * Ζωγράφοι * Βιογράφοι

ΒΑΛΙΟΥ HELEN, «ESP Teacher Education and the Role of Specialized Knowledge», *Aspects Today*, τχ. 2 (2004), σσ. 43-46.

* Αγγλική γλώσσα * Γνώση * Εκπαίδευση καθηγητών

ΒΑΛΟΥΡΔΙ, ΑΜΑΛΙΑ, «Five Years without Iris: A Study on Murdoch's Thought Presentation Technique», *Aspects Today*, τχ. 2 (2004), σσ. 39-42.

* Murdoch, Iris (1919-1999) * Λογοτεχνία, Σύγχρονη-20ός αι. * Ήρωες στη λογοτεχνία * Κριτική

ΓΡΙΒΑ ΕΛΕΝΗ, ΤΣΑΚΙΡΙΔΟΥ ΕΛΕΝΗ, ΠΑΠΑΚΩΣΤΑ ΒΑΣΙΛΙΚΗ, «Απόψεις και θέσεις των μαθητών του λυκείου για το μάθημα της Αγγλικής γλώσσας», *Σύγχρονη Εκπαίδευση*, τχ. 135 (2004), σσ. 89-106.

* Αγγλική γλώσσα * Δεύτερος κύκλος Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης * Εκπαιδευτική νομοθεσία * Παράθεση * Στάση του μαθητή * Αποτέλεσμα έρευνας

CHRISTODOULOU, NICOS, «Honoré de Balzac-Eugénie Grandet», *Contact*⁺, τχ. 26 (2004), σσ. 32-37.

* Balzac, Honoré de (1799-1850) * Λογοτέχνες, Γάλλοι * Λογοτεχνία και κοινωνία * Ευρώπη-Πολιτισμός

CHRYSHOCHOOS, JOSEPH E., «The CEF, 2001 within the Greek Context», *Aspects Today*, τχ. 4 (2004), σσ. 22-27.

* Ευρωπαϊκή Ένωση * Ελλάδα * Εκμάθηση γλωσσών * Διδακτική * Αξιολόγηση * Εκπαιδευτική νομοθεσία

— «The Impact of the KGP Examination of Foreign Language Education in Greece», *Aspects Today*, τχ. 2 (2004), σσ. 12-16.

* Πιστοποιητικό γλωσσομάθειας * Δημόσια εκπαίδευση * Πρόγραμμα Σπουδών * Διδακτική * Αλληλενέργεια

ΕΦΤΗΥΜΙΟΥ, ΛΟΥΚΙΑ, «**Genre et culture: La perspective du genre dans l' enseignement culturel du F.L.E.**», *Contact*⁺, τχ. 25 (2004), σσ. 22-35.

* Γαλλική γλώσσα * Διδακτικά βοηθήματα * Γυναικείο φύλο * Ρόλος των φύλων * Στερεότυπο

ΖΑΦΕΙΡΗ-ΤΣΑΜΑΛΑΚΟΥ ΜΑΚΡΙΝΑ, «**Η σημασία της διγλωσσίας στη διδασκαλία της γλώσσας καθώς και στην εκμάθηση της γλώσσας**», *Τα Εκπαιδευτικά*, τχ. 71-72 (2004), σσ. 200-208.

* Διγλωσσία * Παιδί * Σχέση καθηγητή-μαθητή * Εκμάθηση γλωσσών * Μέθοδος διδασκαλίας

ΖΩΗ ΕΛΕΝΗ, «**Σχολικός επαγγελματικός προσανατολισμός μέσα από το μάθημα της Αγγλικής γλώσσας**», *Aspects Today*, τχ. 2 (2004), σσ. 33-35.

* Διαθεματικότητα * Επαγγελματικός Προσανατολισμός * Αγγλική γλώσσα

ΓΑΛΑΝΙ, CHRYSOULA, «**L' élaboration d' un journal dans le cadre d' un projet pédagogique**», *Contact*⁺, τχ. 25 (2004), σσ. 36-37.

* Πρώτος κύκλος Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης * Γαλλική γλώσσα * Σχολικό περιοδικό * Δημιουργικές δραστηριότητες

ΚΑΠΕΖΑΝΟΥ ΟΛΥΜΠΙΑ, «**Η πορεία του μαθήματος της Γερμανικής γλώσσας στην ελληνική δημοσία Μέση Εκπαίδευση**», *Σύγχρονη Εκπαίδευση*, τχ. 137 (2004), σσ. 80-90.

* Γερμανική γλώσσα * Ιστορία της εκπαίδευσης * Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση * Εκπαιδευτική πολιτική * Στατιστικά δεδομένα * Εκπαιδευτικό έλλειμμα

ΚΑΤΣΟΥΛΑΚΟΣ ΣΤΑΥΡΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΥ, «**Η διδασκαλία της Αγγλικής μέσα από τα νέα Αναλυτικά Προγράμματα Σπουδών**», *Τα Εκπαιδευτικά*, τχ. 73-74 (2004), σσ. 46-51.

* Αγγλική γλώσσα * Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση * Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση * Πρόγραμμα Σπουδών * Μέθοδος διδασκαλίας * Ανάπτυξη προσωπικότητας

- Σκοπός αυτής της εργασίας είναι να προσεγγίσει το μεθοδολογικό πλαίσιο διδασκαλίας της Αγγλικής γλώσσας στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση. Το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο μέσα από το ΔΕΠΠΣ και το Αναλυτικό Πρόγραμμα Σπουδών διαμορφώνει νέες κατευθυντήριες αρχές για τη διδασκαλία των ξένων γλωσσών στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα. Οι αρχές αυτές καθώς και οι προτεινόμενες μεθοδολογικές προσεγγίσεις σχολιάζονται στην παρούσα εργασία υπό την οπτική γωνία της πολυπολιτισμικής και πολυγλωσσικής ελληνικής κοινωνίας.

ΚΑΡΑΒΑΣ ΚΙΑ, «**The Common European Framework of Reference for Languages: Intended Users and Uses**», *Aspects Today*, τχ. 4 (2004), σσ. 17-21.

* Ευρωπαϊκή Ένωση * Εκμάθηση γλωσσών * Επίπεδο γνώσεων * Πιστοποιητικό * Αξιολόγηση * Αποδέκτες της παιδείας

ΚΑΤΡΑΚΙ, ΑΓΛΑΙΑ, «**Écrits créatifs: Approches en classe de F.L.E.**», *Contact*⁺, τχ. 25 (2004), σσ. 19-21.

* Γαλλική γλώσσα * Γραπτή έκφραση * Μετεκπαίδευση καθηγητών

ΚΟΚΚΙΝΟΥ, ΡΑΝΙΑ, «**The Pedagogy of Critical Thinkers: A Frame of English Instruction to Preschool Education Academic Students**», *Aspects Today*, τχ. 2 (2004), σσ. 36-38.

* Προσχολική Αγωγή * Καθηγητής * Διδακτική * Κριτικό πνεύμα * Αγγλική γλώσσα

ΜΑΝΩΛΟΠΟΥΛΟΥ-ΣΕΡΓΗ ΕΛΕΝΗ, «Τα Αγγλικά στο δημόσιο σχολείο», *Aspects Today*, τχ. 4 (2004), σσ. 32-36.

* Αγγλική γλώσσα * Δημόσια εκπαίδευση * Μαθητής * Έλλειψη ενδιαφέροντος * Έλεγχος επίδοσης * Καινοτομία

— «**CEF and Assessment**», *Aspects Today*, τχ. 4 (2004), σσ. 28-31.

* Ευρωπαϊκή Ένωση * Εκμάθηση γλωσσών * Έλεγχος επίδοσης * Κριτήριο αξιολόγησης * Τεστ * Καινοτομία

ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΟΥ, ΖΑΧΑΡΟΥΛΑ, «**Les premiers Jeux Olympiques modernes à Athènes à travers la presse française**», *Contact⁺*, τχ. 26 (2004), σσ. 15-17.

* Ολυμπιακοί αγώνες (1οι: 1896: Αθήνα, Ελλάδα) * Τύπος * Γαλλικές εφημερίδες * Αθλητισμός-Ιστορία

ΜΑΤΡΑΗΖΙ, ΑΓΝΕΣ, «**Étude d' une oeuvre: Christian Bodin "Isabelle Bruges"**», *Contact⁺*, τχ. 27 (2004), σσ. 50-55.

* Γαλλική γλώσσα * Μυθιστόρημα * Κατανόηση κειμένου * Εργασία στην τάξη

ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ, «**Τ.Π.Ε. και διδασκαλία ξένων γλωσσών: ιστορική αναδρομή, αναγκαιότητα και προοπτικές**», *Επιθεώρηση Εκπαιδευτικών Θεμάτων*, τχ. 9 (2004), σσ. 172-187.

* Νέες Τεχνολογίες * Διδακτική χρήση του υπολογιστή * Διαδίκτυο * Πηγή πληροφοριών * Καινοτομία

• Το κείμενο που ακολουθεί παρουσιάζει μερικές σκέψεις γύρω από το θέμα της ένταξης των τεχνολογιών της πληροφορίας και της επικοινωνίας (Τ.Π.Ε.) στο γνωστικό αντικείμενο των ξένων γλωσσών. Γίνεται μια σύντομη αναδρομή στην ιστορία της χρήσης νέων τεχνολογιών στην ξενόγλωσση εκπαίδευση και επισημαίνεται ότι σήμερα διανύουμε τη συνδυαστική περίοδο, καθώς οι Η/Υ συνδυάζουν υπερμέσα, πολυμέσα και διαδίκτυο. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην αξιοποίηση του διαδικτύου ως πηγή άντλησης πληροφοριών, συγχρονικής και ασύγχρονης επικοινωνίας. Παρά τον προβληματισμό και τα μειονεκτήματα που εντοπίζονται, τονίζεται ότι η χρήση Τ.Π.Ε. στη διαδικασία διδασκαλίας και μάθησης ξένων γλωσσών είναι ένας δρόμος χωρίς επιστροφή και μένει να προβληματιστούμε για το πώς η προσπάθεια θα έχει τα βέλτιστα αποτελέσματα.

ΡΑΤÉΛΙ, ΜΑΡΟ, «**La pédagogie de l' oral**», *Contact⁺*, τχ. 25 (2004), σσ. 10-15.

* Ακουστική κατανόηση * Γαλλική γλώσσα * Διδακτικά βοηθήματα

ΣΚΑΡΤΣΙΟΥΝΙ, ΣΤΑΥΡΟΥΛΑ, «**Jeux éducatifs: Création des cartes de Noël**», *Contact⁺*, τχ. 28 (2004), σσ. 38-43.

* Γαλλική γλώσσα * Παρώθηση * Δημιουργικές δραστηριότητες * Χριστούγεννα * Διαδίκτυο (Internet)

ΣΤΙΑΣΤΝΑ, ΒΛΑΝΚΑ, «**Quelques réflexions au sujet de l' acquisition de la compétence interculturelle**», *Contact⁺*, τχ. 28 (2004), σσ. 28-31.

* Διδακτικό βιβλίο * Πολιτιστική ανταλλαγή * Διαπολιτισμική προσέγγιση * Ευρωπαϊκή διάσταση

ΤΟΥΠΛΙΚΙΩΤΗ ΣΟΦΙΑ, «Ο ρόλος της μετάφρασης ξένης γλώσσας μέσα στο πλαίσιο της διδασκαλίας», *Νέα Παιδεία*, τχ. 112 (2004), σσ. 98-104.

* Εκμάθηση γλωσσών * Δεύτερη ξένη γλώσσα * Μετάφραση * Διδασκαλία * Θεωρητική έρευνα

ΤΣΟΠΑΝΟΓΛΟΥ ΑΝΤΩΝΗΣ, «Οι προοπτικές σύνδεσης του Κ.Π.Γ. με το εκπαιδευτικό σύστημα», *Aspects Today*, τχ. 2 (2004), σσ. 17-20.

* Πιστοποιητικό γλωσσομάθειας * Αξιολόγηση * Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση

TEGOS, CONSTANTIN, «Traduire au XXIème siècle: tendances et perspectives (traduction automatique)», *Contact+*, τχ. 26 (2004), σσ. 52-53.

* Αυτόματη μετάφραση * Ηλεκτρονικός υπολογιστής * Γαλλική γλώσσα

TRIANΤΑΡΗΥΛΛΟΥ, ANNA, «Des clips vidéo en classe de FLE: Mode d'emploi», *Contact+*, τχ. 26 (2004), σσ. 13-14.

* Οπτικοακουσικά μέσα * Βίντεο * Τραγούδια * Γαλλική γλώσσα * Άσκηση

VOGΟΡΟΥΛΟΥ, MARIA, «La dimension européenne de la culture», *Contact+*, τχ. 25 (2004), σσ. 16-18.

* Ευρώπη-Πολιτισμός * Ευρωπαϊκή διάσταση * Πολιτιστική ταυτότητα * Γαλλική γλώσσα * Καθηγητής * Διεθνείς ανταλλαγές

ZOUGANELI, KATHERINE, «CEF Background and Connection with EU Language Education Policies», *Aspects Today*, τχ. 4 (2004), σσ. 14-16.

* Ευρωπαϊκή Ένωση * Πολιτική για τις γλώσσες * Εκμάθηση γλωσσών * Έλεγχος επίδοσης * Πιστοποιητικό * Αξιολόγηση

6.9. ΑΙΣΘΗΤΙΚΗ ΑΓΩΓΗ

ΑΤΛΑΝΤΗ ΝΑΝΤΙΑ, «Εισαγωγή στο θεατρικό παιχνίδι», *Το Σχολείο και το Σπίτι*, τχ. 8/455, 9/456, 1/457, 2/458, 3/459, 4/460, 5/461 (2003-2004), σσ. 436-438, 538-539, 54-56, 85-87, 148-150, 216-219, 266-269.

* Προσχολική Αγωγή * Παιχνίδι * Θέατρο * Αυτοσχεδιασμός * Οπτικοακουστικός εξοπλισμός * Βιωματική μάθηση * Δημιουργικές δραστηριότητες

ΒΟΥΤΣΙΝΟΥ ΠΗΝΕΛΟΠΗ, «Η καταγωγή του Νεοκλασικισμού και η αρχαιοελληνική επιρροή στη Γαλλική επανάσταση», *Αρχαιολογία και Τέχνες*, τχ. 90 (2004), σσ. 80-85.

* Νεοκλασικισμός (Τέχνη) * Ανασκαφές (Αρχαιολογία) * Πομπηία * Νεοκλασικισμός (Ζωγραφική) * Γαλλία-Ιστορία-Επανάσταση, 1789-1799 * Ενδυμασίες-Ελλάδα * Επιρροή

- The base for the birth of Neoclassicism movement was created through the reinstatement of the ideas of the ancient civilization in about the middle of 1700, and was due to a common need for revival. A movement aspiring to reform every form of art and life, dressing included. During the years of French Revolution and through the contribution of arts the ancient Greek spirit was strengthened, since it had been the source for the ideals of the revolution. The ancient Greek

attire became identical with the notions of liberty and expression, and as a result a revolutionary, healthy, simple and functional suit was established, that was completely different from any traditional model of the period, as it was promoting and underlining the natural beauty of the body. (Περικοπή περίληψης)

ΔΑΝΙΗΛ ΑΝΘΟΥΛΑ, «Κλοπές επιφανείς και έργα τέχνης», *Τα Εκπαιδευτικά*, τχ. 71-72 (2004), σσ. 69-72.

* Κλοπή * Γυναικείο φύλο * Έργα τέχνης

ΚΑΡΡΑ ΣΕΒΑΣΤΗ, «Η κατασκευή ενός μουσικού οργάνου και η παραγωγή μουσικής στην πρώιμη παιδική ηλικία: ένας πειραματισμός», *Γέφυρες*, τχ. 16 (2004), σσ. 6-11.

* Προσχολική Αγωγή * Μουσική στην εκπαίδευση * Μουσικό όργανο * Παιδί Προσχολικής ηλικίας * Δημιουργικές δραστηριότητες * Βιωματική μάθηση

ΚΑΤΣΟΥΦΗ ΕΛΕΝΗ, «Παραδειγματικό Σχέδιο Εργασίας για την τέχνη του ψηφιδωτού», *Ανοιχτό Σχολείο*, τχ. 93 (2004), σσ. 5-7.

* Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση * Ψηφιδωτά-Τεχνική * Πρότυπο διδασκαλίας * Διαθεματική προσέγγιση * Διδακτικά βοηθήματα

- Το συγκεκριμένο σχέδιο εργασίας σχεδιάστηκε και εφαρμόστηκε κατά τη διάρκεια του σχολικού έτους 2000-2001 στην Πέμπτη (Ε') τάξη του 1ου Δημ. Σχολείου Αγίας Παρασκευής. Τόσο εγώ όσο και οι μαθητές και μαθήτριες μου θέλαμε να γνωρίσουμε την τέχνη του ψηφιδωτού πολυθεματικά, με τελικό στόχο τη δημιουργία ενός ψηφιδωτού έργου. Το θέμα συνδέθηκε με μαθήματα του αναλυτικού προγράμματος (Γλώσσα, Μαθηματικά, Ιστορία, Θρησκευτικά, Γεωγραφία, Εικαστικά). (Περικοπή περίληψης)

ΚΟΛΙΟΠΟΥΛΟΣ ΔΗΜΗΤΡΗΣ, ΑΡΑΠΑΚΗ ΞΕΝΙΑ, «Απόπειρες συνεύρεσης Τέχνης, Επιστήμης και Τεχνολογίας στην Προσχολική Εκπαίδευση: σχεδιάζοντας ένα επιμορφωτικό πρόγραμμα για το χρώμα», *Εικαστική Παιδεία*, τχ. 20 (2004), σσ. 156-162.

* Προσχολική Αγωγή * Επιμόρφωση * Καθηγητής * Χρώμα * Διαθεματικότητα * Ερωτηματολόγιο ΚΟΥΛΟΥΡΗ ΠΗΝΕΛΟΠΗ (Επιμ.), «Η κατασκευή της μάσκας στους διάφορους πολιτισμούς: αντλώντας ιδέες και υλικό για δραστηριότητες στην τάξη», *Γέφυρες*, τχ. 14 (2004), σσ. 62-65.

* Μάσκες * Διαπολιτισμική προσέγγιση * Διαδίκτυο (Internet) * Δημιουργικές δραστηριότητες * Υλικό αναφοράς

— «Η Μουσική στην εκπαίδευση των μικρών παιδιών: αναζητώντας κείμενα, δραστηριότητες και μουσικούς τύπους», *Γέφυρες*, τχ. 16 (2004), σσ. 68-69.

* Μουσική στην εκπαίδευση * Διαδίκτυο (Internet) * Παιδί * Μουσική αγωγή * Υλικό αναφοράς * Δημιουργικές δραστηριότητες * Διδακτικά βοηθήματα

ΚΡΕΜΠΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ, «Σχέδιο Εργασίας-Θέμα: “Ο Καραγκιόζης άλλοτε και σήμερα”», *Ανοιχτό Σχολείο*, τχ. 93 (2004), σσ. 15-17.

* Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση * Καραγκιόζης * Ελλάδα * Ευέλικτη Ζώνη * Διδασκαλία με στόχους * Διαθεματικότητα

ΜΠΑΚΑΛΟΠΟΥΛΟΥ ΦΩΤΕΙΝΗ, «Αισθητική ευαισθησία και παιδιά Προσχολικής ηλικίας», *Παιδαγωγικό Βήμα Αιγαίου*, τχ. 51 (2004), σσ. 89-101.

* Παιδί Προσχολικής ηλικίας * Αντίληψη * Ικανότητα * Κοινωνικοπολιτιστικό περιβάλλον * Επιρροή * Θεωρητική έρευνα

ΠΑΛΥΒΟΥ ΚΛΑΙΡΗ, «Σχέσεις τοιχογραφίας και αρχιτεκτονικής στο Αιγαίο στην ύστερη εποχή του χαλκού», *Εικαστική Παιδεία*, τχ. 20 (2004), σσ. 113-117.

* Τοιχογραφίες * Αρχιτεκτονική * Αιγαίο, Νησιά του * Εποχή του χαλκού * Καλλιτέχνης

ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ ΡΟΥΛΑ, «Στάδια και χαρακτηριστικά της παιδικής ζωγραφικής: η σπουδαιότητα της γνώσης των σταδίων στις δραστηριότητες της ζωγραφικής», *Σύγχρονο Νηπιαγωγείο*, τχ. 39 (2004), σσ. 24-29.

* Ζωγραφική * Παιδί * Ανάπτυξη * Ψυχολογία * Θεωρητική έρευνα

ΠΑΥΛΙΔΟΥ ΜΑΡΙΑΝΝΑ, «Το Ενιαίο Διαθεματικό Πλαίσιο Πρόγραμμα Σπουδών στο σχολείο: η ενότητα της καλλιτεχνικής έκφρασης, ως αντίβαρο στον κατακερματισμό των γνωστικών αντικειμένων», *Τα Εκπαιδευτικά*, τχ. 20 (2004), σσ. 76-78.

* Πρόγραμμα Σπουδών * Διαθεματικότητα * Τέχνη και κοινωνία * Μαθητής * Ανάπτυξη προσωπικότητας * Δημιουργικότητα

ΠΡΕΒΕΔΟΥΡΑΚΗ ΚΟΡΙΝΑ, ΛΑΝΑΡΑ ΧΡΙΣΤΙΑΝΑ, «Μεταμορφώσεις ιδεών από την Αναγέννηση στο σύγχρονο κόσμο: αναφορά σε βιωματικό εργαστήριο», *Εικαστική Παιδεία*, τχ. 20 (2004), σσ. 144-146.

* Ιστορία της Τέχνης * Αναγέννηση * Δραματοποίηση * Καλλιτεχνική δημιουργία * Βιωματική μάθηση * Επιμόρφωση

ΡΟΥΜΠΑΝΗ ΝΙΚΗ, «Διδάσκοντας Τέχνη για τη ζωή, τα ανθρώπινα δικαιώματα και την επίλυση συγκρούσεων: πρόγραμμα επιμόρφωσης καθηγητών Καλλιτεχνικών 2002-2004», *Εικαστική Αγωγή*, τχ. 20 (2004), σσ. 55-68.

* Επιμόρφωση * Καθηγητής * Τέχνη και κοινωνία * Μέθοδος διδασκαλίας * Ανθρώπινα δικαιώματα * Παιδαγωγικές τάσεις

ΣΑΒΒΑΪΔΟΥ-ΚΑΜΠΟΥΡΟΠΟΥΛΟΥ ΜΑΙΡΗ, «Σύγχρονη τέχνη: δημιουργική διδασκαλία στην καλλιτεχνική εκπαίδευση», *Επισήμες Αγωγής*, τχ. 1 (2004), σσ. 95-108.

* Τέχνη στην εκπαίδευση * Τέχνη, Σύγχρονη * Τέχνη-Ιστορία * Μέθοδος διδασκαλίας * Δημιουργικότητα * Σφαιρική αντίληψη

- In the heart of this work lies the assumption that modern art as an approach to art and creative learning as an approach to education are based on common axes, both focusing on innovation, uniqueness, subtraction, deviation from objectivity and both searching for transformation of existing situations, adopting flexibility as a way for individual-centric solutions. This convergence allows for the use of modern art processes and products as a valuable source for educational material that supports efficient interdisciplinary learning. The work gives a specific proposal, in the form of a narrative game, for the application of the “secret geometry” of modern art in order to transmit the idea that modern art is the result of a long evolution and its characteristics are gradually built up from specific elements of different artistic styles which are found in the original artistic creations of any period in art history.

ΣΕΡΓΙΑΔΗΣ ΣΕΡΓΙΟΣ, «Η τοιχογραφία στον ελλαδικό χώρο και στις περιοχές ελληνικών επιδράσεων: από τους Προϊστορικούς έως τους Νεώτερους χρόνους», *Εικαστική Παιδεία*, τχ. 20 (2004), σσ. 118-125.

* Τοιχογραφίες * Εσωτερική διακόσμηση * Τέχνη-Ιστορία * Ζωγραφική-Τεχνική * Αγιογραφία

ΣΙΓΑΛΑΣ Γ., ΚΑΤΣΑΡΟΣ Γ., ΓΑΛΑΝΗ Λ., «Αξιολογική έρευνα του βιβλίου του μαθητή και του καθηγητή για το μάθημα “Εικαστικά” της Α’ Ενιαίου Λυκείου», *Εικαστική Παιδεία*, τχ. 20 (2004), σσ. 82-90.

* Δεύτερος κύκλος Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης * Διδακτικό βιβλίο * Οδηγός για το δάσκαλο * Αξιολόγηση * Ερωτηματολόγιο * Αποτέλεσμα έρευνας

ΣΙΓΟΥΡΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ, «Η αξιοποίηση της φωτογραφίας στη διδασκαλία της Εικαστικής Αγωγής», *Εικαστική Παιδεία*, τχ. 20 (2004), σσ. 167-173.

* Φωτογραφία * Διδακτικά βοηθήματα * Διδασκαλία * Μαθητής * Γνωστική ανάπτυξη

ΤΑΤΙΔΟΥ ΚΥΡΙΑΚΗ, ΣΚΑΡΑΚΗΣ ΓΙΑΝΝΗΣ, «Ο ρόλος της Τέχνης και οι ετερότητες στην ελληνική εκπαίδευση», *Εικαστική Παιδεία*, τχ. 20 (2004), σσ. 69-75.

* Τέχνη και παιδιά * Σύστημα εκπαίδευσης * Ελλάδα * Ετερότητα * Διαπολιτισμική προσέγγιση * Ρόλος του καθηγητή

- Η συγκεκριμένη εισήγηση παρουσιάζει τα χαρακτηριστικά που διαμορφώνουν τη σύγχρονη ελληνική εκπαιδευτική πραγματικότητα, όσον αφορά την ετερογένεια του μαθηματικού δυναμικού (παιδιά παλιννοστούντων, άτομα με ειδικές ανάγκες), τις προτεραιότητες της Ευρωπαϊκής Ένωσης για μια εκπαίδευση ίσων ευκαιριών και τη θέση της Τέχνης σε αυτό το σύστημα που επιδιώκει τη γνώση και την παιδαγωγική κατάρτιση. Γίνεται μια προσπάθεια να τεκμηριωθεί το γεγονός ότι η Τέχνη αξιοποιεί το «ιδιόλεκτο» του κάθε ανθρώπου για να καλλιεργήσει αυτή την ετερότητα θετικά, αξιοποιώντας δηλαδή τα στοιχεία της συμπληρωματικότητας, της ανάδειξης της προσωπικής οπτικής, που οδηγεί στη δημιουργική σύνθεση και τον πολιτιστικό συγκρητισμό. (Περικοπή περίληψης)

ΥΡΔΙΚΕ, JOHN (Μτφρ.: Γιώργος Καράμπελας), «Ελ Γκρέκο: μοναδικός σε όλα», *Νέα Εστία*, τχ. 1766 (2004), σσ. 506-516.

* Θεοτοκόπουλος, Δομήνικος (1541-1614) * Ζωγραφική-16ος-20ός αι. * Τέχνη και Θρησκεία * Τέχνη-Κριτική * Επιρροή

7. ΕΙΔΙΚΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

ΒΕΡΓΙΔΗΣ ΔΗΜΗΤΡΗΣ, «Το πρόγραμμα “Μελίνα-Εκπαίδευση και πολιτισμός”: ένα βότσαλο στη λίμνη», *Γέφυρες*, τχ. 14 (2004), σσ. 20-36, 53.

* Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση * Πρόγραμμα διδασκαλίας * Πολιτιστική ανάπτυξη * Εκπαιδευτική καινοτομία * Επιμόρφωση * Πειραματική εκπαίδευση

ΒΙΒΙΤΣΟΥ ΜΑΡΙΑΝΝΑ, «Οι καινοτόμες δράσεις στο γυμνάσιο: μια πρόταση εφαρμογής», *Aspects Today*, τχ. 4 (2004), σσ. 37-41.

* Διασχολικές σχέσεις * Ευέλικτη Ζώνη * Πειραματική εκπαίδευση * Ίσες ευκαιρίες * Αποτελεσματικότητα του σχολείου

ΓΡΟΣΔΟΣ ΣΤΑΥΡΟΣ, «Δέκα βήματα για να υιοθετήσει το σχολείο ένα μνημείο», *Αρχαιολογία και Τέχνες*, τχ. 93 (2004), σσ. 130-134.

* Εκπαιδευτικό πρόγραμμα * Πολιτιστική κληρονομιά, Προστασία της * Μνημεία * Αθήνα * Σχολείο * Διδακτική πρόταση

- The program “The School Adopts a Monument” was implemented in various cities of the European Union. It is addressed to the pupils of Primary School and its main aim is to focus the interest and awareness of local communities on the issue of the protection of cultural heritage. The children “take under their protection” a near-by monument, by undertaking its thorough study, and make it known to their broader local community. The activities relevant to the adoption of a monument are developed in ten phases and are expanded in the school curriculum, by introducing subjects such as Modern Greek Language, History and Art.

ΜΑΝΩΛΗ ΒΑΓΙΑ, «Μουσεία: γέφυρες πολιτισμών», *Ανοιχτό Σχολείο*, τχ. 91 (2004), σσ. 5-8.

* Εκπαιδευτικές επισκέψεις σε μουσεία * Διδασκαλία σε μουσείο * Μαθητής * Πολυπολιτισμική κοινωνία * Διαπολιτισμική Εκπαίδευση * Κοινωνική ένταξη

ΧΛΕΜΕΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Κ., «Δημιουργία, ανάπτυξη και λειτουργία δικτύων και συμπράξεων, εκπαιδευτικών μονάδων Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης», *Το σχολείο και το Σπίτι*, τχ. 1/457 (2004), σσ. 33-40.

* Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση * Ευρωπαϊκή Ένωση * Διασχολικές σχέσεις * Διεθνής συνεργασία * Ποιότητα εκπαίδευσης * Μαθητικές ανταλλαγές

7.1. ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

ΑΠΟΣΤΟΛΙΔΗ ΜΑΤΡΩΝΑ [κ.ά.], «“Η θάλασσα”: εκπαιδευτικό πρόγραμμα», *Διδασκαλία των Φυσικών Επιστημών*, τχ. 8-9 (2004), σσ. 116-123.

* Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση * Θάλασσα * Εκπαιδευτικό πρόγραμμα

ΒΟΓΙΑΤΖΑΚΗΣ ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΩΝ Σ., ΕΥΣΤΑΘΙΑΔΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ Σ., «Η συμβολή των δασών στην αποτροπή των κλιματικών αλλαγών», *Χημικά Χρονικά*, τχ. 2 (2004), σσ. 14-22.

* Κλίμα * Οικοσύστημα * Δασική οικολογία * Δασική διαχειριστική * Συνθήκες

- Η παρούσα εργασία αποσκοπεί στην ανάδειξη της σημασίας των δασών ως αποδεκτών άνθρακα καθώς και στην εξέταση τρόπων δέσμευσης του άνθρακα βάσει πρακτικών δασικής διαχείρισης. Επιπλέον θα δοθεί ιδιαίτερη βαρύτητα στο Πρωτόκολλο του Κιότο το οποίο χαρακτηρίζεται ως το πιο άρτια καταρτισμένο νομικό πλαίσιο του διεθνούς περιβαλλοντικού δικαίου που πραγματεύεται με την κλιματική αλλαγή. Στο πλαίσιο των νομικά δεσμευτικών διατάξεων του Πρωτοκόλλου διαφαίνεται ο κρίσιμος ρόλος της δασικής διαχείρισης ως προς την επίτευξη ση-

μαντικών μειώσεων των αερίων του θερμοκηπίου και η σπουδαιότητά της ως εφαλτήριο ευρύτερης δασικής έρευνας. Επίσης η ανάλυση επιστημονικών και νομικών ζητημάτων που αφορούν τους δασικούς αποδέκτες άνθρακα τονίζει την σημασία τους ως προς την αποτελεσματική επιβράδυνση της κλιματικής αλλαγής.

ΒΟΥΓΙΟΥΚΑΣ ΑΡΙΣΤΕΙΔΗΣ, «Σάμος πατρίδα μου». Μελέτη του τοπικού περιβάλλοντος: βιβλίο και δοκιμαστική εφαρμογή στην Ε' και ΣΤ' Δημοτικού», *Σύγχρονη Εκπαίδευση*, τχ. 135 (2004), σσ. 127-137.

* Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση * Πρόγραμμα Σπουδών * Σάμος * Διδακτικό βιβλίο * Διαδικασία μάθησης

ΒΟΥΔΡΙΣΛΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ, ΑΥΓΕΡΙΝΟΥ ΜΑΡΙΑ, «Πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα εφαρμογής της Μεθόδου Project στην Περιβαλλοντική Εκπαίδευση και στην Αγωγή Υγείας», *Σύγχρονη Εκπαίδευση*, τχ. 137 (2004), σσ. 116-120.

* Αγωγή Υγείας * Μέθοδος Project (Εκπαίδευση) * Διαδικασία μάθησης * Εκπαιδευτικό έλλειμμα

ΓΕΡΑΝΙΟΥ ΘΑΝ. Κ., «Πυρηνικά: το κοινωνικό και περιβαλλοντικό πρόβλημα», *Χημικά Χρονικά*, τχ. 11 (2004), σσ. 39-43.

* Ραδιενεργός μόλυνση * Κοινωνία * Περιβάλλον-Προστασία

- Είναι βέβαιο ότι οι τελευταίες δεκαετίες έχουν προκαλέσει ένα ραδιενεργό περιβάλλον, από το οποίο θα πρέπει το συντομότερο δυνατό να διαφύγουμε και αυτό γιατί, περιβάλλον δεν είναι μόνον ό,τι μας περιβάλλει ή ο χώρος στον οποίο ζούμε. Προστασία περιβάλλοντος δεν είναι μόνον οι πρωτοβουλίες καθαρισμού του. Είναι ο ίδιος ο άνθρωπος, γιατί δεν νοείται περιβάλλον χωρίς αυτόν. Και επομένως προστασία του περιβάλλοντος σημαίνει πρώτ' απ' όλα προστασία του ανθρώπου. Ένα ραδιενεργό περιβάλλον είναι ίσως η χειρότερη μορφή καταστροφής του που μπορεί να προκύψει από:

1. Πυρηνικές δοκιμές για μίνι πυρηνικά όπλα,
2. Ατυχήματα μεταφοράς πυρηνικών όπλων,
3. Ατυχήματα πολιτικών πυρηνικών αντιδραστήρων, πυρηνοκίνητων υποβρυχίων και πλοίων επιφάνειας,
4. Καταποντισμοί πυρηνικών αποβλήτων,
5. Επεξεργασία πυρηνικών αποβλήτων μαζί με τη διάλυση των 200 από τους 400 σημερινούς αντιδραστήρες μέχρι το 2010,
6. Χρήση του απεμπλουτισμένου ουρανίου.

ΓΕΩΡΓΟΠΟΥΛΟΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ, «Περιβαλλοντική Εκπαίδευση: μερικά κομβικά ζητήματα/προκλήσεις μπροστά στον 21ο αιώνα», *Σύγχρονη Εκπαίδευση*, τχ. 134 (2004), σσ. 128-143.

* Αειφόρος ανάπτυξη * Ευρωπαϊκή Ένωση * Παγκοσμιοποίηση * Νεοφιλελευθερισμός * Διαθεματική προσέγγιση * Στόχοι της εκπαίδευσης

ΓΚΟΥΣΙΑ-ΡΙΖΟΥ ΜΑΡΙΑ, «Το σχολείο των αγροτικών περιοχών, ως χώρος ανάπτυξης και ευαισθητοποίησης των πολιτών για την προστασία του περιβάλλοντος», *Επιστήμες Αγωγής*, τχ. 2 (2004), σσ. 59-66.

* Σχολείο * Αγροτικό περιβάλλον * Προστασία του περιβάλλοντος * Βιωματική μάθηση * Σχέση σχολείου-κοινότητας

- As environmental education programmes have become increasingly widespread nowadays, students in many schools are actively involved in environmental projects. The focus of this article is on rural schools and the options that exist to combine environmental knowledge and awareness within the social context. The intention of environmental action and sustainable development can be observed in two ways: direct action of students in local communities and encouraging others to act in environmentally sound ways. The proximity to nature and the abundant ecological experiences gives rural schools the advantage of a pleasant environment and the opportunity to maximize student and family environmental awareness in a meaningful way.

ΓΟΥΠΟΣ ΘΕΟΔΩΡΟΣ, ΜΗΝΑΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ, «**Τα περιβαλλοντικά μονοπάτια στο πλαίσιο της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης**», *Το Σχολείο και το Σπίτι*, τχ. 6-7/462-463 (2004), σσ. 343-345.

* Περιβάλλον και παιδιά * Προστασία του περιβάλλοντος * Εξωσχολικές εκδηλώσεις * Υπαίθριες δραστηριότητες * Βιωματική μάθηση

— «**Η μετακίνηση στο πεδίο στα πλαίσια της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης**», *Ανοιχτό Σχολείο*, τχ. 93 (2004), σσ. 32-34.

* Εξωσχολικές εκδηλώσεις * Βιωματική μάθηση * Ρόλος του καθηγητή

ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ Α., ΧΑΤΖΗΝΙΚΗΤΑΣ Α., «**Ατομική συμβολή στην αντιμετώπιση περιβαλλοντικών προβλημάτων: γνώσεις και διάθεση για δράση νηπιαγωγών**», *Διδασκαλία των Φυσικών Επιστημών*, τχ. 8-9 (2004), σσ. 14-21.

* Νηπιαγωγός * Προστασία του περιβάλλοντος * Στάση * Επιμόρφωση * Αποτέλεσμα έρευνας

DODD, JEREMY, «**Πρασίνοια της πόλης: θετική φωτοχημεία—ένα εργαλείο κλειδί της αστικής ανανέωσης**», *Χημικά Χρονικά*, τχ. 12 (2004), σσ. 41-45.

* Αστικό περιβάλλον * Αρχιτεκτονική τοπίου * Ποιότητα ζωής * Αέρας * Οικολογία

- Ο σχεδιασμός του τοπίου, σε οποιαδήποτε κλίμακα, χρειάζεται να έχει μία καλή σχέση με το υπάρχον, όσο και το περιεχόμενο τοπίο της πόλης, κωμόπολης ή συνοικισμού. Χρειάζεται να είναι μέρος του συνολικού τοπίου σε αστικό σχεδιασμό που είναι ίσης σημασίας με εκείνο των δικτύων των δρόμων και των σιδηροδρόμων, διότι η «δομή του τοπίου» είναι επίσης μία οργανωτική έννοια που επηρεάζει τη ζωή του κάθε πολίτη. Προς το παρόν στοιχεία του τοπίου, όπως τα πάρκα, τα δένδρα των δρόμων ή περιοχές διατήρησης της άγριας φύσης είναι τεμαχισμένα. Χρειάζεται να γίνουν συνδέσεις για να επιτευχθεί ένα ολιστικό τοπίο. Οι άνθρωποι μπορούν να συσχετίσουν τους ιστούς της φύσης μάλλον παρά την τεχνολογία της μεταφοράς. Η αποκέντρωση της πόλης, από μακρού επιθυμητή για τις υπερπληθυσμιακές πόλεις, όταν εφαρμοσθεί θα επιτρέψει να δημιουργηθεί ένα πράσινο δίκτυο για μία υγιεινότερη, πιο πράσινη μητροπολιτική ζωή. (Περικοπή περίληψης)

ΖΟΜΠΟΛΑΣ ΤΑΣΟΣ, «**Η προσέγγιση του αρχαιολογικού χώρου της αρχαίας Μεσσήνης μέσα από πρόγραμμα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης, αφορμή για τη δημιουργία εκπαιδευτικού υλικού**», *Γέφυρες*, τχ. 14 (2004), σσ. 54-61.

* Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση * Εκπαιδευτικό πρόγραμμα * Τοπικές Σπουδές * Μεσσήνη-Αρχαιότητες * Διαθεματικότητα * Βιωματική μάθηση * Σχέση σχολείου-κοινότητας * Διδακτικά βοηθήματα

ΖΥΓΟΥΡΗ ΕΛΕΝΑ, ΜΑΥΡΙΚΑΚΗ ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ, «Καταγραφή και ανάλυση των σχεδίων προγραμμάτων Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης που εκπονήθηκαν στα Νηπιαγωγεία και Δημοτικά σχολεία της Δυτικής Μακεδονίας την περίοδο 1997-2001», *Παιδαγωγική Επιθεώρηση*, τχ. 37 (2004), σσ. 141-155.

* Αξιολόγηση * Προσχολική Αγωγή * Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση * Μακεδονία, Δυτική * Αποτέλεσμα έρευνας

- Trying to investigate the factors that affect the Evaluation in Environmental Education programs in Greece we studied all the programs (160) that had been carried out in Western Macedonia during the years 1997-2001. Results showed that the goals stated were vague and lots of times knowledge-centered. This unclarity ruled also the proposed methodology where “the project” was the most popular method. This revealed another problem: that many educators are unaware of the basic methodology that could be properly used in such programs. Very impressive is also the fact that a lot of programs are carried out without any kind of evaluation. And even when this is included, it mostly concerns the knowledge gained and rarely the change in attitudes and behaviors.

ΚΑΠΛΑΝΗ ΜΑΡΙΑ, «Περιβαλλοντική Εκπαίδευση και Φυσικές Επιστήμες. “Το νερό στη ζωή μας”. Α΄ τάξη Δημοτικού», *Διδασκαλία των Φυσικών Επιστημών*, τχ. 4 (2003), σσ. 90-96.

* Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση * Φυσικές Επιστήμες * Νερό * Εκπαιδευτικό πρόγραμμα * Στόχος διδασκαλίας

ΚΟΜΗΤΟΠΟΥΛΟΣ ΠΑΝΑΓΗΣ, «Η Περιβαλλοντική Εκπαίδευση: αίτιο εισαγωγής της Π.Ε. στην Εκπαίδευση–Στόχοι–Σκοποί», *Το Σχολείο και το Σπίτι*, τχ. 6-7/462-463 (2004), σσ. 296-301.

* Εκπαιδευτική καινοτομία * Περιβάλλον-Σπουδή και διδασκαλία * Προστασία του περιβάλλοντος * Ρύπανση * Στόχοι της εκπαίδευσης

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΠΟΥΛΟΣ ΣΥΜΕΩΝ, «Ο ρόλος της τεχνικο-επιστήμης στην εποχή της παγκοσμιοποίησης, το οικολογικό αδιέξοδο και η Περιβαλλοντική Εκπαίδευση», *Τα Εκπαιδευτικά*, τχ. 71-72 (2004), σσ. 176-188.

* Επιστήμη * Τεχνολογία * Παγκοσμιοποίηση * Προστασία του περιβάλλοντος

ΛΑΜΠΟΥΔΗ ΧΡΥΣΟΥΛΑ, «Ενισχύοντας τη γλώσσα μέσα από την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση ή φτιάχνοντας ένα παραμύθι», *Διδασκαλία των Φυσικών Επιστημών*, τχ. 3 (2002), σσ. 65-69.

* Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση * Γλωσσική ανάπτυξη * Κριτικό πνεύμα * Βιωματική μάθηση * Εκπαιδευτικό πρόγραμμα * Μελέτη περίπτωσης

ΜΑΝΤΑΣ ΓΙΩΡΓΟΣ, «“Χρυσοπράσινο φύλλο”: ένα πρόγραμμα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Ελλάδας-Κύπρου», *Διδασκαλία των Φυσικών Επιστημών*, τχ. 5 (2003), σσ. 91-93.

* Εκπαιδευτικό πρόγραμμα * Ελλάδα * Κύπρος * Προστασία του περιβάλλοντος * Περιβαλλοντική πολιτική * Αξία

ΜΑΝΩΛΑΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ Ι., ΑΘΑΝΑΣΑΚΗΣ ΑΡΤΕΜΙΟΣ Μ., «Αρχές Περιβαλλοντικών Επιστημών” Β΄ τάξης Ενιαίου Λυκείου: ένα σχέδιο μαθήματος στις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας», *Νέα Παιδεία*, τχ. 111 (2004), σσ. 116-124.

* Ενέργεια-Σπουδή και διδασκαλία (Μέση) * Πηγές ενέργειας * Μέθοδος διδασκαλίας

ΜΠΟΥΛΑΚΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ Δ., ΒΑΡΕΛΑ ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ Α., «**Ανακύκλωση: ανακατασκευή κατεστραμμένου εκπαιδευτικού υλικού (καρέκλες-θρανία)**», *Τα Εκπαιδευτικά*, τχ. 73-74 (2004), σσ. 190-195.

* Ανακύκλωση (Απόβλητα κ.λπ.) * Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση * Εκπαιδευτήριο * Εξοπλισμός * Μαθητής * Αντικοινωνική συμπεριφορά

- Το κατεστραμμένο εκπαιδευτικό υλικό στο σχολικό συγκρότημα του Γυμνασίου-Λυκείου Δρυμού Θεσσαλονίκης αποτέλεσε αντικείμενο μελέτης στα πλαίσια προγράμματος περιβαλλοντικής εκπαίδευσης του Ενιαίου Λυκείου Δρυμού. Η μελέτη συνίστατο στην ανάλυση των αιτιών που δημιουργούν το φαινόμενο αυτό και σχετίζεται με τη συμπεριφορά των μαθητών εντός του σχολείου, το καλαρό νομικό πλαίσιο για τη διασφάλιση της σχολικής περιουσίας, την αδράνεια των λοιπών παραγόντων της σχολικής ζωής και τη νοοτροπία που έχουμε για κάθε τι δημόσιο. Στο πρακτικό μέρος της έγινε αποκατάσταση του κατεστραμμένου εκπαιδευτικού υλικού και οργανωτική ένταξή του στην καθημερινή εκπαιδευτική διαδικασία. (Περικοπή περίληψης)

ΝΤΑΓΙΑΚΗΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ, «**Από το πολιτισμικό παρελθόν στα ηλεκτρονικά παιχνίδια του σήμερα: μια ενδεικτική καταγραφή παραδοσιακών παιχνιδιών στα πλαίσια ενός περιβαλλοντικού προγράμματος**», *Το Σχολείο και το Σπίτι*, τχ. 6-7/462-463 (2004), σσ. 339-342.

* Ομαδικά παιχνίδια * Λαογραφία * Υλικό αναφοράς * Πολιτισμός, Σύγχρονος * Παιχνίδι υπολογιστή * Βία

— «**Λογοτεχνία και Περιβαλλοντική Εκπαίδευση: “Τα ψηλά βουνά” του Ζαχαρία Παπαντωνίου**», *Το Σχολείο και το Σπίτι*, τχ. 9/465 (2004), σσ. 435-438.

* Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση * Περιβάλλον * Φύση στη λογοτεχνία * Παπαντωνίου, Ζαχαρίας Λ. (1877-1940) * Πνευματική καλλιέργεια

ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ ΔΗΜΗΤΡΗΣ, ΣΚΟΥΛΟΣ ΜΙΧΑΗΛ, «**Η διαχείριση των στερεών απορριμμάτων στα προγράμματα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης γυμνασίων και λυκείων της Ελλάδος (2000-2002) και προτάσεις για το μέλλον**», *Θέματα στην Εκπαίδευση*, τχ. 5/1-3 (2004), σσ. 45-57.

* Απορρίμματα και διάθεση απορριμμάτων * Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση * Εκπαιδευτικό πρόγραμμα * Στατιστικά δεδομένα * Εκπαιδευτικό έλλειμμα * Αποτέλεσμα έρευνας

- Αξιολογήθηκαν στατιστικά στοιχεία για τα προγράμματα περιβαλλοντικής εκπαίδευσης, για τις σχολικές χρονιές 2000-2001 και 2001-2002. Τα στοιχεία συγκεντρώθηκαν από το Γραφείο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων προκειμένου: Να εξεταστεί σε τι βαθμό σήμερα η διαχείριση των στερεών απορριμμάτων αποτελεί θέμα προγραμμάτων περιβαλλοντικής εκπαίδευσης στο Γυμνάσιο και στο Λύκειο και να διερευνηθούν οι τρόποι με τους οποίους έχει αντιμετωπιστεί το αντίστοιχο θέμα στα σχετικά προγράμματα. (Περικοπή περίληψης)

ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΗΛΙΑΣ, «**Η επιστήμη στην αντιμετώπιση ενεργειακών και περιβαλλοντικών προβλημάτων. Η συνεισφορά της φωτοχημείας**», *Χημικά Χρονικά*, τχ. 11 (2004), σσ. 31-38.

* Ενέργεια * Προστασία του περιβάλλοντος * Επιστήμη * Χημεία * Ηλιακή ακτινοβολία

- Η γη αντιπροσωπεύει στο σύμπαν ό,τι περίπου ένας κόκκος άμμου στην έρημο της Σαχάρας. Σ' αυτό τον πλανήτη, που αριθμεί περίπου 5 δισεκατομμύρια χρόνο ζωής, με συνειδητή ανθρώπινη ύπαρξη γύρω στα 10-15 χιλιάδες χρόνια, έχουν συσσωρευτεί πάνω από 6 δισεκατομμύρια άτομα με, μέχρι στιγμής, πολλαπλή ασυνεννοησία. Επί πλέον τα τελευταία περίπου 300 χρόνια μετά τη βιομηχανική επανάσταση και κυρίως από τις αρχές του εικοστού αιώνα, η αύξη-

ση του πληθυσμού και η αύξηση της κατανάλωσης ενέργειας έχουν πάρει εκρηκτικές διαστάσεις. Ό,τι συσσωρεύτηκε στη γη σε εκατομμύρια χρόνια (πετρέλαιο, άνθρακας κ.λπ.) το ξοδεύουμε σε μερικές δεκαετίες, ενώ η γη κυριολεκτικά βομβαρδίζεται από την αλόγιστη χρήση τοξικών ουσιών, με το φαινόμενο του θερμοκηπίου να αποτελεί πλέον ορατή απειλή. (Περικοπή περίληψης)

ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ ΧΡΙΣΤΟΣ Α., «Περιβάλλον και Εκπαίδευση: τα περιβαλλοντικά προγράμματα στη σχολική πράξη», *Το Σχολείο και το Σπίτι*, τχ. 9/465 (2004), σσ. 430-434.

* Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση * Περιβάλλον * Διδασκαλία με στόχους * Διαθεματική προσέγγιση * Μέθοδος Project (Εκπαίδευση) * Πρότυπο διδασκαλίας

ΣΑΜΠΑΝΗ ΣΩΤΗΡΙΑ, «Διαπολιτισμική Εκπαίδευση-Φυσικές Επιστήμες. Η συμβολή των Φυσικών Επιστημών στη διάχυση της Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης σε κάθε σχολική κοινότητα», *Διδασκαλία των Φυσικών Επιστημών*, τχ. 5 (2003), σσ. 80-86.

* Φυσικές Επιστήμες * Ομαδική μάθηση * Μέθοδος διδασκαλίας * Σχολική ένταξη * Ίσες ευκαιρίες

ΤΖΟΥΠΑΝΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ, ΣΑΜΑΡΑ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΗ, «Παραμένοντες οργανικοί ρύποι στην ατμόσφαιρα της Ευρώπης», *Χημικά Χρονικά*, τχ. 11 (2004), σσ. 25-30.

* Ευρώπη * Ατμόσφαιρα * Ρύπανση * Οργανικές ενώσεις * Ελλάδα * Στατιστικά δεδομένα

- Οι Παραμένοντες Οργανικοί Ρύποι (POPs) είναι οργανικές ενώσεις ανθεκτικές στη χημική, βιολογική και φωτολυτική αποικοδόμηση, και ως εκ τούτου έχουν μακρόχρονη παραμονή στο περιβάλλον. Οι περισσότερες από αυτές είναι ενώσεις τοξικές ή καρκινογόνες. Χαρακτηρίζονται από χαμηλή διαλυτότητα στο νερό και μεγάλη λιποφιλικότητα, με αποτέλεσμα να βιοσυσσωρεύονται στους λιπώδεις ιστούς των ζώντων οργανισμών και να βιομεγεθύνονται κατά μήκος της τροφικής αλυσίδας. Επιπλέον, είναι ενώσεις ημιπτητικές, και η εύκολη μετάβασή τους από την υγροστερεή στην αέρια φάση συνεπάγεται δυνατότητα μεταφοράς τους σε μακρινές αποστάσεις και απόθεσής τους ακόμα και σε μη ρυπασμένες περιοχές. Στο άρθρο αυτό παρουσιάζονται και αξιολογούνται δεδομένα από την παρακολούθηση των ατμοσφαιρικών συγκεντρώσεων των POPs από το δίκτυο των σταθμών του Προγράμματος Μέτρησης και Εκτίμησης της Μεταφοράς Μεγάλης Κλίμακας Ατμοσφαιρικών Ρύπων στην Ευρώπη (EMEP). Επιπλέον, γίνεται μία επισκόπηση των δεδομένων που υπάρχουν για το Ελληνικό ατμοσφαιρικό περιβάλλον.

ΤΣΕΜΠΕΡΛΙΔΟΥ ΜΑΡΙΑΝΝΑ, «Περιβαλλοντική Εκπαίδευση: διαθεματική ή διεπιστημονική», *Aspects Today*, τχ. 1 (2004), σσ. 36-37.

* Διαθεματικότητα * Διεπιστημονική προσέγγιση * Καινοτομία * Ρόλος του καθηγητή

ΤΣΟΥΠΛΑΚΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ [κ.ά.], «Η ελιά ως διαθεματικός άξονας ανάπτυξης ενός εκπαιδευτικού προγράμματος», *Διδασκαλία των Φυσικών Επιστημών*, τχ. 8-9 (2004), σσ. 137-148.

* Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση * Ελιά * Εκπαιδευτικό πρόγραμμα * Διαθεματικότητα * Υπαίθριες δραστηριότητες

ΦΡΑΝΤΖΗ ΑΝΤΙΟΠΗ, «Πρέπει να φυλάγεται από εμάς τους ανθρώπους»: ένα Σχέδιο Εργασίας, *αφορμή για συζήτηση περί περιβαλλοντικής ηθικής*, *Διδασκαλία των Φυσικών Επιστημών*, τχ. 8-9 (2004), σσ. 83-87.

* Προστασία του περιβάλλοντος * Ηθική * Εκπαιδευτικό πρόγραμμα * Αρκούδες * Διαθεματική προσέγγιση

ΧΑΤΖΗ ΜΑΡΙΑ, «**Αισθητικές αξίες: η αισθητική θεώρηση της φύσεως και η οικολογία**», *Φιλολογική*, τχ. 89 (2004), σσ. 54-62.

* Φύση (Αισθητική) * Οικολογία * Προστασία του περιβάλλοντος * Ποιότητα ζωής

ΧΑΤΖΗΜΙΧΑΗΛ ΜΑΡΙΑΝΝΑ, «**Πρόγραμμα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης: τα ζώα και τα έντομα της πόλης**», *Ανοιχτό Σχολείο*, τχ. 93 (2004), σσ. 26-28.

* Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση * Διδασκαλία με στόχους * Μέθοδος Project (Εκπαίδευση) * Ζώα * Έντομα * Πόλη

ΧΡΟΝΑΙΟΣ Ι. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ, «**Πυρηνική βιομηχανία**», *Περισκόπιο της Επιστήμης*, τχ. 286 (2004), σσ. 60-71.

* Πυρηνική ενέργεια * Πυρηνικοί αντιδραστήρες * Βιομηχανία * Πυρηνική ενέργεια-Εγκαταστάσεις * Προστασία του περιβάλλοντος

ΨΑΡΑΚΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ, «**Αυτοφυή φυτά του τόπου μου: πολύτιμοι ζωντανοί οργανισμοί (Διαθεματική προσέγγιση του θέματος με ολιστική προοπτική, που αγκαλιάζει τις φυσικές, οικολογικές, κοινωνικές, οικονομικές, πολιτιστικές, αισθητικές, κ.λπ. όψεις του θέματος)**», *Ανοιχτό Σχολείο*, τχ. 92 (2004), σσ. 20-25.

* Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση * Φυτά * Κρήτη * Ευέλκκη Ζώνη * Διδασκαλία με στόχους * Διαθεματική προσέγγιση * Μέθοδος Project (Εκπαίδευση)

7.2. ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

ΑΥΓΟΥΣΤΗ ΝΙΚΟΛΕΤΑ, «**Διαπολιτισμική Εκπαίδευση και Εικαστικά**», *Εικαστική Παιδεία*, τχ. 19 (2003), σσ. 204-215.

* Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση * Αισθητική αγωγή * Κύπρος * Τέχνη * Ινδιάνοι Βόρειας Αμερικής * Ερωτηματολόγιο * Σχέδιο Εργασίας

BINDAKA, HELEN, «**The Revised Unified Greek Curriculum and Intercultural Education**», *Aspects*, τχ. 74 (2003), σσ. 16-19.

* Πολυπολιτισμική προσέγγιση * Επικοινωνία * Αγγλική γλώσσα * Καθηγητής * Εκπαίδευση ενηλίκων * Επιμόρφωση * Μέθοδος διδασκαλίας

ΓΕΡΑΡΗΣ ΗΛΙΑΣ, ΜΑΚΑΤΣΑ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ, «**Ρατσισμός: από το χθες στο σήμερα**», *Τα Εκπαιδευτικά*, τχ. 73-74 (2004), σσ. 179-184.

* Ρατσισμός * Μετανάστες * Ξενοφοβία * Νεολαία * Αλλαγή στάσης * Διαπολιτισμική προσέγγιση

ΓΚΟΒΑΡΗΣ ΧΡΗΣΤΟΣ, ΝΙΩΤΗ ΝΙΚΟΛΕΤΑ, ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΣΤΑΜΑΤΗΣ, «**Προκαταλήψεις και στερεότυπα στο πολυπολιτισμικό νηπιαγωγείο. Θέσεις για την αποδυνάμωσή τους από τη σκοπιά της Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης**», *Παιδαγωγικός Λόγος*, τχ. 1 (2003), σσ. 7-20.

- * Προσχολική Αγωγή * Πολυπολιτισμικότητα * Προκατάληψη * Στερεότυπα * Ενσωμάτωση
- Im Mittelpunkt der vorliegenden Arbeit steht die Frage nach den Möglichkeiten der Dekonstruktion von Stereotypen und Vorurteilen im Kindergarten. Abbau von Vorurteilen ist nicht mit der Verbreitung von Wissen über die Anderen gleichzusetzen. Es gilt vielmehr das Bewusstsein dafür zu schärfen, dass Kinder in ihre Umwelten einer Vielzahl von Botschaften ausgesetzt sind, dass bestimmte soziale Merkmale, wie Geschlecht, soziale Klasse, ethnische Abstammung usw., „naturhaft“ mit sozialer Macht und sozialen Privilegien verbunden sind. Im Kampf gegen die Vorurteile kommt dem Kindergarten, als Ort des sozialen Lernens, eine enorme Bedeutung zu. (Περικοπή περίληψης)

ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ Β., ΤΣΑΚΑΛΩΦΑΣ Β., «**Η Διαπολιτισμική Εκπαίδευση στη Σάμο: έρευνα**», *Παιδαγωγικό Βήμα Αιγαίου*, τχ. 53 (2004), σσ. 42-62.

* Εκπαιδευτική νομοθεσία * Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση * Σάμος * Καθηγητής * Γνώμη * Αποτέλεσμα έρευνας

ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΟΥ ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ, «**Λίγες σκέψεις για τη Διαπολιτισμική Εκπαίδευση στην Ελλάδα**», *Τα Εκπαιδευτικά*, τχ. 73-74 (2004), σσ. 185-189.

* Ελλάδα * Πολυπολιτισμικότητα * Πολιτιστικός πλουραλισμός * Διαπολιτισμική προσέγγιση * Ρόλος του καθηγητή * Ποιότητα εκπαίδευσης

ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΔΗΜΗΤΡΗΣ, «**Περί πολυπολιτισμικότητας και άλλων συναφών**», *Εκπαιδευτική Κοινότητα*, τχ. 71 (2004), σσ. 24-28.

* Εκπαίδευση και κοινωνία * Κοινωνική δομή * Ετερότητα * Πολιτιστική ταυτότητα * Ένταξη * Μειονότητες

ΔΟΥΒΛΗ ΓΕΩΡΓΙΑ, «**Διδακτικές προσεγγίσεις σε πολυπολιτισμικές τάξεις**», *Επιθεώρηση Εκπαιδευτικών Θεμάτων*, τχ. 9 (2004), σσ. 5-18.

* Ελληνική γλώσσα-Σπουδή και διδασκαλία * Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση * Παιδί αλλοδαπού * Μέθοδος διδασκαλίας * Προετοιμασία μαθήματος * Συνεργατική μάθηση

- Στο άρθρο γίνεται μια σύντομη αναφορά στο θεωρητικό πλαίσιο που αφορά στη διαδικασία κατάκτησης της δεύτερης γλώσσας και στα προβλήματα που αντιμετωπίζουν τα παιδιά στο σχολείο όσο διαρκεί αυτή η διαδικασία. Προτείνονται στρατηγικές καλλιέργειας φιλικού κλίματος στην τάξη καθώς και δύο διδακτικές προσεγγίσεις που μπορούν να χρησιμοποιηθούν από τους εκπαιδευτικούς για τη διδασκαλία του γλωσσικού μαθήματος. Στη συνέχεια παρουσιάζονται ενδεικτικά δύο σχέδια μαθήματος, ένα για την Α' τάξη και ένα για τη Γ' ή Δ' τάξη του Δημοτικού Σχολείου. Ειδικότερα αναφέρονται οι στόχοι που επιδιώκονται με τα συγκεκριμένα σχέδια διδασκαλίας, η προετοιμασία του εκπαιδευτικού και οι δραστηριότητες που μπορούν να αναπτυχθούν για κάθε ενότητα.

ΕΥΑΓΓΕΛΟΥ ΟΔΥΣΣΕΑΣ, ΚΑΝΤΖΟΥ ΝΙΚΗ, «**Εθνοπολιτισμική ετερότητα και εκπαιδευτικός ρατσισμός**», *Ανοιχτό Σχολείο*, τχ. 90 (2004), σσ. 12-16.

* Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση * Ρατσισμός * Σχολικό περιβάλλον * Διαφορετικότητα * Διαπολιτισμική προσέγγιση * Διδακτικά βοηθήματα * Ίσες ευκαιρίες

— «**Παιδιά πρόσφυγες στον κόσμο**», *Σύγχρονο Νηπιαγωγείο*, τχ. 39 (2004), σσ. 60-69.

* Παιδί μετανάστη * Πρόγραμμα Σπουδών * Ίσες ευκαιρίες * Συναισθηματική προσαρμογή * Πρότυπο διδασκαλίας * Διαθεματική προσέγγιση

ΖΗΚΟΣ ΔΕΔΟΣ, «Τέχνη και Ετερότητα: Προσεγγίσεις στη Διαπολιτισμική Εκπαίδευση μέσω της διδακτικής των οπικών και πλαστικών τεχνών», *Παιδαγωγικός Λόγος*, τχ. 1 (2003), σσ. 83-103.

* Ετερότητα * Καλές Τέχνες * Διδακτική * Ανάπτυξη προσωπικότητας * Αρχές της εκπαίδευσης

- In post modern societies of today which after a sudden boom of cultural singularities create always diversity our educational system is no longer able to apply to the new social and cultural reality. The main reason is that the system over patterns based of principles and values which characterize societies constructed upon the relation of nation-state and the industrial economy. Art as psychic and spiritual process as well as the result of it which is the artefact included diversity itself. As a result through its dipactic in the field of inter cultural education. It can function as an alternative solution to the established forms of education. It can transform the educational process according to the new data of postmodernity. (Περικοπή περίληψης)

ΖΩΓΡΑΦΟΥ ΑΝΔΡΕΑΣ, ΜΑΥΡΗΣ ΜΙΧΑΛΗΣ, «Διαπολιτισμική Εκπαίδευση και κοινωνικός αποκλεισμός», *Κοινωνική Εργασία*, τχ. 73 (2004), σσ. 15-29.

* Μετανάστες * Ελλάδα * Στατιστικά δεδομένα * Κοινωνικός αποκλεισμός * Εκπαιδευτική πολιτική * Εκπαιδευτικό έλλειμμα

ΚΑΡΑΤΖΟΥΝΗ ΒΑΣΩ, «Η Σάρα, ο Ροντρίγκο και ένα παραμύθι», *Γέφυρες*, τχ. 19 (2004), σσ. 6-17.

* Προσχολική Αγωγή * Πολιτισμική ανταλλαγή * Παιδί αλλοδαπού * Σχέση γονιού-σχολείου * Συνεργασία γονέων και εκπαιδευτικών * Παραμύθι

ΚΟΥΪΔΑ-ΒΡΕΤΤΟΥ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ, «Η Συγκριτική Λογοτεχνία ως πεδίο σπουδής της διαπολιτισμικής επικοινωνίας», *Σύγχρονη Εκπαίδευση*, τχ. 1/138-139 (2004), σσ. 122-125.

* Πολυπολιτισμικότητα * Κοινωνική αλλαγή * Λογοτεχνία, Συγκριτική * Πολιτισμική ανταλλαγή * Διαπολιτισμική προσέγγιση

ΜΑΓΟΣ ΚΩΣΤΑΣ, «μ... όπως “μαχαλά”, μπ... όπως “μπογιά”: τα καλλιτεχνικά μαθήματα στη Διαπολιτισμική Εκπαίδευση», *Εικαστική Αγωγή*, τχ. 20 (2004), σσ. 50-54.

* Αισθητική Αγωγή * Τέχνη στην εκπαίδευση * Διαπολιτισμική προσέγγιση * Μαθητής * Επικοινωνία * Δημιουργικότητα * Μελέτη περίπτωσης

ΜΑΛΟΥΤΑ ΜΑΡΙΑ, «Διαπολιτισμική Εκπαίδευση», *Contact*⁺, τχ. 28 (2004), σ. 8.

* Ευρωπαϊκή διάσταση * Εκμάθηση γλωσσών * Αδελφοποίηση σχολείων * Ανταλλαγή εκπαιδευτικών * Πρόγραμμα συνεργασίας

ΜΟΥΡΕΛΑΤΟΥ ΕΥΑΝΘΙΑ Ε., «Θεσμικές, διοικητικές και παιδαγωγικές παρεμβάσεις της εφαρμοσμένης πολιτικής για τη Διαπολιτισμική Εκπαίδευση», *Παιδαγωγικός Λόγος*, τχ. 1 (2003), σσ. 41-48.

* Ελλάδα * Παιδί μετανάστη * Ίσες ευκαιρίες * Εκπαιδευτική πολιτική * Εκπαιδευτικό έλλειμμα

- Im Mittelpunkt des Aufsatzes steht das Gesetz 2413/96, welches sich mit Fragen der Schulbildung der Griechen im Ausland sowie der Migranten in Griechenland befasst. Es wird festgestellt, dass diejenigen Artikeln, die sich mit den Zielen einer Interkulturellen Erziehung und den Realisierungsformern dieser befassen, durch sehr allgemeine und mehrdeutige Aussagen charakterisiert werden. Das kann eigentlich als Desinteresse an einer interkulturell ausgerichteten Erziehung interpretiert werden und es gibt einige Nachweise, die diese Interpretation rechtfertigen. In den Verordnungen, die die Tätigkeit des neugegründeten Instituts

I.P.O.D.E. (Institut fuer die Bildung der Auslands griechen und fuer die Interkulturellen Erziehung, frei übersetzt) definieren, werden die in Griechenland lebenden Migrantenkinder und deren Bildungsbedürfnisse nicht einmal erwähnt. (Περικοπή περίληψης)

ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΓΙΩΡΓΟΣ, «Οι αντιλήψεις των Σχολικών Συμβούλων σχετικά με την εκπαίδευση των αλλοδαπών και παλιννοσούντων μαθητών: εμπειρική έρευνα», *Παιδαγωγικός Λόγος*, τχ. 1 (2003), σσ. 49-69.

* Παιδί αλλοδαπού * Παλιννόστηση * Σχολικός Σύμβουλος * Αντίληψη των άλλων * Εμπειρική έρευνα

- Η έντονη παρουσία μαθητών με πολιτισμικές ιδιαιτερότητες που παρατηρείται τα τελευταία χρόνια στη χώρα μας έφερε τους εκπαιδευτικούς όλων των βαθμίδων μπροστά σε μια νέα πραγματικότητα, την οποία θα έπρεπε να αντιμετωπίσουν, σε κοινωνικό, παιδαγωγικό και μεθοδολογικό επίπεδο. Η επικοινωνία μεταξύ Σχολικού Συμβούλου και εκπαιδευτικού αναφορικά με τα θέματα της εκπαίδευσης των μαθητών αυτών, όπου αυτή αναπτύχθηκε, διαμορφώνει και τις αντιλήψεις των στελεχών της εκπαίδευσης για το σημαντικό αυτό ζήτημα. Οι αντιλήψεις αυτές συνιστούν, κατά τη γνώμη μας, μια πρώτη αξιολογική θεώρηση, την οποία κρίναμε ότι θα άξιζε να διερευνήσουμε. Η διεξαγωγή της έρευνας διήρκεσε έξι μήνες και συμπεριέλαβε επιλεγμένο δείγμα Σχολικών Συμβούλων... (Περικοπή περίληψης)

ΝΙΚΟΛΟΥΔΗ ΦΥΛΛΙΩ, «Η ανάδειξη της πολυπολιτισμικότητας-διαπολιτισμικότητας μέσα από τους Ολυμπιακούς Αγώνες», *Σύγχρονο Νηπιαγωγείο*, τχ. 38 (2004), σσ. 6-7.

* Προσχολική Αγωγή * Ολυμπιακοί αγώνες * Πολυπολιτισμικότητα * Διαπολιτισμική προσέγγιση

ΞΑΝΘΙΔΟΥ ΠΗΝΕΛΟΠΗ [κ.ά.], «Διαπολιτισμική προσέγγιση ενός μαθήματος γλώσσας», *Ανοιχτό Σχολείο*, τχ. 93 (2004), σσ. 29-31.

* Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση * Διδασκαλία γλώσσας * Διδακτικό βιβλίο * Διδασκαλία με στόχους * Διαπολιτισμική προσέγγιση * Πολιτισμική ανταλλαγή

ΣΑΠΟΥΝΑΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ Δ., «Μετανάστευση και Εκπαίδευση: μοντέλα εκπαίδευσης στις πολυπολιτισμικές κοινωνίες», *Τα Εκπαιδευτικά*, τχ. 73-74 (2004), σσ. 158-165.

* Πολυπολιτισμικότητα * Εκπαίδευση και κοινωνία * Παιδί μετανάστη * Ίσες ευκαιρίες * Θεωρία της εκπαίδευσης

ΧΑΡΑΜΗΣ ΠΑΥΛΟΣ, «Τέχνη και λαϊκή κουλτούρα στο πολυπολιτισμικό σχολείο», *Εικαστική Αγωγή*, τχ. 20 (2004), σσ. 35-39.

* Σύστημα εκπαίδευσης * Διαπολιτισμική προσέγγιση * Πολιτισμός λαϊκός * Τέχνη * Πολυπολιτισμικός πλουραλισμός * Δημιουργικότητα

7.3. ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΣ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΣ

ΑΘΑΝΑΣΙΑΔΟΥ ΧΡΙΣΤΙΝΑ, «Γραφείο διασύνδεσης Α.Π.Θ.: υπηρεσίες επαγγελματικού προσανατολισμού σε μαθητές και μαθήτριες του Νομού Θεσσαλονίκης», *Επιθεώρηση Συμβουλευτικής και Προσανατολισμού*, τχ. 68-69 (2004), σσ. 19-31.

* Μαθητής * Εκλογή σπουδών * Θεσσαλονίκη (Νομός) * Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης * Έρευνα * Ανάλυση αποτελεσμάτων

- Το Γραφείο Διασύνδεσης του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου διοργάνωσε το Δεκέμβριο του 2002, σε συνεργασία με τα ΚΕ.ΣΥ.Π. του Νομού Θεσσαλονίκης, μια ενημερωτική εκδήλωση επαγγελματικού προσανατολισμού για τους μαθητές της τελευταίας τάξης των Ενιαίων Λυκείων του Νομού Θεσσαλονίκης. Κατά τη διάρκεια της εκδήλωσης οι μαθητές συμπλήρωσαν προαιρετικά ένα σύντομο ερωτηματολόγιο, τα αποτελέσματα του οποίου παρουσιάζονται στην παρούσα εργασία. Το ερωτηματολόγιο αξιολόγησε, σ' ένα πρώτο επίπεδο, τις επιλογές σπουδών των μαθητών, τις ανάγκες τους στον τομέα της πληροφόρησης και το κατά πόσο τέτοιου είδους συλλογικές εκδηλώσεις είναι χρήσιμες ή επηρεάζουν τις περαιτέρω ακαδημαϊκές και επαγγελματικές τους προοπτικές. (Περικοπή περίληψης)

ΓΕΩΡΓΟΥΛΑΣ ΣΤΡΑΤΟΣ, «**Συμβουλευτική και Προσανατολισμός στη Μέση Εκπαίδευση: διερεύνηση και αξιολόγηση των προσπαθειών θεσμοποίησης στη σύγχρονη ελληνική κοινωνία**», *Σύγχρονη Εκπαίδευση*, τχ. 134 (2004), σσ. 85-104.

* Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση * Ιστορία της εκπαίδευσης * Εκπαιδευτική πολιτική * Θεσμική έρευνα

ΔΗΜΑΚΑΚΟΥ-ΣΙΔΗΡΟΠΟΥΛΟΥ ΔΕΣΠΟΙΝΑ, «**Η Συμβουλευτική και ο Επαγγελματικός Προσανατολισμός στη σύγχρονη εποχή: τάσεις και προοπτικές**», *Νέα Παιδεία*, τχ. 112 (2004), σσ. 159-173.

* Εκσυγχρονισμός * Κοινωνική αλλαγή * Αγορά εργασίας * Οικογενειακό περιβάλλον * Σχολείο * Θεωρητική έρευνα

— «**Χαρισματικοί μαθητές: μια πρόκληση για τους λειτουργούς του Επαγγελματικού Προσανατολισμού**», *Νέα Παιδεία*, τχ. 109 (2004), σσ. 164-176.

* Μαθητής * Προικισμένος * Ρόλος του καθηγητή * Σχολείο * Γονείς * Επαγγελματική επιτυχία

ΖΑΝΝΗ-ΤΕΛΙΟΠΟΥΛΟΥ ΚΑΣΣΑΝΔΡΑ, «**Νέες προκλήσεις για τον Επαγγελματικό Προσανατολισμό: η πιστοποίηση της μη τυπικής και της άτυπης μάθησης**», *Επιθεώρηση Συμβουλευτικής και Προσανατολισμού*, τχ. 70-71 (2004), σσ. 53-58.

* Μάθηση * Εμπειριακή μάθηση * Ευκαιριακή μάθηση * Πιστοποίηση * Ευρωπαϊκή Ένωση

- Η σημασία του Επαγγελματικού Προσανατολισμού για την πραγμάτωση των Ευρωπαϊκών και εθνικών πολιτικών εκπαίδευσης και απασχόλησης διατυπώνεται ρητά σε σημαντικά Ευρωπαϊκά κείμενα. Γιατί ο Επαγγελματικός Προσανατολισμός είναι θεσμός ιδιαίτερα σημαντικός για την πραγμάτωση της δια βίου μάθησης και ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής. Μια από τις προκλήσεις που αντιμετωπίζει ο Επαγγελματικός Προσανατολισμός, στην παρούσα συγκυρία είναι η πιστοποίηση της μη τυπικής και άτυπης μάθησης. Η πιστοποίηση της μάθησης που αποκτάται εμπειρικά, εκτός του εκπαιδευτικού συστήματος, είναι προϋπόθεση για την πραγμάτωση της δια βίου μάθησης καθώς και την επαγγελματική ένταξη του ανθρώπινου δυναμικού. Στο επίπεδο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής έχει συγκροτηθεί Επιτροπή Εμπειρογνομώνων που μελετά το ζήτημα... (Περικοπή περίληψης)

ΚΑΤΣΑΝΕΒΑΣ ΘΕΟΔΩΡΟΣ, ΛΙΒΑΝΟΣ ΗΛΙΑΣ, «**Τα προβλήματα της απασχόλησης και ο ρόλος της Συμβουλευτικής και του Επαγγελματικού Προσανατολισμού**», *Επιθεώρηση Συμβουλευτικής και Προσανατολισμού*, τχ. 70-71 (2004), σσ. 30-40.

* Αγορά εργασίας * Απασχόληση, Προοπτικές της * Γυναικείο φύλο * Πληθυσμιακές τάσεις * Ανεργία * Μερική απασχόληση

- Η ελληνική αγορά εργασίας παρουσιάζει πολλά κοινά χαρακτηριστικά αλλά και ιδιαιτερότητες σε σχέση με τις άλλες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Αυξητική είναι η ποσοστιαία συμμετοχή του εργατικού δυναμικού και της απασχόλησης κυρίως λόγω της εισόδου των γυναικών στο χώρο της εργασίας. Ο τομέας των υπηρεσιών διαρκώς διογκώνεται ενώ η ανεργία παραμένει σε υψηλά επίπεδα και είναι ιδιαίτερα έντονη για τους νεοεισερχόμενους στην αγορά εργασίας και τις γυναίκες. Επίσης, έντονο είναι το φαινόμενο της γήρανσης του πληθυσμού και του εργατικού δυναμικού. Το ποσοστό του εργατικού δυναμικού που απασχολείται στον αγροτικό τομέα, παρά την πτώση που παρουσιάζει τα τελευταία χρόνια, εξακολουθεί να είναι σε υψηλότερα επίπεδα από τις άλλες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Υψηλό είναι και το ποσοστό των αυτο-απασχολούμενων. (Περικοπή περίληψης)

ΚΑΤΣΙΓΙΑΝΝΗ ΕΥΓΕΝΙΑ, ΚΡΙΒΑΣ ΣΠΥΡΟΣ, «**Στάσεις γονέων και δασκάλων απέναντι στην επαγγελματική αποκατάσταση των ατόμων με ειδικές ανάγκες: προτάσεις Συμβουλευτικής**», *Επιθεώρηση Συμβουλευτικής και Προσανατολισμού*, τχ. 68-69 (2004), σσ. 32-42.

* Άτομα με ειδικές ανάγκες * Επαγγελματική αποκατάσταση * Στάση γονέων * Συμπεριφορά του καθηγητή * Αποτέλεσμα έρευνας

- Σκοπός της συγκεκριμένης εργασίας ήταν η διερεύνηση των στάσεων γονέων και δασκάλων ατόμων με ειδικές ανάγκες σχετικά με την επαγγελματική τους αποκατάσταση. Για το σκοπό αυτό χορηγήθηκαν ερωτηματολόγια σε 92 εκπαιδευτικούς και 94 γονείς ατόμων με ειδικές ανάγκες. Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι υπάρχουν αξιοσημείωτες διαφοροποιήσεις μεταξύ των στάσεων γονέων και δασκάλων ως προς την επαγγελματική κατάρτιση των ΑΜΕΑ, ως προς τη δυνατότητα πρόσβασης των ΑΜΕΑ στο χώρο εργασίας, ως προς την εκπαίδευσή τους, ως προς την έλλειψη θέσεων εργασίας και την έλλειψη πληροφόρησης για εργασία. Οι διαφορές αυτές παρέχουν σημαντικά ερεθίσματα για την αξιοποίησή τους από το χώρο της συμβουλευτικής και υπ' αυτό το πρίσμα συζητιούνται και σχολιάζονται.

ΚΕΔΡΑΚΑ ΚΑΤΕΡΙΝΑ, «**Η επαγγελματική ανάπτυξη και ένταξη των νέων στον κόσμο της εργασίας**», *Τα Εκπαιδευτικά*, τχ. 71-72 (2004), σσ. 123-134.

* Νεότητα * Επαγγελματική ένταξη * Προσόν * Οικογένεια * Επαγγελματική εκλογή * Αγορά εργασίας

ΚΛΕΦΤΑΡΑΣ ΓΙΩΡΓΟΣ, «**Η εικόνα σώματος και η σημασία της στην Ψυχολογική Συμβουλευτική ατόμων με σωματικές δυσλειτουργίες**», *Επιθεώρηση Συμβουλευτικής και Προσανατολισμού*, τχ. 68-69 (2004), σσ. 43-64.

* Σωματικά μειονεκτών * Ψυχολογία, Εφαρμοσμένη * Αυτοαντίληψη * Εικόνα του σώματος

- Η σωματική δυσλειτουργία είναι τις περισσότερες φορές αιτία αναθεώρησης και αναπροσαρμογής του τρόπου ζωής ενός ατόμου και συχνά προκαλεί δραματικές αλλαγές στην αντίληψη της έννοιας του εαυτού και κυρίως της εικόνας του σώματός του. Η αλλοιωμένη εικόνα σώματος που προκύπτει μετά την εμφάνιση της δυσλειτουργίας προκαλεί σοβαρά εμπόδια στη ζωή του ατόμου και η καλύτερη δυνατή εξέλιξη είναι η σταδιακή αντικατάστασή της από μια πιο ώριμη «συνβιβασμένη εικόνα σώματος» (...) Στα πλαίσια αυτού του άρθρου περιγράφονται αναλυτικά οι σημαντικότεροι παράγοντες, που επηρεάζουν την ανάπτυξη της έννοιας του εαυτού και ειδικότερα της εικόνας σώματος, όπως φύλο, αναπτυξιακό στάδιο, υποκειμενική σπουδαιότητα των επιμέρους τομεών αυτοαντίληψης... (Περικοπή περίληψης)

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ [κ.ά.], «**Παιχνίδια Επαγγελματικού Προσανατολισμού**», *Επιθεώρηση Συμβουλευτικής και Προσανατολισμού*, τχ. 68-69 (2004), σσ. 155-166.

* Σχολείο * Προσχολική ηλικία * Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση * Επαγγελματικός Προσανατολισμός * Παιχνίδι

- Στα πλαίσια της διάχυσης και της εφαρμογής του Επαγγελματικού Προσανατολισμού στο νηπιαγωγείο και το δημοτικό σχολείο, δημιουργήσαμε παιχνίδια Επαγγελματικού Προσανατολισμού, τα οποία για πρώτη φορά εφαρμόζονται στην Ελλάδα. Οι δραστηριότητες που ακολουθούν εφαρμόζονται άμεσα στο χώρο του νηπιαγωγείου και του δημοτικού σχολείου και βρίσκονται μέσα στις δυνατότητες των παιδιών, ενώ ταυτόχρονα συναντούν τους στόχους του Αναλυτικού Προγράμματος. Το παιδί λοιπόν έχει ανάγκη να ευαισθητοποιηθεί μέσα από το παιχνίδι γύρω από το θέμα της εργασίας, προκειμένου να θεμελιωθούν υγιείς αρχές στην προσωπικότητά του και θετική στάση προς αυτήν.

ΛΕΚΑΚΗ ΣΤΕΛΛΑ, «**Γνωρίζω το σήμερα, σχεδιάζω το αύριο**», *Επιθεώρηση Συμβουλευτικής και Προσανατολισμού*, τχ. 68-69 (2004), σσ. 170-175.

* Οικονομία * Παγκοσμιοποίηση * Νέες Τεχνολογίες * Εργασία και εργαζόμενοι * Απασχόληση * Προσόν

- Στο ραγδαία μεταβαλλόμενο κόσμο της παγκοσμιοποίησης της οικονομίας και της εξέλιξης της τεχνολογίας, γίνονται αλλαγές τόσο στη μορφή της απασχόλησης, όσο και στα απαιτούμενα προσόντα του μελλοντικού εργαζόμενου. Θα ήταν επομένως χρήσιμο να αναφέρουμε τις σκέψεις μας για το ότι θα πρέπει να έχουν υπ' όψη τους οι νέοι υποψήφιοι εργαζόμενοι στο κατώφλι του 21ου αιώνα ώστε να είναι απασχολήσιμοι.

ΛΙΑΝΟΣ ΘΕΟΔΩΡΟΣ, ΚΑΣΣΩΤΑΚΗΣ ΜΙΧΑΛΗΣ, «**Οι απόφοιτοι Ανώτατων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων του εξωτερικού: τα εκπαιδευτικά και κοινωνικο-οικονομικά τους χαρακτηριστικά και η ένταξή τους στην αγορά εργασίας**», *Επιθεώρηση Συμβουλευτικής και Προσανατολισμού*, τχ. 68-69 (2004), σσ. 65-94.

* Σπουδές στο εξωτερικό * Πτυχιούχος Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης * Κοινωνικοοικονομική κατάσταση * Ελλάδα * Αγορά εργασίας * Επαγγελματική ένταξη

- Στην παρούσα μελέτη παρουσιάζεται αρχικά η εξέλιξη της φοιτητικής μετανάστευσης, όπως αυτή εμφανίζεται στη χώρα μας τις τελευταίες δεκαετίες. Υπογραμμίζεται η έξαρση του φαινομένου αυτού, ιδιαίτερα κατά τη δεκαετία του 1980, ενώ γίνεται παράλληλα αναφορά στη σημερινή πραγματικότητα. Αναλύονται, κατόπιν, οι σημαντικότερες διαπιστώσεις σχετικής έρευνας που πραγματοποιήθηκε σε αντιπροσωπευτικό δείγμα κατόχων βασικών και μεταπτυχιακών τίτλων σπουδών, οι οποίοι φοίτησαν σε ιδρύματα του εξωτερικού και υπέβαλαν αίτηση αναγνώρισης των διπλωμάτων τους στο ΔΙ.Κ.Α.Τ.Σ.Α., τα έτη 1995, 1996 και 1997. Σκοπός της έρευνας ήταν: α) η καταγραφή των εκπαιδευτικών και κοινωνικο-οικονομικών χαρακτηριστικών όσων σπουδάζουν στο εξωτερικό, β) ο προσδιορισμός των χωρών στις οποίες μεταβαίνουν και του είδους των σπουδών που ακολουθούν και γ) η διερεύνηση των δυνατοτήτων ένταξής τους στην αγορά εργασίας. (Περικοπή περιλήψης)

ΜΠΟΖΩΝΗΣ ΠΕΤΡΟΣ Α., «**Η Ανώτατη Εκπαίδευση**», *Επιθεώρηση Συμβουλευτικής και Προσανατολισμού*, τχ. 70-71 (2004), σσ. 45-50.

* Πανεπιστήμιο * Αγορά εργασίας * Επαγγελματική κατάρτιση * Στόχοι της εκπαίδευσης * Ανθρωπισμός * Ηθική αξία

- Οι οικονομικές διαστάσεις της εποχής μας εκδηλώνονται σε ολοένα περισσότερα πεδία της ανθρώπινης δραστηριότητας. Οι ραγδαίες ανακατατάξεις στον τομέα της τεχνικής προόδου και

της εργασίας έφεραν στο προσκίνητο νέα μεγάλα προβλήματα προς επίλυση. Άμεσο αναγκαίο κοινωνικό αίτημα για την Ανώτατη Εκπαίδευση φαίνεται να είναι η δημιουργία ενός ανθρώπου με προηγμένες γνώσεις και δεξιότητες για να αντιμετωπίσει τις έντονες απαιτήσεις της αγοράς εργασίας. Είναι όμως αυτός ο στόχος αρκετός; Ή μήπως αυτός ο άνθρωπος θα χρειασθεί να εξοπλιστεί και με ηθικό κύρος και δύναμη που θα τον καταστήσουν ικανό να πολεμήσει για την εγκαθίδρυση στη Γη περισσότερης δικαιοσύνης. Για την καταπολέμηση π.χ. της φτώχειας, των ασθενειών, του φανατισμού, της οικονομικής και άλλης εκμετάλλευσης του ανθρώπου και το σεβασμό στο περιβάλλον... (Περικοπή περίληψης)

ΠΑΝΤΑ ΔΗΜΗΤΡΑ ΧΡ., «Τηλεργασία: μια νέα μορφή ευέλικτης απασχόλησης», *Επιθεώρηση Συμβουλευτικής και Προσανατολισμού*, τχ. 68-69 (2004), σσ. 95-104.

* Εργασία * Τεχνολογία * Επαγγελματικό περιβάλλον

- Οι τεχνολογικές εξελίξεις και η παγκοσμιοποίηση της οικονομίας έχουν αλλάξει το χαρακτήρα της εργασίας και της απασχόλησης και έχουν οδηγήσει σε νέες ευέλικτες μορφές απασχόλησης που ανατρέπουν παραδοσιακά εργασιακά δεδομένα. Η τηλεργασία είναι μία από τις πλέον ορατές αλλαγές στην οργάνωση της εργασίας. Το άρθρο αναφέρεται στις συνθήκες που ευνόησαν στην εξέλιξη της τηλεργασίας, περιγράφει τις διάφορες μορφές της και συζητά την κατάσταση στο θέμα αυτό σήμερα. Επίσης, εξετάζει τις θετικές και τις αρνητικές επιπτώσεις της τηλεργασίας σε σχέση με τον εργαζόμενο, τις επιχειρήσεις και την κοινωνία. Τέλος προσπαθεί να σκιαγραφήσει το προφίλ του τηλεεργαζόμενου.

ΠΑΠΑΒΑΣΙΛΕΙΟΥ-ΑΛΕΞΙΟΥ ΙΩΑΝΝΑ, «Περιεχόμενα Συμβουλευτικής και Προσανατολισμού στα μαθήματα Γλώσσας και Λογοτεχνίας: προτάσεις διδακτικής αξιοποίησης», *Φιλολόγος*, τχ. 116 (2004), σσ. 301-309.

* Συμβουλευτική * Επαγγελματικός Προσανατολισμός * Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση * Γλώσσα * Λογοτεχνία * Διεπιστημονική προσέγγιση * Μετάβαση από το σχολείο στην εργασία

— «Συμβουλευτική και Προσανατολισμός στην εκπαίδευση ενηλίκων: αναγκαιότητα και λειτουργία», *Επιθεώρηση Συμβουλευτικής και Προσανατολισμού*, τχ. 68-69 (2004), σσ. 105-118.

* Διά βίου εκπαίδευση * Ενήλικας * Μάθηση * Απασχόληση, Προοπτικές της

- Η παρούσα μελέτη επικεντρώνεται στο πεδίο της Συμβουλευτικής στη Συνεχισόμενη Εκπαίδευση, ένα τομέα της Συμβουλευτικής και του Προσανατολισμού, ο οποίος έχει αναπτυχθεί πρόσφατα στην Ελλάδα (...). Η εργασία θέτει τους ακόλουθους στόχους: (α) να καταστήσει σαφή την ανάγκη για θεσμοθέτηση και επέκταση των συμβουλευτικών μέτρων, (β) να οριοθετήσει το πεδίο της Συμβουλευτικής και του Προσανατολισμού στη Συνεχισόμενη Εκπαίδευση, (γ) να εντοπίσει τους στόχους και τις αρμοδιότητές της και, τέλος, (δ) να παρουσιάσει τη συμβουλευτική πράξη σε σχέση με συγκεκριμένους πληθυσμούς-στόχους, υπό το πρίσμα των χαρακτηριστικών και των προϋποθέσεων μάθησης των ενηλίκων εκπαιδευόμενων.

ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ ΗΛΙΑΣ, «Επαγγελματική πληροφόρηση παιδιών πολύτεκνων οικογενειών», *Επιθεώρηση Συμβουλευτικής και Προσανατολισμού*, τχ. 68-69 (2004), σσ. 119-133.

* Πολυμελής οικογένεια * Παιδιά * Επαγγελματική πληροφόρηση * Αγροτική περιοχή * Έρευνα

- Με αυτή την εργασία ερευνήσαμε τον επαγγελματικό προσανατολισμό των παιδιών πολύτεκνων οικογενειών σε αγροτική και μάλιστα νησιωτική περιοχή της χώρας μας. Συγκεκριμένα, η έρευνά μας περιορίστηκε στις πηγές από τις οποίες προέρχονται οι επαγγελματικές πληροφορίες καθώς και στους παράγοντες που επηρεάζουν την τελική επιλογή επαγγέλματος αυτών

των παιδιών. Ερευνήσαμε το θέμα συγκριτικά με τις άλλες δύο κατηγορίες παιδιών, τα μοναχο-παίδια και τα 2-3 αδέρφια, για να βρούμε αν υπάρχουν ιδιαιτερότητες στην προέλευση των επαγγελματικών πληροφοριών και στην επιλογή επαγγέλματος. Δημοσιεύουμε στο τεύχος του-το μόνο τα ευρήματα από το πρώτο μέρος της έρευνας, δηλ. τις πηγές επαγγελματικής πληροφο-φόρησης των πολύτεκνων και γενικά των παιδιών αγροτικών περιοχών. (Περικοπή περίληψης)

ΣΤΕΦΑΝΟΥ ΓΕΩΡΓΙΑ, «**Διά βίου Συμβουλευτική σταδιοδρομίας: Συμβουλευτική σταδιοδρομίας εργαζομένων μπτέρων**», *Επιθεώρηση Συμβουλευτικής και Προσανατολισμού*, τχ. 68-69 (2004), σσ. 134-154.

* Γυναίκα * Συμβουλευτική * Εργαζόμενη μητέρα * Σταδιοδρομία * Σύζυγος * Σχέση μητέρας-παιδού

- Η παρούσα εργασία πραγματεύεται τη συμβουλευτική σταδιοδρομία των ενήλικων και, ιδιαίτε-ρα, των εργαζόμενων μπτέρων. Ειδικότερα, συζητούνται: (α) οι διαμορφωτικοί παράγοντες της συμβουλευτικής σταδιοδρομίας των εργαζόμενων μπτέρων, (β) οι συνέπειες της εργασίας της μητέρας στην ανάπτυξη των παιδιών της, στην ψυχική της υγεία, και στη συζυγική της σχέση, (γ) οι βασικοί άξονες της συμβουλευτικής σταδιοδρομίας των εργαζόμενων μπτέρων και ο ρό-λος του σύμβουλου σταδιοδρομίας, και (δ) η εκπαίδευση και η κατάρτιση του συμβούλου στα-διοδρομίας ενήλικων. Η συμβουλευτική σταδιοδρομία των ενήλικων προσεγγίζεται πολυδιά-στατα, αφού η επαγγελματική τους ανάπτυξη σχετίζεται με εξωτερικές (π.χ. κοινωνικοοικονομι-κές) και προσωπικές (π.χ. συναισθηματικές) αλλαγές. (Περικοπή περίληψης)

7.4 ΑΓΩΓΗ ΥΓΕΙΑΣ

ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ-ΜΑΤΕΝΤΖΙΔΟΥ ΚΥΡΙΑΚΗ, «**Σχέδιο Εργασίας Αγωγής Υγείας κατά την πιλοτική εφαρμογή του προγράμματος της Ευέλικτης Ζώνης διαθεματικών και δημιουργικών δραστηριοτή-των στο δημοτικό πρόγραμμα κυκλοφοριακής αγωγής στα πλαίσια της Περιβαλλοντικής Εκπαί-δευσης**», *Ανοιχτό Σχολείο*, τχ. 93 (2004), σσ. 8-14.

* Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση * Κυκλοφοριακή αγωγή * Ευέλικτη Ζώνη * Διδασκαλία με στόχους * Διαθεματική προσέγγιση * Διδακτικά βοηθήματα * Σχέση σχολείου-κοινότητας

ΒΑΛΑΒΑΝΙΔΗΣ ΑΘ., «**Καπνός του τσιγάρου: σημαντικότερος εξωγενής παράγοντας νοσηρότητας και θνησιμότητας στον άνθρωπο και ο ρόλος του στις κακοήθεις νεοπλασίες**», *Χημικά Χρονικά*, τχ. 5-6 (2004), σσ. 34-37.

* Άνθρωπος * Υγεία * Τσιγάρο * Καπνός * Ιατρική στατιστική * Θνησιμότητα

ΚΑΛΩΤΑ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ, «**“Δεξιότητες για παιδιά του Δημοτικού”**: πρόγραμμα πρωτογενούς πρόλη-ψης και Αγωγής Υγείας στο Δημοτικό σχολείο», *Σύγχρονη Εκπαίδευση*, τχ. 135 (2004), σσ. 81-88.

* Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση * Ναρκωτικά * Πρόληψη * Καθηγητής * Επιμόρφωση * Εκπαιδευτι-κό πρόγραμμα

ΚΑΡΑΝΤΖΙΝΗΣ ΘΩΜΑΣ Γ., «**Προσέχουμε τη διατροφή μας**», *Το Σχολείο και το Σπίτι*, τχ. 9/465 (2004), σσ. 417-424.

* Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση * Διατροφή * Υγεία * Διδασκαλία με στόχους * Διαθεματική προσέγ-γιση * Μέθοδος Project (Εκπαίδευση)

ΜΟΥΡΝΙΑΝΑΚΗΣ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ, «Αυτοαντίληψη: κοινωνική και συναισθηματική αγωγή στο σχολείο», *Το Σχολείο και το Σπίτι*, τχ. 4/460 (2004), σσ. 219-221.

* Αυτοαντίληψη * Σχολική επίδοση * Συναισθηματική εκπαίδευση * Κοινωνικοποίηση * Ανάπτυξη προσωπικότητας

ΣΙΠΗΤΑΝΟΥ ΑΘΗΝΑ Α., «Χαρακτηριστικά των χρηστών ναρκωτικών ουσιών στην Ελλάδα και οι δυνατότητες συνεχιζόμενης εκπαίδευσής τους (1994-2001)», *Το Βήμα των Κοινωνικών Επιστημών*, τχ. 40 (2004), σσ. 171-192.

* Ναρκωτικά * Θεραπευτική * Ελλάδα * Αποδέκτες της παιδείας * Ατομικά χαρακτηριστικά * Αποτέλεσμα έρευνας

- Στη μελέτη μας αυτή εξετάζουμε τα μορφωτικά και κοινωνικο-δημογραφικά χαρακτηριστικά των χρηστών ναρκωτικών ουσιών που ζητούν βοήθεια από τις θεραπευτικές κοινότητες στην Ελλάδα και τις δυνατότητες συνεχιζόμενης εκπαίδευσής τους. Το χρονικό διάστημα που καλύπτει η έρευνα εκτείνεται από το 1994 έως το 2001. Παρουσιάζονται τα στοιχεία από την ανασκόπηση της σχετικής βιβλιογραφίας, των ερευνών και των αποτελεσμάτων των προγραμμάτων που υλοποιούνται στην Ελλάδα από κρατικούς και ιδιωτικούς φορείς, αρμόδιους για τα ναρκωτικά. (Περικοπή περίληψης)

ΣΥΓΧΡΟΝΟ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ (ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ), «Αφιέρωμα στην Αγωγή Υγείας», *Σύγχρονο Νηπιαγωγείο*, τχ. 41 (2004), σσ. 76-99.

* Προσχολική Αγωγή * Υγεία * Διαθεματική προσέγγιση * Μέθοδος Project (Εκπαίδευση) * Δημιουργικές δραστηριότητες * Μουσειοσκευή * Στόμα-Φροντίδα και υγιεινή * Διατροφή * Κυκλοφοριακή αγωγή * Υλικό αναφοράς

ΤΖΑΚΩΣΤΑ ΑΜΑΛΙΑ, «Η Αγωγή Υγείας στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση», *Σύγχρονο Νηπιαγωγείο*, τχ. 37 (2004), σσ. 8-13.

* Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση * Εκπαιδευτική καινοτομία * Στόχος διδασκαλίας * Υγεία * Διαθεματική προσέγγιση * Κριτικό πνεύμα

8. ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ

ΓΑΛΑΝΗ ΜΑΡΙΑ-ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ, «Η χρήση της τεχνολογίας στην Εκπαίδευση», *Ανοιχτό Σχολείο*, τχ. 92 (2004), σσ. 24-30.

* Νέες Τεχνολογίες * Εκπαίδευση-Πληροφορική * Διδακτική χρήση του υπολογιστή * Ρόλος του καθηγητή * Ποιότητα εκπαίδευσης

ΓΙΩΤΗ Λ., ΛΟΥΚΕΡΗΣ Δ., «Επιστημολογική προσέγγιση της διδακτικής αξιοποίησης των Νέων Τεχνολογιών της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας στην εκπαίδευση», *Διδασκαλία των Φυσικών Επιστημών*, τχ. 8-9 (2004), σσ. 5-9.

* Τεχνολογία της Πληροφορίας και Επικοινωνία * Λογισμικό * Επιστημολογία * Διδακτική * Εκπαιδευτικός προγραμματισμός

ΔΗΜΟΠΟΥΛΟΣ ΚΩΣΤΑΣ, ΝΟΤΑΡΑΣ ΔΗΜΗΤΡΗΣ, ΚΑΜΠΟΥΡΑΚΗΣ ΚΩΣΤΑΣ, «**Αρχές ανάπτυξης εκπαιδευτικού υλικού για την προώθηση της επιστημονικής εγγραμματοσύνης στο πλαίσιο των μαθημάτων των Φυσικών Επιστημών. Η περίπτωση ενός CD-ROM για τη διδασκαλία της Βιοτεχνολογίας στο γυμνάσιο**», *Διδασκαλία των Φυσικών Επιστημών*, τχ. 4 (2003), σσ. 36-40.

* Πρώτος κύκλος Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης * Βιοτεχνολογία * Εκπαιδευτικό λογισμικό * CD-ROM * Επιστημονική κατάρτιση * Επίπεδο γνώσεων * Εκπαίδευση και κοινωνία

- Το άρθρο αυτό ξεκινώντας από τη διατύπωση του σύγχρονου αιτήματος της προώθησης της επιστημονικής εγγραμματοσύνης στα πλαίσια της τυπικής εκπαίδευσης προχωρεί στη διάκριση των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών του τρόπου με τον οποίο προβάλλεται η Επιστήμη στο Σχολείο σε σχέση με τον αντίστοιχο τρόπο που η περιοχική αυτή προβάλλεται στον δημόσιο χώρο. Ακριβώς λοιπόν στη βάση της διαπίστωσης των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών των δύο παραπάνω εκδοχών της αντίστοιχης γνώσης, προβάλλεται η ανάγκη δημιουργίας κατάλληλου εκπαιδευτικού υλικού, το οποίο να επιχειρεί να γεφυρώσει τα σχετικά χάσματα. Στη συνέχεια διατυπώνονται οι αρχές που θα πρέπει σύμφωνα με την παραπάνω ανάλυση να διέπουν το παιδαγωγικό υλικό αυτού του είδους, ενώ τέλος προβάλλεται ως παράδειγμα εφαρμογής των αρχών αυτών η περίπτωση ενός cd-rom που αναπτύχθηκε για τη διδασκαλία της Γενετικής και της Βιοτεχνολογίας στη Γ' Γυμνασίου.

ΙΩΑΝΝΙΔΟΥ ΙΣΜΗΝΗ, «**Νέες Τεχνολογίες και σχολική πραγματικότητα**», *Διδασκαλία των Φυσικών Επιστημών*, τχ. 8-9 (2004), σσ. 10-13.

* Νέες Τεχνολογίες * Διδακτική χρήση του υπολογιστή * Συνθήκες μάθησης * Μαθητοκεντρική διδασκαλία * Ρόλος του καθηγητή * Επιμόρφωση

ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ ΘΩΜΑΣ, «**Ηλεκτρονικοί υπολογιστές και Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση**», *Το Σχολείο και το Σπίτι*, τχ. 1/457 (2004), σσ. 21-26.

* Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση * Νέες Τεχνολογίες * Διδακτική χρήση του υπολογιστή * Πληροφορική γνώση * Διανοητική ανάπτυξη * Κριτικό πνεύμα

ΚΑΜΠΥΛΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ, ΣΚΟΡΤΗΣ ΣΠΥΡΟΣ, «**Εικόνες σε κίνηση, μαθητές σε δράση. Μια διθεματική πρόταση για την Ευέλικτη Ζώνη**», *Διδασκαλία των Φυσικών Επιστημών*, τχ. 3 (2002), σσ. 80-84.

* Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση * Ευέλικτη Ζώνη * Μέθοδος Project (Εκπαίδευση) * Οπτική αντίληψη

ΚΑΣΚΑΝΤΑΜΗ ΜΑΡΙΑ, «**Ο Φιλόλογος στην Κοινωνία της Πληροφορίας. Νέος ρόλος, νέα μέσα διδασκαλίας, νέες μέθοδοι διδασκαλίας**», *Νέα Παιδεία*, τχ. 112 (2004), σσ. 85-97.

* Ελληνική φιλολογία * Καθηγητής * Κοινωνία της Πληροφορίας * Νέες Τεχνολογίες * Διδακτικά βοηθήματα * Μέθοδος διδασκαλίας

ΚΕΚΚΕΡΗΣ ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ, ΜΟΥΡΟΥΤΣΟΣ ΣΠΥΡΙΔΩΝ, ΜΕΤΑΞΑΚΗ-ΚΟΣΙΟΝΙΔΟΥ ΧΡΙΣΤΙΝΑ, «**Ανάπτυξη και εφαρμογή συστήματος για εκπαίδευση από Απόσταση με χρήση πολλαπλών βαθμίδων**», *Επιστήμες Αγωγής*, τχ. 3 (2004), σσ. 71-82.

* Σπουδές από Απόσταση * Τριτοβάθμια Εκπαίδευση * Διδακτική χρήση του υπολογιστή * Εφαρμογές Πληροφορικής

- This study presents the use of Information and Communication Technology (ICT) to support flexible learning including Distance Learning. The application was mainly for a course in Technical Drawing. To meet students' needs a Virtual Classroom was developed using an Environment for Distance Learning computer based tool. The environment consists of a

multilevel organization structure. The design was developed after investigation of available software packages. One of the characteristics of the system developed was the management of the classroom. Use of this environment was evaluated in relation to the quality of work produced by students and the nature of their collaboration and communication through the tools. Results and emerging issues will be discussed.

ΚΟΤΟΠΟΥΛΗΣ ΘΩΜΑΣ Β., «**Η σύγχρονη τεχνολογία στην αναπτυξιακή πορεία και εκπαίδευση μικρών παιδιών: όψεις και προοπτικές**», *Σύγχρονη Εκπαίδευση*, τχ. 135 (2004), σσ. 70-80.

* Προσχολική Αγωγή * Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση * Διδακτική χρήση του υπολογιστή * Εκπαιδευτική πολιτική * Ανάπτυξη παιδιού * Ίσες ευκαιρίες

ΚΟΥΛΟΥΡΗ ΠΗΝΕΛΟΠΗ (Επιμ.), «**Πλοήγηση στο διαδίκτυο: νερό**», *Γέφυρες*, τχ. 17 (2004), σσ. 56-59.

* Νερό * Διαδίκτυο (Internet) * Περιβαλλοντική Εκπαίδευση * Θάλασσα * Βιότοποι * Υλικό αναφοράς

— «**Ο Άγιος Βασίλης έρχεται και από το διαδίκτυο**», *Γέφυρες*, τχ. 19 (2004), σσ. 62-65.

* Χριστούγεννα * Διαδίκτυο (Internet) * Ήθη και έθιμα * Καλλιτεχνικές δραστηριότητες * Πολιτιστικός πλουραλισμός * Υλικό αναφοράς

ΚΟΥΡΓΙΑΝΤΑΚΗΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ, «**Διδακταλία της Ιστορίας και Νέες Τεχνολογίες. Μια θεωρητική προσέγγιση**», *Φιλολογική*, τχ. 87 (2004), σσ. 58-62.

* Ιστορία * Νέες Τεχνολογίες * Αίθουσα διδασκαλίας * Ηλεκτρονικός υπολογιστής * Διαδίκτυο (Internet) * Δίσκοι CD-ROM

ΚΟΥΡΤΗ-ΚΑΖΟΥΛΛΗ ΒΑΣΙΛΕΙΑ, «**Αδελφοποίηση τάξεων μέσω διαδικτύου: οι ιδανικές συνθήκες εφαρμογής**», *Παιδαγωγικός Λόγος*, τχ. 1 (2003), σσ. 71-81.

* Σχολική τάξη * Αδελφοποίηση * Συνεργασία * Διαδίκτυο (Internet) * Εκμάθηση γλωσσών * Εκπαιδευτικό πρόγραμμα

- DiaLogos was an internet based sister class program between Greece and Canada dealing with the teaching of foreign and second languages (i.e. English and Greek). The sister classes had opposite target languages. The target language of the students in Greece was English and the target language of the students in Canada was Greek. The study had three main goals:
  - The teaching of foreign/second languages.
  - The utilization of the identities and experiences of the students in the learning/teaching process.
  - The creation of a learning/teaching environment that combined various pedagogies, with emphasis on transformative pedagogy. (Περικοπή περίληψης)

ΚΥΡΙΑΖΙΔΗΣ ΣΠΥΡΟΣ, «**Σημασία των Storybooks στην εκπαίδευση: δραστηριότητες στην τάξη**», *Σύγχρονη Εκπαίδευση*, τχ. 136 (2004), σσ. 103-108.

* Διδακτική χρήση του υπολογιστή * Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση * Διδακταλία γλώσσας * Καινοτομία * Εκπαιδευτικό λογισμικό * Μάθηση

ΜΑΥΡΙΔΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ, «**Το Ιερό των Μεγάλων Θεών στη Σαμοθράκη μέσα από την τεχνολογία**», *Αρχαιολογία και Τέχνες*, τχ. 92 (2004), σσ. 104-106.

* Σαμοθράκη-Αρχαιότητες * Ιερά, Αρχαία ελληνικά * Νέες Τεχνολογίες * Εικονική πραγματικότητα * Ελλάδα-Ιστορία-Ελληνιστικοί χρόνοι, 336-30 * Καβείρια μυστήρια

- Samothrace, the island of pious initiates, was a most important religious center in Antiquity that was renowned in the entire ancient world, owing to the popularity of the Great Gods worshipped there and their mystery cult. The Hieron, an excellent example of the ancient temple construction, was erected in honor of the Great Gods in 325 BC. The work team that was formed to produce a photorealistic visualization of the entire Hieron, based its study of the monument on the valuable research done by the Institute of Fine Arts of the University of New York and managed to achieve its objective with the assistance of Kyriakos Dimitis, lecturer at the Demokritos University of Thrace. Great effort was given to the actual representation of the Hieron (1:1 climax) as well as to the perfect rendering of the texture of materials and of the lighting of the temple.

ΜΗΤΑΚΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ, «Εκπαιδευτική χρήση του διαδικτύου: νέες δυνατότητες για τη σχολική τάξη», *Το Σχολείο και το Σπίτι*, τχ. 9/465 (2004), σσ. 411-416.

* Νέες Τεχνολογίες * Διδακτική χρήση του υπολογιστή * Διαδίκτυο (Internet) * Ρόλος του καθηγητή * Μάθηση

ΜΙΧΑΗΛ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ, ΤΣΙΑΚΚΙΡΟΣ ΑΝΔΡΕΑΣ, ΠΑΣΙΑΡΔΗΣ ΠΕΤΡΟΣ, «Πρόταση αξιολόγησης του προγράμματος “Η Πληροφορική στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση της Κύπρου” με χρήση της τεχνικής της δομικής αποδόμησης», *Επιστήμες Αγωγής*, τχ. 4 (2004), σσ. 35-54.

* Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση * Κύπρος * Πληροφορική γνώση * Διδακτική χρήση του υπολογιστή * Εκπαιδευτικό πρόγραμμα * Αξιολόγηση

ΜΙΧΑΗΛΙΔΟΥ ANNA X., ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΗΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ Α., «Ένα συνεργατικό εικονικό περιβάλλον για τηλε-διδασκαλία ηλεκτρονικού εμπορίου», *Θέματα στην Εκπαίδευση*, τχ. 5/1-3 (2004), σσ. 97-127.

* Οικονομικά * Τριτοβάθμια Εκπαίδευση * Διδακτική χρήση του υπολογιστή * Εικονική πραγματικότητα * Ομαδική μάθηση * Εκπαιδευτικό πρόγραμμα

- Η αλματώδης ανάπτυξη που παρατηρείται στις δικτυακές και επικοινωνιακές τεχνολογίες, μπορεί να αποδειχθεί ιδιαίτερα χρήσιμη στη δημιουργία κατάλληλων περιβαλλόντων για μάθηση από απόσταση. Μια από τις τεχνολογίες με ολοένα αυξανόμενο ενδιαφέρον είναι τα Συνεργατικά Εικονικά Περιβάλλοντα (ΣΕΠ). Το άρθρο, περιγράφει ένα συνεργατικό εικονικό περιβάλλον, το Elearn, που δημιουργήθηκε με στόχο τη διδασκαλία θεμάτων ηλεκτρονικού εμπορίου. Το Elearn ολοκληρώνει στην ίδια οθόνη τον εικονικό κόσμο που δημιουργήθηκε για το ηλεκτρονικό εμπόριο, τις web σελίδες που έχουν σα σκοπό τη διευκόλυνση του χρήστη και το παράθυρο σύγχρονης συνομιλίας (chat) μεταξύ των συμμετεχόντων. Ανάμεσα στα σημεία που θεωρήθηκαν σημαντικά είναι αυτά που ενισχύουν τη συνεργατική μάθηση, αφού ο χώρος που δημιουργήθηκε μπορεί να υποστηρίξει πολλούς χρήστες. (Περικοπή περιλήψης)

ΜΥΑΡΗΣ ΓΙΩΡΓΟΣ, «Της Κύπρου διαδικτυακό “βλέμμα προς τα έξω”. Διαδικτυακά μικροφιλολογικά», *Φιλολογική*, τχ. 87 (2004), σσ. 29-31.

* Κύπρος * Διαδίκτυο (Internet) * Βάσεις δεδομένων * Φιλολογία * Λογοτεχνία * Διδακτικά βοηθήματα

ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΑΔΑΜΟΣ, ΚΑΡΑΓΙΩΡΓΗ ΓΙΑΣΕΜΙΝΑ, «**Η αξιολόγηση λογισμικού για την εκπαίδευση: πώς, πότε, από ποιόν; Διεθνής εμπειρία και ελληνικός χώρος**», *Θέματα στην Εκπαίδευση*, τχ. 5/1-3 (2004), σσ. 145-160.

* Εκπαιδευτικό λογισμικό * Αξιολόγηση * Επισκόπηση της κατάστασης ενός θέματος * Ποιότητα εκπαίδευσης * Ελλάδα * Κοινωνία της Πληροφορίας

- Τόσο σε παγκόσμιο επίπεδο, όσο και στον ελληνικό χώρο παρατηρείται έλλειψη εκπαιδευτικού λογισμικού ποιότητας. Στόχος της εργασίας αυτής είναι να επαναπροσδιορίσει το πρόβλημα της αξιολόγησης εκπαιδευτικού λογισμικού, επισημαίνοντας αρχικά πώς, πότε και από ποιους πρέπει να γίνεται. Στη συνέχεια, αναλύονται πρακτικές που ακολουθούνται σε διάφορες χώρες με αναφορές σε οργανισμούς που δραστηριοποιούνται στον τομέα αυτό. Αναφορά γίνεται επίσης σε σχετικές πρακτικές που έχουν εφαρμοσθεί στα πλαίσια της ενέργειας Οδύσσεια στην Ελλάδα. Τέλος, παρατίθενται εισηγήσεις για την αξιοποίηση της διεθνούς εμπειρίας σε σχέση με την ανάπτυξη περισσότερων φορέων αξιολόγησης εκπαιδευτικού λογισμικού στον ελληνικό και κυπριακό χώρο.

ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ, «**Το σήμερα και το αύριο των Νέων Τεχνολογιών στην Ελληνική εκπαίδευση**», *Νέα Παιδεία*, τχ. 110 (2004), σσ. 28-43.

* Νέες Τεχνολογίες * Μάθηση * Τεχνολογική αλλαγή * Αξιολόγηση * Ρόλος του καθηγητή * Επimόρφωση καθηγητή

ΠΑΝΣΕΛΗΝΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ Ε., «**Ο διαμεσολαβητικός ρόλος του Υπολογιστή στη γνωστική αλληλεπίδραση μεταξύ των μαθητών-Λογισμικό γενικών εφαρμογών**», *Θέματα στην Εκπαίδευση*, τχ. 5/1-3 (2004), σσ. 129-144.

* Πρώτος κύκλος Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης * Διδακτική χρήση του υπολογιστή * Ομαδική μάθηση * Αλληλενέργεια * Εκπαιδευτικό λογισμικό * Έρευνα

- Η παρούσα έρευνα προσπαθεί να αποτιμήσει τη μάθηση που λαμβάνει χώρα σε υπολογιστικά μαθησιακά περιβάλλοντα, αναλύοντας την προφορική αλληλεπίδραση μεταξύ των μαθητών, όταν εργάζονται σε συνεργατικές ομάδες εργασίας χρησιμοποιώντας το μικροϋπολογιστή ως «εργαλείο» (λογισμικό γενικών εφαρμογών). Το πλαίσιο αυτό αποτελεί το κυρίαρχο υπολογιστικό μαθησιακό περιβάλλον στο ελληνικό σχολείο. Χρησιμοποιούνται τρεις μαθησιακές δραστηριότητες με τρία είδη λογισμικού, οι οποίες εντάσσονται ομαλά στο σχολικό πρόγραμμα σπουδών. Η έρευνα εξετάζει τη συλλογική εποικοδόμηση της γνώσης, η οποία έλαβε χώρα, προκειμένου οι μαθητές να αντεπεξέλθουν στις απαιτήσεις των δραστηριοτήτων, καθώς και το διαμεσολαβητικό ρόλο του υπολογιστή και του λογισμικού. (Περικοπή περίληψης)

ΠΑΠΑΘΕΜΕΛΗΣ ΓΙΑΝΝΗΣ Α., «**Σχολείο και Νέες Τεχνολογίες**», *Το Σχολείο και το Σπίτι*, τχ. 6-7/462-463 (2004), σσ. 327-331.

* Νέες Τεχνολογίες * Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση * Διδακτική χρήση του υπολογιστή * Πληροφορική γνώση * Ίσες ευκαιρίες * Ποιότητα εκπαίδευσης

ΠΕΤΡΑΚΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ, ΜΠΟΥΡΛΕΤΙΔΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ, «**Η ανάπτυξη και εφαρμογή προγράμματος e-Learning στο Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών**», *Επισήμες Αγωγής*, τχ. 3 (2004), σσ. 127-139.

* Διδακτική χρήση του υπολογιστή * Σπουδές από Απόσταση * Εκπαίδευση ενηλίκων * Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών * Στατιστικά δεδομένα * Εκπαιδευτικό πρόγραμμα

- The National & Kapodistrian University of Athens has developed considerable know-how in the

organization of educational and support actions of e-learning. These actions contain the organization of “adult education programs with the use of e-learning methodology” by the Vocational Training Center of the National and Kapodistrian University of Athens, the establishment in April 2000 of a Group of Production and Digitalization of Educational Material for the educational support of adult education programs with the use of distance learning methods and the Creation and continuous improvement of e-learning methodology with the development of the respective technical infrastructure (use of the educational platform, acquisition of servers, etc.). Since 2001 we had 1.700 educated adults in 10 different educational curricula and 3.000 applications forms.

ΡΕΣ ΙΩΑΝΝΗΣ, «Οι Νέες Τεχνολογίες στην υπηρεσία του σύγχρονου σχολείου», *Παιδαγωγικό Βήμα Αιγαίου*, τχ. 53 (2004), σσ. 86-91.

* Νέες Τεχνολογίες * Εκπαιδευτική πολιτική * Στόχοι της εκπαίδευσης * Ρόλος του καθηγητή * Ανάπτυξη της εκπαίδευσης

- Στις αρχές του 21ου αιώνα, η ραγδαία εξέλιξη των Νέων Τεχνολογιών, η ευρεία διάχυσή τους σε όλα τα επίπεδα της κοινωνικής και οικονομικής ζωής και η ενσωμάτωσή τους σε όλες τις διαστάσεις της καθημερινής ζωής χτίζουν μια παγκόσμια Κοινωνία της Πληροφορίας με νέα δεδομένα και νέες ευκαιρίες για την ανάπτυξη, την απασχόληση και την ποιότητα ζωής. Η Κοινωνία της Πληροφορίας είναι πρωταρχικά μια κοινωνία της γνώσης. Για τη δημιουργία μιας παιδείας προσαρμοσμένη στις ανάγκες του 21ου αιώνα, η πολιτεία οφείλει να εισαγάγει τις νέες τεχνολογίες σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης και να προωθήσει την εξοικείωση των μαθητών με τους ηλεκτρονικούς υπολογιστές και τα πολύμέσα.

ΣΙΑΚΑΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ Θ., «Εισαγωγή Νέων Τεχνολογιών στην εκπαίδευση», *Παιδαγωγικό Βήμα Αιγαίου*, τχ. 53 (2004), σσ. 75-85.

* Ελλάδα * Νέες Τεχνολογίες * Διδακτική χρήση του υπολογιστή * Λογισμικό * Ποιότητα εκπαίδευσης * Εκπαιδευτική πολιτική

ΤΣΟΛΑΚΙΔΗΣ ΚΩΣΤΑΣ, ΦΩΚΙΔΗΣ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ, «Η εικονική πραγματικότητα στην εκπαίδευση: ένας πρώτος προβληματισμός», *Σύγχρονη Εκπαίδευση*, τχ. 135 (2004), σσ. 117-126.

* Εικονική πραγματικότητα * Εφαρμογές * Διδακτική χρήση του υπολογιστή * Μαθητής * Θεωρία μάθησης

ΦΩΚΙΔΗΣ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ, ΤΣΟΛΑΚΙΔΗΣ ΚΩΣΤΑΣ, «Η εικονική πραγματικότητα στην εκπαίδευση: οι δυνατότητες του μέσου», *Σύγχρονη Εκπαίδευση*, τχ. 136 (2004), σσ. 114-126.

* Εικονική πραγματικότητα * Διδακτική χρήση του υπολογιστή * Θεωρία μάθησης * Εφαρμογές Πληροφορικής

ΧΛΑΠΑΝΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ-ΕΡΡΙΚΟΣ, ΜΠΡΑΤΙΤΣΗΣ ΘΑΡΡΕΝΟΣ, ΔΗΜΗΤΡΑΚΟΠΟΥΛΟΥ ΑΓΓΕΛΙΚΗ, «Επιμόρφωση εκπαιδευτικών μέσω δραστηριοτήτων ηλεκτρονικής κοινότητας μάθησης: η περίπτωση της Πιλοτικής κοινότητας του Πανεπιστημίου Αιγαίου», *Επιστήμες Αγωγής*, τχ. 3 (2004), σσ. 83-100.

* Πανεπιστήμιο Αιγαίου * Σπουδές από Απόσταση * Καθηγητής * Επιμόρφωση * Διδακτική χρήση του υπολογιστή * Εκπαιδευτικό πρόγραμμα * Πειραματική εκπαίδευση

- A *Distance Learning Continual Education* program was implemented by the Laboratory of

Learning Technology and Educational Engineering of the University of the Aegean. It could be described as a learning environment concerning ICT issues, based upon Adult Collaborative Learning and Learning Community principles. Within this *e-Learning Community*, in-service teachers were able to exchange ideas and educational scenarios, consult experts, thus resolving questions and get informed about pedagogical, technological and other issues. Within this paper the educational activities of a pilot e-learning community are presented. Moreover, some first results arising from the current pilot period of operation, such as trainees' behavior-patterns, learning outcomes and some usability reports are also presented.

9. ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟΥ ΔΕΣΠΟΙΝΑ, «Τρόποι διαμόρφωσης κριτηρίων αξιολόγησης και φύλλων εργασίας, με στόχο την αποτελεσματικότερη εκπαιδευτική διαδικασία», *Το Σχολείο και το Σπίτι*, τχ. 3/459 (2004), σσ. 137-142.

* Κατασκευή τεστ * Αξιολόγηση μαθητή * Βελτίωση * Σχολική επίδοση * Ποιότητα εκπαίδευσης * Αποτελεσματικότητα του σχολείου

— «Η εισαγωγή της περιγραφικής αξιολόγησης στο Δημοτικό σχολείο. Τι πιστεύουν οι δάσκαλοι και πώς την εφαρμόζουν (εμπειρική ερευνητική προσέγγιση)», *Νέα Παιδεία*, τχ. 112 (2004), σσ. 129-139.

* Περιγραφική αξιολόγηση * Δημοτικό σχολείο * Καθηγητής * Γνώμη * Αποτέλεσμα έρευνας

— «Απόψεις των εκπαιδευτικών για την αξιολόγηση της σχολικής επίδοσης των μαθητών του Δημοτικού σχολείου», *Παιδαγωγική Επιθεώρηση*, τχ. 38 (2004), σσ. 51-71.

* Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση * Μαθητής * Επίδοση * Βαθμολόγηση * Καθηγητής * Γνώμη * Αποτέλεσμα έρευνας

- Das Ziel dieser Arbeit ist festzustellen, unter welchen Aspekten die Grundschullehrerinnen und -lehrer die Schülerbeurteilung betrachten, wie sie das Bewertungssystem aufnehmen und wie sie es praktisch anwenden. Die Angaben der vorliegenden Arbeit stammen ausschliesslich aus dem Verwaltungsbezirk Attika. In einem ersten Schritt der statistischen Analyse wurden die Ansichten der Probanden nach den speziellen Fragestellungen der Untersuchung zugeordnet. Dann wurden Prozentwerte berechnet. Der nachfolgende Teil Befragten je nach Geschlecht, Dienstalter, Fortbildung, spezieller Ausbildung zur Schülerbeurteilung und Bezugsnormorientierung in eine bestimmte Richtung weisen. (Περικοπή περίληψης)

ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Κ., «Η αξιολόγηση του μαθήματος της Ιστορίας και η αξιολόγηση της διδασκαλίας της Ιστορίας στην ελληνική Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση: γενική θεώρηση», *Επιθεώρηση Εκπαιδευτικών Θεμάτων*, τχ. 9 (2004), σσ. 129-142.

* Ιστορία * Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση * Διδασκαλία * Αξιολόγηση εκπαιδευτικού * Θεωρητική έρευνα

- Στο άρθρο που ακολουθεί εξετάζεται η διδασκόμενη στην ελληνική Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση Ιστορία σε επίπεδο αξιολόγησης. Αρχικά γίνεται αναφορά στην εξέλιξη που έχει σημειώσει

η Ιστορία ως μάθημα της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης. Η εξέλιξη αυτή έχει επηρεάσει οπωσδήποτε το περιεχόμενο του μαθήματος, τις μορφές υπό τις οποίες διδάσκεται σήμερα, αλλά και την αξιολόγησή του από τον διδάσκοντα. Στη συνέχεια καταβάλλεται προσπάθεια να επισημανθούν, βάσει των σύγχρονων αντιλήψεων της διδακτικής της Ιστορίας, οι παράμετροι αξιολόγησης του Καθηγητή ο οποίος θα διδάξει την Ιστορία στο Γυμνάσιο και το Λύκειο. Στο τέλος εκτίθενται ορισμένα συμπεράσματα.

ΔΗΜΑΚΟΣ ΓΙΩΡΓΟΣ ΦΕΡΕΝΤΙΝΟΣ, ΚΑΣΙΜΑΤΗ ΚΑΤΕΡΙΝΑ, «Αξιολόγηση μαθητών: ερευνητική προσέγγιση με χρήση μεθόδων της παραγοντικής ανάλυσης», *Μαθηματική Επιθεώρηση*, τχ. 62 (2004), σσ. 45-56.

* Μοντέλο αξιολόγησης * Κριτικό πνεύμα * Καθηγητής * Γνώμη * Αποτέλεσμα έρευνας

- Τα αξιολογικά μοντέλα, τα οποία επιλέγουν οι εκπαιδευτικοί αντανακλούν τα διδακτικά μοντέλα που ακολουθούν στην προσέγγιση της γνώσης και στην εφαρμογή των διδακτικών τους πρακτικών. Στόχος της συγκεκριμένης εργασίας είναι η ανίχνευση των αντιλήψεων πρωτοδιοριζόμενων εκπαιδευτικών όσον αφορά τις αξιολογικές πρακτικές που σκέπτονται να εφαρμόσουν στη διδασκαλία τους. Στην ερμηνεία των αποτελεσμάτων, παρατηρούμε ότι στην πλειονότητά τους οι εκπαιδευτικοί συμφωνούν με τις ερωτήσεις, μέσα από τις οποίες αντικατοπτρίζονται σύγχρονα αξιολογικά μοντέλα. Οι εκπαιδευτικοί αρνούνται να συνδέουν την αξιολόγηση με μέτρηση και συμφωνούν με τη χρήση της αξιολόγησης ως εργαλείο για την ανάπτυξη της κριτικής σκέψης.

ΘΕΡΙΑΝΟΣ ΚΩΣΤΑΣ, «Η αξιολόγηση της εκπαίδευσης μπορεί να διασφαλίσει τη βελτίωση της ποιότητάς της; Πρόβληματισμοί και διδάγματα από άλλες χώρες», *Αντιπεράδια της Εκπαίδευσης*, τχ. 70 (2004), σσ. 17-23.

* Εκπαιδευτική πολιτική * Ευρώπη * Συγκριτική Εκπαίδευση * Νεοφιλελευθερισμός * Κρίση της εκπαίδευσης * Αυτοαξιολόγηση

ΚΥΡΙΑΚΙΔΗΣ ΛΕΩΝΙΔΑΣ, ΤΗΛΕΜΑΧΟΥ ΚΥΡΙΑΚΟΣ, «Σύζευξη διαμορφωτικής και συγκριτικής αξιολόγησης στα Μαθηματικά με την τοποθέτηση των λαθών των μαθητών σε κλίμακα Rasch», *Παιδαγωγική Επιθεώρηση*, τχ. 37 (2004), σσ. 170-185.

* Μαθηματικά * Επίδοση * Διαμορφωτική αξιολόγηση * Συγκριτική αξιολόγηση * Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση * Κύπρος * Αποτέλεσμα έρευνας

- The aim of the study reported in this paper was to identify the common errors made on tasks that are valued in high stakes assessment in primary mathematics in order to encourage diagnostic teaching. A test was administered to a representative sample of year 6 Cypriot primary pupils (n=802). The Rasch model was used and the data were analysed by using the computer programme QUEST. A scale was created for the test and analysed for reliability, fit to the model, meaning and validity. It was also analysed separately for each of two groups (boys and girls) to test the invariance of the scale. Analysis of the data revealed that the test has satisfactory psychometric properties. Four levels of mathematical thinking were also identified. (Περικοπή περίληψης)

ΠΑΠΠΑΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ Θ., «Οι αντιλήψεις των μαθητών της Α' Λυκείου για τη μεταβλητή», *Μαθηματική Επιθεώρηση*, τχ. 62 (2004), σσ. 57-71.

* Δεύτερος κύκλος Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης * Μαθητής * Μεταβλητές (Μαθηματικά) * Εννοιολογική παράσταση * Αποτέλεσμα έρευνας

- Η έννοια της μεταβλητής είναι κεντρική στη διδασκαλία και στην εκμάθηση των μαθηματικών, τόσο στο Γυμνάσιο όσο και στο Λύκειο. Από το Δημοτικό μέχρι και το Πανεπιστήμιο είναι μία από τις πιο σημαντικές έννοιες. Με ένα ερωτηματολόγιο που παραδόθηκε σε εκατόν εξήντα (160) μαθητές Α΄ τάξης πέντε (5) Ενιαίων Λυκείων του Νομού Άρτας, προσπαθήσαμε να μελετήσουμε κατά πόσο οι μαθητές αναγνωρίζουν αγνώστους, παραμέτρους, σχέσεις μεταξύ μεταβλητών και μεταβλητές στη λογική. Η έρευνα αυτή έδειξε ότι οι μαθητές αντιμετωπίζουν προβλήματα με την έννοια της μεταβλητής, δυσκολίες που ίσως εξηγούνται εν μέρει από το γεγονός ότι εντός των Μαθηματικών, οι μεταβλητές μπορούν να χρησιμοποιηθούν με πολλούς διαφορετικούς τρόπους.

10. ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ

ΑΓΓΕΛΙΔΗΣ Π., ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΥΣ Κ., ΒΡΑΣΙΔΑΣ Χ., «Οι εκπαιδευτικοί ως παράγοντες περιθωριοποίησης στην πορεία προς τη συμπεριληπτική εκπαίδευση», *Σύγχρονη Εκπαίδευση*, τχ. 1/138-139, σσ. 80-92.

* Άτομα με ειδικές ανάγκες * Συνεκπαίδευση * Κύπρος * Συμπεριφορά του καθηγητή * Εκπαιδευτικό έλλειμμα * Σύγχρονη έρευνα

ΑΝΔΡΕΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ, «Η εξ Αποστάσεως επιμόρφωση των εκπαιδευτικών», *Επιστήμες Αγωγής*, τχ. 3 (2004), σσ. 141-150.

* Επιμόρφωση * Σπουδές από Απόσταση * Διοίκηση και οργάνωση * Εκπαιδευτικό έλλειμμα

- The initial point that this speech covers, is the frame of policies for educators' training as has been formed due to the development of educational activities of the 15 European Union member states. It proceeds with the registration of organizations which implement in-service training for educators in the Greek educational system and its legislative organization and it also brings attention to the training priorities which have arisen. The reasons why educators opt for distant training in the Greek educational system in specific cases are developed and finally two cases of developing distant educational programmes are proposed. The former being geared towards the administrative staff of education and the latter to the educators teaching duties (of secondary education in this case); they not only have to teach their own chosen subject but also one or two others usually similar to their own.

ΒΕΪΚΟΥ ΧΡΙΣΤΙΝΑ, «Τα πολλαπλά επίπεδα του έργου του Σχολικού Συμβούλου και η σχέση του με τους εκπαιδευτικούς», *Φιλολογική*, τχ. 86 (2004), σσ. 2-5.

* Σχολικοί Σύμβουλοι * Συμβουλευτικό όργανο * Διδακτικό προσωπικό * Συνεργασία * Εκπαιδευτική καθοδήγηση * Απαιτήσεις επαγγέλματος

ΒΟΥΓΙΟΥΚΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ, «Προφίλ, απόψεις και σχολική πρακτική των Ελλήνων εκπαιδευτικών», *Το Σχολείο και το Σπίτι*, τχ. 8, 9 (455, 456) (2003), σσ. 463-467, 525-530.

* Ελλάδα * Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση * Καθηγητής * Κοινωνική καταγωγή * Σχέση καθηγητή-μαθητή * Δυσκολία μάθησης

ΓΕΡΑΡΗΣ ΗΛΙΑΣ, «**Η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών στη σύγχρονη κοινωνία της γνώσης**», *Ελληνοχριστιανική Αγωγή*, τχ. 515 (2004), σσ. 272-275.

* Επιμόρφωση * Διά βίου εκπαίδευση * Επιστήμες της Αγωγής * Παιδαγωγικές τάσεις

ΓΕΩΡΓΙΑΔΟΥ ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ, ΚΑΣΚΑΝΤΑΜΗ ΜΑΡΙΑ, ΜΑΡΝΕΛΗ ΛΟΥΚΙΑ, «**Πρόγραμμα ενδο-σχολικής επιμόρφωσης στις ΤΠΕ–Στοιχεία από τη διαμορφωτική τους αξιολόγηση**», *Θέματα στην Εκπαίδευση*, τχ. 5/1-3 (2004), σσ. 173-190.

* Νέες Τεχνολογίες * Επιμόρφωση * Εκπαιδευτικό πρόγραμμα * Διαμορφωτική αξιολόγηση * Στατιστικά δεδομένα

ΙΓΝΑΤΙΑΔΗΣ Γ.Μ., «**Ο διαγωνισμός του ΑΣΕΠ για τους εκπαιδευτικούς, μια αμφιλεγόμενη διαδικασία: παρατηρήσεις και προτάσεις**», *Φιλολόγος*, τχ. 117 (2004), σσ. 435-441.

* Επάγγελμα του καθηγητή * Διαγωνισμός ΑΣΕΠ * Αξιολόγηση * Επαγγελματικά προσόντα * Επαγγελματική ανέλιξη

ΚΑΤΣΑΜΑΓΚΟΥ ΜΑΡΙΑ Β., «**Προτάσεις για την πρόληψη της προβληματικής-απειθαρχης συμπεριφοράς των μαθητών μέσα στη σχολική αίθουσα από τους εκπαιδευτικούς**», *Τα Εκπαιδευτικά*, τχ. 73-74 (2004), σσ. 112-118.

* Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση * Μαθητής * Αποκλίνουσα συμπεριφορά * Παιδαγωγικές τάσεις * Διοίκηση τάξης * Ποιότητα διδασκαλίας

ΚΡΙΑΡΑΣ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ, «**Γύρω από την εκλογή του Ψυχάρη στην École des langues (1904)**», *Φιλολόγος*, τχ. 117 (2004), σσ. 407-415.

* Ψυχάρης Γιάννης (1854-1929) * Βιογραφία * Πανεπιστήμιο * Παρίσι * Επιστολογραφία * Λογοτέχνες, Έλληνες

ΜΑΡΓΑΡΙΤΟΠΟΥΛΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ, «**Η ενδοσχολική επιμόρφωση**», *Το Σχολείο και το Σπίτι*, τχ. 8/464 (2004), σσ. 371-375.

* Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση * Συμμετοχή καθηγητών * Επιμόρφωση * Σεμινάριο * Ποιότητα εκπαίδευσης * Μελέτη περίπτωσης

ΜΑΡΚΑΔΑΣ ΣΩΤΗΡΗΣ, ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ ΒΑΣΙΛΙΚΗ, ΠΑΠΑΣΤΑΜΑΤΗΣ ΑΔΑΜΑΝΤΙΟΣ, «**Αναζητώντας τον “καλό” δάσκαλο**», *Εκπαιδευτική Κοινότητα*, τχ. 69 (2004), σσ. 34-43.

* Προσόν * Συμπεριφορά του καθηγητή * Προσωπικότητα * Ποιότητα διδασκαλίας * Αξιολόγηση * Αποτέλεσμα έρευνας

ΜΑΡΟΥΔΑΣ ΗΛΙΑΣ, «**Το επαγγελματικό στρες των εκπαιδευτικών**», *Τα Εκπαιδευτικά*, τχ. 73-74 (2004), σσ. 166-178

* Άγχος * Επαγγελματική ασθένεια * Αντιμετώπιση * Διάγνωση * Αποτέλεσμα έρευνας

ΜΑΤΣΑΓΓΟΥΡΑΣ ΗΛΙΑΣ Γ., «**Κώδικας επαγγελματικής δεοντολογίας των εκπαιδευτικών: προϋπόθεση της επαγγελματικής αυτονομίας τους**», *Επιστήμες Αγωγής*, τχ. 1 (2004), σσ. 7-26.

* Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση * Επάγγελμα του καθηγητή * Αυτονομία * Αξιολόγηση εκπαιδευτικού * Δεοντολογία * Ποιότητα εκπαίδευσης

- In most developed countries teacher training is offered at higher institutions and this has raised the social and occupational status of teachers. Thus, teacher organizations argue that teacher

occupation meets the main traits of a profession. Referring to these traits they emphasize that (a) teachers draw on a body of systematic knowledge and on specialized skills, which are acquired through a lengthy period of higher education, (b) teachers perform a crucial social function, (c) teaching is a non-routine situation which calls teachers to exercise every moment their professional judgment, (d) the professional judgment should be based both on scientific knowledge and experience and on professional ethics of moral nature. On the basis of the above traits teaching, occupation is regarded as a (semi-) profession and teachers claim their professional autonomy, personal and collective. However, teachers need to meet another criterion, that of the formalised code of professional ethics, which they usually lack.

ΜΗΝΑΪΔΗ ΑΘΗΝΑ, «Τα παιδαγωγικά εμπόδια στην επιμόρφωση των εκπαιδευτικών στις Τεχνολογίες Επικοινωνίας και Πληροφορίας (ΤΠΕ)», *Επιστήμες Αγωγής*, τχ. 3 (2004), σσ. 151-164.

* Επιμόρφωση * Καθηγητής * Διδακτική χρήση του υπολογιστή * Στάση του καθηγητή * Αποτέλεσμα έρευνας

- This paper proposes a didactical approach of teachers' training on *Information and Communication technology (ICT)*. Recognizing the teachers' role as key for a bottom-up application of educational technology this study investigates the *epistemological obstacles* (the internal in learning process factors) that hinder the improvement of teachers' competences on ICT's use for educational purposes. This approach is based on a research that implemented on a sample of teachers that have participate in a national training program in Greece named "Preparing the teacher for Information Society" still in progress. Teacher participants in this program are expected to acquire the appropriate skills in use of technology in order to utilise ICT for educational purposes, through different programme's phases. Useful results arise on *pedagogical obstacles* (the form of *epistemological obstacles* within education context) which are shaped during the didactical process. Further study is recommended in order to detect ways to these obstacles' overcome.

ΠΟΛΥΖΟΣ ΝΙΚΟΣ, «Σχεδιασμός και υλοποίηση προγραμμάτων ενδοσχολικής επιμόρφωσης», *Νέα Παιδεία*, τχ. 110 (2004), σσ. 44-51.

* Εκπαιδευτικοί-Επιμόρφωση * Εκπαίδευση Ενηλίκων * Διά βίου εκπαίδευση * Εκπαιδευτική μεταρρύθμιση * Επαγγελματική ανέλιξη * Ανάπτυξη της εκπαίδευσης

ΣΑΡΡΗ ΕΛΕΝΗ, «Ο ρόλος του καθηγητή στο μάθημα της ξένης γλώσσας», *Τα Εκπαιδευτικά*, τχ. 71-72 (2004), σσ. 209-222.

* Ξένες γλώσσες * Εκμάθηση γλωσσών * Ρόλος του καθηγητή * Μέθοδος διδασκαλίας * Επικοινωνιακή ικανότητα * Βιωματική μάθηση

ΣΙΝΑΝΙΔΟΥ ΜΑΡΙΑ Δ., «Μελέτη συσχέτισης της Επαγγελματικής Εξουθένωσης (burn-out)/στρες και κατάθλιψης σε εκπαιδευτικούς», *Ανοιχτό Σχολείο*, τχ. 92 (2004), σσ. 47-50.

* Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση * Σύνδρομο επαγγελματικής εξουθένωσης * Επάγγελμα του καθηγητή * Εργασιακό στρες * Κατάθλιψη * Αποτέλεσμα έρευνας

- Επαγγελματική εξουθένωση, στρες και κατάθλιψη είναι κοινά δεμένα προβλήματα στους εργαζόμενους στην εκπαίδευση. Στοχεύουμε να διασαφηνίσουμε τις αιτιώδεις συνδέσεις τους. Προσδιορίσαμε το στρες, την κατάθλιψη και τρεις συνιστώσες (συστατικά) της επαγγελματικής εξουθένωσης (συναισθηματική εξάντληση, αποπροσωποποίηση και χαμηλά προσωπικά επιτεύγματα) χρησιμοποιώντας ένα δείγμα από 85 εκπαιδευτικούς οι 55 ήταν εκπαιδευτικοί

ειδικής αγωγής. Οι 35 εκπαιδευτικοί έδωσαν, χαμηλά επίπεδα στη Συναισθηματική εξάντληση (Μ.Ο.=19,7), μέτρια επίπεδα στην Αποπροσωποποίηση (Μ.Ο.=6,7) και υψηλά επίπεδα στα προσωπικά επιτεύγματα (Μ.Ο.=33,4). Στην κλίμακα άγχους έδωσαν λίγο υψηλές τιμές Χ-1 (Μ.Ο.=23), στην κλίμακα άγχους Χ-2 (Μ.Ο.=22), ενώ στην κλίμακα κατάθλιψη όλοι οι εκπαιδευτικοί έδωσαν τιμές που κυμάνθηκαν σε φυσιολογικά επίπεδα. (Περικοπή περίληψης)

ΤΣΑΓΚΑΣ ΙΩΑΝΝΗΣ Β., «Ο ρόλος του θεολόγου καθηγητή στην ηλεκτρονική μάθηση (e-learning) και στο διαδίκτυο (internet)», *Κοινωνία*, τχ. 3 (2004), σσ. 229-234.

* Καθηγητές, Θεολόγοι * Νέες Τεχνολογίες * Διδακτική χρήση του υπολογιστή * Διαδίκτυο (Internet) * Σχέση καθηγητή-μαθητή * Ποιότητα διδασκαλίας

ΦΡΟΣΗ ΛΑΜΠΡΙΝΗ, ΚΟΥΜΤΖΗ ΕΛΕΝΗ-ΜΑΡΙΑ, «Η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών για θέματα ισότητας φύλου», *Νέα Παιδεία*, τχ. 112 (2004), σσ. 51-66.

* Επιμόρφωση * Διακρίσεις λόγω φύλου * Αγγλία * Ελλάδα * Ίσες ευκαιρίες * Αποτέλεσμα έρευνας

11. ΜΑΘΗΣΗ

BARTON, DAVID (Μτφρ.: Ι. Φ. Βλαχόπουλος), «Γραμματισμός: μια εισαγωγή στην οικολογία της γραπτής γλώσσας», *Γέφυρες*, τχ. 16 (2004), σσ. 28-36, 53-67.

* Γραμματισμός * Θεωρητική έρευνα * Εκπαίδευση και κοινωνία * Τρόπος ζωής * Οικολογία * Γλώσσα * Επισκόπηση της κατάστασης ενός θέματος

ΒΛΑΧΟΓΙΑΝΝΗ ΑΙΜΙΛΙΑ, «Νέα κοινωνία της γνώσης. Διαθεματική προσέγγιση με ένα παράδειγμα», *Φιλολογική*, τχ. 87 (2004), σσ. 52-56.

* Σχολείο * Γνώση * Διαθεματική προσέγγιση * Μελέτη περίπτωσης * Γλώσσα * Φιλοσοφία της Αγωγής

ΒΛΑΧΟΣ ΘΩΜΑΣ, ΚΑΡΑΓΕΩΡΓΟΥ ΗΡΩ, ΜΑΝΤΑΡΑΚΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ, «Η αξιολόγηση ως αφετηρία οργάνωσης του μαθήματος», *Ανοικτό Σχολείο*, τχ. 91, 92 (2004), σσ. 13-15, 5-9.

* Αξιολόγηση * Μαθητής * Κατανόηση * Προετοιμασία μαθήματος * Διδασκαλία με στόχους * Υλικό αναφοράς

ΓΕΡΑΡΗΣ ΗΛΙΑΣ, «Η αξία της μαθητικής ερώτησης στη διδακτική πράξη», *Κοινωνία*, τχ. 2 (2004), σσ. 148-152.

* Μαθητής * Κριτικό πνεύμα * Ερώτηση * Μέθοδος διδασκαλίας

ΓΚΟΥΣΙΑ-ΡΙΖΟΥ ΜΑΡΙΑ, «Η σχολική τάξη ως κοινότητα ενδιαφέροντος», *Επιστημονικό Βήμα του Δασκάλου*, τχ. 3 (2004), σσ. 57-67.

* Τάξη * Κλίμα της τάξης * Ομαδική μάθηση * Σχέση καθηγητή-μαθητή * Ενδιαφέρον

ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ ΜΗΝΑΣ, «Σύγκριση και αντιπαράθεση των θεωριών Piaget και Vygotsky για το ρόλο των κοινωνικών παραγόντων στην εξέλιξη της γνώσης των παιδιών», *Θέματα Ειδικής Αγωγής*, τχ. 27 (2004-2005), σσ. 13-22.

* Παιδί * Γνωστική ανάπτυξη * Piaget, Jean (1896-1980) * Vygotsky, Lev. Semenovich (1896-1934) * Κοινωνικοπολιτισμικό περιβάλλον * Ρόλος

ΚΑΚΑΝΑ ΔΟΜΝΑ, ΣΤΑΥΡΙΔΟΥ ΦΩΤΕΙΝΗ, «Οπτικός αλφαριθμητισμός: εκπαιδεύοντας την όραση», *Θέματα στην Εκπαίδευση*, τχ. 5/1-3 (2004), σσ. 191-208.

* Οπτική μάθηση * Μέθοδος διδασκαλίας * Γνωστική ανάπτυξη * Νέες Τεχνολογίες * Εκπαιδευτική καινοτομία * Θεωρητική έρευνα

- Η εργασία αυτή επισημαίνει το ρόλο της όρασης στις διαδικασίες αντίληψης και μάθησης αλλά και τον οπτικό χαρακτήρα της εποχής μας. Σχολιάζει το ρόλο της οπτικής σκέψης και οπτικής επικοινωνίας στο σύγχρονο εκπαιδευτικό σύστημα. Καταγράφει τη σχέση της οπτικής σκέψης και της διαβίβασης πληροφορίας με οπτικό τρόπο με την εξέλιξη των υπολογιστών. Παρουσιάζει τον όρο Οπτικός Αλφαριθμητισμός καθώς και την ιστορία του. Τέλος το άρθρο αυτό υποστηρίζει την άποψη ότι η οπτική επικοινωνία αποτελεί ένα παλυδύναμο και εξαιρετικά χρήσιμο εκπαιδευτικό εργαλείο, εάν κατανοήσουμε τον πλούτο των δυνατοτήτων της και τους τρόπους να τη χρησιμοποιούμε. Για το λόγο αυτό προτείνει την εισαγωγή δραστηριοτήτων Οπτικού Αλφαριθμητισμού στα Αναλυτικά Προγράμματα των σχολείων. (Περικοπή περίληψης)

ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ ΘΩΜΑΣ, ΜΑΡΑΓΚΑΚΗΣ ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ, «Συνεργατική μάθηση και γλώσσα Logo στο Δημοτικό σχολείο», *Μαθηματική Επιθεώρηση*, τχ. 61 (2004), σσ. 92-109.

* Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση * Συνεργατική μάθηση * Νέες Τεχνολογίες * Θεωρία της κατασκευής της γνώσης * Γλώσσα προγραμματισμού * Logo

- Οι σύγχρονες εκπαιδευτικές προσεγγίσεις (κονστρουκτιβιστική προσέγγιση) (constructivist approach) δίνουν μεγάλη σημασία στην ενεργό συμμετοχή του μαθητή, την ομαδική εργασία και την καθοδηγούμενη ανακάλυψη των πληροφοριών. Ξεκινώντας με αυτό το θεωρητικό πλαίσιο θα μελετήσουμε τη χρήση των Νέων Τεχνολογιών μέσα σε ένα συνεργατικό περιβάλλον μάθησης με χρήση της γλώσσας Logo. Αρχικά παρουσιάζονται διεξοδικά ερευνητικά δεδομένα που αναφέρονται στα πλεονεκτήματα της συνεργατικής μάθησης. Αναλύονται τα βασικά χαρακτηριστικά, οι δυνατότητες που προσφέρονται και οι προϋποθέσεις σύμφωνα με τις οποίες ο τρόπος αυτός οργάνωσης της σχολικής τάξης μπορεί να έχει θετικά αποτελέσματα για όλους τους εμπλεκόμενους στη μαθησιακή διαδικασία. (Περικοπή περίληψης)

ΚΑΡΑΓΕΩΡΓΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ, ΚΑΚΟΜΑΝΩΛΗΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ, «Μια εισαγωγή στα Multiple Comparison Tests (M.C.T's)», *Νέα Παιδεία*, τχ. 109 (2004), σσ. 158-163.

* Έρευνα-Μεθοδολογία-Σπουδή και διδασκαλία * Τεστ * Συγκριτική ανάλυση * Πείραμα * Μελέτη περίπτωσης

ΚΟΝΤΟΒΟΥΡΚΗ ΣΤΑΥΡΟΥΛΑ, ΚΟΥΤΣΕΛΙΝΗ ΜΑΙΡΗ, «Η συνεργατική μάθηση στο πλαίσιο της επικοινωνιακής προσέγγισης», *Παιδαγωγική Επιθεώρηση*, τχ. 38 (2004), σσ. 91-109.

* Συνεργατική μάθηση * Επικοινωνία * Δεξιότητα * Διδασκαλία γλώσσας * Κύπρος * Αποτέλεσμα έρευνας

- Cooperative learning is considered to be an effective method for the development of children. Additionally, language teaching is widely based on the communicative approach, which was recently introduced by the Greek authorities. The combination of the two methods was

examined on theoretical and practical level. Theoretically, it was found that the principles of cooperative learning support communicative approaches. Both methods facilitate dynamic learning and acknowledge the cognitive, emotional and social needs of students. The interplay of the methods proved to be an effective tool in learning and teaching. (Περικοπή περίληψης)

ΚΟΠΤΣΗΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ, «**Η συμβολή των εικόνων στη βιωματική προσέγγιση της μάθησης**», *Παιδαγωγικό Βήμα Αιγαίου*, τχ. 53 (2004), σσ. 92-100.

* Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση * Βιωματική μάθηση * Εικόνα * Ανάπτυξη της εκπαίδευσης * Ποιότητα εκπαίδευσης * Πειραματική έρευνα

ΚΥΡΙΑΚΟΠΟΥΛΟΥ ΝΑΤΑΣΣΑ, ΒΟΣΝΙΑΔΟΥ ΣΤΕΛΛΑ, «**Οντολογικά και επιστημολογικά προβλήματα της διάκρισης ανάμεσα σε φαινομενολογικές και επιστημονικές εξηγήσεις του φυσικού κόσμου: μια αναπτυξιακή μελέτη στο χώρο της παρατηρησιακής αστρονομίας**», *Ψυχολογία*, τχ. 11/3 (2004), σσ. 356-372.

* Φυσικές Επιστήμες * Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση * Αστρονομία * Οπτική αντίληψη * Σχηματισμός εννοιών * Ανάπτυξη αντίληψης * Μελέτη περίπτωσης

- Οι έρευνες για την ανάπτυξη των γνώσεων για το φυσικό κόσμο έχουν δείξει ότι τα μικρά παιδιά διαμορφώνουν αρχικές θεωρίες του κοινού νου, οι οποίες είναι συνήθως ασυμβίβαστες με τις επιστημονικές θεωρίες στις οποίες εκτίθενται στο σχολείο αργότερα, και άρα η διαδικασία μάθησης των επιστημονικών εννοιών μπορεί να εκληφθεί ως μια διαδικασία εννοιολογικής αλλαγής στο πλαίσιο αλλαγής θεωρίας. Στην παρούσα έρευνα διερευνήσαμε αν τα παιδιά ασκούν συνειδητό έλεγχο σε αυτή τη διαδικασία εννοιολογικής αλλαγής. Συλλάβαμε το ερώτημα αυτό στο πλαίσιο δύο προβλημάτων που σχετίζονται με τη διάκριση ανάμεσα στις φαινομενολογικές εξηγήσεις του φυσικού κόσμου και στις επιστημονικές. Το πρώτο, οντολογικό πρόβλημα, είναι το πρόβλημα της γνώσης της «πραγματικότητας» από την «εμφάνιση». Το δεύτερο, επιστημολογικό πρόβλημα, αφορά την κατανόηση ότι υπάρχουν διαφορετικές ερμηνείες των φυσικών φαινομένων, αυτές που είναι πιο κοντά στην «εμφάνιση» και αυτές που είναι πιο κοντά στην «πραγματικότητα». (Περικοπή περίληψης)

ΛΑΖΑΡΙΝΗΣ ΦΩΤΗΣ ΕΛ., «**Έρευνα για τη χρήση των κινητών τηλεφώνων στα Ελληνικά σχολεία**», *Σύγχρονη Εκπαίδευση*, τχ. 134 (2004), σσ. 44-56.

* Κινητή τηλεφωνία * Μαθητής * Ελλάδα * Σχολικό περιβάλλον * Ελλειμματική επίδοση * Υγεία * Αποτέλεσμα έρευνας

ΛΙΓΝΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ, «**Οι “κατ’ οίκον” εργασίες και οι επιπτώσεις τους στη σχολική επίδοση των παιδιών**», *Παιδαγωγικό Βήμα Αιγαίου*, τχ. 53 (2004), σσ. 101-107.

* Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση * Κατ’ οίκον εργασία * Επιστήμες Αγωγής * Παιγνίδι * Ανάπτυξη παιδιού

— «**Οι δυσκολίες της μάθησης στα Δημοτικά σχολεία της Λήμνου και του Αγίου Ευστράτιου**», *Επιθεώρηση Εκπαιδευτικών Θεμάτων*, τχ. 9 (2004), σσ. 77-91.

* Δυσκολία μάθησης * Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση * Λήμνος * Άγιος Ευστράτιος * Στατιστικά δεδομένα * Αποτέλεσμα έρευνας

- Η έρευνα αναφέρεται στο πρόβλημα των μαθησιακών δυσκολιών των μαθητών της Λήμνου. Εξετάζει το μέγεθος του προβλήματος, τα ιδιαίτερα ποιοτικά χαρακτηριστικά του πληθυσμού-στόχου και παρουσιάζει τις απόψεις των δασκάλων για τα αίτια του προβλήματος καθώς και τις

προτάσεις τους για την αντιμετώπισή του. Ακόμη, δίνεται έμφαση στη συμβολή της ιατροπαιδαγωγικής υπηρεσίας τόσο στην πρόληψη όσο και στην αποτελεσματική επίλυση του σοβαρού αυτού εκπαιδευτικού ζητήματος. Η απεικόνιση των ευρημάτων της έρευνας σε πίνακες και γραφήματα συμπληρώνει την επεξεργασία των δεδομένων της. Σε κάθε περίπτωση λόγω απουσίας παρόμοιας προηγούμενης προσπάθειας, το συγκεκριμένο πόνημα είναι ανοικτό σε κάθε επιστημονική παρατήρηση και τα όποια συμπεράσματα αφορούν το συγκεκριμένο νησί ή άλλα με παρόμοια ιδιαίτερα χαρακτηριστικά.

ΜΑΡΚΕΛΛΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ [κ.ά.], «**Εξατομικευμένη ηλεκτρονική μάθηση**», *Επιστήμες Αγωγής*, τχ. 3 (2004), σσ. 115-126.

* Διδακτική χρήση του υπολογιστή * Εξατομικευμένη διδασκαλία * Σπουδές από Απόσταση * Χρήστης * Διαδίκτυο (Internet)

- This paper addresses the issues relating to user profiles in web-based learning systems and the way we can mine them in order to improve the learning experience by integrating personalization techniques. These techniques use the information extracted from the profiles to determine the educational material and the way it will be presented to its recipients, in terms of structure and form. The resulting personalized pages (that satisfy the needs and preferences of each individual user or group of users) are dictated by a set of adaptations, which in turn derive from the application of web mining techniques to the profile data, as well as the recorded user behavior.

ΜΑΡΜΑΡΙΝΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ, ΤΡΟΥΚΗ ΕΥΗ, «**Η σχολική τάξη ως κοινότητα μάθησης: η εννοχρήσιμη συζήτηση των δασκάλου και μαθητών**», *Επιστήμες Αγωγής*, τχ. 4 (2004), σσ. 7-20.

* Συνθήκες μάθησης * Σχέση καθηγητή-μαθητή * Συζήτηση * Ρόλος του καθηγητή * Γνωστική ανάπτυξη * Αποτέλεσμα έρευνας

- Posing questions is a long-held practice in the Greek school culture for encouraging students to participate actively in the educational process. Still, following the sociocultural approach to learning, this practice goes beyond the teacher's intention to evaluate what students "know", as it serves as a means for co-constructing knowledge through sharing and exploring ideas. Thus, whole class discussions provide the context for introducing students in educated ways of using language towards gaining understanding. With this theoretical frame in mind, in this paper we attempt to illuminate the discursive aspects in orchestrating whole class discussions for promoting a community of learners.

ΜΠΟΝΩΤΗ ΦΩΤΕΙΝΗ, ΜΙΣΑΗΛΙΔΗ ΠΛΟΥΣΙΑ, «**Η ικανότητα των παιδιών να διαφοροποιούν τα δύο φύλα σε έργα σχεδίασης και αναγνώρισης ανθρώπινων φιγούρων**», *Το Βήμα των Κοινωνικών Επιστημών*, τχ. 41 (2004), σσ. 195-212.

* Ανάπτυξη παιδιού * Παιδικά σχέδια * Φύλο * Αναγνώριση * Ικανότητα * Αποτέλεσμα έρευνας

- Σκοπός της παρούσας έρευνας ήταν η διερεύνηση πιθανών αναπτυξιακών αλλαγών στην ικανότητα των παιδιών να διαφοροποιούν το φύλο της ανθρώπινης φιγούρας στα σχέδιά τους, με βάση εξωγενή (όπως ο ρουχισμός, το μήκος των μαλλιών, το ύψος της φιγούρας και οι λεπτομέρειες) και ενδογενή χαρακτηριστικά (όπως η τριχοφυΐα, οι ώμοι, το στήθος και οι γοφοί). Το δείγμα της έρευνας αποτέλεσαν 120 παιδιά και των δύο φύλων, που ταξινομήθηκαν σε τρεις ηλικιακές ομάδες με μέσο όρο ηλικίας 6½ και 11½ χρόνια αντίστοιχα. Η έρευνα χρησιμοποιήθηκε ένα έργο σχεδίασης και ένα έργο αναγνώρισης ανθρώπινων φιγούρων. (Περικοπή περιλήψης)

ΠΑΣΠΑΛΙΑΡΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ Η., «Παιδιά με μαθησιακές δυσκολίες», *Αναγέννηση*, τχ. 399 (2004), σσ. 24-30.

* Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση * Δυσκολία μάθησης * Εντοπισμός * Σχολική αντιμετώπιση * Σχέση γονιού-σχολείου * Επιστήμες της Αγωγής

ΠΑΤΕΡΑΚΗΣ ΑΡΙΣΤΕΙΔΗΣ, «Μάθηση-Γνωστικές θεωρίες», *Το Σχολείο και το Σπίτι*, τχ. 1/457 (2004), σσ. 9-16.

* Μάθηση-Ψυχολογία * Θεωρητική έρευνα * Piaget, Jean (1896-1980) * Ρόλος του καθηγητή * Μαθητής * Γνωστική ανάπτυξη

ΠΑΥΛΙΔΗΣ ΠΕΡΙΚΛΗΣ, «Οι θεωρητικές ανεπάρκειες του “μαθήματος των γονιδίων”», *Αντιπετράδια της Εκπαίδευσης*, τχ. 68-69 (2003-2004), σσ. 56-60

* Βιολογία * Γενετική * Νοημοσύνη * Μαθητής * Δυσκολία μάθησης * Κοινωνική επιρροή

ΡΕΣ ΙΩΑΝΝΗΣ, «Οι Νέες Τεχνολογίες στην αντιμετώπιση των μαθησιακών δυσκολιών», *Παιδαγωγικό Βήμα Αιγαίου*, τχ. 51 (2004), σσ. 64-72.

* Μαθητής * Γραπτή έκφραση * Δυσκολία μάθησης * Νέες Τεχνολογίες * Διδακτική χρήση του υπολογιστή * Σύγχρονη έρευνα

ΣΑΚΚΑΣ ΒΑΣΙΛΗΣ, «Η διαφορετικότητα στην Εκπαίδευση», *Σύγχρονο Νηπιαγωγείο*, τχ. 38 (2004), σσ. 16-23.

* Διαφορετικότητα * Δυσκολία μάθησης * Διαπολιτισμική εκπαίδευση * Ίσες ευκαιρίες * Πολυπολιτισμικότητα * Κοινωνιολογία της εκπαίδευσης

ΣΙΔΕΡΑ-ΛΥΤΡΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ (Επιμ.-Μτφρ.), «Μερικές σκέψεις του Εμμανουήλ Καντ: περί του τρόπου προσέγγισης του αντικειμένου μάθησης υπό το πρίσμα της αντιθετικότητας των φύλων», *Το Σχολείο και το Σπίτι*, τχ. 3/459 (2004), σσ. 127-130.

* Kant, Immanuel (1724-1804) * Φιλοσοφία της Αγωγής * Διαφορά φύλου * Διαφοροποίηση * Αποδέκτες της παιδείας

ΦΩΤΙΟΥ ΠΗΝΕΛΟΠΗ Δ., ΣΟΥΛΙΩΤΗ ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ Β., «Παιδαγωγική αντιμετώπιση της λανθασμένης απάντησης στον προφορικό λόγο κατά τη διαδικασία της διδασκαλίας», *Νέα Παιδεία*, τχ. 110 (2004), σσ. 94-106.

* Προφορική εξέταση * Λάθος * Συμπεριφορά του καθηγητή * Διαδικασία μάθησης * Αξιολόγηση * Αποτέλεσμα έρευνας

12. ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ

ΑΓΓΕΛΙΔΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ, «Μια τεχνική αντιμετώπισης των προβλημάτων συμπεριφοράς: η ανάλυση των κρίσιμων περιστατικών με παραδείγματα από τα σχολεία της Κύπρου», *Παιδαγωγική Επιθεώρηση*, τχ. 37 (2004), σσ. 9-26.

* Συμπεριφορά του μαθητή * Συμπεριφορά του καθηγητή * Σχολικό περιβάλλον * Κύπρος * Θεωρητική έρευνα * Μελέτη περίπτωσης

- The purpose of this paper is to propose a technique for enabling schools to deal with behavioural difficulties through an analysis of critical incidents. First, the article examines definitions of behaviour difficulties, briefly explores the causes misbehaviour and summarises the different theories and methods that have been used for behaviour management. It, then, defines the proposing technique by providing its theoretical background and illustrates how this method has been used. Using evidence from schools in Cyprus, this article provides illustrative examples which demonstrate how certain events that happen in the classroom can be analysed in order to provide schools with useful information for developing new ways of facing behavioural difficulties.

ΑΝΔΡΕΟΥ ΕΛΕΝΗ, «Προβλήματα συμπεριφοράς στο σχολείο: αιτιολογικοί παράγοντες και τρόποι αντιμετώπισης και πρόληψης», *Επιστήμες Αγωγής*, τχ. 4 (2004), σσ. 55-70.

* Συμπεριφορά του μαθητή * Σχολικό περιβάλλον * Απόκλιση * Αντιμετώπιση * Πρόληψη

- Early intervention should begin as soon as relatively stable problem behavior is detected in children. Once children who are at risk for stable behavior problems are identified, it is important to use research-based interventions. Therefore, the first purpose of this article is to present research on specific child (e.g. temperament), family (e.g. family adversity) transactional characteristics and environmental factors that have been documented to contribute to the manifestation of problem behavior in children. School factors that may also support problem behavior in children will also be presented and include negative teacher interactions and limited support for appropriate behavior. The second purpose of this manuscript is to present prevention and intervention strategies that could help children to acquire desired behavior patterns in the school context.

ΒΑΡΕΛΗΣ ΘΕΟΔ., «Χωρισμός και Διαζύγιο: οι επιπτώσεις σε παιδιά και εφήβους και ο ρόλος του σχολείου», *Ελληνοχριστιανική Αγωγή*, τχ. 511 (2004), σσ. 150-152.

* Παιδί * Οικογενειακή κατάσταση * Διαζύγιο * Σχέση γονιού-σχολείου

ΒΙΤΑΛΑΚΗ ΕΛΕΝΑ, ΚΟΥΓΙΟΥΜΟΥΤΖΑΚΗΣ ΓΙΑΝΝΗΣ, «Ο κρίσιμος ρόλος της γιαγιάς στη βρεφική ανάπτυξη», *Επιστήμες Αγωγής*, τχ. 2 (2004), σσ. 29-43.

* Παιδί * Ανάπτυξη προσωπικότητας * Οικογενειακό περιβάλλον * Εκτεταμένη οικογένεια * Επιρροή

- The paper provides an overview of the relationships of infants with their grandmothers. In the first chapter we describe the main factors that may affect their relationships and in the second chapter we summarize the results of several developmental studies, which, under the perspective of the Attachment Theory, have investigated the infant-grandmother relationships. In the third chapter we describe a number of studies focusing on the relationships of adolescent mothers and their infants and the crucial role of the maternal grandmothers in the development of their grandchildren. The implications of the above studies as well as several methodological problems are discussed.

ΓΑΛΑΝΑΚΗ ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ, «Η μοναξιά στα αναγνωστικά και στα ανθολόγια του Δημοτικού σχολείου υπό το πρίσμα της Αναπτυξιακής Ψυχολογίας», *Παιδαγωγική Επιθεώρηση*, τχ. 37 (2004), σσ. 124-140.

- * Μοναξιά * Διδακτικό βιβλίο * Ανθολογία * Αναπτυξιακή Ψυχολογία * Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση
- The aim of this study is a. to identify among the texts included in reading textbooks and anthologies in the Greek primary school those that, explicitly or implicitly, refer to loneliness; and b. to approach their content and to attempt to analyze it from the viewpoint mainly of developmental psychology. The contribution of this study lies on the following aspects: a. children's loneliness is a rather neglected topic of theoretical and empirical study in psychology; b. loneliness is a universal human experience, with very important negative dimensions (it is associated with deviant development and poor mental health), as well as positive ones (it is associated with identity formation and creative activity); c. literature texts provide a means for a profound understanding of loneliness; and d. educators and psychologists should be aware of the facets of loneliness which are taught to children in order to be able to organize and implement the appropriate prevention and/or intervention strategies. (Περικοπή περίληψης)

— «Οι τρεις πρώτες ηλικίες του ανθρώπου στη θεωρία του Erik Erikson», *Σύγχρονο Νηπιαγωγείο*, τχ. 37, 38 (2004), σσ. 104-105, 102-103.

* Erikson, Erik (1902-1994) * Σύγχρονη έρευνα * Ανάπτυξη παιδιού * Παιδί Προσχολικής ηλικίας

ΕΥΘΥΜΙΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ, ΖΗΣΟΠΟΥΛΟΥ ΜΑΡΙΑ, «Κοινωνικοπολιτισμική θεώρηση της διαδικασίας ανάπτυξης του παιδιού», *Επιστήμες Αγωγής*, τχ. 1 (2004), σσ. 131-140

* Ανάπτυξη παιδιού * Κοινωνικοποίηση * Κοινωνικό περιβάλλον * Πολιτισμικό περιβάλλον * Επιρροή * Θεωρητική έρευνα

- Child development is a central topic in the field of psychology. It refers to the changes that happen to a child during his or her growing period, irrespective of whether we see child development as a series of steps the child climbs up (Piaget, 1988) or in terms of overlapping waves. Children participate in their process of development actively (Siegler, 1996). They develop relations of mutual influence between themselves and the socio-cultural environment which they live in. A child's psychological development is affected by such relations. In turn, the relations of mutual influence are affected by social and cultural elements since these relations are developed in a socio-cultural context. Therefore, socio-cultural environment plays an important role in child development. Relevant research is in favour of the socio-cultural dimensions of mutual influence and child development.

ΚΑΛΤΣΟΥΝΗ-ΝΟΒΑ ΧΡΙΣΤΙΝΑ, «Ο ρόλος της οικογένειας στην εκδήλωση επιθετικής συμπεριφοράς παιδιών και εφήβων», *Σύγχρονη Εκπαίδευση*, τχ. 136 (2004), σσ. 68-76.

* Επιθετικότητα * Νεότητα * Κοινωνικοποίηση * Οικογένεια * Επιρροή * Κρίση του πολιτισμού

ΚΑΤΑΒΑΤΗ ΕΥΑΝΘΙΑ, «Τα οικοδομήματα της συναισθηματικής νοημοσύνης», *Τα Εκπαιδευτικά*, τχ. 73-74 (2004), σσ. 143-146.

* Συναισθηματική ανάπτυξη * Νοημοσύνη * Αυτοαντίληψη * Επικοινωνιακή ικανότητα * Παρορμητικότητα * Αυτοεκτίμηση

ΛΕΖΕ ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ Γ., ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ ΝΙΚΟΣ Γ., «Η αυτοαντίληψη παιδιών και εφήβων: σύγχρονες ερευνητικές προσεγγίσεις και επισημάνσεις», *Παιδαγωγική Επιθεώρηση*, τχ. 37 (2004), σσ. 51-66.

* Αυτοαντίληψη * Παιδί * Έφηβος * Αυτοεκτίμηση * Εθνικότητα * Σχολική επίδοση * Σύγχρονη έρευνα

- The term of “self-concept” is a favorite one in psychology and exceptionally important for the human personality and general behavior. Firstly, in this article, we attempt to approach this term, we describe in brief the developmental procedure of the formation of self-concept up to the stage of adolescence and we attempt to investigate its possible correlation with the concept of ethnic identity. The latter adds to the term “self-concept” a new dimension in the frame of modern socio-cultural conditions. The basic aim of this article has been to present (in brief) the results of recent greek as well as international surveys, as far as the theme of “self concept/self-esteem” (of children or adolescents) is concerned. (Περικοπή περίληψης)

ΜΑΝΙΑΔΑΚΗ ΚΑΤΕΡΙΝΑ, ΚΑΚΟΥΡΟΣ ΕΥΘΥΜΙΟΣ, «Οι αντιλήψεις των ενηλίκων για τον κοινωνικό ρόλο του φύλου ως αιτιολογικός παράγοντας για την εκδήλωση ψυχικών διαταραχών σε αγόρια και κορίτσια», *Κοινωνική Εργασία*, τχ. 74 (2004), σσ. 115-120.

* Παιδιά-Ψυχική υγεία * Κοινωνικοποίηση * Ενήλικος * Ρόλος των φύλων * Αντίληψη ρόλων * Προσδοκία ρόλων * Διαταραχή συμπεριφοράς

MADOGLOU, ANNA; SAMARTZI, STAVROULA, «The Role of Conflict and Information in the Resolution of Problems of Unfamiliar Physics Concepts», *Ψυχολογία*, τχ. 11/1 (2004), σσ. 106-123.

* Γνώση * Σύγκρουση * Ρόλος * Αποτέλεσμα έρευνας * Αυτοαντίληψη

- The present study examines the role of conflict in the process of production of generalized knowledge. The experimental method is used, which is applied to the case of problem solution in the area of unfamiliar physics concepts (an ability task). 243 students aged 14-15 from high school in the Athens area participated in the study. Conflict emerges from the manipulation of two independent variables: availability of information (none, some, continuous) and awareness or not (having the correct answer to the problem). The measurements relate, on the one hand, to the elaboration of conflict at the level of self-image, image of the other and image of the task and, on the other hand, to the role of conflict in the understanding of an unfamiliar physics concept and the possibility of its application in problem solving. The results show that the greatest conflict is created in the case of individuals who have continuous access to the necessary information and are awarded with the correct answers. (Περικοπή περίληψης)

ΜΑΡΙΔΑΚΗ-ΚΑΣΣΩΤΑΚΗ ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ, ΜΑΛΙΚΙΩΣΗ-ΛΟΪΖΟΥ ΜΑΡΙΑ, «Η ανάπτυξη της ικανότητας κατανόησης συναισθημάτων και ο ρόλος της στη θεωρία του νου», *Επισήμες Αγωγής*, τχ. 2 (2004), σσ. 19-28.

* Παιδί Προσχολικής ηλικίας * Συναισθηματική εκπαίδευση * Συναισθηματική ανάπτυξη * Νοητική ανάπτυξη * Αποτέλεσμα έρευνας

- The ability to understand and infer the emotions of others has become a major focus of attention within psychology over the last 15 years. Recent evidence suggests that children’s emotional understanding is related to their ability to ascribe false beliefs to themselves and others. The present study attempted to investigate whether a training program which aimed at developing children’s understanding of emotions might promote their false belief ability. Sixty children aged 4 to 5 years, who had failed to respond successfully to the tasks used to evaluate their false belief understanding, were randomly assigned to an experimental group and a control group. Subjects in the experimental group were exposed to a training program which lasted four months. Training involved practice in a number of tasks designed to promote children’s emotional understanding. (Περικοπή περίληψης)

ΜΑΣΟΥΡΑ ΕΛΒΙΡΑ, GATHERCOLE, SUSAN E., ΜΠΑΜΠΛΕΚΟΥ ΖΩΗ, «**Η συμβολή της φωνολογικής βραχύχρονης μνήμης στην απόκτηση λεξιλογίου**», *Ψυχολογία*, τχ. 11/3 (2004), σσ. 341-355.

* Μνήμη στα παιδιά * Ακουστική αντίληψη * Λεξιλόγιο * Λεκτική συμπεριφορά * Βελτίωση * Γλωσσική ανάπτυξη * Αποτέλεσμα έρευνας

- Πρόσφατα ερευνητικά δεδομένα έχουν εδραιώσει την ύπαρξη στενής σχέσης ανάμεσα στις επιδόσεις παιδιών σε έργα βραχύχρονης μνήμης και στον πλούτο του λεξιλογίου τους. Τέτοια ευρήματα προέρχονται κυρίως από μελέτες στην αγγλική γλώσσα και έχουν αποδοθεί στον καθοριστικό ρόλο που παίζει ένα υποσύστημα της εργαζόμενης μνήμης, το φωνολογικό κύκλωμα, στη διαδικασία εκμάθησης καινούριων λέξεων. Στην παρούσα έρευνα η ίδια υπόθεση εξετάστηκε σε μία ομάδα παιδιών στην Ελλάδα. Συμμετείχαν 47 μαθητές του δημοτικού σχολείου, ηλικίας 5 έως 7 χρόνων. Έγιναν μετρήσεις του λεξιλογίου, της μη λεκτικής ευφυΐας και της ακουστικής βραχύχρονης μνήμης τους. Η ακουστική βραχύχρονη μνήμη μετρήθηκε τόσο με κλασικά έργα (όπως το αριθμητικό μνημονικό πεδίο) όσο και με λιγότερο κλασικά έργα μνήμης (όπως η επανάληψη ψευδολέξεων). Βρέθηκε στενή σχέση ανάμεσα στο λεξιλόγιο των παιδιών και στις επιδόσεις τους στα έργα βραχύχρονης μνήμης. (Περικοπή περίληψης)

ΜΠΙΡΤΣΑΣ ΧΡΗΣΤΟΣ, «**Παράγοντας διαταραχών συναισθήματος και συμπεριφοράς—Αντιμετώπιση**», *Κοινωνία*, τχ. 4 (2004), σσ. 357-372.

* Διαταραχή συμπεριφοράς * Συναισθηματική διαταραχή * Παιδί * Οικογένεια * Σχολικό περιβάλλον * Ρόλος του καθηγητή

ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΑ, ΕΥΚΛΕΙΔΗ ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ, «**Επιδράσεις θυμικών και γνωστικών παραγόντων στον έλεγχο δράσης**», *Ψυχολογία*, τχ. 11/3 (2004), σσ. 285-302.

* Άγχος * Εξέταση * Μαθητής * Σπουδαστής/Φοιτητής * Γνωστική ικανότητα * Αποτέλεσμα έρευνας

- Στόχος της παρούσας έρευνας ήταν η διερεύνηση των σχέσεων του ελέγχου της δράσης με παράγοντες κινήτρων, γνωστικών ικανοτήτων και γνωστικού ύφους. Στην έρευνα συμμετείχαν 390 μαθητές και φοιτητές, και των δύο φύλων, ηλικίας 11, 13, 15, 17 και 22 ετών. Οι συμμετέχοντες εξετάστηκαν σε δύο συστοιχίες γνωστικών έργων: η μία απευθυνόταν στη λεκτική, στη χωρική-εικονική και στην επαγωγική ικανότητα, και η άλλη στην ανεξαρτησία από το πεδίο. Οι συμμετέχοντες κλήθηκαν, επίσης, να απαντήσουν σε μία σειρά ερωτηματολογίων τα οποία αφορούσαν ορισμένες διαστάσεις κινήτρων και βούλησης (άγχος εξέτασεων ως χαρακτηριστικό προσωπικότητας και ως κατάσταση, κίνητρο επίτευξης, και έλεγχο της δράσης). Τέλος, απάντησαν σε έργα κατανόησης κειμένου και μελέτης χάρτη. Η ανάλυση διαδρομών έδειξε ότι ο έλεγχος της δράσης επηρεάζεται κυρίως από το άγχος εξέτασεων ως χαρακτηριστικό προσωπικότητας και από το φόβο αποτυχίας... (Περικοπή περίληψης)

ΠΑΠΠΑ ΒΑΣΙΛΙΚΗ Σ., «**Αξιολόγηση προγραμμάτων εκπαίδευσης της οικογένειας**», *Σύγχρονη Εκπαίδευση*, τχ. 136 (2004), σσ. 96-102.

* Εκπαίδευση γονέων * Οικογένεια * Εκπαιδευτικό πρόγραμμα * Αξιολόγηση * Εκπαιδευτικό έλλειμμα

ΠΑΡΑΣΚΕΥΟΠΟΥΛΟΣ ΘΕΟΔΩΡΟΣ, «**Ο ρόλος των πολιτισμικών παραγόντων στη διαμόρφωση των παιδικών φόβων**», *Τα Εκπαιδευτικά*, τχ. 71-72 (2004), σσ. 157-164.

* Διαπολιτιστικό περιβάλλον * Φόβος (Παιδική ψυχολογία) * Επιρροή * Σύγχρονη έρευνα

— **«Αντιμετώπιση των παιδικών φόβων, που έχουν ως αιτία τραυματικά γεγονότα, από τους γονείς»**, *Ανοιχτό Σχολείο*, τχ. 91 (2004), σσ. 38-40.

* Ψυχολογία του παιδιού * Φόβος * Γονείς * Αντιμετώπιση

- Ο φόβος είναι ένα από τα βασικά και κυρίαρχα συναισθήματα στη ζωή του ανθρώπου και γενικά αναφέρεται ως συναίσθημα το οποίο προκαλείται από υπαρκτούς, ρεαλιστικούς κινδύνους. Αν και η παρουσία φόβων στην παιδική ηλικία είναι αναπτυξιακό φαινόμενο με κοινά παγκόσμια χαρακτηριστικά, δεν εξαρτάται μόνο από την ανάπτυξη των παιδιών, αλλά επίσης αντανακλά την εικόνα που έχουν τα παιδιά για τον κόσμο και ως εκ τούτου, αυτή επηρεάζεται και από τα γεγονότα τα οποία συμβαίνουν γύρω τους. Διάφορα τραυματικά γεγονότα μπορούν να αποτελέσουν πηγή φόβου για τα παιδιά. Αναφέρεται ένα γενικό πλαίσιο αντιμετώπισης φόβων που έχουν σαν αιτία τέτοια τραυματικά γεγονότα, καθώς και τι μπορούν να κάνουν οι γονείς γι' αυτό.

ΡΕΣ ΓΙΑΝΝΗΣ, **«Η διαδικασία μέσω της οποίας το παιδί αποκτά την αίσθηση του εαυτού του και δομεί τόσο την ταυτότητά του όσο και τις σχέσεις του με τον κόσμο»**, *Επιστημονικό Βήμα του Δασκάλου*, τχ. 3 (2004), σσ. 86-94.

* Παιδί * Ανάπτυξη προσωπικότητας * Αυτοαντίληψη * Ταυτότητα * Κοινωνικοποίηση * Σύγχρονη έρευνα

ΣΙΝΑΝΙΔΟΥ ΜΑΡΙΑ Δ., **«Ο ρόλος της οικογένειας και του σχολείου στην ψυχοκοινωνική ανάπτυξη του παιδιού. Αναγκαιότητα συστημικής παρέμβασης»**, *Το Σχολείο και το Σπίτι*, τχ. 2/458 (2004), σσ. 104-110.

* Οικογενειακό περιβάλλον * Σχολικό περιβάλλον * Ανάπτυξη παιδιού * Κοινωνικοποίηση * Ψυχική υγεία

— **«Μελέτη συσχέτισης του Ερωτηματολογίου Αυτοεκτίμησης (Spielberger-STAI-X-1, X-2) και της Κλίμακας Κατάθλιψης του Beck σε μύτερες παιδιών με διαταραχές της ανάπτυξης»**, *Ανοιχτό Σχολείο*, τχ. 90 (2004), σσ. 48-50.

* Ανάπτυξη παιδιού * Μειονέκτημα * Μπέρα * Αυτοεκτίμηση * Κατάθλιψη * Μέθοδος έρευνας * Αποτέλεσμα έρευνας

- Στη μελέτη αυτή διερευνάται η συσχέτιση ανάμεσα στα αποτελέσματα του Ερωτηματολογίου Αυτοεκτίμησης (Spielberger-STAI-X-1, X-2) και της κλίμακας Κατάθλιψης του Beck (B.D.I., 1961) σε μύτερες παιδιών με διαταραχές της ανάπτυξης. Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι υπάρχει συσχέτιση των αποτελεσμάτων στο Ερωτηματολόγιο Αυτοεκτίμησης (Spielberger-STAI-X-1, X-2) και των αποτελεσμάτων της κλίμακας Κατάθλιψης του Beck. Οι μύτερες με υψηλές βαθμολογίες στο άγχος φαίνεται να δίνουν υψηλές βαθμολογίες στην κλίμακα κατάθλιψης.

— **«Νευροψυχολογική μελέτη της κινητικής πλευρίωσης (προτίμηση χεριού)/σχολικής επίδοσης σε μαθητές 9-11 ετών»**, *Ελληνοχριστιανική Αγωγή*, τχ. 508 (2004), σσ. 48-55.

* Μαθητής * Αριστερόχειρας * Ελληνική γλώσσα, Νέα * Αισθητική Αγωγή * Επίδοση * Αποτέλεσμα έρευνας

ΣΟΥΣΑΜΙΔΟΥ-ΚΑΡΑΜΠΕΡΗ ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ, **«Η επίδραση του πλαισίου στην αναγνώριση οικείων προσώπων»**, *Ψυχολογία*, τχ. 11/1 (2004), σσ. 124-138.

* Μνήμη * Αναγνώριση * Αντίληψη των άλλων * Διαπροσωπικές σχέσεις * Ηλικία * Φύλο * Αποτέλεσμα έρευνας

- Η παρούσα έρευνα απέβλεπε στη μελέτη της επίδρασης του πλαισίου στην αναγνώριση οικείων προσώπων, στην εξέταση της εξελικτικής πορείας που ακολουθεί η λειτουργία της αναγνώρισης στις ηλικίες από 7 έως 20 χρόνων και στη διερεύνηση του ρόλου του φύλου στη λειτουργία αυτή. Στην έρευνα εξετάστηκαν 350 υποκείμενα, ηλικίας 7, 9, 11, 13, 15, 17 και 20 ετών, με ίση εκπροσώπηση του φύλου. Τα υποκείμενα κλήθηκαν να αναγνωρίσουν οικεία (διάστημα) πρόσωπα: (α) στη συνθήκη του *σύμφωνου πλαισίου*, όπου το πλαίσιο το οποίο συμφωνούσε με το πρόσωπο που περιέβαλλε παρέμενε το ίδιο ανάμεσα στο στάδιο παρουσίασης και στο στάδιο εξέτασης, (β) στη συνθήκη του *αλλαγμένου πλαισίου*, όπου το σύμφωνο πλαίσιο αντικαθίστατο από ένα νέο και άσχετο πλαίσιο, και (γ) στη συνθήκη *χωρίς πλαίσιο*, όπου το σύμφωνο πλαίσιο απουσίαζε στο στάδιο της εξέτασης. (Περικοπή περίληψης)

ΣΟΥΣΑΜΙΔΟΥ-ΚΑΡΑΜΠΕΡΗ ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ, ΛΟΪΖΟΥ ΛΟΪΖΟΣ Ν., «**Η επίδραση της σκηνής στην αναγνώριση αντικειμένων της: πώς ερμηνεύεται αυτή;**», *Ψυχολογία*, τχ. 11/3 (2004), σσ. 303-318.

* Προσχολική Αγωγή * Παιδί Προσχολικής ηλικίας * Αντικείμενα επίδειξης * Αναγνώριση * Σύγχρονη έρευνα

- Η μελέτη της επίδρασης της σκηνής στην αναγνώριση αντικειμένων της αποτέλεσε το θέμα αυτής της εργασίας. Στην έρευνα πήραν μέρος 78 νήπια, μέσης ηλικίας 5.4 ετών, τα οποία απάντησαν σε ένα τεστ αναγνώρισης με ασπρόμαυρα γραμμικά σχέδια σκηνών και αντικειμένων. Από τη στατιστική ανάλυση των αποτελεσμάτων προέκυψε ότι η αναγνώριση αντικειμένων μίας σκηνής διευκολύνεται από την ενεργοποίηση του *σχήματος* της σκηνής. Το σχήμα αφορά το κεντρικό νόημα της σκηνής και διευκολύνει την αναγνώριση αντικειμένων που είναι πολύ πιθανό να ανήκουν σε αυτή. Ωστόσο, το ενεργοποιημένο σχήμα φαίνεται ότι περισσότερο δημιουργεί γενικές προσδοκίες για τα αντικείμενα που μπορεί να περιέχονται στη σκηνή, παρά μας παρέχει πληροφορίες για τα συγκεκριμένα αντικείμενα της σκηνής. (Περικοπή περίληψης)

ΣΤΕΦΑΝΙΔΗ-ΜΟΤΤΗ ΦΡΟΣΩ, «**Η πολιτισμική διάσταση στις αντιλήψεις των γονέων και των εκπαιδευτικών σχετικά με την ψυχολογική επάρκεια των παιδιών και των εφήβων**», *Νέα Παιδεία*, τχ. 111 (2004), σσ. 101-115.

* Μαθητής * Έφηβος * Ψυχική υγεία * Καθηγητής * Γονείς * Γνώμη * Πολιτισμική υποδομή και πλαίσιο

ΣΥΚΙΩΤΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ Γ., «**Το Οιδιπόδειο σύμπλεγμα και ο Φρόντ**», *Αρχαιολογία και Τέχνες*, τχ. 90 (2004), σσ. 104-108.

* Οιδιπόδειο σύμπλεγμα * Ψυχανάλυση * Freud, Sigmund (1856-1939) * Μύθοι, Ελληνικοί * Σοφοκλής (496-406) * Ελληνικό δράμα (Τραγωδία)

- Freud used the term “Oedipus complex”, the name deriving from the homonymous Sophoclean tragedy, to characterize a specific psychological relation between father, mother and child in our modern society: the child, throughout the phallic stage up the fifth or sixth year of age, shows a strong attraction to the parent of the opposite sex, while at the same time he behaves with jealousy and rivalrous hostility to the parent of the same sex. This complex phenomenon is clearly exposed in the ancient Greek tragedy, some twenty-five centuries before Freud’s codification.

ΣΥΜΕΩΝΙΔΗΣ ΠΑΥΛΟΣ, «**Η αυτοπεποίθηση και η παιδαγωγική της αντιμετώπισης: πώς καλλιεργούμε την αυτοπεποίθηση των παιδιών στο σχολείο;**», *Θέματα Ειδικής Αγωγής*, τχ. 25 (2004), σσ. 78-81.

* Αυτοπεποίθηση * Μαθητής * Ενίσχυση * Ρόλος του καθηγητή * Συναισθηματική εκπαίδευση * Ανάπτυξη προσωπικότητας

ΣΩΤΗΡΙΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ, ΖΑΦΕΙΡΟΠΟΥΛΟΥ ΜΑΡΙΑ, «**Σχέσεις μεταξύ της έννοιας του εαυτού, των κινήτρων και της σχολικής επίδοσης**», *Επιστήμες Αγωγής*, τχ. 1 (2004), σσ. 41-53.

* Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση * Αυτοαντίληψη * Κίνητρο * Επίδοση * Μαθητής * Αποτέλεσμα έρευνας

- The aim of the study was to investigate: a) the relationship between children's self-concept and their motivation doing school work, and b) the relationship between motivation and school performance. Our sample consisted of 423 urban primary school pupils attending 4th, 5th and 6th grade, Harter's Self-Perception Profile for Children was employed to measure children's self-concept while children's motivational orientation was measured by a questionnaire based on Harter's Scale of Intrinsic versus Extrinsic Orientation in the Classroom. Our results show that children's self-concept is related to the orientation of motivation which motivate them to do their school work. Results also show that both self-concept and motivational orientation predict children's school performance in a significant way.

ΤΖΙΜΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ Ι., «**Το περιβάλλον συμβαδίζει με την κληρονομικότητα**», *Παιδαγωγικό Βήμα Αιγαίου*, τχ. 51 (2004), σσ. 102-108.

* Κληρονομικότητα * Κοινωνικό περιβάλλον * Αλληλενέργεια * Ανάπτυξη παιδιού * Βιολογία * Θεωρητική έρευνα

ΦΙΛΙΠΠΑΤΟΥ ΔΙΑΜΑΝΤΩ Ν., «**Ποιοτική ανάλυση αναγνωστικών "λαθών": ταξινόμηση και κριτική θεώρηση ερευνητικών δεδομένων**», *Ψυχολογία*, τχ. 11/3 (2004), σσ. 319-340.

* Λάθος * Ανάγνωση * Ψυχογλωσσολογία * Έρευνα * Ποιοτική ανάλυση * Θεωρητική έρευνα

- Πρόκειται για μια εκτενή βιβλιογραφική μελέτη που αποσκοπεί: (α) στη σύντομη παρουσίαση της ποιοτικής ανάλυσης των αναγνωστικών «λαθών» ως μεθόδου μελέτης και αξιολόγησης της αναγνωστικής συμπεριφοράς, σύμφωνα με το μοντέλο του Goodman (miscue analysis), (β) στην ταξινόμηση των σημαντικότερων ερευνών που χρησιμοποίησαν τη μέθοδο αυτή, και (γ) στην κριτική θεώρηση τόσο του θεωρητικού πλαισίου της μεθόδου όσο και των κυριότερων μεθοδολογικών ζητημάτων που αφορούν τις έρευνες ποιοτικής ανάλυσης αναγνωστικών «λαθών». Συγκεκριμένα, με βάση το πεδίο εστίασης του ενδιαφέροντος και το επίπεδο ανάλυσης των «λαθών», οι έρευνες αυτές μπορεί να ταξινομηθούν ως εξής: (α) έρευνες που αφορούν αναγνώστες διαφορετικών ικανοτήτων, (β) έρευνες ανάλυσης αναγνωστικών «λαθών» και συστημάτων επεξεργασίας της γλώσσας, (γ) έρευνες ανάλυσης αναγνωστικών «λαθών» και χαρακτηριστικών κειμένου... (Περικοπή περίληψης)

ΧΑΤΖΗΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΒΑΣΙΛΗΣ Γ., «**Η εξωτερική και η εσωτερική πραγματικότητα στους εφήβους. Διάζευξη ή συμπληρωματικότητα;**», *Φιλολόγος*, τχ. 118 (2004), σσ. 563-585.

* Έφηβος * Προσαρμογή * Ταυτότητα * Πρώτος κύκλος Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης * Νεοελληνική ποίηση * Πρότυπο διδασκαλίας * Αποτέλεσμα έρευνας

ΨΑΛΤΗ ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ, «**Παιδιά με εκλεκτική αλαλία: η "σιωπηλή" μειονότητα της σχολικής τάξης**», *Παιδαγωγική Επιθεώρηση*, τχ. 37 (2004), σσ. 86-102.

* Αλαλία * Μαθητής * Μειονέκτημα * Σχολική ψυχολογία * Σχέση καθηγητή-μαθητή * Μελέτη περίπτωσης

- Selective Mutism is a rather rare but complex childhood anxiety disorder characterized by a child's inability to speak in selected social settings –usually in the school classroom. Although it is a rare disorder, there are many teachers who come across students with Selective Mutism and are familiar with the frustration caused by these students' silence and resistance against any form of treatment. This article aims at providing information about Selective Mutism on one hand, and on the other, at presenting the steps that teachers can follow to handle a selectively mute student and at suggesting several interventions that can be applied in class.

ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ (ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ/Επιμ.: Αναστάσιος Σταλίκας), «Αφιέρωμα: Ψυχοπαθολογίες και ψυχοθεραπείες στη μετανεωτερικότητα», *Ψυχολογία*, τχ. 11/4 (2004), σσ. 445-584.

* Ψυχοπαθολογία * Ψυχοθεραπεία * Μετανεωτερικότητα * Ψυχανάλυση * Συμβουλευτική * Ψυχολογία, Εφαρμοσμένη * Θεραπευτής * Συναίσθημα * Γυναίκα-Ψυχολογία * Διαταραχή συμπεριφοράς * Μαθητής * Μητέρα * Γνώμη * Κοινωνική προσαρμογή * Ρόλος του γονιού * Συμπεριφορά του μαθητή * Πειθαρχία * Ηλικιωμένοι * Προσοχή * Νόσος του Alzheimer

13. ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ

ΖΑΦΕΙΡΙΑΔΗΣ ΚΥΡΙΑΚΟΣ, ΣΟΥΣΑΜΙΔΟΥ-ΚΑΡΑΜΠΕΡΗ ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ, «Μαθητές που δέχονται σχολικές κυρώσεις: μια ερευνητική προσέγγιση της προσαρμογής τους στο γυμνάσιο», *Τα Εκπαιδευτικά*, τχ. 73-74 (2004), σσ. 147-157.

* Πρώτος κύκλος Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης * Συμπεριφορά του μαθητή * Κύρωση * Προσαρμογή * Σχολικό περιβάλλον * Αποτέλεσμα έρευνας

ΖΗΚΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ Ν., «Οι κατευθύνσεις της Αγωγής σήμερα», *Ελληνοχριστιανική Αγωγή*, τχ. 510 (2004), σσ. 114-117.

* Φιλοσοφία της Αγωγής * Ανθρωπιστική ηθική * Μάθηση * Ρόλος του καθηγητή * Τεχνολογία * Χριστιανική Αγωγή

ΘΕΜΑΤΑ ΠΑΙΔΕΙΑΣ (ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ), «Αφιέρωμα: Ο νεοδαρβινισμός στην εκπαίδευση», *Θέματα Παιδείας*, τχ. 17-18 (2004), σσ. 19-93.

* Darwin, Charles (1809-1882) * Επιλογή (Γενετική) * Ανθρώπινη εξέλιξη * Σύστημα εκπαίδευσης * Διαλεκτικός υλισμός * Κεφαλαιοκρατία * Engels, Friedrich (1820-1895) * Κοινωνική ανισότητα * Φυλετικός διαχωρισμός * Ταξικός αγώνας * Εργασία * Ίσες ευκαιρίες * Επαγγελματικός Προσανατολισμός * Τεστ νοημοσύνης * Δεξιότητα * Διδακτική * Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής * Αγγλία * Συγκριτική Εκπαίδευση * Κοινωνιολογία

— «Αφιέρωμα: Μνήμη Δημήτρη Γληνού (Παιδαγωγικά και πολιτικοκοινωνικά άρθρα του Γληνού στον ημερήσιο και περιοδικό τύπο 1931-1936)», *Θέματα Παιδείας*, τχ. 15-16 (2004), σσ. 60-151.

* Γληνός, Δημήτρης (1882-1943) * Επιστήμονες, Έλληνες * Επιστήμονες-Βιογραφία-Βιβλιογραφία * Υλικό αναφοράς * Ιστορία της εκπαίδευσης * Μαρξιστική φιλοσοφία

ΘΕΟΔΩΡΟΠΟΥΛΟΥ ΕΛΕΝΑ, «ε εγώ (άλλος)..., ε υποκείμενο (αντικείμενο)... Μετέωρη ολοκλήρωση και παιδαγωγικό ανάγωγο (;)», *Παιδαγωγικός Λόγος*, τχ. 1 (2003), σσ. 105-123.

* Φιλοσοφία της Αγωγής * Παιδαγωγική * Ετερότητα * Συνείδηση * Αντίληψη των άλλων * Διαπροσωπικές σχέσεις

- La notion de l' autre est scandaleuse, parce qu'en fonction avec le moi elle ne s' épuise pas. La structure "moi-autre", philosophiquement par ailleurs fondamentale, en tant que structure à travers laquelle s' effectue la conscience du moi est indépassable. Par conséquent, il est toujours nécessaire de définir, dès le début, le moi lui-même qui ne saurait jamais être assuré (voire propre) à l' égard de l' autre. Cette constatation présente également un intérêt pédagogique dans la mesure où la relation pédagogique est par excellence structurée sur cette corrélation et elle ne peut donc pas être conçue indépendamment de cette dernière ni de quelconque de ses termes séparément. D' autre part, le processus pédagogique tout légitimé par une convention situant les participants en positions bien discernables, il ne fait que les laisser dans l' illusion infatuée qu' ils comprennent et domptent l' autre. (Περικοπή περίληψης)

ΚΑΚΑΒΟΥΛΗΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ, «Πληροφορία, Γνώση, Παιδεία», *Ελληνοχριστιανική Αγωγή*, τχ. 512 (2004), σσ. 168-170.

* Πληροφορίες * Γνώση * Πνευματική καλλιέργεια * Αρχές της εκπαίδευσης * Θεωρητική έρευνα * Φιλοσοφία της Αγωγής

ΚΑΛΟΓΕΡΑΣ ΠΑΥΛΟΣ, «Η κοινωνικοποίηση οδηγεί στην ηθική ωρίμανση. Πώς πραγματοποιείται αυτό και ποιος ο ρόλος του πολιτισμικού πλαισίου», *Φιλολογική*, τχ. 88 (2004), σσ. 64-70.

* Φιλοσοφία της Αγωγής * Ψυχολογία του παιδιού * Κοινωνικοποίηση * Πολιτιστικό περιβάλλον * Κοινωνικό περιβάλλον * Ηθική ανάπτυξη

ΚΑΛΥΒΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ, «Η φοίτηση των παιδιών στο σχολείο», *Ελληνοχριστιανική Αγωγή*, τχ. 516 (2004), σσ. 307-311.

* Παιδί * Σχολείο * Φοίτηση * Σχολική προσαρμογή * Οικογενειακή αγωγή * Κοινωνικοποίηση

ΚΑΠΠΑΣ ΧΡΗΣΤΟΣ, ΧΑΛΕΠΛΗΣ ΣΠΥΡΟΣ, «Οι αμοιβές και οι ποινές ως μέσα αγωγής», *Το Σχολείο και το Σπίτι*, τχ. 1/457 (2004), σσ. 48-53.

* Αποδέκτες της παιδείας * Έπαινος * Ενθάρρυνση * Τιμωρία * Αντισταυτική εκπαίδευση * Αποτέλεσμα έρευνας

ΚΑΡΑΓΚΟΥΝΗΣ ΛΕΥΤΕΡΗΣ, «Ενδοσχολικές σχέσεις, προέχουσες αρετές μιας κοινωνιοψυχολογικής προσέγγισης των μαθητών του Δημοτικού στη σύγχρονη σχολική-κοινωνική πραγματικότητα», *Τα Εκπαιδευτικά*, τχ. 73-74 (2004), σσ. 119-129.

* Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση * Καθηγητής * Προσωπικότητα * Συμπεριφορά του καθηγητή * Επικοινωνιακή ικανότητα * Σχολικό περιβάλλον * Σχέση καθηγητή-μαθητή

ΚΑΣΤΑΝΙΔΟΥ ΣΟΦΙΑ, «Η αναγκαιότητα συνεργασίας σχολείου-οικογένειας», *Σύγχρονη Εκπαίδευση*, τχ. 136 (2004), σσ. 77-95.

* Σχέση γονιού-σχολείου * Μαθητής * Κοινωνικοποίηση * Επίδοση * Ρόλος του καθηγητή

ΚΟΠΤΣΗΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ, «Το παιδικό περιβάλλον ως πηγή ερεθισμάτων και ως παράγοντας θρησκευτικής ανάπτυξης», *Ελληνοχριστιανική Αγωγή*, τχ. 515 (2004), σσ. 276-280.

* Παιδί * Θρησκευτική Αγωγή * Οικογένεια * Σχολείο * Επιρροή * Αγία Γραφή * Εκκλησιασμός

ΚΟΡΩΣΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ, «**Η μετάβαση του παιδιού από την απλή κοινωνία της οικογένειας στη σύνθετη κοινωνία του σχολείου**», *Επιστήμες Αγωγής*, τχ. 1 (2004), σσ. 55-66.

* Παιδί * Οικογενειακό περιβάλλον * Σχολικό περιβάλλον * Κοινωνικοποίηση * Ανάπτυξη προσωπικότητας * Σχέση γονιού-σχολείου

- Der Übergang des Kindes von der Familie in die Schule ist mit Prozessen des sozialen Lernens verbunden, das sowohl in der Familie als auch in der Schule stattfindet. Das Kind, als Individuum einer gegebenen Gesellschaft, wird zum Mitglied einer Schulgemeinde bzw. -klasse, im Rahmen deren es lernt, Verhaltensmuster, Rollen und Normen zu verinnerlichen. Auf diese Weise geht die Familie auf die Zusammenarbeit mit der Schule aus, und die Schule setzt das pädagogische Werk der Familie fort.

ΚΟΥΜΠΟΥΡΕΛΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ, «**Παιχνίδι και παιδί**», *Σύγχρονη Εκπαίδευση*, τχ. 135 (2004), σσ. 107-110.

* Παιχνίδι * Ανάπτυξη παιδιού * Ρόλος του γονιού * Διδασκαλία

ΚΡΟΥΣΤΑΛΑΚΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ, «**Ο Αρίστιπος Ασπιώτης (1910-1983) ως ψυχολόγος και παιδαγωγός**», *Ελληνοχριστιανική Αγωγή*, τχ. 514 (2004), σσ. 229-239.

* Ασπιώτης, Αρίστιπος (1910-1983) * Επιστήμονες, Έλληνες * Παιδαγωγική ψυχολογία * Βιοβιβλιογραφία

ΜΠΟΥΛΟΥΜΠΑΣΗΣ ΧΡΗΣΤΟΣ, «**Εκπαιδευτική θεωρία και πρακτική: μία κριτική προσέγγιση**», *Το Σχολείο και το Σπίτι*, τχ. 9/456 (2004), σσ. 425-429.

* Θεωρία της εκπαίδευσης * Διδακτική * Θεωρητική έρευνα

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΒΗΜΑ ΑΙΓΑΙΟΥ (ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ), «**Αφιέρωμα στον Ιάκωβο Μουτζουρέλλη**», *Παιδαγωγικό Βήμα Αιγαίου*, τχ. 52 (2004), σσ. 4-116.

* Μουτζουρέλλης, Ιάκωβος (1939-2002) * Παιδαγωγός * Λέσβος * Λογοτεχνία * Καλλιτεχνικές δραστηριότητες * Βιογραφία

ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΑΚΟΠΟΥΛΟΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ, «**Η ηθική ωρίμανση του υποκειμένου και ο ρόλος που παίζει το πολιτισμικό πλαίσιο στην έκβαση αυτής της διαδικασίας**», *Το Σχολείο και το Σπίτι*, τχ. 4/460 (2004), σσ. 192-201.

* Παιδί * Ηθική ανάπτυξη * Piaget, Jean (1896-1980) * Kohlberg, Lawrence (1927-) * Πολιτισμικό περιβάλλον * Συναισθηματική εκπαίδευση

ΠΕΣΚΕΤΖΗ ΜΑΡΙΑ Κ., «**Ο Βάρναλης και η Εκπαίδευση**», *Τα Εκπαιδευτικά*, τχ. 71-72 (2004), σσ. 92-102.

* Βάρναλης, Κώστας (1883-1974) * Φιλοσοφία της Αγωγής * Μαρξισμός * Γληνός, Δημήτρης (1882-1943) * Δημοτικισμός και δημοτικιστές

ΡΕΣ ΓΙΑΝΝΗΣ, «**Η επίδραση του κοινωνικοπολιτισμικού περιβάλλοντος στην εξέλιξη και διαμόρφωση της προσωπικότητας του παιδιού**», *Το Σχολείο και το Σπίτι*, τχ. 3/459 (2004), σσ. 131-136.

* Παιδί Προσχολικής ηλικίας * Κοινωνικό περιβάλλον * Πολιτισμικό περιβάλλον * Επιρροή * Ανάπτυξη προσωπικότητας * Θεωρητική έρευνα

ΤΣΑΓΚΑΡΛΗ-ΔΙΑΜΑΝΤΗ ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ, «Όψεις της ορθόδοξης εκπαιδευτικής παράδοσης», *Κοινωνία*, τχ. 3 (2004), σσ. 267-275.

* Παιδί * Θρησκευτική Αγωγή * Σχολείο * Ανάπτυξη προσωπικότητας * Αρετές * Προσευχή

ΤΣΕΡΤΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ, «Ο αθλητισμός ως τιμότητα και δικαιοσύνη στο χώρο του σχολείου: συμπεράσματα από έρευνα σε 1042 παιδιά σ' όλη τη χώρα», *Ελληνοχριστιανική Αγωγή*, τχ. 507 (2004), σσ. 23-26.

* Αθλητισμός * Φυσική Αγωγή * Αθλητική παιδαγωγική * Αξία * Ανάπτυξη προσωπικότητας * Αποτέλεσμα έρευνας

ΤΣΟΜΠΑΝΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ, «Οι παιδαγωγικές απόψεις του Αλεξάνδρου Π. Δελμούζου», *Παιδαγωγικό Βήμα Αιγαίου*, τχ. 51 (2004), σσ. 29-33.

* Δελμούζος, Αλέξανδρος Π. (1880-1956) * Ιστορία της εκπαίδευσης * Δημοτικισμός και δημοτικιστές * Εκπαιδευτική μεταρρύθμιση * Στόχοι της εκπαίδευσης

WENNING, NORBERT, «*Gleichheit und Verschiedenheit in der Erziehung Grundbedingungen des Umgangs mit Pluralitaet*», *Παιδαγωγικός Λόγος*, τχ. 1 (2003), σσ. 21-39.

* Πολυπολιτισμικότητα * Φιλοσοφία της Αγωγής * Αρχές της εκπαίδευσης * Ίσες ευκαιρίες * Διαφορετικότητα * Αντίληψη των άλλων * Ενσωμάτωση

- Ο ρόλος του ατόμου στην κοινωνία είναι στενά συνδεδεμένος με τη διαδικασία του κοινωνικού εκμοντερνισμού, στα πλαίσια της οποίας συγκροτήθηκαν τα σύγχρονα κράτη. Ένα από τα πλέον σημαντικά επιτεύγματα των σύγχρονων κρατών είναι η ισότιμη μεταχείριση όλων των πολιτών. Η βασιζόμενη σε αυτή την αρχή ίση μεταχείριση των μαθητών και των μαθητριών συνιστά, ενάντια στις αξιώσεις και τους στόχους που επιδιώκει, απία ανισότητας. Οι διαφορετικές προϋποθέσεις των μαθητών οδηγούν σε διαφορετικά αποτελέσματα. Σημαντικοί παράγοντες που επηρεάζουν τη σχολική τους βιογραφία και καριέρα δεν είναι οι ικανότητες σχολικής επίδοσης, αλλά ο βαθμός απόκλισης από ένα ιδεατό πρότυπο μαθητή το οποίο είναι σε μια συγκεκριμένη ιστορική στιγμή κυρίαρχο στην εκπαίδευση. (Περικοπή περίληψης)

14. ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΑ

ΑΡΒΑΝΙΤΗ-ΡΟΔΙΤΟΥ ΣΟΦΙΑ Ι., «Η αναγνώριση του δικαιώματος στην εκπαίδευση στα διεθνή κείμενα Ανθρώπινων Δικαιωμάτων», *Νέα Παιδεία*, τχ. 112 (2004), σσ. 27-39.

* Δικαιώματα του παιδιού * Δικαίωμα για εκπαίδευση * Διεθνές δίκαιο * Ευρωπαϊκός Κοινωνικός Χάρτης, 1961 * Ανάπτυξη προσωπικότητας * Κοινωνική εξέλιξη

ΒΡΕΤΤΟΥ-ΚΟΨΙΔΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ, «Η εκπαίδευση στον 21ο αιώνα. Το αίτημα αναζήτησης ενός καθολικού πνευματικού ιδεώδους», *Φιλολογική*, τχ. 86 (2004), σσ. 28-31.

* Φιλοσοφία της Αγωγής * Συγκρούσεις (Κοινωνιολογία) * Ίσες ευκαιρίες * Οικονομική ανάπτυξη * Εκπαιδευτικό έλλειμμα * Ηθικές αξίες

ΓΕΛΑΔΑΚΗ ΣΟΝΙΑ, ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΓΙΩΤΑ, «Μύηση των μαθητών σε ιδέες και αξίες της

κοινωνίας: η έννοια του φανατισμού στα εγχειρίδια του γυμνασίου», *Εκπαιδευτική Κοινότητα*, τχ. 70 (2004), σσ. 26-31.

* Μαθητής * Σύστημα αξιών * Κοινωνική προσαρμογή * Πρώτος κύκλος Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης * Διδακτικά βιβλία * Φανατισμός

ΓΕΩΡΓΑΣ ΔΗΜΗΤΡΗΣ [κ.ά.], «Στάσεις απέναντι στην Ευρώπη και εθνική ταυτότητα», *Ψυχολογία*, τχ. 11/1 (2004), σσ. 87-105.

* Καθηγητής * Μαθητής * Σπουδαστής/Φοιτητής * Στάση * Ευρώπη * Εθνικισμός * Πολιτιστική ταυτότητα * Αποτέλεσμα έρευνας

- Μελετώνται οι στάσεις απέναντι στην Ευρώπη και στους Ευρωπαίους σε σχέση με την εθνική ταυτότητα μαθητών, φοιτητών και εκπαιδευτικών. Μετά από προκαταρκτική έρευνα κατασκευάστηκε σχετικό ερωτηματολόγιο, το οποίο χορηγήθηκε σε 808 μαθητές λυκείου, 108 εκπαιδευτικούς δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και 419 φοιτητές στις πόλεις Αθήνα, Αλεξανδρούπολη, Ηράκλειο, Θεσσαλονίκη, Ιωάννινα και Πάτρα. Δεν εντοπίζονται συστηματικές διαφορές ανάμεσα σε μαθητές, φοιτητές και εκπαιδευτικούς, ούτε μεταξύ των δύο φύλων. Παρουσιάζεται διαφοροποίηση μεταξύ ελληνικών και ευρωπαϊκών χαρακτηριστικών. Για την Ελλάδα και τους Έλληνες προέχουν κάποια θετικά και αρνητικά χαρακτηριστικά που τείνουν προς παραδοσιακές αρετές και αρνητικά και θετικά συναισθήματα. Αναφορικά με τα ευρωπαϊκά χαρακτηριστικά, υπερισχύουν τα εκσυγχρονιστικά στοιχεία τα οποία αφορούν την οργάνωση, την πειθαρχία, την παραγωγικότητα κ.ά. (Περικοπή περίληψης)

ΔΡΕΤΤΑΚΗΣ ΜΑΝΟΛΗΣ Γ., «Η μη ολοκλήρωση της Υποχρεωτικής Εκπαίδευσης στους νομούς της χώρας το 2001», *Σύγχρονη Εκπαίδευση*, τχ. 134 (2004), σσ. 25-36.

* Υποχρεωτική Εκπαίδευση * Ελλάδα * Εγκατάλειψη σπουδών * Στατιστικά δεδομένα * Κρίση της εκπαίδευσης

ΖΥΜΒΡΑΚΑΚΗΣ ΓΙΑΝΝΗΣ, «Παγκοσμιοποίηση και ο νέος ρόλος του σχολείου: σκέψεις και προβληματισμοί», *Θέματα Ειδικής Αγωγής*, τχ. 27 (2004-2005), σσ. 85-89.

* Παγκοσμιοποίηση * Σύστημα εκπαίδευσης * Ίσες ευκαιρίες * Κριτικό πνεύμα * Νέες Τεχνολογίες * Σύνδεση κατάρτισης-απασχόλησης

ΗΡΓΗΣ ΑΡΓΥΡΗΣ, «Διγλωσσία: ένα σύγχρονο ευρωπαϊκό φαινόμενο με βαθιές ιστορικές ρίζες», *Τα Εκπαιδευτικά*, τχ. 71-72 (2004), σσ. 80-91.

* Διγλωσσία * Ευρώπη * Στατιστικά δεδομένα * Γλώσσα μειονότητας * Πολιτική για τις γλώσσες

ΙΩΑΝΝΙΔΗ ΒΑΣΙΛΙΚΗ, «Η πρόληψη της νεανικής παραβατικότητας στην Ελλάδα. Το τέλος της ιδρυματοποίησης: μια άλλη πρόταση με προσανατολισμό την προαγωγή της υγείας των ανήλικων παραβατών», *Σύγχρονη Εκπαίδευση*, τχ. 137 (2004), σσ. 91-100.

* Νεανική παραβατικότητα * Ελλάδα * Σωφρονιστικό Δίκαιο * Φιλοσοφία της Αγωγής * Αγωγή Υγείας * Εκπαιδευτικό έλλειμμα

ΚΟΥΡΣΑΡΑΚΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Γ., ΚΑΤΣΑΚΗ ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ, «Η πρότυπη-εθνική γλώσσα ως όργανο αναπαραγωγής της σχολικής-κοινωνικής ανισότητας», *Ανοιχτό Σχολείο*, τχ. 92, 93 (2004), σσ. 44-46, 44-47.

* Γλώσσα και εκπαίδευση * Γλώσσα διδασκαλίας * Πολιτιστική υποδομή και πλαίσιο * Κοινωνικά μειονεκτών * Διγλωσση διδασκαλία * Ίσες ευκαιρίες * Κοινωνική ένταξη

ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ ΞΕΝΙΑ, «Αποτελεσματικότητα ή βελτίωση σχολείων;», *Θέματα Ειδικής Αγωγής*, τχ. 25 (2004), σσ. 71-74.

* Αποτελεσματικότητα του σχολείου * Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης * Οργάνωση του σχολείου * Ποιότητα εκπαίδευσης

ΛΑΔΑ-ΤΣΙΡΙΚΟΥ ΑΛΙΚΗ, «Το δημόσιο σχολείο στη σύγχρονη παγκοσμιοποίηση», *Θέματα Ειδικής Αγωγής*, τχ. 25 (2004), σσ. 67-70.

* Αποτελεσματικότητα του σχολείου * Παγκοσμιοποίηση * Κοινωνική ανισότητα * Κρατικό σχολείο * Ποιότητα εκπαίδευσης * Ίσες ευκαιρίες

ΛΙΓΝΟΣ ΔΗΜΗΤΡΗΣ, «Ο ρόλος του πολιτισμικού πλαισίου στη διαδικασία της κοινωνικοποίησης ως αντίβαρο στη θεωρία της καθολικότητας και του φύλου», *Το Σχολείο και το Σπίτι*, τχ. 2/458 (2004), σσ. 77-84.

* Πολιτιστικό περιβάλλον * Ηθική ανάπτυξη * Κοινωνικοποίηση * Παιδί * Φύλο * Θεωρητική έρευνα

ΜΑΣΑΛΗ ΖΗΝΟΒΙΑ, «“Συμμαθητεια” γλωσσών και θρησκειών», *Νέα Παιδεία*, τχ. 112 (2004), σσ. 120-128.

* Γλώσσα και Εκπαίδευση * Θρήσκευμα * Σχολικό περιβάλλον * Πολυπολιτισμικότητα * Στάση του μαθητή * Αποτέλεσμα έρευνας

ΝΟΒΑ-ΚΑΛΤΣΟΥΝΗ ΧΡΙΣΤΙΝΑ, «Συνεργασία σχολείου-οικογένειας: δυνατότητες και περιορισμοί», *Επιστήμες Αγωγής*, τχ. 4 (2004), σσ. 21-33.

* Σχολείο * Οικογένεια * Συνεργασία * Αλληλενέργεια * Ανάπτυξη προσωπικότητας * Αποτέλεσμα έρευνας

ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ ΒΑΣΙΛΙΚΗ, «“Κρίση της ανθρωπιστικής παιδείας-κρίση των κλασικών σπουδών”: ένα ανακυκλούμενο ζήτημα στο δυτικό εκπαιδευτικό παράδειγμα και ο καταλυτικός ρόλος του σχολείου», *Παιδαγωγική Επιθεώρηση*, τχ. 38 (2004), σσ. 29-48.

* Ανθρωπιστική παιδεία * Ιστορία της εκπαίδευσης * Κρίση της εκπαίδευσης * Νέες Τεχνολογίες * Φιλοσοφία της Αγωγής

- Die Krise des humanistischen Bildungsideals, der humanistischen Bildung in der Schule und der humanistischen Faecher oder der alter Sprachen an der Universitaet werden hier als Facetten einer und derselben Krise angesehen. Diese Krise, die verschiedenen Formen annimmt, stammt von der Aufklaerung ab und wird immer wieder zugespitzt. Als Ausloeser der vorgenannten Krise gelten der Fortschritt der naturwissenschaftlichen Faecher und die allmaehliche Technisierung unserer Welt, die die Schule vor neuen Aufgaben stellen. Die Krise der humanistischen Bildung steht aber auch im engen Zusammenhang mit der “Verschulung” dieses Bildungsideals. (Περικοπή περίληψης)

ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ ΜΑΡΙΑ Ν., «Μετάβαση: ένας όρος κλειδί στις σχέσεις σχολείου-οικογένειας», *Θέματα Ειδικής Αγωγής*, τχ. 27 (2004-2005), σσ. 3-12.

* Μαθητής * Σχολική προσαρμογή * Σχέση γονιού-σχολείου * Οικογένεια * Σχολείο * Αλληλενέργεια * Συναισθηματική ανάπτυξη

ΠΑΥΛΙΔΗΣ ΠΕΡΙΚΛΗΣ, «Το γίνεσθαι της ιδεολογίας και η εκπαιδευτική θεσμικότητα», *Το Βήμα των Κοινωνικών Επιστημών*, τχ. 41 (2004), σσ. 65-88.

- * Ιδεολογία * Κοινωνικές τάξεις * Κράτος * Εξουσία * Σύστημα εκπαίδευσης * Θεωρητική έρευνα
- Αρκετοί ερευνητές υιοθετούν την αντίληψη περί σκόπιμης και οργανωμένης διαδικασίας διάδοσης-επιβολής της ιδεολογίας της άρχουσας τάξης, διαμέσου ειδικών μηχανισμών, με προεξάρχοντα αυτόν της εκπαίδευσης. Στο παρόν άρθρο το γίνεσθαι της κυρίαρχης ιδεολογίας παρουσιάζεται ως διαδικασία σύμφυτη με τη διαμόρφωση του κοινού νου. Καταδεικνύεται ότι η κυρίαρχη ιδεολογία συγκροτείται από όλα τα μέλη της κοινωνίας τα οποία, στο επίπεδο του κοινού νου, αντιλαμβάνονται τις κυρίαρχες κοινωνικές σχέσεις ως φυσικές και αναλλοίωτες. Η κυρίαρχη ιδεολογία, στο βαθμό που αυτή εκφράζεται μέσα από τις γνώσεις που διαδίδει η εκπαιδευτική θεσμικότητα, συνιστά επεξεργασμένη μορφή των ιδεολογημάτων του κοινού νου.

**ΠΛΑΤΣΙΔΟΥ ΜΑΡΙΑ, «Συναισθηματική νοημοσύνη: σύγχρονες προσεγγίσεις μιας παλιάς έννοι-
ας», *Επιστήμες Αγωγής*, τχ. 1 (2004), σσ. 27-39.**

- * Νοημοσύνη * Συναισθηματική ανάπτυξη * Επισκόπηση της κατάστασης ενός θέματος * Μέτρηση νοημοσύνης * Συναισθηματική εκπαίδευση * Συναισθηματική συμπεριφορά
- Emotional intelligence draws its origin from the theories of Thorndike and Gardner but a revival of interest has been noted recently. As a result, there is an intense activity of research, publications and intervention programs, aiming at defining and developing emotional intelligence in children and adults. This article presents the major theories proposed to define, explicate and measure emotional intelligence: the theories of Mayer et al., Bar-On, Goleman & Cooper. Additionally, it reviews the main points of the critique exerted on the concept and the theories of emotional intelligence and it suggests the implications and applications for the education and workplace.

**ΣΑΛΑΓΙΑΝΝΗ ΜΑΡΙΑ, «Διδασκαλία της πρότυπης γλώσσας και αναπαραγωγής της κοινωνικής
ανισότητας», *Σύγχρονο Νηπιαγωγείο*, τχ. 38 (2004), σσ. 8-15.**

- * Γλώσσα διδασκαλίας * Ελληνική γλώσσα, Νέα * Πολυπολιτισμικότητα * Ετερότητα * Κοινωνική ανισότητα * Πολιτιστική υποδομή και πλαίσιο * Σχολική αποτυχία

**ΣΟΥΛΙΩΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Α., «Η αλλαγή στην εσωτερική δομή και λειτουργία της ελληνικής
οικογένειας και ο ρόλος του Ολοήμερου Σχολείου στην ολόπλευρη ανάπτυξη της προσωπικό-
τητας του παιδιού», *Το Σχολείο και το Σπίτι*, τχ. 5/461 (2004), σσ. 238-248.**

- * Οικογένεια * Κοινωνική αλλαγή * Ελλάδα * Ολοήμερο Σχολείο * Επιστήμες της Αγωγής * Ανάπτυξη προσωπικότητας

**ΥΦΑΝΤΗ ΑΜΑΛΙΑ, «Παγκοσμιοποίηση και σχολική εκπαίδευση. Η περίπτωση της διδασκαλίας
και της μάθησης», *Διοικητική Ενημέρωση*, τχ. 31 (2004), σσ. 48-57.**

- * Παγκοσμιοποίηση * Σύστημα εκπαίδευσης * Εκπαιδευτική πολιτική * Διδασκαλία * Μάθηση * Αλληλενέργεια

**ΦΤΙΑΚΑ ΕΛΕΝΗ, «Σχέσεις σχολείου-οικογένειας στο Γενικό και στο Ειδικό Σχολείο», *Παιδαγω-
γική Επιθεώρηση*, τχ. 37 (2004), σσ. 67-85.**

- * Σχέση γονιού-σχολείου * Συνεργασία * Αποτελεσματικότητα του σχολείου * Ειδικό Σχολείο * Συμπεριφορά του καθηγητή * Αποτέλεσμα έρευνας
- The paper examines the views of parents of children with special (and not so special) needs, and their relationship with their child's school. It aims to compare the two groups of parents and schools and to discover if their views are in agreement or not. The paper concludes that the

needs and the fears of all parents are similar, with the parents of children with special needs expressing stronger fears for their own inadequacy and a more dire need for support. On the basis of these findings we are called to formulate educational policy and adopt educational practice which relates to all parents and all children.

ΦΥΚΑΡΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ, «**Τοπική κοινότητα και σχολείο**», *Επιθεώρηση Εκπαιδευτικών Θεμάτων*, τχ. 9 (2004), σσ. 19-32.

* Σχέση σχολείο-κοινότητας * Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση * Αγροτικός πληθυσμός * Περιφερειακός προγραμματισμός * Εκπαιδευτική πολιτική

- Στο παρόν άρθρο επιχειρείται η προσέγγιση των βασικών παραμέτρων που συνδέουν το σχολείο με την τοπική κοινότητα, των σχέσεων που αναπτύσσονται, αλλά και των επιρροών που εκδηλώνονται. Κύρια αναφορά γίνεται στο Ολιγοθέσιο Δημοτικό Σχολείο και στη δυνατότητα που παρέχει στην πρόωση και ενίσχυση της τοπικής κοινότητας.

ΦΩΤΟΠΟΥΛΟΣ ΝΙΚΟΣ, «**Ιδιωτικά σχολεία: θεσμοί με πολιτιστικό και εκπαιδευτικό προσανατολισμό ή επιχειρήσεις παροχής εκπαιδευτικών υπηρεσιών;**», *Εκπαιδευτική Κοινότητα*, τχ. 69 (2004), σσ. 26-33.

* Ιδιωτικό σχολείο * Εκλογή σχολείου * Κριτήριο επιλογής * Επιχείρηση * Ποιότητα εκπαίδευσης

FERREIRO, EMILIA (Μτφρ.: Μαρία Παπαηλιάδη), «**Ο εγγραμματοσμός σε έναν κόσμο που αλλάζει**», *Γέφυρες*, τχ. 16 (2004), σσ. 18-27.

* Γραμματισμός * Γραφή * Ανάγνωση * Νέες Τεχνολογίες * Σύστημα εκπαίδευσης * Εκσυγχρονισμός

ΧΑΣΙΩΤΗΣ ΒΑΣΙΛΗΣ, ΧΑΤΖΗΝΙΚΟΛΑΟΥ ΑΓΓΕΛΟΣ, «**Οι διαστάσεις της εκπαιδευτικής παρέμβασης στις φυλακές Διαβατών ως δικαίωμα των φυλακισμένων νέων**», *Εκπαιδευτική Κοινότητα*, τχ. 72 (2004), σσ. 24-29.

* Φυλακή * Κρατούμενος * Εκπαιδευτικό πρόγραμμα * Παρέμβαση * Στόχοι της εκπαίδευσης * Μελέτη περίπτωσης * Δικαίωμα για εκπαίδευση

ΧΡΗΣΤΟΥ ΠΑΥΛΟΣ, «**Ποιος είναι ο σύγχρονος σκοπός της Αγωγής**», *Θέματα Ειδικής Αγωγής*, τχ. 25 (2004), σσ. 75-77.

* Αρχές της εκπαίδευσης * Φιλοσοφία της Αγωγής * Αποδέκτες της παιδείας * Ανθρωπιστική παιδεία * Κρίση του πολιτισμού

ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ (ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ/Επιμ.: Κλήμης Ναυρίδης), «**Αφιέρωμα: Πολυπολιτισμικότητα και ετερότητα**», *Ψυχολογία*, τχ. 11/1 (2004), σσ. 1-85.

* Πολυπολιτισμικότητα * Σχολικό περιβάλλον * Οικογενειακό περιβάλλον * Διαφορετικότητα * Κοινωνικοποίηση * Αποτελεσματικότητα του σχολείου * Εκπαίδευση μειονεκτούντων * Διαπολιτισμική προσέγγιση * Μουσουλμάνοι σε μη μουσουλμανικές χώρες * Πρόσφυγας * Ψυχολογία * Συμβουλευτική * Ψυχοθεραπεία * Κοινωνιολογία * Αναπαράσταση * Μοτοσυκλέτα * Συμπεριφορά * Σύστημα αξιών * Ομοφυλοφιλία * Οικογενειακή ζωή

15. ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

ΔΗΜΑΚΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ, ΝΙΚΗΤΑΣ ΓΡΗΓΟΡΗΣ, ΜΑΛΑΦΕΚΑΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ, «Μια προσέγγιση του κόστους της εκπαίδευσης του προσωπικού μιας επιχείρησης», *Μαθηματική Επιθεώρηση*, τχ. 61 (2004), σσ. 64-71.

* Επιχείρηση * Προσωπικό * Πρόγραμμα κατάρτισης * Κόστος κατάρτισης

ΔΡΕΤΤΑΚΗΣ ΜΑΝΟΛΗΣ Γ., «Στενή η σχέση των δαπανών για την εκπαίδευση με το κατά κεφαλή ΑΕΠ των χωρών-μελών της Ε.Ε.», *Σύγχρονη Εκπαίδευση*, τχ. 135 (2004), σσ. 29-32.

* Ευρωπαϊκή Ένωση * Σύστημα εκπαίδευσης * Χρηματοδότηση * Ακαθάριστο εγχώριο προϊόν * Εκπαιδευτική πολιτική * Συγκριτική ανάλυση

ΛΑΖΑΝΗΣ ΓΙΩΡΓΟΣ ΑΛ., «**HOMO ECONOMICUS**», *Νέα Παιδεία*, τχ. 111 (2004), σσ. 125-135.

* Οικονομική ιστορία * Smith, Adam (1723-1790) * Οικονομική-Σπουδή και διδασκαλία * Πρόσδος * Οικονομικές σπουδές

16. ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

HOFFMANN, KIRSTEN; REINERT VON CARLSBURG, GERD-BODO (Μτφρ.: Κωνσταντίνος Δ. Χατζηδήμος), «**Η εκπαίδευση των εκπαιδευτικών στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας**», *Παιδαγωγική Επιθεώρηση*, τχ. 38 (2004), σσ. 171-183.

* Τριτοβάθμια Εκπαίδευση * Εκπαίδευση καθηγητών * Ο.Δ. της Γερμανίας * Σύστημα εκπαίδευσης * Στόχοι της εκπαίδευσης

ΠΑΝΤΕΛΟΓΛΟΥ ΓΡΗΓΟΡΗΣ, «**Η ενηλικίωση της επαγγελματικής κατάρτισης στη Γαλλία. Νέοι μηχανισμοί αναγνώρισης των γνώσεων, των ικανοτήτων, των δεξιοτήτων και των κεκτημένων της πείρας**», *Επιθεώρηση Εργασιακών Σχέσεων*, τχ. 34 (2004), σσ. 37-59.

* Επαγγελματική κατάρτιση * Γαλλία * Σύστημα εκπαίδευσης * Διά βίου εκπαίδευση * Πιστοποίηση

17. ΕΡΕΥΝΑ ΚΑΙ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

ΑΛΕΞΟΠΟΥΛΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Σ., «Προσαρμογή και ψυχομετρικά χαρακτηριστικά του Ερωτηματολογίου Προσωπικότητας για Νέους της Eysenck (JEP1) στην Ελλάδα», *Ψυχολογία*, τχ. 11/3 (2004), σσ. 402-422.

* Ψυχολογία της Συμπεριφοράς * Τεστ προσωπικότητας * Νευρωτισμός * Νεότητα * Αξιοπιστία * Ελλάδα * Αποτέλεσμα έρευνας

- Σκοπός της παρούσας έρευνας ήταν η προσαρμογή και η αξιολόγηση των ψυχομετρικών χαρακτηριστικών του Ερωτηματολογίου Προσωπικότητας για Νέους της S.B.G. Eysenck (Junior Eysenck Personality Inventory, JEPi) σε ένα ελληνικό δείγμα. Το JEPi είναι ένα ερωτηματολόγιο που αποτελείται από 60 αυτο-απαντώμενες ερωτήσεις για την αξιολόγηση των διαστάσεων της προσωπικότητας: του Νευρωτισμού (συναισθηματικής αστάθειας) και της Εξωστρέφειας. Το τεστ, επίσης, περιλαμβάνει μία Κλίμακα Ψεύδους. Το ερωτηματολόγιο μεταφράστηκε/προσαρμόστηκε από το συγγραφέα και μία αντίστροφη μετάφραση πραγματοποιήθηκε από άτομο του οποίου η μητρική γλώσσα ήταν η αγγλική. Το δείγμα αποτελούνταν από 2.156 παιδιά (1.059 κορίτσια, 1.086 αγόρια) των τριών τελευταίων τάξεων του δημοτικού και των τριών τάξεων του γυμνασίου, ηλικίας 9 έως 16 ετών. (Περικοπή περίληψης)

ARAVOSSIS, KONSTANTINOS; KOUTSIANA, EFROSINI, «**Program Evaluation Methodologies-Acomparative Assessment**», *Το Βήμα των Κοινωνικών Επιστημών*, τχ. 37 (2004), σσ. 97-115.

* Αξιολόγηση * Συγκριτική ανάλυση * Σύγχρονη έρευνα

- This paper presents the methodologies used to build up a program evaluation. Several types of methodologies and techniques on program evaluation can be found in the literature composing a valuable reference base for the evaluator. By presenting the various methodologies we do not aim to measure their efficiency and propose the best one. On the contrary we believe that each methodology has some advantages and, moreover, in some cases it could be the most appropriate. The aim of this paper is the summarizing of different approaches in evaluation, the gathering of various methodologies and the determination of specific circumstances under which each methodology is the most appropriate to follow. A more ambitious aim is to propose some interesting methodology mixes, which can be useful guides when looking for evaluation designs that fit better in the reality of a program.

ΓΙΑΝΝΙΤΣΑΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ Δ., ΜΥΛΩΝΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ, «**Ανάλυση παραγόντων για το Ελληνικό WISC-III: τομείς γνωστικής ανάπτυξης**», *Ψυχολογία*, τχ. 11/3 (2004), σσ. 423-443.

* Μέτρηση νοημοσύνης * Τεστ νοημοσύνης * Ελλάδα * Μελέτη περίπτωσης * Γνωστική ανάπτυξη * Έρευνα-Μεθοδολογία

- Η διαδικασία στάθμισης του Ελληνικού WISC-III ολοκληρώθηκε το 1997 στο Ψυχομετρικό Εργαστήριο του Πανεπιστημίου Αθηνών. Η μέτρηση της νοημοσύνης έχει ιδιαίτερη σημασία και μπορεί να προσεγγιστεί μέσω του τεστ σε τρία τουλάχιστον επίπεδα. Πέραν αυτών των επιπέδων, οι κλίμακες του τεστ μπορούν να συνδυαστούν σε θεμελιακές παραμέτρους νοημοσύνης μέσω διερευνητικής και επιβεβαιωτικής ανάλυσης παραγόντων. Η ανάλυση έγινε για τα δεδομένα της ελληνικής στάθμισης του τεστ (956 παιδιά ηλικίας 6 έως και 16 ετών). Στη διερευνητική ανάλυση παραγόντων χρησιμοποιήθηκαν η μέθοδος της μεγίστης πιθανοφάνειας για την εξαγωγή των παραγόντων και η μέθοδος της ορθογωνίας περιστροφής των αξόνων για τη διασάφηση των παραγοντικών δομών. Τα αποτελέσματα συνηγορούν στην ύπαρξη τριών παραγόντων στα ελληνικά δεδομένα («Λεκτική Κατανόηση», «Αντιληπτική Οργάνωση», «Ταχύτητα Επεξεργασίας»). Οι παράγοντες αυτοί δεν είναι οι ίδιοι με τους παράγοντες που προέκυψαν κατά τη βρετανική στάθμιση. (Περικοπή περίληψης)

ΓΡΩΛΛΙΟΣ ΓΙΩΡΓΟΣ, «**Η καταστρατήγηση της επιστημονικής δεοντολογίας και η γοητεία της ουδετερότητας της επιστήμης: μια απάντηση στον Δ. Χασάπη**», *Σύγχρονη Εκπαίδευση*, τχ. 136 (2004), σσ. 24-38.

* Επιστήμες της Αγωγής * Ιστορία της εκπαίδευσης * Περιοδικά * Επιστήμη-Μεθοδολογία * Ελλάδα-Ιστορία-1950-1967 * Βιβλιοκρισία

ΖΑΦΕΙΡΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ, «Η σχέση “τοπικού” και “παγκοσμίου” στη συγκριτική έρευνα στο χώρο της Συνεχιζόμενης Εκπαίδευσης», *Παιδαγωγική Επιθεώρηση*, τχ. 37 (2004), σσ. 27-50.

* Διά βίου εκπαίδευση * Εκπαίδευση και κράτος * Παγκοσμιοποίηση * Συγκριτική έρευνα * Θεωρία της εκπαίδευσης

- In this paper I look at the “whys” and the “hows” of legitimising comparative research in Continuing Education that focuses on the study of the local and the specific, as part of a micro-social research paradigm that emphasises the importance of contextualised experience. My basic argument is that the study of the local –although bounding and nongeneralisable– can cast new light on the interpretation of the global. In Continuing Education, an area in which personal experience –as a locality– is valued greatly, the study of the local can help us understand the global and relate it to our own experience. (Περικοπή περίληψης)

ΚΥΡΙΔΗΣ ΑΡΓΥΡΗΣ, ΤΣΑΚΙΡΙΔΟΥ ΕΛΕΝΗ, ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΥ ΝΕΚΤΑΡΙΑ, «Η έρευνα, η εκπαίδευση και η εκπαιδευτική έρευνα: οι απόψεις φοιτητών παιδαγωγικών τμημάτων για την έρευνα στην εκπαίδευση», *Σύγχρονη Εκπαίδευση*, τχ. 134 (2004), σσ. 57-68.

* Εκπαιδευτική έρευνα * Σπουδαστής/Φοιτητής * Γνώμη * Επιστήμες της Αγωγής * Εκπαίδευση καθηγητών * Αποτέλεσμα έρευνας

ΝΙΚΗΤΑΚΗΣ ΑΝΤΩΝΗΣ, «Υπερυπολογιστές: οι γίγαντες της επεξεργασίας», *Περιοδικό της Επιστήμης*, τχ. 282 (2004), σσ. 50-62.

* Ηλεκτρονικός υπολογιστής * Τεχνολογική αλλαγή * Καινοτομία * Ημιαγωγός * Επεξεργασία πληροφοριών

SALVARA, MARINA I.; BIRO, EDIT N., «Development of a Questionnaire to Measure Physical Education Teachers' Representation on Instruction», *Ψυχολογία*, τχ. 11/3 (2004), σσ. 373-387.

* Φυσική Αγωγή * Καθηγητής * Γνώμη * Μέθοδος έρευνας * Ερωτηματολόγιο * Αποτέλεσμα έρευνας

- Drawing from the work of Abric (1993, 1996) and Moscovici (1982, 1988) on representations, as well as on the work of Mosston and Ashworth (2002) on teaching styles, a questionnaire was developed to measure physical education teachers' representations in terms of instructional structure. Eighty-four elementary school physical education teachers that were employed in the city of Athens consented to participate in this study. Teachers' years of experience ranged from 3 to 35. Twenty-four of these teachers had done postgraduate studies. Exploratory factor analysis results revealed a four-factor solution with a very good internal consistency as it was assessed by Cronbach's *alpha* coefficients. Further evidence of construct validity was provided by the fact that the questionnaire revealed identical solutions as displayed in theoretical education models. (Περικοπή περίληψης)

ΣΑΜΨΩΝ ΔΗΜΗΤΡΗΣ, ΜΑΝΟΥΣΣΕΛΗΣ ΝΙΚΟΣ, «Διαστάσεις ποιότητας και ηλεκτρονική μάθηση: ένα ευρωπαϊκό πρότυπο περιγραφής και ανάλυσης προσεγγίσεων ποιότητας», *Επιστήμες Αγωγής*, τχ. 3 (2004), σσ. 101-114.

* Ποιότητα εκπαίδευσης * Διδακτική χρήση του υπολογιστή * Σπουδές από απόσταση * Ευρώπη * Πρότυπο * Μελέτη περίπτωσης

- Quality is becoming an issue of increasing importance in the area of e-learning. Different approaches for quality management, quality assurance and quality assessment in e-learning have been developed, raising the interest of both researchers and practitioners of the field. A comprehensive framework for the description, categorization and analysis of e-learning quality approaches, will significantly support e-learning quality experts and/or e-learning service providers. In this paper we present the EQO reference model for the description of quality approaches that are oriented towards e-learning, and we present an example of its application for the case of an e-learning quality assurance approach.

ΤΟΥΛΙΑΤΟΣ ΣΠΥΡΟΣ, «Μερικές πλευρές θεωρίας και μεθοδολογίας της επιστήμης», *Φιλολογική*, τχ. 88 (2004), σσ. 29-37.

* Ιστορία των Επιστημών * Επιστήμη-Φιλοσοφία * Φυσικές Επιστήμες * Κοινωνικές Επιστήμες * Θεωρητική έρευνα

ΧΑΣΑΠΗΣ ΔΗΜΗΤΡΗΣ, «Η ηγεμονία της εννοιολογικής και μεθοδολογικής αυθαιρεσίας. Για το βιβλίο των Γιώργου Γρόλιου και Χρήστου Τζήκα: “Ηγεμονία, παιδαγωγική και εκπαιδευτική πολιτική”», *Σύγχρονη Εκπαίδευση*, τχ. 134 (2004), σσ. 37-43.

* Επιστήμες της Αγωγής * Ιστορία της εκπαίδευσης * Περιοδικά * Gramsci, Antonio (1891-1937) * Επιστήμη-Μεθοδολογία * Βιβλιοκρισία

ΧΑΤΖΗΚΙΑΝ ΙΩΑΝΝΗΣ, «Ο ευρωπαϊκός χώρος έρευνας και οι επιπτώσεις του στην Ελλάδα», *Δι-οικητική Ενμέρωση*, τχ. 30 (2004), σσ. 42-53.

* Ελλάδα * Πολιτική έρευνας * Τεχνολογία * Ευρωπαϊκή Ένωση * Οικονομική ανάπτυξη

18. ΓΕΝΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΟΥ Σ. [κ.ά.], «Οι διατροφικές επιλογές και συνθήκες φοιτητών που σπουδάζουν μακριά από την οικογενειακή τους εστία», *Σύγχρονη Εκπαίδευση*, τχ. 135 (2004), σσ. 55-69.

* Συνθήκη διατροφής * Σπουδαστής/Φοιτητής * Τρόπος ζωής * Πολιτισμός, Σύγχρονος * Υγεία * Αποτέλεσμα έρευνας

ΓΛΩΣΣΑ (ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ/Επιμ.: Σ.Α. Μοσχονάς), «Αφιέρωμα: Όψεις της Γλώσσας στον Τύπο», *Γλώσσα*, τχ. 59 (2004), σσ. 45-93.

* Ελληνική γλώσσα, Νέα * Τύπος * Εφημερίδες * Εκπαιδευτικές μεταρρυθμίσεις-1964 * Αντίσταση στις αλλαγές * Δημοτικισμός και δημοτικιστές * Ελληνική γλώσσα, Αρχαία * Διδασκαλία * Γλώσσα μειονότητας * Γραπτή γλώσσα * Αποτέλεσμα έρευνας

ΔΕΛΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ, «Διαφορές στην κατασκευαστική τεχνική των πλοίων της Ελληνιστικής περιόδου (με βάση τα στοιχεία που προκύπτουν από τις έρευνες της υποβρύχιας αρχαιολογίας)», *Αρχαιολογία και Τέχνες*, τχ. 90 (2004), σσ. 98-103.

* Πλοία-Ιστορία * Ναυπηγική * Έλληνες, Αρχαίοι * Ελλάδα-Ιστορία-Ελληνιστικοί χρόνοι, 336-30 * Ενάλια αρχαιολογία

- The development of Maritime and Underwater Archaeology in the last few decades and the increasing number of sites excavated so far provide a considerable amount of evidence that enriches our knowledge about ship construction, trade and war and other aspects of the maritime past. This new wealth of information supplements what was previously available to historians and archaeologists and was deriving exclusively from iconography and classical literature. This article aims to examine specifically the various Hellenistic shipbuilding techniques applied in the Mediterranean basin by using relevant data from the excavations in a number of shipwrecks. (Περικοπή περίληψης)

ΔΕΛΜΟΥΖΟΥ ΕΥΦΡΟΣΥΝΗ, «**Διαδίκτυο, διάδραση και “ηλεκτρονική δημοκρατία”**», *Επιθεώρηση Κοινωνικών Ερευνών*, τχ. 115 (2004), σσ. 27-48.

* Διαδίκτυο (Internet) * Εργασία * Δημοκρατία * Κοινωνική ανισότητα * Σύγχρονη έρευνα

- Ο σκοπός αυτής της ανθρωπολογικής προσέγγισης του διαδικτύου είναι διπλός. Αφενός, αυτή η έρευνα εστιάζει στις προτιμήσεις των διαδικτυακών χρηστών που αλληλοδρούν με την κοινωνία του διαδικτύου και, αφετέρου, εκτιμά τη συμβολή του μέσου αυτού στην εργασία και τη δημοκρατία. Αναγνωρίζοντας τις προϋπάρχουσες κοινωνικές ανισότητες, εντοπίζει τους παράγοντες που συντελούν στην επίταση ή όχι εκείνων των ανισοτήτων που απομακρύνουν το διαδίκτυο σε αυτή τη φάση «της ζωής του» από το να είναι πυρήνας διάδοσης της δημοκρατίας. Στη μελέτη αυτή είναι εμφανής η διάδραση της διαδικτυακής με τη γήινη πραγματικότητα, προσδιοριζόμενη κατά περίπτωση από το βαθμό μύησης του χρήστη. Εμφανές είναι πως οι δύο πραγματικότητες εμπλέκονται πολυσύνθετα δημιουργώντας μια πρωτόγνωρη συνάφεια.

ΔΗΜΗΤΡΟΠΟΥΛΟΣ ΔΗΜΗΤΡΗΣ, «**Προοπτικές και προϋποθέσεις ανάπτυξης της τηλεργασίας στην Ελλάδα υπό το πρίσμα της ευρωπαϊκής εμπειρίας**», *Επιθεώρηση Εργασιακών Σχέσεων*, τχ. 35 (2004), σσ. 6-26.

* Εργασία * Τηλεπληροφορική * Ευρωπαϊκή Ένωση * Ελλάδα * Στατιστικά δεδομένα * Πολιτική ανάπτυξης

ΔΙΑΒΑΖΩ (ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ), «**Αφιέρωμα: Σπύρος Λούης 1872-1940**», *Διαβάω*, τχ. 453 (2004), σσ. 56-72.

* Λούης, Σπύρος (1872-1940) * Ολυμπιακοί αγώνες (1οι: 1896: Αθήνα, Ελλάδα) * Αθλητισμός * Μαραθώνιος, δρόμος * Βραβείο

— «**Αφιέρωμα: Θόδωρος Αγγελόπουλος**», *Διαβάω*, τχ. 457 (2004), σσ. 76-114.

* Κινηματογράφος-20ός αι. * Ελλάδα * Κινηματογράφος-Σκηνοθέτες και παραγωγοί * Αγγελόπουλος, Θόδωρος Σ. (1936 γενν.) * Κινηματογράφος-Τεχνική * Πολιτισμική ταυτότητα * Σοσιαλισμός και τέχνη * Λογοτεχνία * Brecht, Bertolt (1898-1956) * Αναφορά

ΔΟΥΡΙΔΑ ΓΕΩΡΓΙΑ, «**Σεισμικές λάμψεις: προάγγελος επικείμενων σεισμών**», *Περισκόπιο της Επιστήμης*, τχ. 279 (2004), σσ. 60-69.

* Φυσική * Σεισμοί-Πρόγνωση * Σεισμολογική έρευνα * Φυσική της Στερεάς Κατάστασης

ΔΡΙΤΣΑΚΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ, «**Αγροτο-τουρισμός: μια πρόταση ανάπτυξης για την ελληνική περιφέρεια**», *Το Βήμα των Κοινωνικών Επιστημών*, τχ. 41 (2004), σσ. 51-64.

* Αγροτικός τουρισμός * Ευρωπαϊκή Ένωση-Προγράμματα * Ελλάδα * Πολιτική ανάπτυξης * Επισκόπηση της κατάστασης ενός θέματος

- Ο αγροτο-τουρισμός είναι μια νέα μορφή σύγχρονου τουρισμού, που εξελίσσεται δυναμικά τα τελευταία χρόνια ικανοποιώντας τις ανάγκες του ανθρώπου της εποχής μας, με σχετικά χαμηλό κόστος. Παράλληλα συμπληρώνει το εισόδημα της αγροτικής οικογένειας, συμβάλλοντας στη συγκράτηση του πληθυσμού στις απειλούμενες με μαρασμό αγροτικές περιοχές της ελληνικής περιφέρειας. Είναι επομένως μια δραστηριότητα με έντονο κοινωνικό περιεχόμενο, γεγονός που δεν πρέπει να ξεχνιέται σε όλες τις διαδικασίες των πολιτικών μας επιλογών.

ΖΑΝΝΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ, «**Εθελοντής και εθελοντική εργασία: το “δέον” και το “είναι”**», *Κοινωνική Εργασία*, τχ. 75 (2004), σσ. 167-178.

* Εθελοντική εργασία * Έννοια * Κοινωνιολογία * Στόχος συμπεριφοράς * Αλτρουϊσμός * Ανταμοιβή

ΖΥΓΟΓΙΑΝΝΗΣ ΝΙΚΟΣ Γ., «**Η εκπαίδευση των Σαρακατσαναίων στον εικοστό αιώνα**», *Νέα Παιδεία*, τχ. 110 (2004), σσ. 137-147.

* Σαρακατσαναίοι-Εκπαίδευση * Νομάδες * Επαγγελματική ένταξη * Κοινωνικοοικονομική κατάσταση * Απασχόληση των γυναικών * Στατιστικά δεδομένα

ΙΝΤΖΕΜΠΕΛΗΣ ΕΛΠΙΔΟΦΟΡΟΣ, «**Η διμερής σχέση λόγου-εικόνας και η αποτελεσματικότητα της σωστής εικονογράφησης**», *Το Σχολείο και το Σπίτι*, τχ. 1/457 (2004), σσ. 6-8.

* Παιδιά- Βιβλία και ανάγνωση * Εικονογράφηση * Γραπτή γλώσσα * Παιδιά-Αισθητική Αγωγή

ΚΑΛΠΑΔΑΚΗΣ ΓΙΩΡΓΟΣ, «**Κοινωνία των ιεραρχών**», *Ο Πολίτης*, τχ. 123 (2004), σσ. 39-42.

* Εκκλησία και κράτος * Ελλάδα * Νομοθεσία * Εκκλησία και κοινωνικά προβλήματα * Χριστιανισμός και πολιτική

ΚΑΡΑΜΑΝΕΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ, «**Κοινωνία και Τεχνικές: οι επιλογές της παραδοσιακής τυροκομίας**», *Αρχαιολογία και Τέχνες*, τχ. 92 (2004), σσ. 94-98.

* Γαλακτοκομία * Τυρί * Γρεβενά (Νομός) * Παραγωγή (Οικονομική θεωρία) * Κοινωνική δομή * Μελέτη περίπτωσης

- Some aspects of the traditional cheese-making techniques applied in the Koupatsiariika villages of the Grevena region, relevant to the making of the “batzio” cheese, are examined in this article. Furthermore, the relation of the stockbreeders’ choice of technique to the social organization of production in local and broader level is analyzed. Finally, the modification of these techniques, which is receptive to the pressure of broader economic and social changes, is presented.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΕΛΛΟΥ ΛΕΝΑ, «**Η συλλογή Φαγεντιανών του μουσείου Μπενάκη**», *Αρχαιολογία και Τέχνες*, τχ. 93 (2004), σσ. 94-101.

* Μουσείο Μπενάκη * Συλλογή * Αίγυπτος-Πολιτισμός * Κεραμική * Γλυπτική * Κοσμήματα

- The Faience Collection of the Benaki Museum in Athens comprises about 220 items-sherds, tiles, figurines, pendants etc. These objects were bought in Egypt and were donated to the museum by Loukas Benakis mainly between the years 1959 and 1977. Faience, a fine variety of highly colored pottery, appears primarily in Egypt (in the Pre-dynastic period, 4000-3100 BC) and is widely used during the Pharaonic, Hellenistic and Roman era until the Arabic invasion (640 AD). (Περικοπή περίληψης)

ΚΟΗΕΝ, GEORGES, «Γενετική και Κοινωνία», *Ο Πολίτης*, τχ. 128 (2004), σσ. 30-38.

* Γενετική * Κοινωνία * Βιολογία * Ευγονική * Θεωρητική έρευνα

ΛΕΙΒΑΔΙΩΤΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ, «Πρώτη επαφή με εξωγήινους», *Περισκόπιο της Επιστήμης*, τχ. 287 (2004), σσ. 16-23.

* Αστρονομία * Ζωή σε άλλους πλανήτες * Διαπλανητικά ταξίδια * Ραδιοτηλεσκόπια * Τεχνολογία

ΜΠΑΛΤΣΙΩΤΗΣ ΛΑΜΠΡΟΣ, «Τσαμουριά: πραγματικότητες και φαντασιώσεις», *Ο Πολίτης*, τχ. 126 (2004), σσ. 57-64.

* Ελλάδα-Ιστορία, Νεότερη * Ήπειρος * Θεσπρωτία * Αλβανία * Εθνικές σχέσεις * Εθνικισμός

ΝΙΚΟΛΙΔΑΚΗΣ ΝΙΚΟΣ, «Το αθλητικό ιδεώδες ως μέσο παιδείας και προβολής της ελληνικής ομογένειας των ΗΠΑ», *Επιστήμες Αγωγής*, τχ. 4 (2004), σσ. 181-188.

* Έλληνες-Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής * Αθλητισμός * Ιστορία-Έρευνα

ΝΙΤΣΙΑΚΟΣ ΒΑΣΙΛΗΣ, «Η πολιτισμική διάσταση του χρόνου: για την αρχή και το τέλος», *Σεμινάριο*, τχ. 29 (2003), σσ. 74-81.

* Χρόνος * Χώρος και χρόνος * Πολιτισμός * Ιστορία * Θρησκεία * Τελετές

ΝΤΑΣΚΑΓΙΑΝΝΗΣ ΜΙΧΑΗΛ, «Τα πειθαρχικά παραπτώματα των δημοσίων υπαλλήλων κατά το νέο υπαλληλικό κώδικα», *Διοικητική Ενημέρωση*, τχ. 28 (2004), σσ. 21-41.

* Διοικητικό δίκαιο * Δημόσιοι υπάλληλοι-Νομικό καθεστώς, νόμοι κ.λπ.-Κωδικοποίηση * Πειθαρχία * Καθήκον

ΝΤΕΜΙΡΗ ΧΡΙΣΤΙΝΑ, «Η καταναλωτική συμπεριφορά των παιδιών: μια μελέτη περίπτωσης για τη χρήση των κινητών τηλεφώνων», *Γέφυρες*, τχ. 18 (2004), σσ. 24-32, 49-51.

* Μαθητής * Καταναλωτική συμπεριφορά * Κινητή τηλεφωνία * Μελέτη περίπτωσης * Αποτέλεσμα έρευνας

ΟΜΑΔΑ ΜΑΘΗΤΩΝ ΤΟΥ 9ου ΤΕΕ ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ (Επιμ.: Μαρία Αποστολίδη, Μαριάνθη Καραφύλλη), «Η οικονομική και κοινωνική ζωή των παλιννοστούντων και οικονομικών μεταναστών», *Σύγχρονη Εκπαίδευση*, τχ. 1/138-139 (2004), σσ. 115-121.

* Παλιννόστηση * Παιδί μετανάστη * Κοινωνικοοικονομική κατάσταση * Κοινωνική προσαρμογή * Ερωτηματολόγιο * Αποτέλεσμα έρευνας

ΠΑΛΟΥΚΑΣ ΠΑΥΛΟΣ Α., «Αθλητισμός και Ολυμπιακοί αγώνες (ιστορική και ηθικοκοινωνική θεώρηση)», *Κοινωνία*, τχ. 3 (2004), σσ. 235-250.

* Ολυμπιακοί αγώνες-Ιστορία * Αθλητισμός * Αθλήματα-Ηθικές και θρησκευτικές απόψεις * Ελληνισμός και Χριστιανισμός

ΠΑΠΑΔΑΚΗ ΓΙΑΝΝΑ, «Το σύστημα προσλήψεων από την αντικειμενικότητα στην αποτελεσματικότητα», *Διοικητική Ενημέρωση*, τχ. 28 (2004), σσ. 5-20.

* Δημόσια διοίκηση-Δίκαιο και νομοθεσία * Ελλάδα * Επιλογή προσωπικού * ΑΣΕΠ

ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ, «Τουρίστες και ντόπιοι. Ζητήματα της κοινωνικής έρευνας για τον τουρισμό», *Επιθεώρηση Κοινωνικών Ερευνών*, τχ. 114 (2004), σσ. 177-203.

* Τουρισμός * Ξένος * Αυτόχθονας * Αλληλενέργεια * Τουρισμός-Κοινωνικές απόψεις * Σύγχρονη έρευνα

- Στο άρθρο αυτό δίνεται ιδιαίτερη έμφαση στο ζήτημα της επαφής μεταξύ ντόπιων και τουριστών. Υποστηρίζεται ότι το ενδιαφέρον της έρευνας θα πρέπει να στραφεί ακόμη περισσότερο και προς τις παραμέτρους εκείνες που επηρεάζουν την αντίληψη των τουριστών σχετικά με τη σημασία και το ρόλο του ταξιδιού των διακοπών, αλλά και προς τους παράγοντες που καθορίζουν τις συνθήκες μέσα στις οποίες πραγματοποιείται η επαφή μεταξύ των δύο ομάδων σε κάθε χώρα. Η θέση του άρθρου είναι ότι η κριτική που ασκείται στον τουρισμό θα πρέπει να τοποθετηθεί σε μια νέα βάση και, χωρίς αφορισμούς και γενικεύσεις, να αναδεικνύει τόσο το πραγματικό μέγεθος της επίδρασης του τουρισμού σε μια κοινωνία όσο και τα μέσα για την αντιμετώπιση των αρνητικών επιπτώσεών του.

ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΟΠΟΥΛΟΣ ΔΗΜΗΤΡΗΣ, «**Η πρόσβαση στα έγγραφα (σύμφωνα με το άρθρο 5 ν. 2690/1999 “Κύρωση Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας και άλλες διατάξεις” [ΦΕΚ 45/Α’]**», *Διοικητική Ενημέρωση*, τχ. 31 (2004), σσ. 5-28.

* Δημόσια Διοίκηση * Έγγραφο * Γνώση * Ατομικά δικαιώματα * Νομοθεσία * Νομολογία

ΠΙΕΡΡΑΚΟΥ ΧΡΙΣΤΙΝΑ [κ.ά.], «**Τα Κέντρα Εξυπηρέτησης Πολιτών στην πορεία επαναπροσδιορισμού των σχέσεων κράτους-πολίτη**», *Διοικητική Ενημέρωση*, τχ. 31 (2004), σσ. 69-77.

* Ελλάδα-Πολιτική και διακυβέρνηση * Δημόσια Διοίκηση * Αποκέντρωση στη διοίκηση * Κοινωνική πολιτική * Αποτέλεσμα έρευνας

ΠΟΛΥΖΟΣ ΝΙΚΟΣ, «**Ανιχνεύοντας τα στερεότυπα για τους ρόλους των φύλων μέσα από τη ζωγραφική “φαντασικών” διαφημίσεων**», *Ανοιχτό Σχολείο*, τχ. 91 (2004), σσ. 41-44.

* Φύλο * Αντίληψη των άλλων * Αντίληψη ρόλων * Στερεότυπο * Μαθητής * Ζωγραφική * Αποτέλεσμα έρευνας

ΠΟΥΛΙΑΝΟΣ ΝΙΚΟΣ Α., «**Συζήτηση πάνω στη βασική ορολογία της Παλαιολιθικής τυποτεχνολογίας**», *Αρχαιολογία και Τέχνες*, τχ. 91 (2004), σσ. 130-133.

* Παλαιολιθική εποχή, Επιστήμη-Ορολογία * Δημοσιεύματα, ξενόγλωσσα * Μετάφραση * Πανεπιστήμιο Αιγαίου * Βάση δεδομένων

- This article has two objectives: to attempt the presentation of the basic Greek terms referring to the Paleolithic typotechnology, which are used so far, and to propose a discussion on the alteration of certain old terms or even the adoption of new, probably more appropriate, ones.

ΡΟΥΣΣΗΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ Γ., «**Ναρκωτικά: θεραπεία, θεραπευτικά μοντέλα. Ιδιαίτερα οι θεραπευτικές κοινότητες**», *Παιδαγωγικό Βήμα Αιγαίου*, τχ. 51 (2004), σσ. 109-121.

* Ναρκωτικά * Нарκομανείς-Αποκατάσταση * Θεραπευτικές κοινότητες * Συγκριτική ανάλυση

ΣΑΚΕΛΛΑΡΟΠΟΥΛΟΣ ΣΠΥΡΟΣ, ΣΩΤΗΡΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ, «**Τα μεθοδολογικά και θεωρητικά αδιέξοδα της “παγκοσμιοποίησης” (με αφορμή το πρόσφατο βιβλίο του Νίκου Κοτζιά)**», *Θέσεις*, τχ. 87 (2004), σσ. 151-178.

* Παγκοσμιοποίηση * Κοινωνικές επιστήμες-Μεθοδολογία * Βιβλιοκρισία * Διεθνείς οικονομικές σχέσεις * Κεφαλαιοκρατία

ΣΑΡΙΓΙΑΝΝΙΔΗΣ ΒΙΚΤΩΡ, «**Η βασιλική πόλη των θεών και των ναών**», *Αρχαιολογία και Τέχνες*, τχ. 91 (2004), σσ. 99-109.

* Ιράν * Βακτριανή-Αρχαιότητες * Ανασκαφές (Αρχαιολογία) * Ανάκτορα * Ναοί-Σχέδιο και κατασκευή * Αιγαίο, Νησιά του-Αρχαιότητες * Επιρροή

- The thirty-years long systematic and extensive excavations in North-eastern Turkmenistan, at Kara Kum, one of the largest deserts on earth, proved and documented that one of the oldest centers of human civilization had existed there four thousand years ago. It is located alongside the mid-flow of the Amu Darya River, on the Murgab Delta. As it seems, the period of intense drought that followed the beginning of the xerothermic era in the end of 2000 BC, forced native tribes coming from the various centers of the ancient world and especially from the regions of northern Syria to abandon their lands. They flew as far as the Urm district and the Zagros Mountains searching for a new homeland rich in water and fertile soil, essential for their rural way of life. (Περικοπή περίληψης)

ΣΥΓΧΡΟΝΑ ΘΕΜΑΤΑ (ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ), «**Αφιέρωμα: Εγκέφαλος και συνείδηση**», *Σύγχρονα Θέματα*, τχ. 87 (2004), σσ. 30-91.

* Εγκέφαλος * Συνείδηση * Γνώση, Θεωρία της * Νευροφυσιολογία * Ψυχιατρική * Ύλη * Ανθρώπινη εξέλιξη * Σύγχρονη έρευνα

— «**Αφιέρωμα: Η διαμάχη για τη μαντίλα**», *Σύγχρονα Θέματα*, τχ. 84 (2004), σσ. 60-80.

* Γαλλία * Εκπαιδευτική πολιτική * Σχολικό περιβάλλον * Γυναίκες, Μουσουλμάνες * Μουσουλμάνοι σε μη μουσουλμανικές χώρες * Θρησκευτική ελευθερία * Ανθρώπινα δικαιώματα

ΣΥΜΕΩΝ ΑΝΔΡΕΑΣ Ν., «**Η νεότερη αρχιτεκτονική μας κληρονομιά: η προβληματική της προστασίας της**», *Αρχαιολογία και Τέχνες*, τχ. 92 (2004), σσ. 89-93.

* Πολιτιστική κληρονομιά, Προστασία της * Μνημεία, Ελληνικά * Αρχιτεκτονική-Συντήρηση και αποκατάσταση * Αστική ανάπτυξη * Κτήρια * Οικισμοί, Παραδοσιακοί-Ελλάδα

- The protection of the modern architectural heritage in Greece has been mobilized very late and has achieved very little. Thus, today the issue of protection is essentially confined in a rearguard action, since the looting of our modern monumental wealth has been almost completed. The efforts for the protection of the remnants of our architectural heritage have been channeled towards two basic directions: the characterization of isolated buildings, mostly Neoclassical ones, as “preservable” and the proclamation of some hundreds of settlements as “traditional”. However, the institutional framework that has been created does not suffice for the protection of our architectural heritage mainly for three reasons. (Περικοπή περίληψης)

ΤΑΪΦΑΚΟΣ ΓΙΩΡΓΟΣ, «**Τέχνη και Επικοινωνία: Η τέχνη ως αντίσταση στην Αμερική και στην Ευρώπη του 20ού αι.**», *Φιλολογική*, τχ. 87 (2004), σσ. 63-68.

* Τέχνη, Σύγχρονη * Τέχνη και κοινωνία * Ευρώπη * Αμερική * Λογοτεχνία * Θέατρο * Κριτικό πνεύμα

WALKERDINE, VALERIE (Μτφρ.: Ι. Φ. Βλαχόπουλος), «**Βιντεοπαιχνίδια και παιδική ηλικία: επιστροφή στον ορθολογικό λόγο;**», *Γέφυρες*, τχ. 18 (2004), σσ. 52-61.

* Βιντεοπαιχνίδια * Παιδική ηλικία * Ανδρικό φύλο * Ανάπτυξη προσωπικότητας * Φαντασία * Δεξιότητα

- Ένα εννιάχρονο αγόρι από την Αυστραλία μурμουρίζει «έλα στον θείο-άστα λα βίστα», όπως

ο Άρνολντ Σβαρτσενέγκερ στον Εξολοθρευτή 2, καθώς κατατροπώνει έναν αντίπαλο σε ένα βιντεοπαιχνίδι. Ένας πατέρας ομολογεί ότι το πιο συναρπαστικό πράγμα είναι να παίζει τον Snake στο Metal Gear Solid, γιατί του προσφέρει μια αίσθηση περιπέτειας, η οποία του έχει λείψει πολύ μέσα σε μια ζωή που τη χαρακτηρίζει «βαρετή». Το κείμενο αυτό υποστηρίζει ότι τα βιντεοπαιχνίδια προσφέρουν αρσενικά αφηγήματα ηρωικής δράσης και αποτελούν για τα σημερινά αγόρια έναν από τους σημαντικότερους χώρους ανάπτυξης της αρρενωπότητας της σύγχρονης εποχής. Διερευνώντας της μορφές λόγου και τις πρακτικές μέσω των οποίων το παιχνίδι ολοκληρώνεται επιτυχώς, κάνω παράλληλα κάποιες σκέψεις για τον κεντρικό ρόλο που παίζει μια φαντασίωση κυριαρχίας στην απόκτηση δεξιοτεχνίας στο παιχνίδι. (Περικοπή περιλήψης)

ΧΗΜΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ (ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ), «Αφιέρωμα: “Οίνος ευφραίνει καρδίαν ανθρώπου”», *Χημικά Χρονικά*, τχ. 8-9 (2004), σσ. 34-53.

* Οίνοι και οινοποιία * Μπύρα * Διατροφή * Υγεία * Πολιτισμός * Θρησκεία

ΧΡΟΝΟΠΟΥΛΟΥ ΑΓΓΕΛΙΚΗ, «ΜΜΕ και 28^η Ολυμπιάδα του “Αθήνα 2004”, ο ρόλος τους στην προώθηση στάσεων και τάσεων: κριτική θεώρηση. Η περίπτωση της τελετής έναρξης», *Σύγχρονη Εκπαίδευση*, τχ. 137 (2004), σσ. 9-45.

* Ολυμπιακοί αγώνες (28^η: 2004: Αθήνα, Ελλάδα) * Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης * Κοινή γνώμη * Προπαγάνδα * Πολιτισμός * Κόστος * Εθελοντική εργασία

ΨΗΝΑΣ ΠΟΛΥΒΙΟΣ, «Σύγχρονη μετανάστευση: χαρακτηριστικά-φάσεις και πολιτική», *Επιθεώρηση Εργασιακών Σχέσεων*, τχ. 36 (2004), σσ. 17-25.

* Μετανάστευση * Παγκοσμιοποίηση * Κράτος * Πολιτική για αλλοδαπούς * Σύγχρονη έρευνα

II. ΑΡΘΡΑ ΣΕ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΕΣ ΕΠΕΤΗΡΙΔΕΣ

ΑΚΡΙΤΙΔΗΣ ΠΑΥΛΟΣ [κ.ά.], «Παιδική λογοτεχνία και άτομα με ειδικές ανάγκες», *Μακεδόν*, τχ. 12 (2004), σσ. 267-282.

* Άτομα με ειδικές ανάγκες * Παιδική λογοτεχνία * Συμπεριφορά του καθηγητή * Στάση γονέων * Κοινωνικός ρόλος * Εκπαιδευτική πολιτική

ΑΚΡΙΤΟΠΟΥΛΟΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ Ν., «Διαπολιτισμική Εκπαίδευση και Λογοτεχνία», *Μακεδόν*, τχ. 12 (2004), σσ. 221-227.

* Λογοτεχνία * Διαπολιτισμική θεώρηση * Μαθητής * Επιρροή

ΑΡΒΑΝΙΤΙΔΟΥ ΑΓΑΘΗ, «Εκπαιδευτικό αρχείο για τα αριστεία των μαθητών στο Γυμνάσιο Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης Θεσσαλονίκης, 1998-2002», *Μακεδόν*, τχ. 12 (2004), σσ. 85-91.

* Βραβείο * Αρχεία * Πρώτος κύκλος Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης * Διαπολιτισμική προσέγγιση
* Θεσσαλονίκη * Ετερότητα * Αποτέλεσμα έρευνας

ΒΟΝΤΣΑ ΒΑΣΙΛΙΚΗ, «Πρόγραμμα COMENIUS SOCRATES: μελέτη των ποσοστών συμμετοχής των εκπαιδευτικών στα Γυμνάσια του Ν. Κοζάνης», *Μακεδόν*, τχ. 12 (2004), σσ. 105-119.

* Πρώτος κύκλος Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης * Κοζάνη * Διαθεματική προσέγγιση * Συμμετοχή καθηγητών * Μελέτη περίπτωσης * Στατιστικά δεδομένα

ΓΑΛΑΝΗΣ ΓΙΩΡΓΟΣ Ν., ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ Ε., «Τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης και ο ρόλος τους στο σύγχρονο πόλεμο», *Επιστημονική Επετηρίδα του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων*, τχ. 17 (2004), σσ. 7-22.

* Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης * Ρόλος * Ιστορία, Σύγχρονη * Πόλεμος * Ιράκ * Πολιτική της πληροφορίας * Πολιτική προπαγάνδα

- Στόχος της ανακοίνωσης είναι να παρουσιάσει το ρόλο των ΜΜΕ και την παρουσία τους στους σύγχρονους πολέμους τόσο με την ταχύτητα της ενημέρωσης και της ροής των πληροφοριών, όσο και με τον τρόπο προβολής των ειδήσεων αλλά και των ρεπορτάζ μέσω της δύναμης της εικόνας και τη σημασία που έχει αυτή για τον πόλεμο των εντυπώσεων. Αρχικά, αναφερόμαστε στο πώς χρησιμοποιήθηκαν στο παρελθόν τα ΜΜΕ από τις διάφορες κυβερνήσεις για να πείσουν την κοινή γνώμη για τη χρησιμότητα ενός πολέμου. Στη συνέχεια στο πώς έγινε αντιληπτή η μεγάλη δύναμη των ΜΜΕ και στους πολέμους και το πώς η πείρα από προηγούμενους πολέμους μελετάται και χρησιμοποιείται. Τέλος, επικεντρώνουμε στον πόλεμο στο Ιράκ το 2003, στους τρόπους και τα μέσα που χρησιμοποίησαν τα εμπόλεμα μέρη για να κερδίσουν τη μάχη των εντυπώσεων.

ΓΚΟΛΙΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ [κ.ά.], «Αναλυτικά Προγράμματα και προαιρετικές εκπαιδευτικές δράσεις: έρευνα καταγραφής και ανάλυσης των χαρακτηριστικών των προγραμμάτων που εκπονούνται στα Δημοτικά σχολεία της Δυτικής Μακεδονίας», *Μακεδόν*, τχ. 12 (2004), σσ. 71-83.

* Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση * Πρόγραμμα Σπουδών * Μακεδονία, Δυτική * Ευέλικτη Ζώνη * Διεπιστημονική προσέγγιση * Αποτέλεσμα έρευνας

CANO GONZÁLEZ, RUFINO, «Πλαίσια παρέμβασης, παράγοντες και επαγγελματικές θεωρήσεις του ψυχοπαιδαγωγικού προσανατολισμού», *Επιστημονική Επετηρίδα του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων*, τχ. 17 (2004), σσ. 61-78.

* Παιδαγωγική Ψυχολογία * Συμβουλευτική * Οικογένεια * Σχέση γονιού-σχολείου

- Είναι φανερό σήμερα περισσότερο από ποτέ, ότι η ψυχοπαιδαγωγική κατανοείται και ασκείται σε συνθήκες οικογενειακού ή ευρύτερου περιβάλλοντος, πολύ πιο ευρείες από αυτές που μας προσφέρει το ίδιο το σχολικό σύστημα, το οποίο βασίζεται σε μία εκπαίδευση αυστηρά κανονιστική. Η έννοια της εκπαίδευσης μας πηγαίνει πιο μακριά από την καλούμενη σχολική εκπαίδευση και μας οδηγεί σε άλλες καταστάσεις, τις οποίες αντιμετωπίζουν πολλοί άνθρωποι στη ζωή τους. Στις καταστάσεις αυτές ο Ψυχοπαιδαγωγικός Προσανατολισμός, μέσα από διαφορετικές προοπτικές ή τρόπους, παίζει, χωρίς αμφιβολία, πολύ σημαντικό ρόλο για τα άτομα εκείνα που χρειάζονται φροντίδα σε κρίσιμες περιστάσεις και στιγμές.

ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΟΥ ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ, «Διαθεματικές προσεγγίσεις και “κουλτούρα” της διδασκαλίας στην Υποχρεωτική Εκπαίδευση: η περίπτωση του διαθεματικού ενιαίου πλαισίου Προγραμμάτων Σπουδών», *Μακεδόν*, τχ. 12 (2004), σσ. 93-103.

* Υποχρεωτική Εκπαίδευση * Διαθεματική προσέγγιση * Διδασκαλία * Ρόλος του καθηγητή * Επιμόρφωση * Ανάπτυξη της εκπαίδευσης

GALANIS, GEORGIOS N.; SCHMIDT, GARSTEN OLIVER, «**Politische Kultur von Psychologie- und Politikstudierenden in Griechenland: eine empirische Studie zu politischen Einstellungen und politischer Partizipation griechischer Studierender**», *Επιστημονική Επετηρίδα του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων*, τχ. 17 (2004), σσ. 23-59.

* Στάση της νεολαίας * Σπουδαστής/Φοιτητής * Ελλάδα * Νεολαία-Πολιτική δραστηριότητα * Πολιτική ένταξη * Αποτέλεσμα έρευνας

- Ποιες πολιτικές στάσεις έχουν οι Έλληνες σπουδαστές και πώς συμμετέχουν στην πολιτική; Σχετικά με αυτά τα ερωτήματα παρουσιάζονται εδώ μερικά σημαντικά αποτελέσματα από μία εμπειρική μελέτη σχετικά με την πολιτική κουλτούρα και την πολιτική συμμετοχή Ελλήνων σπουδαστών και με βάση τα ευρήματα που προέκυψαν. Στο επίκεντρο της έρευνας βρίσκονται οι πολιτικές αξίες, οι πεποιθήσεις για έλεγχο σε πολιτικά θέματα, η εμπιστοσύνη σχετικά με αυτά, αριστερές και δεξιές πολιτικές ιδεολογίες, η πολιτική συμμετοχή σε διάφορους βαθμούς καθώς και η ετοιμότητα σχετικά με αυτή τη συμμετοχή. Εξετάστηκαν προς αυτό το σκοπό σπουδαστές Ψυχολογίας και Πολιτικών Επιστημών (N=375). Γίνονται, σχετικά, διαπολιτιστικές συγκρίσεις, εφόσον προέκυψαν στη Γερμανία και στην Κολομβία σε παρόμοια δείγματα και με τα ίδια στατιστικά μέσα, τα ίδια μεγέθη. (Περικοπή περίληψης)

ΗΛΙΑΔΟΥ ΒΑΣΙΛΙΚΗ, «**Η εικοσάχρονη πορεία του θεσμού του Σχολικού Συμβούλου**», *Μακεδονόν*, τχ. 12 (2004), σσ. 121-144.

* Σχολικοί Σύμβουλοι * Νομοθεσία * Επιθεωρητής * Αξιολόγηση εκπαιδευτικού * Συνδικαλισμός * Στάση

ΘΩΙΔΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ Δ., «**Ολοήμερο: ένα σχολείο “ανοιχτό” προς τα μέσα και προς τα έξω**», *Μακεδονόν*, τχ. 12 (2004), σσ. 35-43.

* Ολοήμερο Σχολείο * Ανοιχτό σχολείο * Καινοτομία * Μαθητής * Συμμετοχή * Σχέση σχολείου-κοινότητας

- Die Öffnung der Schule ist heute eine Notwendigkeit, die neue pädagogische und soziale Dimensionen bekommt. Die Ganztagschule kann flexible und erweiterte Zeitstrukturen, lerngerechte und multifunktionale Raumnutzung, differenzierte Lernorganisation und eine neue Ausgestaltung des Schullebens gewährleisten. Die zeitliche Ausdehnung der Schule bildet die Voraussetzung für eine Schule als Lebens- und Erfahrungsraum, in der sich die Öffnung des Unterrichts mit der Öffnung zum schulischen Umfeld verbindet. Durch die Öffnung der Schule nach innen und nach außen kann die Verknüpfung von formeller und informeller Bildung und von schulischen und außerschulischen Leben erreicht werden, so dass Lebenswelten zu Lernwelten werden.

ΚΑΔΟΓΛΟΥ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΑ, «**Το έργο της SIMONE DE BEAUVOIR: η ζεύξη των κοινωνικο-ψυχολογικών δεδομένων και δρώμενων**», *Μακεδονόν*, τχ. 12 (2004), σσ. 257-265.

* Ξένη λογοτεχνία * De Beauvoir, Simone (1908-1986) * Μυθιστόρημα * Φεμινισμός * Ψυχανάλυση * Μνήμερα * Κριτική

ΚΑΣΠΑΡΗ ΓΕΩΡΓΙΑ, ΚΥΡΙΔΗΣ ΑΡΓΥΡΗΣ, ΜΑΥΡΙΚΑΚΗ ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ, «**Οι θέσεις των τριών μεγαλύτερων ελληνικών κομμάτων για την περιβαλλοντική πολιτική στην Ελλάδα**», *Μακεδονόν*, τχ. 12 (2004), σσ. 165-188.

* Περιβαλλοντική πολιτική-Ιστορία * Ελλάδα * Πολιτικά κόμματα * Στάση * Μέθοδος έρευνας * Αποτέλεσμα έρευνας

ΚΟΣΣΥΒΑΚΗ ΦΩΤΕΙΝΗ, «**Η μορφωτική σημασία της πειραματικής διαδικασίας στο σχολείο**», *Επιστημονική Επετηρίδα του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων*, τχ. 17 (2004), σσ. 79-116.

* Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση * Φυσικές Επιστήμες * Πείραμα * Πειραματική εκπαίδευση * Αποδέκτες της παιδείας * Ανάπτυξη προσωπικότητας

- Η εργασία αυτή επικεντρώνει το ενδιαφέρον της στη μορφωτική σημασία της πειραματικής διαδικασίας στο σχολείο. Επιχειρείται η παρουσίαση της ιδιαίτερης μορφωτικής σημασίας του μαθήματος των Φυσικών Επιστημών για μια ολιστική προώθηση των μαθητών σε επίπεδο περιεχομένων και μεθόδων διδασκαλίας. Στη συνέχεια γίνεται αναφορά στα διάφορα πειράματα και ιδιαίτερα στο πείραμα μαθητή, το οποίο εξετάζεται από διδακτικής παιδαγωγικής μεθοδολογίας και κυρίως πολιτισμικής σκοπιάς.

ΚΩΤΣΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Θ., «**Εναλλακτικές ιδέες μαθητών του Δημοτικού σχολείου για απλά φαινόμενα που σχετίζονται με την άνωση των υγρών**», *Επιστημονική Επετηρίδα του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων*, τχ. 17 (2004), σσ. 117-131.

* Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση * Φυσικές Επιστήμες * Υγρά * Μαθητής * Αντίληψη * Ερωματολόγιο * Αποτέλεσμα έρευνας

- Στην παρούσα εργασία παρουσιάζονται τα αποτελέσματα από εμπειρική έρευνα που έγινε σε μαθητές Δημοτικών Σχολείων στο Νομό Ιωαννίνων για την έννοια της άνωσης. Τα αποτελέσματα της έρευνας καταδεικνύουν ότι οι μαθητές έχουν εσφαλμένες απόψεις για απλά φαινόμενα που συνδέονται με την άνωση των υγρών. Οι ιδέες των παιδιών είναι σχεδόν αναλλοίωτες στις τρεις μεγάλες τάξεις του Δημοτικού.

ΚΩΤΣΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Θ., ΑΝΔΡΕΟΥ ΓΙΑΝΝΟΥΛΑ, «**Εκτίμηση του μήκους αντικειμένων από τυφλούς και βλέποντες μαθητές**», *Επιστημονική Επετηρίδα του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων*, τχ. 17 (2004), σσ. 133-149.

* Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση * Οπτικά μειονεκτών * Αντίληψη του χώρου * Μέτρηση * Αποτέλεσμα έρευνας

- Στην παρούσα εργασία παρουσιάζεται η δυνατότητα εκτίμησης του μήκους αντικειμένων, τυφλών και βλέποντων μαθητών. Αναλύονται τα αποτελέσματα από εμπειρική έρευνα που έγινε σε τυφλούς και βλέποντες μαθητές. Τα αποτελέσματα της έρευνας καταδεικνύουν ότι τα τυφλά παιδιά αντιλαμβάνονται το μήκος, καλύτερα σε σύγκριση με τα βλέποντα γιατί η διαδικασία της μέτρησης είναι στοιχείο απαραίτητο για την καθημερινή τους ζωή.

ΛΑΪΝΑΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ, «**Το έργο του διευθυντή σχολικής μονάδας και η συμβολή του στην αποτελεσματικότητα του σχολείου**», *Επιστημονική Επετηρίδα του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων*, τχ. 17 (2004), σσ. 151-179.

* Διοίκηση σχολείου * Διευθυντής * Ρόλος * Επαγγελματικά προσόντα * Αποτελεσματικότητα του σχολείου

- Η εργασία αυτοσκοπεύει στην ανάλυση του έργου και παρουσίαση των ρόλων που ασκεί ο διευθυντής μιας σχολικής μονάδας, καθώς επίσης στην ανάδειξη της συμβολής του στην αποτελεσματικότητα της σχολικής μονάδας. Η μελέτη του έργου των διοικητικών στελεχών έχει προσελκύσει το ιδιαίτερο ενδιαφέρον των ερευνητών μετά το δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο, ανάμεσα

δε στις σχετικές μελέτες διακρίνεται η ανάλυση που προτάθηκε από τον Henry Mintzberg, ο οποίος διέκρινε δέκα ρόλους, ενταγμένους σε τρεις τομείς. Με βάση την ανάλυση αυτή, ο διευθυντής της σχολικής μονάδας λειτουργεί α) ως συμβολική κεφαλή της σχολικής μονάδας, ως ηγέτης και καθοδηγητής του προσωπικού και ως σύνδεσμος με εξωτερικούς φορείς β) ως επόπτης και αναζητητής πληροφοριών, ως διαβιβαστής πληροφοριών και ως εκπρόσωπος της σχολικής μονάδας προς το εξωτερικό περιβάλλον γ) ως καινοτόμος και μεταρρυθμιστής, ως χειριστής προβλημάτων, ως κατανεμητής πόρων και ως διαπραγματευτής. (Περικοπή περιλήψης)

ΜΑΡΑΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ, «Η ίδρυση και η λειτουργία των Κατώτερων Εκκλησιαστικών Φροντιστηρίων Θεσσαλονίκης και Σερρών μέσα από τα αρχεία του ΥΠ.Ε.Π.Θ. (1951-1954)», Μακεδόν, τχ. 12 (2004), σσ. 157-162.

* Εκκλησιαστική εκπαίδευση * Φροντιστήριο * Θεσσαλονίκη * Σέρρες * Υπουργείο Παιδείας * Αρχεία

ΜΠΕΣΣΑΣ ΔΗΜΗΤΡΗΣ, ΒΑΜΒΑΚΙΔΟΥ ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ, «Οι οπικές τέχνες στην πρώτη σχολική ηλικία-Μεθοδολογία και διδακτικές προτάσεις», Μακεδόν, τχ. 12 (2004), σσ. 213-220.

* Τέχνη * Προσχολική Αγωγή * Ρόλος του καθηγητή * Μέθοδος διδασκαλίας * Διδακτική πρόταση * Οπική αντίληψη

ΜΠΕΣΣΑΣ ΔΗΜΗΤΡΗΣ, ΚΟΚΚΙΔΟΥ ΜΑΙΗ, «Το μάθημα της Μουσικής στο ελληνικό Δημοτικό σχολείο μέσα από τα Αναλυτικά Προγράμματα (1969-2002)», Μακεδόν, τχ. 12 (2004), σσ. 197-212.

* Μουσική αγωγή * Ελλάδα * Δημοτικό σχολείο * Πρόγραμμα Σπουδών * Στόχος διδασκαλίας * Ιστορία της εκπαίδευσης

ΜΠΡΟΥΖΟΣ ΑΝΔΡΕΑΣ, ΡΑΠΤΗ ΚΑΤΕΡΙΝΑ, «Η αναγκαιότητα συμβουλευτικής στην ελληνική εκπαίδευση την εποχή της παγκοσμιοποίησης», Επιστημονική Επετηρίδα του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, τχ. 17 (2004), σσ. 181-192.

* Παγκοσμιοποίηση * Πολυπολιτισμικότητα * Ετερότητα * Ελλάδα * Συμβουλευτική * Ποιότητα εκπαίδευσης

- Αντικείμενο μελέτης της παρούσας εργασίας αποτελεί η αναγκαιότητα θεσμοθέτησης και εφαρμογής της συμβουλευτικής στην ελληνική εκπαίδευση την εποχή της παγκοσμιοποίησης. Ίδιον χαρακτηριστικό της παγκοσμιοποίησης, που επηρεάζει και την εκπαίδευση αποτελεί η μελέτη των σύγχρονων προβλημάτων υπό έννοιες παγκοσμίων διαδικασιών, πέραν των στενών εθνικών συνόρων, που παρέχουν παρωχημένες και ανεπαρκείς προσεγγίσεις της πραγματικότητας. Αρχικά εξετάζεται αδρομερώς το φαινόμενο της παγκοσμιοποίησης και αποτυπώνονται τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της κοινωνίας και κατ' επέκταση της εκπαίδευσης υπό αυτό το πρίσμα. Στη συνέχεια το σύγχρονο ελληνικό σχολείο παρουσιάζεται να έχει πολυπολιτισμικό χαρακτήρα, αποτέλεσμα των συγκυριών στην εποχή της παγκοσμιοποίησης. (Περικοπή περιλήψης)

ΜΥΛΩΝΑ-ΜΟΥΣΙΟΥ ΟΛΓΑ, «Τα Ολοήμερα Δημοτικά σχολεία του Νομού Φλώρινας. Μια μελέτη περίπτωσης», Μακεδόν, τχ. 12 (2004), σσ. 57-68.

* Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση * Ολοήμερο Σχολείο * Φλώρινα * Πρόγραμμα Σπουδών * Ρόλος του καθηγητή * Συμμετοχική μάθηση * Μελέτη περίπτωσης

ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΓΙΩΡΓΟΣ, ΣΑΚΕΛΛΑΡΟΠΟΥΛΟΥ ΕΥΔΟΞΙΑ, «**Παγκοσμιοποίηση και γλωσσική ευαισθητοποίηση των μαθητών: ένα νέο εκπαιδευτικό σκίσημα**», *Επιστημονική Επετηρίδα του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων*, τχ. 17 (2004), σσ. 213-231.

* Παγκοσμιοποίηση * Δίγλωσση διδασκαλία (εκπαίδευση) * Πρόγραμμα Σπουδών * Διαπολιτισμική Εκπαίδευση * Καινοτομία

- Η συζήτηση για τη σκοπιμότητα υιοθέτησης δίγλωσσων προγραμμάτων σπουδών στη Δημόσια Εκπαίδευση αποκτά ιδιαίτερη αξία, ειδικά σήμερα που διεξάγεται έντονος ο διάλογος για την παγκοσμιοποίηση και τις συνέπειές της. Οι μαζικές μετακινήσεις μεταναστών, η αφύπνιση των μειονοτήτων και η ανάγκη για διεύρυνση των οριζόντων των πολιτών του Παγκόσμιου Χωριού καθιστά ολοένα πιο απαραίτητη την ανάπτυξη της διγλωσσικής ή της πολυγλωσσικής ικανότητας των μαθητών. Στο άρθρο μας, αφενός επιχειρηματολογούμε υπέρ αυτής της θέσης, αφετέρου παρουσιάζουμε την τυπολογία των δίγλωσσων προγραμμάτων σπουδών που βρίσκονται σήμερα σε εφαρμογή.

ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΣΟΥΖΑΝΝΑ-ΜΑΡΙΑ, «**Κοινωνική θεωρία και κοινωνική ενσωμάτωση στην Ευρώπη: προβληματισμοί**», *Επιστημονική Επετηρίδα του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων*, τχ. 17 (2004), σσ. 193-212.

* Κοινωνία * Ευρωπαϊκή Ένωση * Ενσωμάτωση * Πολυπολιτισμικότητα * Κοινωνική αλληλεπίδραση * Κοινωνική αλλαγή * Γνώση

- Από τη δεκαετία του 1980 προβάλλει στην Ευρωπαϊκή Ένωση μια νέα προοπτική που βρίσκεται ανάμεσα στο ομοσπονδιακό όραμα για ένα ενωμένο ευρωπαϊκό έθνος και στο ρεαλιστικό μοντέλο για συνεργασία. Σύμφωνα με αυτή την προοπτική, η Ευρωπαϊκή Ένωση είναι κάτι περισσότερο από μια απλή συνεργασία μεταξύ αυτόνομων και κατά πολύ ανεξάρτητων εθνών-κρατών. Η ιδέα της Κοινωνίας στην Ευρώπη ως μια ρυθμιστική κατάσταση, που προϋποθέτει τις έννοιες της πολιτιστικής συνάφειας και της κοινωνικής ενσωμάτωσης και αποσκοπεί στην αναγωγή της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε ένα ενιαίο πολυεθνικό και πολυπολιτισμικό κρατικό μόρφωμα με ιστορική δυναμική αποτελεί μια πρόκληση για την κοινωνιολογική θεωρία. (Περικοπή περίληψης)

ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ ΒΑΣΙΛΙΚΗ, «**Βασικές αρχές για τη σύνταξη Αναλυτικού Προγράμματος στο Ολοήμερο Σχολείο**», *Μακεδόν*, τχ. 12 (2004), σσ. 25-33.

* Ολοήμερο Σχολείο * Πρόγραμμα Σπουδών * Ανάπτυξη προγράμματος * Στόχος διδασκαλίας * Κατανομή του σχολικού χρόνου

ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ ΦΩΤΕΙΝΗ, ΚΟΝΤΟΠΟΥΛΟΥ ΔΕΣΠΟΙΝΑ, «**Εκπαιδευτικό πρόγραμμα για παιδιά Προσχολικής ηλικίας στην έκθεση της ρωσικής πρωτοπορίας**», *Μακεδόν*, τχ. 12 (2004), σσ. 229-246.

* Ιστορία της Τέχνης * Ζωγράφοι, Ρώσοι * Εκπαιδευτικές επισκέψεις σε μουσεία * Προσχολική ηλικία * Καινοτομία * Αποτέλεσμα έρευνας

ΠΥΡΓΩΤΑΚΗ-ΠΑΠΑΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΧΡΥΣΟΥΛΑ, «**Διαθεματικότητα και Ολοήμερο Σχολείο**», *Μακεδόν*, τχ. 12 (2004), σσ. 19-23.

* Ολοήμερο Σχολείο * Διαθεματική προσέγγιση * Μέθοδος Project (Εκπαίδευση) * Βιωματική μάθηση * Ευέλικτη Ζώνη * Εφαρμογή

ΠΥΡΓΙΩΤΑΚΗΣ Ι. Ε., «**Ολοήμερο Σχολείο: η περιπέτεια ενός νέου θεσμού**», *Μακεδόν*, τχ. 12 (2004), σσ. 5-18.

* Ολοήμερο Σχολείο * Ελλάδα * Εργαζόμενη μητέρα * Οικογενειακή ζωή * Εκπαιδευτική πολιτική * Δημιουργικές δραστηριότητες * Κόστος * Στάση γονέων

ΣΟΥΛΗΣ ΣΠΥΡΙΔΩΝ, «**Πόνος, αποφυγή πόνου και αναπηρία**», *Επιστημονική Επετηρίδα του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων*, τχ. 17 (2004), σσ. 255-274.

* Πόνος * Απόθνηση * Προγεννητική διάγνωση * Τεχνολογία * Σωματικό μειονέκτημα * Ειδική Αγωγή

- Στην επίκαιρη συζήτηση σχετικά με τη γενετική τεχνολογία και τον προγεννητικό έλεγχο, το λήμμα “πόνος” αποτελεί λέξη κλειδί. Πολλοί άνθρωποι έχουν συνδέσει τον “προγεννητικό έλεγχο” με την “αποφυγή του πόνου”. Γι’ αυτούς ο πόνος είναι ανυπόφορος και πρέπει να αποφευχθεί. Πολλοί άνθρωποι επίσης δεν μπορούν να κατανοήσουν πως τα άτομα με αναπηρία συμβιώνουν μ’ αυτή. Θεωρούν δηλαδή ότι οι περιορισμοί που θέτει η αναπηρία είναι τόσο επαχθείς, ώστε δε θα επιθυμούσαν να ζουν μια ζωή γεμάτη πόνο. Στο παρόν άρθρο γίνεται προσπάθεια να επανεξετασθεί αφενός η “αυτόματη” συνειρμική σύνδεση του πόνου με την αποφυγή του και αφετέρου η “αυτόματη” σύνδεση του πόνου με την αναπηρία. Θα επιχειρηθεί, δηλαδή, να στοχαστούμε για τον πόνο και να τον εξετάσουμε μέσα στην πραγματική του διάσταση.

ΣΙΟΥΤΗ ΑΙΓΛΗ, «**Σχόλια στο απόσπασμα “iudicium false factum” των Milesiae του L. C. Sisen-na**», *Επιστημονική Επετηρίδα του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων*, τχ. 17 (2004), σσ. 233-254.

* Ανάλυση κειμένου * Πολιτισμός, Ελληνορωμαϊκός * Μετάφραση * Λατινικά * Λογοτεχνία Αρχαία-Ιστορία και κριτική * Μίλητος-Αρχαιότητες * Έρωτας στη λογοτεχνία

- Παρουσιάζονται στοιχεία για το “ασχολιάστο” ως τις μέρες μας απόσπασμα των *Milesiae* του Sisen-na, μεταφραστική ή διασκευαστική των *Μιλησιακών* του Αριστείδη Μιλήσιου, κατά τον 1ο π.Χ. αι.. Εξετάζεται η μορφή και το περιεχόμενο του αποσπάσματος και επιχειρείται η ανάλυσή του, που μας επιτρέπει να το εντάξουμε στα σχολιασμένα αποσπάσματα των *Milesiae* και κατ’ επέκταση στη θεματική της λαϊκής προφορικής μιλησιακής παράδοσης. Διευρύνεται έτσι το σύνολο των εννέα ήδη σχολιασμένων αποσπασμάτων των *Milesiae*, εμπλουτίζεται το θεματικό τους περιεχόμενο αλλά και ολόκληρη η θεματολογία της μιλησιακής παράδοσης.

ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ ΜΟΡΦΗ, «**Παρουσίαση του νέου κέντρου Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης ΒΕΥΗΣ (Κ.Π.Ε. ΒΕΥΗΣ)**», *Μακεδόν*, τχ. 12 (2004), σσ. 189-194.

* Περιβάλλον-Σπουδή και διδασκαλία * Φλώρινα * Πρόγραμμα δραστηριοτήτων * Οικολογία * Εκπαιδευτικό ίδρυμα

ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΔΟΥ ΤΑΤΙΑΝΑ, «**Ιστορικές μαρτυρίες για τον Ελληνισμό της Ρωσίας στην ποίηση του Ι. Μπρόντσκι**», *Μακεδόν*, τχ. 12 (2004), σσ. 247-256.

* Ελληνισμός στη λογοτεχνία * Έλληνες της διασποράς * Ρωσία * Μπρόντσκι, Ιωσήφ (1940-1996) * Ποίηση * Βιογραφία

ΦΩΤΙΑΔΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ, «**Ο Νικόλαος Καζαντζάκης και οι Έλληνες του Καυκάσου: από τη Λογοτεχνία στην Ιστορία**», *Μακεδόν*, τχ. 12 (2004), σσ. 147-156.

* Καζαντζάκης, Νίκος (1883-1957) * Λογοτεχνία * Ελληνισμός του Πόντου-Ιστορία-20ός αι. * Πρόσφυγας * Διεπιστημονική προσέγγιση

ΧΑΝΙΩΤΑΚΗΣ ΝΙΚΟΣ Ι., «Από το “παραδοσιακό” στο σύγχρονο Ολοήμερο Σχολείο. “Σχολειοποίηση” και “Παραπαιδεία”», *Μακεδόν*, τχ. 12 (2004), σσ. 45-55.

* Ολοήμερο Σχολείο * Ελλάδα * Εκπαίδευση-1898-1997 * Πρόγραμμα διδασκαλίας * Εξωσχολική εκπαίδευση * Ελεύθερος χρόνος * Στάση γονέων

III. ΑΡΘΡΑ ΣΕ ΞΕΝΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

ALATIS, JAMES E., «**The Psychic Rewards of Teaching**», *English Today*, τχ. 20/4 (80) (2004), σσ. 30-37.

- In a wide-ranging interview with James E. Alatis, professor of linguistics & Modern Greek at Georgetown University, Washington, DC, since 1966, Alatis's career in linguistics & second-language instruction is reviewed with particular emphasis on his personal experiences as a bilingual in Greece during the 1950s, where he taught English & Greek as second languages & assisted in linguistic fieldwork. (Περικοπή περίληψης)

ALTANIS, PANAGIOTIS; GODDARD, JIM, «**Street Children in Contemporary Greece**», *Children and Society*, τχ. 18/4 (2004), σσ. 299-311.

ANAGNOSTOU, YIORGOS, «**Forget the Past, Remember the Ancestors! Modernity, “Whiteness”, American Hellenism, and the Politics of Memory in Early Greek America**», *Journal of Modern Greek Studies*, τχ. 22/1 (2004), σσ. 25-71.

ANDREOU, ELENI, «**Bully/Victim Problems and their Association with Machiavellianism and Self-efficacy in Greek Primary School Children**», *British Journal of Educational Psychology*, τχ. 74/2 (2004), σσ. 297-309.

ANDREOU, G.; KARAPETSAS, A., «**Accuracy and Speed of Processing Verbal Stimuli among Subjects with Low and High Ability in Mathematics**», *Educational Psychology: an International Journal of Experimental Educational Psychology*, τχ. 22/5 (2002), σσ. 613-619.

- Investigates the accuracy and processing speed of verbal stimuli among students with low and high ability in mathematics, focusing on native Greek students (n=60) ages 15 to 18. Demonstrates that students with high ability gave faster responses and made fewer errors for the rhyme and semantic judgments. Includes references.

ANDREOU, ELENI; METALLIDOU, PANAGIOTA, «**The Relationship of Academic and Social Cognition to Behaviour in Bullying Situations among Greek Primary School Children**», *Educational Psychology*, τχ. 24/1 (2004), σσ. 27-41.

- This research explored links between cognition (both social and academic) and children's behaviour in a bullying situation (participant roles). Participants were 186 fourth to sixth grade boys and girls from four primary schools in central Greece. (Περικοπή περίληψης)

ARGYRAKOULI, EFFI; ZAFIROPOULOU, MARIA, «**Self-Esteem of Greek Mothers of Children with Intellectual Disabilities**», *International Journal of Disability, Development and Education*, τχ. 50/2 (2003), σσ. 181-195.

- This study examined the self-esteem of 50 mothers of children with intellectual disabilities living in central Greece and 50 similar mothers of non-disabled children. Results indicated significantly lower self-esteem for mothers of children with intellectual disabilities. The best predictor of positive maternal self-esteem in the disabled group was family size.

ARTELT, CORDULA; BAUMERT, JURGEN, «**Zur Vergleichbarkeit von Schülerleistungen bei Leseaufgaben unterschiedlichen sprachlichen Ursprungs**», *Zeitschrift für Pädagogische Psychologie*, τχ. 18/3-4 (2004), σσ. 171-185.

- The fact that students are at an advantage when working on reading literacy items from their own cultural & linguistic background in an international large scale assessment can be seen as a threat to the fairness of a test. An IRT-based analysis of differential item functioning (DIF) in the PISA reading literacy items was performed to investigate whether students of equal ability but from different language groups have a systematic advantage when processing items originating from their own cultural & linguistic background. (Περικοπή περίληψης)

AVGOULEA, M. [et al.], «**Policies for Content Filtering in Educational Networks: The Case of Greece**», *Telematics and Informatics*, τχ. 20/1 (2003), σσ. 71-95.

- Discusses the problems associated with schools allowing access to the Internet and describes the technologies currently available to address filtering issues. Presents a proposed solution for the Greek School Network, including the creation of acceptable use policies and selecting appropriate software.

BAKALIS, N. A.; BOWMAN, G. S.; POROCK, D., «**A Comparison of Education in Greek and English Nurses**», *International Nursing Review*, τχ. 51/2 (2004), σσ. 88-93.

- Curriculum is an important component of nurse education and is thought to vary from country to country. To determine the level of cardiac knowledge in Greek and English final-year student nurses. Subjects were final-year diploma and degree student nurses (n = 161) from Greece and England. (Περικοπή περίληψης)

BAKER, M., «**Greece Lightning**», *The Times Higher Education Supplement*, τχ. 1651 (2004), σσ. 20 ff.

BALODIMAS-BARTOLOMEI, ANGELYN K., «**Government Influence on Cultural Diversity in Foreign Language Textbooks: A Content Analysis of Illustrations**», *Dissertation Abstracts International, A: The Humanities and Social Sciences [=Διεθνής Σύνοψη Διδακτορικών Διατριβών]*, τχ. 64/8 (2004), σσ. 2759-A.

- The purpose of this research project was to compare the degree of multicultural representation among illustrations of foreign language textbooks from different types of educational systems

(central, decentralized, or partially centralized). The study also investigated whether differences exist among private published and government published textbooks. (Περικοπή περίληψης)

BIBOU-NAKOU, I., «**Helping Teachers to Help Children Living with a Mentally Ill Parent: Teachers' Perceptions on Identification and Policy Issues**», *School Psychology International*, τχ. 25/1 (2004), σσ. 42-58.

- The material presented here is based on a pilot European project (Daphne Project, 2000/EU funding, collaboration of Greece and England) regarding parental mental illness and children's welfare and needs (1). The presentation focuses upon the responses of a group of teachers working in primary education in relation to identification issues and assessment needs regarding children who live with a mentally ill parent. The results showed that although the teachers are able to identify risks and protective factors in the cases of a parental mental illness, there is a lack of early identification mechanisms in the school setting and an absence of a shared understanding of relevant issues across services and agencies. The results are discussed in relation to school-based prevention initiatives that empower teachers to feel that they contribute to change in their schools as well as in their own practice in the classroom.

BOURAS, C.; GANOS, P.; KARALIOTAS, A., «**The Deployment of IPV6 in an IPV4 World and Transition Strategies**», *Internet Research*, τχ. 13/2 (2003), σσ. 86-93.

- The current version of the IP protocol, IPv4, is the most widely used protocol in computer networks. This article describes mechanisms that can be used to facilitate the transition to the new version of the IP protocol, IPv6, and examines usability, usefulness and manageability. Describes how some of these mechanisms were applied to the Greek Research & Technology Network.

BRADSHAW, JULIE; TRUCKENBRODT, ANDREA, «**Divergent Orientations to Greek and its Teaching in an Australian Greek School**», *International Journal of Bilingual Education and Bilingualism*, τχ. 6/6 (2003), σσ. 439-457.

- The Greek community in Australia attempts, with reasonable success, to maintain Greek language proficiency in succeeding generations, but attitudinal barriers within the community may be impeding the process. A study of the stakeholders (primary & secondary staff, parents, students, & management) of one Greek independent school in Melbourne reveals shared values but also extensive diversity in perceptions. (Περικοπή περίληψης)

CHRISTIDIS, CHRISTOS, «**The World Dimension in Greek Schools and the Role of Gaia Education Centre**», *Development Education Journal*, τχ. 10/2 (2004), σσ. 24-25.

CHRYSOSTOMOU, S., «**Interdisciplinary Approaches in the New Curriculum in Greece: A Focus on Music Education**», *Arts Education Policy Review*, τχ. 105/5 (2004), σσ. 23-29.

CLYNE, MICHAEL; HUNT, CLAUDIA ROSSI; ISAAKIDIS, TINA, «**Learning a Community Language as a Third Language**», *International Journal of Multilingualism*, τχ. 1/1 (2004), σσ. 33-52.

- This study is part of a larger action research project on the role of secondary school language programs in the maintenance & spread of community languages in Melbourne. The study focuses on bilinguals learning another community language (Greek or Spanish) as a third

language, some of them having a home language with a connection to the target language & some with completely unrelated home languages. (Περικοπή περίληψης)

COULACOGLU, CARINA, «**Construct Validation of the Fairy Tale Test-Standardization Data**», *International Journal of Testing*, τχ. 2/3 & 4 (2002), σσ. 217-241.

- Studied the construct validity of the Fairy Tale Test (C. Coulacoglu, 1993), a personality projective test for children, in a sample of 800 Greek children aged 8, 10, and 12. Factor analysis led to identification of eight primary factors, and correlations with other measures provide construct validity evidence.

DANILI, ELENI; REID, NORMAN, «**Some Strategies to Improve Performance in School Chemistry, Based on Two Cognitive Factors**», *Research in Science and Technological Education*, τχ. 22/2 (2004), σσ. 203-226.

- The background to this study are the difficulties facing the majority of Greek pupils in understanding chemistry concepts and, therefore, performing well in the National Examinations. The aim was to explore the problems and to suggest ways in which the situation might be improved. Working with 105 Greek pupils aged 15 to 16, the first stage of the enquiry confirmed that both working memory space and extent of field dependency were two psychological factors affecting performance. (Περικοπή περίληψης)

DERRI, VASSILIKI, «**Health-Related Fitness and Nutritional Practices: Can They Be Enhanced in Upper Elementary School Students?**», *The Physical Educator*, τχ. 61/1 (2004), σσ. 35-44.

- The purpose of the present study was to investigate the effect of an eight-week health-related fitness and nutrition education program on fitness components and dietary habits in upper elementary school students. Forty children from the fifth and sixth grade, 10 to 12 years of age (M=11.2, SD=1.1), participated in the study. (Περικοπή περίληψης)

DIMOPOULOS, DIMITRIOS I.; PANTIS, JOHN D., «**Knowledge and Attitudes Regarding Sea Turtles in Elementary Students on Zakynthos, Greece**», *Journal of Environmental Education*, τχ. 34/3 (2003), σσ. 30-38.

- Utilizes a 32-item survey instrument to measure knowledge and attitudes of 5th and 6th grade students regarding sea turtle conservation on Zakynthos, Greece. Results indicate low knowledge scores and high scores for attitudes, but an overall positive correlation between knowledge and attitudes. Knowledge, understanding and/or concern, and locus of control significantly correlated with grade level.

EFTHIMIOU, E. [et al.], «**Developing an E-learning Platform for the Greek Sign Language Computers Helping People with Special Needs**», *Lecture Notes in Computer Science*, τχ. 3118 (2004), σσ. 1107-1113.

- In this paper we introduce the characteristics of the educational platform that is being developed within the SYNENNOESE project. The platform integrates avatar and animation technologies, exploiting electronic linguistic resources of the Greek Sign Language (GSL), in order to provide a Greek-to-GSL conversion tool that allows to construct, store and maintain educational material in GSL. (Περικοπή περίληψης)

EHRHARDT-PADGETT, GENA N. [et al.], «**Awakening to a New Dawn: Perspectives of the**

Future of School Psychology», *School Psychology Review*, τχ. 33/1 (2004), σσ. 105-114.

- The Invitational Conference on the Future of School Psychology held at Indiana University in Fall 2002 included a number of paper presentations and group discussions. Toward the end of the conference, four participants were asked to present their reactions, reflecting input from a practitioner, a graduate student in school psychology, a faculty member at a university program educating school psychologists in the United States, and a school psychologist/faculty member at a university from a different country. (Περίκοπή περίληψης)

ELLIS, NICK [et al.], «**The Effects of Orthographic Depth on Learning to Read Alphabetic, Syllabic, and Logographic Scripts**», *Reading Research Quarterly*, τχ. 39/4 (2004), σσ. 438-468.

- This study investigated the effects of orthographic depth on reading acquisition in alphabetic, syllabic, and logographic scripts. Children between 6 and 15 years old read aloud in transparent syllabic Japanese hiragana, alphabets of increasing orthographic depth (Albanian, Greek, English), and orthographically opaque Japanese kanji ideograms, with items being matched cross-linguistically for word frequency. (Περίκοπή περίληψης)

FAY, RICHARD; HILL, MOIRA, «**Educating Language Teachers through Distance Learning: The Need for Culturally-Appropriate Methodology**», *Open Learning*, τχ. 18/1 (2003), σσ. 9-27.

- Discussion of the cultural complexities of distance learning (DL) programs focuses on collaboration between the Hellenic Open University and the University of Manchester on three distance learning programs. Highlights include courseware; writer mentoring; comparisons of methodological cultures; a conceptualization for the development of appropriate distance learning methodology; and meaning negotiation.

FELSER, CLAUDIA [et al.], «**The Processing of Ambiguous Sentences by First and Second Language Learners of English**», *Applied Psycholinguistics*, τχ. 24/3 (2003), σσ. 453-489.

- Investigates the way adult second language (L2) learners of English resolve relative clause attachment ambiguities. Advanced learners of English who were Greek or German native speakers participated in a set of off-line and on-line tasks. Results indicate L2 learners do not process ambiguous sentences of this type in the same way adult native speakers of English do.

FLOURIS, GEORGE; IVRINTELI, MARIA, «**Global Themes in the Social Studies Curriculum of Greek Primary Education: the Case of the 1982 and 2000 Reforms**», *Mediterranean Journal of Educational Studies*, τχ. 9/2 (2004), σσ. 23-38.

FTERNIATI, A.; SPINTHOURAKIS, J., «**L1 Communicative-Textual Competence of Greek Upper Elementary School Students**», *L1-Educational Studies in Language and Literature*, τχ. 4/2-3 (2004), σσ. 221-240.

- This article presents and discusses the findings of a research study on the issue of L1 communicative-textual competence (CTC). More specifically it examines the L1 CTC of 1012-year-old Greek elementary school students, before and after the use of alternative communicative-text-oriented teaching material versus traditional language materials currently used in the schools. (Περίκοπή περίληψης)

GAGATSI, A. [et al.], «**Assessing the Cross-cultural Applicability of Number Lines in Conducting Arithmetic Operations Using Structural Equation Modelling: A Comparative Study between**

Cypriot, Italian and Greek Primary Pupils», *World Studies in Education*, τχ. 5/1 (2004), σσ. 85-101.

GALANAKI, EVANGELIA, «Teachers and Loneliness: The Children's Perspective», *School Psychology International*, τχ. 25/1 (2004), σσ. 92-105.

- The aim of this study was to investigate children's perceptions (i.e. expectations) of the interventions that teachers should implement to deal with their loneliness. The role of significant others in children's attempts to cope with loneliness and the children's perceptions of that role have been neglected by researchers. A random sample of 180 second, fourth and sixth graders from Athens, the capital of Greece, were individually interviewed. (Περικοπή περίληψης)

GAZI, EFFI, «Engendering the Writing and Reaching of History in Mid-war Greece», *Storia della Storiografia*, τχ. 46 (2004), σσ. 119-130.

GORARD, STEPHEN; SMITH, EMMA, «An International Comparison of Equity in Education Systems», *Comparative Education*, τχ. 40/1 (2004), σσ. 15-28.

- This paper uses pupil responses to the PISA study in 2000 for all EU countries. Using indicators of the pupil intakes to schools and their outcomes it computes segregation indices for 15 countries, and then tries to explain the resulting patterns in terms of the characteristics of national school systems. Segregation by sex in each country is explicable by its provision of single-sex schools, religious schools, and the use of academic selection in allocating school places. (Περικοπή περίληψης)

GOUSSIA-RIZOU, MARIA; ABELIOTIS, KONSTANTINOS, «Research Summary—Environmental Education in Secondary Schools in Greece: The View Points of the District Heads of Environmental Education», *The Journal of Environmental Education*, τχ. 35/3 (2004), σσ. 29-35.

GRAMMATIKOPOULOS, V. [et al.], «Applying Dynamic Evaluation Approach in Education», *Studies in Educational Evaluation*, τχ. 30/3 (2004), σσ. 255-263.

- The purpose of the current study was to implement a newly proposed evaluation method (Dimitropoulos, 1999), that is, the dynamic evaluation approach in the field of education. The dynamic approach was applied in order to evaluate the Olympic Education Program in Greece. The results of the present field study were encouraging. Dynamic evaluation appeared to be a promising tool concerning the evaluation of the educational program. (Περικοπή περίληψης)

GRAMMATIKOPOULOS, VASILIOS [et al.], «Evaluation of the Training Program for Greek Olympic Education», *The Intercultural Journal of Educational Management*, τχ. 18/1 (2004), σσ. 66-73.

GRAMMATIKOPOULOS, V.; PAPACHARISIS, V.; KOUSTELIOS, A., «Construct Validity of the Self-assessment Evaluation Form for the Olympic Education Training Program in Greece», *Perceptual and Motor Skills*, τχ. 99/2 (2004), σσ. 737-738.

- The Professional Development Evaluation Form, developed to evaluate training of physical education teachers for the Olympic education program in Greece, was administered to 438 physical educators (205 men and 233 women; M age=32.2 yr., SD=9.1). A confirmatory factor analysis indicated an adequate fit of the proposed model.

GREEN, ANDY; PRESTON, JOHN; SABATES, RICARDO, «**Education, Equality, and Social Cohesion: A Distributional Approach**», *Compare*, τχ. 33/4 (2003), σσ. 453-470.

- Distinguishes social capital from societal cohesion. Argues that education acts in different ways for each. Develops a distributional model showing the relationship between equality of educational outcomes and various measures of social cohesion. Discusses theories explaining country trends and variations in educational inequality and social inheritance in education.

GREEN, ANTONY B.; WEIR, CRYL J., «**Can Placement Tests Inform Instructional Decisions?**», *Language Testing*, τχ. 21/4 (2004), σσ. 467-494.

- Studies of placement tests are typically narrowly concerned with their validation as instruments for the efficient grouping of students. They rarely explore the assumption that placement test content can be related to classroom tasks and so inform instructional decisions. This study focuses on a trial version of the Global Placement Test (GPT), a measure of grammatical knowledge being developed for use in language schools worldwide. (Περικοπή περίληψης)

GREGORIOU, ZELIA, «**De-Scribing Hybridity in “Unspoiled Cyprus”. Postcolonial Tasks for the Theory of Education**», *Comparative Education*, τχ. 40/2 (2004), σσ. 241-266.

- As post-Independence but still ethnically divided Cyprus enters Europe and speaks the idiom of multiculturalism, the fear of Others and otherness become re-inscribed in its cultural self-projections and the politics of the history of education. This article argues that the post-Independence fascination with roots and derision for otherness has been marked by a double colonial legacy: the colonial “Othering” of Cypriots as a “hybrid genus”, and the resistance to colonial usurpations of educational control by tainting every cultural contact under or through colonial rule as de-Hellenization. (Περικοπή περίληψης)

HAJEK, JOHN; NICHOLAS, NICK, «**The Rise and Fall of Modern Greek in Australia’s Universities: What Can a Quantitative Analysis Tell Us?**», *Arts and Humanities in Higher Education*, τχ. 3/2 (2004), σσ. 195-209.

- In this article, we look at the state of Modern Greek in Australian universities, focusing on quantitative analysis of its rise and fall in the relatively short period of 35 years since it was first taught as a university subject in Australia. (Περικοπή περίληψης)

HARITOS, CALLIOPE, «**Listening, Remembering and Speaking in Two Languages: How Did You Do That?**», *Bilingual Research Journal*, τχ. 27/1 (2003), σσ. 73-99.

- Story events were presented in Greek or English to 32 Greek-English bilingual children in grades 2 and 4. Children’s recall 1-2 days later was organized more by story event (party versus breakfast) than by language. Cognitive processes that comprise bilingual memory, including encoding, storage, and retrieval strategies, are examined within the context of children’s daily language experiences.

HATZICHRISTOU, CHRYSE; LAMPROPOULOU, AIKATERINI, «**The Future of School Psychology Conference: A Cross-National Approach to Service Delivery**», *Educational Psychologist*, τχ. 15/3 & 4 (2004), σσ. 313-333.

- The purpose of this article is to link the goals and processes of the Future of School Psychology Conference with the development of the profession in another educational and cultural setting. More specifically, the problem-solving model used at the Futures Conference and the data-

based model of alternative school psychological services implemented in the Greek schools are presented. (Περικοπή περίληψης)

HONDROYIANNIS, GEORGE, «**Modeling Household Fertility Decisions in Greece**», *The Social Science Journal*, τχ. 41/3 (2004), σσ. 477-483.

- This paper develops an empirical model to investigate the main determinants of fertility in Greece employing cross section data. In the empirical analysis count models are employed. The results show that family income affects negatively fertility decisions suggesting that households prefer to provide quality services to their children than increasing the number of children. (Περικοπή περίληψης)

IKONOMOPOULOS, G. [et al.], «**Evaluating and Grading Practices of Physical Educators in Greece**», *Journal of Human Movement Studies*, τχ. 46/2 (2004), σσ. 141-154.

IOANNIDOU, ELENA, «**“This Ain’t my Real Language, Miss”: On Language and Ethnic Identity among Greek Cypriot Students**», *Dissertation Abstracts International, C: Worldwide* [=Διεθνής Σύνοψη Διδακτορικών Διατριβών], τχ. 64/3 (2003), σσ. 522-C.

- This thesis explores the links between language and ethnic identity among a group of Greek Cypriot primary school students, using an ethnographic approach. Language is examined through students’ language use and language attitudes and ethnic identity through their ethnic identification, awareness and attitudes. (Περικοπή περίληψης)

JIMERSON, SHANE R. [et al.], «**The International School Psychology Survey: Development and Data from Albania, Cyprus, Estonia, Greece and Northern England**», *School Psychology International*, τχ. 25/3 (2004), σσ. 259-286.

- Although school psychological services around the world are currently undergoing a period of rapid development, little comparative information is available about the training, roles and responsibilities of school psychologists or the contrasting contexts in which they work. Further information in this area should help new and established school psychological services to plan future developments. (Περικοπή περίληψης)

JONES, DORIAN, «**Future Brightens for North Cypriots**», *The Times Higher Education Supplement*, τχ. 1639 (2004), σσ. 10ff.

- In the Turkish-controlled area of northern Cyprus, higher education continues to languish under an international embargo after Greek Cypriots rejected a recent United Nations reunification plan. The area is a pariah state that is recognized only by Turkey--a fact that makes life difficult for the territory’s five universities and 28,000 students. Nonetheless, there is growing international sympathy for Turkish Cypriots, and the European Union has agreed a 260 million aid package.

KAKOUIROS, EFTHYMIOS; MANIADAKI, KATERINA; PAPAELIOU, CHRISTINA, «**How Greek Teachers Perceive School Functioning of Pupils with ADHD**», *Emotional & Behavioural Difficulties*, τχ. 9/1 (2004), σσ. 41-53.

- In this study Greek teachers assessed school functioning in 26 pupils with the possibility of attention deficit hyperactivity disorder (ADHD) subtypes, i.e. combined (C) type, inattentive (IA) type and hyperactive-impulsive (HI) type, and 26 controls. Results showed that C and IA

pupils were evaluated as impaired in all areas of academic and social functioning. (Περικοπή περίληψης)

KALKANI, EFROSSINI C.; VOUSIAKOU, IRIS K.; BOUSIAKOU, LEDA G., «**Application of Educational Theories in Restructuring an Introductory Course in Renewable Energy Engineering**», *European Journal of Engineering Education*, τχ. 29/3 (2004), σσ. 401-413.

- The primary objective of this paper is to apply the educational theories of Kolb's experiential learning and Bloom's educational taxonomy in restructuring the course "Renewable energy engineering". The steps of the research procedure investigate the application of learning theories to the restructuring of the course and the introduction of subjects on societal, environmental and legal issues, business and entrepreneurship. (Περικοπή περίληψης)

KALLERY, MARIA, «**Early Years Teachers' Late Concerns and Perceived Needs in Science: An Exploratory Study**», *European Journal of Teacher Education*, τχ. 27/2 (2004), σσ. 147-165.

- Science in early childhood is of great importance to many aspects of children's development. Planning for improvement of science instruction should take into consideration the problems teachers encounter in their performance of their task. However, exposition of problems of early years teachers, especially those with many years of experience, is somewhat rare in science education literature. (Περικοπή περίληψης)

KALLERY, MARIA; PSILLOS, DIMITRIS, «**What Happens in the Early Years Science Classroom? The Reality of Teachers Curriculum Implementation Activities**», *European Early Childhood Education Research Journal*, τχ. 10/2 (2002), σσ. 49-61.

- This qualitative evaluation study explored the active classroom practices that early years teachers adopt when they introduce kindergartners to science in Greece. Findings indicated a considerable gap between the proposed and implemented curriculum. Findings also identified a number of factors that were not optimal and confirmed that early years teachers' teaching in science is in serious need of development. Findings pose implications for curriculum development and teacher education.

KAPSALIS, GEORGE, «**Discussion during Text Processing in Modern Greek Language**», *L1-Educational Studies in Language and Literature*, τχ. 4/2-3 (2004), σσ. 203-220.

- Transactional strategies instruction underline the importance of an interactive environment for students' learning within the school context. Such discussion involves teaching of cognitive processes in coming to terms with the text within a group situation & stimulates interpretative dialogues that prompt students' inferential comprehension. This study aims to compare & describe the text processing strategies taking place in multi-grade & single-grade Greek Primary Schools in Modern Greek Language studies. (Περικοπή περίληψης)

KARAKOS, ALEXANDROS, «**Greeklisch: An Experimental Interface for Automatic Transliteration**», *Journal of the American Society for Information Science and Technology*, τχ. 54/11 (2003), σσ. 1069-1074.

- Explains transliteration and describes Greeklisch, a Windows application that automatically produces English to Greek transliteration and back-transliteration (retransliteration), based on an algorithm with a table of associations between the two character sets. Describes how the

table can be modified for personal preferences and discusses its speed of operation, simplicity, and ease of use.

KARALIS, THANASIS; VERGIDIS, DIMITRIS, «**Lifelong Education in Greece: Recent Developments and Current Trends**», *International Journal of Lifelong Education*, τχ. 23/2 (2004), σσ. 179-189.

- This article concerns recent developments and current trends in lifelong education in Greece, specifically those related with funding from European Social Fund (ESF). The analysis undertaken focuses mainly on (a) the expansion of continuing training activities in Greece during the past ten years and the development of new training organizations as a result of ESF funding, (b) the establishment and operation of the Open University and (c) the establishment of Institutes of Lifelong Learning in Greek universities.

KASSIMI, CHRYSSEA; RAYNAL, MARIE, «**La complexification du métier d'enseignant en Grèce: Les métiers de l'éducation ou comment ne pas décrocher in Les professionnels entre souffrance et vitalité**», *VEI enjeux*, τχ. 137 (2004), σσ. 80-83.

- Cet article présente une synthèse des principaux résultats d'une recherche qualitative menée auprès d'instituteurs grecs exerçant dans des établissements qui accueillent des enfants d'immigrés. Il rend compte des façons dont les enseignants "s'adaptent" à ce nouveau public et des changements dans leurs représentations et pratiques, qu'elles soient vécues sur le mode défensif ou au contraire adaptatif.

KELLER, HEIDI [et al.], «**Developmental Consequences of Early Parenting Experiences: Self-Recognition and Self-Regulation in Three Cultural Communities**», *Child Development*, τχ. 75/6 (2004), σσ. 1745-1760.

- This study relates parenting of 3-month-old children to children's self-recognition and self-regulation at 18 to 20 months. As hypothesized, observational data revealed differences in the sociocultural orientations of the 3 cultural samples' parenting styles and in toddlers' development of self-recognition and self-regulation. (Περικοπή περίληψης)

KONTOPOULOU, MELANTHIA, «**Adjustment Difficulties in Preschool Education Greek Educator's Aspects**», *Early Child Development and Care*, τχ. 173/2-3 (2003), σσ. 259-269.

- This study investigated 100 Greek nursery school teachers' views on children's transition to nursery school and the difficulties children face during adjustment. Findings indicated that although 70 percent of teachers reported 1 to 4 "difficult" children, problems were attributed primarily to family and social environments. Findings highlighted the need to better prepare nursery school teachers to identify adjustment difficulties, to work effectively with parents, and to help children adjust.

KORFIATIS, KOSTAS J.; STAMOU, ANASTASIA G.; PARASKEYOPOULOS, STEPHANOS, «**Images of Nature in Greek Primary School Textbooks**», *Science Education*, τχ. 88/1 (2004), σσ. 72-89.

KOTSAKIDIS, HELENA, «**Vocabulary Acquisition and Input Influence in Early Child Greek: A Study of the Vocabulary Spurt and Function Words**», *Dissertation Abstracts International, C: Worldwide* [= Διεθνής Σύνοψη Διδακτορικών Διατριβών], τχ. 65/2 (2004), σσ. 302-C.

- The aim of the thesis is to bring together a considerable amount of data already collected on Greek child language in order to examine Greek children's early vocabulary acquisition. Within these data I aim to examine the vocabulary spurt and function words, and a study of the adult input in different environments will be discussed. The build-up of the child's first 25-50 words proceeds slowly, but then there is a sudden increase in lexical growth rate; the so-called vocabulary spurt occurs. (Περικοπή περίληψης)

KOUFOGIORGOU, ANDROMAHI, «**Vlach-Aramanian in Metsovo: A Sociolinguistic Investigation of a Case of Language Shift in Greece**», *Dissertation Abstracts International, C: Worldwide [= Διεθνής Σύνοψη Διδακτορικών Διατριβών]*, τχ. 65/3 (2004), σσ. 585-C.

- This thesis investigates the linguistic situation of Metsovo & the processes whereby Vlach, an oral Romance language of the Balkans, is being shifted to Greek. This is pursued through the prism of the historical, political, social & economic specificities of the contest where the two languages in question are situated. This work also investigates patterns of variation within the community mainly with regard to age, gender, type of occupation & level of education as far as language choices, frequency & domains of use of Greek & Vlach, language attitudes & issues of identity are concerned. (Περικοπή περίληψης)

KOUMOULA, A. [et al.], «**An Epidemiological Study of Number Processing and Mental Calculation in Greek Schoolchildren**», *Journal of Learning Disabilities*, τχ. 37/5 (2004), σσ. 377-388.

- The aim of this study was to validate and standardize an instrument for the diagnosis of developmental dyscalculia (mathematics disorder) in a Greek population and to obtain relevant epidemiological data. We used the Neuropsychological Test Battery for Number Processing and Calculation in Children (NUCALC) in a community sample of 240 students ages 7 to 11 years from urban and rural schools. There were no differences between genders in arithmetical performance; however, the effects of grade and socioeconomic level were significant. Prevalence was higher in the rural than in the urban area. A cross-cultural comparison of the Greek data with those obtained with the same instrument in other countries in schoolchildren of the same age was performed.

KOUMOUNDOUROU, GEORGIA A., «**The Reability and Validity of the Greek Version of the Task-Specific Occupational Self-Efficacy Scale**», *British Journal of Guidance and Counselling*, τχ. 32/1 (2004), σσ. 75-92.

- The present study examined the reliability and validity of the Greek version of the Task-Specific Occupational Self-Efficacy Scale in a sample of 170 high school students. Drawing on current social cognitive career theory, the validity of the TSOSS is supported by the expected gender differences on the TSOSS factors, and their high correlations with Self-Directed Search summary scores, and vocational choice goals. (Περικοπή περίληψης)

KOUSTELIOS, ATHANASIOS; THEODORAKIS, NICHOLAS; GOULIMARIS, DIMITRIS, «**Role Ambiguity, Role Conflict and Job Satisfaction among Physical Education Teachers in Greece**», *International Journal of Educational Management*, τχ. 18/2-3 (2004), σσ. 87-92.

- This study examines role conflict, role ambiguity, and job satisfaction among Greek physical education teachers, and the extent to which role conflict and role ambiguity predict job satisfaction. All members of the sample of 61 physical education teachers were employed in

Greek “Sport for all” programs. The standard multiple regression analysis shows that role conflict and role ambiguity are significant predictors of job satisfaction. This paper concludes with suggestions directed to the General Secretariat of Sports in Greece with a view to redesigning the work of physical education teachers in “Sport for all” programs.

KOUSTELIOS, A.D.; KARABATZAKI, D.; KOUSTELIOU, I., «**Autonomy and Job Satisfaction For a Sample of Greek Teachers**», *Psychological Reports*, τχ. 95 (3, Part 1) (2004), σσ. 883-886.

- Analysing the relation between Job Satisfaction and Autonomy in a sample of 300 Greek teachers (114 men and 186 women, 28 to 59 years old) from primary and secondary schools, showed statistically significant positive correlations between Job Satisfaction and Autonomy. (Περίκοπή περίληψης)

KOUTSANTONI, DIMITRA, «**Relations of Power and Solidarity in Scientific Communities: A Cross-Cultural Comparison of Politeness Strategies in the Writing of Native English Speaking and Greek Engineers**», *Multilingua*, τχ. 23/1-2 (2004), σσ. 111-143.

- Scientific writing is imbued with rhetorical strategies that reflect the asymmetrical relations of power in scientific communities, the differences in individuals’ absolute & relative status, & institutional & learned authority. These rhetorical strategies constitute, in effect, politeness strategies. (Περίκοπή περίληψης)

KOUTSELINI, MARY; MICHAELIDOU, ATHENA, «**The Meaning and Rationale of Greece-Cyprus Unified Education: A Teachers’ and Parents’ Beliefs Study**», *Educational Research and Evaluation*, τχ. 10/2 (2004), σσ. 183-203.

- The purpose of the present study was to investigate Cypriot teachers’ and parents’ attitudes towards, and understanding of, the educational policy of Greece-Cyprus Unified Education. The data of the study were collected through a 3-part questionnaire and an open question asking for attitudes towards, meaning and justification of the Unified Education. (Περίκοπή περίληψης)

KOTOULAS, VASSILIOS, «**The Development of Phonological Awareness throughout the School Years: The Case of a Transparent Orthography**», *L1-Educational Studies in Language and Literature*, τχ. 4/2-3 (2004), σσ. 183-201.

- This article discusses phonological awareness, reading decoding, & spelling of 280 Greek elementary school students of all grades, with & without reading difficulties. Phonological awareness was assessed by using 10 oral activities. Decoding was assessed for accuracy & fluency by using 80 real words & 20 non-words. Spelling was also assessed by using two different scoring methods. (Περίκοπή περίληψης)

KYRIAKIS, S.C. [et al.], «**Future Directions in the European Union for Veterinary Education as Related to Food-producing Animals, with Special Reference to Greece**», *Journal of Veterinary Medical Education*, τχ. 31/3 (2004), σσ. 216-221.

- During the past 50 years, procedures for raising food-producing animals have changed. Intensification of food production was necessary to keep prices low and to fulfill market demands for the continuously increasing worldwide population. Intensification of farming procedures produced many new problems, some of which had a considerable impact on public opinion about how animals are raised and how food of animal origin is produced and preserved. (Περίκοπή περίληψης)

LIKESAS, G. [et al.], «**Views of Physical Education Instructors on Teaching Greek Traditional Dances in Elementary Education**», *Journal of Human Movement Studies*, τχ. 46/2 (2004), σσ. 171-187.

LOIZOU, MARIA; STUART, MORAG, «**Phonological Awareness in Monolingual and Bilingual English and Greek Five-year-olds**», *Journal of Research in Reading*, τχ. 26/1 (2003), σσ. 3-18.

- Examines and compares levels of phonological awareness in monolingual and bilingual English and Greek five-year-olds. Shows that the bilingual English-Greek children significantly outperformed the monolingual English children, but this pattern was not replicated in the bilingual Greek-English/monolingual Greek comparisons. Accords well with suggestions that learning to read in an alphabetic language promotes a certain level of phonological awareness.

MANIOS, Y. [et al.], «**Behavioral and Physiological Indices Related to BMI in a Cohort, of Primary Schoolchildren in Greece**», *American Journal of Human Biology*, τχ. 16/6 (2004), σσ. 639-647.

- The purpose of this study was to investigate the differences between normal weight and overweight primary schoolchildren in terms of certain cardiovascular disease (CVD) risk factors and furthermore to identify behavioral correlates significantly affecting their body mass index (BMI). The sample consisted of 198 children with a mean age of 11.5 +/- 0.4 years (106 females and 92 males). Data was obtained on children anthropometry, plasma lipids, plasma glucose, dietary intake, cardiorespiratory fitness, and physical activity. (Περικοπή περίληψης)

MARIDAKI-KASSOTAKI, KATERINA; LEWIS, CHARLIE; FREEMAN, NORMAN H., «**Lexical Choice Can Lead to Problems: What False-Belief Tests Tell US about Greek Alternative Verbs**», *Journal of Child Language*, τχ. 30/1 (2003), σσ. 145-164.

- Greek has two verbs of agency that can be used interchangeably to mean “to look for”. Examined whether children will obey the principle of contrast to diagnose that one verb is mentalistic and the other is to be construed behaviorally. A study of mothers’ verb use confirmed that the verb preferred in home use gave below chance performance on a false-belief test while the less-established verb gave above chance success.

MCLEMME, SCOTT, «**The Strange Afterlife of Cornelius Castoriadis**», *The Chronicle of Higher Education*, τχ. 50/29 (2004), σσ. A14-A16.

- The Rising Tide of Insignificancy, a collection of essays in English translation by the Greek revolutionary activist and thinker Cornelius Castoriadis, has been posthumously published online, without the permission of Castoriadis’s estate. The book is available at Not Bored!, a Web site that features an impressive archive of classic ultraleftist texts. A detailed account of the convoluted sequence of events leading up to the appearance of the book on the Internet is provided.

MILTSAKAKI, ELENI, «**The Syntax-Discourse Interface: Effects of the Main-Subordinate Distinction on Attention Structure**», *Dissertation Abstracts International, A: The Humanities and Social Sciences [= Διεθνής Σύνοψη Διδακτορικών Διατριβών]*, τχ. 64/4 (2003), σσ. 1236-A.

- The central claim of this thesis is that, unlike main clauses, adjunct subordinate clauses do not form independent processing units in the computation of entity-based topic continuity (attention structure) in discourse. This claim has two primary consequences. First, discourse entities in adjunct subordinate clauses are assigned lower salience than main clauses entities, especially subjects. (Περικοπή περίληψης)

MOLOKOTOS-LIEDERMAN, LINA, «**Mutations et débats sur la question religieuse dans l' espace scolaire grec**», *Social Compass*, τχ. 51/4 (2004), σσ. 487-497.

- Orthodoxy, as the main reference point with which to look at other religions & social issues, & the legitimization of a religious discourse to the detriment of a historic approach are the main characteristics of religious education in Greece. (Περικοπή περίληψης)

MONTANARI, FRANCO, «**The PAWAG (Poorly Attested Words in Ancient Greek) Ancient Greek Lexicography on Line**», *Euphrosyne*, τχ. 32 (2004), σσ. 75-78.

- The paper is chiefly devoted to outline the project PAWAG –Poorly Attested Words in Ancient Greek– which aims at producing a useful tool not just for research in Classics but also in the field of lexicography of Ancient Greek. It is a part of the wider project ARISTARCHUS, a set of working tools for research & teaching in the subject area of the Greek & Latin ancient world & available at the new web site www.aristarchus.unige.it. (Περικοπή περίληψης)

MORAG, NADAV, «**Cyprus and the Clash of Greek and Turkish Nationalisms**», *Nationalism and Ethnic Politics*, τχ. 10/4 (2004), σσ. 595-624.

- This article seeks to explain which factors played a central role in the development of rival Greek & Turkish Cypriot national identities & how geography, modernization, & colonial policies came to play a critical role in this development. (Περικοπή περίληψης)

MOSCHOVAKI, ELENI; MEADOWS, SARA, «**A Short Term Longitudinal Study of Classroom Book Reading in Greek Kindergarten Schools**», *L1-Educational Studies in Language and Literature*, τχ. 4/2-3 (2004), σσ. 151-168.

- This study examines differences in the quality of discussion in teachers and childrens cognitive engagement and young childrens participation and attention during classroom book reading. Twenty kindergarten teachers read four books, two fiction and two information books, in their classes. (Περικοπή περίληψης)

NIKOLARAIZI, MAGDA; MAKRI, MARIA, «**Deaf and Hearing Individuals' Beliefs about the Capabilities of Deaf People**», *American Annals of the Deaf*, τχ. 149/5 (2004), σσ. 404-415.

- The study explored the beliefs of 100 residents of Greece about the capabilities of deaf people living in that country. Participants included deaf adults who communicated in Greek Sign Language (GSL), deaf adults who communicated orally, hearing adults who attended GSL courses, and hearing adults who did not attend such courses. (Περικοπή περίληψης)

NUTBROWN, CATHY; CLOUGH, PETER, «**Inclusion and Exclusion in the Early Years: Conversations with European Educators**», *European Journal of Special Needs Education*, τχ. 19/3 (2004), σσ. 301-315.

- This paper reports a study to investigate the views of early childhood educators working in a range of early childhood settings in four European countries, Denmark, Greece, Italy and the UK. Recent research into European perspectives on early education, special educational needs and inclusion is reviewed highlighting... (Περικοπή περίληψης)

PADELIADOU, SUSANA, «**Greece**», *Tizard Learning Disability Review*, τχ. 9/1 (2004), σσ. 24-30.

PALEOLOGOU, NEKTARIA, «**Intercultural Education and Practice in Greece: Needs for Bilingual Intercultural Programmes**», *Intercultural Education*, τχ. 15/3 (2004), σσ. 317-329.

PANGE, JENNY, «**How Often do Pre-school Teachers in Greece Use NT and ICT in their Classrooms? A Study of Continuing Education Needs**», *Journal of Adult and Continuing Education*, τχ. 10/1 (2004), σσ. 57-65.

PAPADIMITRIOU, FIVOS, «**A Comparative Evaluation of Geography Schoolbooks of Greece and Cyprus**», *International Research in Geographical and Environmental Education*, τχ. 13/1 (2004), σσ. 90-96.

PAPADOPOULOS, TIMOTHY C., «**Phonological and Cognitive Correlates of Word-Reading Acquisition Under Two Different Instructional Approaches in Greek**», *European Journal of Psychology of Education*, τχ. 16/4 (2001), σσ. 549-568.

- Examines the relationship between phonological and cognitive tasks with beginning reading acquisition. Uses two teaching techniques for tasks given first-grade students in Cyprus (n=50) and Greece (n=50). Reports differences were revealed in word-decoding accuracy, Greek students showed a higher linguistic ability, and successive processing and phonological coding differentiated the Greek from the Cyprus students.

PAPADOPOULOS, TIMOTHY C. [et al.], «**Kindergarten Cognitive Intervention for Reading Difficulties: The PREP Remediation in Greek**», *European Journal of Psychology of Education*, τχ. 19/1 (2003), σσ. 79-105.

- This study reports two different experiments, as a part of a longitudinal study, that evaluated a cognitive intervention (PREP: PASS Reading Enhancement Program) to enhance early phonological processing skills, such as odd-word-out, segmenting, & blending, to kindergarten children at-risk for reading difficulties, in order to support the development of subsequent word reading skills. (Περικοπή περίληψης)

PAPAGEORGIU, N., «**Ambiguities in “Kreiton logos”? (An Examination of Classical Greek Education within Moral Contexts of Modesty, Temperance and Self-control)**», *Mnemosyne*, τχ. 57/3 (2004), σσ. 284-294.

- In the Agon of Aristophanes' "Clouds", Pheidippides has to choose "Kreiton logos" or "Hetton logos" in order to get the proper education at Socrates' thinking-shop. "Kreiton logos's" account is a praise of old-time education. He praises courage, endurance and hard work but at the same time his account is full of sexual remarks. In an influential discussion, Dover found a paradox at the heart of "Kreiton logos's" account: "Kreiton logos is obsessed with boys' genitals", according to Dover. (Περικοπή περίληψης)

PAPAPAVLOU, ANDREAS, «**Verbal Fluency of Bidialectal Speakers of SMG and the Role of Language-in-Education Practices in Cyprus**», *International Journal of the Sociology of Language*, τχ. 168 (2004), σσ. 91-100.

- Whether the use of dialects should be forbidden in formal education & whether standard languages should be imposed on users of nonstandard languages or dialects has been discussed for many years. Views on the matter are diverse, & the debate continues. The present study describes, presents, & discusses the language practices in primary education & attempts to

ascertain the degree of influence of various factors that may have a bearing on the expressive skills of the users' standard form.

PAPATHANASIOU, MARIA, «**Aspects of Childhood in Rural Greece: Children in a Mountain Village**», *The History of the Family*, τχ. 9/3 (2004), σσ. 325-345.

- This essay examines childhood in a mountain village in central mainland Greece during the early 20th century & the interwar period. It gives an overview of an analytical case study conducted by the author within the context of the project “Historical Archives of Greek Youth” at the Greek National Research Center. (Περίκοπή περίληψης)

PAPOULIA-TZELERI, P., «**Scaffolding the Argumentative Writing Via Human Rights Teaching in the Greek Elementary School**», *L1-Educational Studies in Language and Literature*, τχ. 4/2-3 (2004), σσ. 241-253.

- In recent years, we have witnessed an increasing research interest in childrens writing ability in various genres, used in their specific cultures. Argumentative writing commands a considerable part of this research for several reasons, including the relationship of argument to the cognitive development and critical thinking as well as the difficulty of constructing an argumentative text. (Περίκοπή περίληψης)

PAVLOU, PAVLOS; CHRISTODOULOU, NIKI, «**Repatriated Students in Cyprus and Their Prospects for Tertiary Education**», *Mediterranean Journal of Educational Studies*, τχ. 7/2 (2002), σσ. 1-20.

- Examined whether the opportunities for higher education in Cyprus were equally accessible to all social groups, particularly repatriated students. Surveys of repatriated high school students and their parents, as well as repatriated college students, indicated that repatriated students were at a disadvantage, mainly due to their limited competence in Greek, a common language of instruction in many reputable institutions.

PAVLOU, PAVLOS; PAPAPAVLOU, ANDREAS, «**Issues of Dialect Use in Education from the Greek Cypriot Perspective**», *International Journal of Applied Linguistics*, τχ. 14/2 (2004), σσ. 243-258.

- The issue of mother-tongue education has preoccupied linguists and educationalists for many years. Some bring forward arguments in support of the use of dialects or non-standard languages whereas others question their suitability as mediums of instruction. In multidialectal settings, choosing a language for instruction is never an easy matter because many factors need to be considered. (Περίκοπή περίληψης)

PETRIDOU, EUGENIA; CHATZIPANAGIOTOU, PARASKEVI, «**The Planning Process in Managing Organisations of Continuing Education: the Case of Greek Vocational Training Institutions**», *The International Journal of Educational Management*, τχ. 18/4 (2004), σσ. 215-223.

- The aim of this article is to offer a framework model of the planning of the activities of organisations of continuing education and training, which gives the opportunity to determine their mission, to seek specific aims, to develop the available resources and to create a cooperative operating climate. (Περίκοπή περίληψης)

PETRIDOU, EUGENIA; SARRI, KATERINA, «**Evaluation Research in Business Schools: Students'**

Rating Myth», *The International Journal of Educational Management*, τχ. 18/3 (2004), σσ. 152-159.

- This paper is an “evaluation” study in the form of an extensive “case study” of one particular business school in Greece. Its alleged contribution focuses on the conclusions it hopes to draw in relation to the evaluation research methodology, based on the case evaluation research, experimenting with the use of students’ ratings (SETs). (Περίκοπή περίληψης)

PILATOU, VASSILIKI; STAVRIDOU, HELENI, «**How Primary School Students Understand Mains Electricity and Its Distribution. Research Report**», *International Journal of Science Education*, τχ. 26/6 (2004), σσ. 697-715.

- The aim of this study was to detect primary students’ conceptions about the origin and conveyance of electric current and about the connection of household electric appliances. In total, 383 students (aged 11-12) from the town of Volos, Greece, participated; 213 of them drawn from experimental classes and 170 from control groups. The results reported are derived from the analysis of answers to four questions included in a written questionnaire (pre-test and post-test). (Περίκοπή περίληψης)

PIPERAKIS, STYLIANOS [et al.], «**Understanding Greek Primary School Children’s Comprehension of Sun Exposure**», *Journal of Science Education and Technology*, τχ. 12/2 (2003), σσ. 135-141.

- Assesses Greek primary school children’s understanding of sun exposure during summer vacation. Results indicate that children know the damaging effects of long time exposure and the precautions that should be taken during summer bathing.

PIPERAKIS, STYLLIANOS M. [et al.], «**Understanding Nutrition: A Study of Greek Primary School Children Dietary Habits, Before and After Classroom Nutrition Intervention**», *Journal of Science Education and Technology*, τχ. 13/1 (2004), σσ. 129-136.

POLITIS, Y.; SISKOS, Y., «**Multicriteria Methodology for the Evaluation of a Greek Engineering Department**», *European Journal of Operational Research*, τχ. 156/1 (2004), σσ. 223-240.

- Institutional evaluation represents one of the most modern and interesting issues of Higher Education Systems. It concerns an interactive and continuous process whose main purpose is the assessment of educational quality and the improvement of the Institutions’ internal organisation. This paper presents an original study dealing with the evaluation of an Engineering Department. The implemented methodology is based on the principles of multicriteria analysis and preference disaggregation modelling. The determination of the critical points that affect student’s satisfaction from their training and graduate’s acceptance from the labour market constitute the most important results of the evaluation.

POULIS, PANAGIOTIS; FORTSAKIS, THEODORE, «**Responsibility and Liability in Education: Greece**», *European Journal for Education Law and Policy*, τχ. 6/1-2 (2004), σσ. 93-97.

PROKOU, ELENI, «**International Influences on Educational Policy--With Special Reference to the Technological Sector of Higher Education--in Greece as a European Semi-periphery**», *Compare*, τχ. 33/3 (2003), σσ. 301-313.

- Interprets international influences in Greek education policy with special reference to the

technological sector of higher education related to Greece's semi-periphery in the world. Points out that higher technological education was upgraded to promote modernization and economic development; however, these reforms were incompatible with the nature of the Greek state.

PUURULA, ARJA [et al.], «**Teacher and Student Attitudes to Affective Education: A European Collaborative Research Project**», *Compare*, τχ. 31-2 (2001), σσ. 165-186.

- Reports on the outcomes of a comparative research project examining teacher and student attitudes about affective education across Europe. Defines affective education as concern for feelings, values, beliefs, attitudes, and emotional well-being of learners. Considers some of the conceptual issues in affective education as a basis for stressing cross-cultural comparisons.

PROVATA, ANTHI K., «**International Economic Theories and Educational Reform in Greece (1976-77)**», *Mediterranean Journal of Educational Studies*, τχ. 9/2 (2004), σσ. 71-82.

PSACHAROPOULOS, GEORGE; TASSOULAS, STERGIOS, «**Achievement at Higher Education Entry Examinations in Greece: A Procrustean Approach**», *Higher Education*, τχ. 47/2 (2004), σσ. 241-252.

RAUHVARGERS, ANDREJS, «**Improving the Recognition of Qualifications in the Framework of the Bologna Process**», *European Journal of Education*, τχ. 39/3 (2004), σσ. 331-347.

- Whereas supra-national higher education policies in the past decade have been criticised for their possible harm to the national governments autonomy, the Bologna process as an international agreement has received much more positive reactions from national governments, at least in the rhetoric sense. Nevertheless, a variety of approaches of governments can be noted to do justice to the agreements made in the Bologna Declaration (1999). (Περικοπή περίληψης)

REPOUSIS, ANGELO, «**The Trojan Women: Emma Hart Willard and the Troy Society for the Advancement of Female Education in Greece**», *Journal of the Early Republic*, τχ. 24/3 (2004), σσ. 445-477.

ROBERTSON, J.P. [et al.], «**My Big Fat Greek Fairy Tale: Children's Uses and Reception of Fairy Tale Narratives in a Greek-as-a-second-language Learning Enviroment**», *The Reading Teacher*, τχ. 57/5 (2004), σσ. 406-416.

SAITIS, CHRISTOS; MENON, MARIA ELLIOPHOTOU, «**Views of Future and Current Teachers on the Effectiveness of Primary School Leadership: Evidence from Greece**», *Leadership and Policy in Schools*, τχ. 3/2 (2004), σσ. 135ff.

- The paper examines the perceptions of future and current primary school teachers in Greece regarding the effectiveness of their school leaders. Quantitative and qualitative data were collected through questionnaires completed by 126 future and 94 current teachers. According to the findings, future teachers were less positive than their current counterparts in their assessment of school leadership. (Περικοπή περίληψης)

SAITIS, CHRISTOS; SAIKI ANNA, «**School Libraries in Greece: A Comparative Study of Public Primary Schools in Rural and Urban Areas**», *Library & Information Science Research*, τχ. 26/2 (2004), σσ. 201-221.

SAKONIDIS, HARALAMBOS; TSATSARONI, ANNA; LAMNIAS, COSTAS, «**Pedagogic Models, Teachers' Frames of Interpretation and Assessment Practices**», *European Journal of Teacher Education*, τχ. 25/2-3 (2002), σσ. 171-186.

- Constructed a theoretical framework to connect the internal structure of specialized educational discourse with the frames of interpretation that teachers used in dealing with teaching, learning, and assessment. Data from Greek elementary school teachers indicated that teachers' interpretive frames related to the serial languages of traditional, liberal-progressive, and critical-emancipatory pedagogies. There was a discrepancy between teachers' assessment practices and their stance toward assessment policies.

SALTA, KATERINA; TZOUGRAKI, CHRYSYA, «**Attitudes Toward Chemistry among 11th Grade Students in High Schools in Greece**», *Science Education*, τχ. 88/4 (2004), σσ. 535-548.

SALVARA, MARINA I., «**Greek and Hungarian Teachers and Learners Interactions Through Field System Analysis (R)**», *Bulletin of Physical Education*, τχ. 40/2 (2004), σσ. 129-161.

SARRIS, MANOS, «**Pitfalls of Intellection: Pedagogical Concerns on Mount Athos**», *Journal of Modern Greek Studies*, τχ. 22/2 (2004), σσ. 113-135.

SEXTOU, PERSEPHONE, «**Drama and Theatre in Education in Greece: Past Achievements, Present Demands and Future Possibilities**», *Research in Drama Education*, τχ. 7/1 (2002), σσ. 93-101.

- Argues that the hard work of previous years has created advanced circumstances for further development in the provision of preschool and primary theatre education in Greece. Describes the Odyssebah program; makes reference to what could be gained from this experience for future use; and presents an agenda for the future of theatre education in Greece.

SIMANDRIRAKI, ANNA, «**The Minoan civilization in Greek Primary Education**», *World Archaeology*, τχ. 36/2 (2004), σσ. 177-188.

- This paper discusses the representation and teaching of the Minoan civilization (Crete, c. 3000-1400 BC) in Greek primary education. Unlike Classical civilization, the Minoan civilization is a period less charged with nationalistic connotations. As primary education seems freer to experiment with the transmission of cultural knowledge than universities, I examine how this part of the past is taught. (Περικοπή περιλήψης)

SIPITANOU, ATHINA A., «**Illiteracy in Greece: Presenting and Confronting the Problem**», *Journal of Adult and Continuing Education*, τχ. 10/1 (2004), σσ. 31-45.

SKANAVIS, CONSTANTINA; MATSINOS, YIANNIS; PETRENITI, VASSILIKI, «**Environmental Education Potential for Greek Ecotourism**», *International Journal of Environmental Studies*, τχ. 61/6 (2004), σσ. 735-745.

- This paper focuses on the total number of individuals running small ecotourism enterprises in areas of specific interest in Greece, and our objective was to explore the ways of measuring their awareness and characteristics in order to identify the requirements of specific environmental education programmes. (Περικοπή περιλήψης)

SMITH, P.K.; NIKA V.; PAPASIDERI, M., «**Bullying and Violence in Schools: An International Perspective and Findings in Greece**», *Psychology: The Journal of the Hellenic Psychological Society*, τχ. 11/2 (2004), σσ. 184-203.

- In a twentieth century climate of increasing concern for rights of individuals and groups, whether due to race, sex, disability, religion or sexual orientation, the right to be educated without suffering from victimization has resonated with professionals and the public, and the issue is often picked up by the media. (Περικοπή περίληψης)

SOLOMONIDOU, CHRISTINA; GARAGOUNI-AREOU, FOTINI; ZAFIROPOULOU, MARIA, «**Information and Communication Technologies (ICT) and Pupils with Attention Deficit Hyperactivity Disorder (ADHD) Symptoms: Do the Software and the Instruction Method Affect Their Behavior?**», *Journal of Educational Multimedia and Hypermedia*, τχ. 13/2 (2004), σσ. 109-128.

SOTIROPOULOS, DIMITRI A. «**The EU's Impact on the Greek Welfare State: Europeanization on Paper?**», *Journal of European Social Policy*, τχ. 14/3 (2004), σσ. 267-284.

- For the past 25 years in Greece, welfare-state reforms have been the result of the interplay between domestic politics & European influences. While pension reform has been aborted, some targeted & small-scale reforms have proven more successful. (Περικοπή περίληψης)

STELLAKIS, NEKTARIOS; KONDYLI, MARIANNA, «**The Emergence of Writing: Children's Writing During the Pre-Alphabetic Spelling Phase**», *L1-Educational Studies in Language and Literature*, τχ. 4/2-3 (2004), σσ. 129-150.

- Learning to read & write constitutes a central part of becoming literate. From an emergent literacy perspective, learning to write starts during the first years of a child's life, fostered by experiences that permit & promote meaningful interaction with oral & written language. Data from a research study that took place in 11 pre-primary education classes in the region of Achaia, Greece, is reported. The early children's attempts to write are in the center of this paper. (Περικοπή περίληψης)

SPATHIS, CHARALAMBOS; ANANIADIS, JOHN, «**The Accounting System and Resource Allocation Reform in a Public University**», *International Journal of Educational Management*, τχ. 18/2-3 (2004), σσ. 196-204.

- This paper studies the accounting system reform practised in Greek universities since January 2000, and more particularly at the Aristotle University of Thessaloniki (AUTH). It specifically examines the allocation of resources to faculties by university management based on certain criteria. The AUTH is the largest public university in Greece and one of the largest in Europe. Following a study of financial data on variances in expenditure over the past 12 years, the application of a new method for allocating funds to departments is proposed through use of a certain formula.

TAMBOUKOU, MARIA, «**Tracing Heterotopias: Writing Women Educators in Greece**», *Gender and Education*, τχ. 16/2 (2004), σσ. 187-207.

- Over the last 15 years, feminist theorists have sought to redefine female subjectivity. Amongst a wide range of critical notions of the female self, this paper focuses on what Foucault has defined as heterotopias, "different places" which disrupt the dominance of the one single "real" social place, offering shelter to subjects in crisis. (Περικοπή περίληψης)

TRIANDAFILLIDIS, TRIANDAFILLOS A., «On “How To Make Our Ideas Clear”: A Pragmaticist Critique of Explication in the Mathematics Classroom», *For the Learning of Mathematics*, τχ. 22/3 (2002), σσ. 2-9.

- Focuses on the legacy of paradigmatic instruction in the Greek mathematics classroom, suggesting that it is based on false understanding of pragmatic logic as simply the translation of ideas into action. Offers discursive analysis of two short interactional sequences between the teacher and children in a 6th grade classroom in a primary school in Greece.

TRIGA, ANASTASIA, «An Analysis of Teachers’ Rating Scales as Sources of Evidence for a Standardised Greek Reading Test», *Journal of Research in Reading*, τχ. 27/3 (2004), σσ. 311-320.

- Until recently there has been no nationally acceptable test for assessing reading for the higher grades (Five and Six) of the elementary schools in Greece. As part of an effort to validate such a test, evidence was gathered from teachers’ rating scales. Seventy-two teachers from Fifth and Sixth Grades all over Greece evaluated their 1377 students’ reading ability prior to the administration of a standardised reading test. (Περικοπή περίληψης)

TROEBST, STEFAN, «Evacuation to a Cold Country: Child Refugees from the Greek Civil War in the German Democratic Republic, 1949-1989», *Nationalities Papers*, τχ. 32/3 (2004), σσ. 675-691.

- Examines the situation & treatment of child refugees from the Greek Civil War who sought asylum in the German Democratic Republic, 1949-1989. The Cold War politics informing the evacuation of the children are outlined, followed by a discussion of their treatment, education, & legal status in the GDR. (Περικοπή περίληψης)

TSERONIS, ASSIMAKIS, «Diglossic Past and Present Lexicographical Practices: The Case of Two Greek Dictionaries», *Language Problems & Language Planning*, τχ. 26/3 (2002), σσ. 219-252.

- Discusses publication of two recent dictionaries of Modern Greek. Suggests their respective lexical coverage reveals the continuing survival of the underlying ideologies of the two sponsoring institutions concerning the history of the Greek language and their opposing standpoints in relation to Greek diglossia. The two dictionaries proceed from opposing starting points in attempting to influence and set a pace for the standardization of Modern Greek.

TSIANTIS, J. [et al.], «Care Staff Awareness Training on Mental Health Needs of Adults with Learning Disabilities: Results from a Greek Sample», *Journal of Learning Disabilities*, τχ. 8/3 (2004), σσ. 221-234.

- The mental health needs of adults with learning disabilities have not been adequately addressed in many European countries. Although carers can play a significant role in identification and referral, they usually lack the expertise necessary to identify signs of mental disorders. (Περικοπή περίληψης)

TSIBOUKLI, ANNA; WOLFF, KIM, «Using Focus Group Interviews to Understand Staff Perceptions from Training in the Therapeutic Community Model», *Journal of Drug Education*, τχ. 33/2 (2003), σσ. 143-157.

- Examines the use of focus group interviews in understanding staff perceptions of training to work with drug users in the Therapeutic Community model. Discusses methodological issues relevant to the use of focus groups and the individual responses to the training program and the content and structure of the training program are also discussed.

TSITOURIDOU, MELPOMENI; VRYZAS, KONSTANTINOS, «**The Prospect of Integrating ICT into the Education of Young Children: the Views of Greek Early Childhood Teachers**», *European Journal of Teacher Education*, τχ. 27/1 (2004), σσ. 29-45.

- Greece has so far seen the introduction of computers into its schools on only a limited scale. Nevertheless, technological reforms are under way to integrate information and communication technology into education at all levels. This research project has studied the views of early childhood teachers on the prospect of computer use being integrated into education at the kindergarten level. (Περικοπή περίληψης)

TSOVILI, THEODORA D., «**The Relationship between Language Teachers' Attitudes and the State-Trait Anxiety of Adolescents with Dyslexia**», *Journal of Research in Reading*, τχ. 27/1 (2004), σσ. 69-86.

- The aim of the present study was to investigate the role anxiety plays in the lives of adolescents with dyslexia by including a school perspective with special emphasis on the role of the teacher. The state-trait anxiety of 68 adolescents with dyslexia and their language teachers' attitudes towards them were compared with an equal number of matched controls. State-trait anxiety was measured by the Greek adaptation (Psychountaki, 1995) of Spielberger's State-Trait Anxiety Inventory for Children (Spielberger, Edwards, Lushene et al., 1973). (Περικοπή περίληψης)

VAVOURAKI, AGAPI, «**The Introduction of Computers into Education as a State Directed Initiative: A Case Study of the Greek Policies between the Years 1985 and 2000**», *Educational Media International*, τχ. 41/2 (2004), σσ. 145-156.

- The current paper discusses the introduction of computers into education as an educational innovation and as a policy issue. First, it distinguishes computer use in two fundamental categories (IT and ITE), linking their characteristics with two main issues that, according to educational innovation studies, influence the process of innovation: the value an innovation promises with respect to its aims and the complexity the innovation involves in its introduction. (Περικοπή περίληψης)

VENETSANOU, FOTINI; KAMBAS, ANTONIS, «**How can a Traditional Greek Dances Programme Affect the Motor Proficiency of Pre-school Children?**», *Research in Dance Education*, τχ. 5/2 (2004), σσ. 127-138.

- The purpose of this article is to investigate the effect of an introductory traditional Greek dances programme on the motor proficiency development of pre-school-age children. The sample of this research consisted of 66 students (36 boys and 30 girls) attending public kindergarten in Argolida prefecture (Greece), aged 4-6 years. (Περικοπή περίληψης)

VERDIS, ANASTASIOS; KRIEMADIS, THANOS, «**School Climate and Student Achievement in Greek Higher Secondary Schools (Eniaia Lykeia): a Hierarchical Statistical Analysis**», *Mediterranean Journal of Educational Studies*, τχ. 8/2 (2004), σσ. 95-108.

VERDIS, ATHANASIOS; KRIEMADIS, THANOS; PASHIARDIS, PETROS, «**Historical, Comparative and Statistical Perspectives of School Effectiveness Research: Rethinking Educational Evaluation in Greece**», *International Journal of Educational Management*, τχ. 17/4-5 (2003), σσ. 155-169.

- Offers insights into educational evaluation in Greece by presenting history and the current state of school effectiveness research. Reviews a number of studies, including studies from other countries, to examine the policy implications of school effectiveness research.

VLACHOPOULOS, STEFANOS, «**Zur Ausbildung eines Sprachendienstleisters in Griechenland**», *LSP and Professional Communication*, τχ. 4/1 (2004), σσ. 89-102.

- The purpose of this article is to present an attempt that is being made at a Greek university-level institution to train a multi-professional: a language services provider specialized in management issues for the Greek market. The students are trained (1) to understand the world of trade & management, analyze given international business settings, & take appropriate decisions, (2) to communicate orally & in writing over cultural boundaries, to translate, to interpret in negotiations, & (3) to teach LSP. (Περικοπή περίληψης)

WANG, Y., «**The Ethical Power of Music: Ancient Greek and Chinese Thoughts**», *The Journal of Aesthetic Education*, τχ. 38/1 (2004), σσ. 89-104.

XENOS, MICHALIS; PIERRAKEAS, CHRISTOS; PINTELAS, PANAGIOTIS, «**A Survey on Student Dropout Rates and Dropout Causes Concerning the Students in the Course of Informatics of the Hellenic Open University**», *Computers & Education*, τχ. 39/4 (2002), σσ. 361-377.

- Presents a study conducted at the Hellenic Open University that focused on higher education offered by methods of distance learning, including the use of computers and other technology, and investigated causes of student dropouts and dropout rates. Highlights include student characteristics, including age and gender; and correlations between dropouts and the use of technology.

ZACHOPOULOU, EVRIDIKI; TREVLAS, EFTHIMIOS; TSIKRIKI, GEORGIA, «**Perceptions of Gender Differences in Playful Behaviour among Kindergarden Children**», *European Early Childhood Education Research Journal*, τχ. 12/1 (2004), σσ. 43-53.

ZAFRANAS, NIKOLAOS, «**Piano Keyboard Training and the Spatial-Temporal Development of Young Children Attending Kindergarten Classes in Greece**», *Early Child Development and Care*, τχ. 174/2 (2004), σσ. 199-211.

- This research had three main goals: to control whether children would show significant improvement in cognitive test scores following piano/keyboard instruction; to compare whether the spatial tasks would show greater improvement than other tasks; and to examine whether the effects of piano/keyboard training on spatial tasks are gender differentiated. Sixty-one kindergarden children received two piano/keyboard lessons weekly during one school year. (Περικοπή περίληψης)

ZOUNHIA, KATERINA; HATZIHARISTOS, DIMITRIS; EMMANOUEL, KOSTAS, «**Greek Secondary School Pupils' Perceived Reasons for Behaving Appropriately and Perceived Teachers' Strategies to Maintain Discipline**», *Educational Administration Abstracts*, τχ. 39/1 (2004), σσ. 289-303.

IV. ΔΙΑΤΡΙΒΕΣ

AFRATIS, GEORGIOS, *Struktur und Situation der Privatschulen des griechischen Staats in Bayern, dargestellt am Beispiel Nuernbergs: eine empirische Untersuchung dieser Schulen und der Studien- und Berufsausbildungswege der Absolventen/innen der Privatlyzeen*, (2004), Erlangen-Nürnberg Universität, σσ. 300, 2001, Solis.

* Έλληνες * Ξένες χώρες * Γερμανία * Παιδί μετανάστη * Σχολεία, Ελληνικά * Μελέτη περίπτωσης

- Die ersten Griechen, die hauptsachlich aus oekonomischen Gruenden, in die BRD eingewandert waren, wollten nur kurz in Deutschland bleiben. Sie verschlossen sich gegeneuber der deutschen Umwelt, damit wollten sie ihre griechische Kultur und Identitaet auf jeden Fall bewahren. (Περικοπή περίληψης)

BENNISON, CHARLOTTE HILARY, *Reflections on Learning in a Transnational Context: A Study of Personal and Professional Development amongst Open University Graduates Living in Belgium, Greece and Spain (England)*, (2004), Open University (United Kingdom), DAI-C 66/04, σσ. 716, Χειμώνας 2005.

* Ανοικτό Πανεπιστήμιο * Διεθνής εκπαίδευση * Βέλγιο * Ελλάδα * Ισπανία * Πτυχιούχος Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης * Συγκριτική ανάλυση

- This study is an investigation into what it means to be a learner in a transnational context. The research focuses on a cohort of graduates who studied with the Open University whilst living in Belgium, Greece and Spain. The impact of nationality, language and previous educational background on the experience of borderless education is explored, as well as the outcomes in terms of personal and professional development. (Περικοπή περίληψης)

CANETE, LEODINITO LEODEGARIO, *Αγωγή και εκπαίδευση στις κοινότητες των Φιλιππίνων που ζουν στην Ελλάδα*, (2001), Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Σχολή Παιδαγωγική, Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης, Βάση Διατριβών Ε.Κ.Τ.

* Ελλάδα * Φιλιππίνες * Αλλοδαπός * Μειονότητες-Εκπαίδευση

DUARTE, DANIEL, *Electronic Writing Technologies and the Third Sophistic*, (2004), The University of Texas at El Paso, MAI 43/02, σσ. 396, Απρίλιος 2005.

* Παιδαγωγική-Ιστορία * Σοφιστές (Ελληνική φιλοσοφία) * Νέες Τεχνολογίες * Διδακτική χρήση του υπολογιστή * Παιδαγωγικές τάσεις

- A Third Sophistic, as defined in this treatise, entails Greek sophistic pedagogy and epistemology from the third and fourth century B.C.E. that is analogous to sophistic elements in writing software, notably, Microsoft Word and Corel WordPerfect. (Περικοπή περίληψης)

ΚΟΥΤΣΟΥΠΙΑΣ ΦΩΤΙΟΣ ΔΗΜ., *Η εκκλησιαστική και εκπαιδευτική κίνηση στην εκκλησιαστική επαρχία Χαλδίας του Πόντου: 19ος-20ός αιώνας*, (2000), Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Σχολή Παιδαγωγική, Τμήμα Νηπιαγωγών, Βάση Διατριβών Ε.Κ.Τ.

* Πόντος-Ιστορία * Εκκλησία * Εκπαίδευση

ΛΙΑΜΠΙΑΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΑΘ., *Μορφές κατανομής πόρων στην εκπαίδευση και κοινωνικός αποκλεισμός. Η περίπτωση των Δημοτικών σχολείων της κεντρικής, ανατολικής και δυτικής ζώνης της Θεσσαλονίκης κατά την περίοδο 1974-1986*, (2001), Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Σχολή Παιδαγωγική, Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης, Βάση Διατριβών Ε.Κ.Τ.

* Κρατικός προϋπολογισμός * Κόστος εκπαίδευσης * Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση * Σχολείο * Θεσσαλονίκη

ΜΑΝΤΖΙΟΥ ΤΟΥΛΑ ΕΥ., *Οι ερωτήσεις των παιδιών. Η ποιότητα του παιδικού σταθμού και τα συναισθήματα της μητέρας*, (2001), Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Σχολή Φιλοσοφική, Τμήμα Εκπαίδευσης και Αγωγής στην Προσχολική Ηλικία, Βάση Διατριβών Ε.Κ.Τ.

* Παιδί Προσχολικής ηλικίας * Παιδικός σταθμός * Μητέρα * Στάση

ΜΙΣΙΑΟΥΛΙ, ANNA, *The Influence of Conflict Resolution Training on the Reduction of Ethnic Prejudice between Greek and Turkish Cypriot Young Adults*, (2004), Adviser: Schneiron, Matthew, ΜΑΙ 43/01, σσ. 39, Φεβρουάριος 2005.

* Κύπρος * Σπουδαστής/Φοιτητής * Ελλάδα * Τουρκία * Εθνικισμός * Στάση

- This study investigates the potential impact of conflict resolution training on young adults from conflicting groups, specifically regarding prejudice and stereotypes of each other. The intended subjects are going to be approximately fifty CASP (The Cyprus America Scholarship Program) Greek and Turkish Cypriot undergraduate and graduate students currently studying in the United States. (Περικοπή περίληψης)

ΜΙΧΟΠΟΥΛΟΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΩΝ., *Το περί Θρησκευτικής Αγωγής και Εκκλησιαστικής Εκπαίδευσης καθεστώς εν Ελλάδι επί Όθωνος*, (2004), Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Σχολή Θεολογική, Τμήμα Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας, Βάση Διατριβών Ε.Κ.Τ.

* Ελλάδα * Όθων Α', Βασιλεύς των Ελλήνων (1815-1867) * Θρησκευτική Αγωγή * Εκκλησιαστική εκπαίδευση * Ιστορία της εκπαίδευσης

ΣΕΡΟΓΛΟΥ ΦΑΝΗ ΕΥΣΤΡ., *Η συμβολή της ιστορίας της Φυσικής στο σχεδιασμό διδακτικού υλικού*, (2000), Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης, Βάση Διατριβών Ε.Κ.Τ.

* Φυσικές Επιστήμες * Φυσική * Ιστορία των Επιστημών * Διδακτικά βοηθήματα

ΣΟΦΙΑΝΙΔΟΥ ΕΛΕΝΗ Ι., *Η διακοπή της υποχρεωτικής φοίτησης: ένα πρόγραμμα στο Δημοτικό σχολείο*, (2000), Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Σχολή Φιλοσοφική, Τμήμα Φιλοσοφίας, Παιδαγωγικής και Ψυχολογίας, Βάση Διατριβών Ε.Κ.Τ.

* Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση * Υποχρεωτική Εκπαίδευση * Διακοπή σπουδών

STAMOULI, ELENI, *Berufszufriedenheit von Lehrkräften: ein Vergleich zwischen Griechenland, Deutschland und der Schweiz*, (2003), Regensburg Universität, σσ. 304, 2003, ISBN: 3-8300-1161-X, Solis.

* Καθηγητής * Επαγγελματική ικανοποίηση * Ελλάδα * Ελβετία * Γερμανία * Συγκριτική ανάλυση * Εμπειρική έρευνα

- Zufriedenheit im Beruf ist ein Faktor, der die Lebenssituation eines jeden Menschen massgeblich beeinflusst. Sie wird als integraler Bestandteil des Wohlbefindens angesehen. Im schuli-

schen Bereich kann die Berufszufriedenheit von Lehrkraeften zum unterrichtlichen und erzieherischen Erfolg ihrer Arbeit beitragen. (Περικοπή περίληψης)

ΦΑΣΟΥΛΟΠΟΥΛΟΣ ΓΙΩΡΓΟΣ ΚΩΝ., *Οι αντιλήψεις των μαθητών για τη σχέση εντατικών φυσικών μεγεθών με την ποσότητα του συστήματος και οι συνέπειές τους στη διδασκαλία*, (2000), Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Σχολή Παιδαγωγική, Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης, Βάση Διατριβών Ε.Κ.Τ.

* Μαθητής * Φυσική * Εννοιολογική παράσταση * Μέθοδος διδασκαλίας

WALL, NATASHA JEAN, *An Interdisciplinary Curriculum for Classical Studies (Greece, Rome)*, (2004), Adviser: Brigham, Ann, Roosevelt University, MAI 43/03, σσ, 680, Ιούνιος 2005.

* Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση * Κλασικά γράμματα * Αρχαία Ιστορία * Πρόγραμμα Σπουδών * Μέθοδος διδασκαλίας

- This thesis is a curriculum design proposing a new approach to teaching Classical Studies at the high school level. The thesis includes an extended appendix with course outline, assignments, a sample assessment and proposed interior design of a Classical Studies classroom/lab. (Περικοπή περίληψης)

V. ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

***

VI. ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΛΟΓΙΣΜΙΚΟ

***

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Το περιοδικό *Γλωσσολογία* δημοσίευσε στο τεύχος 15 του 2003 ένα ειδικό αφιέρωμα για τη Νέα Ελληνική ως ξένη γλώσσα προς τιμήν του καθηγητή κ. Παναγιώτη Κοντού. Το αποδελτιώνουμε παρακάτω κατά τίτλο λόγω του ιδιαίτερου ενδιαφέροντός του.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗ-ΣΥΜΕΩΝΙΔΗ ANNA, «**Η μορφολογική δομή της Νέας Ελληνικής και η διδακτική της**», *Γλωσσολογία*, τχ. 15 (2003), σσ. 25-34.

* Ελληνική γλώσσα, Νέα * Μέθοδος διδασκαλίας * Γραμματική * Πτώση * Μορφολογία * Εκμάθηση γλωσσών

- In this paper we try to give an answer to the question “which criteria must a teacher take into account in order to successfully select elements of the morphological structure of a language when teaching?”. We present four criteria: a) Prototypicality: if a morphological structure is either central or peripheral or idiosyncratic, we should give priority to the central structures; b) Frequency: if a morphological structure is more or less frequently used within a language, we should give priority to the frequent structures; c) Disponibility: if a morphological structure is more or less productive, we should give priority to the productive structures; d) Contrastivity: in relation with the learner’s mother tongue a morphological structure must be taught with or without emphasis. (Περικοπή περίληψης)

ΔΕΝΔΡΙΝΟΥ ΒΑΣΙΛΙΚΗ, «**Σχεδιασμός κοινωνικής και εκπαιδευτικής γλωσσικής πολιτικής**», *Γλωσσολογία*, τχ. 15 (2003), σσ. 35-42.

* Εκμάθηση γλωσσών * Πολιτική για τις γλώσσες * Ελληνική γλώσσα, Νέα * Πολυπολιτισμικότητα * Στόχος διδασκαλίας * Κοινωνιογλωσσολογία * Εκπαιδευτική πολιτική

- This paper, entitled “Social and educational language policy” views issues concerning the teaching of Greek as a first, second or foreign language as interrelated, and proposes that language educational policy in Greece must necessarily be shaped within the framework of a wider social policy of language. Such policy ought to reconsider, it is argued, attitudes toward the Greek language and its politics, problematizing at the same time the a-political national and international discourses of foreign language education and literacy. It is a paper that was prepared and delivered in honour of Panagiotis Kontos –a distinguished colleague who has served the University of Athens with remarkable dedication in more respects than any other member of our community that I have had the privilege of knowing as a friend, a teacher (in the wider sense of the world) and a scholar truly valuing the Greek language as important symbolic capital.

ΕΛΟΕΒΑ ΦΑΤΙΜΑ, «**Αναζητώντας κείμενα-μοντέλα για τη διδασκαλία της Ελληνικής ως ξένης γλώσσας**», *Γλωσσολογία*, τχ. 15 (2003), σσ. 43-54.

* Ξένες γλώσσες * Ελληνική γλώσσα, Νέα * Εκμάθηση γλωσσών * Νεοελληνική λογοτεχνία * Πρότυπο * Διδασκαλία

- The paper describes one of the strategies that can be adopted in teaching Modern Greek. Students are given a number of model texts (mostly Greek fiction and essayistic literature) with detailed grammatical comments, in order to create their own variant of the interlanguage, which in the process of learning should be further adapted to the situation of the Greek linguistic pluralism. It should be noted that at the early stages of language learning, the students are

not oriented to the entire spectrum of language variation, but to the relatively high variety of Greek (given their social role as foreign speakers of Greek). The method is partly based on the theory of Milman Perry and Albert Lord, the classic study of epic performance, which led further to the development of the theory of orality and textuality in literary texts.

ΙΑΚΩΒΟΥ ΜΑΡΙΑ, ΜΠΕΛΛΑ ΣΠΥΡΙΔΟΥΛΑ, «**Η κατανόηση γραπτού λόγου στο προχωρημένο επίπεδο: γενικές αρχές και ενδεικτικές εφαρμογές στη Νέα Ελληνική ως ξένη γλώσσα**», *Γλωσσολογία*, τχ. 15 (2003), σσ. 55-72.

* Εκμάθηση γλωσσών * Ελληνική γλώσσα, Νέα * Γραπτή γλώσσα * Κατανόηση κειμένου * Επίπεδο γνώσεων * Ξένος σπουδαστής * Πρότυπο διδασκαλίας

- The present paper aims at examining the parameters that should be taken into consideration for the development through teaching of the skill of Reading Comprehension at the advanced level. The advanced level in the case of Greek as a foreign language is defined as a combination of typical characteristics of any advanced level and of components that would be appropriate for a course of teaching language for academic purposes. What is proposed here is that the subskills developed and the tasks in use should be directed towards both these considerations.

ΚΑΤΣΙΜΑΛΗ ΓΕΩΡΓΙΑ, «**Λειτουργικές και λεξικές κατηγορίες σε δίγλωσσα παιδιά με μητρική γλώσσα (Γ1) τα Αγγλικά και γλώσσα-στόχο (Γ2) τα Ελληνικά**», *Γλωσσολογία*, τχ. 15 (2003), σσ. 73-83.

* Διγλωσσία * Μαθητής * Νηπιαγωγείο * Εκμάθηση γλωσσών * Αγγλική γλώσσα * Μητρική γλώσσα * Πρώτη ξένη γλώσσα * Ελληνική γλώσσα, Νέα

- Successful formal teaching of the target language (Greek) to pupils of primary education depends crucially on their level of language proficiency, since the educational material and the teachers must build up to their existing knowledge. The data come from observation of bilingual children (6 years old) for a week in kindergarten. Error performance and codeswitching raise the following questions: a) Is it simply a maturity matter, i.e. are their mistakes purely developmental? b) What kind of categories and how many items may the brain handle facing two different linguistic systems? c) Are the mistakes due to the particular characteristics of Greek language (e.g. structure of noun phrase, differentiation of sex and gender)? (Περικοπή περίληψης)

ΜΟΡΕΛΕΟΝ ΝΑΤΑΛΙΑ, «**Γλώσσα και πολιτισμός: μια παιδαγωγική πρόταση για τη διδασκαλία της Νεοελληνικής γλώσσας στο Μεξικό**», *Γλωσσολογία*, τχ. 15 (2003), σσ. 85-91.

* Ελληνική γλώσσα, Νέα * Εκμάθηση γλωσσών * Μεξικό * Πρότυπο διδασκαλίας * Σπουδαστής/Φοιτητής * Γλώσσα και πολιτισμός

- The increasing need for communication between people nowadays has made foreign language learning all the more necessary. In order to tackle the challenges of this new situation worldwide, the language teacher needs to make choices among various teaching methods and become effective as far as material design is concerned. To achieve this he/she has to be aware of the students' needs and goals as well as the biological, affective and cognitive factors involved in the learning process. This, together with the knowledge of the culture where the target-language is spoken, should be his/her starting point in order to help the learners acquire an overall view of it. (Περικοπή περίληψης)

ΜΠΑΤΣΑΛΙΑ ΦΡΕΙΔΕΡΙΚΗ, «**Η Νέα Ελληνική ως πρώτη ή ως δεύτερη γλώσσα κοινωνικοποίησης**», *Γλωσσολογία*, τχ. 15 (2003), σσ. 93-102.

* Ελληνική γλώσσα, Νέα * Πρώτη ξένη γλώσσα * Δεύτερη ξένη γλώσσα * Παιδί αλλοδαπού * Παιδί μετανάστη * Κοινωνικοποίηση

- Zu Ehren Herrn Prof. Dr. P. Kontos werden in diesem Artikel die Besonderheiten des Zweitspracherwerbes hervorgehoben und auf die Bedeutung einer entsprechenden Ausbildung jener Lehrer hingewiesen, die Schüler unterrichten, für die das Neugriechische eine erste, eine zweite oder sogar eine dritte Sozialisationsprache darstellt.

ΠΑΠΑΕΥΘΥΜΙΟΥ-ΛΥΤΡΑ ΣΟΦΙΑ, «**Εκπαιδύοντας τον καθηγητή της Ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας: σκέψεις-λύσεις-προτάσεις**», *Γλωσσολογία*, τχ. 15 (2003), σσ. 103-120.

* Ελληνική γλώσσα, Νέα * Δεύτερη ξένη γλώσσα * Μέθοδος διδασκαλίας * Μετεκπαίδευση καθηγητών * Αξιολόγηση και βαθμολογία (Εκπαίδευση) * Αποτέλεσμα έρευνας

- Since 1999 I have been teaching a ten-week course entitled “Introduction to the Communicative Approach-Theory and Practice” in the context of the Interdepartmental Program for the teaching of Modern Greek as a foreign language. In this paper, I will present and discuss the approach adopted for this course, namely, the critical reflective paradigm, the content of the course and the type of assessment opted for the students.

ΠΟΡΟΜΑΝΣΚΑ, ΣΤΟΥΝΑ, «**Η διδασκαλία της Ελληνικής ως ξένης γλώσσας: κοινωνιοπολιτισμική προσέγγιση**», *Γλωσσολογία*, τχ. 15 (2003), σσ. 121-127.

* Γλώσσα και πολιτισμός * Ελληνική γλώσσα, Νέα * Ξένες γλώσσες * Διαδικασία μάθησης * Επικοινωνία * Γλωσσική ανάπτυξη * Πολιτισμική εμβάπτιση

- The purpose of the present paper is to call readers’ attention to the socio-cultural aspects of foreign language education and the Modern Greek education in particular. The language, as the primary medium of a nation’s culture, has preserved in itself the traditions, manners and customs of the nation which speaks it. The Modern Greek language like no other has preserved in itself this energy. Using the language as a medium, the lecturer could reveal in front of the auditorium the most interesting aspects of the behavior, everyday life, traditions, history and culture of the people who speak the language he teaches. The young people in Bulgaria, who learn Modern Greek language, demonstrate strong interest in these socio-cultural themes.

ΧΑΡΑΛΑΜΠΙΑΚΗΣ ΧΡΗΣΤΟΦΟΡΟΣ, «**Διαπολιτισμική επικοινωνία και γλωσσικά στερεότυπα**», *Γλωσσολογία*, τχ. 15 (2003), σσ. 129-173.

* Διαπολιτισμική προσέγγιση * Ταυτότητα * Γλώσσα και εκπαίδευση * Στερεότυπο * Πρόγραμμα έρευνας * Γλώσσα και πολιτισμός * Κουλτούρα

- This paper examines a number of hot issues concerning intercultural communication and linguistic stereotypes. The polysemous term culture is explained from a new perspective, since its concept has changed. Culture, as language as well, has become an ever-present synonym for identity, being on the focal point of the discussions about the future of the multicultural societies and the peaceful coexistence between their members. Human cultures are constant creations and negotiations of imaginary boundaries between “we” and the “others”. Culture is seen in a broad sense always in comparison with ideology and the symbolic power of its manifestations. For an effective cultural literacy the concept of awareness is essential. Particular attention has been given to culture and discourse systems, especially to non-verbal communication, which is of paramount importance for a successful intercultural communication. Stereotypes are often interrelated with the notion of otherness. (Περικοπή περίληψης)

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

α. Περιοδικά *

Άθληση και Κοινωνία, τχ. 37/2004

Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης, ΤΕΦΑΑ, Κομοτηνή 69100,
τηλ.: 2531039683, fax: 2531039659

Αναγέννηση, τχ. 395, 396, 398, 399, 400/2004

Κοραή 5, Άργος 21200, τηλ.: 2751062774, 2751029994

Ανοιχτό Σχολείο, τχ. 90, 91, 92, 93/2004

Ολύμπου 17, Χαλάνδρι 15234, τηλ.: 2106852643

Αντιπετράδια της Εκπαίδευσης, τχ. 68-69, 70, 71-72/2004

Αριστοτέλους και Αβέρωφ 23, Αθήνα 10433, τηλ.: 2108227992,
fax: 2108211919

Αρχαιολογία και Τέχνες, τχ. 90, 91, 92, 93/2004

Πλατεία Καρύτση 10, Αθήνα 10237, τηλ.: 2103253246,
fax: 2103219957

Aspects, τχ. 1, 2, 3, 4/2004

Σαρανταπόρου και Γρυπάρη 1, Καλλιθέα 17673, τηλ.: 2109580927,
fax: 2106139060

Βήμα των Κοινωνικών Επιστημών (Το), τχ. 37, 38, 39, 40, 41/2004

Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, Αργοναυτών και Φιλελλήνων, Βόλος 38221,
τηλ.: 2421074883-4-5

Bridges

Φιλίππου 33, Κομοτηνή 69100, fax: 2531072093

Γέφυρες, τχ. 14, 15, 16, 17, 18, 19/2004

Μαυρομικάλη 60, Αθήνα 10680, τηλ.: 2103632647, fax: 2103626500

Γλώσσα, τχ. 58, 59/2004

Σόλωνος 77, Αθήνα 10679, τηλ.: 2103636007

Contact⁺, τχ. 25, 26, 27, 28/2004

Μάρνη 43, Αθήνα 10438, τηλ.-fax: 2105245644

Δείκτες Εκπαίδευσης

Αράπη 1α, Ιωάννινα, τηλ.: 2651049318, fax.: 2651047312

Δημόσιος Τομέας, τχ. 203, 204, 205, 206, 207, 208, 209, 210, 211, 212, 213/2004

Χαλκοκονδύλη 35, Αθήνα 10432, τηλ.: 2105242177, 2105226641, fax: 2105232409

Διαβάζω, τχ. 447, 448, 449, 450, 451, 452, 453, 454, 455, 456, 457/2004

---

* Τα τεύχη που αναγράφονται στον κατάλογο των περιοδικών είναι αυτά που κυκλοφόρησαν κατά το χρονικό διάστημα που καλύπτει το Δελτίο 24-25 και από τα οποία αποδελτιώθηκαν τα άρθρα που έχουν σχέση με τη θεματική που καλύπτει το Δελτίο Εκπαιδευτικής Αρθρογραφίας. Δεν αναφέρεται αριθμός τεύχους στα περιοδικά που δεν κυκλοφόρησαν κατά το χρονικό αυτό διάστημα ή έφτασαν στο Π.Ι. καθυστερημένα και θα περιληφθούν στο επόμενο Δελτίο.

- Α. Μεταξά 26, Αθήνα 10681, τηλ.: 2103301313, fax: 2103301315
- Διαδρομές**, τχ. 13, 14, 15, 16/2004
Εμ. Μπενάκη 67, Αθήνα 10681, τηλ.: 2103301213
- Διδασκαλία των Φυσικών Επιστημών. Έρευνα και Πράξη**, τχ. 1, 2, 3/2002, 4, 5/2003, 7, 8-9/2004
Ναυαρίνου 13α, 10680, Αθήνα, τηλ.: 2103688029, fax: 2103629286
- Διοικητική Ενημέρωση**, τχ. 28, 29, 30, 31/2004
Χαλκοκονδύλη 35, Αθήνα 10432, τηλ.: 2105226641, fax: 2105232409
- Εικαστική Παιδεία**, τχ. 20/2004
Παπαναστασίου 49, Αθήνα 10445, τηλ.: 2108321783
- Εκπαιδευτικά (Τα)**, τχ. 71-72, 73-74/2004
Τ.Θ. 67801, Ταχ. Γραφείο Γέρακα Αττικής 15344, τηλ.: 2107640787, 2108622177
- Εκπαιδευτική Κοινότητα**, τχ. 69, 70, 71, 72/2004
Μπισκίνη 1, Ζωγράφου 15772, τηλ.: 2103811355, fax: 2107718362
- Εκπαιδευτικοί Προβληματισμοί**, τχ. 11/2004
18ο χλμ. Θεσσαλονίκης-Περαίας, Τ.Θ. 17057, Θεσσαλονίκη 54210,
τηλ.-fax: 2392072222
- Ελληνικά**, τχ. 54 (1-2)/2004
Εταιρεία Μακεδονικών Σπουδών, Εθνικής Αμύνης 4, Θεσσαλονίκη 54621,
τηλ.: 2310270393, fax: 2310271501
- Ελληνική Διεθνής Γλώσσα**, τχ. 3 (55), 4 (56), 5 (57)/2004
Ο.Δ.Ε.Γ. Αθηνών, Φαραντάτων 31, Αθήνα 11527, τηλ.: 2107718077,
fax: 2107470463
- Ελληνική Επιθεώρηση Πολιτικής Επιστήμης**, τχ. 23, 24/2004
Ομήρου 19, Αθήνα 10672, τηλ.-fax: 2103614298
- Ελληνοχριστιανική Αγωγή**, τχ. 507, 508, 509, 510, 511, 512, 513, 514, 515, 516 /2004
Καρύτση 14, Αθήνα 10561, τηλ.: 2103227100
- Επιθεώρηση Εκπαιδευτικών Θεμάτων**, τχ. 9/2004
Μεσογείων 396, Αγ. Παρασκευή 15341, τηλ.-fax 2106014202, 2106016367
- Επιθεώρηση Εργασιακών Σχέσεων**, τχ. 33, 34, 35, 36/2004
Χαλκοκονδύλη 35, Αθήνα 10432, τηλ.: 2105242177, fax: 2105232409
- Επιθεώρηση Κοινωνικών Ερευνών**, τχ. 113, 114, 115/2004
Μεσογείων 14-18, Αθήνα 11527, τηλ.: 2107489131, fax: 2107488435
- Επιθεώρηση Συμβουλευτικής και Προσανατολισμού**, τχ. 68-69, 70-71/2004
Κ. Φλώρη 3, Άνω Κυψέλη 11363, τηλ.: 2108828095
- Επιθεώρηση Φυσικής**
Τσιλλερ 15-17, Αθήνα 11144, τηλ.: 2102010487
- Επιστήμες Αγωγής (πρώην «Σχολείο και Ζωή»)**, τχ. 1, 2, 3, 4/2004
Πανεπιστήμιο Κρήτης, Σχολή Επιστημών Αγωγής, Παιδαγωγικό Τμήμα Δ.Ε.,
Πανεπιστημιούπολη Ρεθύμνου, Ρέθυμνο 74100, τηλ.: 2831077635, fax: 2831077636
- Επιστημονικό Βήμα του Δασκάλου**, τχ. 3/2004
Ινστιτούτο Παιδαγωγικών Ερευνών-Μελετών, ΔΟΕ, Νίκης 33,
Αθήνα 10557, τηλ.: 2103314837, fax: 2103212785

Επάκουλος

Θεοδώρου Γεωμέτρου 3-5, Ν. Κόσμος 11743, τηλ.: 2109246294

Ευκλείδης Α', τχ. 51, 52, 53, 54/2004

Πανεπιστημίου 34, Αθήνα 10679, τηλ.: 2103617784, 2103616532, fax: 2103641025

Ευκλείδης Β', τχ. 51, 52, 53, 54/2004

Πανεπιστημίου 34, Αθήνα 10679, τηλ.: 2103617784, 2103616532, fax: 2103641025

Ευκλείδης Γ'

Πανεπιστημίου 34, Αθήνα 10679, τηλ.: 2103617784, 2103616532, fax: 2103641025

Θαλλώ, τχ. 15/2004

8ης Δεκεμβρίου 4, Χανιά 73131, τηλ.: 2821059049, fax: 2821044788

Θέματα Ειδικής Αγωγής, τχ. 24, 25, 26, 27/2004

Χριστοπούλου 30, Κερατσίνι 18757, τηλ.: 2104625832, 2105313858

Θέματα στην Εκπαίδευση, τχ. 5 (1-3)/2004

Παναγή Κυριακού 17, Αθήνα 11521, τηλ.: 2106450048, 2106452825, fax: 2106449924

Θέματα Παιδείας, τχ. 15-16/2003-2004, 17-18/2004

Τροίας 36, Αθήνα 11251, τηλ.: 2108213430, fax: 2108812460

Θέσεις, τχ. 86, 87, 88, 89/2004

Εμμ. Μπενάκη 59, Αθήνα 10681, τηλ.: 2103302033, fax: 2103836658

Κοινωνία, τχ. 1, 2, 3, 4/2004

Χαλκοκονδύλη 37, Αθήνα 10432, τηλ.: 2105224180, fax: 2105224420

Κοινωνική Εργασία, τχ. 73, 74, 75, 76/2004

Τοσίτσα 19, Αθήνα 10683, τηλ.: 2108834818, fax: 2108827071

Λέσχη των Εκπαιδευτικών (Η)

Βαλτετσίου 14, Αθήνα 10680, τηλ.: 2103638362, fax: 2103628950

Μαθηματική Επιθεώρηση, τχ. 61, 62/2004

Πανεπιστημίου 34, Αθήνα 10679, τηλ.: 2103617784, 2103616532, fax: 2103641025

Μέντορας

Μεσογειών 396, Αγ. Παρασκευή 15341, τηλ., fax: 2106016371

Νέα Εορτία, τχ. 1763, 1764, 1765, 1766, 1767, 1768, 1769, 1770, 1771, 1772, 1773/2004

Ευριπίδου 84, Αθήνα 10553, τηλ.: 2103213030, fax: 2103214610

Νέα Παιδεία, τχ. 109, 110, 111, 112/2004

Σόλωνος 77, Αθήνα 10679, τηλ.: 2103636007

Παιδαγωγική Επιθεώρηση, τχ. 37, 38/2004

Κων. Μελενίκου 5 και 9, Θεσσαλονίκη 54635, τηλ.: 2310208540, 2310210360,
fax: 2310254541

Παιδαγωγικό Βήμα Αιγαίου, τχ. 51, 52, 53/2004

Γρ. Ρουσέλλη 4, Μυτιλήνη 81100, τηλ.: 2251025694, 2251042456

Παιδαγωγικός Λόγος, τχ. 1/2003

Σόλωνος 103, Αθήνα 10678, τηλ.: 2103800127, fax: 2103836941

Περσκόπιο της Επιστήμης, τχ. 279, 281, 282, 283, 284, 285, 286, 287, 288, 289/2004

Θεμιστοκλέους 49, Αθήνα 10683, τηλ.-fax: 2103821985

Πολίτης (Ο), τχ. 118, 119, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 128/2004

Ζωναρά 10, Αθήνα 11472, τηλ.: 2106470079, fax: 2106470696

Σεμινάριο, τχ. 29/2003

Πανελλήνια Ένωση Φιλολόγων (Π.Ε.Φ.), Πολυτεχνείου 6, Αθήνα 10433,
τηλ.: 2105243434, fax: 2105228231

Σύγχρονα Θέματα, τχ. 84, 85, 86, 87/2004

Βαλαωρίτου 12, Αθήνα 10671, τηλ.: 2103628501

Σύγχρονη Εκπαίδευση, τχ. 134, 135, 136, 137, 138-139/2004

Τ.Θ. 25085, Αθήνα 10026, τηλ.: 2108823762, 2108224635, fax: 2108827825

Σύγχρονο Νηπιαγωγείο, τχ. 37, 38, 39, 40, 41, 42/2004

Ζαΐμης 38, Αθήνα 10683, τηλ.: 2108254632, fax: 2108223029

Σύναξη, τχ. 89, 90, 91, 92/2004

Θερμοπυλών 39, Βριλήσσια 15235, τηλ.: 2108049396

Σχολείο και το Σπίτι (Το), τχ. 1 (457), 2 (458), 3 (459), 4 (460), 5 (461), 6 (462), 7 (463), 8 (464),
9 (465)/2004, Αριάδνης 9, Αθήνα 11364, τηλ.: 2108663472, fax: 2108656993

Σχολείο του Μέλλοντος (Το)

Βαλτινών 24, Αθήνα 11473, τηλ.: 2106466201, fax: 2106466798

Τεχνικά, τχ. 200, 201, 202, 203, 204, 205, 206, 207, 208, 209/2004

Νοταρά 15, Αθήνα 10683, τηλ.: 2108229870, 2103836432, fax: 2103813244

Το Δικό μας Βήμα, τχ. 27/2004

Α΄-Γ΄ ΕΛΜΕ Ανατολικής Αττικής, Α΄ Λύκειο Αγ. Παρασκευής, Νεαπόλεως 5,
fax: 2106014582

Τσιγγάνικος Λόγος

Κέρκης 49, Πετρούπολη 13231, τηλ.-fax: 2105023353

Φιλολογική, τχ. 86, 87, 88, 89/2004

Πολυτεχνείου 6, Αθήνα 10433, τηλ.: 2105243434, fax: 2105228231

Φιλολόγος, τχ. 115, 116, 117, 118/2004

Προξ. Κορομηλιά 51, Θεσσαλονίκη 54622, τηλ.-fax: 2310226603
Τσιλλέρ 15-17, Αθήνα 11141, τηλ.: 2102010487

Φιλοσοφία και Παιδεία

Περικλέους 20, Ν. Χαλκηδόνα 14343, τηλ.: 2102510020

Φυσική Αγωγή, Αθλητισμός, Υγεία

Λεβήνου 65, Ηράκλειο 71304, τηλ.: 2810253845

Φυσικός Κόσμος

Τσιλλέρ 15-17, Αθήνα 11141, τηλ.: 2102010487

Χημικά Χρονικά, τχ. 1, 2, 3, 4, 5-6, 7, 8-9, 10, 11, 12/2004

Κάνιγγος 27, Αθήνα 10682, τηλ.: 2103821524, fax: 2103833597

Ψυχολογία, 11 (1, 3-4)/2004

Ακαδημίας 88, Αθήνα 10678, τηλ.: 2103302415, fax: 2103836658

β. Επιστημονικές Επετηρίδες

- Επιστημονική Επετηρίδα του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης του Παν/μίου

Ιωαννίνων, τχ. 17/2004

- Μακεδόν, Περιοδική Επιστημονική Έκδοση της Παιδαγωγικής Σχολής Φλώρινας του Α.Π.Θ., τχ. 12/2004

γ. Βάσεις Δεδομένων

ABI/INFORM

Arts & Humanities Citation Index

British Education Index

Digital Dissertations

Education Abstracts

ERIC

FRANCIS

GALE GROUP BUSINESS A.R.T.S.

LLBA-Linguistics & Language Behavior Abstracts

PASCAL

PSYCINFO

Social Sciences Citation Index

Sociological Abstracts

SOLIS

Article first και ECO του OCLC

Εθνικό Αρχείο Διδακτορικών Διατριβών

ELSEVIER

BLACKWELL

OVID

SPRINGER

EMERALD

TAYLOR & FRANCIS

WILEY

WILSON